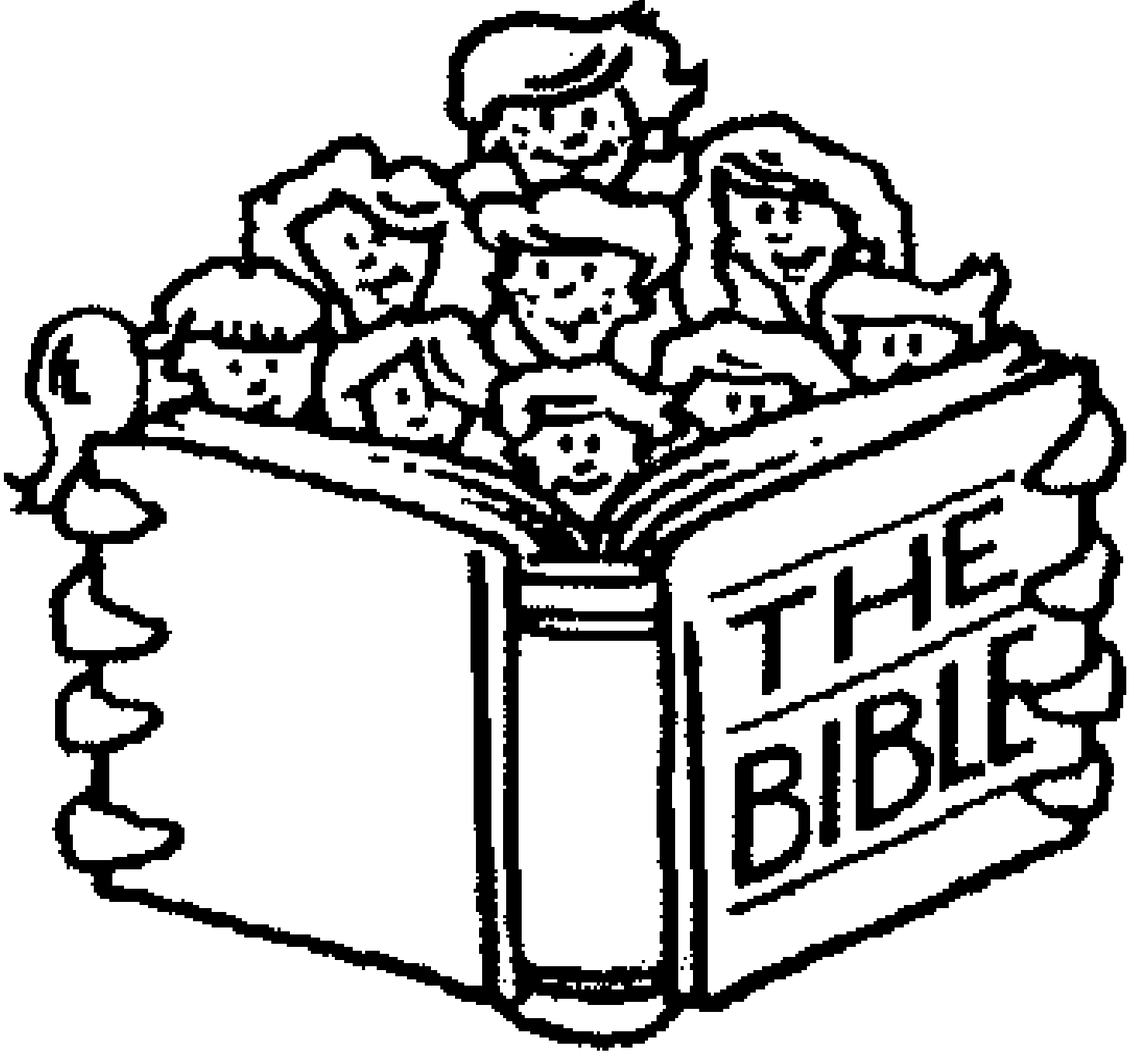

ది అవుట్‌రెస్ బైబిల్

స్వీట్ ఫ్లాట్ బైబిల్ అధ్యయనాల శ్రేణిలో బైబిల్ పాఠాలు ఎ లుక్ ఎట్ ది బుక్ నుండి స్వీకరించబడ్డాయి
“అల్ మాక్సే రాసిన మైనర్ ప్రవక్తల నుండి వచ్చిన చిన్న ప్రవక్తలు తప్ప.
జూలై 2010లో సవరించబడింది

పరిచయం

వివరించిన బైబిల్ బైబిల్లోని ప్రతి పుస్తకానికి శీఘ్ర సూచనను అందిస్తుంది. రిఫరెన్స్ బుక్ గా ఇది పుస్తకం యొక్క రచయిత మరియు ఉద్దేశ్యం, సంక్షిప్త రూపురేఖలు మరియు ముఖ్య ధీమ్లపై పరిమిత నేపథ్య సమాచారాన్ని అందిస్తుంది. మీరు మరింత వివరంగా అధ్యయనం చేయాలనుకుంటే అనేక ఇతర ది బైబిల్ వే ఆన్లైన్ పాఠాలను సూచించే ఫుట్నోట్లు కూడా ఉన్నాయి.

మీ వ్యక్తిగత బైబిలు అధ్యయనంలో, బైబిల్ వే పబ్లిషింగ్ రచయితలతో సహా ఒక బోధకుడు, పాస్టర్ లేదా కొంతమంది రచయితల నుండి అభిప్రాయాలను అంగీకరించకుండా, మీ బైబిల్ నుండి నేరుగా చదవమని, బహుశా ఒకటి కంటే ఒకటి కంటే ఎక్కువ వెర్షన్ల నుండి చదవమని మీరు ప్రోత్సహించబడ్డారు.

పుస్తకంలో మొదటి చూపు

పరిచయం: అధ్యయనం వెనుక కొన్ని ప్రాథమిక అంశాలు:

మిషన్ - మొత్తం బైబిల్ ను సర్వే చేయడం మరియు జీవితకాల అధ్యయనానికి పునాదిని ఏర్పాటు చేయడం లక్ష్యం.

ప్రేరణ - గ్రంథం యొక్క ఒడంబడికలు, కొనసాగింపు మరియు పాత్ర అభివృద్ధిని బాగా అర్థం చేసుకోవడంలో మాకు సహాయం చేయడమే ప్రేరణ.

పద్ధతి - పద్ధతి నేరుగా బైబిల్ పై దృష్టి పెడుతుంది. మా అధ్యయనంలో బైబిల్ ప్రాథమికమైనది మరియు ఈ గమనికలు ద్వితీయమైనవి.

I. బైబిల్ గురించిన ప్రాథమిక వాస్తవాలు:¹

ఎ. బైబిల్ అనేది 1600 సంవత్సరాల కాలంలో 40 మంది వ్యక్తులు వ్రాసిన 66 పుస్తకాల సమాహారం.

1. దీని భాగాలు మొదట హిబ్రూ, గ్రీక్ మరియు అరామిక్ అనే మూడు భాషలలో వ్రాయబడ్డాయి.
2. దేవుడు అన్ని వర్గాల పురుషులను - మత్స్యకారులు, గొర్రెల కాపరులు, కవులు, ప్రవక్తలు, రాజులు, వైద్యులు మొదలైన వారిని - తన రచయితలుగా ఉపయోగించుకున్నాడు.
3. ఇది ఒక కేంద్ర సందేశాన్ని రూపొందించడానికి విశేషమైన ఐక్యతతో మిళితం అవుతుంది.

బి. బైబిల్ పాత మరియు కొత్త నిబంధనలుగా విభజించబడింది.

1. పాత నిబంధన:

a. దేవుడు ప్రారంభాన్ని వెల్లడి చేస్తాడు - సృష్టి, మనిషి మరియు మనిషి యొక్క పాపం (తిరుగుబాటు).
(ఆదికాండము 1- 3:19)

బి. మొత్తం మానవాళిని విమోచించడానికి మరియు ఆశీర్వాదించడానికి దేవుని ఒడంబడికను పంచుకుంటుంది.
(ఆదికాండము 3:15; 12:1-3)

సి. క్రీస్తు ద్వారా విముక్తిని తీసుకురావడానికి దేవుడు ఎంచుకున్న ప్రజల జాతిగా యూదులను దేవుడు ప్రధానంగా ఉపయోగించడంపై దృష్టి సారించాడు. (నిర్గమకాండము 19:4-6; 34:27)

డి. మోషే ధర్మశాస్త్రాన్ని కలిగి ఉంది, యూదులతో ఒడంబడిక, ఇది క్రీస్తు రాకడ, సిలువపై ఆయన ప్రాయశ్చిత్త త్యాగం మరియు అతని పునరుజ్జానంతో నెరవేరింది. (మత్తయి 5:17; రోమన్లు 7:4-6; గలతీయులు 3:23-25; మరియు హెబ్రీయులు 9:15-17)

ఇ. మా అధ్యయనానికి ఇప్పటికీ విలువైనది. (రోమన్లు 15:4; II కొరింథీయులు 10:11)

f. 39 పుస్తకాలను ఈ క్రింది విధంగా విభజించవచ్చు లేదా సమాహం చేయవచ్చు:

[1] చట్టం (5 పుస్తకాలు): జెనెసిస్-డ్యూటెరోనమీ

[2] చరిత్ర (12 పుస్తకాలు): జాషువా - ఎస్థర్

- [3] కవిత్యం (5 పుస్తకాలు): జాబ్-సాంగ్ ఆఫ్ సోలమన్
 [4] ప్రధాన ప్రవక్తలు (5 పుస్తకాలు): యెషయా-డేనియల్
 [5] చిన్న ప్రవక్తలు (12 పుస్తకాలు): హెబ్రీయా-మలాకీ

2. కొత్త నిబంధనను కొత్త ఒడంబడిక అని కూడా అంటారు

- a. కొత్త ఒడంబడిక క్రీస్తు ద్వారా ఇవ్వబడిందా? (యిర్మీయా 31:31-35; I కొరింథీయులు 11:25; హెబ్రీయులు 9:15)
 బి. దేవుని ప్రత్యక్షత మరియు సంకల్పం ప్రజలందరికీ ఉందా? (మార్కు 16:15-16; గలతీయులు 3:27; ఎఫెసీయులు 2:11-22)
 సి. యేసుక్రీస్తు గురించి మనకు తెలిసిన వాటిని, మన రక్షణ కొరకు ఆయన ప్రణాళికను మరియు మన జీవితాల కొరకు ఆయన సంకల్పాన్ని అందిస్తుంది. (క్రింద II. C. చూడండి)
 డి. 27 పుస్తకాలను ఈ క్రింది పద్ధతిలో విభజించవచ్చు లేదా సమూహం చేయవచ్చు:
 [1] సువార్తలు (4 పుస్తకాలు): మాథ్యూ - జాన్
 [2] చర్చి చరిత్ర (1 పుస్తకం): చట్టాలు
 [3] పౌలీస్ ఎపిస్టల్స్ (13 పుస్తకాలు): రోమన్లు - ఫిలెమోన్
 [4] జనరల్ ఎపిస్టల్స్ (8 పుస్తకాలు): హీబ్రూస్ - జూడ్
 [5] ప్రవచనం (1 పుస్తకం): ప్రకటన

II. బైబిల్ గురించిన ముఖ్య ఆవరణలు:

- ఎ. బైబిల్ "దేవుడు ఊపిరి" లేదా "ప్రేరేపితమైనది." - "అన్ని లేఖనాలు దేవుని ఊపిరి మరియు బోధించడానికి, మందలించడానికి, సరిదిద్దడానికి మరియు నీతిలో శిక్షణ ఇవ్వడానికి ఉపయోగపడతాయి, తద్వారా దేవుని మనిషి ప్రతి మంచి పనికి పూర్తిగా సిద్ధంగా ఉంటాడు." (II తిమోతి 3:16-17)
1. ఈ ప్రేరణ యొక్క వాదన గ్రంథం అంతటా కనిపిస్తుంది. (II పేతురు 1:21; II శామ్యూల్ 23:1-3; యిర్మీయా 1:9; మీకా 3:8; చట్టాలు 1:16; II కొరింథీయులు 14:37, మొదలైనవి)
2. స్ఫూర్తి దోషం మరియు జడత్వం కలిగి ఉంటుంది
3. మానవ రచయితలను దేవుడు ప్రేరేపించిన విధానం విభిన్నంగా ఉంది:
 a. మౌఖిక మాటలు (నిర్గమకాండము 20 మరియు ప్రకటన 2-3)
 బి. దర్శనాలు (చట్టాలు 10:9-16)
 సి. ఒక వ్యక్తి యొక్క పరిశోధన లేదా అధ్యయనానికి దర్శకత్వం వహించడం. (లూకా 1:1-4)
 డి. తెలియని మార్గాల్లో (I కొరింథీయులు 11:23)
- బి. బైబిల్ దేవుని సంపూర్ణమైన, వెల్లడి చేయబడిన మరియు లక్ష్య సంకల్పాన్ని సూచిస్తుంది.
1. చరిత్ర అంతటా, దేవుడు తన చిత్తాన్ని మరింత ఎక్కువగా వెల్లడించాడు. (యిర్మీయా 31:31-34; హెబ్రీయులు 1:1-2; యోహాను 16:12-13; అపొస్తలుల కార్యములు 2:4; II కొరింథీయులు 13:8-10)
2. అపొస్తలుల జీవితకాలంలో దేవుని ఆత్మ వారిని "అన్ని సత్యంలోకి" (అంటే - అన్ని బయలుపరచబడిన సత్యం - యోహాను 13:16) నడిపిస్తానని యేసు వాగ్దానం చేశాడు.
3. గ్రంథం ఇవ్వడం కాలక్రమానుసారం, అపొస్తలులు తప్పుడు ద్యోతకం నుండి జాగ్రత్తగా ఉండాలని విశ్వాసులకు చెప్పారు. "అయితే మనం లేదా పరలోకం నుండి వచ్చిన ఒక దేవదూత మేము మీకు ప్రకటించిన సువార్త కాకుండా మరొక సువార్తను ప్రకటించినప్పటికీ, అతను శాశ్వతంగా ఖండించబడాలి! మేము ఇప్పటికే చెప్పినట్లు, ఇప్పుడు నేను మళ్ళీ చెప్తున్నాను: మీరు అంగీకరించిన దాని కంటే ఎవరైనా మీకు సువార్త ప్రకటిస్తే, అతను శాశ్వతంగా ఖండించబడాలి!" (గలతీయులు 1:8-9)
- సి. బైబిల్ మనం క్రీస్తును మరియు ఆయన అందించే మోక్షాన్ని ఎలా తెలుసుకున్నాము.
1. యేసు గురించి అనేక లౌకిక చారిత్రక సూచనలు ఉన్నాయి. 'అయితే, క్రీస్తు మనస్సు మరియు పని గురించి మనకు ప్రేరేపిత వృత్తాంతాన్ని అందించే ఏకైక మూలం బైబిల్. (ఫిలెమోను 3:8-10; I పేతురు 2:21)
2. క్రీస్తుపై ఒకరి విశ్వాసం అతను గ్రంథం ద్వారా నేర్చుకునే దానిలో పాతుకుపోతుంది. (రోమన్లు 1:16-17; 10:17)

D. దేవుని వాక్యం ఒకరి జీవితానికి దిశ మరియు గమనాన్ని నిర్దేశిస్తుంది.
(కీర్తన 119:105; II పేతురు 1:19; సామెతలు 3:5-6)

E. బైబిల్ సామాన్యులకు అర్థం అవుతుంది.

1. బైబిల్ అందరూ చదవాలి మరియు వినాలి అనే ఆశతో ఆనాటి సాధారణ భాషలలో వ్రాయబడింది.
2. విశ్వాసులు వాక్యాన్ని వెతకడానికి మరియు తినడానికి ప్రోత్సహించబడ్డారు. (I పేతురు 2:2)
3. పాల్ తన లేఖలను పెద్ద సంఖ్యలో ప్రేక్షకులకు చదవాలని కోరుకున్నాడు. (cf. I థెస్సలోనీకయులు 5:27; కొలోస్సయులు 4:16)
4. మీరు మరియు నేను దేవుని వాక్యాన్ని అర్థం చేసుకోలేకపోతే, అది దేవునితో శక్తి లేదా పాత్ర గందరగోళాన్ని కలిగిస్తుంది.

జెనెసిస్

పరిచయం: జెనెసిస్ పుస్తకం ఒక ఇతిహాసం, భారీ స్థాయిలో నాటకం. మానవుని పాపం ఫలితంగా దేవుని మంచి సృష్టి క్రమంగా పుల్లగా మారడాన్ని మనం చూస్తాము. అయినప్పటికీ, పడిపోయిన మనిషిని రక్షించడానికి మరియు పునరుద్ధరించడానికి దేవుని శాశ్వతమైన ప్రణాళిక ఎలా విప్పబడుతుందో కూడా మనం చూస్తాము.

పేరు:

1. జెనెసిస్ అంటే మూలం లేదా ప్రారంభం
2. ఆదికాండములోని మొదటి నాలుగు పదాలు "ఆదియందు దేవుడు."

రచయిత: రచయిత మోసెస్.

1. కొత్త నిబంధన అతనిని పెంటాట్యూచ్ రచయితగా పరిగణిస్తుంది. (మత్తయి 19:8; యోహాను 5:46-47; అపొస్తలుల కార్యములు 3:22; రోమన్లు 10:5)
2. అతని మరణం యొక్క ఖాతా తప్పనిసరిగా తరువాత రచయితచే జోడించబడి ఉండాలి. (ద్వితీయోపదేశకాండము 34)

ప్రయోజనం మరియు ప్రధాన సందేశం:

1. ఆదికాండాన్ని ఖచ్చితంగా "ప్రారంభాల పుస్తకం" అని పిలుస్తారు, ఎందుకంటే దీనికి సంబంధించినది:
  - a. విశ్వం యొక్క మూలం. (1:1-25)
  - బి. పురుషుడు మరియు స్త్రీ, వివాహం మరియు ఇంటి మూలం. (1:26-2)
  - సి. పాపం మరియు మరణం యొక్క మూలం. (3:1-7)
  - డి. మానవాళిని విమోచించడానికి దేవుని వాగ్దానం యొక్క మూలం. (3:8-24)
  - ఇ. త్యాగానికి మూలం. (4:1-15)
  - f. నాగరికత యొక్క మూలం. (4:16-9:29)
  - g. విభిన్న భాషలు మరియు దేశాల మూలం. (10-11)
  - h. హిబ్రూ దేశం యొక్క మూలం ప్రత్యేకంగా ఎంపిక చేయబడిన ప్రజలు, వీరి ద్వారా మెస్సీయ ప్రపంచంలోకి వస్తాడు. (15-20)
2. జెనెసిస్ విమోచన యొక్క గొప్ప కథకు వేదికను నిర్దేశిస్తుంది.

I. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు (ఆదికాండము సృష్టి నుండి జోసెఫ్ కాలంలో ఈజిప్టులోకి హిబ్రూ ప్రజల సంతతికి సంబంధించిన చారిత్రక కాలాన్ని కవర్ చేస్తుంది.)

- ఎ. ప్రపంచం యొక్క సృష్టి మరియు మానవజాతి ప్రారంభం. (1:11-11:32)
  1. మానవుని నివాసంగా విశ్వం యొక్క సృష్టితో ఆదికాండము తెరుచుకుంటుంది. (1:1-2:3)
  2. సృష్టిలో మానవత్వం యొక్క స్థానంపై దృష్టి త్వరగా మారుతుంది. (2:4-25)
  3. పాపం ప్రపంచంలోకి ప్రవేశిస్తుంది మరియు పతనం యొక్క పరిణామాల గురించి మనం తెలుసుకుంటాము. (3:1-4:26)
  4. పాపం పెరిగినట్లే. దేవుడు జలప్రళయం ద్వారా భూమిని పాపం నుండి ప్రక్షాళన చేశాడు. (6:1-9:29)
  5. నోవహు మరియు అతని కుటుంబం మానవ జాతి మనుగడకు మరియు భూమిని పునర్నిర్మించడానికి

సాధనంగా ఉన్నారు. (10:1-11:32)

బి. అబ్రహం జీవితం. (12:1-25:18)

1. దేవుడు అబ్రామును పిలిచి అతనితోను అతని సంతానముతోను ఒడంబడిక చేసాడు. (12:1-14:24)
2. ఒడంబడిక దాని చిహ్నంగా సున్నీతో నిర్ధారించబడింది. (15:1-17:27)
3. పాపం కొనసాగింది, సోదోమలో జరిగిన సంఘటనలలో చూడవచ్చు. (18:1-19:28)
4. అబ్రాహాము కూడా అబీమెలెకుకు వ్యతిరేకంగా అవమానకరంగా ప్రవర్తించాడు. (20:1-18)
5. దేవుడు తన వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చడానికి సంవత్సరాలు వేచి ఉన్న తర్వాత, ఇస్సాకు అబ్రహం మరియు శారాలకు జన్మించాడు. (21:1-34)
6. ఇస్సాకును బలిగా అర్పించమని దేవుడు చెప్పినప్పుడు అబ్రాహాము విశ్వాసం తీవ్రంగా పరీక్షించబడింది. (22:1-19)
7. ఇస్సాకు రెబ్కాను వివాహం చేసుకున్నాడు మరియు మేము ఇతర వృత్తాంతాలను చదువుతాము అబ్రహం. (22:20-25:18)

సి. ఐజాక్ మరియు అతని కుటుంబ జీవితం. (25:19-26, 35)

1. ఏసా మరియు యాకోబులు ఇస్సాకుకు జన్మించారు (25:19-28), మరియు పెద్దవాడు తన జన్మహక్కును చిన్నవాడికి విక్రయిస్తాడు. (25:29-43)
2. అతని తండ్రి ఇంతకు ముందు చేసినట్లుగా, ఇస్సాకు అబీమెలెకు IIను మోసగించాడు. (26:1-16)
3. ఇస్సాకు సంఘర్షణను ఎదుర్కొంటాడు మరియు ఏశావు వివాహాలు అతని తల్లిదండ్రులను అసంతృప్తికి గురిచేస్తాయి. (26:17-35)

D. ది లైఫ్ ఆఫ్ జాకబ్. (27:1-28:22)

1. జాకబ్ తన తండ్రిని మోసగించి, అతని సోదరుని ఆశీర్వాదాన్ని దొంగిలించాడు, అతను ప్రవాసంలోకి వెళ్లడానికి దారితీసాడు, అక్కడ అతను ప్రభువును ఎదుర్కొన్నాడు మరియు అబ్రహంతో దేవుని ఒడంబడికను పునరుద్ధరించాడు. (27:1-28:22)
2. ప్రవాసంలో ఉన్నప్పుడు, యాకోబు లేయా మరియు రాచెల్లను వివాహం చేసుకున్నాడు మరియు ఇజ్రాయెల్ దేశంలోకి ఉద్భవించిన పెద్ద కుటుంబాన్ని ప్రారంభించాడు. (29:1-36:43)

E. ది లైఫ్ ఆఫ్ జోసెఫ్. (37:2-50:26)

1. జోసెఫ్ బాల్యం (37:1-26) మరియు తామారుతో యూదా అనుభవం. (38:1-30)
2. జోసెఫ్ బానిసత్వానికి విక్రయించబడ్డాడు మరియు దేవుడు అతనిని నియమాపళిలో ఉంచాడు, ఇది చివరికి ఈజిప్ట్ మరియు అతని కుటుంబాన్ని ఆకలి నుండి రక్షించడానికి వీలు కల్పించింది. (39:1-41:57)
3. తన కుటుంబాన్ని చూడని సంవత్సరాల తర్వాత, జోసెఫ్ వారితో తిరిగి కలుస్తాడు. (42:1-50:26)
4. ఈజిప్ట్లో వర్తిల్లుతున్న ఇజ్రాయెలీయులతో ఆదికాండము ముగుస్తుంది.

II. పుస్తకం యొక్క ముఖ్య అంశాలు

ఎ. సృష్టి: అన్ని విషయాల ప్రారంభం

1. ఆదికాండము 1-2 కథ చెబుతుంది: దేవుడు కేవలం ఆరు రోజులలో ప్రపంచాన్ని చెప్పాడు, మరియు ప్రతి రోజు చివరిలో దేవుడు తన పనిని మంచిగా ప్రకటించాడు.
  2. సృష్టి దేవుని మహిమను మరియు మహిమను ప్రకటిస్తుంది. (కీర్తన 19:1; రోమన్లు 1:20)
  3. సృష్టిని తెలివిగా ఉపయోగించుకునే బాధ్యతను దేవుడు మానవాళికి ఇచ్చాడు. (1:28; 2:15)
  4. భూమి పట్ల శ్రద్ధ వహించడం ఎంత గొప్ప బాధ్యత
  5. ఆదికాండము 1-11 విషయాల ప్రారంభానికి సంబంధించిన ఖచ్చితమైన వృత్తాంతంగా మనం విశ్వసించవచ్చా?
    - a. ఉదారవాద పండితులు ఈ అధ్యాయాలను "హీబ్రూ పురాణం" అని లేబుల్ చేస్తారు.
- బి. కానీ గ్రంథం ఆదికాండము 1-11ని చారిత్రాత్మకమైనదిగా పరిగణిస్తుంది.
(నిర్గమకాండము 20:11; రోమన్లు 5:12-14)

బి. మానవుల విశిష్టత.

1. 6వ రోజు దేవుడు జంతువులను మరియు ఆదామును సృష్టించాడు.
2. అయితే మనిషి ఇతర జంతువులకు భిన్నంగా ఉన్నాడు; అతను ప్రత్యేకమైనవాడు.
  - a. మనిషి మాత్రమే దేవుని స్వరూపంలో లేదా షోలికలో సృష్టించబడ్డాడు.³(1:26-27)
  - బి. దేవుడు అన్ని జీవులకు జీవాన్ని ఇచ్చాడు, కానీ మనిషికి మాత్రమే అతను శాశ్వతమైన ఆత్మను ఇచ్చాడు (కొన్నిసార్లు ఆత్మ అని పిలుస్తారు).
3. మనిషి దేవుని కోసం సృష్టించబడ్డాడు, ప్రతిస్పందించగలడు మరియు అతని సృష్టికర్తను తిరస్కరించగలడు.

సి. మానవులు దేవుని స్వరూపంలో సృష్టించబడినందున, ప్రతి ఒక్కరికి గౌరవం మరియు గొప్ప విలువ ఉండేది.

1. మనిషి విలువైనవాడు కాబట్టి దేవుడు హత్యను నిషేధించాడు. (9:6)
2. మానవులు దేవుని స్వరూపంలో సృష్టించబడ్డారు కాబట్టి, మనం ఇతర మానవులను శపించకూడదు మరియు కించపరచకూడదు. (జేమ్స్ 3:9)

D. వివాహం మరియు ఇంటి ప్రారంభం.

1. ఆదాము మరొక మానవుని సహవాసం లేకుండా తోటలో ఒక నిశ్చయించబడని కాలం నివసించాడు. (2:18; 21-25)
2. సాహచర్యం ప్రాథమిక మానవ అవసరంగా గ్రంథం అంతటా చిత్రీకరించబడింది.
3. దేవుడు ఆడమ్ యొక్క సాహచర్యం యొక్క అవసరాన్ని తీర్చడానికి ఎంచుకున్నాడు ఆడమ్ యొక్క నకిలీని సృష్టించడం ద్వారా కాదు, కానీ ఆడమ్ యొక్క వ్యతిరేకతను సృష్టించడం ద్వారా మరియు అతని అనుబంధాన్ని కూడా సృష్టించడం ద్వారా.
4. వివాహం కొరకు దేవుని రూపకల్పన స్రీ మరియు పురుషుడు తండ్రిని మరియు తల్లిని విడిచిపెట్టి, ఒకరితో ఒకరు ఐక్యమై, ఏకశరీరముగా ఉండుట.

E. పాపం ప్రపంచంలోకి ప్రవేశించింది, మరియు మనిషి పతనం సంభవించింది. ఆదికాండము 3 ఈ విషాద కథను చెబుతుంది.

1. సాతాను, సర్పము ద్వారా, హవ్వ మనస్సులో సందేహాన్ని ఉంచాడు. (3:1-5)
2. ఆదాము మరియు హవ్వలు దేవునికి అవిధేయత చూపాలని నిర్ణయించుకున్నందున, వారి పరిపూర్ణ ఇల్లు ఛిద్రమైంది మరియు దేవునితో వారి అపరిమిత సంబంధం విచ్ఛిన్నమైంది.
  - a. పాపం అంటే మన జీవితాల పట్ల దేవుని ఉద్దేశాన్ని తిరస్కరించడం.
  - బి. ఆడమ్ మరియు ఈవ్ తమ జీవితాలకు కేంద్రంగా దేవుడు కాకుండా వేరేదాన్ని అనుమతించారు.
3. పాపం మనిషిని దిగజార్చింది మరియు అతనితో అతని సంబంధాలకు అంతరాయం కలిగించింది:
  - a. ఇతర మానవులు.
  - బి. అతని విశ్వం, ప్రకృతితో.

సి. మనమే - ఇప్పుడు మనం అనుమానం, భయం, నిరాశ, ఆందోళన, నిరాశ, వ్యాధి మరియు మరణం.

డి. దేవుడు - పాపం మనల్ని దేవుని నుండి దూరం చేస్తుంది మరియు వేరు చేస్తుంది.
4. పడిపోయిన క్షణం నుండి, పాపం యొక్క మర్త్య ప్రభావాలు గ్రంథంలో ప్రధాన ఇతివృత్తం.
  - a. ప్రాథమికంగా, పాపం గుండె సమస్య. (ఆదికాండము 6:5; యిర్మీయా 17:9)
  - బి. ఆడమ్ మరియు ఈవ్ నుండి, మానవులు తమ పాపాన్ని మరియు పాపం వల్ల వచ్చే పరిణామాలను పక్కాదారి పట్టించడానికి ప్రయత్నించారు.

F. మోక్షానికి ప్రారంభం.⁴

1. దేవుడు తన స్వరూపంలో చేసిన మానవులను దేవుడు ప్రేమిస్తున్నాడనే వాస్తవాన్ని మానవుని పాపం ఎన్నటికీ మార్చలేదు.
2. అయితే, దేవునిపై తిరుగుబాటుకు శిక్ష మరణమే.
3. కానీ దేవుని శిక్షలో కూడా ఆయన దయ స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది.
4. దేవుడు ఆడమ్ మరియు ఈవ్ ను వారి స్పృహలోకి తీసుకురావడానికి వారిని క్రమశిక్షణలో ఉంచాడు, తద్వారా వారు పశ్చాత్తాపపడి రక్షించబడతారు మరియు ఇతరులకు పాపం యొక్క తీవ్రతను చూపించారు. దేవుడు మనలను ఇంకా క్రమశిక్షణలో ఉంచుతాడు ఎందుకంటే ఆయన మనలను ప్రేమిస్తున్నాడు. (ద్వితీయోపదేశకాండము 8:5; సామెతలు 3:11-12)

5. మోక్షానికి సంబంధించిన మొదటి వాగ్దానం ఆదికాండము 3:15.
6. అబ్రాహాముతో ప్రారంభించి, దేవుడు ఒక దేశాన్ని ఎన్నుకున్నాడు, వారి ద్వారా ప్రపంచం మొత్తానికి మోక్షాన్ని అందుబాటులోకి తెచ్చాడు.
  - a. మిగిలిన మానవాళికి ఇజ్రాయెల్ తన మొదటి మిషనరీలుగా ఉండాలని దేవుడు కోరుకున్నాడు.
  - బి. ఇది ఇశ్రాయేలు ద్వారా రక్షకుడు రాబోతున్నాడు. ఇశ్రాయేలు మాత్రమే చేయలేనిది చేయడానికి దేవుడు తన స్వంత కుమారుడిని పంపాడు.
7. దేవుడు తన సొంత స్వరూపంలో మనలను పునరుద్ధరించాలని మరియు పునరుద్ధరించాలని కోరుకుంటున్నాడు.

(కొలోస్సయులు 3:10; ఎఫెసీయులు 4:24)
8. ఇశ్రాయేలులాగే, మనం కూడా దయతో కూడిన ఆహ్వానాన్ని కలిగి ఉండాలని దేవుడు కోరుకుంటున్నాడు దేవుడు - యేసు క్రీస్తు ద్వారా మోక్షానికి రాజు రాయబారులుగా ఉండాలి.
9. "ఆదాములో అందరూ చనిపోయేలా, క్రీస్తులో అందరూ బ్రతికించబడతారు." (I కొరింథీయులు 15:22)

ఎకోడస్

పరిచయం: ఎకోడస్ పుస్తకం బహుశా క్రైస్తవులు కొత్త నిబంధనకు నేపథ్యంగా తెలుసుకోవటానికి మరియు అర్థం చేసుకోవడానికి ఒకే-అత్యంత ముఖ్యమైన పాత నిబంధన పుస్తకం. ఇది ఇజ్రాయెల్ జాతీయ జీవితం యొక్క ప్రారంభాన్ని మరియు సీనాయిలో మోషే ద్వారా దేవుడు ఇశ్రాయేలీయులతో చేసిన ఒడంబడికను నమోదు చేస్తుంది. ఈ ఒడంబడిక అతను అబ్రాహాముతో చేసిన ఒడంబడికను భర్తీ చేయలేదు లేదా నెరవేర్చలేదు.

పేరు- ఎకోడస్ అనే పదానికి అర్థం బయటకు వెళ్లడం - బయలుదేరడం.

రచయిత- పుస్తకాన్ని మోషే రాశారు. (నిర్గమకాండము 17:14; 24:4-8; సంఖ్యాకాండము 33:1-2; ద్వితీయోపదేశకాండము 31:9, 22, 24)

1. అతను పుస్తకం యొక్క ప్రధాన వ్యక్తి మరియు దాని ప్రాథమిక సంఘటనలకు ప్రత్యక్ష సాక్షి.
2. అతను దాదాపు 40-సంవత్సరాల వండర్ కాలంలో దీనిని వ్రాసాడు.

ప్రయోజనం- అబ్రాహాముతో దేవుడు చేసిన మొదటి ఒడంబడిక మరియు వాగ్దానం చేయబడిన మెస్సీయ వచ్చే ఒడంబడిక దేశం యొక్క తదుపరి అభివృద్ధి మధ్య ఏమి జరిగిందో పాఠకులతో పంచుకోవడం ఈ పుస్తకం యొక్క ఉద్దేశ్యం. మోషే ద్వారా ఇశ్రాయేలీయులతో చేసిన ఒడంబడిక దాని ఉద్దేశ్యం పూర్తయినప్పుడు అంటే మెస్సీయ రాకతో నెరవేరుతుంది.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం

ఎ. పుస్తకం ఈజిప్టులో ప్రారంభమవుతుంది, అక్కడ మేము చివరిగా జాకబ్ కుటుంబాన్ని విడిచిపెట్టాము. (cf. ఆదికాండము 50:12-14)

1. యోసేపు చనిపోయి రెండు వందల డెబైై ఐదు సంవత్సరాలు గడిచాయి.
2. నిర్వాసితులకు అవకాశం ఉన్న తేదీ దాదాపు 1450 BC.
  - a. 1 రాజులు 6:1 ప్రకారం, సోలోమోను 480 సంవత్సరాలకు ఆలయాన్ని నిర్మించడం ప్రారంభించాడు ఇజ్రాయెల్ ఈజిప్టును విడిచిపెట్టిన తరువాత.
  - బి. క్రీ.పూ.967లో ఆలయ నిర్మాణం ప్రారంభమైంది.
  - సి. 480 సంవత్సరాలను 967కి జోడిస్తే, నిర్వాసితులకు క్రీస్తుపూర్వం 1447 తేదీని పొందుతాము.

బి. కొత్త నాయకత్వం ఇప్పుడు ఈజిప్టులో పాలించింది.

1. ఈజిప్టులోని హైకోస్ పాలనలో జోసెఫ్ అధికారానికి ఎదిగాడు.
2. హిబ్రూల వలె హైకోలు సెమిటిక్ మూలానికి చెందినవారు.
3. వారు ఈజిప్టును సుమారుగా 2160 నుండి 1580 BC వరకు పాలించారు.
4. 1580 BCలో స్థానిక ఈజిప్షియన్లు హైకోలను బహిష్కరించారు.
  - a. కొత్త ఫారో జోసెఫ్ తన దేశ చరిత్రలో ఆ కాలాన్ని మెచ్చుకోలేదు అనే అర్థంలో అతనికి "తెలియదు".
  - బి. భారీ సంఖ్యలో హెబ్రీయులు (ఇప్పుడు మొత్తం 2 నుండి 3 మిలియన్లు) మరొక విదేశీ ఆక్రమణదారుతో

తమను తాము పొత్తు పెట్టుకుంటారని కూడా అతను భయపడ్డాడు.

సి. హెబ్రీయులపై తీవ్రమైన అణచివేత ప్రణాళిక అమలు చేయబడింది. (1:11-22)

[1.] ఇది బానిస శ్రమతో ప్రారంభమవుతుంది. (1:11-14)

[2.] ఈ ప్రణాళిక పిల్లల వధ వరకు పెరుగుతుంది. (1:15-22)

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం

ఎ. నిర్ణయకాండము యొక్క ప్రాథమిక సందేశం విమోచన.

బి. ఇది ఉంచడంలో మరియు అభివృద్ధి చేయడంలో దేవుని విశ్వసనీయతను స్పష్టంగా ప్రదర్శిస్తుంది అబ్రహాంతో చేసిన ఒడంబడిక.

సి. ఈ పుస్తకం మనుషులపై దేవునికి ఉండే ప్రావిడెన్షియల్ నియంత్రణను కూడా వెల్లడిస్తుంది ఆయన కోరుకున్న ముగింపును తీసుకురావడానికి దేశాలు.

D. దేవుని ప్రజలను ఈజిప్టు బానిసత్వం నుండి విముక్తి చేయడం అనేది యేసుక్రీస్తు దేవుని ప్రజలను పాపపు బానిసత్వం నుండి విముక్తి చేయడానికి ముందస్తు సూచన.

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు

ఎ. విమోచన కథ - నిర్ణయకాండము 1-12:

1. ఈజిప్టు యువరాణి మోసెస్ జననం మరియు దత్తత కథతో పుస్తకం ప్రారంభమవుతుంది. (2:1-10)
2. ఇప్పుడు 40 ఏళ్ల మోషే ఒక ఎపిసోడ్ పై మండిపడ్డాడు ఒక ఈజిప్షియన్ ఒక హీబ్రూ బానిసను కొట్టినట్లు సాక్ష్యమిచ్చాడు. అతను ఈజిప్షియన్ ను హత్య చేసి మిద్యానుకు పారిపోతాడు. (2:11-15)
3. తర్వాత 40 సంవత్సరాలు, మోషే తన మామగారైన జెత్రో మందకు కాపరిగా పనిచేస్తున్నాడు. (2:16-25)
4. హీబ్రూలను బానిసత్వం నుండి విడిపించడానికి ఈజిప్టుకు తిరిగి రావాలని దేవుడు మోషేను మండుతున్న పొద నుండి పిలుస్తాడు. (3:1-4:31)
5. మోషే యొక్క స్వాతంత్ర్యం యొక్క ప్రారంభ డిమాండ్ల తరువాత, ఫరో ఇశ్రాయేలీయుల భారాన్ని పెంచుతాడు. (5:1-6:13)
6. అప్పుడు దేవుడు భూమి మీదికి పది భయంకరమైన తెగుళ్ల పరంపరను పంపాడు. (7:14-12:36)
7. ప్రజలు తమ వలసలను ప్రారంభిస్తారు. (12:37-51)

బి. సీనాయికి ప్రయాణం - నిర్ణయకాండము 13-19:

1. ఈజిప్టును విడిచిపెట్టిన తర్వాత, ఫరో కోపంతో ఇశ్రాయేలీయులను నాశనం చేయడానికి తన రథాలను పంపాడు. (14:1-13)
2. దేవుడు ఇశ్రాయేలీయులను దాటడానికి అనుమతించి, ఎర్ర సముద్రపు జలాలను విభజించాడు. ఫరో రథాలు వెంబడించడానికి ప్రయత్నించగా, నీళ్ళు వారి మీద కుప్పకూలాయి. (14:14-31)
3. మోషే మరియు అతని సహోదరి మిర్యాము అతని విమోచన కొరకు ప్రభువును స్తుతించుచున్నారు. (15:1-21)
4. ఎర్ర సముద్రం నుండి పాప ఎడారి వరకు ప్రయాణిస్తున్నప్పుడు (నిర్ణయకాండము 15:22-16:1), ప్రజలు ఆహారం మరియు నీటి కొరతపై గొణుగుడు ప్రారంభించారు. (16:2-3)
5. దేవుడు వారి సణుగులకు ప్రతిస్పందిస్తూ వారికి ఇచ్చాడు:
  - a. మన్నా. (16:4-36)
- బి. రెఫిడిమ్ వద్ద నీరు. (17:1-7)
6. దేవుడు అమాలేకీయులపై కూడా గొప్ప విజయాన్ని అందించాడు. (17:8-16)
7. జెత్రో (మోసెస్ మామ), ఇశ్రాయేలీయులతో చేరి ప్రజలను వ్యవస్థీకరించి తీర్పులు ఇవ్వమని మోషేకు సలహా ఇస్తాడు. (18:1-27)
8. వారు సీనాయికి చేరుకొని ధర్మశాస్త్రమును స్వీకరించుటకు సిద్ధపడుచున్నారు. (19:1-25)

సి. సినాయ్ వద్ద - నిర్ణయకాండము 20-40

1. పది ఆజ్ఞలు ఇవ్వబడ్డాయి. (20:1-17)

2. పౌర చట్టాల శ్రేణి ఇవ్వబడింది. (20:18-23:19)
3. ఒడంబడిక నిర్ధారించబడింది. (24:1-18)
4. గుడారం నిర్మాణం మరియు గృహోపకరణాల కోసం సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి. (25:1-27:21)
5. పూజారి వస్త్రాలు, గుడార పరిచర్య మరియు సబ్బాత్ ఆచరించడం కోసం సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి. (28:1-31:18)
6. మోషే కొండమీద ఉండగా, ప్రజలు బంగారు దూడను తీర్చిదిద్ది పూజిస్తారు. (32:1-33:23) బంగారు దూడ నాశనమైన తర్వాత దేవునితో ఒడంబడిక పునరుద్ధరించబడింది. (34:1-35)
7. గుడారం మరియు దాని అలంకరణల నిర్మాణం యొక్క ఖాతా వివరంగా ఉంది. (35:3-40:33)

IV. పుస్తకం యొక్క ముఖ్య అంశాలు

ఎ. డెలివరెన్స్

1. మనలో చాలా మంది నిర్వాసితులతో అనుబంధించే నాలుగు పదాలు, "నా ప్రజలను వెళ్లనివ్వండి!"
2. దేవుడు మాత్రమే మహిమను పొందగలిగే విధంగా విమోచన సాధించబడింది. (నిర్గమకాండము 3:14)

బి. పాస్ ఓవర్

1. పస్కా 10వ ప్లేగుతో దాని మూలాన్ని కలిగి ఉంది - మొదటి పుట్టినవారి మరణం.
2. దేవుడు ఇశ్రాయేలీయుల మొదటి సంతానం "దాటపడి" రక్షించబడే ఒక ప్రణాళికను అందించాడు. (నిర్గమకాండము 12)
3. పస్కా మరియు పులియని రొట్టెల విందు ఆ సమయం నుండి నిర్వాసితుల జ్ఞాపకార్థం కలిసి ఆచరించారు. (చూడండి. నిర్గమకాండము 23:15)
4. క్రీస్తు యొక్క ప్రాయశ్చిత్తం యొక్క భావనకు పాస్ ఓవర్ యొక్క చిత్రం ప్రధానమైనది. (జాన్ 1:29; I కొరింథీయులు 5:7)

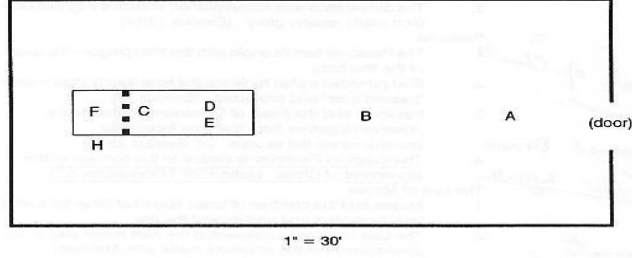
సి. మోసెస్ యొక్క చట్టం

1. మోషే మరియు ఇశ్రాయేలీయులు ధర్మశాస్త్రాన్ని స్వీకరించడానికి మరియు అర్థం చేసుకోవడానికి సీనాయిలో ఒక సంవత్సరం పాటు ఉన్నారు.
2. మోషే ధర్మశాస్త్రం అబ్రహాంతో చేసిన ఒడంబడిక అభివృద్ధిలో తదుపరి ప్రధాన దశను సూచిస్తుంది. (ఆదికాండము 15)
3. పది ఆజ్ఞలు (లేదా డికాలాగ్) దేవునికి మరియు వారి తోటి మనిషికి ప్రజల ప్రాథమిక విధులు మరియు బాధ్యతలను సూచిస్తాయి. (నిర్గమకాండము 20:17; cf. ద్వితీయోపదేశకాండము 6:5; మత్తయి 22:37-40)
4. ధర్మశాస్త్రానికి లోబడి ఉండే ప్రాథమిక సూత్రాలు (ఉదా., దేవుని పట్ల గౌరవం, ఆరాధన, వైవాహిక విశ్వసనీయత, మానవ జీవితం యొక్క పవిత్రత మొదలైనవి) దేవుని శాశ్వతమైన స్వభావంలో భాగం మరియు శాశ్వతంగా సంబంధితంగా ఉంటాయి. అయితే, చట్టం స్వయంగా (ఉదా జంతు బలి, సబ్బాత్ ఆరాధన, ఆహార పరిమితులు) యేసుక్రీస్తు రాకడతో దాని ఉద్దేశాన్ని నెరవేర్చింది (మరియు దానిని అధిగమించింది).
5. చట్టం తరువాత పిలువబడుతుంది:
  - a. శాపం (గలతీయులు 3:10-13)
  - బి. జైలు (గలతీయులు 3:23)
  - సి. అది మనలను క్రీస్తు దగ్గరకు నడిపిస్తుంది. (గలతీయులు. 3:24)
  - డి. ఒక సూచన లేదా రకం. (హెబ్రీయులు 10:1)
  - ఇ. తోటమాలి లేదా శిక్షకుడు. (గలతీయులు 4:2)

డి. గుడారం

1. ఇది ప్రజల మధ్య దేవుని ఉనికి మరియు నాయకత్వానికి చిహ్నం.
2. ఇది ఇశ్రాయేలీయుల ఆరాధనకు కూడా కేంద్ర బిందువు.
3. దీని నిర్మాణానికి సంబంధించిన స్పెసిఫికేషన్లు సినాయ్ వద్ద ఇవ్వబడ్డాయి. (నిర్గమకాండము 25-40)

Diagram of the Tabernacle

A - Brazen Altar	E - Candlestick
B - Laver	F - Ark of the Covenant
C - Altar of Incense	G - The Holy Place
D - Table of Bread	H - The Holy of Holies

లెవిటికస్

పరిచయం: సాధారణ పాఠకులకు లెవిటికస్ అనేది చట్టాలు, శాసనాలు, పండుగ రోజులు, పండుగలు మరియు త్యాగాల గురించి అంతంతమాత్రంగా ఉన్న వివరాల ద్వారా చదవడానికి చాలా కష్టమైన పుస్తకం. అయితే, యేసు రక్షించే పని పట్ల నిజమైన మెప్పుదల కోసం ఈ పుస్తకంలో కీలకమైన నేపథ్య సమాచారం ఉంది.

పేరు- "లెవిటికస్" అనే పేరు లేవీ యొక్క పూజారి తెగ యొక్క పని నుండి వచ్చింది. ఇది అక్షరాలా లేవీయులకు సంబంధించినది.

రచయిత- ఈ పుస్తకాన్ని మోషే రాశారు. నిష్క్రమించిన ఒక సంవత్సరం తర్వాత అతను దానిని వ్రాసి ఉండవచ్చు.

1. అనేక సార్లు "ప్రభువు మోషేతో మాట్లాడాడు" అనే పదం కనిపిస్తుంది పుస్తకం. (లేవీయకాండము 1:1; 4:1; 5:14; 6:1, మొదలైనవి)
2. కొత్త నిబంధన పుస్తకాన్ని మోషేకు ఆపాదించింది. (మత్తయి 8:4; లూకా 2:22; హెబ్రీయులు 8:5)

ప్రయోజనం- పుస్తకం యొక్క ఉద్దేశ్యం రెండు రెట్లు:

1. ఇశ్రాయేలు దేశానికి దేవుని మార్గాన్ని బోధించడం.
2. దేవునితో ఎలా నడుచుకోవాలో నేర్పడానికి.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం

ఎ. ఇశ్రాయేలు సీనాయిలో విడిది చేసిన సంవత్సరంలో లేవీయకాండములోని విషయాలు మోషేకు ఇవ్వబడి ఉండవచ్చు.

బి. ఇది చారిత్రక కథనం కాదు; ఇది త్యాగాల రకాలు, సరైన జీవనం కోసం ఆదేశాలు మరియు విందులు, పండుగలు మరియు పవిత్ర దినాలను పాటించే నియమాల యొక్క సుదీర్ఘ వివరణ.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం

A. లేవీయకాండము యొక్క ప్రాథమిక సందేశం పవిత్రత.

1. లెవిటికస్ ను కొన్ని సార్లు పవిత్రత కోడ్ గా సూచిస్తారు.
2. ఈ సందేశం లేవీయకాండము 11:45 ద్వారా ఉత్తమంగా సంగ్రహించబడింది "నీ దేవుడనై యుండుటకు ఈజిప్టు నుండి నిన్ను రప్పించిన యెహోవాను నేనే; నేను పరిశుద్ధుడను గనుక పవిత్రముగా ఉండుడి."

బి. ప్రజలు పవిత్రంగా (వేరుగా లేదా పవిత్రంగా) ఉంటారు:

1. దైవిక చట్టాన్ని అనుసరించడం.
2. పాపానికి ప్రాయశ్చిత్తం కోసం బలి అర్పించడం.
3. వారి సంఘంలోని పాపాన్ని శిక్షించడం.

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు

ఎ. త్యాగాలకు సంబంధించిన చట్టాలు - లేవీయకాండము 1-7:

1. దహనబలి. (1:1-17)
2. ధాన్యార్పణ. (2:1-16)
3. శాంతి బలి. (3:1-17)
4. పాపపరిహారార్థ బలి. (4:1-5:13)
5. అపరాధ సమర్పణ. (5:14-6:7)
6. పూజారులకు ప్రత్యేక సూచనలు. (6:8-7:38)

బి. పూజారుల పాత్ర మరియు బాధ్యతలు. - లేవీయకాండము 8-10.

సి. ఇశ్రాయేలు దేవునితో నడక - లేవీయకాండము 11-27:

1. పరిశుభ్రత నియమాలు. (11-15)
2. ప్రాయశ్చిత్త దినం. (16)
3. వ్యక్తిగత ప్రవర్తనకు నియమాలు. (17-20)
4. పూజారుల ప్రవర్తనకు నియమాలు. (21-22)
5. పండుగలు మరియు పవిత్ర దినాలకు నియమాలు. (23-25)
  - a. సబ్బాత్. (23:1-4)
  - బి. పాస్ ఓవర్. (23:5)
  - సి. పులియని రొట్టెల వారం. (23:6-8)
  - డి. పెంతెకోస్ట్ (లేదా హార్వెస్ట్ పండుగ). (23:15-21)
  - ఇ. ట్రంపెట్స్ పండుగ. (23:23-25)
  - f. విమోచన దినం. (23:26-32)
  - g. పర్ణశాలల విందు. (23:33-44)
  - h. సబ్బాత్ సంవత్సరం మరియు జూబ్లీ సంవత్సరం. (24:1-25:55)

D. దేవుని ప్రజలకు వాగ్దానాలు మరియు హెచ్చరికలు - లేవీయకాండము 26-27.

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు

ఎ. త్యాగం యొక్క భావన

1. త్యాగం యొక్క అభ్యాసం ఆదికాండము 4:4 వరకు తిరిగి వెళ్తుంది మరియు అన్ని గ్రంథాలలో వ్యాపించింది,
2. లేవీయకాండము 17:11 త్యాగం యొక్క భావనను అర్థం చేసుకోవడానికి కీలకమైన పద్యం. “ఒక ప్రాణి రక్తంలో ఉంది, మరియు బలిపీఠం మీద మీ కోసం ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకోవడానికి నేను దానిని మీకు ఇచ్చాను; ఒకరి జీవితానికి ప్రాయశ్చిత్తం చేసేది రక్తమే.”
  - a. ప్రాయశ్చిత్తం అంటే మరొకరికి చెల్లించడం లేదా ప్రత్యామ్నాయం.
  - బి. త్యాగం చెల్లింపు లేదా ప్రత్యామ్నాయాన్ని సూచిస్తుంది.
3. ఐదు రకాల త్యాగాలు లేవీయకాండములో వివరించబడ్డాయి:
  - a. దహనబలి(1:1-17) - సర్వసాధారణమైన త్యాగం, భగవంతుని పట్ల ఒకరి యొక్క పూర్తి భక్తికి చిహ్నంగా ఒక కళంకం లేని జంతువు పూర్తిగా అగ్నితో కాల్చివేయబడుతుంది.
  - బి. ధాన్యార్పణ(2:1-16) - దేవునికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేయడానికి పిండి లేదా ధాన్యాన్ని సమర్పించడం జరిగింది. ఇది సాధారణంగా రక్త త్యాగానికి సంబంధించి అందించబడుతుంది.
  - సి. శాంతి సమర్పణ(3:1-17) - ఈ స్వచ్ఛంద సమర్పణ ఇశ్రాయేలీయులకు ప్రభువుతో సహవాసం చేయాలనే వారి కోరికను వ్యక్తపరిచే అవకాశాన్ని కల్పించింది. ఆరాధకుడు పండుగ భోజనంగా ఆనందించడానికి బలి ఇచ్చిన జంతువులో కొంత భాగాన్ని స్వీకరించాడు.
  - డి. పాపపరిహారార్థం(4:1-5:13) - ఈ సమర్పణ చట్టానికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన చాలా నేరాల కోసం చేయబడింది. జంతువుల కళ్ళెబరాన్ని చాలా వరకు శిబిరం వెలుపల కాలార్చారు.
  - ఇ. అపరాధ సమర్పణ(5:14-6:7) - ఒక వ్యక్తి లార్డ్ (ఉదా - దశాంశం) లేదా మనిషి (ఉదా - ఆస్తి) చెందిన ఏదైనా తీసుకొని చట్టాన్ని ఉల్లంఘించినట్లయితే, అతను బలిగా ఎటువంటి మచ్చ లేని పొట్టెలును తీసుకురావాలి. ఈ సమర్పణ సరైన పునఃస్థాపన ద్వారా సాధించబడాలి.
4. ఈ బలులలో మొదటి మూడు (దహనబలి, ధాన్యార్పణ మరియు శాంతిబలి) స్వచ్ఛందంగా జరిగినవి. కొన్ని

పరిస్థితులలో చివరి రెండు (పాపార్థం మరియు అపరాధ పరిహారార్థం) అవసరం.

5. త్యాగం యొక్క మొత్తం వ్యవస్థ అంతిమ మరియు నెరవేర్చును సూచించింది యేసు త్యాగం.

B. యాజకత్వం - లేవీయకాండము 8-10:

1. గుడారం పూర్తి అయినప్పుడు, అహరోను మరియు అతని కుమారులు మోషే ద్వారా యాజకులుగా నియమించబడ్డారు. (8:1-36)
2. యాజకులందరూ లేవీ గోత్రానికి చెందినవారై ఉండాలి.
  - a. అహరోను ప్రత్యక్ష వారసులు మాత్రమే యాజకులుగా సేవ చేయగలరు: ఇతర లేవీయులు సంబంధిత విధుల్లో సహాయం చేశారు.
  - బి. ప్రత్యేక దశమ భాగం వారికి మద్దతునిచ్చింది.
  - సి. త్యాగాలు చేసి ప్రజలకు చట్టాన్ని బోధించడం వారి పాత్ర. (cf. ద్వితీయోపదేశకాండము 33:8-10)
3. పూజారులు ప్రజలకు మరియు దేవునికి మధ్య మధ్యవర్తులుగా పనిచేశారు. వారు క్రీస్తు మధ్యవర్తిత్వ పని యొక్క "రకం". (హెబ్రీయులు 9:1-15)
4. నాదాబ్ మరియు అబీహు కథ (10:1-8) ఆరాధనలో దేవుడు కోరుకునే గౌరవం మరియు విధేయతను సూచిస్తుంది.

C. ఇజ్రాయెల్ యొక్క పండుగలు మరియు విందు రోజులు (లేవీయకాండము 23):

1. సబ్బాత్ -ప్రతి ఏడవ రోజు (సబ్బాత్) విశ్రాంతి మరియు ఆరాధన యొక్క పవిత్రమైన రోజు. ఇది ప్రజలకు అసెంబ్లీ సమయం కూడా. (23:1-3)
2. పాస్ ఓవర్ -అన్ని పండుగలలో ముఖ్యమైనది, పస్కా దేవుని విమోచనను ఇజ్రాయెల్ కు గుర్తు చేసింది. (23:5)
3. **పులియని రొట్టె** -పస్కా తర్వాత వారంలో, పులియని రొట్టెల విందు పాస్ ఓవర్ వేడుకను పొడిగించింది. (23:6-8)
4. పెంతెకోస్ట్ (లేదా హార్వెస్ట్ పండుగ) -పాస్ ఓవర్ తర్వాత 50 రోజులు జరుపుకుంటారు, పెంతెకోస్ట్ థాంక్స్ గివింగ్ సెలవుదినం. ఇది పంటతో సమానంగా ఉంది. (23:15-21)
5. **బాకాలు** -ఈ సెలవుదినం హిబ్రూ కొత్త సంవత్సరం ప్రారంభాన్ని సూచిస్తుంది. (23:23-25)
6. ప్రాయశ్చిత్త దినం -ప్రజలందరి పాపం కోసం బలి అర్పించడానికి ప్రధాన యాజకుడు ప్రతి సంవత్సరం ఒక రోజు. ఇతర పండుగ రోజులలా కాకుండా, ఇది ఉపవాసం మరియు సంతాప సమయం. (23:26-32)
7. గుడారాల పండుగ -40 సంవత్సరాల అరణ్య సంచారం జ్ఞాపకార్థం, ఇజ్రాయేలీయులు ఒక వారంపాటు గుడారాల్లో నివసించేవారు. (23:33-44)
8. హెబ్రీయుల పవిత్ర దినాలు దేవుని స్వభావంలోని అద్భుతమైన అంశాలకు ప్రతీక.
  - a. సబ్బాత్ - సృష్టికర్తగా దేవుడు.
  - బి. పాస్ ఓవర్ - దేవుడు విమోచకునిగా.
  - సి. పెంతెకోస్ట్ - ప్రదాతగా దేవుడు.
  - డి. అటోన్మెంట్ రోజు - దేవుడు పవిత్రుడు మరియు దయగలవాడు.

సంఖ్యలు

పరిచయం: ఇజ్రాయెల్ అరణ్యంలో సంచరించిన 40 సంవత్సరాల కారణం మరియు వ్యవధి యొక్క కథను సంఖ్యలు చెబుతాయి. మరింత ప్రత్యేకంగా, ఇది ఆ కాలం ప్రారంభంలో మరియు ముగింపులో జరిగిన సంఘటనలపై దృష్టి పెడుతుంది. ఈ 38 సంవత్సరాలలో బైబిల్ దాదాపు మౌనంగా ఉంది. సంఖ్యలు అనేది దేవుని ప్రణాళిక, శక్తి, శిక్ష, సహనం మరియు అతని ఒడంబడిక ప్రజలకు రక్షణ యొక్క గ్రాఫిక్ ఖాతా.

పేరు-మన ఆంగ్ల బైబిళ్ళకు సెఫ్తాజింట్ నుండి సంఖ్యలు వస్తాయి.

1. ఆ శీర్షిక దేవుడు తన ప్రజల నుండి తీసుకున్న రెండు జనాభా గణనలను ప్రతిబింబిస్తుంది. (సంఖ్యాకాండము 1:26)
2. పుస్తకం యొక్క హిబ్రూ శీర్షిక "ఇన్ ది వైల్డర్నెస్".

రచయిత- పవిత్ర స్ఫూర్తితో మోషే సంఖ్యలను వ్రాసాడు

ఆత్మ.

1. వివరణాత్మక వృత్తాంతం, ముఖ్యంగా నాయకత్వ పరిస్థితులకు సంబంధించినది, ప్రత్యక్ష సాక్షి రచయితగా మోషేను సూచిస్తుంది.
2. సంఖ్యాకాండము 33:2 మనకు చెప్పింది, "ప్రభువు ఆజ్ఞను మోషే నమోదు చేశాడు వారి ప్రయాణంలో దశలు."

ప్రయోజనం- ఇశ్రాయేలు సీనాయి నుండి బయలుదేరినప్పటి నుండి జోర్డాన్ నదికి తూర్పు వైపున ఉన్న మోయాబుకు చేరుకోవడం వరకు వారి చరిత్రను నమోదు చేయడానికి సంఖ్యలు వ్రాయబడ్డాయి.

1. ఆ ప్రక్రియలో, ఇది ప్రజల అవిశ్వాసం మరియు అవిశ్వాసాన్ని వెల్లడిస్తుంది.
2. అది వారి విశ్వాసం లోపానికి దేవుడు విధించిన శిక్షలను వివరిస్తుంది.
3. ఇది చివరికి అతని ఒడంబడికను నిలబెట్టుకోవడంలో దేవుని రక్షణ మరియు రక్షణను అందిస్తుంది.

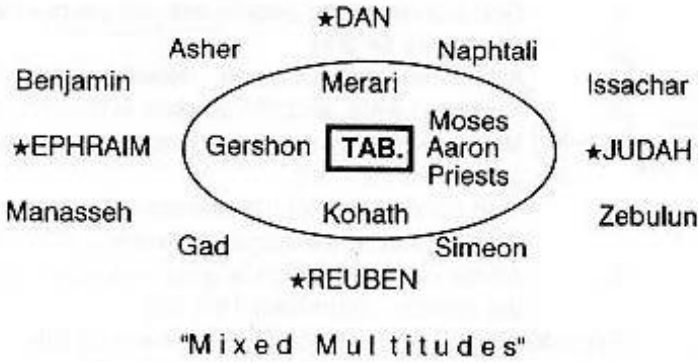
I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం

A. సంఖ్యలు 40-సంవత్సరాల సంచారం ముగింపులో పూర్తయ్యాయి - దాదాపు 1406 BC.

బి. 2-3 మిలియన్లు సమీకరించబడుతుండటంతో సంస్థ యొక్క అవసరాన్ని గమనించడం ఆసక్తికరంగా ఉంది.

1. సంఖ్యలు 2 శిబిరం యొక్క అమరికను వివరిస్తూ కొంత వివరాలకు వెళ్తుంది.
2. క్యాంప్ లేఅవుట్ ఇలా ఉంది:

PLAN OF THE CAMP OF ISRAEL

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం:

ఎ. పుస్తకం పురుషుల విశ్వాసరాహిత్యాన్ని వెల్లడిస్తుంది. (సంఖ్యాకాండము 11:1; 14:2; 16:2 6:41; 20:2; 21:4)

బి. పుస్తకం దేవుని విశ్వసనీయతను వెల్లడిస్తుంది. (సంఖ్యలు 11:31-32; 20:11 21:9; 33:50-54)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు

ఎ. సినాయ్ ని విడిచిపెట్టడానికి సిద్ధమవుతున్నారు. (సంఖ్యలు 1-9)

1. నిర్వాసితులైన పదమూడు నెలల తర్వాత, సంభావ్య సైనికుల జనాభా గణనను తీసుకోవాలని దేవుడు ఆదేశించాడు. (1:1-16)

a. జనాభా గణనలో 20 మరియు అంతకంటే ఎక్కువ వయస్సు ఉన్న పురుషులు ఉన్నారు. (1:17-46)

బి. ప్రధాన జనాభా లెక్కల నుండి లేవీయులకు మినహాయింపు ఇవ్వబడింది. (సంఖ్యాకాండము 1:47-54). వాటిని విడివిడిగా లెక్కించి నిర్దిష్ట విధులు ఇచ్చారు. (3:1-4:49)

2. మార్చుకు ముందు, ప్రజలకు నిర్దిష్ట సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి. (5:1-9:23)

a. దీని గురించి చట్టాలు ఇవ్వబడ్డాయి:

[1.] శిబిరం నుండి అపవిత్రులను బహిష్కరించడం. (5:1-4)

[2.] పునరుద్ధరణ. (5:5-10)

[3.] వ్యభిచారం. (5:11-31)

బి. నాజీరైట్ ప్రమాణం యొక్క ఎంపిక మరియు వివరణ ఇవ్వబడింది. (6:1-27)

సి. గుడి ప్రతిష్ఠకు నైవేద్యాలు సమర్పించారు. (7:1-89)

డి. లేవీయులు తమ పని కోసం ప్రతిష్ఠించబడ్డారు. (8:1-26)

ఇ. పాస్ ఓవర్ ఆచరించారు. (9:1-14)

f. గుడారం (9:15-23) మరియు బాకాలు ఊదడం (10:1-10) వివరించబడ్డాయి.

బి. సినాయ్ నుండి కాదేష్-బర్నియా వరకు (సంఖ్యలు 10-12):

1. కనాను వైపు కవాతు ప్రారంభమవుతుంది. (10:11-36)

2. మాంసం కొరత గురించి ప్రజలు ఫిర్యాదు చేస్తారు. (11:1-9)

a. మోషే దేవుని నుండి సహాయం కోరుకుంటాడు మరియు పొందుతాడు. (11:10-30)

బి. ప్రజలకు ఆహారం ఇవ్వడానికి దేవుడు పిట్టలను శిబిరానికి పంపుతాడు. (11:31-35)

3. ఆరోన్ మరియు మిరియాలు మోషేకు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు చేశారు. (12:1-16)

సి. ది వాండరింగ్ ఇన్ ది వైల్డర్నెస్ (సంఖ్యలు 13-19):

1. 12 మందిలో 10 మంది గూఢచారులు కనాను గురించి భయపెట్టే నివేదికను తిరిగి తీసుకువచ్చిన తర్వాత, ప్రజలు దేవుని ప్రణాళికకు వ్యతిరేకంగా ఎదురు చూస్తున్నారు. (13:1-14:19)

2. దేవుడు ప్రజలను 40 సంవత్సరాల సంచారంతో శిక్షిస్తాడు. (14:20f)

3. అదనపు చట్టాలు ఇవ్వబడ్డాయి. (15:1-41)

4. కొరహు, ఒక లేవీయుడు మరియు ఇశ్రాయేలులోని 250 మంది నాయకులు మోషే అధికారాన్ని బహిరంగంగా సవాలు చేస్తారు మరియు దేవునిచే నాశనం చేయబడ్డారు. (16:1-50)

5. యాజకత్వం ప్రత్యేకంగా ఆరోన్ వంశం ద్వారా ఉంటుందని దేవుడు ధృవీకరించాడు. (17:1-3)

6. పూజారుల నుండి సదుపాయం గురించి అదనపు సమాచారం ఇవ్వబడింది. (18:1-32)

D. కాదేష్-బర్నియా నుండి మోయాబ్ వరకు (సంఖ్యలు 20-36):

1. మోషే పాపం చేస్తాడు మరియు వాగ్దాన దేశంలోకి ప్రవేశించడానికి అనుమతించబడడు. (20:1-13)

2. మిరియం మరియు ఆరోన్ మరణిస్తారు. (20:1-28)

3. ఇజ్రాయేల్ అమోరీయుల రాజు (21:21-25), మరియు బాషాన్ రాజు (21:23-35) సీహోను (21:23-35)ను ఓడించి, జోర్డాన్ తూర్పు వైపు చాలా వరకు నియంత్రణను పొందుతుంది.

4. ఇశ్రాయేలీయులకు భయపడి, మోయాబు రాజు బాలాకు, ఇశ్రాయేలుపై శాపం చెప్పడానికి బిలాము అనే ప్రవక్తను నియమించాడు. బదులుగా, ఇశ్రాయేలును ఆశీర్వదించడానికి దేవుడు అతనిని ఉపయోగిస్తాడు. (23:1-24:25)

5. మోయాబు దగ్గర విడిది చేసి, ఇశ్రాయేలీయులు మోయాబీయుల వేశ్యలను తీసుకొని బయలును ఆరాధించడం ప్రారంభించారు. (25:1-5)

6. శిక్షగా, దేవుడు ప్లేగును పంపాడు, అది 24,000 మంది ఇశ్రాయేలీయులను నాశనం చేసింది. (సంఖ్యాకాండము 25:6-18)

7. రెండవ జనాభా గణన జరుగుతుంది. (26:1-51)

8. కనానులో ప్రవేశించడానికి ముందు, ఇశ్రాయేలీయులకు సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి.

a. నూతన నేతగా జాషువా ఎంపికయ్యారు. (27:18-23)

బి. రూబేన్, గాద్ మరియు మనషే యొక్క అర్థ గోత్రం జోర్డాన్ తూర్పు వైపున స్థిరపడేందుకు అనుమతి పొందారు.

సి. మోషే ఆరు "ఆశ్రయ నగరాలను" గుర్తించాడు. (35:1-34)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు

A. జనాభా గణన

1. ఎక్స్‌డెస్ తర్వాత 13 నెలల తర్వాత తీసుకోబడింది, ఇందులో లేవీ తెగ మినహా 20 ఏళ్లు మరియు అంతకంటే ఎక్కువ వయస్సు ఉన్న పురుషులు (1:2-3, 45) ఉన్నారు. (1:47-54).

2. జనాభా గణన మొత్తం 603,550. (సంఖ్యాకాండము 1:46; 2:32)

a. ఆ సంఖ్య 2 నుండి 3 మిలియన్ల దేశాన్ని సూచిస్తుంది.

బి. 430 సంవత్సరాల కాలంలో 75 మంది వ్యక్తులు (cf. ఆదికాండము 46:26-27) 2 మిలియన్లకు పైగా గుణించగలరా?

సి. సంశయవాదులు ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో ఉండే అవకాశంపై అపహాస్యం చేస్తారు.

3. సాధారణ లెక్కలు అది సాధ్యమేనని చూపుతాయి.

4. ఆ లెక్కలకు మించి, జనాభా మొత్తం దేవుని వాగ్దానాల నెరవేర్చు. (cf. ఆదికాండము 13:14-17; నిర్గమకాండము 1:7-12)

బి. విశ్వాసరాహిత్యం.

1. దేవుడు తన ఒడంబడిక ప్రజలను వాగ్దాన భూమి యొక్క తాకట్టుతో బానిసత్వం నుండి బయటకు తీసుకువచ్చాడు.

2. అతను కేవలం తన వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టుకోవడానికి మరియు వారి ప్రదాతగా ఉండగల తన సామర్థ్యంపై విశ్వాసం కోసం అడిగాడు.

3. సినాయ్ నుండి వారి ప్రయాణంలో మూడు రోజులు (10:33-36) సమస్యలు మొదలవుతాయి:

a. తాబేరా వద్ద ఫిర్యాదు చేశారు. (11:1-3)

బి. మాంసం లేకపోవడంపై ఫిర్యాదు. (11:4-35)

సి. ఆరోన్ మరియు మిరియం ద్వారా మోసెస్ పట్ల అసూయ మరియు వ్యతిరేకత. (12)

4. ఈ ఎపిసోడ్లు కాదేశ్ లో జరిగిన అవిశ్వాస సంక్షోభంతో పోల్చితే పాలిపోయాయి. (13:1-14:45)

a. ఇశ్రాయేలీయులు వాగ్దాన దేశంలోకి ప్రవేశించబోతున్నప్పుడు, ప్రజలు ఆ దేశంలోకి గూఢచారులను పంపాలనుకున్నారు. (ద్వితీయోపదేశకాండము 1:22)

బి. పన్నెండు మంది గూఢచారులలో పది మంది ప్రతికూల నివేదికను తీసుకువచ్చారు. (13:26-29, 31-33)

సి. ప్రజలు విశ్వాసం లేని గూఢచారుల పక్షాన నిలిచారు మరియు ఈజిప్టుకు తిరిగి వెళ్లాలని కోరుకున్నారు. (14:4-10)

డి. మోషే మధ్యవర్తిత్వానికి ధన్యవాదాలు, దేవుడు దేశాన్ని తక్షణం అంతరించుకుండా కాపాడాడు (14:10-20) కానీ 40 సంవత్సరాలు అరణ్యంలో సంచరించమని వారిని ఖండించాడు. (14:21-35)

ఇ. ఒక రాత్రి తీవ్ర దుఃఖం తర్వాత, ప్రజలు తమ మనసు మార్చుకుని, కనానును స్వాధీనం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించారు, కేవలం ఓడిపోయారు. (14:39-45)

5. హెబ్రీయులు 3:19 ఇశ్రాయేలీయుల సమస్య యొక్క సారాంశాన్ని అందిస్తుంది. "కాబట్టి వారి అవిశ్వాసం కారణంగా వారు ప్రవేశించలేకపోయారని మేము చూస్తున్నాము."

6. విశ్వాసి యొక్క జీవిత సారాంశం విశ్వాసం (cf. II కొరింథీయులు 5:7)

సి. కృతజ్ఞత మరియు ఫిర్యాదు

1. విశ్వాసం లేకపోవడం వల్ల ప్రేరేపించబడి, ఇశ్రాయేలీయులు అసంతృప్తులు, ఫిర్యాదులు చేసేవారు.

2. ఫిర్యాదుల జాబితాలో కింది పేజీలో చూడండి.

3. ఆమె కృతజ్ఞత లేని ఆత్మకు ఇజ్రాయెల్ అధిక మూల్యాన్ని చెల్లించింది మరియు మేము కూడా అలా చేయకూడదని హెచ్చరించాము. (cf. I కొరింథీయులు 10:10)

D. క్రీస్తు పని యొక్క ముందస్తు సూచనలు.

1. ఇతడి సర్వాన్ని పెంచడం (సంఖ్యాకాండము 21:8-9) యేసు శిలువ యొక్క ఒక రకం. (చూడండి. జాన్ 3:14-15)

2. యేసు "పరలోకం నుండి వచ్చిన రొట్టె" (మన్నా)ని తనతో పోల్చుకున్నాడు. (చూడండి. జాన్ 6:32-40)

3. ప్రజలు తమ పాపం కోసం వారిని నిర్మూలించవద్దని మోషే దేవునికి చేసిన విజ్ఞప్తి (సంఖ్యాకాండము 14:13-19) క్రీస్తు యొక్క రక్షణ, మధ్యవర్తిత్వ పనిని సూచిస్తుంది. (రోమన్లు 5:6-8)

4. అరణ్యంలో అవసరాలను తీర్చడంలో క్రీస్తు చురుకుగా ఉన్నాడని పౌలు మనకు చెప్పాడు. (I కొరింథీయులు 10:3-4)

SCRIPTURE	ISRAEL'S COMPLAINT	MOSES' RESPONSE	GOD'S RESPONSE
Exodus 14:11	Grumbled at the sight of Pharaoh's army	Encouraged Israel to trust God	Delivered Israel
Exodus 15:24	Grumbled about the bitter water	Cried out to God	"Healed" the water
Exodus 16:2	Grumbled about the lack of food	Rebuked Israel	Supplied manna
Exodus 17:2	Grumbled about the lack of water	Prayed to the Lord	Water from the rock
Numbers 11:1	Grumbled about God's provision of food	Anger and prayer	Judgment
Numbers 14:2	Grumbled about Moses' leadership. Can't possess Canaan	Pled with Israel, prayed to the Lord	Judgment
Numbers 16:2	Grumbled about Moses' leadership	Rebuked and prayed	Judgment
Numbers 16:41	Grumbled about Moses	Prayed	Judgment
Numbers 20:2	Grumbled about Moses and a lack of water	Rebuked Israel	Supplied water
Numbers 21:4	Grumbled about Moses and the manna	No response	Judgment

డ్యూశెరోనమీ

పరిచయం: మోషే తన కెరీర్ చివరలో ఇచ్చిన మూడు వీడ్కోలు చిరునామాలను ద్వితీయోపదేశకాండము పుస్తకంలో నమోదు చేసింది. చిరునామాలు సీక్వెన్షియల్ గా ఉన్నాయి, మొదటిది గతంపై దృష్టి పెడుతుంది, రెండవది వర్తమానంతో వ్యవహరిస్తుంది మరియు మూడవది భవిష్యత్తుకు సంబంధించినది.

పేరు- డ్యూశెరోనమీ అంటే రెండవ డ్యూటర్ లా నోమోస్.

1. సెఫ్టాజింట్ ద్వారా మనకు పేరు వస్తుంది.
2. ద్వితీయోపదేశకాండము ఒక ఇస్తుంది కాబట్టి టైటిల్ ఎంపిక చేయబడింది పెంటాట్యూచ్ లో ముందుగా కనుగొనబడిన చట్టం యొక్క పునఃస్థాపన.

రచయిత- మోషే మానవ ఏజెంట్, అతని ద్వారా దేవుని ఆత్మ ప్రేరణ మరియు ప్రత్యక్షతను అందిస్తుంది.

1. పుస్తకం ఆ దావా చేస్తుంది. (ద్వితీయోపదేశకాండము 31:9-26)
2. యేసు ఆ పనిని మోషేకు ఆపాదించాడు. (cf. మత్తయి 19:7; మార్కు 7:10; లూకా 10:28)
3. మోషే మరణ వృత్తాంతం (ద్వితీయోపదేశకాండము 34:1-12) ఖచ్చితంగా ఉంది మరొక రచయిత జోడించారు -- బహుశా జాషువా.

ప్రయోజనం - ఇశ్రాయేలుకు దేవునితో ఉన్న ప్రత్యేక సంబంధాన్ని గుర్తు చేయడమే పుస్తకం యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం.

1. ఒడంబడిక ప్రజలుగా దేవునికి నమ్మకంగా సేవ చేయాలిని బాధ్యత వచ్చిందని మోషే ప్రజలకు గుర్తు చేశాడు.
2. ద్వితీయోపదేశకాండములో నమోదు చేయబడిన తన మూడు సందేశాలలో, మోషే ఆజ్ఞలను పాటించమని ప్రజలతో ప్రతిజ్ఞ చేసాడు.
3. సీనాయిపై మొదట ఆజ్ఞలను పొందిన తరం మరణించినందున ధర్మశాస్త్రం రెండవసారి ఇవ్వబడింది.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం

ఎ. 40 సంవత్సరాల ఎడారిలో సంచరించడం ముగిసినట్లే మరియు ఇశ్రాయేలు కనానులో ప్రవేశించబోతున్నట్లుగానే, మోషే 120వ సంవత్సరంలో ద్వితీయోపదేశకాండము వ్రాయబడింది (cf. 34:7).

బి. 1405-1410 BC నాటిది కావచ్చు.

సి. ఇశ్రాయేలీయులు మోయాబు మైదానంలో తమ చివరి శిబిరంలో ఉన్నప్పుడు వ్రాయబడింది.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం: ద్వితీయోపదేశకాండము యొక్క సంగ్రహ సందేశం ప్రేమ, నమ్మకం మరియు విధేయత.

A. “ఇప్పుడు ఓ ఇశ్రాయేలూ, నీ దేవుడైన యెహోవా నిన్ను ఏమి అడుగుతున్నాడు, నీ దేవుడైన యెహోవాకు భయపడి, ఆయన మార్గాలన్నిటిలో నడవడం, ఆయనను ప్రేమించడం, నీ పూర్ణహృదయంతో మరియు పూర్ణ హృదయంతో నీ దేవుడైన యెహోవాను సేవించడం తప్ప. నీ మేలు కోసం ఈరోజు నేను నీకు ఇస్తున్న యెహోవా ఆజ్ఞలను, శాసనాలను పాటించాలా?” (ద్వితీయోపదేశకాండము 10:12-13)

బి. ప్రేమ మరియు విధేయత యొక్క ఈ భావనలు ఏ తరంలోనైనా దేవుడు తన ప్రజల నుండి కోరుకునే ప్రతిస్పందనను ఏర్పరుస్తాయి. "మీరు నన్ను ప్రేమిస్తే, నేను ఆజ్ఞాపించిన దానికి కట్టుబడి ఉంటారు." యోహాను 14:15

C. కెనాన్ లో ఇజ్రాయెల్ యొక్క సంపన్న భవిష్యత్తు వారి విధేయతపై ఆధారపడి ఉంటుంది. (ద్వితీయోపదేశకాండము 6:3; 8:17-18; 11:8)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు

ఎ. మోసెస్ ఇజ్రాయెల్ గతాన్ని సమీక్షించాడు (ద్వితీయోపదేశకాండము 1-4)

1. 40 ఏళ్ల అరణ్య సంచారానికి దారితీసిన పాపాన్ని ప్రజలకు గుర్తు చేశాడు. (1:5-46)
2. అతను ఆ 40 సంవత్సరాల సంచారం యొక్క ప్రధాన సంఘటనలను వివరించాడు. (2:1-3:29)
3. ప్రభువుకు లోబడమని మోషే వారికి ఉద్బోధించాడు. (4:1-14)
4. విగ్రహాలకు దూరంగా ఉండమని చెప్పాడు. (4:15-31)
5. జోర్డాన్ కు తూర్పున మూడు "ఆశ్రయ నగరాలను" పక్కన పెట్టడం ద్వారా అతను ఈ చిరునామాను ముగించాడు. (4:41-43)

బి. మోసెస్ 2వ చిరునామా - కొత్త తరం కోసం చట్టం యొక్క సమీక్ష (ద్వితీయోపదేశకాండము 5-26):

1. మోసెస్ డెకలగ్ ను (5:1-21) పఠించాడు మరియు సినాయ్ పర్వతంపై అసలు దానిని ఎలా అందుకున్నాడు. (5:22-33)
2. పిల్లలకు మరియు తదుపరి తరాలకు ఆదేశాలను బోధించడాన్ని అతను నొక్కిచెప్పాడు. (6:1-25)
3. అతను కొత్త భూమిని జయించడం మరియు నివసించడం గురించి సూచనలు ఇచ్చాడు. (7:1-26)
4. మోషే ఇశ్రాయేలీయులను ప్రేమించి, గౌరవించమని మరియు విధేయత చూపాలని వేడుకున్నాడు ప్రభువు. (8-11)
5. సరైన పూజకు సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి. (12-14)
6. దీని గురించి సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి:
  - a. ఆహార నిబంధనలు. (14:1-21)
  - బి. దశమభాగములు. (14:22-29)
  - సి. అప్పులు రద్దు చేయడం. (15:1-11)
  - డి. సేవకులను విడిపించడం. (15:12-18)
  - ఇ. త్యాగం కోసం జంతువులు. (15:19-23)
  - f. పవిత్ర రోజులు. (16:1-17)
  - g. న్యాయమూర్తులు. (16:18-20)
  - h. విగ్రహారాధనకు దూరంగా ఉండటం. (16:21-17:7)
  - i. న్యాయస్థానాలు. (17:8-13)
  - j. రాజు కోసం నిబంధనలు. (17:14-20)
  - కె. పూజారులు మరియు లేవీయులకు ఆదాయం. (18:1-8)
  - ఎల్. అసహ్యకరమైన పద్ధతులకు జరిమానాలు. (18:9-22)
  - m. ఆశ్రయ నగరాలు. (19:1-14)
  - n. సొక్కులు. (19:15-21)
  - ఓ. యుద్ధానికి వెళ్తున్నారు. (20)
  - p. వివిధ వ్యక్తిగత చట్టాలు మరియు జరిమానాలు. (21-25)
  - q. మొదటి ఫలాలు మరియు దశమభాగాలు. (26:1-15)

C. మోసెస్ యొక్క 3వ చిరునామా - వాగ్దాన దేశంలో నివసించడం. (27-30):

1. వారు ఆ దేశంలోకి వెళ్ళినప్పుడు, మోషే ఏబ్రాహాం పర్యటం మీద ఒక బలిపీఠాన్ని నిలబెట్టాలని కోరుకున్నాడు, లేవీయులు అక్కడ పారాయణం చేస్తారు. (27)
2. విధేయత కోసం ఆశీర్వాదాలు వాగ్దానం చేయబడ్డాయి. (28:1-14)
3. అవిధేయతతో శాపాలు వస్తాయి. (28:16-68)
4. ఒడంబడిక యొక్క నిబంధనలు మరియు జీవితం లేదా మరణం ఎంపిక. (29:1-30:20)

D. మోసెస్ యొక్క చివరి మంత్రిత్య శాఖ. (ద్వితీయోపదేశకాండము 31-34)

1. మోషే స్థానంలో జాషువా నియమింపబడ్డాడు. (31:1-8)
2. మోషే ఇజ్రాయెల్ యొక్క తిరుగుబాటును ఊహించాడు. (31:14-29)
3. మోషే ప్రవచనాత్మక పాటను ప్రజలకు అందించాడు. (31:30-32:43)
4. దేవుడు మోషేను నెబో పర్వతానికి పిలిపించాడు. (32:48-52)
5. తన మరణానికి ముందు, మోషే ఇశ్రాయేలు తెగలను ఆశీర్వదించాడు. (33:1-29)
6. మోషే మరణం నమోదు చేయబడింది. (34)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు

A. ప్రేమ మరియు విధేయత.

1. ఇప్పటికే పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం(లు)గా గుర్తించబడింది, మొదటిది రెండోదాన్ని ఎలా ప్రోత్సహిస్తుందో చూడటం మనకు చాలా ముఖ్యం.
2. “ఇశ్రాయేలీయులారా, వినుము, మన దేవుడైన యెహోవా, యెహోవా ఒక్కడే. నీ దేవుడైన యెహోవాను నీ పూర్వపూదయముతోను నీ పూర్వతాతను నీ పూర్వశక్తితోను ప్రేమించుము. ఈ రోజు నేను మీకు ఇస్తున్న ఈ ఆజ్ఞలు మీ హృదయాలపై ఉండాలి. (6:4-6)
3. కొందరు సూచించినట్లు కాకుండా, పాత నిబంధన అనేది శుభ్రమైన, ప్రేమలేని కోడ్ కాదు, కానీ దేవుని ప్రేమపై ఆధారపడిన ఒడంబడిక మరియు దానిని ప్రతిఫలంగా ఆశించడం.
4. క్రమంగా, కొత్త నిబంధన - దయ మరియు ప్రేమ యొక్క ఒడంబడికగా గుర్తించబడింది - విధేయతను ఆశిస్తుంది మరియు ఆదేశిస్తుంది. (జేమ్స్ 1:22; మత్తయి 7:21)

బి. మా పిల్లల ఆధ్యాత్మిక శిక్షణ.

1. ద్వితీయోపదేశకాండము 6 హెబ్రీ పిల్లల ఆధ్యాత్మిక శిక్షణను నొక్కి చెబుతుంది.
2. ద్వితీయోపదేశకాండము 6:6-7 ఒక ముఖ్య భాగం. “మీ పిల్లలపై వారిని ఆకట్టుకోండి. మీరు ఇంట్లో కూర్చున్నప్పుడు మరియు మీరు రహదారి వెంట నడిచేటప్పుడు, మీరు పడుకున్నప్పుడు మరియు మీరు లేచినప్పుడు వాటి గురించి మాట్లాడండి. వాటిని మీ చేతులకు చిహ్నాలుగా కట్టి, మీ నుదిటిపై కట్టుకోండి.
3. దేవుని విమోచన కథలు అందించబడాలి. (6:20-25)
4. దేవుని ఏర్పాట్ల యొక్క స్థిరమైన గుర్తింపు మన గృహాలలో వ్యాపించి ఉండాలి. (6:10-12)
5. ద్వితీయోపదేశకాండము 6 యొక్క ఉదాహరణను అనుసరించి, తల్లిదండ్రులు తప్పక:
  - a. ఆధ్యాత్మిక విషయాల గురించి మన ఇళ్లలో స్వేచ్ఛగా మరియు తరచుగా మాట్లాడండి.
  - బి. దేవుని ఆజ్ఞలు మరియు సూత్రాలను బోధించండి మరియు నమూనా చేయండి.
  - సి. మా ఇళ్లను పూజా కేంద్రాలుగా చేయండి.

సి. ఇజ్రాయెల్ దేవుని "ఎంచుకున్న ప్రజలు" (ద్వితీయోపదేశకాండము 7:6ff):

1. ద్వితీయోపదేశకాండము అంటే ఇశ్రాయేలీయులు మొదట ఎంపిక చేయబడిన ప్రజలుగా గుర్తించబడతారు. (7:6)
2. పరిమాణం, గొప్పతనం లేదా వారి స్వంత యోగ్యత కారణంగా వారు ఎంపిక చేయబడలేదు. (7:7)
3. వారు దీని కారణంగా ఎంపిక చేయబడ్డారు:
  - a. దేవుని ప్రేమ. (7:8)
  - బి. అబ్రాహాముతో చేసిన తన ఒడంబడికకు దేవుని విశ్వసనీయత. (7:8)
4. ఇజ్రాయెల్ వారి ఎంపిక అహంకారం కంటే బాధ్యతను (7:11-12) ఉత్పత్తి చేస్తుందని అర్థం చేసుకోలేదు.

5. అబ్రాహాముకు (మెస్సీయను తీసుకురావడానికి) ఒడంబడికలో నిర్దేశించబడిన వారి ఉద్దేశ్యాన్ని నెరవేర్చడం; ఇజ్రాయెల్ ఇప్పుడు ఎన్నుకోబడిన ప్రజలు కాదు. చర్చి నేడు దేవుని "ఎంపిక చేయబడిన ప్రజలు" - దేవుని కుమారుడైన క్రీస్తు ద్వారా నీతికి పిలువబడిన వారు. (cf. రోమన్లు 2:28-29; గలతీయులు 3:29; ఎఫెసీయులు 1:4)

D. మోసెస్ మరణం (ద్వితీయోపదేశకాండము 34)

1. సాధారణంగా విచారంగా చూసినట్లయితే, మోషే మరణం మరియు ఖననం చరిత్రలో రెండు అత్యంత అద్భుతమైన దృశ్యాలు.
2. దేవుడు వ్యక్తిగతంగా మోషేకు ఎప్పటికీ ప్రవేశించని వాగ్దాన దేశాన్ని చూపించాడు.
3. అప్పుడు దేవుడు అతనిని నిజమైన వాగ్దాన దేశానికి తీసుకెళ్లాడు. అద్వితీయంగా, దేవుడు మోషే మృతదేహాన్ని తీసుకుని పాతిపెట్టాడు.
  - a. ఖననం చేసిన స్థలం ఎవరికీ తెలియదు.
  - బి. జూడ్ మోషే సమాధికి ఒక చమత్కారమైన ట్వీస్ట్ అందించాడు. "అయితే ప్రధాన దేవదూత మైఖేల్ కూడా మోషే శరీరం గురించి అపవాదితో వాదిస్తున్నప్పుడు, అతనిపై అపవాదు మోపడానికి ధైర్యం చేయలేదు, కానీ 'ప్రభువు నిన్ను గడ్డిస్తాడు!'" (జూడ్ v. 9)

జాషువా

పరిచయం: పెంటాట్యూచ్ పూర్తి చేసిన తరువాత, జాషువా పుస్తకం పండితులు "బుక్స్ ఆఫ్ పీబ్రూ చరిత్ర" అని పిలుస్తుంది. జాషువా యొక్క కొత్త నాయకత్వంలో, ఇజ్రాయెల్ జోర్దాన్ దాటి చివరకు వాగ్దానం చేసిన భూమిని క్లెయిమ్ చేస్తుంది.

పేరు-"జాషువా" అనే పేరు పుస్తకంలోని ముఖ్య వ్యక్తిని ప్రతిబింబిస్తుంది.

రచయిత-పుస్తకంలో రచయిత పేరు లేనప్పటికీ, యూదు సంప్రదాయం ఆ పుస్తకాన్ని జాషువాకే కేటాయించింది.

1. జాషువా పుస్తకంలో కనిపించే కొన్ని విషయాలను వ్రాసినట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. (cf. జాషువా 18:9:24:26)
2. రచయిత ఖచ్చితంగా సంఘటనల ప్రత్యక్షసాక్షి, ఇచ్చిన వివరాలు కొన్ని సంఘటనల యొక్క ఖచ్చితమైన జ్ఞానాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి. (cf. జాషువా 3:14-17; 4:19-20; 5:1-12)
3. జాషువా మరణం (జాషువా 24:29f)తో పాటు అతని కాలం (జాషువా 15:13-17) కంటే తరువాత సంభవించే నిర్దిష్ట సమాచారం నమోదు చేయబడినందున, ఈ సంఘటనలు తరువాతి రచయితచే జోడించబడి ఉండవచ్చు.

ప్రయోజనం- జాషువా యొక్క ఉద్దేశ్యం భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడం

ఇశ్రాయేలీయులచే కనాను. అలా చేయడం ద్వారా, అది ఆయన ఒడంబడిక పట్ల దేవుని విశ్వసనీయతను కూడా నమోదు చేస్తోంది.

I. పుస్తకం యొక్క నోపథ్యం

ఎ. మనిషి జాషువా:

1. అతడు ఎఫ్రాయిము గోత్రానికి చెందినవాడు మరియు నూను కుమారుడు. (సంఖ్యా 13:8)
2. అతను గొప్ప సైనిక నాయకుడు.
  - a. అతను ఈజిప్టులో ఉన్నప్పుడు సైనిక శిక్షణ పొందాడని లెజెండ్ ప్రతిపాదించింది.
  - బి. సీనాయికి వెళ్లే మార్గంలో జరిగిన కీలక యుద్ధంలో మోషే అతన్ని ఇశ్రాయేలీయుల సైన్యానికి అధిపతిగా నియమించాడు. (నిర్గమకాండము 17:8-16)
  - సి. వాగ్దాన దేశాన్ని పరిశీలించడానికి కనానుకు పంపబడిన 12 మంది గూఢచారులలో ఇతను ఒకడు. (సంఖ్యలు 13)
- [1] జాషువా మరియు కాలేబ్ మాత్రమే విశ్వాసం ఆధారంగా ఒక నివేదికను తిరిగి తీసుకువచ్చారు. (సంఖ్యాకాండము 13:25-14:10)
- [2] ఆ విశ్వాసం కారణంగా, ఈ ఇద్దరు మాత్రమే 20 ఏళ్ల కంటే ఎక్కువ వయస్సు ఉన్న పురుషులు మాత్రమే కానాన్లోకి ప్రవేశించారు. (ద్వితీయోపదేశకాండము 1:34-40)
- డి. అతను సంచరించే కాలంలో మోసెస్ యొక్క ప్రత్యేక సహాయకుడిగా పనిచేశాడు. (నిర్గమకాండము 24:13; 32:17; 33:11)
3. జాషువా గొప్ప ఆధ్యాత్మిక నాయకుడు.
  - a. అతను తన ఇంటిలో ఆధ్యాత్మిక నాయకత్వం వహించాడు. "అయితే యెహోవాను సేవించడం మీకు

అవాంఛనీయమని అనిపిస్తే, ఈ రోజు మీరు ఎవరిని సేవించాలో మీరే ఎంపిక చేసుకోండి, మీ పూర్వీకులు నది అవతల సేవ చేసిన దేవుళ్లను లేదా అమోరీయుల దేవుళ్లను, మీరు ఎవరి దేశంలో నివసిస్తున్నారో. అయితే నేనూ, నా ఇంటివాళ్లూ యెహోవాను సేవిస్తాం." (24:15)

బి. అతను తన ప్రజలపై విపరీతమైన ఆధ్యాత్మిక ప్రభావం చూపాడు. "యెహోషువా మరియు అతని కంటే ఎక్కువ కాలం జీవించిన మరియు ఇశ్రాయేలు కోసం యెహోవా చేసిన ప్రతిదాన్ని అనుభవించిన పెద్దల జీవితకాలమంతా ఇశ్రాయేలు యెహోవాను సేవించింది." (24:31)

4. జాషువా అనే పేరుకు అర్థం, "యెహోవా రక్షణ."

a. గ్రీకు భాషలో అతని పేరు "యేసు".

బి. అతని పేరు మరియు విధుల నుండి మీరు ఆశించినట్లుగా, అతను క్రీస్తు యొక్క సాదృశ్యం.

బి. పుస్తకం మరణం మధ్య 25-30 సంవత్సరాల కాలాన్ని కవర్ చేస్తుంది మోషే మరియు జాషువా మరణం.

C. వారు కెనాన్లోకి ప్రవేశించినప్పుడు, దేవుడు వారి "విదేశీ విధానాన్ని" నిర్ణయించాడు.

1. ఇజ్రాయేల్ నివసించిన దేశాలతో నిరోధిత ఒప్పందాలు కుదుర్చుకోవచ్చు

వారికి ఇచ్చిన భూమి కవర్ సరిహద్దుల వెలుపల

ఒడంబడిక. (ద్వితీయోపదేశకాండము 20:10-15)

2. అయితే, ఆ సరిహద్దుల లోపల ఉన్న దేశాలు పూర్తిగా నాశనం చేయబడాలి. (ద్వితీయోపదేశకాండము 7:1-2; 20:16-20)

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం

A. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం విశ్వాసం ద్వారా విజయం

B. జాషువా 12లో, ఇశ్రాయేలీయులు జయించిన 31 రాజులు మరియు రాజ్యాల పేర్లు జాబితా చేయబడ్డాయి.

1. ఆశ్చర్యకరంగా, 13వ అధ్యాయం ఈ వచనంతో మొదలవుతుంది - "యెహోషువా వృద్ధుడై, సంవత్సరాలు బాగా అభివృద్ధి చెందినప్పుడు, ప్రభువు అతనితో ఇలా అన్నాడు, 'నీకు చాలా పెద్దది, ఇంకా చాలా పెద్ద భూభాగాలు స్వాధీనం చేసుకోవలసి ఉంది.

2. జాషువా 13:2-7 ఇంకా జయించవలసిన ప్రాంతాన్ని వివరిస్తుంది.

సి. ఈ విజయాలు నమ్మకమైన దేవునిపై విశ్వాసం ద్వారా సాధించబడ్డాయి. "ఇశ్రాయేలు ఇంటివారికి ప్రభువు చేసిన మంచి వాగ్దానాలలో ఒక్కటి కూడా విఫలం కాలేదు; అందరూ నెరవేరారు." (జాషువా 21:45)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు

ఎ. కనాను ప్రవేశ ద్వారం (1:1-5:12):

1. కొత్త నాయకుడిగా తన పాత్రలో "బలంగా మరియు ధైర్యంగా" ఉండాలని దేవుడు జాషువాను ఉద్దేశించాడు. (1:1-9)

2. జాషువా విశ్వాసంతో ప్రతిస్పందించాడు. (1:10-18)

3. వారి ప్రవేశానికి సన్నాహకంగా, భూమిని సర్వే చేయడానికి ఇద్దరు గూఢచారులు పంపబడ్డారు.

a. యెరికోలో నివసిస్తున్న రాహాబు అనే వేశ్య గూఢచారులను దాచిపెట్టింది, (2:1-7)

బి. ఆమె సహాయం మరియు విశ్వాసం కోసం, ఇశ్రాయేలీయులు దేశంలోకి ప్రవేశించినప్పుడు ఆమె తప్పించబడుతుందని వారు ప్రతిజ్ఞ చేశారు. (2:8-24)

4. దేవుని ఆజ్ఞ ప్రకారం, ప్రజలు యోర్దానును పొడి నేల మీద దాటి కనానులోకి ప్రవేశించారు. (3:1-17)

5. గిల్గాల్ వద్ద పన్నెండు రాళ్ల స్మారక చిహ్నం నిర్మించబడింది. (4:1-24)

6. గిల్గాలులో విడిది చేయగా, వెళ్లకముందే రెండు పనులు జరిగాయి

ఇంకా:

a. సంచరించే కాలంలో జన్మించిన మగవారందరూ సున్నీ చేయబడ్డారు. (5:2-9)

బి. పాస్ ఓవర్ ఆచరించారు. (5:10-12)

B. సెంట్రల్ కెనాన్ యొక్క విజయం. (5:13-8:35)

1. జెరిఖో సమీపంలో, లార్డ్ యొక్క ఉనికి మరియు నాయకత్వం గురించి జాషువాకు హామీ ఇవ్వబడింది. (5:13-15)

2. ఇజ్రాయెల్ విధేయతతో జెరికో యొక్క గొప్ప, గోడల నగరాన్ని జయించింది దేవుని ఆజ్ఞకు విశ్వాసంతో ప్రతిస్పందించడం. (6:1-27)
3. ఇజ్రాయెల్ చిన్న ఐత్ జరిగిన తదుపరి యుద్ధంలో విఫలమైంది. (7:1-5)
  - a. ఓటమికి ఆచాన్ చేసిన పాపం ఆపాదించబడింది, అది బహిర్గతమై శిక్షించబడింది. (7:6-26)
  - బి. ఐ అప్పుడు ఓడిపోతాడు. (8:1-29)
4. ఏబాల్ పర్వతం వద్ద ఒక బలిపీఠం నిర్మించబడింది మరియు ప్రజలకు చట్టం చదవబడుతుంది. (8:30-35)

C. దక్షిణ కెనాన్ యొక్క విజయం. (9:1-12:24)

1. ఇజ్రాయెల్ కు భయపడి గిబియోనీయులు వారిని నమ్మి మోసం చేస్తారు "బయటి వ్యక్తులు" మరియు ఒక ఒప్పందంలోకి ప్రవేశించండి. (9:1-27)
2. ఇశ్రాయేలీయుల ముందు నగరం తర్వాత నగరం వస్తుంది. (10:1-43)

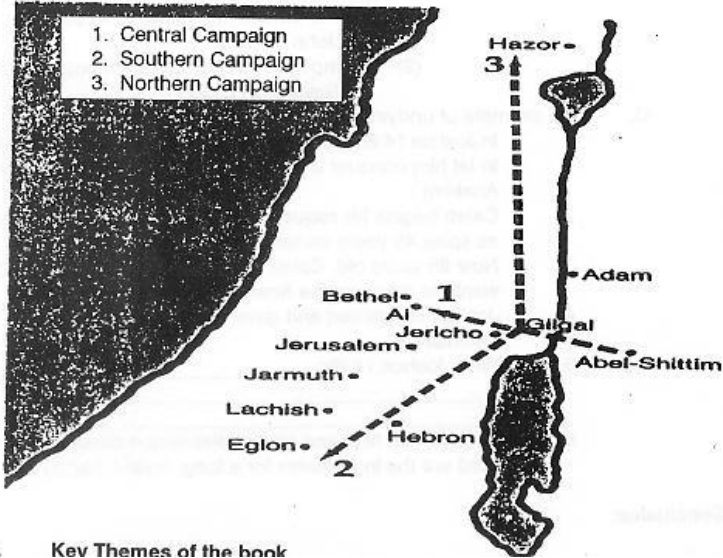
D. ఉత్తర కెనాన్ యొక్క విజయం. (11:1-12:24)

1. ఇజ్రాయెల్ ను తిప్పికొట్టే ప్రయత్నంలో, దక్షిణాదిలోని అవశేషాలు ఉత్తర దళాలతో చేరాయి మరియు ఇజ్రాయెల్ దాని అత్యంత బలీయమైన శత్రువును ఎదుర్కొంది. (11:1-9)
2. ఇజ్రాయెల్ ఉత్తర కెనాన్ మిగిలిన ప్రాంతాలను జయించింది. (11:10-23)
3. జోర్డాన్ కు ఇరువైపులా ఆక్రమణల సారాంశం ఇవ్వబడింది. (12:1-24)

E. భూమిని విభజించి పరిష్కరించడం. (13-24)

1. అదనపు భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవాలని దేవుడు ఆదేశించాడు. (13:1-7)
2. గ్రంథంలోని ఒక సుదీర్ఘమైన విభాగం వివిధ తెగలకు భూముల కేటాయింపు గురించి వివరిస్తుంది. (13:8-21:45)
3. తూర్పు తెగలు (రూబెన్, గాద్ మరియు మనషే సగం తెగ) ఇంటికి తిరిగి వస్తారు. (22:1-34)

F జాషువా యొక్క వీడ్యోలు చిరునామాలు (జాషువా 23:1-24:28) మరియు మరణం (24:29-33).

IV. Key Themes of the book

IV. పుస్తకం యొక్క ముఖ్య అంశాలు

A. విజయవంతమైన విశ్వాసం - జాషువా 6:

1. ఇశ్రాయేలు కనానులోకి ప్రవేశించడానికి సిద్ధపడగా, వారు అత్యంత బలవర్ధకమైన వాటిని ఎదుర్కొన్నారు పురాతన ప్రపంచంలోని నగరం - జెరికో.
2. దేవుడు విజయం కోసం ఒక విచిత్రమైన ప్రణాళికను ఆదేశించాడు. (జాషువా 6:2)
3. దీనివల్ల సాధించిన విజయం:
  - a. దేవుని శక్తి. (జాషువా 6:2)
  - బి. ఇజ్రాయెల్ విశ్వాసం.

సి. విధేయతతో కూడిన విశ్వాస ప్రతిస్పందన.

బి. రెండు "సమస్య" గద్యాలై.

1. యొక్క సంపూర్ణ నిర్మూలన గురించి చాలా మందికి నైతిక ప్రశ్నలు ఉన్నాయి కనానీయులు. (జాషువా 11:20),
  - a. కనానీయులు నీచమైన, అనైతిక మరియు విగ్రహారాధన చేసే వ్యక్తులని చరిత్ర మరియు పురావస్తు శాస్త్రం వెల్లడిస్తున్నాయి. (cf. ద్వితీయోపదేశకాండము 18:9-14)
  - బి. నిస్సందేహంగా, ఇజ్రాయెల్ను రక్షించడం కోసం దేవుడు ఆ ప్రభావాన్ని పూర్తిగా రద్దు చేయాలని కోరుకున్నాడు.
సి. పాపం పట్ల దేవుని అసహ్యన్ని మనం తక్కువగా అంచనా వేస్తాము. విగ్రహారాధన మరియు అనైతికతపై ప్రతీకారం తీర్చుకునే హక్కు మరియు బాధ్యత రెండూ పవిత్రమైన దేవునికి ఉన్నాయి. (cf. యోహాను 2:14-16; 2 థెస్సలోనీకయులు 1:7-9; ప్రకటన 21:8)
2. రాహాబు కథ (జాషువా 2:1-7) కొన్ని పరిస్థితులలో అబద్ధాన్ని సమర్థిస్తుందా?
  - a. జెరిఖోను స్కాట్ చేయడానికి పంపిన ఇద్దరు గూఢచారులను రక్షించడానికి రాహాబు అబద్ధం చెప్పింది.
  - బి. కొంతమంది నీతివేత్తలు ఆమె అబద్ధం సరైనదని వాదించారు మరియు సమర్థించబడింది.
సి. నిజం చెప్పాలంటే, రాహాబ్ ఆమె అబద్ధం ఉన్నప్పటికీ (మరియు ఆమె వ్యభిచారం ఉన్నప్పటికీ) రక్షించబడింది మరియు గ్రంథం ఆమెను ఎక్కడా మెచ్చుకోలేదు.
డి. మనలాగే, ఆమె విశ్వాసం ద్వారా దయ ద్వారా రక్షించబడింది.
  - ఇ. ఏ పరిస్థితిలోనైనా అబద్ధం చెప్పడాన్ని బైబిల్ ఖండిస్తుంది. (cf. లేవీయకాండము 19:11; ఎఫెసీయులు 4:25)
[1] దెయ్యం "అన్ని అబద్ధాలకు తండ్రి." (జాన్ 8:44)
[2] వశ్యాత్కాపపడని అబద్ధాలు చెప్పే వారు అరిష్ట విధిని ఎదుర్కొంటారు. (ప్రకటన 21:27)

సి. అచంచల విశ్వాసం మరియు ఉత్సాహానికి ఉదాహరణ - (జాషువా 14)

1. జాషువా 14:6లో, కాలేబ్ తన పాత స్నేహితుడు జాషువాకు అనాకీలు (లేదా అనాకీమ్) చేత బలపరచబడిన పర్వతాన్ని జయించమని కోరాడు.
2. కాలేబ్ 45 సంవత్సరాల క్రితం గూఢచారులుగా వారి విశ్వసనీయతను వివరించడం ద్వారా తన అభ్యర్థనను ప్రారంభించాడు.
3. ఇప్పుడు 85 సంవత్సరాల వయస్సులో, కాలేబ్ అనాదిగా శక్తిని పొందుతున్నాడని మరియు అనాకీమ్లను తరిమికొట్టాలని కోరుకుంటున్నాడు. (14:12)
4. యెహోషువ సమ్మతించి కాలేబు హెబ్రోను అతనికి వారసత్వముగా ఇచ్చెను.
5. "అయితే, నేను నా దేవుడైన యెహోవాను హృదయపూర్వకంగా అనుసరించాను." (14:8)
6. కాలేబ్ లాంటి విశ్వాసం మరియు ప్రభువు పట్ల అతని "పూర్తి హృదయపూర్వక భక్తి" సుదీర్ఘమైన, ఫలవంతమైన మరియు సంతోషకరమైన జీవితానికి కావలసినవి.

న్యాయమూర్తులు మరియు రూత్

పరిచయం:

ఈ రెండు పుస్తకాలు కలిసి అధ్యయనం చేయడానికి అర్హమైనవి ఎందుకంటే అవి ఒకే చరిత్ర కాలానికి చెందినవి మరియు రూత్ పవిత్ర పుస్తకాల యొక్క కొన్ని హీబ్రూ జాబితాలలో న్యాయమూర్తుల అనుబంధంగా పరిగణించబడుతున్నందున. న్యాయమూర్తులు సామాజిక గందరగోళం, దేవునికి అవిధేయత, అణచివేత, విమోచన మరియు మతభ్రష్టత్వం యొక్క చీకటి కథను చెబుతారు; రూత్ వీటన్నింటి మధ్యలో భక్తి, ప్రేమ మరియు విశ్వసనీయత యొక్క అందమైన కథను చెబుతుంది.

పేరు దాదాపు 200 సంవత్సరాల కాలంలో దేవుడు ఏర్పరచిన నాయకత్వం నుండి న్యాయమూర్తులు అనే పేరు వచ్చింది.

1. న్యాయమూర్తులు ప్రాథమికంగా సైనిక నాయకులు, వారు అణచివేతదారుల కాడిని విసిరివేసేందుకు ఇజ్రాయెల్ను నడిపించారు మరియు తరువాత పౌర నాయకులుగా మారారు.
2. పుస్తకానికి కేంద్రంగా ఉన్న మోయాబీయ స్త్రీకి రూత్ పేరు పెట్టారు

బొమ్మ.

రచయిత-అయితే ఈ పుస్తకాలను ఎవరు వ్రాసారు అనే స్పష్టమైన ఆధారాలు లేవు కొంతమంది పండితులు శామ్యూల్ లేదా అతనిలో ఒకరు అని భావించారు శిష్యులు వాటిని వ్రాసారు.

ప్రయోజనం

1. న్యాయాధిపతుల ఉద్దేశ్యం ఇశ్రాయేలు పూర్వీకులను మహిమపరచడం కాదు, ఇశ్రాయేలు దేవుని కృపను మహిమపరచడం.
2. రూత్ యొక్క ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, అన్యజనులను కూడా తన రాజ్యంలోకి స్వాగతించిన దేవుని కృప యొక్క సుదూర పరిధిని చూడటానికి మమ్మల్ని అనుమతించడం.

I. న్యాయమూర్తులు మరియు రూత్ పుస్తకాల నేపథ్యం

ఎ. న్యాయమూర్తులు బహుశా ఇశ్రాయేలీయులకు తొలి రోజుల్లో వ్రాయబడి ఉండవచ్చు రాచరికం (న్యాయాధిపతులు 17:6; 18:1; 19:1; 21:25), బహుశా సుమారు 1000 BC. ఇది క్రీస్తుపూర్వం 1385-1050 కాలానికి సంబంధించిన కథను చెబుతుంది.

B. రూత్ బహుశా అదే సమయంలో వ్రాయబడి ఉండవచ్చు, ఖచ్చితంగా డేవిడ్ పుట్టక ముందు కాదు.

C. జాషువా చనిపోయినప్పుడు, ఇజ్రాయెల్ కనానులో ఉంది మరియు దాని పూర్తి స్వాధీనాన్ని స్థాపించే ప్రక్రియ గురించి.

1. భూమిలో మరియు కనాను సరిహద్దులలోని జయించబడని తెగలు ఇంకా పరిష్కరించబడలేదు. (న్యాయాధిపతులు 1:1-4)
2. కనానీయులను పూర్తిగా నాశనం చేయమని ఇశ్రాయేలీయులు దేవునికి ఆజ్ఞాపించినప్పుడు వారికి లోబడలేదు (న్యాయాధిపతులు 1:19-33)

D. దేవుడు వారి అవిధేయత మరియు వైఫల్యాన్ని శిక్షించాడు, ఇతరులను అణచివేయడానికి ఉపయోగించాడు వాటిని.

E. పుస్తకం ఏడు చక్రాలను అందిస్తుంది:

1. మతభ్రష్టత్వం.
2. శిక్ష.
3. పశ్చాత్తాపం.
4. విముక్తి.

F. 14 మంది న్యాయమూర్తులు ఉన్నారు:

1. ఎనిమిది మంది ప్రధాన న్యాయమూర్తులు: ఒత్తియేల్, ఎహూద్, డెబోరా, గిడియాన్, జెఫ్తా, సామ్సన్ మరియు న్యాయమూర్తుల పుస్తకంలో కనిపించని మరో ఇద్దరు: ఎలీ మరియు శామ్యూల్.
2. ఆరుగురు మైనర్ న్యాయమూర్తులు: శంగర్, తోలా, జైర్, ఇబ్బాన్, ఎలోన్ మరియు అబ్దోన్.

G. రూత్ బహుశా న్యాయమూర్తుల పూర్వ కాలాలలో ఒకదానిలో సెట్ చేయబడి ఉండవచ్చు.

II. న్యాయమూర్తులు మరియు రూత్ పుస్తకాల యొక్క ప్రధాన సందేశం

ఎ. ఇజ్రాయెల్ తన ఏకైక నాయకుడిగా దేవుణ్ణి అనుసరించడానికి ఆమె పిలుపులో విఫలమైంది.

1. న్యాయమూర్తుల యొక్క ముఖ్య ప్రకటన మరియు మొత్తం పుస్తకం యొక్క సారాంశం న్యాయమూర్తులు 21:25, "ఆ రోజుల్లో ఇశ్రాయేలుకు రాజు లేడు, ప్రతి ఒక్కరూ తనకు తగినట్లుగా చేసారు."
2. ఒడంబడికను కొనసాగించడంలో ఇజ్రాయెల్ యొక్క పునరావృత వైఫల్యాలు కేంద్ర రాచరికం యొక్క సంస్థకు మార్గాన్ని సిద్ధం చేశాయి.

బి. సూచించబడిన సందేశం ఏమిటంటే: దేవుడు ఎన్నుకున్న ప్రజలకు నీతిమంతుడైన రాజు అవసరం.

C. డేవిడ్ రాజు మరియు జీసస్ ఇద్దరి వంశంలో ప్రత్యేక పాత్రకు రూత్ పుస్తకం ముఖ్యమైనది.

III. న్యాయమూర్తులు మరియు రూత్ పుస్తకాల రూపురేఖలు

ఎ. ఇజ్రాయెల్ కనాన్ పై పాక్షిక విజయాలు. (న్యాయాధిపతులు 1:1-2:5)

బి. న్యాయమూర్తుల పని. (న్యాయాధిపతులు 2:6-16:31).

C. పుస్తకం యొక్క రెండు అనుబంధాలు.

1. ఎఫ్రాయిమీయుడైన మీకా మరియు ఒక లేవీయుడు యాజకునిగా ప్రతిష్ఠించబడ్డాడు. (న్యాయాధిపతులు 17:1-18:31)
2. బెంజమిన్ లోని గిబియా వద్ద జరిగిన ఒక నేరానికి సంబంధించినది. (న్యాయాధిపతులు 19:1-21:24)
3. ఆ కాలంలో ప్రజల అరాచకం, అన్యాయం మరియు గందరగోళాన్ని వివరించడానికి రెండూ ఉపయోగపడతాయి. (న్యాయాధిపతులు 21:25)

డి. రూత్ కథ (రూత్ 1:1-4:22)

ఒక హీబ్రూ కుటుంబం మోయాబుకు వలస వచ్చింది, మరియు విషాదం తల్లి మరియు ఇద్దరు మోయాబీయుల కోడలు ఒంటరిగా మిగిలిపోయింది. నయోమి బెత్లెహేముకు తిరిగి వెళ్లాలని నిర్ణయించుకున్నప్పుడు, రూత్ ఆమెతో ఉండాలని నిర్ణయించుకుంది. రూతు కనాన్ లో బోయజ్ అనే వ్యక్తిని కలుసుకుంది, అతన్ని వివాహం చేసుకుంది మరియు యేసు యొక్క మెస్సియానిక్ వంశంలో భాగమైంది.

IV. న్యాయమూర్తులు మరియు రూత్ పుస్తకాల యొక్క ముఖ్య అంశాలు

ఎ. పాపం బానిసత్వానికి మరియు మరణానికి దారితీస్తుంది.

1. మార్గదర్శక ప్రమాణం లేకుండా, వ్యక్తులు పాపంలో పడిపోతారు.
2. దేవుని తీవ్రమైన క్రమశిక్షణ ఇశ్రాయేలు అతని వైపు తిరిగి వచ్చేలా రూపొందించబడింది.
3. పాపం గురించి దేవుని భావాలు మారలేదు.

బి. దేవుని గొప్ప కరుణ మరియు దయ కొలమానం. (న్యాయాధిపతులు 2:18-19; 10:10-16)

1. మనం దేవుని స్థానంలో ఉండి ఉంటే, మనం క్షమించేవాళ్ళం కాదు.
2. మనం అర్థులు కానప్పుడు దేవుడు తన ప్రేమను ప్రదర్శిస్తాడు. (రోమన్లు 5:8)

సి. దేవుని శక్తి ఎల్లప్పుడూ అతని ప్రజల విజయాల వెనుక ఉంటుంది.

1. ఇజ్రాయెల్ ఎల్లప్పుడూ సంఖ్యాపరంగా, శక్తివంతంగా మరియు నైపుణ్యం లేనిది.
2. "ప్రభువు ఆత్మ మీదికి వచ్చెను" అని ఏడు సార్లు చదువుతాము.

D. ప్రతి తరానికి మనం నేర్పించాలి

1. న్యాయాధిపతులు 2:7-10 యెహోషువా తర్వాత ఒక తరంలో, ఇశ్రాయేలు దేవుణ్ణి మరచిపోయారని సూచిస్తుంది.
2. మన పిల్లలకు మనం బోధిస్తే తప్ప దేవుణ్ణి తెలుసుకుంటామని మనం ఊహించలేము.

E. మనం దేవునిపై విశ్వాసం మరియు నమ్మకాన్ని కలిగి ఉండాలి.

1. ప్రతి న్యాయమూర్తిలో మనం లోపాలను చూస్తాము, వాటిలో కొన్ని ప్రధాన బలహీనతలు మరియు వైఫల్యాలు.
2. కానీ వారిలో మనకు ఎంతో అవసరమైన విశ్వాసం మరియు విశ్వాసం అనే గుణాన్ని కూడా చూస్తాము.

F. దేవుని విమోచన ప్రేమ ప్రజలందరికీ విస్తరించింది. అతను అసలైన "సమాన అవకాశాలు" రక్షకుడు.

1. పురాతన కాలంలో దేవుడు ఒక జాతిని మాత్రమే ప్రేమిస్తున్నాడని మరియు రక్షించాడని మనం కొన్నిసార్లు తప్పుగా భావించాము.
2. రూత్ అనేది దేవుని కృప యొక్క ప్రాప్తి అనేది వ్యక్తులందరికీ, అన్యులతోపాటు యూదులందరికీ తెరిచి ఉందని ఒక ఉదాహరణ మాత్రమే.
3. రూతు భర్త బోయజు యొరికోకు చెందిన రాహుబు కుమారుడు. (మత్త. 1:5)
4. ఇదంతా యేసు మెస్సియ యొక్క ప్రపంచవ్యాప్త పనిని అంచనా వేస్తుంది.

నేను శామ్యూల్

పరిచయం: I శామ్యూల్ ఇజ్రాయెల్ చరిత్ర మరియు పాలనలో ఒక కొత్త శకాన్ని మనకు అందిస్తున్నాడు. పుస్తకం ఇజ్రాయెల్ యొక్క చివరి ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల (ఎలీ మరియు శామ్యూల్) గురించి చెప్పడం ద్వారా ప్రారంభమవుతుంది మరియు మొదటి ఇద్దరు రాజుల (సౌల్ మరియు డేవిడ్) అభిషేకం గురించి చెప్పడం ద్వారా ముగుస్తుంది.

పేరు -పుస్తకం దాని మొదటి ప్రధాన పాత్ర మరియు పాక్షిక రచయిత - శామ్యూల్ పేరు పెట్టబడింది.

1. I మరియు II శామ్యూల్ పుస్తకాలు నిజానికి ఒక పుస్తకం.
2. అవి సెప్టాజింట్లో విభజించబడ్డాయి (సుమారు 270 BC) ఎందుకంటే రెండూ ఒకే స్కోల్ పై సరిపోవు.

రచయిత-రచయితత్వం అనిశ్చితంగా ఉంది.

1. యూదుల తాల్ముడ్ పుస్తకంలోని మొదటి భాగాన్ని శామ్యూల్ రాశాడని (I శామ్యూల్ 1-24) మరియు నాథన్ మిగిలిన భాగాన్ని కంపోజ్ చేశాడని పేర్కొంది (cf. I క్రానికల్స్ 29:29).
2. శామ్యూల్ కొన్ని విషయాలను డాక్యుమెంట్ చేసారని మాకు తెలుసు. (I శామ్యూల్ 10:25; I క్రానికల్స్ 29:29)
3. తరువాతి ప్రవక్త శామ్యూల్ రికార్డులను ఉపయోగించి ఉండవచ్చు, ఇతర మూలాధారాలు మరియు హెబ్రీ స్పిరిట్ దర్శకత్వం 975 మరియు 930 BC మధ్య పుస్తకాన్ని రూపొందించింది.

ప్రయోజనం-I శామ్యూల్ యొక్క ఉద్దేశ్యం ఇజ్రాయెల్ జాతీయ జీవితంలో గొప్ప పరివర్తనను నమోదు చేయడం, దేశం దైవపరిపాలనను విడిచిపెట్టి రాచరికంలోకి వెళ్లడం. ఆ పరివర్తనలో దేవుడు ఉపయోగించిన కీలక పాత్ర శామ్యూల్.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం

ఎ. న్యాయమూర్తుల కాలం ఇజ్రాయెల్ చరిత్రలో అస్తవ్యస్తమైన కాలం.

1. తిరుగుబాటు, అణచివేత మరియు విముక్తి యొక్క పునరావృత చక్రం ఉంది.
2. దాదాపు 330 సంవత్సరాల తర్వాత, ఇజ్రాయెలు రాజును కోరింది.
  - a. వాస్తవానికి న్యాయమూర్తుల పాలనలో వివిధ సమయాల్లో రాచరికం యొక్క ఆలోచన తీవ్రంగా పరిగణించబడింది. (cf. న్యాయమూర్తులు 8:22; 9:6)
  - బి. శామ్యూల్ చాలా వృద్ధుడైనప్పుడు మరియు ఇజ్రాయెల్ పెద్దలు రాజు కావడానికి ఇది సమయం అని భావించినప్పుడు ఈ ఆలోచన వికసించింది. (I శామ్యూల్ 8:1-5)
- బి. చాలా మంది అనుకునే దానికి విరుద్ధంగా, రాజు అనే ఆలోచన దేవుని ప్రణాళిక పరిధిలో ఉంది. (cf. ద్వితీయోపదేశకాండము 17:14-20)

సి. దేవుడు I శామ్యూల్ 8లో రెండు కారణాల వల్ల రాచరికం ఏర్పాటును వ్యతిరేకించాడు:

1. డిమాండ్ ముందుగానే ఉంది.
2. దాని స్థాపనకు దారితీసిన ప్రేరణ మరియు వైఖరి తప్పు.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

ఎ. దేవుని దృక్పేక్ష.

1. “అయితే యెహోవా సమూయేలుతో <<అతని రూపాన్ని గానీ ఎత్తును గానీ పట్టించుకోకు, ఎందుకంటే నేను అతన్ని తిరస్కరించాను. మనిషి చూసేవాటిని యెహోవా చూడడు. మనిషి బాహ్య రూపాన్ని చూస్తాడు, కానీ యెహోవా హృదయాన్ని చూస్తాడు.” (I శామ్యూల్ 16:7)
  2. ఐ శామ్యూల్ యొక్క చాలా సంఘటనలు భూసంబంధమైన దృక్పథం కారణంగా జరిగాయి:
    - a. రాజు కావాలనే కోరిక. (8:1-5)
    - బి. మొదటి రాజు కోసం ఎంపిక. (9:1-2)
- సి. అగాగు మరియు అమాలేకీయుల జంతువులను విడిచిపెట్టడానికి సౌలు ఎంపిక. (15:1-33)
డి. జెసీ కుమారుడైన ఎలియాబ్ గురించి శామ్యూల్ తొలి ముద్రలు. (16:6-7)

ఇ. ఇశ్రాయేలీయులకు గొలియాతు పట్ల భయం. (17)

B. దావీదు సింహాసనం.

1. "దావీదు సింహాసనం" ఇబ్రాహీం యొక్క జాతీయ జీవితానికి ముఖ్య లక్షణం మాత్రమే కాదు, చర్చి స్థాపనకు కీలకమైనది. (చట్టాలు 2:25-31; 3:24)
2. మేము II శామ్యూల్ను అధ్యయనం చేసినప్పుడు ఈ మూలాంశాన్ని మరింత వివరంగా పరిశీలిస్తాము.

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు

ఎ. శామ్యూల్: న్యాయమూర్తి మరియు ప్రవక్త (1-7)

1. శామ్యూల్ జననం యొక్క కదిలే కథతో పుస్తకం ప్రారంభమవుతుంది. (1:1-2, 10)
2. శామ్యూల్ ఏలీ తిరుగుబాటు కుమారులతో కలిసి ఒక ఇంటిలో పెరిగాడు. (2:11-26)
  - a. తక్కువ ఆదర్శవంతమైన వాతావరణంలో, శామ్యూల్ తన యధార్థతను కాపాడుకున్నాడు. (2:26)
  - బి. పేరు తెలియని ఒక ప్రవక్త ఏలీ ఇంటి నాశనం గురించి ముందే చెప్పాడు. (2:27-36)
3. దేవుడు శామ్యూల్ను తన ప్రవక్తగా మరియు నాయకుడిగా ఉపయోగించుకుంటాడని స్పష్టమైంది. (3:1-4:1)
4. ఫిలిష్తీయులు ఇశ్రాయేలును ఓడించి ఒడంబడిక మందసాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నప్పుడు, ఏలీ మరణించాడు మరియు శామ్యూల్ దేవుని నాయకుడయ్యాడు. (4:1-22)
5. అనేక విపత్తుల తరువాత, ఫిలిష్తీయులు ఓడను ఇశ్రాయేలుకు తిరిగి పంపారు. (5:1-7: 2)
6. శామ్యూల్ దేశాన్ని తిరిగి ప్రభువు వద్దకు మరియు సైనిక కాలంలోకి నడిపించాడు విజయం. (7:3-17)

బి. సౌల్ - ఇబ్రాహీం యొక్క మొదటి రాజు (8:1-12:25)

1. ప్రజలు రాజు కోసం తహతహలాడారు. (8:1-22)
2. సౌలును శామ్యూల్ ఎంపిక చేసి అభిషేకించాడు. (9:1-10, 14-17)
3. అతని ప్రారంభ రోజులు విజయవంతమయ్యాయి (11:1-15; 13:1 -14:52), మరియు అతను అమాలేకీయులతో యుద్ధం చేయమని ఆదేశించబడ్డాడు. (15:1-3)
4. ఈ ప్రచారానికి సౌలు అవిధేయత చూపడం వల్ల దేవుడు అతనిని తిరస్కరించాడు. (15:4-35)

C. దావీదు యొక్క అభిషేకం మరియు సౌలు క్షీణత. (16-31)

1. ఇశ్రాయేలు తదుపరి రాజుగా దావీదును అభిషేకించమని దేవుడు శామ్యూల్ను ఆదేశించాడు. (16:1-23)
2. డేవిడ్ దిగ్గజం గొలియత్ను ఓడించడం ద్వారా జాతీయ దృశ్యంలోకి వస్తాడు. (17:1-58)
3. దావీదును నాశనం చేయాలనే సౌలు యొక్క పెరుగుతున్న అసూయ మరియు తపన గురించి మిగిలిన పుస్తకంలో చాలా భాగం మనతో పంచుకుంటుంది. (18:1-30:31)
4. సౌలు ఆత్మహత్య యొక్క విచారకరమైన వృత్తాంతంతో పుస్తకం ముగుస్తుంది. (31:1-13)

IV. పుస్తకం యొక్క ముఖ్య అంశాలు

ఎ. ఇద్దరు దైవభక్తిగల పురుషుల తిరుగుబాటు కుమారులు.

1. ఏలీ కుమారులు అత్యంత దుర్మార్గులు, యాజకత్వమును వక్రీకరించి వ్యభిచారము చేయుచుండిరి. (2:12-25)
  - a. వారి తిరుగుబాటుకు సంబంధించిన బాధ్యతలో కొంత భాగాన్ని ఏలీ భుజాలపై స్క్రిప్పర్ ఉంచుతుంది. (3:13)
  - బి. వారు ఫిలిష్తీయులచే చంపబడ్డారు. (4:10-18)
2. ఏలీ కుమారులతో పాటు ఒకే ఇంటిలో పెరిగిన దైవభక్తిగల వ్యక్తి అయిన శామ్యూల్ తన స్వంత కుమారుల దుష్టత్వానికి హృదయ విదారకాన్ని చూశాడు. వారి పాపానికి ప్రత్యక్ష బాధ్యత అతనికి అప్పగించబడనప్పటికీ, మనకు చెప్పబడినది ప్రశ్నలను లేవనెత్తుతుంది:
  - a. అతను తండ్రి కావాలి నంత బిజీగా ఉన్నాడా? (7:15-17)
  - బి. అతను వారిని బలవంతంగా "తన అడుగుజాడలను అనుసరించాలా?" (చూ. 8:1)
3. ఈ రెండు పరిస్థితులు ఏ తరం తల్లిదండ్రులకైనా గొప్ప పాఠం మరియు హెచ్చరికను అందిస్తాయి.

B. డేవిడ్, దేవుని స్వంత హృదయాన్ని అనుసరించే వ్యక్తి.

1. అతడు విశ్వాసముగల వ్యక్తి. (17)
2. అతను ఒడంబడిక-కీపర్. (18:1-3; 20:16-17; 20:42; II శామ్యూల్ 1:26; 9:1-13)

3. అతను దేవుని అధికారాన్ని గౌరవించాడు. (24:7; 26:9-11)
4. అతడు సంతోషముగా దేవుణ్ణి స్తుతించాడు. (II శామ్యూల్ 6:1-76; కీర్తనలు)

సి. సౌల్ మరణం.

1. సౌలుకు మంచి ఆరంభం ఉంది. (11:1-15)
2. త్వరలో అతను విషయాలను తన చేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు. (13:6-14)
3. అమాలేకీయుల రాజైన అగాగును మరియు వారి పశువులను అతడు తప్పించినప్పుడు అతని అవిధేయత వేగవంతమైంది. (15:1-9)
  - a. శామ్యూల్ సౌలు అవిధేయత గురించి అతనిని ఎదుర్కొన్నాడు. (15:10-23)
  - బి. సౌలు తన అవిధేయతను హేతుబద్ధం చేశాడు. (15:13, 15, 20-21)
  - సి. “యెహోవా మాట వినడంలో ఉన్నంతగా దహనబలులు, బలులు యెహోవాకు ఇష్టమా? బలి కంటే లోబడుట మేలు, పొట్టేళ్ల క్రొవ్వు కంటే వినుట మేలు. (15:22)
4. సౌలు విశ్వాసం క్షీణించడం ప్రారంభించింది. (17)
5. అతను ఇతరుల విజయం పట్ల పిచ్చిగా అసూయపడతాడు (I శామ్యూల్ 18:8-11), హత్యకు కూడా ప్రయత్నిస్తాడు. (I శామ్యూల్ 18:11; 19:1, 15)
6. అమాయక ప్రజలను చంపే స్థాయికి సౌలు స్వీయ-సంరక్షణతో నిమగ్నమైపోతాడు. (I శామ్యూల్ 22:6-19)
7. అతడు ఖుద్రవిద్యను కూడా ఆశ్రయించాడు. (I శామ్యూల్ 28:1-25)
8. చివరగా, పూర్తిగా ఓటమి మరియు అవమానంతో, సౌలు తన ప్రాణాలను తీసుకుంటాడు. (I శామ్యూల్ 31:1-13)

II శామ్యూల్

పరిచయం:నేను శామ్యూల్ ముగింపుకు వచ్చేసరికి, సౌలు & అతని కుమారులు గిల్గోవా పర్వతం మీద మరణిస్తారు. II శామ్యూల్లో ప్రధాన పాత్ర డేవిడ్, మరియు స్టోరీ లైన్ అతను సింహాసనంపైకి రావడం మరియు రాజుగా అతని దోపిడీలతో వ్యవహరిస్తుంది.

పేరు-పుస్తకం (వాస్తవానికి I శామ్యూల్తో కలిపి) కలిగి ఉంది
ఇజ్రాయెల్ యొక్క చివరి న్యాయాధిపతి అయిన శామ్యూల్ పేరు. శామ్యూల్ ఒకడు దేవుడు సౌలు మరియు దావీదులను అభిషేకించేవాడు.

రచయిత-రచయితత్వం అనిశ్చితంగా ఉంది.

1. పుస్తకం యొక్క మొదటి భాగాన్ని శామ్యూల్ రాశాడని (I శామ్యూల్ 1-24) మరియు నాథన్ మిగిలిన భాగాన్ని కంపోజ్ చేశాడని యూదు తాల్ముడ్ పేర్కొంది.
(cf. I క్రానికల్స్ 29:29)
2. శామ్యూల్ కొన్ని విషయాలను డాక్యుమెంట్ చేసారని మాకు తెలుసు. (I శామ్యూల్ 10:25; I క్రానికల్స్ 29:29)
3. తరువాతి ప్రవక్త శామ్యూల్ రికార్డులు, ఇతర మూలాధారాలు మరియు పవిత్ర ఆత్మ యొక్క దిశను ఉపయోగించి 975 మరియు 930 BC మధ్య పుస్తకాన్ని రూపొందించారు.

ప్రయోజనం -II శామ్యూల్ యొక్క ఉద్దేశ్యం ఇజ్రాయెల్ యొక్క గొప్ప రాజు అయిన డేవిడ్ పాలనను రికార్డ్ చేయడం మరియు అబ్రహాంతో చేసిన ఒడంబడికలో అతని పాత్రను స్థాపించడం.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

- A. II శామ్యూల్ సౌలు మరణం (సుమారు 1010 BC) నుండి డేవిడ్ మరణం (సుమారు 970 BC) మధ్య కాలాన్ని కవర్ చేస్తాడు.
- బి. సౌలు చనిపోవడానికి ఒక దశాబ్దం ముందు దావీదును సౌలు వేటాడాడని గుర్తుంచుకోండి.
  1. పుస్తకం ప్రారంభం కాగానే, దావీదు యూదా గోత్రానికి రాజుగా అభిషేకించబడ్డాడు. (II శామ్యూల్ 2:1-7)
  2. అయితే, సౌలు మరియు దావీదుల ఇళ్ల మధ్య యుద్ధం జరుగుతుంది.
మరియు అతను మొత్తం ఇజ్రాయెల్ పై రాజుగా ఉండటానికి 7 1/2 సంవత్సరాలు అవుతుంది.

C. I మరియు II శామ్యూల్ కార్యకలాపాలను చరిత్రలో ఉంచడానికి క్రింది తేదీలు సహాయపడవచ్చు.

1. సౌలు పాలన 1050 నుండి 1010 BC
2. డేవిడ్ పాలన 1010 నుండి 970 BC
3. సోలమన్ పాలన 970 నుండి 930 BC
4. రాజ్యం యొక్క విభజన 930 BC

II. పుస్తకంలోని ప్రధాన సందేశాలు:

A. డేవిడ్ పాత్ర

1. మాకు డేవిడ్ విజయాలు చూపించబడ్డాయి. (ఉదా 5:1-7; 6:12-19; 8:1-14)
2. ఈ పుస్తకం డేవిడ్ పాపాలను మరియు వ్యక్తిగత బలహీనతలను కూడా బహిర్గతం చేస్తుంది. (ఉదా 11:1-27; 13:1-39; 24:1-10)
3. సౌలులా కాకుండా, దావీదు తన పాపానికి ఎల్లప్పుడూ పశ్చాత్తాప హృదయంతో స్పందించాడు. (ఉదా 12:13; 24:10)

B. డేవిడ్ హౌస్ (7:4-16)

1. మేము ఈ సందేశాన్ని పుస్తకంలోని "కీలు థీమ్లు" క్రింద పరిశీలిస్తాము.
2. "నీ ఇల్లు మరియు నీ రాజ్యం నా ముందు శాశ్వతంగా ఉంటాయి; నీ సింహాసనం శాశ్వతంగా స్థిరపరచబడుతుంది." (7:16)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు

A. సౌలు మరియు జోనాథన్ కోసం డేవిడ్ యొక్క విలాపం. (II శామ్యూల్ 1)

1. సౌలును చంపినట్లు దావీదు వద్దకు ఒక అమాలేకీయుడు వచ్చాడు. (1:1-13)
2. దావీదు వెంటనే అతన్ని చంపమని ఆదేశించాడు. (14-16)
3. సౌలు మరియు యోనాతాను కోసం దావీదు దుఃఖించాడు. (1:17-27)

B. డేవిడ్ యూదాపై రాజుగా అభిషేకించాడు, దాని తర్వాత అనేక సంవత్సరాలు అంతర్యుద్ధం జరిగింది. (2-4)

1. దావీదు తన సొంత గోత్రానికి రాజుగా పట్టాభిషేకం చేయబడ్డాడు. (2:1-7)
2. సౌలు కుమారుడైన ఇష్బోషెతును సౌలు సైన్యాధ్యక్షుడైన అబ్నెరు ఉత్తర ప్రాంతానికి రాజుగా నియమించాడు. (2:8-11)
3. రెండు రాజ్యాలు ఏడు సంవత్సరాలు యుద్ధం చేశాయి. (2:12-4:12)
  - a. ఈ సమయంలో అబ్నెర్ హత్యకు గురయ్యాడు. (3:30)
  - బి. తదుపరి ఇష్బోషెతు హత్య చేయబడ్డాడు. (4:5-6)

C. ఇశ్రాయేలు మొత్తం మీద డేవిడ్ పాలన. (II శామ్యూల్ 5-24)

1. విజయవంతమైన ప్రారంభ సంవత్సరాలు. (5-10)
  - a. విభజించబడిన ప్రజలుగా ఉండటం తెలివైన పని కాదని ఉత్తర తెగ నాయకులు గ్రహించారు మరియు ఇజ్రాయెల్ మరియు యూదా మళ్ళీ కలిసిపోయారు. (5:1-5)
  - బి. దావీదు యెరూషలేమును స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. (5:6-16)
  - సి. అతను ఫిలిష్తీయుల ఓటమికి నాయకత్వం వహించాడు (5:17-25) మరియు ఓడను యెరూషలేముకు తీసుకువచ్చాడు. (6:1-23)
  - డి. డేవిడ్ ఆలయాన్ని నిర్మించడానికి దేవుడు అనుమతించాడు. అతను తన "ఇల్లు" ద్వారా వచ్చే మెస్సియానిక్ రాజు గురించి అతనితో ఒక ఒడంబడిక చేసాడు. (7:1-29)
  - ఇ. డేవిడ్ యొక్క తదుపరి విజయాలు నమోదు చేయబడ్డాయి. (8:1 -10:19)
2. బత్సెబాతో దావీదు చేసిన పాపం. (11:1-12:31)
  - a. తన చేతిలో సమయం ఉండటంతో, డేవిడ్ బత్సెబాతో పాపం చేశాడు (11:1-13) మరియు ఆమె భర్త హత్యకు ఏర్పాట్లు చేశాడు. (11:14-17)
  - బి. నాథన్ ప్రవక్త తన పాపాన్ని వివరించడానికి రాజుకు ఒక ఉపమానాన్ని చెప్పాడు (12:1-6) మరియు అతను ఎదుర్కొనే పరిణామాలను ముందే చెప్పాడు. (12:7-14)
  - సి. నాథన్ ఊహించిన పరిణామాలలో మొదటిది- డేవిడ్ మరియు బత్సెబాలకు పుట్టిన బిడ్డ మరణం. (12:15-31)
3. డేవిడ్ యొక్క సమస్యత్వకమైన తరువాత పాలన. (II శామ్యూల్ 13:1-24:25)

- a. నాథన్ ఊహించినట్లుగా, "ఖడ్గం డేవిడ్ ఇంటిని విడిచిపెట్టలేదు".
- బి. అతని సోదరిపై అత్యాచారం చేసిన తర్వాత (II శామ్యూల్ 13:1-22), అమ్నోన్ అతని సోదరుడు అబ్బాలోముచే చంపబడ్డాడు. (13:23-39)
- సి. పారిపోయిన తర్వాత, అబ్బాలోము యెరూషలేముకు తిరిగి వస్తాడు. (14:1-33)
- డి. అతను తన తండ్రికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటుకు నాయకత్వం వహిస్తాడు (15:1-12), మరియు డేవిడ్ పారిపోవాలి. (15:13-17:29)
- ఇ. దావీదు బలం పుంజుకోవడంతో, అబ్బాలోము యోవాబు చేత చంపబడ్డాడు. (18:1-33)
- f. దావీదు యెరూషలేముకు తిరిగి వచ్చి తిరిగి అధికారంలోకి వచ్చాడు. 19:1-20:26)
- g. నుండి వివిధ సంఘటనలు మరియు ప్రకటనలతో పుస్తకం ముగుస్తుంది డేవిడ్ చివరి సంవత్సరాలు. (21:1-24:25)
  - [1] గిబియోనీయులు ప్రతీకారం తీర్చుకున్నారు. (21:1-14)
  - [2] అతను మళ్ళీ ఫిలిష్తీయులతో యుద్ధం చేస్తాడు. (21:15-22)
  - [3] డేవిడ్ ప్రశంసల పాటను అందించాడు. (22:1-51)
  - [4] డేవిడ్ యొక్క శక్తివంతమైన వ్యక్తులు పేరు పెట్టారు. (23:8-39)
  - [5] డేవిడ్ పోరాడుతున్న పురుషుల జనాభా గణనను తీసుకుంటాడు. (24:1-17)
  - [6] అతడు ప్రభువుకు ఒక బలిపీఠాన్ని నిర్మిస్తాడు. (24:18-25)

IV. పుస్తకం యొక్క ముఖ్య అంశాలు

ఎ. డేవిడ్ హౌస్ (2 శామ్యూల్ 7:4-16):

- 1. "ఇల్లు" అనే పదంపై ఒక నాటకం ఉంది.
  - a. డేవిడ్ దేవునికి ఒక "ఇల్లు" (అంటే - ఒక దేవాలయం) కట్టాలని కోరుకున్నాడు.
  - బి. దేవుడు అతని ప్రణాళికను తిరస్కరించినప్పుడు, అతను దావీదుకు "ఇల్లు" (అంటే - ఒక రాజ్యం) నిర్మిస్తానని వాగ్దానం చేశాడు.
- 2. వాగ్దానంలోని కొన్ని భాగాలు సొలోమోను ద్వారా నెరవేరాయి.
  - a. అతను డేవిడ్ నిర్మించాలని కలలుగన్న ఆలయాన్ని నిర్మిస్తాడు. (7:13)
  - బి. సోలమన్ పాపానికి శిక్ష కూడా తెలుసు. (7:14)
- 3. అయితే, అంతిమంగా, ప్రవచనం క్రీస్తు ద్వారా నెరవేరుతుంది. (లూకా 1:31 -33, 68-70; చట్టాలు 2:29-31; 15:12-18)
  - a. ఇది OTలోని అత్యంత ముఖ్యమైన మెస్సియానిక్ ప్రవచనాలలో ఒకటి.

"ఆ రాత్రి నాతానుకు యెహోవా వాక్కు వచ్చి ఇలా అన్నాడు: "నీవు వెళ్లి నా సేవకుడైన దావీదుతో ఇలా చెప్పు, 'యెహోవా చెప్పేదేమిటంటే: నాకు నివసించడానికి ఇల్లు కట్టేది నువ్వేనా? నేను ఇంట్లో నివసించలేదు. నేను ఇశ్రాయేలీయులను ఈజిప్టు నుండి బయటకు రప్పించిన రోజు నుండి నేటి వరకు నేను ఒక గుడారాన్ని నా నివాసంగా ఉంచుకొని ఒక చోటికి తిరుగుతున్నాను, నేను ఇశ్రాయేలీయులందరితో కలిసి ఎక్కడికి వెళ్లినా, నేను వారి పాలకులలో ఎవరితోనైనా చెప్పాను. నా ప్రజలైన ఇశ్రాయేలీయులను మేపమని ఆజ్ఞాపించాడు, "మీరు నాకు దేవదారు మందిరాన్ని ఎందుకు కట్టలేదు?""

"ఇప్పుడు, నా సేవకుడైన దావీదుతో ఇలా చెప్పు, 'సర్వశక్తిమంతుడైన ప్రభువు ఇలా అంటున్నాడు: నేను నిన్ను పచ్చిక బయళ్ల నుండి మరియు మందను అనుసరించి నా ప్రజలైన ఇశ్రాయేలుకు పాలకుడిగా తీసుకున్నాను. నువ్వు ఎక్కడికి వెళ్లినా నేను నీతో ఉన్నాను, నేను నీ శత్రువులందరినీ నీ యెదుట నుండి నరికివేయుము, ఇప్పుడు నేను నీ పేరును భూలోకములోని గొప్పవారి పేర్లతో గొప్పగా చేస్తాను మరియు నా ప్రజలైన ఇశ్రాయేలీయులకు నేను ఒక స్థలమును ఏర్పాటు చేస్తాను మరియు వారు నివాసం ఉండేలా వారిని నాటుతాను. నా ప్రజలైన ఇశ్రాయేలీయులకు నేను నాయకులను నియమించినప్పటి నుండి వారు మొదట చేసినట్లుగా, దుష్టులు ఇకపై వారిని హింసించరు, మీ శత్రువులందరి నుండి నేను మీకు విశ్రాంతి ఇస్తాను.

"ప్రభువే నీకు ఇల్లు స్థాపిస్తాడని ప్రభువు మీకు ప్రకటిస్తున్నాడు: మీ రోజులు ముగిసినప్పుడు మరియు మీరు మీ తండ్రులతో విశ్రాంతి తీసుకున్నప్పుడు, నేను మీ స్వంత శరీరం నుండి వచ్చే మీ సంతానాన్ని మీ స్థానంలో లేపుతాను. తన రాజ్యాన్ని స్థాపన చేస్తాడు, నా పేరు కోసం ఇల్లు కట్టేవాడు, నేను అతని రాజ్య

సింహాసనాన్ని శాశ్వతంగా స్థాపిస్తాను, నేను అతనికి తండ్రి, అతను నాకు కొడుకు, అతను తప్పు చేసినప్పుడు నేను శిక్షిస్తాను మనుష్యుల కొరడంతో, మనుష్యులు కొట్టే కొరడాలతో, కానీ నా ప్రేమ అతని నుండి ఎన్నటికీ తీసివేయబడదు, నేను నీ ముందు నుండి తొలగించిన సౌలు నుండి నేను దానిని తీసివేసాను, నీ ఇల్లు మరియు నీ రాజ్యం నా ముందు శాశ్వతంగా ఉంటాయి. నీ సింహాసనం శాశ్వతంగా స్థిరపరచబడుతుంది. (7:4-16)

బి. ఇది ఇజ్రాయేల్ యొక్క "మెస్సియానిక్ నిరీక్షణ"కు ఆధారం.

సి. "వెళ్లి నా సేవకుడైన దావీదుతో చెప్పు. యెహోవా ఇలా అంటున్నాడు: నాకు నివసించడానికి ఇల్లు కట్టేది నువ్వేనా? నేను ఇశ్రాయేలీయులను ఈజిప్టు నుండి రప్పించిన రోజు నుండి ఈ రోజు వరకు నేను ఇంట్లో నివసించలేదు. నేను ఒక గుడారాన్ని నా నివాసంగా ఉంచుకుని ఒక ప్రదేశం నుండి మరొక ప్రాంతానికి మారుతున్నాను. నేను ఇశ్రాయేలీయులందరితో కలిసి ఎక్కడికి వెళ్లినా, నా ప్రజలైన ఇశ్రాయేలీయులను మేపమని నేను ఆజ్ఞాపించిన వారి పాలకులలో ఎవరితోనైనా చెప్పాను. నువ్వు నాకు దేవదారు ఇల్లు ఎందుకు కట్టలేదు?" (2 సమూయేలు 7:5-7)

4. హీబ్రూ పదం "మెస్సీయ" (గ్రీకు - క్రీస్టోస్) అర్థం "అభిషిక్తుడు."

B. బత్తెబాతో డేవిడ్ చేసిన పాపం (II శామ్యూల్ 11:1 -12:31):

1. బైబిల్ దాని పాత్రలు మరియు హీరోల గురించి పూర్తిగా నిజాయితీగా ఉంది.
2. అతను వేరే చోట ఉండవలసి వచ్చినప్పుడు (11:1), దావీదు బత్తెబాను మోపించి ఆమెతో వ్యభిచారం చేశాడు. (11:4)
3. ఆ పాపం అనేక తప్పుడు ఎంపికలు, పాపపు ప్రవర్తన మరియు ప్రతికూల పరిణామాలకు దారితీసింది.
  - a. బత్తెబా తన గర్భాన్ని కనుగొని దావీదుకు కబురు పంపింది. (11:5)
  - బి. డేవిడ్ కప్పిపుచ్చడానికి ప్రయత్నించాడు. (11:6-11)
  - సి. అది విఫలమైనప్పుడు, అతను బత్తెబా భర్త ఊరియాను హత్య చేయడానికి కుట్ర పన్నాడు. (11:12-17)
  - డి. నాథన్ ప్రవక్త దావీదును అతని పాపం గురించి ఎదుర్కొన్నాడు (12:1-9) మరియు దాని పర్యవసానాలను ముందే చెప్పాడు. (12:10-14)
    - [1] కత్తి అతని ఇంటి నుండి ఎప్పటికీ బయలుదేరదు. (12:10)
    - [2] అతని స్వంత ఇంటి నుండి, డేవిడ్ మీద విపత్తు వస్తుంది. (12:11; cf. 16:11, 21-22)
    - [3] డేవిడ్ భార్యలలో కొందరిని అతని నుండి తీసివేసి అతనికి సన్నిహితుడైన ఒకరికి ఇవ్వబడుతుంది. (12:11; cf. 16:22)
    - [4] బత్తెబాకు పుట్టిన బిడ్డ చనిపోతుంది. (12:14, 18-19)
4. దావీదు హృదయానికి మరియు సౌలు హృదయానికి మధ్య ఉన్న ప్రాథమిక వ్యత్యాసాలు దావీదు వినయంగా మరియు పూర్తిగా పశ్చాత్తాపపడడానికి ఇష్టపడటం. (12:13; కీర్తన 51)
5. మాకు పాఠాలు చాలా ఉన్నాయి:
  - a. ప్రలోభాలకు ఎవరూ అతీతులు కారు. (I కొరింథీయులు 10:12)
  - బి. ఒక పాపం తరచుగా మరొకదానికి దారితీస్తుంది, తరువాత మరొకటి, మొదలైనవి.
  - సి. పాపం యొక్క పరిణామాలు తరచుగా ఊహకు మించినవి. (చూడండి. హెబ్రీయా 8:7)
  - డి. దేవుని క్షమాపణ ఎల్లప్పుడూ అందుబాటులో ఉంటుంది మరియు ఉచితం.
  - ఇ. అయినప్పటికీ, క్షమింపబడిన వ్యక్తి పాపం కోసం ఏవైనా పరిణామాలను ఎదుర్కొంటాడు.

సి. మెఫీబోషెత్ కథ.

1. దావీదు రాజుగా ఉన్న సంవత్సరాల ముందు; అతను యోనాతానుతో ఒడంబడిక చేసాడు. (I శామ్యూల్ 18:1-4; 20:16)
2. యోనాతాను తన సంతానానికి ఒడంబడికను విస్తరించమని దావీదును ప్రత్యేకంగా అడిగాడు. (I శామ్యూల్ 20:42)
3. దాదాపు 20 సంవత్సరాల తర్వాత, సౌలు ఇంటి నుండి వచ్చిన వారసుల గురించి దావీదు అడగడం ప్రారంభించాడు. (II శామ్యూల్ 9:1)
  - a. సౌలు సేవకులలో ఒకరైన సీబా, యోనాతాను కుమారుడైన మెఫీబోషెతు రాజుకు ఈ విషయం చెప్పాడు.
  - బి. అతను ఐదేళ్ల వయసులో ఒక నర్సు చేత పడవేయబడ్డాడు, అతను రెండు పాదాలకు వికలాంగుడు. (II

శామ్యూల్ 4:4)

సి. అతను ఇప్పుడు లో దేబార్ లో ఏకాంతంలో నివసిస్తున్నాడు. (II శామ్యూల్ 9:4)

4. దావీదు అతనిని పిలిపించెను, రాజు సన్నిధిలో భయపడి మెఫీబోషెతు నమస్కరించెను. (II శామ్యూల్ 9:8)
5. అతనికి చాలా ఆశ్చర్యం. దావీదు రాజు మెఫీబోషెతుకు సౌలు కుటుంబానికి చెందిన భూమి మరియు వస్తువులను అందజేసి, రాజు బల్ల వద్ద తినమని అతన్ని ఆహ్వానించాడు. (II శామ్యూల్ 9:10)
6. మెఫీబోషెతు కోసం దావీదు చేసినది యేసుక్రీస్తు మనకు చేసిన దానికి ఒక సాదృశ్యం.

నేను మరియు II రాజులు

పరిచయం: ఈ రెండు పుస్తకాలు మొదటి రెండు మినహా ఇశ్రాయేలు మరియు యూదా రాజులందరి గురించినవి. గొప్ప ప్రవక్తలు కూడా పరిచయం చేయబడతారు, వారిలో కొందరి పేర్లు మరియు వారిలో కొందరి పేర్లు లేవు. I & II క్రానికల్స్ లో చాలా వరకు మెటీరియల్ సమాంతరంగా ఉంటుంది.

పేరు

1. వాస్తవానికి ఈ రెండు పుస్తకాలు ఒకటిగా లెక్కించబడ్డాయి.
2. వారు రాజుల పాలనతో వ్యవహరిస్తారు కాబట్టి, వాటికి తగిన పేరు పెట్టారు.

రచయిత-కర్తృత్వం అనిశ్చితంగా ఉంది, కానీ చాలా మంది పండితులు దీనిని జెర్మియా మరియు అతని సమకాలీనులలో ఒకరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మంది వ్రాసారని నమ్ముతారు.

ప్రయోజనం

1. దేశ సంక్షేమం అంతిమంగా దేవుని పట్ల ప్రజల విశ్వాసంపై ఆధారపడి ఉంటుందని రెండు పుస్తకాలు చూపిస్తున్నాయి.
2. ప్రతి రాజు దేవునికి ఎలా ప్రతిస్పందించాడో చూపించడానికి, దేవుని ఒడంబడికను నెరవేర్చడం లేదా తిరస్కరించడం.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం

ఎ. సిఇజ్రాయెల్ చరిత్రలో I & II రాజులు కవర్ చేశారు.

1. వారు డేవిడ్ పాలనా కాలం (క్రీ.పూ. 970) నుండి సౌలమన్ స్వర్ణయుగం, ఇజ్రాయెల్ మరియు యూదాల మధ్య చీలిక (సౌలమన్ మరణం సుమారుగా. క్రీ.పూ. 930) నుండి సమరియా పతనం వరకు అస్సిరియన్లకు (క్రీ.పూ. 722) మరియు బెలూషియా నాశనం (587 BC).

2. ఖాతా ఒక బలమైన రాజు కింద స్థిరమైన యునైటెడ్ కింగ్డమ్ తో ప్రారంభమవుతుంది.

a. అయితే, సౌలమన్ మరణంతో (సుమారు 930 BC) దేశం రెండు రాజ్యాలుగా విడిపోయింది.

[1] ఉత్తర రాజ్యాన్ని ఇజ్రాయెల్ అని పిలిచేవారు. కొన్నిసార్లు ఇది దాని ప్రముఖ తెగ, ఎఫ్రాయిమ్ పేరుతో పిలువబడింది.

(ఎ) ఇజ్రాయెల్ లో తొమ్మిది రాజవంశాలు మరియు 20 మంది రాజులు ఉన్నారు.

(బి) ఇశ్రాయేలుకు ఒక్క నీతిమంతుడైన రాజు లేడు.

[2] జూడా అని పిలువబడే దక్షిణ రాజ్యంలో రెండు తెగలు ఉన్నాయి:

యూదా మరియు బెంజమిన్.

(ఎ) యూదాకు ఒకే రాజవంశం (దావీదు) మరియు 20 మంది రాజులు ఉన్నారు.

(బి) యూదాకు చెందిన ఎనిమిది మంది రాజులు వివిధ స్థాయిలలో నీతిమంతులుగా గుర్తించబడ్డారు.

3. ఖాతా మొత్తం పతనం మరియు బాబిలోన్ కు సామూహిక బహిష్కరణతో ముగుస్తుంది.

B. ఈ చారిత్రక కాలంలో ప్రధాన అంతర్జాతీయ శక్తులు అస్సిరియా, బాబిలోన్, ఈజిప్ట్ మరియు ఫోనిషియా.

సి. పుస్తకం 562 మరియు 536 BC మధ్య సహేతుకమైన ఖచ్చితత్వంతో నాటిది.

D. యూదా మరియు ఇజ్రాయెల్ రాజులు.

1. సమకాలీన కాలంలో రెండు దేశాల కథలను చెప్పడానికి వీలుగా పుస్తకాలు నిర్మించబడ్డాయి.

2. ప్రవక్తలు కూడా ఈ కాలంలో తమ పని తాము చేసుకుంటున్నారు.

3. కింది జాబితాలలో, రాజులు మరియు వారి పాలన తేదీలు ఇవ్వబడ్డాయి. సహ రీజెన్సీల కారణంగా కొన్ని తేదీలు అతివ్యాప్తి చెందుతాయి. ఎనిమిది మంది మంచి రాజులు అన్ని పెద్ద అక్షరాలలో వారి పేర్లను కలిగి ఉండటం ద్వారా సూచించబడతారు. కేటాయించిన తేదీలు ఎక్కువగా ER డైల్ తన రెండు పుస్తకాలలో ఇచ్చిన వాటిపై ఆధారపడి ఉంటాయి, ది మిస్టేరియస్ నంబర్స్ ఆఫ్ ది హీబ్రూ కింగ్స్ మరియు ఎ క్రోనాలజీ ఆఫ్ ది హీబ్రూ కింగ్స్, ఇవి దగ్గరి ఉజ్జాయింపులు మరియు వాస్తవానికి క్రీ.పూ.

యునైటెడ్ కింగ్డమ్

సాలు 1050 -1010

డేవిడ్ 1010 - 970

సోలమన్ 970 - 930

యాదా	ఇజ్రాయెల్
------	-----------

రాజు	పాలన తేదీలు	రాజు	పాలన తేదీలు
రెహబాము	930-913	జెరోబోమ్ I	930-909
అబీజం	913-910	నాదాబ్	909-908
గా	910-869	బాషా	908-886
జెహోసాఫాట్	872-848	ఎలా	886-885
జెహోరామ్	853-841	జిమ్మీ	885
అహజ్యా	841	టిబ్నీ	885-880
అతలియా	841-835	ఒమి	885-874
జోష్	835-796	అహబు	874-853
అమాజియా	796-767	అహజ్యా	853-852
అజారియా (ఉజ్జియా)	792-740	జెహోరామ్ (జోరం)	852-841
జోతం	750-732	యెహూ	841-814
ఆహాజా	735-715	యెహోయా హాజా	814-798
హెజెకియా	715-686	యెహో యాష్	798-782
మనషే	697-642	జెరోబోమ్ II	793-753
అమోన్	642-640	జెకర్యా	753
జోషియా	640-609	షల్లుమ్	752
యెహోయాహా జా	609	మెనాహెమ్	752-742
యెహోయాకీ మ్	609-598	పెకాహ్	752-732
జెహోయాచి న్	598-597	పెకహియా	742-740
సిద్కియా	597-586	హోషేయా	731-721

(జెరూసలేం నాశనం 586) (సమరియా పతనం 721)

(జెహోయాచిన్ విముక్తి 562)

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం

ఎ. ఇజ్రాయెల్ యొక్క విధి వారితో లార్డ్ యొక్క ఒడంబడికను పాటించడంపై ఆధారపడి ఉందని పుస్తకాలు చూపించడానికి ప్రయత్నిస్తాయి.

బి. ప్రతి రాజు పాలన అతని రాజకీయ లేదా చారిత్రక ప్రాముఖ్యతను బట్టి కాకుండా అతని ఆధ్యాత్మిక జీవితాన్ని బట్టి అంచనా వేయబడుతుంది.

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు

ఎ. సోలోమోను రాజు 40 సంవత్సరాల పాలన. (I రాజులు 1-11)

1. సోలోమోను అధికారము మరియు జ్ఞానము దేవుని నుండి వచ్చినందున అతడు పరిపాలించాడు. (1)
2. సోలోమోను ఆలయాన్ని నిర్మించాడు. (5-6)
3. సోలోమోను రెండు పనులు చేసాడు, చివరికి అతని రాజ్యాన్ని పడగొట్టాడు:
  - a. ప్రపంచంతో పొత్తు పెట్టుకున్నాడు. (3:1-2)
  - బి. దేవుని ఆరాధనతో విగ్రహారాధన కలపడాన్ని అతను అనుమతించాడు. (3:3)
4. సోలోమోను హృదయం దేవునికి దూరమైంది. (11:1-6)

బి. విభజించబడిన రాజ్యాల మొదటి 80 సంవత్సరాలు. (I రాజులు 12-22)

1. సోలోమోను మరణానంతరం దేశం విడిపోయింది.
  - a. సోలమన్ కుమారుడు, రెహబాము, అతను తన తండ్రి స్థానంలోకి వచ్చిన తర్వాత మూర్ఖంగా తన పౌరుల మధ్య తిరుగుబాటును రేకెత్తించాడు.
  - బి. దేశం విభజించబడింది, జెరోబాము ఉత్తర రాజ్యానికి రాజు అయ్యాడు మరియు రెహబాము దక్షిణ రాజ్యానికి రాజు అయ్యాడు.
    - [1] ఉత్తర రాజ్యం, "ఇజ్రాయెల్" 10 తెగలను కలిగి ఉంది.
      - (ఎ) దీనికి దాదాపు మూడు రెట్లు ఎక్కువ భూమి మరియు రెండింతలు ఎక్కువ మంది ప్రజలు ఉన్నారు.
      - (బి) దాని రాజధాని నగరం సమరయ.
    - [2] "జుడా" అని పిలువబడే దక్షిణ రాజ్యంలో 2 తెగలు ఉన్నాయి: జుడా మరియు బెంజమిన్.
      - (ఎ) దీని రాజధాని నగరం జెరూసలేం.
      - (బి) ఇందులో సోలమన్ దేవాలయం కూడా ఉంది.
2. రాజైన యరొబాము బంగారు దూడలను ఆరాధిస్తూ ఇశ్రాయేలును నడిపించాడు. (12)
3. ఈజిప్టు యూదా రాజు రెహబామును ఆక్రమించి ఓడించింది. (14)
4. ఉద్దేశపూర్వకంగా చేసిన పాపం భయంకరమైన ఫలితాలను తెస్తుందని చూపించడానికి దేవుడు ఏలీయాను పంపాడు. (17-22)

C. ఉత్తర సామ్రాజ్యం యొక్క మిగిలిన సంవత్సరాలు. (II రాజులు 1-17)

1. ఏలీయా చనిపోయాడు మరియు అతని కవచాన్ని ఏలీషాకు ఇచ్చాడు. (18-25)
2. ఇశ్రాయేలు మరియు యూదా రాజులు.
3. ఇశ్రాయేలు అష్షూరుకు బహిష్కరించబడ్డాడు. (17)
  - a. ఉత్తర రాజ్యం కేవలం ఒక దేశంగా ఉనికిలో లేదు.
  - బి. సమరయుల మూలానికి సంబంధించిన వివరణ ఇవ్వబడింది. (17:24-41)

D. దక్షిణ రాజ్యం యొక్క మిగిలిన సంవత్సరాలు. (II రాజులు 18-25)

1. ఇశ్రాయేలు అష్షూరు చేతిలో పడిపోయినప్పుడు, యూదా మంచి రాజు హిజ్కీయాచే పాలించబడుతోంది.
  - a. అతని క్రింద, దేవుడు సన్వైరిబ్ ఆధ్వర్యంలోని అస్సిరియన్ ఆక్రమణదారుల నుండి యూదాను విడిపించాడు.
  - బి. యెషయా హిజ్కీయా యొక్క సమకాలీనుడు మరియు అతని జీవితంలోని అనేక సంఘటనలలో కనిపించాడు.
2. హిజ్కీయా తరువాత అతని దుష్ట కుమారుడైన మనషే రాజయ్యాడు, అతని విగ్రహారాధన మరియు దుష్టత్వం మొత్తం జాతిని మోసగించింది.
3. మనషేను అతని కుమారుడైన ఆమోన్ క్లుప్తంగా అనుసరించాడు, అతను చెడును పెంచడం కొనసాగించాడు.
4. అప్పుడు యూదా యొక్క చివరి నీతిమంతుడైన రాజు జోషియా వచ్చాడు, అతను దేశంలో మతపరమైన పునరుద్ధరణకు నాయకత్వం వహించాడు.
5. అయితే, 606 BCలో, బాబిలోన్ రాజు నెబుచాద్నెజార్ యూదాపై ఆధిపత్యం చెలాయించడం ప్రారంభించాడు.
6. క్రీ.పూ. 597లో బాబిలోనియన్లు జెరూసలేంను స్వాధీనం చేసుకున్నారు మరియు రాజైన యెహోయాచిన్ను

బాబిలోన్ కు బందీగా తీసుకెళ్లారు.

- a. డేనియల్, అతని ముగ్గురు స్నేహితులు మరియు అనేకమంది ఇతర యూదులు బబులోనుకు బందీలుగా తీసుకెళ్లబడినప్పుడు ఇది జరిగింది.
- బి. నెబుకద్నెజరు సిద్కీయా పాలనలో యూదాను విడిచిపెట్టాడు.
- సి. కానీ సిద్కీయా పాలన ముగిసిన మరుసటి సంవత్సరం, జెరూసలేం ధ్వంసం చేయబడింది మరియు ఆలయం దోచుకోబడింది మరియు కూల్చివేయబడింది.

IV. పుస్తకం యొక్క ముఖ్య అంశాలు

A. దేవుడు తన ప్రజల మధ్య నివసిస్తున్నాడు. ఇది ఆలయంలో అతని ఉనికిని సూచిస్తుంది.

బి. దేవుని వాక్యం మన పాపాలను ఎదుర్కొంటుంది. (I రాజులు 16:30-33; 18:17-18; 19:1-2:21:20)

1. దేవుని ప్రవక్తలు ప్రభువు యొక్క సరైన మార్గాలను అనుసరించమని రాజులను మరియు సాధారణ ప్రజలను దైర్యంగా సవాలు చేశారు. (I రాజులు 18:17-18) వారి సందేశం "ప్రభువు ఇలా చెప్పాడు."
2. పశ్చాత్తాపం ఉన్నప్పుడే క్షమాపణ వస్తుంది.
3. దేవుని వాక్యాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయడం పతనానికి దారితీస్తుంది.
4. దేవుడు ఓపికగా ఉన్నాడు, కానీ అతని సహనం చివరకు వాడిపోతుంది మరియు అతని తీర్పు ఇవ్వబడుతుంది.

C. లార్డేషిప్ పూర్తి విధేయతను కోరుతుంది. (I రాజులు 18:36-40; మత్తయి 10:32-39)

D. ఒక వ్యక్తి కూడా చెడు లేదా మంచి కోసం గొప్ప ప్రభావాన్ని కలిగి ఉంటాడు.

1. ఎవరి ప్రభావం చెడుగా ఉందో ఒక ఉదాహరణ యెజెబెల్
2. ఎవరి ప్రభావం బాగా ఉందో ఒక ఉదాహరణ జోషియ.

I - II క్రానికల్స్

పరిచయం: మీరు I & II క్రానికల్స్ చదివినప్పుడు, మీరు డెజా వుని అనుభవించి ఉండవచ్చు. క్రానికల్స్ లోని మెటీరియల్ లో సగానికి పైగా శామ్వూల్ మరియు కింగ్స్ లో కనుగొనబడిన సమాచారం యొక్క నకిలీ. ఈ డేటా ఎందుకు పునరావృతమవుతుంది? క్రానికల్స్ శామ్వూల్ లేదా కింగ్స్ కంటే భిన్నమైన దృక్కోణాన్ని అందిస్తుంది ("ప్రధాన సందేశం" విభాగం చూడండి). ఇది మిగిలిన రెండింటిని పూర్తి చేయడానికి వ్రాయబడింది.

పేరు- క్రానికల్స్

1. హీబ్రూ బైబిల్లో, పుస్తకం "ది వర్డ్స్ ఆఫ్ ది డేస్" లేదా "ఈవెంట్స్ ఆఫ్ ది పీరియడ్" అని పిలువబడింది.
2. సెప్టాజింట్ ఈ పుస్తకాన్ని "ఆఫ్ థింగ్స్ ఎమిట్టెడ్" గా సూచించింది.
3. "క్రానికల్స్" అనే శీర్షిక మన ఆంగ్ల బైబిళ్లకు ఒక పేరు నుండి వచ్చింది
- 4వ శతాబ్దపు చరిత్రకారుడు జెరోమ్ చేసిన మార్పు.

రచయిత-ఎజ్రా ఈ పుస్తకాలను రాశాడని సంప్రదాయం చెబుతోంది.

1. అతను ఖచ్చితంగా అలా చేయడానికి అర్హత పొందాడు. (ఎజ్రా 7:10-11)
2. టాల్ముడ్ ఈ సంప్రదాయానికి మద్దతు ఇస్తుంది.
3. అనిశ్చితంగా ఉన్నప్పటికీ, ఎజ్రా యొక్క రచయిత హక్కు సహేతుకమైన అవకాశం.
4. క్రానికల్స్ రచయిత ఈ పుస్తకాలను పది వేర్వేరు మూలాల నుండి సంకలనం చేశారు. (I క్రానికల్స్ 9:1; II క్రానికల్స్ 12:15)

ప్రయోజనం-I & II క్రానికల్స్ బాబిలోనియన్ బందిఖానాలో ఉన్న దేశం యొక్క శేషాన్ని బలోపేతం చేయడానికి వ్రాయబడ్డాయి.

1. వారు ఒడంబడిక ప్రజలుగా ఉన్నందున ప్రభువు వారితో ఇంకా ఉన్నాడని ఆ శేషము వారికి గుర్తుచేయవలసిన అవసరం ఉంది.
2. ఈ పుస్తకం భవిష్యత్తులో మతభ్రష్టత్వం మరియు/లేదా విగ్రహారాధనకు వ్యతిరేకంగా హెచ్చరికలను కూడా

అందించింది.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

A. పురాతన హీబ్రూ బైబిల్లో, I & II క్రానికల్స్, ఎజ్రాతో పాటు, ఒక వాల్యూమ్గా ఉండే అవకాశం ఉంది.

B. బాబిలోనియన్ బందిఖానా.

1. యూదా బందిఖానా అధికారికంగా 605-536 BC (70 సంవత్సరాల కాలం) వరకు కొనసాగింది.

2. 70 సంవత్సరాల ప్రవాసానికి కారణం II క్రానికల్స్ 36:21లో ఉంది.

C. ది రిటర్న్.

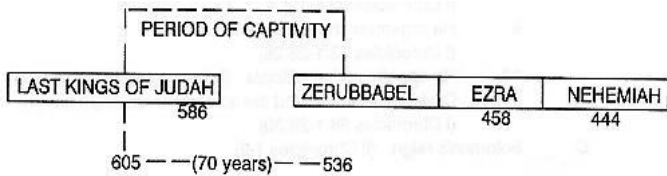
1. 536 BCలో యూదులందరూ తమ స్వదేశానికి తిరిగి రావచ్చని సైరస్ ప్రకటించాడు. (II క్రానికల్స్ 36:22-23)

2. ఎజ్రా 465 నుండి 423 BC వరకు పర్షియాను పాలించిన రాజు అర్తక్సర్కెస్ I ఏడవ సంవత్సరంలో జెరూసలేంకు తిరిగి వచ్చాడు)

3. ఆలయం 520 మరియు 515 BC మధ్య పునర్నిర్మించబడింది, కానీ ప్రజలు ఆధ్యాత్మికంగా ఉదాసీనంగా ఉన్నారు.

4. నెహెమ్యా నాయకత్వంలో (సుమారు 445 BC) క్రానికల్స్ వంటి పుస్తకాన్ని వ్రాయడానికి అనుకూలమైన ఆధ్యాత్మిక వాతావరణం ఉంది;

D. కింది చార్ట్ సమయ రేఖకు సహాయం చేస్తుంది:

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

A. పుస్తకం(లు) యొక్క ప్రధాన సందేశం ఏమిటంటే, ప్రజలకు దేవునితో వారి ఒడంబడిక సంబంధాన్ని గుర్తుచేయడం మరియు తదనుగుణంగా ప్రవర్తించమని వారిని ప్రోత్సహించడం.

1. ప్రవాసులు బాబిలోన్ నుండి ఇంటికి వచ్చారు.

2. దేవాలయం పునర్నిర్మించబడినప్పటికీ, అది ప్రజలచే నిర్లక్ష్యం చేయబడింది.

3. అక్కడ సరైన ఆరాధన పునరుద్ధరించబడే వరకు దేశంలో పునరుజ్జీవనం జరగదు మరియు జరగదు.

B. క్రానికల్స్, అర్చక దృక్పథం నుండి దేశం యొక్క చరిత్ర.

1. దీనికి విరుద్ధంగా, శామ్యూల్ మరియు కింగ్స్ పుస్తకాలు రాజకీయ కోణం నుండి చరిత్రను అందించాయి.

2. కింది చార్ట్ పుస్తకాల మధ్య సహాయక పోలికను అందిస్తుంది:

శామ్యూల్-కింగ్స్	క్రానికల్స్
- ఉత్తరం & దక్షిణం	- దక్షిణాది మాత్రమే
రెండింటినీ వీక్షించారు	చూశారు
- సింహాసనంపై ఉద్ఘాటన	- ఆలయానికి ప్రాధాన్యత
- పౌర/రాజకీయ చరిత్ర	- పవిత్ర చరిత్ర
- ప్రవక్తపై ఉద్ఘాటన	- పూజారిపై ఉద్ఘాటన
- యుద్ధాలు ప్రముఖమైనవి	- యుద్ధాలు తక్కువ
- 2 దేశాల నేరారోపణ	ప్రముఖమైనవి
	- శేష ప్రోత్సహించారు

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

A. వంశావళి. (I క్రానికల్స్ 1-9)

1. ఆడమ్ నుండి నోహ్ వరకు. (I క్రానికల్స్ 1:1-4)

2. నోవహు కుమారుల నుండి యాకోబు మరియు ఏశావు వరకు. (1 క్రానికల్స్ 1:5-54)
3. యూదా నుండి దావీదు వంశస్థుల వరకు. (1 క్రానికల్స్ 2:1-4; 23)
4. లేవీకి ప్రత్యేక శ్రద్ధతో యాకోబు ఇతర కుమారుల వంశం ఇవ్వబడింది.
5. బాబిలోనియన్ ప్రవాసం తరువాత జెరూసలేంలో పునరావాసం పొందిన వారి జాబితా ఇవ్వబడింది. (1 క్రానికల్స్ 9:1-44)

B. డేవిడ్ పాలన. (I క్రానికల్స్ 10-29)

1. సౌలు రాజు మరణానికి సంబంధించిన వివరాలతో దావీదు పాలనకు వేదిక సెట్ చేయబడింది. (10:1-14)
2. దావీదు ఇశ్రాయేలీయులందరికీ రాజుగా చేసి యెరూషలేమును స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. (11:1-9)
3. దావీదు నమ్మకమైన సేవకులు పేరు పెట్టారు. (11:10-12:40)
4. దావీదు ఒడంబడిక పెట్టెను యెరూషలేముకు తిరిగి తీసుకువస్తాడు. (13:1 -16:43)
5. దేవాలయాన్ని నిర్మించడానికి డేవిడ్ అనుమతించబడడు (17:1-2), కానీ దేవుడు అతనితో ఒక ప్రత్యేక ఒడంబడికను ఏర్పాటు చేస్తాడు. (17:3-27)
6. దావీదు ఇశ్రాయేలు సైన్యాలను బలపరుస్తాడు. (18:1-20:8)
7. అతను అనధికార జనాభా గణనను తీసుకుంటాడు. (21:1-30)
8. ఆలయ నిర్మాణానికి దావీదు సిద్ధపడతాడు. (22:1-19)
9. అతడు యాజకులను లేవీయులను ఏర్పాటు చేస్తాడు. (23:1-26:28)
10. అతను ఇతర అధికారులను నియమిస్తాడు. (26:29-27:34)
11. డేవిడ్ యొక్క చివరి మాటలు మరియు అతని మరణ వృత్తాంతం ఇవ్వబడ్డాయి. (28:1-29:30)

సి. సోలమన్ పాలన. (II క్రానికల్స్ 1-9)

1. సోలొమోను ఇశ్రాయేలుకు రాజుగా నియమించబడ్డాడు మరియు గిబియోనులో దర్శనం పొందాడు. (1:1-17)
2. అతని నాయకత్వంలో, ఆలయం నిర్మించబడింది. (2:1-5:1)
3. ఒడంబడిక పెట్టె ఆలయానికి తీసుకురాబడింది. (5:2-14)
  - a. ఓడ యెహోవాకు అంకితం చేయబడింది. (6:1-42)
  - బి. ఈ దేవాలయం స్వామికి అంకితం చేయబడింది. (7:1-10)
4. సోలమన్ యొక్క ప్రధాన విజయాలు మరియు విజయాలు నమోదు చేయబడ్డాయి. (8:1-9:31)

D. యూదా రాజులు. (II క్రానికల్స్ 10-36)

1. రాజ్యం రెహబామ్ (సోలమన్ కుమారుడు) కింద విభజించబడిన తర్వాత, ఉత్తర రాజ్యం విస్తరించబడింది మరియు యూదా రాజుల చరిత్ర ఇవ్వబడింది.
  - a. రెహబాము. (10:1-12:16)
  - బి. అబియా. (13:1-22)
  - సి. గా. (14:1-16:14)
  - డి. యెహోషాఫాట్. (17:1-20:37)
  - ఇ. జెహోరామ్. (21:1-20)
  - f. అహజ్యా. (22:1-9)
  - g. అథాలియా. (22:10-12)
  - h. జోయాష్. (23:1-24:27)
  - i. అమజియా. (25:1-28)
  - j. అజారియా. (26:1-23)
  - కె. జోతం. (27:1-9)
  - I. ఆహాజ్. (28:1-27)
  - m. హిజ్కియా. (29:1-32:33)
  - n. మనషే. (33:1-20)
  - ఓ. అమోన్. (33:21-25)
  - p. జోషియ. (34:1-35:27)
  - q. యెహోయాహాజు. (36:1-4)

ఆర్. జెహోయాకీమ్, (36:5-8)

లు. జెహోయాచిన్. (36:9-10)

t. సిద్కీయా. (36:11-21)

2. మంచి రాజులకు (అంటే-ఆసా, యెహోషాఫాత్, హిజ్కీయా మరియు జోషియా) ఎక్కువ స్థలం మరియు శ్రద్ధ ఇవ్వబడుతుంది మరియు చెడు లక్షణాలతో కూడిన వారికి తక్కువ శ్రద్ధ ఇవ్వబడుతుంది.

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు

ఎ. మంచి ఆధ్యాత్మిక నాయకుల సాధారణ లక్షణాలు.

1. వారు ప్రభువును వెదకారు.

a. గా. (II క్రానికల్స్ 14:11)

బి. యెహోషాఫాత్. (II క్రానికల్స్ 17:4,6a; 18:6)

సి. హిజ్కీయా. (II క్రానికల్స్ 30:6-9)

డి. జోషియా. (II క్రానికల్స్ 34:3)

2. వారు నీచమైన మరియు అసహ్యమైన ఆచారాల నుండి మారారు.

a. గా. (II క్రానికల్స్ 14:3-5)

బి. యెహోషాఫాత్. (II క్రానికల్స్ 17:6b)

సి. హిజ్కీయా. (II క్రానికల్స్ 29:6-10)

డి. జోషియా. (II క్రానికల్స్ 34:4-7)

3. వారు ఆత్మతో మరియు సత్యంతో ఆరాధించాలని కోరుకున్నారు.

a. గా. (II క్రానికల్స్ 15:11-12)

బి. యెహోషాఫాత్. (II క్రానికల్స్ 20:18-21)

సి. హిజ్కీయా. (II క్రానికల్స్ 29:3-5, 15-36)

డి. జోషియా. (II క్రానికల్స్ 34:8-35:19)

4. వారు ప్రజలను ప్రార్థనలో మరియు వాక్యాన్ని అధ్యయనం చేసేలా నడిపించారు.

a. గా. (II క్రానికల్స్ 14:4)

బి. యెహోషాఫాత్. (II క్రానికల్స్ 20:5-12)

సి. జోషియా. (II క్రానికల్స్ 34:29-31)

5. విరోధులచే బెదిరించబడినప్పుడు, వారు ప్రభువుపై ఆధారపడ్డారు.

a. గా. (II క్రానికల్స్ 14:11-12)

బి. యెహోషాఫాత్. (II క్రానికల్స్ 20:5-12)

సి. హిజ్కీయా. (II క్రానికల్స్ 32:20-23)

డి. జోషియా. (II క్రానికల్స్ 34:19-21)

6. ప్రతి ఒక్కరికి "అకిలెస్ హీల్" ఉంది.

a. గా. (II క్రానికల్స్ 16:7-10)

బి. యెహోషాఫాత్. (II క్రానికల్స్ 20:35-37)

సి. హిజ్కీయా. (II క్రానికల్స్ 32:24-25)

డి. జోషియా. (II క్రానికల్స్ 35:20-25)

బి. ఆరాధన పాత్ర.

1. ఆరాధన అనే పదం "విలువైన ఓడ" అనే భావన నుండి మనకు వచ్చింది (అంటే మన దేవుడు మన ప్రశంసలు మరియు ఆరాధనకు అర్హుడు.)

2. ఇది మనం చేసే ప్రతి పనిలో ప్రతిబింబించాలి. (రోమన్లు 12:2; కొలోస్సియులు 3:17)

3. అయితే, దేవుని ప్రజలు దేవుణ్ణి మహిమపరచడం మరియు ఒకరి విశ్వాసాన్ని పెంపొందించుకోవడం కోసం సామూహిక ఆరాధన సమయాలు ఉన్నాయి. (హెబ్రీయులు 10:25)

4. ఆ అసెంబ్లీ సమయం యొక్క నాణ్యత లేదా క్రమబద్ధత విస్మరించబడినప్పుడు, ఆధ్యాత్మిక ఉదాసీనత ఎల్లప్పుడూ ఫలితం.

C. యూదులు మరియు సమరయులు.

1. చాలా మంది బైబిల్ విద్యార్థులకు యూదులు మరియు సమరయుల మధ్య ఉన్న శత్రుత్వం గురించి తెలుసు, (cf. జాన్ 4:9)
2. సమారిటన్ల మూలాన్ని క్రానికల్స్ కూర్చిన కాలంలో గుర్తించవచ్చు.
3. అష్షూరు 721 BCలో సర్గోన్ ఆధ్వర్యంలో సమరియాను జయించింది. (cf. II రాజులు 17:24-40)
  - a. అతను వేలాది మంది ఇశ్రాయేలీయులను బహిష్కరించాడు మరియు అన్యులతో భూమిని తిరిగి నింపాడు.
  - బి. మిగిలిన యూదులు మరియు దిగుమతి చేసుకున్న అన్యజనుల మధ్య వివాహం జాతిపరంగా, సాంస్కృతికంగా మరియు మతపరంగా మిశ్రమ ప్రజలను ఉత్పత్తి చేసింది.
  - సి. యూదులు బాబిలోన్ నుండి తిరిగి వచ్చినప్పుడు, రెండు గుంపుల మధ్య సంబంధాలు దెబ్బతిన్నాయి. (cf. ఎజ్రా 4:1-3)
  - డి. చివరికి సమారిటన్లు గెరిజిమ్ పర్వతంపై వారి స్వంత ఆలయాన్ని నిర్మించారు.
4. యూదుల వలె, సమరయులు తమను తాము అబ్రాహాము యొక్క నిజమైన వారసులుగా భావించారు.

ఎజ్రా మరియు నెహెమియా

పరిచయం: ఎజ్రా మరియు నెహెమ్యా పుస్తకాలు బాబిలోనియన్ బందిఖానా తర్వాత 100 సంవత్సరాల గురించి మా ప్రాథమిక సమాచారాన్ని అందిస్తాయి. యూదులు పాలస్తీనాలో పునరావాసం, ఆలయ పునర్నిర్మాణం మరియు జెరూసలేం గోడ పునర్నిర్మాణం గురించి వారు మాకు చెబుతారు.

పేరు- ప్రతి పుస్తకానికి దాని ప్రధాన పాత్రకు పేరు పెట్టారు.

1. ఒకప్పుడు రెండు పుస్తకాలను ఒకటిగా పరిగణించి ఎజ్రా అని పిలిచేవారు.
2. రెండూ ఒకప్పుడు క్రానికల్స్ లో భాగమని మరో రుజువు ఉంది.

రచయిత- పుస్తకాలు బహుశా వారి పేర్లతో వ్రాయబడ్డాయి.

1. రెండు పుస్తకాలలో ప్రధాన పాత్రలు మొదటి వ్యక్తిలో తరచుగా మాట్లాడతాయి. (cf. ఎజ్రా 8:15f; నెహెమ్యా 1:1f)
2. ఇద్దరు రచయితలు తమ పుస్తకాలను వ్రాయడంలో వివిధ మూలాలను ఉపయోగించారు. (ఎజ్రా 1:2-4; 4:8f; 6:3f)

ప్రయోజనం

1. దేశంలో యూదులను పునఃస్థాపన చేయడంలో దేవుని విశ్వసనీయతను నమోదు చేయడానికి ఎజ్రా పుస్తకం వ్రాయబడింది.
2. నెహెమ్యా పుస్తకం ఒక అంకితభావం కలిగిన నాయకుడు - నెహెమ్యా ద్వారా దేవుని పనిని చూపించడానికి వ్రాయబడింది.

I. పుస్తకాల నేపథ్యం.

A. బాబిలోనియన్ బందిఖానా.

1. బాబిలోన్ యూదాను జయించింది మరియు 606 BCలో భూమి నుండి మొదటి బందీలను తీసుకుంది. (cf. డేనియల్ 1:1-7)
2. 597 BC మరియు 586లో, మరో రెండు ప్రధాన బహిష్కరణలు జరిగాయి.
3. బందిఖానాలో 70 ఏళ్లు ఉంటాయని యిర్మీయా ప్రవక్త ప్రవచించాడు. (యిర్మీయా 25:12)

B. ది రిటర్న్.

1. 539 BCలో, బాబిలోన్ మేడియుడైన డారియస్ చేతిలో పడిపోయింది మరియు పర్షియన్ పాలన ప్రారంభమైంది. (cf. డేనియల్ 5:30)
2. ఎజ్రా 1:1-4 "సైరస్, పర్షియా రాజు" గురించి మాట్లాడుతుంది, అతను యూదులు ఇంటికి తిరిగి వచ్చి వారి ఆలయాన్ని పునర్నిర్మించడానికి అనుమతిస్తూ ఒక ప్రకటనను జారీ చేశాడు.
  - a. ఈ సైరస్ స్పష్టంగా సైరస్ II, సైరస్ ది గ్రేట్, అతను 539 నుండి 530 BC వరకు అచెమెనిడ్ పెర్షియన్ సామ్రాజ్యాన్ని పాలించాడు.
  - బి. ఆలయ పునర్నిర్మాణంలో అది జరగడానికి 150 నుండి 200 సంవత్సరాల ముందు సైరస్ యొక్క

ఖచ్చితమైన పాత్రను యెషయా ప్రవక్త ఊహించాడు.

3. ఇశ్రాయేలీయులు మూడు దశల్లో (606, 597, మరియు 586 BC) బాబిలోన్‌లోకి వెళ్లినట్లు; వారి పునరాగమనం మూడు దశల్లో ఉంది.

a. జెరుబ్బాబెల్ 536 BCలో మొదటి సమూహ ఇంటికి నాయకత్వం వహించాడు. (గమనిక: ఈ దేవాలయం 515 BCలో, ఎస్తేర్ కాలంలో పునర్నిర్మించబడింది మరియు అంకితం చేయబడింది.)

బి. ఎజ్రా 458 BCలో బందీల రెండవ సమూహాన్ని ఇంటికి నడిపించాడు మరియు గొప్ప పునరుజ్జీవనం ఏర్పడింది.

సి. నెహెమ్యా 445 BCలో బహిష్కృతుల చివరి సమూహానికి నాయకత్వం వహించాడు మరియు జెరూసలేం గోడను పునర్నిర్మించాడు.

C. యూదా పునరుద్ధరణ. కింది చార్ట్ జుడా యొక్క పునరుద్ధరణ యొక్క ప్రధాన పాత్రలు మరియు సంఘటనల కాలక్రమాన్ని అందిస్తుంది:

పెర్షియన్ రాజు	తేదీలు	బైబిల్ అకరాలు	స్క్రిప్చర్	ఈవెంట్
సైరస్	539-530	జెరుబ్బాబెల్, జాషువా, హగ్గై, జెకర్యా	ఎజ్రా 1-4	మొదట తిరుగుప్రయాణం ప్రారంభించి
కాంబిసెస్	530-521	-----	-----	ఆలయంలో సని శేగు
డారియస్ 1	521-486	హగ్గై, జెకర్యా	ఎజ్రా 4-6	ఆలయ పనులు
Xerxes - అహస్వేర	486-465	ఎస్తర్, మొరైకె	ఎస్తేర్ 1-10	యూదుల సంరక్షణ కథ
అర్థాక్షెస్	465-423	ఎజ్రా, నెహెమ్యా, మలాకీ	ఎజ్రా 7-10, నెహెమ్యా	ఎజ్రా కింద రెండవ రాబడి
చివరకి	పాతది	శుభ్రమెంట్	చరిత్ర	మలాకీ మంత్రిత్య

D. ఈ రెండు పుస్తకాల ద్వారా వివరించబడిన కాలం 536 BC (సైరస్ పాలన ప్రారంభం) నుండి 433 BC (నెహెమ్యా రెండవ గవర్నర్‌షిప్) వరకు ఉంటుంది.

E. ఈ కాలంలోనే "యూదుడు" అనే పదం "హీబ్రూ" లేదా "ఇజ్రాయెల్" స్థానంలో అబ్రహం, ఐజాక్ మరియు జాకబ్ వంశస్థులకు సాధారణ పదంగా వచ్చింది.

1. అస్సిరియన్ బందిఖానా తర్వాత ఉత్తర రాజ్యం అదృశ్యమైంది.
2. మనుగడలో ఉన్న దేశం ప్రధానంగా యూదా ఇంటిని కలిగి ఉంది.
3. యూదుడు అనే పదం మొదట "యూదా నుండి ఒకడు" అని సూచిస్తుంది.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం. రెండు పుస్తకాల యొక్క ప్రధాన సందేశం ఏమిటంటే, దేవుడు అంకితభావంతో ఉన్న నాయకుల ద్వారా పునరుద్ధరించడం, పునర్నిర్మించడం మరియు పునరుద్ధరించడం.⁵

A. ఎజ్రా ఒక పూజారి మరియు లేఖకుడు. (ఎజ్రా 7:10)

1. ఎజ్రా పుస్తకం ఆలయ పునరుద్ధరణపై దృష్టి పెడుతుంది మరియు యూదా సంస్కృతికి కేంద్రంగా దానిని పునఃస్థాపిస్తుంది.
2. ఎజ్రా 7:27-28 పుస్తకాన్ని సంగ్రహిస్తుంది. "ఈ విధంగా యెరూషలేములోని యెహోవా మందిరానికి ఘనత తీసుకురావాలని రాజు హృదయంలో ఉంచి, రాజు ముందు మరియు అతని సలహాదారుల ముందు తన మంచి

దయను నాకు అందించిన మా పితరుల దేవుడైన యెహోవాకు స్తోత్రం. మరియు రాజు యొక్క శక్తివంతమైన అధికారులందరూ. నా దేవుడైన యెహోవా హస్తము నాపై ఉండెను గనుక నేను ధైర్యము తెచ్చుకొని ఇశ్రాయేలు నుండి నాతోకూడ వెళ్లుటకు ప్రధానులను సమకూర్చితిని.”

B. నెహెమ్యా పర్షియాకు చెందిన అర్తక్సెర్స్ I కి పానదాయకుడు.

1. ప్రవాసంలో ఉన్నప్పుడు అతను యెరూషలేము గోడ ధ్వంసమైనందుకు బాధపడి, దానిని పునర్నిర్మించాలని కోరుకున్నాడు.
2. అర్తహషస్త అనుమతితో, ఎజ్రా తర్వాత పదమూడు సంవత్సరాల తర్వాత నెహెమ్యా యెరూషలేముకు తిరిగి వచ్చాడు.
3. కారణం పట్ల నెహెమ్యా యొక్క భక్తి 6:3aలో ఉత్తమంగా సంగ్రహించబడింది. "నేను ఒక గొప్ప ప్రాజెక్ట్ ను కొనసాగిస్తున్నాను మరియు క్రిందికి వెళ్ళాలను. నేను దానిని వదిలి మీ వద్దకు వెళ్ళేటప్పుడు పని ఎందుకు ఆగిపోతుంది?"

III. పుస్తకాల రూపురేఖలు.

ఎ. జెరుబ్బాబెల్ కింద తిరిగి రావడం. (ఎజ్రా 1-6)

1. బాబిలోన్ ను జయించిన తర్వాత, యూదులు తమ స్వదేశానికి తిరిగి రావడానికి మరియు వారి ఆలయాన్ని పునర్నిర్మించడానికి అనుమతిస్తూ కింగ్ సైరస్ ఒక ఉత్తర్వు జారీ చేశాడు. (ఎజ్రా)
2. 50,000 మంది జెరుబ్బాబెలు వెనుకకు దారితీసే వివరణాత్మక జనాభా గణన ఇవ్వబడింది. (ఎజ్రా 2)
3. బలిపీఠం మరియు ఆలయం పునర్నిర్మించబడ్డాయి. (ఎజ్రా 3:1-13)
4. భవనానికి వ్యతిరేకత వచ్చింది. (ఎజ్రా 4:1-24)
5. ప్రవక్తలైన హగ్గయ మరియు జెకర్యాలు సవాలు మరియు ప్రేరణతో, ప్రజలు ఆలయ పనిని పునఃప్రారంభించారు. (ఎజ్రా 5:1-17)
6. ఆలయ పునర్నిర్మాణం కొరకు రాజు డారియస్ ఒక ఉత్తర్వు జారీ చేసాడు. (ఎజ్రా 6:1-12)
7. నాలుగు సంవత్సరాల శ్రమ తర్వాత, ఆలయాన్ని పూర్తి చేసి ప్రతిష్ఠించారు. (ఎజ్రా 6:13-18)
8. పాస్ ఓవర్ గమనించబడింది. (ఎజ్రా 6:19-22)

B. ఎజ్రా కింద తిరిగి రావడం. (ఎజ్రా 7-10)

1. జెరుబ్బాబెల్ కింద మొదటి తిరిగి వచ్చిన సుమారు 80 సంవత్సరాల తర్వాత, లేఖకుడు ఎజ్రా దాదాపు 1700 మందితో తిరిగి వచ్చాడు. (ఎజ్రా 7:1-10)
  - a. రాజు అర్తహషస్త్రెస్ వారితో పాటు ఒక ఉత్తర్వు జారీ చేశాడు. (ఎజ్రా 7:13-27)
  - బి. కుటుంబ పెద్దల జాబితా ఇవ్వబడింది. (ఎజ్రా 8:1-14)
2. అక్కడికి చేరుకున్న తర్వాత, ఎజ్రా దేశంలోని ప్రజలతో వివాహం చేసుకోవడం వారి ఆధ్యాత్మిక భక్తికి భంగం కలిగించిందని తెలుసుకుని కలవరపడ్డాడు. (ఎజ్రా 9:1-4)
  - a. ప్రజల కోసం ప్రార్థనలు చేశారు. (ఎజ్రా 9:5-15)
  - బి. ప్రజలు పశ్చాత్తాపపడి తమ పాపాన్ని ఒప్పుకున్నారు. (ఎజ్రా 10:1-17)
  - సి. విదేశీ భార్యలను వివాహం చేసుకున్న వారి జాబితాను ఇచ్చారు. (ఎజ్రా 10:18-44)

సి. నెహెమ్యా కింద తిరిగి రావడం. (నెహెమ్యా 1-13)

1. దాదాపు 445 BC పదం జెరుషలేం గోడ శిథిలావస్థ గురించి నెహెమ్యాకు వచ్చింది. (నెహెమ్యా 1:1-11)
2. అర్తక్సెర్స్ అనుమతితో, అతను గోడను పునర్నిర్మించాలని నిర్ణయించుకుని పవిత్ర నగరానికి తిరిగి వచ్చాడు. (నెహెమ్యా 2:1-20)
3. బాగా ప్రణాళికాబద్ధంగా మరియు పద్ధతిగా, పని ప్రారంభమైంది. (నెహెమ్యా 3:1-32)
4. ఇబ్బంది మొదలైంది.
  - a. స్నేహపూర్వకంగా లేని ఇరుగుపొరుగు వారు వారిని కొట్టారు. (నెహెమ్యా 4:1-23)
  - బి. యూదుల నుండి ఘోష ఉంది. (నెహెమ్యా 5:1-19)
  - సి. నెహెమ్యా జీవితానికి వ్యతిరేకంగా ఒక కుట్ర కూడా ఉంది. (6:1-14)
5. నెహెమ్యా నాయకత్వంలో, గోడ రెండు నెలల్లో పూర్తవుతుంది. (నెహెమ్యా 6:15 - 7:1-4)
6. తిరిగి వచ్చే ప్రవాసుల పేర్లు మరియు సంఖ్యలు ఉన్నాయి. (7:5-73)

7. ఎజ్రా మోషే ధర్మశాస్త్రాన్ని చదివి వివరించాడు. (నెహెమ్యా 8:1-18)
8. ప్రజలు తమ పాపములను ఒప్పుకొని ప్రభువుకు తమను తాము తిరిగి సమర్పించుకొనిరి. (నెహెమ్యా 9:1 -10:39)
9. చీట్లు వేయబడి, పదివ వంతు మంది యెరూషలేములో నివసించడానికి ఎంపిక చేయబడతారు. (నెహెమ్యా 11:1-36)
10. యాజకులు మరియు లేవీయుల జాబితా ఇవ్వబడింది. (నెహెమ్యా 12:1-26)
11. గోడ యెహోవాకు అంకితం చేయబడింది. (నెహెమ్యా 12:27-47)
12. నెహెమ్యా అర్హులను తిరిగి వచ్చినప్పుడు, అతని ప్రభావం కూడా చాలా వరకు మిగిలిపోయింది. (నెహెమ్యా 13:1-6)
13. యెరూషలేముకు తిరిగి వచ్చిన నెహెమ్యా నేరస్తులతో ఉత్సాహంగా వ్యవహరించాడు. (నెహెమ్యా 13:7-11, 23-25)
14. ప్రజలు యాజకులకు మద్దతు ఇవ్వడానికి ప్రోత్సహించబడ్డారు (నెహెమ్యా 13:10-14) మరియు సబ్బాత్ చట్టాలను పాటించాలని. (13:10-14)

IV. పుస్తకం యొక్క థీమ్స్

ఎ. రాజీ కోసం అసహనం.

1. జెరూసలేంకు తిరిగి వచ్చిన తర్వాత, హెబ్రీయులు కనానీయులతో వివాహాలు చేసుకున్నారని మరియు విగ్రహారాధనలో పాల్గొన్నారని ఎజ్రా కలవరపడ్డాడు. (ఎజ్రా 9:1-4)
2. నెహెమ్యా తర్వాత అదే సమస్యను ఎదుర్కొన్నాడు. (నెహెమ్యా 13:23-27)
3. ఇరువురు నేతలు నిర్ణయాత్మకంగా మాట్లాడారు మరియు వ్యవహరించారు. (ఎజ్రా 10:10-12; నెహెమ్యా 13:25-26)
4. మన దేవుడు మనలను అతని నుండి దూరం చేసే దేనితోనైనా మన పొత్తు పట్ల పూర్తిగా సానుభూతి చూపడు.

బి. దేవుని కోసం ఏదైనా గొప్పగా చేయడం.

1. ప్రక్రియ అవసరాన్ని గుర్తించడంతో ప్రారంభమవుతుంది. (నెహెమ్యా 1:3)
2. అవసరాన్ని గుర్తించడం చాలా ప్రార్థనతో అనుసరించబడుతుంది. (నెహెమ్యా 1:4-11; 2:4b)
3. దేవుని సేవకులు నియమించబడతారు మరియు పని అప్పగించబడుతుంది. (నెహెమ్యా 3:1-32)
4. సమస్యలు తలెత్తుతాయి. (నెహెమ్యా 5:1-7a)
5. వ్యతిరేకత వస్తుంది. (నెహెమ్యా 2:19, 4:7-8:6:1-14)
  - a. ప్రార్థన మరియు వివేకంతో ముందుజాగ్రత్తతో పోరాడండి. (నెహెమ్యా 4:9)
  - బి. వ్యతిరేకతను తప్పికోట్టడానికి దేవుణ్ణి నమ్మండి. (నెహెమ్యా 4:14)
6. మీ దృష్టిని కొనసాగించండి. (నెహెమ్యా 4:6; 6:15)
7. దేవుణ్ణి స్తుతించండి. (నెహెమ్యా 8:2-6)

సి. బందిఖానా ప్రభావం.

1. మూడు ముఖ్యమైన సంస్థలు బందిఖానా నుండి వచ్చాయి:
  - a. ప్రార్థనా మందిరం - స్థానిక ప్రార్థనా స్థలం.
  - b. లేఖకుడు - న్యాయశాస్త్ర విద్యార్థి/ఉపాధ్యాయుడు.
  - సి. డయాస్పోరా - దేశాల మధ్య చెల్లాచెదురుగా ఉన్న యూదులు.
2. బందిఖానా మరియు తిరిగి రావడం సనాతన జుడాయిజంకు దారితీసింది.

ఎస్టర్

పరిచయం: ఎస్టర్ పుస్తకం పర్షియన్ రాజు అహస్వేరోస్ (జెర్కెస్) కాలంలో మొత్తం యూదు దేశాన్ని నిర్మూలించడానికి ఒక పన్నాగం మరియు దానిని ఎలా అడ్డుకున్నారో చెబుతుంది.

పేరు- పర్షియా రాణిగా మారిన యూదు అనాథ బాలిక కోసం ఈ పుస్తకానికి పేరు పెట్టారు. ఎస్టర్ అనేది పర్షియన్ పదం, దీని అర్థం నక్షత్రం.

రచయిత- పుస్తకంలో రచయిత పేరు లేదు. యూదు సంప్రదాయం పుస్తకం యొక్క ప్రధాన పాత్రలలో ఒకరైన ఎస్టర్ మామ మొరైకైకి రచయిత హక్కును ఆపాదించాడు. ఇతర

పండితులు దీనిని ఎజ్రాను అనుసరించిన గుర్తుతెలియని లేఖరులచే వ్రాయబడిందని నమ్ముతారు.

ప్రయోజనం

1. భగవంతుని అధిగమిస్తున్న ప్రొవిడెన్స్‌ని ప్రదర్శించడం.
2. దేవుడు తన ఒడంబడిక ప్రజలుగా ఇశ్రాయేలును ఎన్నుకున్నాడని చూపించడానికి.
3. దేవుడు దర్శకుడు అయినప్పుడు ఒక వ్యక్తి జీవితంలో ఏమి జరుగుతుందో వివరించడానికి.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

ఎ. ప్రవాసంలో ఉన్న యూదులను తమ స్వదేశానికి తిరిగి రావడానికి సైరస్ అనుమతించినప్పుడు, వారిలో చాలామంది తమ కొత్త ప్రదేశాల్లోనే ఉండిపోయారు.

1. మొరైకై, ఎస్తేరు, ఇంకా వేలమంది ఆ ప్రాంతంలోనే ఉండిపోయారు పాలస్తీనా వెలుపల ఉన్న పర్షియన్లు.

2. ఈ పుస్తకం ఆ వ్యక్తులతో పాటు దేవుని ఉనికిని ప్రదర్శిస్తుంది యూదాకు తిరిగి వచ్చిన వారితో.

బి. అహష్వేరోషు రాజు పాలన గురించి బైబిలుయేతర మూలాల నుండి మాకు మంచి సమాచారం ఉంది.

1. అతను క్రీ.పూ. 486 నుండి 465 వరకు పర్షియాకు చెందిన జెర్కెస్ రాజు అనే గ్రీకు పేరుతో చరిత్రకు బాగా తెలుసు.

2. అతని మూడవ (ఎస్తేర్ 1:3) మరియు ఏడవ మధ్య అంతరంలో (ఎస్తేరు 2:16) సంవత్సరాల్లో, అతను గ్రీస్ పై వినాశకరమైన దండయాత్ర చేపట్టాడు.

సి. తేదీ - ఇది 450-400 BC మధ్య పర్షియాలో నివసించిన యూదుడు వ్రాసి ఉండాలి.

1. పర్షియన్ సామ్రాజ్యం ఉన్న రోజుల్లో పర్షియన్ సమాజం మరియు వాస్తుశిల్పం గురించి రచయితకు ప్రత్యక్ష జ్ఞానం ఉందని పురావస్తు శాస్త్రం చూపించింది.

2. Xerxes 486-465 BC నుండి పెర్షియన్ సామ్రాజ్యంపై పరిపాలించాడు మరియు సాధారణంగా అహష్వేరోషా గుర్తించబడ్డాడు.

3. ఇంగ్లీష్ బైబిల్ దానిని ఎజ్రా మరియు నెహెమియా తర్వాత ఉంచింది, ఎందుకంటే అది వారితో పెర్షియన్ నేపథ్యాన్ని పంచుకుంటుంది.

డి. పుస్తకం గురించి అసాధారణ వాస్తవాలు.

1. దేవుని పేరును ప్రస్తావించని ఏకైక గ్రంథం ఇది.

2. కుమ్రాన్ యొక్క డెడ్ సీ స్క్రోల్స్ లో కనుగొనబడిన ఏకైక పాత నిబంధన పుస్తకం ఇది.

3. ఇది యూదుల లేఖనాల్లోకి ఆమోదించబడిన చివరి పుస్తకం.

ఇ. II క్రానికల్స్ 36:20-23 ఎస్తేర్ పుస్తకానికి నేపథ్యాన్ని అందిస్తుంది.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశాలు

ఎ. ఈ పుస్తకం యూదుల ఫూరీమ్ పండుగ (ఫిబ్రవరి/మార్చి) యొక్క మూలాన్ని వివరిస్తుంది.

బి. పుస్తకం యొక్క పెద్ద ఇతివృత్తం సర్వశక్తిమంతుడైన దేవుని ప్రొవిడెన్స్

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

A. అహష్వేరోషు విందు మరియు వష్టి విడాకులు. (1:1-22)

బి. రాణిగా ఎస్తేర్ ఎంపిక. (2:1-23)

సి. మొరైకై మరియు యూదులను నాశనం చేయడానికి హామాన్ యొక్క పన్నాగం. (3:1-15)

డి. మొరైకై ఎస్తేర్ ను జోక్యం చేసుకోమని ఒప్పించడం. (4:1-17)

ఇ. ఎస్తేర్ రాజుకు విజయవంతమైన పిటిషన్. (5:1-7; 10)

ఎఫ్. హామాన్ పతనం మరియు యూదుల విమోచన. (8:1-9; 16)

జి. ఫూరీం విందు. (9:17-32)

H. ముగింపు: మొరైకై యూదుడు యొక్క ప్రాముఖ్యత. (10:1-3)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

A. ట్రయల్స్, ఎంత తీవ్రంగా ఉన్నా, నిజమైన విశ్వాసాన్ని నాశనం చేయలేవు నమ్మినవాడు.

1. విచారణ నుండి కుంచించుకుపోవడం సహజం.
2. పరీక్షలు మన విశ్వాసాన్ని బలపర్చడానికి ఉద్దేశించబడ్డాయి. (I పేతురు 4:12; జేమ్స్ 1:2-4).

బి. దేవుడు ఎస్టేర్ కోసం కలిగి ఉన్న ఛేదన మే జీవితానికి ఒక ప్రణాళికను కలిగి ఉన్నాడు.

1. దేవుడు నిన్ను ఇలాంటి సమయానికే పిలిచాడని తప్ప ఎవరికీ తెలుసు?
  - a. అతను మిమ్మల్ని ఏదో ఒక గొప్ప మార్గంలో ఉపయోగించాలనుకోవచ్చు.
  - బి. మీ జీవితంలోని సహజ సంఘటనలలో అతను మిమ్మల్ని ఉపయోగించుకోవాలని ఎక్కువగా కోరుకుంటాడు.
  - సి. దేవుడు సంబంధం లేకుండా తన చిత్తానికి మన విధేయత కోసం చూస్తాడు పరిస్థితులలో.
  - డి. మనం ఇష్టపడితే తప్ప దేవుడు మన కోసం తన ప్రణాళికను నెరవేర్చడానికి మనలను ఉపయోగించలేడు అతని పిలుపును వినడానికి.
2. ఇది దేవుని ప్రావిడెన్స్ యొక్క సిద్ధాంతంతో ముడిపడి ఉంది.

సి. గర్వం మరియు పగ మరణానికి దారి తీస్తుంది. (సామెతలు 11:2; 16:18; 29:23).

D. మనిషి యొక్క ప్రణాళికలు దేవుని ఉద్దేశ్యాన్ని ఎప్పటికీ రద్దు చేయలేవు:

1. హామాన్ యొక్క తెలివిగల ప్రణాళిక ఖచ్చితంగా విజయవంతమైంది.
  - a. మాదీయులు మరియు పర్షియన్ల చట్టం మార్చలేనిది.
  - బి. కానీ హామాన్ ఒక విషయాన్ని పట్టించుకోలేదు - సర్వశక్తిమంతుడైన దేవుడు.
2. సర్వశక్తిమంతుడిని ఎప్పుడూ విస్మరించవద్దు.

E. దేవునికి అంకితం చేయబడిన ఒక వ్యక్తి గొప్ప శక్తి మరియు ప్రభావం కలిగి ఉంటాడు.

F. పాటించడం మన బాధ్యత. ఫలితాలు దేవుడికే దక్కుతాయి.

G. జాతి వివక్ష పూర్తిగా తప్పు.

ముగింపు:

- A. ఎస్టేర్ చాలా స్పష్టంగా చూపినట్లుగా, చరిత్ర అంతా నిజంగా అతని కథే, మరియు ప్రజలందరూ తమను తాము పవిత్రమైన దేవునికి బాధ్యత వహించే జీవులుగా చూడాలి.
- B. ఇజ్రాయెల్ పిల్లల ప్రధాన సంఘటనల సారాంశ చార్ట్ క్రింది పేజీలో చూపబడింది.
- C. మేము పాత కవిత్య మరియు భవిష్య పుస్తకాలకు వెళ్ళినప్పుడు నిబంధన, మేము వాటిని ఈ చారిత్రక చట్రంలో ఉంచడానికి ప్రయత్నిస్తాము.
- D. ఎస్టేర్ చాలా స్పష్టంగా చూపిస్తుంది, చరిత్ర అంతా నిజంగా చరిత్ర [అతని కథ], మరియు ప్రజలందరూ తమను తాము పరిశుద్ధ దేవునికి బాధ్యత వహించే జీవులుగా చూడాలి.

A CHRONOLOGY OF THE OLD TESTAMENT

<u>Biblical Events</u>	<u>World History</u>	
Call of Abraham	2100 BC	Hyksos comes to power in Egypt
Birth of Joseph	1915 BC	
Jacob's family moves to Egypt	1876 BC	
Death of Joseph	1805 BC	
Birth of Moses	1580 BC	Hyksos expelled from Egypt
	1530 BC	
	1504 BC	Thutmose III (Pharaoh of Oppression)
	1450 BC	Amenhotep II (Pharaoh of the Exodus)
The exodus; Ten Commandments	1447 BC	
Moses' death; entry of Canaan under Joshua	1407 BC	
Death of Joshua; period of the judges begins	1385 BC	
	1361 BC	Tutankhamen ("King Tut") becomes Pharaoh
		(Cycles of apostasy, oppression and deliverance during time of Israel's judges)
Saul becomes king	1050 BC	
Saul's death; David becomes king of Israel	1010 BC	
David's death; Solomon comes to the throne	970 BC	
Solomon begins the temple	967 BC	
Solomon's death; division of the kingdom	930 BC	
Northern Kingdom falls to Assyria	721 BC	
	701 BC	Sennacherib's invasion of Judah
	612 BC	Destruction of Nineveh
First deportation of captives from Judah	606 BC	
Second deportation	597 BC	
Third deportation; Solomon's temple destroyed	586 BC	
Jehoiachin freed in Babylon	562 BC	
	539 BC	Babylon falls; Persian period begins
Cyrus allows first captives to leave under Zerubbabel	536 BC	
Work begins on second temple	535 BC	
Temple completed	515 BC	
	486 BC	Ahasuerus becomes King of Persia
Esther becomes Ahasuerus' queen	480 BC	
	465 BC	Artaxerxes I becomes King
Ezra leads captives home	458 BC	
Nehemiah leads captives home	445 BC	
Nehemiah visits Artaxerxes	433 BC	

ఉద్యోగం

పరిచయం: సగటు పాఠకుడు ఈ ఐదు కవితా పుస్తకాలను (జాబ్ -సాంగ్ ఆఫ్ సోలమన్) గుర్తించలేడు ఎందుకంటే హీబ్రూ కవిత్యం మన ఆంగ్ల కవిత్యం వలె ధ్వని మరియు దృష్టి కాదు. వారు ఆలోచనలో ఉన్నారు. మనకు అసాధారణమైనప్పటికీ, ఏదైనా భాష లేదా సంస్కృతిలోని కవిత్యం సున్నితమైన హృదయంపై ప్రత్యేక శక్తిని మరియు ప్రభావాన్ని కలిగి ఉంటుంది.

యోబు పుస్తకం, సామెతలు మరియు ప్రసంగీకులతో పాటు, "జ్ఞాన సాహిత్యం" అని కూడా సూచిస్తారు. స్వరంలో ప్రతిబింబించే, వివేక సాహిత్యం జీవితం యొక్క లోతైన ప్రశ్నలతో వ్యవహరిస్తుంది (ఉదా - ఉనికి, ప్రయోజనం, ఆనందం మొదలైనవి). జాబ్ ఆచరణాత్మక జీవితంలోని ప్రశ్నలతో వ్యవహరిస్తుంది, వాటిలో ఒకటి మానవ అనుభవం యొక్క గొప్ప మరియు అత్యంత కలవరపరిచే ప్రశ్నలు - బాధల సమస్య.⁶

పేరు - పుస్తకం దాని ప్రధాన పాత్రకు పేరు పెట్టబడింది.

రచయిత - రచయిత ఎవరో తెలియదు.

ప్రయోజనం - నీతిమంతుల బాధల సమస్యను పరిష్కరించడం పుస్తకం యొక్క ఉద్దేశ్యం.

1. "సమస్య" కింది తర్కంలో ఉంది:

a. మన దేవుడు అనంతమైన మంచివాడు, ప్రేమగలవాడు మరియు 4¹ శక్తిమంతుడు.

- బి. ఆయన స్వరూపంలో చేసినవారు ఎందుకు బాధపడతారు?
2. పుస్తకం పూర్తి మేధో వివరణ ఇవ్వదు, కానీ ఆధ్యాత్మిక సలహా.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

ఎ. జాబ్ ఒక చారిత్రక పాత్ర. (cf. యెహెజ్కేలు 14:14, 20; జేమ్స్ 5:11)

- బి. అతను బహుశా పితృస్వామ్యాల రోజుల్లో జీవించి ఉండవచ్చు. (అంటే - వరద రోజుల తర్వాత మరియు మోషే కాలానికి ముందు)
1. అతని జీవిత కాలం ఆ అభిప్రాయానికి మద్దతు ఇస్తుంది. (42:16)
  2. జాబ్ తన కుటుంబానికి పూజారిగా పని చేస్తున్నాడు, పితృస్వామ్య రోజుల్లో ఒక విలక్షణ పాత్ర. (1:5)
  3. యోబు మరియు అతని స్నేహితుల యొక్క అన్ని వేదాంత చర్చలలో మోజాయిక్ చట్టం మరియు/లేదా ప్రవక్తల నుండి వెల్లడైన విషయాలు ఎప్పుడూ ప్రస్తావించబడవు.
  4. పుస్తకంలో వివరించిన సంఘటనల శ్రేణి 2000 BCలో సంభవించి ఉండవచ్చు.

సి. జ్ఞాన సాహిత్యంపై ఆసక్తి గరిష్ట స్థాయికి చేరుకున్న సోలమన్ కాలం (సుమారు 950 BC) వరకు ప్రస్తుత రూపంలో పుస్తకం యొక్క రచన జరగలేదు.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

ఎ. “పర్సన్” విభాగంలో పేర్కొన్నట్లుగా, పుస్తకం మానవ బాధల సమస్యకు సంబంధించినది.

1. విశ్వాసులను ఎదుర్కొనే అత్యంత సవాలుగా ఉండే ప్రశ్న ఇది.
2. జాబ్ భార్య మరియు "స్నేహితులు" ఒకరి బాధ ఎల్లప్పుడూ అతని/ఆమె పాపం యొక్క ప్రత్యక్ష ఫలితం అని నిస్సారమైన సంకుచిత దృక్పథాన్ని ప్రదర్శించారు.
  - a. ఈ భావన నిస్సారమైనది మాత్రమే కాదు, బైబిల్ విరుద్ధమైనది. (cf. జాన్ 9:1f)
  - బి. అలాగే, ఇది బాధపడ్డవారికి ఎటువంటి సహాయం లేదా ఓదార్పుని అందించదు.

బి. యోబు పుస్తకం అందించే ప్రతిస్పందన సిద్ధాంతపరమైనది కాకుండా ఆచరణాత్మకమైనది.

1. ఇది బాధ యొక్క "ఎందుకు" అనేదానితో అంతగా వ్యవహరించదు, కానీ దానిని ఎదుర్కోవటానికి "ఎలా" అనే దానితో ఎక్కువగా వ్యవహరిస్తుంది.
2. దేవుని సంపూర్ణ సార్వభౌమత్వాన్ని విశ్వసించడమే నిర్దేశించబడిన ప్రాథమిక ఆవరణ. (యోబు 38:1-42:6)
3. ఇదే సందేశం అనేక కొత్త నిబంధన భాగాలలో ప్రకటించబడింది. (cf. రోమన్లు 8:28; 2 కొరింథీయులు 12:9-10)

III పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. నాంది. (యోబు 1:1-2:13)

1. జాబ్ నిటారుగా మరియు నీతిమంతుడిగా పరిచయం చేయబడ్డాడు (1:8) మరియు గొప్ప ధనవంతుడు. (1:13)
2. సాతాను యోబు విశ్వాసం యొక్క నిజాయితీని ప్రశ్నిస్తాడు (1:6-11) మరియు అతనికి పరీక్ష పెట్టడానికి దేవుడు అనుమతించాడు. (1:13-2:8)
  - a. యోబు తన ఎడ్డులను, సేవకులను కోల్పోయాడు. (1:13-16)
  - బి. తన ఒంటెలన్నీ పోగొట్టుకున్నాడు. (1:17)
  - సి. ఈదురు గాలుల వల్ల వారు విందు చేస్తున్న ఇల్లు కూలిపోవడంతో అతని పది మంది పిల్లలు చనిపోయారు. (1:18-21)
  - డి. యోబు ఆరోగ్యం కూడా అతని నుండి తీసుకోబడింది. (2:1-8)
3. జాబ్ స్నేహితులు అతనితో సానుభూతి చూపడానికి వస్తారు. (2:11-13)

B. ఉద్యోగ పరిస్థితిపై చర్చలు. (యోబు 3:1-40)

1. జాబ్ తన పరిస్థితి గురించి విలపించిన తర్వాత (3:1-26) మూడు రౌండ్ల ప్రసంగాలు ఇవ్వబడ్డాయి.
  - a. ప్రతి రౌండ్లో జాబ్, ఎలీఫజ్, బిల్జాద్ మరియు జోఫర్ జాబ్ బాధలకు కారణాన్ని చర్చించారు.
  - బి. మొదటి రౌండ్ (4:1-14:22) రెండవ రౌండ్ (15:1-21:34), మరియు మూడవ రౌండ్ (22:1 - 31:40) ప్రసంగాలు కవిత్వ రూపంలో ఉంటాయి.
2. స్నేహితుల ప్రసంగాలలో సాధారణ ముగింపు ఏమిటంటే, యోబు జీవితంలో గొప్ప పాపం కారణంగా ఇటువంటి

అసాధారణమైన అలజడి తప్పదు.

సి. ఎలీహు ప్రసంగాలు. (యోబు 32:1-37:24)

1. ఎలీహు ఈ ప్రసంగాలను వింటున్న యువకుడు మరియు అతను విన్న దాని గురించి నిరాశ చెందాడు. (32:1-5)
2. అతను తన సొంతంగా నాలుగు ప్రసంగాలు చేస్తాడు. (యోబు 32:6 - 33:33; 34:1-37; 35:1-16; 36:1 -37:24)
  - a. వీటిలో అతను ఇతరులకన్నా సత్యానికి దగ్గరగా ఉంటాడు.
  - బి. దేవుని ఎదుట తనను తాను సమర్థించుకున్నందుకు అతను యోబును మందలించాడు.
  - సి. ఎక్కువ మాట్లాడినా తక్కువ మాట్లాడుతున్నారని ముగ్గురు స్నేహితులను మందలించాడు.
  - డి. ఎలీహూ, బాధలు శిక్షలాగా ఉపదేశానికి ఉపయోగపడతాయని సూచించాడు.

D. జాబ్ పట్ల దేవుని ప్రతిస్పందన. (యోబు 38:1-42:6)

1. రెండు అద్భుతమైన ప్రసంగాలలో దేవుడు తన సృష్టిలోని అద్భుతాలను వివరించమని యోబును సవాలు చేశాడు.
2. దేవునికి తెలిసిన దానిలో కొంత భాగాన్ని తాను ఎప్పటికీ అర్థం చేసుకోలేనని జాబ్ త్వరగా తెలుసుకున్నాడు మరియు అతను లోబడి మరియు లొంగిపోతూ ప్రతిస్పందించాడు.
3. యోబు ఎందుకు బాధపడ్డాడో దేవుడు అతనికి వివరించలేదు; బదులుగా అతను కేవలం యోబు తనను విశ్వసించాలని మరియు అతని ముందు నమస్కరించాలని కోరుకున్నాడు.

E. ఎపిలోగ్. (యోబు 42:7-17)

1. దేవుడు యోబు స్నేహితులను గడ్డించాడు. (42:7-10)
2. యోబు ఆరోగ్యం పునరుద్ధరించబడింది, అతని సంపద రెండు రెట్లు పునరుద్ధరించబడింది మరియు అతను పది మంది పిల్లలతో ఆశీర్వాదించబడ్డాడు. (42:11-17)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

ఎ. బాధల సమస్య.

1. సర్వశక్తిమంతుడు, మంచివాడు మరియు ప్రేమగల దేవుడు ఈ ప్రపంచంలో చెడు, బాధ మరియు బాధలను ఎలా అనుమతించగలడు?
2. మొత్తం వివరణను అందించనప్పటికీ, పుస్తకం ప్రపంచంలో దాని ఉనికికి కొన్ని కారణాలను తాకింది.
  - a. బాధ పరీక్షల పాత్ర. (యోబు 1:6-12; cf. జేమ్స్ 1:2-4)
  - బి. ఒకరి స్వంత పాపం వల్ల బాధలు సంభవించవచ్చు. (యోబు 4:7-9; cf. జాన్ 5:14)
  - సి. బాధ తన వస్తువును మెరుగుపరుస్తుంది. (యోబు 23:10; cf. మలాకీ 3:2-3)
  - డి. కొన్ని బాధలు దేవుని క్రమశిక్షణ ఫలితంగా ఉండవచ్చు. (యోబు 33:19-30; హెబ్రీయులు 12:4-11)
3. వీటిలో ప్రతి ఒక్కటి నిర్దిష్ట పరిస్థితుల్లో చెల్లుబాటు అవుతుంది.
  - a. వీటిలో ఏ ఒక్కటి కూడా బాధకు విశ్వవ్యాప్త వివరణ కాదు.
  - బి. బాధల కారణాన్ని ఎల్లప్పుడూ గుర్తించడం మానవ అవగాహనకు మించిన పని అని యోబు పుస్తకం స్పష్టం చేస్తుంది. (జాబ్ 38:1ff)
  - సి. అన్ని బాధలను దేవుని నుండి శిక్షగా చూడకపోవడం చాలా ముఖ్యం. (చూ. జాన్ 9:11)

B. జాబ్ యొక్క "ఓర్పు".

1. "యోబు యొక్క సహనం" అనే వ్యక్తీకరణ జేమ్స్ 5:11 యొక్క KJV రెండరింగ్ నుండి మనకు వచ్చింది.
2. మీరు యోబు పుస్తకాన్ని చదివితే, అతను ఓపికగా ఉంటాడని మీరు కనుగొన్నారు (మనం సాధారణంగా పదాన్ని నిర్వచించినట్లుగా).
  - a. జాబ్ తన పరిస్థితి గురించి విలపిస్తూ విలపించాడు. (3:1-26; 6:1-13)
  - బి. అతను తన చుట్టూ ఉన్నవారి సానుభూతి లేని, నిస్సారమైన దృక్పథంపై విరుచుకుపడ్డాడు. (6:14-30)
  - సి. యోబు దేవుని గురించి దేవునికి ఫిర్యాదు చేశాడు. (30:20-23)
3. KJVలో "సహనం" అని అనువదించబడిన అసలు పదం "స్థిరత్వం" (RSV), "పట్టుదల" (NIV) మరియు "దృఢంగా నిలబడింది" (NEB) అని అనువదించబడింది.
4. తనకు అర్థం కానప్పుడు కూడా ధైర్యంగా దేవుణ్ణి అంటిపెట్టుకుని ఉండే దృఢమైన వ్యక్తికి యోబు ఒక ఉదాహరణ. "ఇందులో, యోబు తప్పు చేసినట్లు దేవునిపై మోపడం ద్వారా పాపం చేయలేదు." (1:22)

సి. దేవుని సార్వభౌమాధికారం.

1. బహుశా పుస్తకంలోని అత్యంత ఉత్తేజకరమైన భాగం యోబుకు దేవుడు చేసిన అద్భుతమైన చిరునామా. (జాబ్ 38-41)
2. శక్తివంతమైన మరియు కవితాత్మకమైనది, ఇది దేవుని అద్భుతమైన మహిమ, సార్వభౌమత్వం మరియు గొప్పతనాన్ని మనకు గుర్తు చేస్తుంది.

కీర్తనలు

పరిచయం: అన్ని గ్రంథాలలో విశ్వవ్యాప్తంగా ఇష్టపడే కొన్ని కీర్తనలలో చూడవచ్చు. మానవ భావోద్వేగాల పూర్తి స్థాయిని ప్రతిబింబిస్తూ, శతాబ్దాలుగా విభిన్న జీవిత అనుభవాల ద్వారా ప్రజలు తమ మార్గాన్ని కనుగొనడంలో కీర్తనలు సహాయపడ్డాయి. అవి దుఃఖంలో లేదా ఆనందంలో, నిరాశలో లేదా ఆనందంలో, చీకటిలో లేదా వెలుగులో మానవ అనుభూతిని వ్యక్తపరుస్తాయి.

పేరు-కీర్తనలు

1. "కీర్తన" అనే పదానికి అక్షరార్థంగా ప్రశంసలు అని అర్థం.
2. ఈ సేకరణకు హీబ్రూ శీర్షిక "సాంగ్స్ ఆఫ్ ప్రైస్".

రచయితలు- వివిధ కీర్తనలకు ఇవ్వబడిన సూపర్ స్క్రిప్ట్ల ప్రకారం, వాటిలో చాలా వాటి యొక్క రచయితత్వాన్ని గుర్తించవచ్చు.

1. డెబ్రై మూడు డేవిడ్ చేత స్వరపరచబడినట్లు తెలిసింది.
2. సోలోమోను రెండు రాశాడు. (72; 127)
3. హేమన్ ఒకటి రాశాడు. (88)
4. ఏతాన్ మరొకటి కంపోజ్ చేశాడు. (89)
5. ఒకటి మోషే వ్రాసినది. (90)
6. దావీదు ఆస్థాన సంగీత విద్వాంసులలో ఒకరైన ఆసాపు పన్నెండు రాశాడు. (50, 73-83)
7. "కోరహు కుమారులు" పది కీర్తనలు రచించారు. (42-49; 84; 85; 87)
8. ఇతరులు అనామకులు.

ప్రయోజనం- కీర్తనలు ప్రాథమికంగా ఒక పాట పుస్తకం లేదా స్తుతి మరియు ఆరాధన యొక్క శ్లోకాన్ని రూపొందించడానికి సేకరించబడ్డాయి మరియు భద్రపరచబడ్డాయి.

1. ఈ పుస్తకం పాడటానికి రూపొందించబడిన పద్యాలతో రూపొందించబడింది.
2. ఇది దేవాలయం మరియు ప్రార్థనా మందిర ఆరాధన కోసం ఒక శ్లోకం వలె ఉపయోగించబడింది.
3. కీర్తనలు ప్రారంభ చర్చిచే ఉపయోగించబడ్డాయి (cf. ఎఫెసీయులు 5:19) మరియు ఈ రోజు మనం పాడే కొన్ని పాటలలో ఉపయోగించిన సాహిత్యానికి మూలం.
4. కీర్తనలు వాటిని పాటలుగా ఉపయోగించడంతోపాటు, శతాబ్దాలుగా దేవుని ప్రజలకు భక్తి ప్రతిబింబం, ఓదార్పు, ప్రోత్సాహం మరియు నమ్మకాన్ని అందించాయి.

I. పుస్తకానికి నేపథ్యం.

ఎ. కొంతమంది రచయితల గుర్తింపుతో కీర్తనలు వెయ్యి సంవత్సరాలకు పైగా వ్రాయబడినట్లు మనకు తెలుసు. (1500-500 BC)

1. సమైక్య రాచరికం ఉన్న కాలంలో చాలా వరకు కంపోజ్ చేయబడినవి అని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. (I శామ్యూల్ -I రాజులు)
2. అత్యధికంగా 1030-930 BC నుండి వంద సంవత్సరాల కాలంలో వ్రాయబడ్డాయి.

బి. పుస్తకం ఐదు వేర్వేరు సమూహాలుగా విభజించబడింది.

1. కీర్తనలు 1-41.
2. కీర్తనలు 41-72.
3. కీర్తనలు 73-89.
4. కీర్తనలు 90-106.
5. కీర్తనలు 107-150.

సి. కీర్తనలను ప్రస్తుత క్రమంలో ఎవరు సేకరించి ఏర్పాటు చేశారో మాకు తెలియదు.

D. అనేక కీర్తనల యొక్క సూపర్ స్క్రిప్ట్స్ (లేదా హెడ్డింగ్స్) రచయితత్వాన్ని సూచించడమే కాకుండా, కింగ్ జేమ్స్ అనువాదకులచే అనేక ఇతర విషయాలు జోడించబడ్డాయి.

1. వారి కూర్పు చుట్టూ ఉన్న పరిస్థితులు. (34; 51; 102)

2. కీర్తన యొక్క ఉద్దేశించిన విధి లేదా ఉపయోగం. (4; 30; 92)
3. కీర్తనతో పాటుగా ఒక ట్యూన్ లేదా మెలోడీ. (45; 56; 57; 69; 75)

E. అనిశ్చిత అర్థంతో కూడిన సంగీత సంజ్ఞామానాలు (ఉదా, "సెలా"; "గిట్టిట్"; "మస్కిట్") కూడా అందించబడ్డాయి.

F. కీర్తనల యొక్క అతి ముఖ్యమైన సాహిత్య లక్షణం సమాంతరత

1. హీబ్రూ కవిత్వం ధ్వని కంటే ఆలోచనను సమతుల్యం చేస్తుంది.
2. సమాంతరతను ఉపయోగించి, కవి ఒక పంక్తిలో ఒక ప్రకటన చేసి, తదుపరి పంక్తిలో పరిపూరకరమైన ప్రకటనతో సమాంతరంగా చేస్తాడు.
3. కీర్తనలలో కనిపించే సమాంతరత యొక్క కొన్ని ప్రాథమిక రకాలు:
  - a. పర్యాయపద సమాంతరత - ఈ రూపంలో, మొదటి పంక్తులలో పేర్కొన్న ఆలోచన రెండవ పంక్తి ద్వారా బలోపేతం చేయబడింది. (ఉదా 10:1; 18:2; 19:1; 114)
  - బి. సింథటిక్ సమాంతరత - ఈ సమాంతర రూపంలో, రెండవ పంక్తులు మొదటి ఆలోచనను పూర్తి చేస్తాయి. (ఉదా, 8:2; 12-1; 33:1)
  - సి. క్షేమాటిక్ ప్యారలలిజం - మొదటి పంక్తిలో కొంత భాగం పునరావృతమవుతుంది మరియు రెండవ పంక్తిలో కొత్త ఆలోచన జోడించబడుతుంది. (ఉదా 29:1-2; 32:1-2; 77:1)
  - డి. వ్యతిరేక సమాంతరత - రెండవ పంక్తి మొదటి పంక్తిని నొక్కిచెప్పే విరుద్ధమైన ఆలోచనను అందిస్తుంది. (ఉదా, 1:6; 18:27; 34:10)

G. హీబ్రూలో, కొన్ని కీర్తనలు అక్రోస్టిక్లను ఏర్పరుస్తాయి. (ఉదా 9, 10, 25, 34; 37; 111 మరియు 112)

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

ఎ. కీర్తనల యొక్క ప్రధాన సందేశం మన గొప్ప దేవుని ప్రేమ, దయ మరియు శక్తిపై ఆరాధన మరియు ఆధారపడటం యొక్క వ్యక్తీకరణ!

బి. కీర్తనలలో వ్యక్తీకరించబడిన మూడు ముఖ్య అంశాలు స్తుతి, విన్నపం మరియు పశ్చాత్తాపం.

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

A. కీర్తనలు ఐదు సమూహాలుగా విభజించబడినప్పటికీ (cf. I. B.), శైలి లేదా కంటెంట్ ద్వారా కీర్తనలను వివరించడం వాస్తవంగా అసాధ్యం.

1. ప్రార్థనలు, విన్నపాలు, ప్రశంసలు, ప్రవచనాలు మొదలైనవి పుస్తకంలోని ఐదు సమూహాలలో విచక్షణారహితంగా మిళితం చేయబడ్డాయి.
2. కొన్ని కీర్తనలు ఒకే పద్యంలో ఒకటి కంటే ఎక్కువ ఇతివృత్తాలను మిళితం చేస్తాయి.

బి. పండితులు కీర్తనలను వర్గీకరించే వారి పద్ధతులలో మారుతూ ఉంటారు. ఇక్కడ ఒక నమూనా ఉంది:

1. మెస్సియానిక్ కీర్తనలు - ఇవి మెస్సీయ వ్యక్తి మరియు పని గురించి ప్రవచనాత్మకంగా మాట్లాడతాయి. (ఉదా 2, 8, 22, 69, 110)
2. విలాప కీర్తనలు - ఈ కీర్తనలలో, ఆపద సమయంలో సహాయం కోసం దేవునికి మొర ఉంటుంది. (ఉదా, 7, 26 మరియు 60)
3. సెస్టిమోనియల్ కీర్తనలు - ఈ కీర్తనల యొక్క ముఖ్యమైన లక్షణం దేవుడు తన కోసం ఏమి చేసాడో రచయిత ద్వారా ప్రకటించడం. (ఉదా, 30; 34)
4. యాత్రికుల కీర్తనలు - "ఆరోహణ కీర్తనలు" అని కూడా పిలుస్తారు, ఈ కీర్తనలు పవిత్ర నగరమైన జెరూసలేంకు తీర్థయాత్రలకు సంబంధించినవి. వార్షిక విందుల కోసం ఇశ్రాయేలీయులు జెరూసలేంకు వెళ్లినప్పుడు ఈ పాటలు స్పష్టంగా పాడబడ్డాయి. (ఉదా, 120-134)
5. అస్పష్టమైన కీర్తనలు - ఇవి దుర్మార్గులపై తీర్పును కోరే కీర్తనలు. (58, 109)
6. పశ్చాత్తాప కీర్తనలు - ఎక్కువగా డేవిడ్ వ్రాసిన ఈ కీర్తనలు పశ్చాత్తాపపడే వ్యక్తి తన పాపం గురించి దుఃఖిస్తున్న హృదయాన్ని వెల్లడిస్తాయి. (32, 51)
7. జ్ఞాన కీర్తనలు - ఈ కీర్తనలు భక్తిహీనమైన ప్రపంచంలో నివసించే దైవభక్తిగల ప్రజలకు సలహా ఇస్తాయి. (ఉదా, 37, 73)
8. చారిత్రాత్మక కీర్తనలు - చారిత్రక కీర్తనలలో, రచయిత ఇజ్రాయెల్ దేశంతో దేవుడు వ్యవహరించిన తీరును తిరిగి

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

ఎ. కీర్తనలలో దేవుని ప్రదర్శన.

1. పాత నిబంధనలోని ఇతర పుస్తకాల కంటే, కీర్తనలు దేవుని వ్యక్తిత్వం మరియు స్వభావం యొక్క ప్రధాన అంశాలను మనతో పంచుకుంటాయి.
  - a. కీర్తనకర్తలు దేవుణ్ణి వ్యక్తిగతంగా మరియు శ్రద్ధగల వ్యక్తిగా, అలాగే సర్వశక్తిమంతుడిగా మరియు న్యాయంగా చూశారని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది.
  - బి. వారు నిరంతరం ఆయనను సృష్టికర్త, సంరక్షకుడు, సార్వభౌమాధికారి మరియు న్యాయాధిపతి అని స్తుతించారు.
2. దేవుని యొక్క కొన్ని ప్రత్యేక లక్షణాలు నొక్కి చెప్పబడ్డాయి:
  - a. అతని అనంతం. (చూడండి. కీర్తనలు 139)
    - [1] అతను సర్వజ్ఞుడు [అపరిమిత జ్ఞానం]. (వ. 1-6)
    - [2] అతను సర్వవ్యాపి [అన్ని ప్రదేశాలలో ఉన్నాడు]. (v.7-12)
    - [3] అతడు సర్వశక్తిమంతుడు. [అనంతమైన శక్తి] (v. 13-18)
    - [4] అతడు పవిత్రుడు మరియు నీతిమంతుడు. (వ. 19-24)
  - బి. అతని మంచితనం. (కీర్తనలు 25:8-10; 33:5; 34:8; 52:1,9; 73:1; 86:5; 100:5; 106:1)
  - సి. అతని శక్తి. (కీర్తనలు 21:13; 46:1-7; 62:11; 65:6, 7; 77:14-18)
  - డి. అతని నీతి. (కీర్తనలు 7:9; 48:10; 50:6; 71:15,19; 89:16; 97:2; 111:3; 1119:142-144)
  - ఇ. అతని విశ్వసనీయత. (కీర్తనలు 18:30:25:10; 36:5; 40:10; 89:1-34; 92:1, 2, 15; 111:5-9)
  - f. అతని ప్రేమ. (కీర్తనలు 42:8; 47:4; 63:3; 78:68; 89:33)
  - g. అతని దయ. (కీర్తనలు 18:50; 32:1-5; 57:10; 62:12; 65:3; 69:16; 78:38-39; 85:2-3); 103:3-17)

B. మెస్సీయానిక్ కీర్తనలు.

1. అనేక కీర్తనలు కొత్త నిబంధనలో క్రీస్తు గురించి మాట్లాడుతున్నట్లుగా వ్యాఖ్యానించబడ్డాయి.
  - a. కీర్తనలు 2; cf అపొస్తలుల కార్యములు 4:25-26; 13:33; హెబ్రీయులు 1:5; 5:5
  - బి. కీర్తనలు 16; cf అపొస్తలుల కార్యములు 2:24-31; 13:35-37
  - సి. కీర్తనలు 22; cf మత్తయి 27:35-46; యోహాను 19:23-25
  - డి. కీర్తనలు 45; cf హెబ్రీయులు 1:8-9
  - ఇ. కీర్తనలు 89; అపొస్తలుల కార్యములు 2:30
  - f. కీర్తనలు 110; మత్తయి 22:43-45; అపొస్తలుల కార్యములు 2:33-35; 5:6-10:6:20; 7:24
2. కొత్త నిబంధనలో ఈ కీర్తనలు ప్రస్తావించబడిన విధానం, దావీదు సింహాసనానికి సంబంధించిన సూచనలు క్రీస్తు యొక్క పూర్వాపరాలు అని స్పష్టం చేస్తుంది.
3. కీర్తనలు తన గురించి మాట్లాడుతున్నాయని యేసు పేర్కొన్నాడు. "మోషే ధర్మశాస్త్రం, ప్రవక్తలు మరియు కీర్తనలలో నా గురించి వ్రాయబడినవన్నీ నెరవేరాలి." (లూకా 24:44)

సి. దేవునిపై ఆధారపడటం. - కీర్తనలు 23:

1. కీర్తనలు ఏదైనా స్పష్టం చేస్తే, అది మన జీవనోపాధి మరియు భవిష్యత్తు అంతా భగవంతునిపై నిర్మించబడింది.
2. అతను అందిస్తుంది:
  - a. మా మార్గదర్శకత్వం. (23:1)
  - బి. మా రక్షణ. (23:4-5)
  - సి. మన పోషణ. (23:2)
  - డి. మా ధైర్యం. (23:4b)
  - ఇ. మా క్రమశిక్షణ. (23:4b)
  - f. మా ఆశీస్సులు. (23:6a)
  - g. మన విలువ భావం. (23:5b)
  - h. మన శాశ్వత విధి. (23:6b)

సామెతలు, ప్రసంగాలు, సోలమన్ పాట

పరిచయం: ఈ పుస్తకాలు ఎక్కువగా సోలమన్ రచనలు కాబట్టి కలిసి చేర్చబడ్డాయి. రబ్బినిక్ సంప్రదాయం ప్రకారం, మూడు పుస్తకాలు సోలమన్ జీవితంలోని మూడు సీజన్లలో వ్రాయబడ్డాయి - అతను యవ్వనంలో ఉన్నప్పుడు సాంగ్ ఆఫ్ సోలమన్, మధ్య-జీవితంలో సామెతలు మరియు అతను చేదు వృద్ధుడిగా ఉన్నప్పుడు ఎక్లెసిస్టెస్. ఈ పురాణం ఎంత సత్యమైనదో మనకు తెలియకపోయినా, పుస్తకాలు వేర్వేరు, విభిన్నమైన సందేశాలను కలిగి ఉంటాయనేది నిజం.

పేర్లు

1. సామెతలు - సామెత అనేది ఒక సత్యాన్ని తెలియజేయడానికి ఉపయోగించే సంక్షిప్త సామెత.
  - a. "సామెత" అనే పదం యొక్క మూలం "పరిపాలన" లేదా "పాలన" అనే ఆలోచనను కలిగి ఉంటుంది.
  - బి. సామెతలు తెలివైనవి, మన జీవితాలను పరిపాలించడానికి ఉపయోగించే సంక్షిప్త ప్రకటనలు.
2. ప్రసంగీకులు - ఈ పేరు హీబ్రూ లైటిల్ "కోహెలెత్" యొక్క గ్రీకు రెండరింగ్ నుండి వచ్చింది, అంటే, "ది ప్రీచర్."
3. సోలమన్ పాట
  - a. ఈ శీర్షిక మన ఆంగ్ల బైబిళ్లకు వచ్చింది ఎందుకంటే ఇది సోలమన్ స్వరపరిచిన పద్యం (పాట).
  - బి. పుస్తకం యొక్క హీబ్రూ శీర్షిక "పాటల పాట", అంటే "పాటలలో ఉత్తమమైనది."

రచయిత- ఇది సాధారణంగా అంగీకరించబడింది:

1. సోలమన్ ప్రసంగి, సోలమన్ పాట మరియు చాలా సామెతల రచయిత. (సామెతలు 1:1; 10:1; 25:1; ప్రసంగి 1:1-12: సోలొమోను పాట 1:1)
2. సామెతల చివరి రెండు అధ్యాయాలను అగుర్ రాశారు మరియు లెమూయేలు రాజు, అతని గురించి మనకు చాలా తక్కువ తెలుసు.

ప్రయోజనం

1. జీవితాన్ని చక్కగా జీవించడానికి గట్టి సలహాను అందించడానికి సామెతలు వ్రాయబడ్డాయి.
2. జీవితంలో అర్థం మరియు పరిపూర్ణతను కనుగొనడానికి మనిషి యొక్క పోరాటాలను ప్రసంగీకులు నమోదు చేస్తారు.
3. దేవుడు ఉద్దేశించినట్లుగా భౌతిక ప్రేమ యొక్క అందాన్ని సోలొమోను పాట స్పష్టంగా వివరిస్తుంది.

I. పుస్తకాల నేపథ్యం.

- A. సోలమన్, ఈ అంశాలలో ఎక్కువ భాగం యొక్క రచయిత, 970 నుండి 930 BC వరకు పాలించిన 11వ శతాబ్దం యొక్క మూడవ రాజు.
1. అతడు దావీదు మరియు బత్సెబాల కుమారుడు. (cf. II శామ్యూల్ 12:24)
  2. అతని పేరు అంటే శాంతియుతుడు.

బి. సోలమన్ అధికారంలోకి రావడం I కింగ్స్ 1:1- 2:46లో వివరించబడింది.

- సి. ఇజ్రాయెల్ యొక్క కొత్త రాజుగా ఒక దైవిక బహుమతిని ఎంపిక చేసుకున్నందున, సోలొమోను వినయంగా జ్ఞానం కోసం అడుగుతాడు. (I రాజులు 3:5-9)
1. ఇది చాలా సముచితమైన అభ్యర్థన కాబట్టి, ప్రభువు అతనికి జ్ఞానం మరియు సంపద మరియు కీర్తిని ఇచ్చాడు. (I రాజులు 3:10-14)
  2. వివాదాస్పద పిల్లలపై అతను అందించిన పరిష్కారం అతని జ్ఞానానికి ఒక అద్భుతమైన ఉదాహరణ. (చూడండి. I రాజులు 3:16-28)

D. తన కెరీర్ ప్రారంభంలో, సోలమన్ ఇప్పటివరకు జీవించిన వారిలో అత్యంత తెలివైన వ్యక్తిగా గుర్తించబడ్డాడు.

1. అతను 3000 సామెతలు మరియు 1005 పాటలు స్వరపరిచాడు. (I రాజులు 4:32)

2. అతను ఇజ్రాయెల్ యొక్క వివేకం సాహిత్యం యొక్క ప్రధాన రచయిత. (I రాజులు 3:1; 11:1-6) మరియు విగ్రహారాధనలోకి దారితీసింది.

E. తరువాత అతని పాలనలో, సోలమన్ అనేక గొప్ప పనులను (ఉదా. ఆలయ నిర్మాణం) సాధించాడు, అయితే ఈ విజయాలు చాలా ఖర్చుతో కూడుకున్నాయి. 1. తన ప్రతిష్ఠాత్మకమైన నిర్మాణ ప్రాజెక్టులలో కొన్నింటిని పూర్తి చేయడానికి, సోలమన్ బలవంతపు పనిని ఉపయోగించాడు మరియు ప్రజల మన్ననలను కోల్పోయాడు. (cf. I రాజులు 4:6b)

2. అతను రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం విదేశీ భార్యలను తీసుకున్నాడు (I రాజులు 3:1; 11:1-6) మరియు విగ్రహారాధనలోకి నడిపించబడ్డాడు.

F. ఈ మూడు పుస్తకాలు అతని అనుభవాల ప్రయోజనాలను మనతో పంచుకుంటాయి.

1. సామెతలు మరియు సోలోమోను పాట దేవుని నుండి నేరుగా పొందిన జ్ఞానాన్ని మనతో పంచుకుంటాయి.

2. అతను కష్టపడి తిరిగి సంపాదించిన జ్ఞానాన్ని ప్రసంగికుడు మనతో పంచుకున్నాడు.

II. పుస్తకాల సందేశం(లు).

ఎ. మూడు పుస్తకాల యొక్క ప్రధాన సందేశం ఏమిటంటే జీవితానికి నిజమైన విలువ ఉంది మరియు మీరు దేవునితో నడిచినప్పుడు మాత్రమే అర్థం.

1. సామెతలలో, ఒక ముఖ్య పదబంధం "ప్రభువు పట్ల భయము".

2. ప్రసంగిలో, "సూర్యుని క్రింద" ప్రతిదీ "అర్థం" మరియు "గాలిని వెంబడించడం" దేవునికి భిన్నంగా ఉంటుంది.

3. సాంగ్ ఆఫ్ సోలమన్లో, దేవుని మార్గాన్ని ఆస్వాదించినప్పుడు శారీరక సాన్నిహిత్యం యొక్క అందం గొప్పగా చెప్పబడుతుంది.

బి. థీమ్ పద్యాలు:

1. "యెహోవా భయము జ్ఞానమునకు నాంది,

కానీ మూర్ఖులు జ్ఞానాన్ని మరియు క్రమశిక్షణను అసహ్యించుకుంటారు. (సామెతలు 1:7)

2. "ఇప్పుడు అన్నీ వినబడ్డాయి; ఇక్కడ విషయం యొక్క ముగింపు ఉంది: దేవునికి భయపడండి మరియు ఆయన ఆజ్ఞలను పాటించండి, ఎందుకంటే ఇది మానవుని మొత్తం [కర్తవ్యం]. (ప్రసంగి 12:13)

3. "అనేక జలాలు ప్రేమను చల్లార్చలేవు; నదులు దానిని కొట్టుకుపోవు." (సోలమన్ పాట 8:7a)

III. పుస్తకాల రూపురేఖలు.

ఎ. సామెతలు.

1. సోలోమోను జ్ఞానంపై ఎంచుకున్న సామెతలను అందించాడు. (1-9)

2. తర్వాత అనేక రకాల విషయాలతో (10-29) వ్యవహరించే సామెతల సేకరణ వస్తుంది:

a. నాలుకను ఉపయోగించడం మరియు దుర్వినియోగం చేయడం.

బి. శ్రద్ధ మరియు పని యొక్క ప్రయోజనాలు మరియు ఆశీర్వాదాలు.

సి. మంచి మిత్రులు.

డి. పిల్లల శిక్షణ.

ఇ. సంపద.

f. దేవుని మార్గదర్శకత్వం.

g. మొదలైనవి

3. అగుర్ 30వ అధ్యాయంలో వివిధ సామెతలు రచయితలు.

4. లెమ్యూల్ 31వ అధ్యాయం యొక్క సామెతలను రచించాడు, ఇందులో మంచి భార్యను ప్రశంసించే అందమైన అక్రోస్టిక్ పద్యం కూడా ఉంది. (31:10-31)

బి. ప్రసంగీకులు.

1. నాంది. (1:1-11)

2. సోలోమోను నెరవేర్చు కోసం తాను నిమగ్నమైన వివిధ పనుల గురించి చర్చిస్తున్నాడు. (1:12-6:12)

3. తరువాతి విభాగంలో అతని మూర్ఖత్వం ఇప్పటికీ స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది, కానీ జ్ఞానం యొక్క కొన్ని ముక్కలు బయటపడటం ప్రారంభిస్తాయి. (7:1 -12:8)

4. పుస్తకం యొక్క ముగింపు దేవునికి సరైన సంబంధాన్ని మరియు విధేయతను సూచిస్తుంది. (12:9-14)

సి. సాంగ్ ఆఫ్ సోలమన్

1. మొదటి వ్యక్తి కథనాన్ని ఉపయోగించి, పద్యం వధువు తన భర్తను ప్రశంసించడం మరియు కోరికతో ప్రారంభమవుతుంది. (1:1-3:11)
2. తదుపరి విభాగంలో, భర్త తన వధువును ప్రశంసించాడు. (4:1 - 5:1)
3. చెప్పని కారణాల వల్ల, భర్త దూరంగా ఉన్నాడు మరియు అతను తిరిగి రావాలని ఆమె తహతహలాడుతుంది. (5:2 - 6:9)
4. ఇద్దరు ప్రేమికులు తిరిగి కలిసినప్పుడు, వారి ప్రేమ యొక్క ఆనందం గొప్పగా ఉంటుంది. (6:10-8:14)

IV. పుస్తకాల యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

ఎ. సామెతల యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తం నిజమైన జ్ఞానం యొక్క విలువ. (1:20-23) నిజమైన జ్ఞానం యొక్క కొన్ని ముఖ్య భాగాలు:

1. జ్ఞానం ఎల్లప్పుడూ గౌరవం, విశ్వాసం మరియు దేవునిపై నమ్మకంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. (1:7; 9:10; 3:5-8)
  - a. జ్ఞానం జ్ఞానానికి పర్యాయపదం కాదు.
    - బి. జ్ఞానం మరియు నైపుణ్యాలను సరిగ్గా ఉపయోగించడం, దేవునికి మహిమ తీసుకురావడం.
2. జ్ఞానం ఇందులో ప్రదర్శించబడుతుంది:
  - a. నాలుకను సరిగ్గా ఉపయోగించడం. (4:23)
    - [1] మీ పదాలను కనిష్టంగా ఉంచండి. (10:14-19; 17:28)
    - [2] వాటిని నిజాయితీగా ఉంచండి. (12:19-22; 19:22)
    - [3] వాటిని క్లుప్తంగా ఉంచండి. (17:27)
    - [4] అపవాదు చేయవద్దు. (10:18; 11:13; 16:28; 18:8; 20:19; 26:20)
  - బి. వ్యక్తిగత సమగ్రత. (10:9; 13:6; 15:26; 28:18)
  - సి. దయ. (11:16-17; 12:25)
  - డి. వినయం. (11:2; 13:10; 15:25; 16:5; 18; 19; 22:4)
  - ఇ. సహనం. (12:16; 14:16-17; 14:29; 15:18; 16:32; 22:24, 25)
  - f. వైవాహిక విశ్వసనీయత. (5:1-14. 21-23; 6:20-35; 7:1-27)
  - g. దాతృత్వం. (3:27-28; 11:24-26; 18:16; 19:17:21:13)
  - h. శ్రమశక్తి. (6:6-8; 10:26; 12:11, 24, 27; 20:4, 13)
3. జ్ఞానం దీని ద్వారా కనుగొనబడింది:
  - a. కోరుకునే హృదయం. (సామెతలు 2:1-4; cf. 1 పేతురు 2:2)
  - బి. దేవుని నుండి ప్రత్యక్షత. (సామెతలు 2:6)
  - సి. విధేయతతో కూడిన జీవితం. (cf. కీర్తన 119:98-100)

బి. ప్రసంగి యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తం - ప్రపంచం ఆనందాన్ని అందించదు.

1. పాపం, జ్ఞానాన్ని అభ్యర్థించి, స్వీకరించిన తర్వాత, సొలొమోను దానిని వృధా చేశాడు.
2. ప్రసంగికుడు అర్థం మరియు ఆనందం కోసం అతని అన్వేషణలను గుర్తించాడు. అతను ఈ ధర్మాలను దీని ద్వారా కోరుకున్నాడు:
  - a. జ్ఞానం మరియు జ్ఞానం. (1:12-18)
  - బి. ఆనందం. (2:1)
  - సి. నవ్వు. (2:2)
  - డి. మద్యం. (2:3)
  - ఇ. గొప్ప నిర్మాణ ప్రాజెక్టులు. (2:4-6)
  - f. సంపదలు, ఆస్తులు కూడబెట్టడం. (2:7-11; 5:10-11)
  - g. కష్టపడుట. (3:22-23)
3. ఇవన్నీ "అర్థంలేనివి, గాలిని వెంబడించడం" అని సోలమన్ ముగించాడు.
4. పుస్తకం ముగిసే సమయానికి, సోలమన్ మూలాన్ని తిరిగి తెలుసుకున్నాడు అర్థం మరియు ఆనందం. (12:1-13)

సి. సాంగ్ ఆఫ్ సోలమన్ యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తం దేవుని చిత్తం యొక్క పారామితులలో ఆనందించినప్పుడు

లైంగికత యొక్క అందం.

1. సెక్స్ అనేది "అవసరమైన చెడు" అనే భావన యుగాల నుండి తప్పగా అందించబడింది.
2. లైంగికత గురించి బైబిల్ చాలా సానుకూల దృక్పథాన్ని అందిస్తుంది.
  - a. దేవుడు మానవులను లైంగిక అవసరాలు మరియు కోరికలతో సృష్టించాడు. (ఆదికాండము 1:27-28; 2:18-25; I కొరింథీయులు 7:3-5)
  - బి. వివాహ నేపథ్యంలో మాత్రమే లైంగిక వ్యక్తికరణ మంచిదని మరియు సరైనదని అతను స్పష్టం చేశాడు. (నిర్గమకాండము 20:14; లేవీయకాండము 18:20; సంఖ్యాకాండము 5:12-13, 29; సామెతలు 6:29-32; మత్తయి 5:27; మార్కు 10:19)
  - సి. సోలమన్ పాట వివాహ బంధంలో ఇద్దరు వ్యక్తుల మధ్య ప్రత్యేకమైన (సాంగ్ ఆఫ్ సోలమన్ 4:9) మరియు విడదీయరాని (8:6-7) సంబంధాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది.
3. వివాహం మరియు లైంగికత రెండింటి పట్ల ఈ సానుకూల దృక్పథాన్ని మన ఇళ్లలో మరియు మన బైబిల్ తరగతుల్లో తప్పనిసరిగా బోధించాలి.

యెషయా

పరిచయం: యెషయా పుస్తకంతో; మేము పవిత్ర గ్రంథంలోని ఒక సరికొత్త విభాగాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నాము - ప్రవక్తలు. మన ఆంగ్ల పదం "ప్రవక్త" అనే పదం గ్రీకు పదం prophetes నుండి వచ్చింది (ఒకరు మరొకరి కోసం మాట్లాడేవారు మరియు హీబ్రూ పదం nabi (దైవ సంకల్పాన్ని తెలియజేసేవాడు) అనువదించడానికి ఉపయోగిస్తారు). , (చూడండి. యెషయా 45:11-13; యిర్మీయా 1:9; ఆమోస్ 1:3-5) రాజుల కాలంలో, ప్రవక్తలు ప్రభుత్వంలో పాలకులు లేదా అధికారులు కాదు; వారు దైవ్యంగల, దైవభక్తి గల వ్యక్తులు. ప్రభువు మార్గాలను అనుసరించమని రాజులను మరియు ప్రజలను సవాలు చేసాడు. (cf. I రాజులు 18:17-18)

క్రీస్తుపూర్వం 850కి ముందున్న ప్రవక్తలను "నాన్-రైటింగ్" ప్రవక్తలుగా సూచిస్తారు. వారి రచనలలో కొన్ని బైబిల్ భాగాలు అయినప్పటికీ (ఉదా మోసెస్, శామూయేల్), వారు తమ సామూహిక ప్రవచనాల పుస్తకాలను వదిలిపెట్టలేదు.

850 BC తరువాత ప్రవక్తలను సాధారణంగా "వ్రాత" ప్రవక్తలు అంటారు. ఈ మనుష్యుల ద్వారా దేవుని ఆత్మ కూర్చిన బైబిల్లో పదిహేడు పుస్తకాలు ఉన్నాయి. ఈ పదిహేడు పుస్తకాలలో ఐదు ప్రధాన ప్రవక్తలు మరియు పన్నెండు మైనర్ ప్రవక్తలు రచించారు. (గమనిక: మేజర్ మరియు మైనర్ ప్రవక్త మధ్య వ్యత్యాసం పుస్తకాల పొడవుపై ఆధారపడి ఉంటుంది) యెషయా వ్రాసిన మొదటి భవిష్య పుస్తకం కాదు (ప్రవక్తల కాలక్రమానుసారం చూడండి), కానీ మన బైబిల్లో ఇది మొదటిది.

పేరు-పుస్తకానికి దాని రచయిత పేరు పెట్టారు.

ఆర్డర్

1. పుస్తక రచయిత యెషయా:
  - a. అతని పేరు అంటే "ప్రభువు రక్షిస్తాడు."
  - బి. అతను కోర్టు బోధకుడిగా ఉన్న జెరూసలేంలో నివసించాడు మరియు పరిచర్య చేశాడు. సి. యెషయా బాగా చదువుకున్నవాడు, ప్రసంగం మరియు రాయడంలో నైపుణ్యం కలిగి ఉన్నాడు మరియు రాజాస్థానంలో ప్రసిద్ధి చెందాడు. డి. మనస్సే పాలనలో అతను సగం వరకు కత్తిరించబడ్డాడని సంప్రదాయం చెబుతోంది.
2. యెషయా 40-66 అధ్యాయాలు రాశారా అని ఉదారవాద పండితులు ప్రశ్నిస్తున్నారు:
  - a. పుస్తకం 39 మరియు 40 అధ్యాయాల మధ్య థీమ్లను మారుస్తుంది.
  - బి. యెషయా యొక్క మొత్తం రచయితకు సవాలుకు ప్రధాన కారణం, ఊహజనిత ప్రవచనాన్ని ధృవీకరించడానికి ఇష్టపడకపోవడమే.
  - సి. కొత్త నిబంధన పుస్తకాన్ని ఒక యూనిట్గా పరిగణిస్తుంది. (మత్తయి 3:3; 8:17; 12:17; 13:14; 15:7; జాన్ 12:38-41)

ప్రయోజనం-యెషయా గ్రంథం మూడు విషయాలు చేసింది:

1. లార్డ్ను విశ్వసించడం కంటే రాజకీయ భద్రత కోసం యూదా నాయకత్వాన్ని యెషయా మందలించాడు.

2. ఇది బాబిలోనియన్ బందిఖానా మరియు యూదా వారి స్వదేశానికి తిరిగి రావడాన్ని అంచనా వేసింది.
3. యెషయా తక్షణ సంఘటనలకు అతీతంగా చూసాడు మరియు మెస్సీయ రాబోయే, బాధ మరియు పాలన గురించి ముందే చెప్పాడు.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

A. యేసయ్య సుదీర్ఘ పరిచర్యను కలిగి ఉన్నాడు, అది రాజు ఉజియా మరణించిన సంవత్సరంలో (క్రీ.పూ. 740) ప్రారంభమై మనషే (696-642 BC) పాలనలో కొనసాగింది.

1. అతని పరిచర్య యూదా నలుగురు రాజుల పాలనలో విస్తరించింది.
2. అతని పని కనీసం యాభై సంవత్సరాల వ్యవధిని కవర్ చేసింది.

బి. యేసయ్య దేశ చరిత్రలో ఒక క్లిష్టమైన సమయంలో పరిచర్య చేశాడు.

1. రెండు రాజ్యాలు ఉండగానే అతను తన పనిని ప్రారంభించాడు.
2. అతను ఇజ్రాయెల్ (క్రీ.పూ. 721) పతనాన్ని చూశాడు మరియు అదే విధి గురించి యూదాను హెచ్చరించాడు.
3. యెషయా దక్షిణ (యూదా)లో మీకా మరియు ఉత్తరాన (ఇజ్రాయెల్) హెహేయ సమకాలీనుడు.
4. అతను దైవభక్తిగల రాజు హిజ్కియాకు గొప్ప సహాయం మరియు మద్దతుగా ఉన్నాడు.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

A. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం ఒక కఠినమైన మందలింపు మరియు పశ్చాత్తాపం కోసం ఒక విజ్ఞప్తి.

1. సామాజిక అన్యాయం సర్వసాధారణం. (చూడండి. యెషయా 5:8)
2. యూదా యొక్క ఆధ్యాత్మిక జీవితం బాధ కలిగింది. పూజారులు మరియు ప్రవక్తలు ఉన్నారు అవినీతిపరుడు. (యెషయా 56:10-12)

B. యెషయా 1 మొత్తం పుస్తకం యొక్క అవలోకనం.

1. పశ్చాత్తాపం మరియు రూపాంతరం చెందిన జీవితం కోసం ప్రవక్త వేడుకుంటున్నాడు.
2. "నీ చేతులు రక్తంతో నిండి ఉన్నాయి; కడిగి శుభ్రం చేసుకోండి. నీ దుర్మార్గాలను నా దృష్టి నుండి తీసివేయుము! తప్పు చేయడం మానేయండి, సరైనది చేయడం నేర్చుకోండి! న్యాయం కోరండి, అణగారిన వారిని ప్రోత్సహించండి. తండ్రి లేనివారి పక్షం వహించండి, వితంతువు కేసును వాదించండి." (యెషయా 1:16-17)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

A. దేశాలకు వ్యతిరేకంగా తీర్పు ప్రవచనాలు. (యెషయా 1-35)

1. యూదా మరియు యెరూషలేము వారి పాపాల కోసం న్యాయస్థానంలో ఉంచబడ్డారు. (1:1-31)
2. జెరూసలేం అనుభవించబోయే వినాశనం "యెహోవా యొక్క జెరూసలేం" (అంటే - మెస్సీయ పాలన) యొక్క అందానికి భిన్నంగా ఉంటుంది. (2:1-5:30)
3. యేసయ్య తన పిలుపును మరియు ఆజ్ఞను దేవుని నుండి పొందుతాడు. (6:1-13)
4. "బుక్ ఆఫ్ ఇమ్మాన్యుయేల్" క్రింది ప్రవచనాలను అందిస్తుంది సైన్-ఎప్రైమిటిక్ యుద్ధం నేపథ్యంలో మెస్సీయ వస్తున్నాడు. (7:1 -12:6)
5. తీర్పు యొక్క ప్రవచనాల శ్రేణి వ్యతిరేకంగా ఇవ్వబడింది:
  - a. బాబిలోన్. (13:1-14:23)
  - బి. అసిరియా (14:24-27)
  - సి. ఫిలిష్టియా. (14:28-32)
  - డి. మోయాబు (15:1-16:14)
  - ఇ. డమాస్కస్. (17:1-14)
  - f. కుష్ మరియు ఈజిప్ట్. (18:1-20:6)
  - g. బాబిలోన్. (21:1-10)
  - h. ఎదోము. (21:11-12)
  - i. అరేబియా. (21:13-17)
  - j. జెరూసలేం. (22:1-25)
  - కె. ఛైర్. (23:1-18)

6. "ప్రభువు రోజు" భూమికి వ్యతిరేకంగా తీర్పు గురించి సాధారణ ప్రవచనాలు ఇవ్వబడ్డాయి. (24:1-27:13)
7. హెచ్చరికలు వీరికి ఇవ్వబడ్డాయి:
  - a. ఉత్తర రాజ్యం. (28:1-13)
  - బి. దక్షిణ రాజ్యం. (28:14-31:9)
8. నీతిలో ప్రభువును వెదకువారికి ఆశీర్వాదము మరియు సంతోషము యొక్క వాగ్దానము అందించబడును. (32:1-35:10)

బి. చారిత్రక వంతెన (యెషయా 36-39):

1. ఈ నాలుగు అధ్యాయాలు హిజ్కీయా రాజు జీవితంలోని అనేక సంఘటనలను చర్చించే చారిత్రక కుండలీకరణాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. (36-39)
  - a. సన్నెరీబ్ యెరూషలేముపై దాడి చేస్తానని బెదిరించాడు మరియు హిజ్కీయా రాజు యెషయాను పిలుస్తాడు. (36:1-37:5)
  - బి. ప్రవక్త విమోచన వాగ్దానం చేశాడు మరియు ఒక దేవదూత అస్సిరియన్ సైన్యాన్ని నాశనం చేశాడు. (37:6-38)
  - సి. అనారోగ్యం సమయంలో, హిజ్కీయా తీవ్రంగా ప్రార్థించాడు మరియు దేవుడు అతని జీవితాన్ని 15 సంవత్సరాలు పొడిగించాడు. (38:1-22)
  - డి. అయితే, అతను కోలుకున్న తర్వాత, హిజ్కీయా దేశం యొక్క సంపద గురించి తెలివితక్కువగా ప్రగల్భాలు పలికాడు మరియు బాబిలోన్ ఒక రోజు యూదాను దోచుకుంటాడని యెషయా ఊహించాడు. (39:1-8)
2. ఈ అధ్యాయాలు అష్షూరీయుల ఆధిపత్యానికి సంబంధించిన పుస్తకం యొక్క ప్రారంభ భాగాన్ని, తరువాతి విభాగానికి మరియు బాబిలోనియన్ ఆక్రమణకు సంబంధించిన ప్రవచనానికి వారధిగా ఉపయోగపడతాయి.

సి. భవిష్యత్ ప్రవచనాలు (యెషయా 40-66):

1. ఇప్పుడే ఊహించిన బాబిలోనియన్ ప్రవాస నేపథ్యానికి వ్యతిరేకంగా, దేవుని దయగల విమోచన ముందే చెప్పబడింది. (40:1-48:22)
2. వారి స్వదేశానికి పునరుద్ధరణకు మించి, "ప్రభువు యొక్క సేవకుడు" అయినప్పటికీ అంతిమ విమోచన వస్తుంది. (49:1-53:12)
3. అతని పని కీర్తితో కూడి ఉంటుంది. (54:1-57:12)
4. పశ్చాత్తాపం (58:1-59:15) మరియు యూదా యొక్క అంతిమ నిరీక్షణ రాబోయే మెస్సీయ ద్వారా మాత్రమే కనుగొనబడుతుందనే అవగాహనతో పుస్తకం ముగుస్తుంది. (59:16-66:24)

IV. పుస్తకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

ఎ. జోస్యం

1. చాలా మంది యెషయా మొత్తం పుస్తకం యొక్క రచయితత్వాన్ని తిరస్కరించారు చివరి విభాగంలో (అధ్యాయాలు 40-66) ఊహజనిత ప్రవచనాలు.
  - a. ఉదాహరణకు, యెషయా 44:28 మరియు 45:1 ప్రత్యేకంగా సైరస్ పేరును దేవుడు ఆలయాన్ని పునర్నిర్మించడానికి ఉపయోగిస్తాడు .... 150 సంవత్సరాల ముందు అది జరుగుతుంది!
  - బి. అనేక నిర్దిష్ట మెస్సియానిక్ ప్రవచనాలు ఈ విభాగంలో కూడా కనిపిస్తాయి.
2. అయితే, ఈ పుస్తకంలోని మొదటి విభాగంలో కూడా ఊహజనిత ప్రవచనాలు ఉన్నాయని గమనించాలి.
  - a. బాబిలోన్, అస్సిరియా, ఈజిప్ట్ మొదలైన వాటి భవిష్యత్తు గురించి ముందుగా చెప్పబడింది.
  - బి. మెస్సియానిక్ ప్రవచనాలు కూడా మొదటి విభాగంలో చేర్చబడ్డాయి.
3. ఇక్కడ అసలు సమస్య ఏమిటంటే, ఏ రచయిత భవిష్యత్తును తెలుసుకోలేడనే ఊహ.
  - a. అటువంటి ఆవరణ పదం యొక్క దైవిక మూలాన్ని తిరస్కరిస్తుంది.
  - బి. ప్రిడిక్టివ్ జోస్యం యొక్క ఉనికి ప్రేరణకు నిదర్శనం. (cf. ద్వితీయోపదేశకాండము 18:21-22)

బి. దేవుని పవిత్రత.

1. దాని మూల రూపంలో (qds - పవిత్రమైనది) వేరు లేదా వేరుగా ఉండే ఆలోచనను కలిగి ఉంటుంది.
2. యెషయా యొక్క వ్యక్తీకరణ, "ఇశ్రాయేలు పరిశుద్ధుడు" పుస్తకంలో 25 సార్లు కనుగొనబడింది. (మిగిలిన పాత నిబంధనలో ఇది ఆరు సార్లు మాత్రమే కనిపిస్తుంది.)
3. బైబిల్ యొక్క గొప్ప దృశ్యాలలో ఒకదానిలో, యెషయా ప్రభువు సింహాసనాన్ని చూడటానికి అనుమతించబడ్డాడు. (యెషయా 6:1-13)

a. సెరాఫ్లు, "సర్వశక్తిమంతుడైన ప్రభువు పరిశుద్ధుడు, పరిశుద్ధుడు, పరిశుద్ధుడు" అని పిలిచారు.

(యెషయా 6:3)

బి. యెషయా యొక్క ప్రతిస్పందన అతని వ్యక్తిగత అధర్మం ద్వారా ఉద్భవించిన అవమానం మరియు భయం. సి. అన్యమత దేశాల వైఖరులు మరియు ప్రవర్తన నుండి ఇజ్రాయెల్ ను "వేరుగా ఉంచడానికి" దేవుడు యెషయా అనుభవాన్ని అనుమతించాడు మరియు ఉపయోగించాడు.

4. దేవుని పరిశుద్ధత అతని రక్షణ మరియు విమోచన స్ఫూర్తిని తిరస్కరించదు.

a. యెషయా అనే పేరుకు అర్థం "దేవుడు రక్షిస్తాడు" అని గుర్తుంచుకోండి.

బి. యెషయా పుస్తకంలో చాలాసార్లు, "నీ విమోచకుడు, ఇశ్రాయేలు పరిశుద్ధుడు" అని చెప్పాడు. (cf. యెషయా 41:14; 43:14; 47:4; 48:17; 54:5)

సి. ప్రభువు సేవకుడు.

1. యెషయా 40లో ప్రారంభించి మనం "ప్రభువు యొక్క సేవకుడు" యొక్క పునరావృత రూపాన్ని కనుగొంటాము.

2. కొన్నిసార్లు సేవకుడు స్పష్టంగా ఇజ్రాయెల్ దేశం (యెషయా 49:3), మరియు ఇతర సమయాల్లో అది కాదు.

(యెషయా 49:5-6)

3. కొంతమంది పండితులు సేవకుడిని ఈ పిరమిడ్ లో సూచించిన పురోగతిగా చూస్తారు:

4. యెషయా 53 స్పష్టంగా దాసుడు యేసుక్రీస్తు అనే చిత్రాన్ని అందిస్తుంది. (cf. చట్టాలు 8:32-34; I పీటర్ 2:22-25)

జెరెమియా మరియు విలాపములు

పరిచయం: జెరూసలేం పతనానికి ముందు మరియు తక్షణమే యిర్మీయా ప్రవచనాలు యూదాకు ఇవ్వబడ్డాయి. యెషయా పరిచర్య ముగిసిన దాదాపు 60 సంవత్సరాల తర్వాత ఈ పుస్తకం తీయబడింది.

పేర్లు

1. దీనిని వ్రాసిన ప్రవక్తకు యిర్మీయా అని పేరు పెట్టారు.
2. బాబిలోనియన్ సైన్యాలు జెరూసలేంను నాశనం చేయడంపై విలాపంగా ఉన్నందున విలాపనా గ్రంథానికి ఆ పేరు వచ్చింది.

రచయిత

1. రెండు పుస్తకాలు యిర్మీయా రాశారు.
2. వాస్తవానికి, అవి ఒక స్కోల్ పై రికార్డ్ చేయబడ్డాయి.
3. యిర్మీయా ఆధీనంలో ఉన్న నమ్మకమైన లేఖకుడైన బరూక్ ద్వారా ఈ పుస్తకాలు తుది రూపంలోకి వచ్చాయి. (cf. జెరీయా 36:27-32)

ప్రయోజనం

1. యిర్మీయా ప్రవచనాలు యూదా పాలకులకు మరియు ప్రజలకు ఇవ్వబడ్డాయి.
  - a. అతని సందేశం కఠినమైనది మరియు అతను చెప్పిన తీర్పు తిరుగులేనిది.
  - బి. చాలా మంది ప్రజలు అతని సందేశాన్ని తృణీకరించారు మరియు తిరస్కరించారు.
2. విలాపములు జెరీయా మరియు అతని ప్రజలు బందిఖానా నుండి అనుభవించిన గొప్ప మానసిక మరియు శారీరక బాధను స్పష్టంగా ప్రదర్శిస్తాయి.

I. పుస్తకాల నేపథ్యం.

ఎ. ఇతర పాత నిబంధన ప్రవక్త కంటే యిర్మీయా గురించి మనకు ఎక్కువ తెలుసు.

1. అతడు యాజకుడైన హిల్కీయా కుమారుడు. (యిర్మీయా 1:1)
2. బాలుడిగా, అతను ప్రవచనాత్మక పనికి పిలువబడ్డాడు. (యిర్మీయా 1:6)
3. జెరూసలేంకు ఉత్తరాన కొన్ని మైళ్ల దూరంలో ఉన్న అనాథోత్ అనే యాజక నగరంలో యిర్మీయా నివసించాడు.
4. అతను వివాహం చేసుకోవద్దని సూచించబడ్డాడు. (యిర్మీయా 16:1-2)
5. జనాదరణ పొందిన సందేశంతో, దేవుని సందేశాన్ని ప్రకటించినందుకు యిర్మీయా కొట్టబడ్డాడు, ఖైదు చేయబడ్డాడు మరియు చెడుగా ప్రవర్తించాడు.

B. యిర్మీయా యొక్క పరిచర్య యూదాలో దాదాపు 40 సంవత్సరాలు కొనసాగింది.

1. అతని పరిచర్య యూదా ఐదుగురు రాజుల పాలనలో విస్తరించింది: యోషీయా, యెహోయాహాజ్, యెహోయాకీమ్, యెహోయాకీన్ మరియు సిద్కీయా. (cf. II రాజులు 22-25)
2. అతను మరో ఐదుగురు ప్రవక్తలకు సమకాలీనుడు: నహూమ్, జెఫ్నా, హబక్కుక్, డేనియల్ మరియు యెహెజ్కేలు. [84వ పేజీలోని ప్రవక్తల కాలక్రమ పట్టికను చూడండి]
3. యూదాలో తన పరిచర్యకు మించి, యిర్మీయా తర్వాత ఈజిప్టులో శేషించిన వారికి పరిచర్య చేశాడు.

సి. రాజైన యెహోయాకీమ్ నాలుగవ సంవత్సరంలో, యిర్మీయాకు ఆ సమయానికి అందిన సందేశాలను నమోదు చేయమని దేవుడు ఆదేశించాడు. (36:1-4)

1. అసలు గ్రంథపు చుట్టను దాదాపు ఒక సంవత్సరం తర్వాత యెహోయాకీము నాశనం చేశాడు. (36:9-23)
2. దేవుడు యిర్మీయాను మళ్ళీ మెటీరియల్ రాయమని ఆదేశించాడు. (36:27-32)
3. రెండవ స్కోల్ ఇంకా తదుపరి ప్రవచనాలతో అనుబంధించబడింది మరియు జెరూసలేం పతనం (586 BC) తర్వాత దాని చివరి రూపంలో ఉంచబడింది.

II. పుస్తకాల యొక్క ప్రధాన సందేశం.

ఎ. యిర్మీయా పుస్తకంలోని ప్రధాన సందేశం అవిశ్వాసం కోసం మందలించడం మరియు పశ్చాత్తాపం కోసం విజ్ఞప్తి.

1. బాబిలోన్ చేతిలో వారి రాబోయే తీర్పును దేవుడు ముందే చెప్పాడు.

2. అతను వారి స్వదేశానికి తిరిగి రావడాన్ని కూడా ఊహించాడు.

B. యెరూషలేము మరియు దేవాలయం నాశనమైనందుకు దుఃఖాన్ని వ్యక్తపరచడమే విలాపము పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

సి. కలిపి, పుస్తకాలు దైవిక తీర్పు సందేశాన్ని కలిగి ఉంటాయి.

III. పుస్తకాల రూపురేఖలు.

ఎ. జెరూసలేం పతనానికి ముందు ప్రవచనాలు.

1. యిర్మీయా ప్రవక్తగా పిలువబడ్డాడు. (1:1-19)
2. అతని మొదటి ప్రవచనం యూదా మతభ్రష్టత్వంపై దైవిక తీర్పును ప్రకటిస్తుంది. (2:1-3:5)
3. అతని రెండవ ఒరాకిల్ ఉత్తర రాజ్యం వలె అదే విధిలో పడకూడదని ప్రజలను హెచ్చరిస్తుంది. (3:6-6:30)
4. వారి నమ్మకద్రోహం యొక్క పరిణామాల నుండి వారిని రక్షించడానికి ఆలయం మరియు మతపరమైన ముఖభాగాలను విశ్వసించకుండా యిర్మీయా యొక్క మూడవ ప్రవచనం హెచ్చరిస్తుంది.
5. నాల్గవ ప్రవచనం వారి ఒడంబడికను ఉల్లంఘించినందుకు ప్రజలను మందలిస్తుంది. (7:1 -10:25)
6. ఐదవ ప్రవచనం భూమిపై శిక్షను ప్రకటిస్తుంది. (14:1-17:27)
7. తీర్పు సందేశాన్ని నాటకీయంగా రూపొందించడానికి నిర్దిష్ట చిహ్నాలు ఉపయోగించబడతాయి. (18:1-19:15)
8. యిర్మీయా అరెస్టు చేయబడ్డాడు (యిర్మీయా 20:1-6) మరియు అతని విధి గురించి విలపిస్తున్నాడు. (20:7-18)
9. పదార్థం యొక్క తదుపరి పెద్ద విభాగం కాలక్రమానుసారం లేదు. యెహోయాకీము మరియు సిద్కీయాల పాలనలో, యిర్మీయా రాబోయే బందీని గురించి హెచ్చరించాడు మరియు అతని సందేశం కోసం హింసను భరించాడు. (21:1 -39:18)

B. జెరూసలేం పతనం తర్వాత ప్రవచనాలు. (యిర్మీయా 40:1-51:64)

1. జెరూసలేం పతనం తర్వాత (క్రీ.పూ. 586), జెరీయా దేవుని ప్రజలకు ఇలా ప్రవచించాడు:
  - a. యూదా. (40:1-42:22)
  - బి. ఈజిప్టు. (43:1-44:30)
  - సి. బాబిలోన్. (45:1-51:64)
2. ఈ ప్రవచనాల దృష్టి ఓడిపోయిన యూదులకు వారి చుట్టూ ఉన్న దుష్ట దేశాలకు కూడా దేవుడు తీర్పు తీరుస్తాడనే హామీ.
3. ఈ ప్రవచనాలు కూడా మెస్సీయను సూచిస్తాయి.

C. చారిత్రక అనుబంధం.

జెరీయా యొక్క చివరి అధ్యాయం II కింగ్స్ 24-25తో వాస్తవంగా సమానంగా ఉంటుంది. (యిర్మీయా 52:1-34)

D. పడిపోయిన జెరూసలేంపై విలాపములు. (విలాపములు 1-5)

1. జెరూసలేం యొక్క విధిని స్వర్గం నుండి తీర్పుగా జెరీయా వివరించాడు. (1:1- 2:22)
2. అతను దయ కోసం ప్రభువును వేడుకున్నాడు. (3:1-66)
3. యెరూషలేము కోల్పోయిన వైభవం గురించి అతడు విలపించాడు. (4:1-22)
4. పుస్తకం విమోచన కోసం ప్రార్థనతో ముగుస్తుంది. (5:1-22)

IV. పుస్తకాల యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

ఎ. విగ్రహారాధన నుండి పిలుపు:

1. యిర్మీయా కాలంలో, యూదా విగ్రహారాధనలో దిగజారింది.
  - a. జోషియా పాలనలో, విగ్రహాల ఆరాధన తగ్గింది. (cf. II రాజులు 23:4ff)
  - బి. అతని మరణంతో, అసహ్యకరమైన అభ్యాసం అమల్లోకి వచ్చింది.
2. ఈ అన్యమత చిహ్నాలు నవుంసకత్వము మరియు శక్తిలేని భ్రమలు అని జెరీయా ప్రకటించాడు. (యిర్మీయా 10:1-16)
3. వాస్తవం ఉన్నప్పటికీ, యూదులు విగ్రహారాధనలో "మెడ లోతుగా" ఉన్నారు.

a. ఆలయంలో విగ్రహాలు కూడా ప్రతిష్ఠించబడ్డాయి.

బి. పిల్లలు కూడా మోలెకు బలి ఇవ్వబడ్డారు. (యిర్మీయా 32:35)

4. దీనికి విరుద్ధంగా, యిర్మీయా యెహోవాను సృష్టికర్త మరియు రక్షకునిగా వెల్లడిచేశాడు. (యిర్మీయా 27:5; 31:1-3)

బి. విధేయతతో కూడిన నడక వర్సెస్ మతపరమైన ముఖభాగం.

1. ఆశ్చర్యకరంగా, యూదా విగ్రహారాధన ఉన్నప్పటికీ, ప్రజలు "మతంగా" ఉండిపోయారు.

2. వారి మతం ఒక ముఖద్వారం, అర్థం లేని కర్మ, అంకితమైన హృదయం నుండి విధేయతతో నడిచేది కాదు.

3. యిర్మీయా ఈ క్రింది సూత్రాలను నొక్కి చెప్పాడు:

a. విధేయత లేని జ్ఞానం పనికిరాదు. (యిర్మీయా 2:8; 23:9-17)

బి. త్యాగాలు మరియు ఆలయ సేవ పవిత్రమైన జీవితాల కంటే ఫలించవు. (యిర్మీయా 7:4-11)

సి. మాంసానికి సున్నతి ఎంత అవసరమో గుండెకు సున్నతి కూడా అంతే అవసరం. (యిర్మీయా 4:4; 9:26)

4. మిగిలిన బైబిల్ ఈ సూత్రాలను ధృవీకరిస్తుంది.

“ప్రజలు తమను తాము ప్రేమించేవారు, ధనాన్ని ఇష్టపడేవారు, గొప్పలు చెప్పుకునేవారు, గర్వించేవారు, దుర్భాషలాడేవారు, తల్లిదండ్రులకు అవిధేయులు, కృతజ్ఞత లేనివారు, అపవిత్రులు, ప్రేమ లేనివారు, క్షమించరానివారు, అపవాదు చేసేవారు, ఆత్మనిగ్రహం లేనివారు, క్రూరత్వం, మంచివాళ్ళు, ద్రోహులు, దద్దుర్లు వంటివాళ్ళు. , గర్విష్టులు, భగవంతుని ప్రేమికుల కంటే ఆనందాన్ని ఇష్టపడేవారు దైవభక్తి యొక్క రూపాన్ని కలిగి ఉంటారు కానీ దాని శక్తిని తిరస్కరించారు. వారితో ఎటువంటి సంబంధం లేదు.” (II తిమోతి 3:2-5)

“నా సహోదరులారా, ఒక వ్యక్తి తనకు విశ్వాసం ఉందని చెప్పుకున్నా, అతనికి కర్మలు లేనట్లయితే దాని ప్రయోజనం ఏమిటి? అలాంటి విశ్వాసం అతన్ని రక్షించగలదా? ఒక సోదరుడు లేదా సోదరి బట్టలు మరియు రోజువారీ ఆహారం లేకుండా ఉన్నారని అనుకుందాం. మీలో ఒకరు అతనితో, "వెళ్ళు, నేను నీకు క్షేమాన్ని కోరుకుంటున్నాను; వెళ్ళగా మరియు మంచి ఆహారం తీసుకోండి" అని చెప్పినప్పటికీ, అతని శారీరక అవసరాల గురించి ఏమీ చేయకపోతే, దాని వల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి? అదే విధముగా, విశ్వాసము, దానితో పాటుగా కార్యము లేకుంటే, అది మృతమే. అయితే ఎవరైనా, 'మీకు విశ్వాసం ఉంది; నా దగ్గర డీడీలు ఉన్నాయి.' పనులు లేకుండా మీ విశ్వాసాన్ని నాకు చూపించండి మరియు నేను చేసే పని ద్వారా నా విశ్వాసాన్ని మీకు చూపిస్తాను. దేవుడు ఒక్కడే అని మీరు నమ్ముతారు. మంచిది! దయ్యాలు కూడా దానిని నమ్ముతాయి మరియు వణుకుతాయి. (జేమ్స్ 2:14-19)

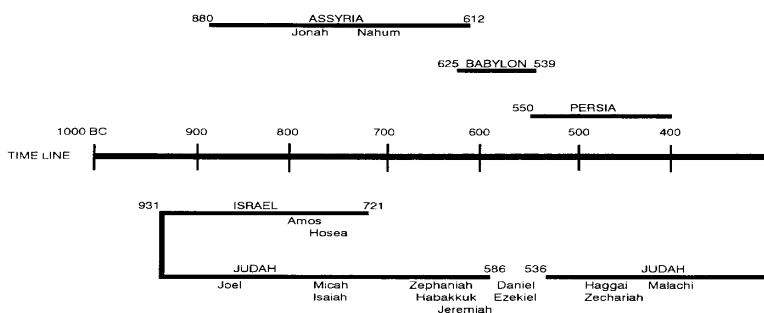
“అబద్ధ ప్రవక్తల పట్ల జాగ్రత్తగా ఉండండి. వారు గొర్రెల దుస్తులు ధరించి మీ వద్దకు వస్తారు, కానీ లోపల వారు క్రూరమైన తోడెళ్ళు. వాటి ఫలాలను బట్టి మీరు వారిని గుర్తిస్తారు. ప్రజలు ముళ్ళ పొదల్లోంచి ద్రాక్షపండ్లను కోస్తారా, లేక ముళ్ళపొదల్లోంచి అంజూర పండ్లను కోస్తారా? అలాగే, ప్రతి మంచి చెట్టు మంచి ఫలాలను ఇస్తుంది, కాని చెడ్డ చెట్టు చెడు ఫలాలను ఇస్తుంది. (మత్తయి 7:15-18)

C. కొత్త ఒడంబడిక. (యిర్మీయా 31:31-34)

1. పాత నిబంధన యొక్క మొజాయిక్ ఒడంబడిక దేవుని పూర్తి ద్వేషం అని ఎప్పుడూ ఉద్దేశించబడలేదు. (cf. గలతీయులు 3:24-25; రోమన్లు 7:4-6; హెబ్రీయులు 9:15-17)

2. హెబ్రీయులు 8 యిర్మీయా 31ని క్రీస్తు ఒడంబడిక ద్వారా నెరవేర్చినట్లు పేర్కొంటుంది.

CHRONOLOGICAL CHART OF THE PROPHETS

ఎజెకీల్

పరిచయం: యెహెజ్కేలు పుస్తకం ఇశ్రాయేలీయుల ప్రవచనంలో ఒక కొత్త దశకు నాంది, మరియు దాని రూపం మరియు లక్షణాలు మనం ఇప్పటివరకు అధ్యయనం చేసిన ప్రవచన పుస్తకాలకు భిన్నంగా ఉంటాయి. శతాబ్దాలుగా అర్థాలు కోల్పోయిన అపోకలిఫ్టిక్ చిత్రాలపై యెజెకీల్ ఎక్కువగా ఆధారపడతాడు. దాని అసలు పాఠకులు కూడా నిర్దిష్ట వివరాల కంటే స్పష్టమైన ముద్రల కోసం అపోకలిఫ్టిక్ ముక్కలను చదువుతారు. రాజకీయ గందరగోళం మరియు ప్రక్షాళన సమయంలో ఈ శైలి సాధారణంగా ఉపయోగించబడింది.

పేరు- పుస్తకాన్ని వ్రాసిన ప్రవక్త పేరు పెట్టారు.

రచయిత- యెహెజ్కేలు

1. యెహెజ్కేలు యాజక కుటుంబానికి చెందినవాడు. (యెహెజ్కేలు 1:3)
2. అతను 25 సంవత్సరాల వయస్సులో ఉన్నప్పుడు బాబిలోనియన్ బందిఖానా (597BC) యొక్క రెండవ తరంగంలో జెరూసలేం నుండి తీసుకువెళ్ళబడ్డాడు. (యెహెజ్కేలు 1:2)
3. టెల్ అబీబ్ లో ప్రవాసంలో ఉన్నప్పుడు, యెహెజ్కేలు 30 సంవత్సరాల వయస్సులో ప్రవక్తగా పిలువబడ్డాడు. (ఎజెకీల్ 1:1)

ప్రయోజనం- యెహెజ్కేలుకు రెండు ప్రయోజనాలున్నాయి:

1. పుస్తకం "రెండవ వేవ్" బందీలలో నివసిస్తున్న వారికి చెబుతుంది యూదా మరియు యెరూషలేములకు వ్యతిరేకంగా మరింత మరియు చివరి తీర్పు బాబిలోన్ ఇంకా రాబోతుంది.
2. ప్రేరేపిత ప్రవచన పుస్తకాల మాదిరిగానే, యెహెజ్కేలు క్రీస్తు ద్వారా సాధ్యమైన భవిష్యత్తు యొక్క మహిమ మరియు నిరీక్షణను సూచించాడు.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

- ఎ. యెహెజ్కేలు పుస్తకాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి బాబిలోనియన్ బందిఖానాలోని దశలను గుర్తుచేసుకోవడం సహాయకరంగా ఉంటుంది.
1. బాబిలోన్ ద్వారా మొదటి ముట్టడి 606 BCలో జరిగింది. డేనియల్ మరియు ఇతరులు ఈ గుంపులో బంధించబడ్డారు.
  2. రెండవ బహిష్కరణ 597 BCలో జరిగింది. యెహెజ్కేలు ఈ గుంపులో ఉన్నాడు మరియు 10,000 మంది బందీలకు-ఈ ఆక్రమణ సమయంలో ప్రవచించాడు.
  3. మూడవ ముట్టడిలో (క్రీ.పూ. 586) జెరూసలేం కొల్లగొట్టబడింది, ఆలయం ధ్వంసం చేయబడింది మరియు జనాభాలో ఎక్కువ మంది బందీలుగా తీసుకున్నారు.
  4. పైవన్నీ ద్వారా, యిర్మీయా యెరూషలేములో బోధిస్తున్నాడు.

బి. పుస్తకం అంతటా మొదటి వ్యక్తి ఏకవచనాన్ని ఉపయోగిస్తుంది.

సి. యెహెజ్కేల్ ప్రవచనాత్మక పని అతని ప్రవాసంలో ఐదవ సంవత్సరంలో ప్రారంభమైంది (ca. 592 BC) మరియు ప్రవాసం యొక్క కనీసం 27వ సంవత్సరానికి (సుమారు 570 BC) పొడిగించబడింది. (1:2; 29:17)

D. గొప్ప తిరుగుబాటు యొక్క గందరగోళ సమయాలను స్పష్టంగా వివరించడానికి రచన యొక్క అపోకలిఫ్టిక్ శైలి ఉపయోగించబడింది. ఇది ప్రారంభ పాఠకులకు సుపరిచితమైన ఇమేజరీ మరియు సింబాలిజంతో లోడ్ చేయబడింది, కానీ ఈ రోజు మనపై ఎక్కువగా కోల్పోయింది.

II. పుస్తకం యొక్క సందేశం. సందేశం దేవుని విశ్వసనీయత.

ఎ. పాపానికి ఫలితం తీసుకురావడంలో అతను విశ్వాసపాత్రుడు. (1-32)

బి. అతను తన ఆశీర్వాద ఒప్పందాన్ని నిలబెట్టుకోవడంలో నమ్మకంగా ఉన్నాడు. (33-48)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. జెరూసలేం పతనానికి ముందు ప్రవచనాలు. (1:1-24:27)

1. యెహెజ్కేలు "ఇశ్రాయేలు ఇంటికి కాపలాదారుగా" పనిచేయడానికి పిలువబడ్డాడు. (1:1-3:27)
2. చిహ్నాలను ఉపయోగించడం ద్వారా, జెరూసలేం విధ్వంసం అంచనా వేయబడింది. (4:1-5:17)
3. రాబోయే సంఘటన గురించి యెహెజ్కేల్ రెండు నిర్దిష్టమైన ఒరాకిల్స్ ను అందజేస్తాడు. (6:1 -7:27)
4. బందిఖానాలో ఉన్న ఆరవ సంవత్సరంలో, యెహెజ్కేలు ఆలయంలో విగ్రహారాధన మరియు దాని వల్ల కలిగే విధ్వంసం గురించి దర్శనం పొందాడు. (8:1-10:22)
  - a. అదే దర్శనంలో, యెహెజ్కేలు దేశ నాయకులపై తీర్పు రావడాన్ని చూశాడు. (11:1-15)
  - బి. యూదా వారి స్వదేశానికి తిరిగి రావడాన్ని కూడా అతను ఊహించాడు. (11:16-25)
5. జెరూసలేం తిరుగుబాటు (12:1-28), తప్పుడు ప్రవక్తలు (13:1-23), విగ్రహారాధన (14:1-23) కారణంగా నాశనము జరుగుతుంది.
6. శిక్షను వర్ణించే ఉపమానాలు మరియు రూపకాలు అందించబడ్డాయి. (15:1-18:32)
7. యెహెజ్కేలు ఇశ్రాయేలు అధిపతులను గూర్చి విలపించుచున్నాడు. (19:1-14)
8. జెరూసలేం నాశనాన్ని సూచించడానికి అదనపు ఉపమానాలు మరియు దృష్టాంతాలు ఉపయోగించబడతాయి. (20:1-24:27)

బి. ఇతర దేశాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రవచనాలు. (యెహెజ్కేలు 25:1 -3 2:32, 35:1-15) ప్రవచనాలు ప్రత్యేకంగా ఇవ్వబడ్డాయి:

1. అమ్మోన్. (25:1-7)
2. మోయాబు. (25:8-11)
3. ఎదోము. (25:12-14)
4. ఫిలిస్థీయా. (25:15-17)
5. టైర్. (26:1-28:19)
6. సిడాన్. (28:20-26)
7. ఈజిప్ట్. (29:1-32:32)
8. ఎదోము. (35:1-15)

సి. భవిష్యత్ ప్రవచనాలు. (యెహెజ్కేలు 33:1- 48:35)

1. యెహెజ్కేలు "కాపలాదారు" అని పిలువబడ్డాడు. (33:1-20)
2. యూదా వారి స్వదేశానికి తిరిగి వస్తాడని అతను ఊహించాడు. (33:21-34; 31; 36:1-38)
3. క్రీస్తు యొక్క మొదటి ప్రవచనం యెహెజ్కేలు యొక్క ఎండిపోయిన ఎముకల దర్శనం ద్వారా వస్తుంది. (37:1-28)
4. చర్చి యొక్క శత్రువులైన "గోగ్" మరియు "మాగోగ్"కి వ్యతిరేకంగా ఒక ప్రవచనం ఇవ్వబడింది. (38:1-39:29)
5. ఒక "కొత్త ఇజ్రాయేల్" దైవిక వైభవంతో మరియు స్వర్గం యొక్క రక్షణలో చిత్రీకరించబడింది. (40:1- 48:35)

IV. పుస్తకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

ఎ. ప్రవచనాలు నెరవేరాయి:

1. ఖచ్చితంగా యూదాకు వ్యతిరేకంగా యెహెజ్కేలు ప్రవచనాలు ఇతర దేశాల నిర్దిష్ట గమ్యాలను గురించి ప్రవచించినట్లే వచ్చాయి.
2. ఫోనిసియాలోని ప్రధాన నగరమైన టైర్ యొక్క విధి ఒక స్పష్టమైన మరియు క్లాసిక్ ఉదాహరణ. (యెహెజ్కేలు 26-28)
  - a. యెహెజ్కేలు తూరు గురించి ఇలా అన్నాడు, "నేను అనేక దేశాలను నీ మీదికి రప్పిస్తాను." (యెహెజ్కేలు 26:3)
  - బి. "వారు తూరు గోడలను ధ్వంసం చేస్తారు మరియు దాని బురుజులను పడగొడతారు" అని అతను చెప్పాడు. (యెహెజ్కేలు 26:4a)
  - సి. ఇంకా, "నేను ఆమె శిథిలాలను తీసివేసి, ఆమెను బేర్ రాక్ చేస్తాను." (యెహెజ్కేలు 26:4b)
  - డి. యెహెజ్కేలు కూడా ఇలా ప్రవచించాడు, "... వారు నీ గోడలను పడగొట్టి, నీ మంచి ఇళ్ళను పడగొట్టి, నీ రాళ్ళను, కలపను, రాళ్ళను సముద్రంలో పడవేస్తారు." (యెహెజ్కేలు 26:12b)
  - ఇ. ప్రభువు కొనసాగించాడు, "నేను నిన్ను బండరాయిగా చేస్తాను, మరియు మీరు చేపల వలలు వేయడానికి స్థలం అవుతారు." (యెహెజ్కేలు 26:14a)
  - f. చివరగా, "మీరు ఎప్పటికీ పునర్నిర్మించబడరు, ఎందుకంటే ప్రభువునైన నేను మాట్లాడాను, సార్వభౌమ ప్రభువు ప్రకటించాడు."

3. ఈ ప్రవచనం తర్వాత కొంతకాలం తర్వాత, రాజు నెబుచాద్నెజార్ టైర్ పై 13 సంవత్సరాల ముట్టడి (సుమారు 587-574 BC) నిర్వహించాడు.
  - a. అతను ప్రధాన భూభాగ నగరాన్ని నాశనం చేశాడు.
  - బి. ప్రజలు అర మైలు దూరంలో ఉన్న ద్వీపానికి పారిపోయారు.
4. అలెగ్జాండర్ ది గ్రేట్ వ్యతిరేకంగా వచ్చినప్పుడు 332 BC వరకు నగరం కోలుకుంది మరియు పునర్నిర్మించబడింది.
  - a. మరోసారి, ప్రజలు ద్వీపానికి పారిపోయారు.
  - బి. అలెగ్జాండర్ తన సైన్యం నగరాన్ని (ప్రధాన భూభాగంలో) కూల్చివేసి, రాళ్లు, కలప మరియు మట్టిని సముద్రంలోకి వేశాడు, ద్వీపానికి భూ వంతెనను నిర్మించాడు.
5. 314 BCలో అలెగ్జాండర్ జనరల్స్ లో ఒకరైన ఆంటిగోనస్ ఈ నగరాన్ని మళ్ళీ కొల్లగొట్టాడు.
6. నేడు, ప్రాచీన పట్టణమైన తూరులో ఏమీ మిగిలిపోలేదు.
  - a. అది నిలిచిన చోట దృఢమైన రాయి.
  - బి. నేటికీ అక్కడ మత్స్యకారులు వలలు విప్పారు.
7. ఈ సంఘటనల గురించి యెహెజ్కేలుకు స్పష్టంగా తెలుసుకోడానికి మూలం దేవుడే.

B. చివరి 11 అధ్యాయాలు (ఎజెకియేలు 38-48):

1. యెహెజ్కేలులోని చివరి పదకొండు అధ్యాయాలు డిస్సెన్సెషనలిస్టులు ఉపయోగించే ప్రాథమిక మేత.
  - a. 38 మరియు 39 అధ్యాయాలు కొంత ప్రపంచ శక్తిని సూచించడానికి మరియు సమయం ముగింపుకు దారితీసే గొప్ప సంఘర్షణకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాయి.
  - బి. 40-48 అధ్యాయాలు అక్షరాలా తీసుకోబడ్డాయి (అపోకలిఫ్టిక్ కాదు ఇమేజరీ ఉద్దేశించబడింది) మరియు భౌతికంగా పునర్నిర్మించిన దేవాలయం, జంతు బలుల పునఃస్థాపన, అర్చకత్వం, పాత నిబంధన పండుగలు మొదలైనవాటికి పిలుపునిస్తుంది.
2. ఈ వివరణ యొక్క సరికాని తక్షణమే స్పష్టంగా కనిపించాలి.
  - a. ఇది క్రీస్తు పూర్తి చేసిన ప్రాయశ్చిత్త పని స్వభావాన్ని చాలా తక్కువగా అంచనా వేస్తుంది. (cf. హెబ్రీయులు 10:10-14)
  - బి. ఇది 38-48 అధ్యాయాలలో ఉపయోగించిన శైలి లేదా సాహిత్య రకాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తుంది.
3. ప్రశ్నలోని అధ్యాయాలు ఖచ్చితంగా క్రీస్తు రాకడను మరియు ఆయన స్థాపించబోయే ఒడంబడికను సూచిస్తాయి.
  - a. యెహెజ్కేలు 37 ఇలా ముగుస్తుంది, "నేను వారితో సమాధాన ఒడంబడిక చేస్తాను; అది శాశ్వతమైన ఒడంబడికగా ఉంటుంది మరియు నేను వారి మధ్య నా పరిశుద్ధ స్థలాన్ని శాశ్వతంగా ఉంచుతాను." (వ. 26)
  - బి. 38 మరియు 39 అధ్యాయాలు యూదుల శత్రువుల పేర్లను హింసకు చిహ్నాలుగా ఉపయోగించాయి మరియు శత్రువులు సాతాను చర్చికి వ్యతిరేకంగా విసిరారు.
  - సి. 40-48 అధ్యాయాలు యేసుక్రీస్తు ద్వారా ఆరాధన మరియు సంబంధాన్ని అందిస్తాయి.
    - [1] "ఆలయం నుండి నది" (ఎజెకియేలు 47) ఖచ్చితంగా యేసు అందించిన "జీవజల ప్రవాహాన్ని" సూచిస్తుంది. (జాన్ 7:38)
    - [2] ద్వారపాలకునిగా పనిచేసే యువరాజు (ఎజెకియేలు 44:1-3) ఖచ్చితంగా మన కోసం స్వర్గ ద్వారాన్ని తెరిచాడు.
    - [3] యెహెజ్కేలు 48:35లో వాగ్దానము చేయబడిన ప్రభువు సన్నిధి మనలో జీవిస్తున్న ఆయన ఆత్మకు దాదాపుగా సూచన.
  - డి. సంక్షిప్తంగా, ఎజెకిల్ 38-48 భవిష్యత్ ప్రపంచ సంఘటనల కోసం ఒక బ్యూప్రింట్ కాదు; ఇది ఇజ్రాయెల్ (అంటే - చర్చి)తో చేసిన ఒడంబడిక యొక్క ఫలాన్ని అలొకికముగా చిత్రీకరిస్తుంది.

C. వ్యక్తిగత జవాబుదారీతనం.

1. ప్రవక్తల గురించిన మా అధ్యయనంలో, సామూహిక బాధ్యతకు సంబంధించిన అనేక ఉదాహరణలు మనం చూశాము.
  - a. ఒక దేశం మొత్తం దానిలోని పాపం యొక్క తీవ్రత మరియు వ్యాప్తికి శిక్షించబడుతుంది. (ఉదా - యూదా)
  - బి. ఒక సమూహం చేసిన పాపాల కారణంగా అమాయకులను బందీలుగా తీసుకున్న ఉదాహరణలను మనం చూశాము. (ఉదా - డేనియల్, ఎజెకిల్)

2. అయితే యెహెజ్కేలు మనకు వ్యక్తిగత జవాబుదారీతనం యొక్క ఉదాహరణను కూడా ఇచ్చాడు. (cf. ఎజెకీల్ 3:16-21; 9:4; 18:1-32)
  - a. పర్యవసానానికి మరియు అపరాధానికి మధ్య వ్యత్యాసం ఉందని ఇక్కడ గమనించాలి.
    - [1] కొన్నిసార్లు నేరస్థుల చర్యల నుండి కొన్ని పరిణామాలను అమాయకులు భరించవచ్చు.
    - [2] అయితే, అపరాధం లేదా అమాయకత్వం ఎల్లప్పుడూ వ్యక్తిగత ఎంపిక యొక్క ఫలితం.
  - బి. యెహెజ్కేలు 18 అనేది వ్యక్తిగత జవాబుదారీతనం యొక్క థీమ్ పై ప్రతిబింబించే గొప్ప అధ్యాయం. (cf. ఎజెకీల్ 18:4b, 17b-18:30)
3. ఈ కీలక సూత్రాన్ని ప్రతి తరంలో బోధించాల్సిన అవసరం ఉంది.
  - a. సామూహిక నీతి ఆలోచనను యేసు ఖండించవలసి వచ్చింది. (cf. జాన్ 8:39ff; మత్తయి 3:7-10)
  - బి. నా స్వంత అంతిమ విధి నా వ్యక్తిగత ఎంపిక ద్వారా వస్తుందని మేము గుర్తు చేసుకోవాలి.

డి. ది వ్యాలీ ఆఫ్ డ్రై బోన్స్. (యెహెజ్కేలు 37)

1. యెహెజ్కేలు తన దర్శనంలోని అత్యంత భయానక భాగాలలో ఒకటైన దానిలో, పాత, ఎండిపోయిన ఎముకలు ప్రాణం పోసుకోవడం చూశాడు.
2. ఇది స్పష్టంగా జీసస్ కొత్త ఇజ్రాయెల్ (అంటే - అతని చర్చి) లోకి ఊపిరి అని జీవాత్మ యొక్క ప్రవచనం.

డేనియల్

పరిచయం: డేనియల్ పుస్తకం ఒక మనోహరమైన పని. దానిలో కొంత భాగం అస్పష్టమైన అపోకలిప్టిక్ చిత్రాలతో కూడి ఉంటుంది, అయితే ఇతర భాగాలు అన్ని గ్రంథాలలోని కొన్ని అత్యంత ఉత్తేజకరమైన కథలను మాతో పంచుకుంటాయి.

ఈ పుస్తకం రెండు భాషల్లో వ్రాయబడింది. డేనియల్ 2:24b-7:28 అరామిక్ [లేదా సిరియన్ లేదా కల్డీ]లో కంపోజ్ చేయబడింది మరియు మిగిలిన పుస్తకం హీబ్రూలో ఉంది. ఆ వాస్తవం డేనియల్ యొక్క వ్యక్తిగత చరిత్రను ప్రతిబింబిస్తుంది ("నేపథ్యం" విభాగం చూడండి) మరియు బందిఖానా యూదు సంస్కృతిపై చూపే ప్రభావం.

పేరు-పుస్తకాన్ని వ్రాసిన ప్రవక్త పేరు పెట్టారు.

రచయిత-డేనియల్

1. డేనియల్ యూదాలో సంపన్న మరియు గొప్ప కుటుంబంలో జన్మించాడు.
2. 606 BCలో అతను బాబిలోనియన్ ఆక్రమణ యొక్క మొదటి తరంగంలో బందీగా తీసుకున్న వేలమందిలో ఒకడు. (1:1-7)
3. ప్రభుత్వ సేవలో డానియల్ తనకంటూ ప్రత్యేకతను చాటుకున్నాడు.
  - a. అతను నెబుచాద్నెజార్ కోర్టులో నాయకత్వం కోసం ప్రత్యేకంగా శిక్షణ పొందాడు. (1:3-6)
  - బి. డారియస్ రాజు డేనియల్ను తన ముగ్గురు ముఖ్య నిర్వాహకులలో ఒకరిగా నియమించాడు (6:3), మరియు అతనిని తన మొత్తం రాజ్యంపై నియమించాలని ప్లాన్ చేశాడు (6:4).
4. అతని బందిఖానా మరియు ప్రమోషన్ల అంతటా, అతను లోతైన ఆధ్యాత్మిక వ్యక్తిగా మిగిలిపోయాడు, తన దేవునికి మరియు అతని నమ్మకాలకు విశ్వాసపాత్రంగా ఉన్నాడు. (చూడండి. 1:8-16; 6:1)
  - a. అతను దేవుని సందేశాన్ని నమ్మకంగా ప్రకటించాడు. (5:24-8)
  - బి. కలలు మరియు దర్శనాలను వివరించే సామర్థ్యం అతనికి ఇవ్వబడింది.
    - [1] ఇతరులవి. (2-5)
    - [2] అతని స్వంతం. (7-12)
  - సి. అతని గొప్ప విశ్వాసం మరియు ప్రత్యేక సామర్థ్యం ఉన్నప్పటికీ, అతను ఎప్పుడూ తన క్రెడిట్ను క్లెయిమ్ చేసుకోలేదు. (2:27-30)
5. ఉదారవాద పండితులు ఈ పుస్తకం యొక్క డానియల్ యొక్క రచయితత్వాన్ని ప్రశ్నించినప్పటికీ, ఆ వాస్తవం గురించి చాలా సందేహం లేదు.
  - a. ఈ పుస్తకం డేనియల్ను రచయితగా చూపుతుంది. (cf. డేనియల్ 7:2; 8:1; 9:2; 12:4)
  - బి. డేనియల్ యొక్క చారిత్రాత్మకత అతని సమకాలీనుడైన ఎజెకిల్లో కనుగొనబడింది, అతను అతని గురించి చాలాసార్లు మాట్లాడాడు.
    - సి. యేసు యొక్క సాక్ష్యం ఏమిటంటే, ఈ పుస్తకం "దానియేలు, ప్రవక్త"చే వ్రాయబడింది. (మత్తయి 24:15)
    - డి. డెడ్ సీ స్క్రోల్స్ యొక్క ఆవిష్కరణ డేనియల్ యొక్క రచనకు మరింత పురావస్తు ఆధారాలను అందించింది.

ప్రయోజనం

1. బందీగా ఉన్న యూదా తన తక్షణ మరియు దీర్ఘకాల భవిష్యత్తును తెలుసుకోవడానికి అనుమతించడం పుస్తకం యొక్క ప్రారంభ ఉద్దేశ్యం.
  - a. భూమీద్ రాజకీయ రాజ్యాలు వస్తాయని, పోతాయని బందీలకు చెప్పింది.
    - బి. వారు దేవునికి నమ్మకంగా ఉండాలని ఆ పుస్తకం పిలుపునిచ్చింది.
2. పైన పేర్కొన్న వాటితో పాటు, అన్ని తరాల పాఠకుల ఉద్దేశ్యం, అతని చిత్తాన్ని తీసుకురావడంలో దేవుని ప్రావిడెన్షియల్ హస్తాన్ని చూపించడం.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

ఎ. బాబిలోనియన్ బందిఖానా (606 BC) మొదటి వేవ్లో డేనియల్ తీసుకోబడ్డాడని గుర్తుంచుకోండి.

B. అతను బాబిలోన్ యొక్క శక్తి యొక్క అత్యున్నత సమయంలో నివసించాడు మరియు మేడీస్ మరియు పర్షియన్

పతనానికి సాక్ష్యమిచ్చాడు.

సి. పుస్తకం 606 BC (1:1) నుండి 536 BC (10:1) వరకు కాలాన్ని వివరిస్తుంది.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

ఎ. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం దేవుని సార్వభౌమాధికారం.

1. బాబిలోన్, పర్షియా, గ్రీస్ మరియు రోమ్ యొక్క శక్తుల ద్వారా, దేవుడు తన ఉద్దేశాలను భరించేలా చేస్తాడు.
2. ఈ రోజు US, రష్యా, చైనా మొదలైన వాటి గురించి కూడా చెప్పవచ్చు.

బి. వ్యక్తులకు సంబంధించి, దేవుడు మానవుల నిర్ణయాలను నియంత్రించడు (cf. జాషువా 24:15; జాన్ 3:16), కానీ ఆయన కోరుకున్న లక్ష్యాలను తీసుకురావడానికి మన ఎంపికలను ఉపయోగిస్తాడు.

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. డేనియల్ మరియు ఇతరుల కథ.

1. డేనియల్ మరియు యూదా నుండి వచ్చిన మరో ముగ్గురు బందీలు నెబుచాద్నెజార్ ఆస్థానంలో సేవ చేయడానికి శిక్షణ పొందారు. (1:1-7)
  - a. వారు రాజు ఆహారంతో తమను తాము అపవిత్రం చేసుకోరు. (1:8-16)
  - బి. వారి ఉపవాసం ద్వారా, దేవుడు వారి యధార్థత కోసం వారిని నిలబెట్టాడు మరియు ఆశీర్వాదించాడు. (1:17-21)
2. నెబుకద్నెజరు కలత చెందినప్పుడు, దానియేలు మాత్రమే దానిని అర్థం చేసుకోగలిగాడు. (2:1-45)
3. అప్పుడు అతనికి రాజు ఆస్థానంలో ప్రముఖ స్థానం ఇవ్వబడింది. (2:46-9)
4. నెబుచాద్నెజార్ ఆరాధన కోసం ఒక బంగారు ప్రతిమను నెలకొల్పాడు (3:1-7), కానీ షద్రక్, మేషాక్ మరియు అబేద్నెగో దాని ముందు నమస్కరించడానికి నిరాకరించారు. (3:8-12)
5. ముగ్గురూ అగ్నిగుండంలో పడవేయబడ్డారు కానీ దేవునిచే విడిపించబడ్డారు. (3:13-30)
6. నెబుకద్నెజరుకు దానియేలు వివరించిన మరొక కల వచ్చింది. (4:1-27)
  - a. నెబుచాద్నెజార్ తన గర్వం కారణంగా తాత్కాలికంగా పిచ్చివాడిగా మారినప్పుడు దాని సందేశం నెరవేరింది. (4:28-33)
  - బి. అతడు కోలుకొని దేవుణ్ణి స్తుతించాడు. (4:34-37)
7. నెబుచాద్నెజార్ యొక్క వారసుడు, బెల్షాజార్ కింద, డానియల్ గోడపై కనిపించిన రహస్యమైన రాతను అర్థం చేసుకున్నాడు. (5:1-28)
8. మాదీయుడైన డారియస్ బబులోనును జయించినప్పుడు మరియు బెల్షాజరు చంపబడినప్పుడు ఆ ప్రవచనం ఆ సాయంత్రం నెరవేరింది. (5:29-31)
9. డారియస్ ఆస్థానంలో దానియేలుకు గౌరవప్రదమైన స్థానం ఇవ్వబడింది. (6:1-3)
10. అసూయతో సహచరులు అతనికి వ్యతిరేకంగా పన్నాగం పన్నారు (6:4-9), కానీ డేనియల్ సింహాల గుహలోకి విసిరివేయబడినప్పుడు, దేవుడు వారి నోరు మూయించాడు. (14:10-28)

B. డేనియల్ దర్శనాలు మరియు ప్రవచనాలు. (డేనియల్ 7:1 -12:13)

1. పుస్తకం యొక్క రెండవ సగం డేనియల్ జీవితం యొక్క వ్యక్తిగత రికార్డు నుండి దేవుని రాజ్యం గురించి అతను అందుకున్న వెల్లడి వరకు వెళ్తుంది. వీటిలో ఇవి ఉన్నాయి:
  - a. నాలుగు మహా మృగాల దర్శనం. (7:1-28)
  - బి. పొట్టేలు మరియు శాగ్గి మేక యొక్క దృశ్యం. (8:1-27)
  - సి. 70 వారాల దృష్టి. (9:1-27)
  - డి. మక్కాబియన్ యుగంలో జరిగిన సంఘటనల దృశ్యం. (10:1-12:3)
2. దానియేలు పుస్తకానికి ముద్ర వేయమని చెప్పబడింది. (12:4-5)

IV. పుస్తకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

A. భూసంబంధమైన రాజ్యాలు మరియు దేవుని రాజ్యం.

1. డేనియల్ 2లో, నెబుచాద్నెజార్ నాలుగు విభిన్న పదార్థాలతో చేసిన చిత్రం గురించి కలలు కన్నాడు.
  - a. ఈ చిత్రం బంగారం కంటే ముందు ఉంది, ఛాతీ మరియు చేతులు వెండి, పొట్ట మరియు తోడలు ఇత్తడి,

కాళ్ళు ఇనుము మరియు పాదాలు ఇనుము మరియు మట్టితో ఉన్నాయి.

బి. డేనియల్ నాలుగు భూసంబంధమైన రాజ్యాలుగా అర్ధాన్ని వివరించాడు:

[1] బంగారం బాబిలోన్.

[2] వెండి మేడో-పర్షియా.

[3] బ్రాస్ అనేది గ్రీస్.

[4] ఐరన్ రోమ్.

సి. నాల్గవ రాజ్యం రోజుల్లో, మానవ చేతులతో నరికివేయబడని ఒక రాయి బోల్తా పడి విగ్రహాన్ని నాశనం చేస్తుంది.

డి. ఆ రాయి స్పష్టంగా దేవుని చర్చి స్థాపనకు సూచించింది. (cf. చట్టాలు 2)

2. డేనియల్ 7లో, ప్రవక్త నాలుగు జంతువుల దృష్టిని పంచుకున్నాడు.

a. వారు ఒకే నాలుగు సామ్రాజ్యాల కోసం నిలబడతారని నేను నమ్ముతున్నాను.

బి. డేనియల్ 7:13-14లో, క్రీస్తు యొక్క పునరుజ్జీవం, ఆరోహణం మరియు ఔన్నత్యం వివరించబడినట్లు కనిపిస్తుంది.

సి. నాల్గవ మృగం చేసిన దురాగతాలను సూచించే అవకాశం ఉంది

ప్రారంభ చర్చి యొక్క రోమ్ హింస, (cf. 7:19-27)

3. దానియేలు 8లో, ఒక పొట్టేలు మరియు ఒక మేక మేక దర్శనం ఉంది.

a. ఇవి రెండవ మరియు మూడవ రాజ్యాల భవిష్య చిత్రాలు. (అంటే మేడో-పర్షియా మరియు గ్రీస్)

బి. శాగ్గి మేక యొక్క "ప్రముఖ గంట" బహుశా అలెగ్జాండర్ ది గ్రేట్ కు సూచనగా ఉండవచ్చు. (cf. డేనియల్ 8:9-14)

సి. "చిన్న గంట" అనేది ఆంటియోకస్ ఎపిఫనీస్ యొక్క చిహ్నంగా ఉండవచ్చు. (8:9-14)

B. డేనియల్ 9 యొక్క "డెబైవై వారాలు".

1. ఈ భాగానికి అందించబడిన వివరణలు విభిన్నంగా ఉంటాయి.

2. రెండు ప్రధానమైనవి పరిగణించదగినవి:

a. కొందరు డెబైవై వారాలు (లేదా డెబైవై ఏడులు) అనేక సంవత్సరాలు (అంటే 490 సంవత్సరాలు) అని పేర్కొన్నారు.

[1] మీరు 458 BCలో ఎజ్రాకు అర్థాకెన్సర్స్ యొక్క డిక్రీతో ప్రారంభించి (cf. ఎజ్రా 7:6-7; 9:9) మరియు 69 x 7 సంవత్సరాలు (అంటే 483 సంవత్సరాలు) ముందుకు వస్తే, మీరు 26వ తేదీకి చేరుకుంటారు. క్రీ.శ - యేసు తన బహిరంగ పరిచర్యను ప్రారంభించిన సంవత్సరం. (చూడండి. 9:25)

[2] డెబైవై వారం అతని పని పూర్తి అవుతుంది. (cf. 19:26-27)

బి. చాలా మటుకు, డెబైవై వారాల సంవత్సరాలు మెస్సియానిక్ పని ఫలవంతం కావడానికి మరియు నెరవేరడానికి అవసరమైన మొత్తం కాలానికి పూర్తిగా ప్రతీక. (చూ. 9:24)

సి. సమగ్రతతో కూడిన విశ్వాసం.

1. క్లిష్ట పరిస్థితులలో తమ విశ్వాసాన్ని మరియు దేవునితో తమ నడక యొక్క యధార్థతను కాపాడుకున్న హీరోలు మరియు హీరోయిన్ల ఉదాహరణలతో బైబిల్ నిండి ఉంది.

a. జోసెఫ్. (ఆదికాండము 38-50)

బి. ఎస్టేర్.

సి. జాన్ బాప్టిజం. (మత్తయి 14:1-2)

డి. హెబ్రీయులందరూ 11.

2. డేనియల్ ఒకే సూత్రానికి రెండు క్లాసిక్ ఉదాహరణలను తెస్తుంది:

a. షడ్రక్, మేషాక్, అబేద్నెగో మరియు మండుతున్న కొలిమి.

బి. డేనియల్ మరియు సింహాల గుహ.

3. రెండు పరిస్థితులూ హీరోలకు హాని కలగకుండా ముగిసిపోయినందున, మేము కొన్నిసార్లు వారి కథల నుండి తప్పు సందేశాన్ని అందిస్తాము.

a. దేవుడు తన ప్రజలను ఎప్పుడూ హాని నుండి దూరంగా ఉంచుతాడనే సందేశం కాదు. (cf. హెబ్రీయులు 11:35-38)

బి. డేనియల్ 3:16-17లో బందీలుగా ఉన్న ముగ్గురు రాజులు నెబుచాద్నెజార్ కు ఇచ్చిన ప్రతిస్పందనలో ఈ

సందేశం మూసివేయబడింది.

c. విశ్వాసంతో నడుచుకోవడమే వారి కథలకు సరైన సందేశం.

పరిచయం - మైనర్ ప్రవక్తలు

లోతైన అధ్యయనాల శ్రేణి క్రిందివికాదుబైబిల్ టెక్స్ట్ యొక్క లోతైన వివరణను ప్రదర్శించడానికి రూపొందించబడింది, కానీ విద్యార్థికి విస్తృతమైన నేపథ్య సమాచారాన్ని అందించడానికి ఇది ఈ అంకితభావంతో ఉన్న పురుషులు మరియు వారి సమయాలను బాగా అర్థం చేసుకోవడంలో సహాయపడుతుంది.

ప్రవక్త కార్యాలయం

"చట్టం క్రింద కనీసం ఐదు తరగతుల వక్తలు ఉన్నారు -- మోషే, శాసనకర్త; జ్ఞానులు, సలహాలు ఇచ్చేవారు; ధర్మశాస్త్రాన్ని బోధించిన యాజకులు; ప్రవక్తలు, వారి ద్వారా దేవుడు తన మాటను పలికాడు; మరియు కీర్తనకర్తలు, గాయకులు. లేదా ఇజ్రాయెల్లోని కవులు" (హోమర్ హేలీ).

"సాధారణ నిర్వచనం ప్రకారం, భవిష్యవాణి అనేది మానవ మౌత్పీస్ ద్వారా మాటలలో మౌఖిక లేదా వ్రాతపూర్వక బహిర్గతం, ఇది దేవుని ద్యోతకాన్ని ప్రసారం చేస్తుంది మరియు అతని చిత్తాన్ని మనిషికి తెలియజేస్తుంది" (గ్లీసన్ ఆర్చర్, జూనియర్).

అతని సోదరుడు అహరోను తన "ప్రవక్త" అవుతాడని దేవుడు మోషేతో చెప్పాడు (నిర్గ. 7:1). దేవుడు ఈ పని యొక్క స్వభావాన్ని నిర్ణయించడము 4:14-16లో వివరిస్తాడు ..... ప్రవక్త ఒక "నోరు." ప్రభువు డ్యూటీలో ఒక ప్రవక్త మరియు అతని పని గురించి మరింత చర్చిస్తాడు. 18:18-22, మరియు ఎవరు నిజమైన ప్రవక్త మరియు ఎవరు తప్పుడు ప్రవక్త అని మనం ఎలా నిర్ధారిస్తామో తెలియజేస్తుంది.

భవిష్యత్తు గురించి ముందుగా చెప్పడం అనేది ప్రవచనంలో ఒక చిన్న భాగం మాత్రమే; ప్రవక్త యొక్క ప్రధాన పని ఏమిటంటే, దేవుని చిత్తాన్ని తన ప్రజలకు వెల్లడించడం ..... దేవుడు వారి నుండి ప్రస్తుతం ఏమి ఆశించాడు. "దేవుని ప్రతినిధిగా అతను ముందుగా చెప్పేవాడు కంటే ముందు చెప్పేవాడు" (హేలీ).

ఈ వ్యక్తుల యొక్క బైబిల్ శీర్షికలు

ప్రవక్త --- (హీబ్రూ: నబీ ..... పిలవబడిన వ్యక్తి). "ప్రవక్త తన స్వంత అభిప్రాయాలను ఇతరులను ఒప్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో స్వీయ-నియమించబడిన వృత్తినిపుణునిగా పరిగణించకూడదు, కానీ అతను దేవుని నుండి ప్రసారం చేయవలసిన సందేశాన్ని స్వర్ణ న్యాయస్థానం నుండి ప్రవక్తగా ప్రకటించడానికి దేవుడు పిలిచాడు. మనిషికి" (విలుకాడు).

సీయర్ --- (హీబ్రూ: hozeh లేదా ro'eh). "చూసేవానిగా ("చూసే" వ్యక్తి) అతను తన స్వంత మనస్సు యొక్క ఆలోచనలు లేదా అభిప్రాయాలను పరిణామం చెందకుండా తప్పించుకుంటాడు మరియు దేవుడు అతనికి చూపించిన దానికే తనను తాను పరిమితం చేసుకుంటాడు" (విలుకాడు). ఈ పురుషులు పిలిచిన తొలి పదంగా ఇది కనిపిస్తుంది (చూడండి: I సామ్. 9:9).

దేవుని మనిషి --- (I సామ్. 9:6; I రాజులు 17:18). "ఈ శీర్షిక ప్రవక్త తప్పనిసరిగా దేవునికి సంబంధించిన వ్యక్తి అయి ఉండాలని సూచించింది, పూర్తిగా అతని కారణానికి అంకితం చేసి, అతని వ్యక్తిగత సహవాసాన్ని ఆస్వాదించాడు. అందువల్ల, అతను దేవుని వాక్యాన్ని ప్రసారం చేయగలడని విశ్వసించవచ్చు, ఎందుకంటే అతను దేవుడు జ్ఞానోదయం చేసినట్లే మాట్లాడాడు. అతనికి మరియు మాట్లాడటానికి మార్గనిర్దేశం" (ఆర్చర్).

యెహోవా సేవకుడు --- (I దిన. 6:49; I రాజులు 18:36).

యెహోవా దూత --- (Is. 42:19).

కావలివాడు --- (యెహెజ్కేలు 3:17; 33:7).

ప్రవక్త కార్యాలయం యొక్క బాధ్యతలు

"OT ప్రవక్తల బాధ్యత ప్రధానంగా ప్రవచనం అనే పదం యొక్క ఆధునిక అర్థంలో భవిష్యత్తును అంచనా వేయడం కాదు, బదులుగా అతను ద్యోతకం ద్వారా కమ్యూనికేట్ చేసిన దేవుని చిత్తాన్ని తెలియజేయడం" (గ్రీసన్ ఆర్చర్).

"ప్రవక్త వారి స్వంత యోగ్యత లేదా బలం లేదా మానవ మిత్రుల శక్తిపై కాకుండా, యెహోవా దయ మరియు శక్తిని అందించే శక్తిని మాత్రమే విశ్వసించమని దేవుని ప్రజలను ప్రోత్సహించే బాధ్యతను కలిగి ఉన్నాడు" (ఆర్చర్).

"ప్రవక్త తన ప్రజలకు భద్రత మరియు ఆశీర్వాదం వారు ఒడంబడికకు విశ్వాసపాత్రంగా కట్టుబడి ఉండటంపై పరతు పెట్టబడిందని గుర్తుచేసే బాధ్యతను కలిగి ఉన్నాడు మరియు ఈ కట్టుబడి సిద్ధాంతపరమైన నమ్మకం మాత్రమే కాకుండా, వారి పూర్ణ హృదయంతో దేవునికి విధేయత చూపడానికి మరియు నడిపించడానికి వారి చిత్తాన్ని చిత్తశుద్ధితో సమర్పిస్తుంది. దైవిక జీవితం. అటువంటి సమర్పణ కాకుండా, ఎలాంటి త్యాగం లేదా ఆచార ఆరాధనలు భగవంతుడిని సంతృప్తి పరచలేవు. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, రక్షించే విశ్వాసంలో పవిత్రమైన నడక ఉంటుంది" (విలుకాడు).

"భవిష్యత్తుకు సంబంధించి ఇజ్రాయెల్ ను ప్రోత్సహించడానికి ప్రవక్త ఉద్దేశించబడింది. భవిష్యత్తు యొక్క ఈ హామీ, నిజమైన విశ్వాసం యొక్క అంతిమ విజయం, ఇజ్రాయెల్ లోని నిజాయితీగల విశ్వాసులను దేవునిపై విశ్వాసం ఉంచడానికి మరియు అతనిపై విశ్వాసం ఉంచడానికి ప్రోత్సహించడానికి బాగా లెక్కించబడింది. అన్ని విరుద్ధమైన ప్రదర్శనలు మరియు ప్రతికూల పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటారు" (ఆర్చర్).

"హీబ్రూ ప్రవచనం నెరవేరిన ప్రవచనం యొక్క అబ్జెక్టివ్ ధృవీకరణ ద్వారా దేవుని సందేశం యొక్క అధికారాన్ని ముద్రిస్తుంది" (ఆర్చర్).

"బోధకులలో రెండు తరగతులు ఉన్నాయి --- ఏదైనా చెప్పడానికి మంచి బోధకులు, మరియు ఏదైనా చెప్పవలసిన పేద బోధకులు. కానీ మరొక మరియు ఉన్నతమైన తరగతి ఉంది. ఇందులో చెప్పడానికి ఏదైనా ఉన్నవారు మరియు ఎవరు ఉంటారు. చెప్పాలి. ప్రవక్తలు అలాంటివారే." --- ఆల్బర్ట్ నడ్సన్

అమోస్

వ్యక్తిగత నేపథ్యం

పేరు యొక్క అర్థం అమోస్ (ఇది హీబ్రూ క్రియ నుండి వచ్చింది అమోస్= "భారాన్ని మోయడానికి, మోయడానికి") "భారాన్ని మోసేవాడు." అతను యూదా యొక్క దక్షిణ రాజ్యానికి చెందినవాడు, పట్టణానికి చెందినవాడు ఔకోవా-బెత్లెహేమ్ కు దక్షిణాన ఆరు మైళ్లు, జెరూసలేంకు దక్షిణాన పన్నెండు మైళ్లు మరియు డెడ్ సీకి పశ్చిమాన పద్దెనిమిది మైళ్లు. ఔకోవాపెద్ద గొర్రెల పెంపకం జిల్లాకు కేంద్రంగా ఉంది.

అమోస్ తనను తాను మూడు వేర్వేరు వృత్తులను కలిగి ఉన్న వ్యక్తిగా వివరించాడు: కాపరి(అమోస్ 1:1) --- ఇది హీబ్రూ పదం *naqod*, ఇది ఒక నిర్దిష్ట చిన్న, కఠినమైన, మచ్చలు గల వివిధ రకాల గొర్రెలను మేపుకునే వ్యక్తిని వర్ణించడానికి ఉపయోగించే పదం. ఇది తక్కువ ఆహారం అవసరం మరియు ఎడారిలో బాగా జీవించగలదు మరియు ఇది అత్యుత్తమ నాణ్యత మరియు గొప్ప విలువ కలిగిన ఉన్నిని ఉత్పత్తి చేస్తుంది.

పశువుల కాపరి(అమోస్ 7:14)--- ఇది బోకర్ అనే హీబ్రూ పదం, ఇది పశువులను పెంచే లేదా మేపుకునే వ్యక్తిని సూచిస్తుంది.

సైకమోర్ అత్తి పండ్ల సాగుదారు(అమోస్ 7:14) --- ఇది అడవి అత్తి (హీబ్రూలో *siq-mim*) సరైన సీజన్ లో త్రవ్వినప్పుడు రసం యొక్క బంతిని వెదజల్లుతుంది మరియు దిగువ తరగతుల వారు కొనుగోలు చేయగలిగిన ఒక విధమైన తినదగిన పండుగా గట్టిపడింది. ఈ చెట్టు ఔకోవా కంటే తక్కువ ఎత్తులో కనుగొనబడింది, కాబట్టి అమోస్ నిస్సందేహంగా ఈ చెట్లను పోషించడానికి కొంత ప్రయాణం (బహుశా డెడ్ సీ ప్రాంతం వరకు) చేయాల్సి వచ్చింది.

"ఈ వృత్తులు అమోస్ కు ఇజ్రాయెల్ మరియు యూదాలోని ఉన్ని మరియు పశువుల మార్కెట్లకు పెద్ద మొత్తంలో ప్రయాణించాల్సిన అవసరం ఏర్పడింది. ఈ విధంగా, అతను సైనిక, సామాజిక మరియు ఆర్థిక పరిస్థితులను మరియు ధనికులు మరియు పేదల యొక్క అభ్యాసాలను ప్రత్యక్షంగా నేర్చుకున్నాడు" (జాన్ T. విల్లీస్).

అమోస్ ఉన్నాడుకాదు ఒక "ప్రోఫెషనల్" ప్రవక్త, కానీ ప్రభువు తన ప్రజలకు తన వాక్యాన్ని అందించడానికి ఉపయోగించే ఒక సాధారణ వ్యక్తి. "నేను ప్రవక్తను కాను, నేను ప్రవక్త కుమారుడిని కాదు ... కానీ ప్రభువు నన్ను మందను అనుసరించకుండా తీసుకున్నాడు మరియు ప్రభువు నాతో ఇలా అన్నాడు, 'నా ప్రజలైన ఇశ్రాయేలుకు ప్రవచించండి.' ఇప్పుడు ప్రభువు మాట వినండి!" (అమోస్ 7:14-16). అతనికి ప్రత్యేక శిక్షణ లేదు; అతను గ్రాడ్యుయేట్ కాదు ప్రవక్తల పాఠశాల "బ్యాండ్లు" -- I శామ్యూల్ 10:5, 10, మరియు "కంపెనీలు" -- I శామ్యూల్ 19:20, మరియు "ప్రవక్తల కుమారులు" -- I రాజులు 20:35) లేదా అతను ఏ ప్రవక్తల వంశానికి చెందినవాడు కాదు.

అతను ఇజ్రాయెల్ (ఉత్తర రాజ్యం) పౌరుడు కూడా కాదు, యూదా (దక్షిణ రాజ్యం) యొక్క పౌరుడు. అయినప్పటికీ, ఉత్తర రాజ్య ప్రజలకు వాక్యాన్ని ప్రకటించడానికి దేవుడు అతన్ని ఇశ్రాయేలుకు పంపాడు. అతను ధనవంతుడు కాదు, ఇంకా సంపన్నులను హెచ్చరించడానికి పంపబడ్డాడు; విలాసవంతమైన వ్యక్తి కాదు, లేదా సోమరితనం ఉన్నవాడు, ఇంకా ఇద్దరికీ పంపబడ్డాడు. MESSAGE నుండి మనిషిని వేరు చేయడానికి ఇవన్నీ రూపొందించబడ్డాయి. వ్యక్తిగత అనుచరులను ఆకర్షించే ఈ వ్యక్తి గురించి ఏమీ ఉండకూడదు. ఇది ప్రజలు దృష్టి పెట్టాలని దేవుడు కోరుకున్న సందేశం, దూతపై కాదు!

అమోస్ తన ప్రవచనాత్మక పనిలో చాలా వరకు చేసాడు, (వీటి మొత్తం బహుశా ఒక సంవత్సరం లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కాలం ఉండకపోవచ్చు --- అమోస్ 1:1) బెతెల్ నగరంలో (అమోస్ 7:10), అక్కడ అతను ఖండించబడ్డాడు. పూజారి అమజ్యా ద్వారా మరియు ఇజ్రాయెల్లో మరింత బోధించడం నిషేధించబడింది.

"ఎవరో అమోస్ను 'మొదటి గొప్ప సంస్కర్త'గా అభివర్ణించారు. అతను ప్రవక్తల పాఠశాలకు చెందినవాడు కాదు, ఈ సమయానికి ప్రజలకు ఏమి కావాలో ఏదేవుడా ... అమోస్లో రాజనీతిజ్ఞుడు లేదా పౌరుడి యొక్క సానుభూతి, వెచ్చని ప్రేమ మరియు భావన లేదు, కానీ న్యాయం యొక్క చల్లని భావం. మరియు సరియైనది. అతను న్యాయం మరియు ధర్మానికి కఠినమైన ప్రవక్త. హెబ్రీయో యొక్క ఆత్మ ప్రేమ దయ అనే పదంలో సంక్షిప్తీకరించబడింది; అమోస్ అనేది న్యాయం అనే ఒక్క పదంలో సంగ్రహించబడింది" (హెబ్రీయో పేల్).

"అతను జీవించిన చీకటి రోజులు దృఢమైన నైతికత మరియు నిర్భయత కలిగిన వ్యక్తిని కోరింది. అమోస్ అలాంటివాడు. టెకోవా ఎడారిలోని కఠినమైన భూభాగంలో అచ్చు వేయబడిన అతని పాత్ర, అతను పూజారి మరియు ప్రజల ముందు నిలబడటానికి వీలు కల్పించింది. దేవుడు అతనికి ఇచ్చిన పదం" (ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ). "దేవుని పిలుపు మేరకు, అతను ఇజ్రాయెల్ యొక్క ఉత్తర రాజ్యం యొక్క గర్వించదగిన రాజధానిలో శత్రు సందేశాన్ని ప్రకటించడానికి కేవలం సాధారణ వ్యక్తిగా జుడాలోని తన ఇంటిని విడిచిపెట్టాడు. గుర్తింపు పొందిన ప్రవక్తగా ఎటువంటి హెబ్రీయో లేకుండా, అతను ఎఫ్రాయిమ్ ప్రజల పక్షపాతాన్ని ధైర్యంగా ఎదుర్కొన్నాడు. దేవుని నుండి తన ఆజ్ఞను నమ్మకంగా అమలు చేయండి. కఠినమైన నమ్మకాలు మరియు ఉక్కు సంకల్పం ఉన్న వ్యక్తి, అతను సమారిటన్ సోపానక్రమంలోని అత్యున్నత కార్యకర్త కూడా తన ఉద్దేశ్యం నుండి మళ్లించలేడు" (గ్రీసన్ ఎల్. ఆర్చర్, జూనియర్).

తేదీ
అమోస్ 1:1 ఈ ప్రవచనం ఎప్పుడు జరిగిందో మనకు చాలా ఖచ్చితమైన చిత్రాన్ని ఇస్తుంది. ఇది కింగ్ ఉజ్జియా (క్రీ.పూ. 792-740), మరియు ఇజ్రాయెల్ రాజు జెరోబోమ్ II (క్రీ.పూ. 793-753) కాలంలో జరిగింది. బెతెల్కు అతని మిషన్ కూడా "భూకంపానికి రెండు సంవత్సరాల ముందు" జరిగినట్లుగా మరింత ఖచ్చితంగా తేదీ చేయబడింది. ఇది ఉజ్జియా పాలనలో చాలా తీవ్రమైన భూకంపం, ఇది శతాబ్దాలపాటు జ్ఞాపకం వచ్చింది --- "యూదా రాజు ఉజ్జియా కాలంలో భూకంపానికి ముందు మీరు పారిపోయినట్లే మీరు పారిపోతారు" (జెకర్యా 14:5). ఈ సమాచారం ఫలితంగా, చాలా మంది పండితులు అతని ప్రవచనాత్మక పనిని 760 మరియు 755 BC మధ్య ఎక్కడో గుర్తించారు.

చారిత్రక నేపథ్యం
ఉత్తర రాజ్యం (ఇజ్రాయెల్) యొక్క అదృష్టాలు వారి శ్రేయస్సు మరియు శాంతి యొక్క అత్యున్నత స్థానాల్లో ఒకదానిని చేరుకున్న సమయం ఇది. జెరోబాము తన సరిహద్దులను దాదాపు పాత డేవిడ్ రాజ్యానికి విస్తరించగలిగాడు. దక్షిణ రాజ్యం (యూదా)తో కూడా శాంతి ఉంది. "జుడా అనేక అంశాలలో ఇజ్రాయెల్కు లొంగిపోయిన సుదీర్ఘ కాలం సంఘర్షణ తరువాత, ఇప్పుడు సహకారం మరియు పరస్పర సంస్థ యొక్క స్ఫూర్తి రెండు రాజ్యాల మధ్య వాణిజ్య మరియు వాణిజ్య ప్రవాహానికి దారితీసింది" (న్యూ లేమాన్ యొక్క బైబిల్ వ్యాఖ్యానం).

ఇది గొప్ప ఆర్థిక శ్రేయస్సు మరియు జాతీయ బలం యొక్క సమయం. సంపద పెరుగుదల విస్తృతమైన నిర్మాణ

కార్యక్రమాలకు కూడా దారితీసింది. మునుపటి రోజుల్లో సాధారణ ఇటుక కత్తిరించిన రాయి మరియు దంతపు అలంకరణల భవనాలకు దారితీసింది. వారికి "శీతాకాలపు గృహాలు" మరియు "వేసవి గృహాలు" ఉన్నాయి (ఆమోస్ 3:15). వారికి "దంతపు ఇళ్ళు" (ఆమోస్ 3:15), మరియు "బాగా కత్తిరించిన రాతి ఇళ్ళు" (ఆమోస్ 5:11) ఉన్నాయి. వారు "దంతపు మంచాలపై" ఆనుకుని ఉన్నారు (ఆమోస్ 6:4); మంచాలపై విస్తరించి ఉంది; తిన్నగా మరియు త్రాగడానికి; శ్రేష్టమైన తైలాలతో తమను తాము అభిషేకించుకున్నారు; సంగీతంతో చుట్టుముట్టబడి ఉన్నాయి (ఆమోస్ 6:4-7). సంక్షిప్తంగా, వారు "సీయోనులో సుఖంగా ఉన్నారు" (ఆమోస్ 6:1).

"ఏకకాలంలో పెరిగిన సంపదతో పాటు సాంఘిక దురాచారాలలో పెరుగుదల ఉంది, ఇది సోలమన్ పాలన యొక్క శ్రేయస్సును కలిగి ఉంది; ధనవంతులు చాలా ధనవంతులు అయ్యారు మరియు పేదలు మరింత పేదలుగా మారారు" (న్యూ లేమాన్ యొక్క బైబిల్ వ్యాఖ్యానం). "వారి ఆర్థిక శ్రేయస్సు మరియు జాతీయ బలం వారి భద్రతను పెంపొందించడం కొనసాగించడంతో, అంతర్గత క్షయం వారి ప్రాణాధారాలను తినేస్తోంది" (ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ).

భూమిపై సామాజిక శ్రద్ధ పూర్తిగా కొరవడింది. పేదల ఆర్థిక దోపిడీతో సహా తమ లాభాలను పెంచుకోవడానికి ధనవంతులు ఏమీ ఆపలేరు. న్యాయ వ్యవస్థ కూడా భ్రష్టుపట్టిపోయిందని, పేదలకు కోర్టుల్లో కూడా ఆశ్రయం లేకుండా పోయిందన్నారు. "ధనవంతులు ఎక్కువ విలాసాలను కోరుకునే వారి భార్యల అత్యాసక్తితో ఉల్లాసంగా మరియు తృప్తిగా జీవించారు" (న్యూ లేమాన్ బైబిల్ కామెంటరీ).

"అన్ని నైతిక, సామాజిక మరియు రాజకీయ అవినీతికి వెనుక ఒక ప్రాథమిక కారణం ఉంది: మతపరమైన క్షయం మరియు మతభ్రష్టత్వం" (హోమర్ హేలీ). ప్రజలు మతపరమైనవారు, కానీ వారు ఆధ్యాత్మికతకు దూరంగా ఉన్నారు. వారి మతం బాహ్య చర్యలను కలిగి ఉంది --- వారు దేవుని కోసం ఒక ప్రదర్శనలో ఉన్నారు, కానీ అతను మోసపోలేదు. "వారు తమ ఖరీదైన 'చర్చి భవనాల్లో' తమను తాము గర్వించుకున్నారు. వారు అర్పించిన అనేక త్యాగాల గురించి, మరియు చట్టం నిర్దేశించినట్లుగా ('చట్టబద్ధత') వారు వాటిని ఖచ్చితంగా అర్పిస్తున్నారని వారు గొప్పగా చెప్పుకున్నారు. వారు ఆరాధన కార్యక్రమాలలో వారి సంపూర్ణ హాజరు రికార్డులో కీర్తించారు. పాడటానికి వారి ప్రయత్నాలకు వారు బాగా సంతోషించారు. ప్రభువును స్తుతించాడు. కానీ, దీనికి విరుద్ధంగా, పరిమాణం, సంఖ్యలు మరియు బాహ్య ప్రదర్శన నిజంగా మతం అనే ఆలోచనను ఆమోస్ తిరస్కరించాడు!" (విల్లిస్). ఆమోస్ "సామాజిక సువార్త" బోధకుడని కొందరు విమర్శించారు. అయితే, "భగవంతుని హృదయపూర్వకంగా ప్రేమించడమే మతం యొక్క హృదయం అని దేవుడు స్పష్టం చేశాడు, మరియు తనలాగే ఒకరి పొరుగువారిని ప్రేమించడం. ఈ రెండు అంశాలు లేకుండా, ఎన్ని బాహ్య చర్యలైనా దేవునికి అర్థరహితం" (విల్లిస్).

"ప్రవక్తలు సమయ సేవకులుగా దిగజారిపోయారు, దేశం యొక్క ఆత్మసంతృప్తితో అంధులు అయ్యారు. దేశంలో మతం ఖచ్చితంగా వర్ధిల్లింది, అయితే ఇది వాస్తవికత నుండి పూర్తిగా విడదీయబడిన మతం. చాలా క్రియాశీలత మరియు బాహ్య ప్రదర్శన ఉంది. గొప్ప పండుగల సమయాల్లో పుణ్యక్షేత్రాలు. ఆచారాలు విపులంగా ఉన్నాయి, కానీ నిజమైన జీవితం మరియు నిజమైన ఆధ్యాత్మిక విలువలకు చోటు లేదని ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు మరియు అహంకారానికి సరిహద్దుగా ఉన్న ఊహతో యెహోవా ఆదరించబడ్డాడు" (న్యూ లేమాన్ యొక్క బైబిల్ వ్యాఖ్యానం).

"విపరీతమైన మతపరమైన వేడుకలు మరియు ఆచారాలు ప్రతి ఒక్కరిపై వ్యక్తీకరించబడ్డాయి. ప్రతి మూడు రోజులకు దశమభాగాలు అర్పించారు; ఉచిత-సంకల్ప సమర్పణలు సమృద్ధిగా ఉన్నాయి మరియు మొత్తాలు ప్రచారం చేయబడ్డాయి (ఆమోస్ 4:4-5). మతపరమైన ఉత్సాహం ఎక్కువగా ఉంది, కానీ దేవుని పట్ల నిజమైన ఆధ్యాత్మిక భక్తి ఉంది. పూర్తిగా లోపించింది" (హోమర్ హేలీ). "ఇది ఆచారాలతో నిండినప్పటికీ కంటెంట్లో శూన్యమైన మతం. ఆచార మతం లేకుండా దేవునికి సమయం లేదని ఆమోస్ నొక్కి చెప్పాడు. హృదయం" (న్యూ లేమాన్ యొక్క బైబిల్ వ్యాఖ్యానం).

ఆమోస్ సందేశం

ఆమోస్ పుస్తకం మూడు ప్రధాన విభాగాలుగా విభజించబడింది:

అధ్యాయాలు 1-2 -- యూదా మరియు ఇజ్రాయెల్లకు వ్యతిరేకంగా "బయటి" దేశాలకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన ప్రవచనాల శ్రేణి.

అధ్యాయాలు 3-6 --- ఇజ్రాయెల్ లో ప్రబలంగా ఉన్న వివిధ పాపాలను ఖండించడం.

అధ్యాయాలు 7-9 --- అమోస్ పిలుపుకు సంబంధించిన కొంత సమాచారం మరియు అతని సందేశంలోని కొన్ని ప్రాథమిక అంశాలను ప్రతిబింబించే ఐదు దర్శనాలు.

దేశాలకు వ్యతిరేకంగా ఒరాకిల్స్:

డమాస్కస్ --- 1:3-5

గాజా --- 1:6-8

లైర్ --- 1:9-10

ఎదోము --- 1:11-12

అమోన్ --- 1:13-15

మోయాబు --- 2:1-3

యూదా --- 2:4-5

ఇజ్రాయెల్ --- 2:6-16

"సాధారణంగా యుద్ధం యొక్క దురాగతాలను ఖండించే ఈ సిరీస్ లోని ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే, పాపం ఎక్కడ జరిగినా దేవుడు దాని గురించి ఆందోళన చెందుతాడు అని అమోస్ ప్రకటించాడు. అతను అంతర్జాతీయ న్యాయ దేవుడు, పాపం ఎక్కడ జరిగినా శిక్షించేవాడు" (జాక్ పి. లూయిస్) .

అమోస్ యొక్క ఐదు దర్శనాలలో దేవుడు ఈ వ్యక్తి నొక్కిచెప్పాలని కోరుకునే ప్రధాన ఇతివృత్తాలను మనం కనుగొంటాము. అవి ప్రాథమికంగా డూమ్ యొక్క దర్శనాలు!

మిడుతలు (అమోస్ 7:1-3) --- పాలస్తీనాలోని మిడుతలు అదుపు చేయలేనివి మరియు "దేవుని చర్య"గా పరిగణించబడ్డాయి. అమోస్ దేవుని శిక్ష యొక్క ముప్పును వారిలో చూశాడు మరియు భూమి కోసం అభ్యర్థించడం ద్వారా దేవుని పశ్చాత్తాపం చెందేలా ఒప్పించగలిగాడు.

భూమిని కబళిస్తున్న మహా అగ్ని (అమోస్ 7:4-6) --- కొందరు దీనిని కరువు లేదా కరువుగా చూస్తారు. మళ్ళీ, ప్రవక్త ప్రభువును వేడుకున్నాడు మరియు అతను పశ్చాత్తాపపడతాడు.

ఫ్లంబ్ లైన్ (అమోస్ 7:7-9) --- జెరోబాము ఇంటి వినాశనం ప్రకటించబడింది. అమోస్ ఇంకేమీ కోరలేదు.

వేసవి పండు యొక్క బాస్కెట్ (అమోస్ 8:1-3) --- ప్రవక్తలు తమ సందేశాన్ని హాస్యాస్పదంగా ఉండకూడదని శ్లేషలతో తరచుగా తెలియజేస్తారు. హీబ్రూలో వేసవి (ఖాయిత్లు) మరియు ముగింపు (కెవ్) సారూప్యత నుండి, లార్డ్ అమోస్ కు ముగింపు దగ్గర్లో ఉందని బోధించాడు. "నా ప్రజలైన ఇజ్రాయేలుకు అంతం వచ్చింది" (అమోస్ 8:2).

బలిపీఠం పక్కన ప్రభువు నిలబడి ఉన్నాడు (అమోస్ 9:1f) --- అభయారణ్యంను కొట్టి, దేశంలోని పాపాత్ములను నాశనం చేయమని ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది. "ఈ చివరి దర్శనం యొక్క అంశం ఏమిటంటే, దేవుడు చివరకు ఇజ్రాయెల్ ను పడగొట్టడానికి అస్సిరియన్లను పంపినప్పుడు, పాపులు ఎంత ప్రయత్నించినా శిక్ష నుండి తప్పించుకోవడానికి మార్గం ఉండదు" (జాన్ టి. విల్లిస్).

హబక్కుక్

వ్యక్తిగత నేపథ్యం

హబక్కుక్ అనే పేరు అనిశ్చిత అర్థంతో అసాధారణమైనది. ఇది హబాక్ అనే హీబ్రూ పదం నుండి వచ్చిందని కొందరు భావిస్తున్నారు, దీని అర్థం "ఆలింగనం చేసుకోవడం" --- అందువలన, అతని పేరు "ఉద్వేగమైన ఆలింగనం" అని సూచిస్తుంది. "అతని పుస్తకం చివరలో ఈ పేరు సముచితంగా ఉంటుంది, ఎందుకంటే హబక్కుక్ తన దేశానికి ఏమి జరిగినా దేవునికి గట్టిగా అంటిపెట్టుకుని (ఆలింగనం) ఎంచుకున్నాడు - 3:16-19" (విస్తరించిన ఓపెన్ బైబిల్). "అతను దేవునితో కుస్తీ పడ్డాడు కాబట్టి" కుస్తీ పట్టేందుకు ఆలింగనం చేసుకోవాలనే ఆలోచనకు జెరోమ్ ప్రాధాన్యత ఇచ్చాడు. మార్టిన్ లూథర్ ఈ ఆలోచనను సమర్థిస్తున్నట్లు అనిపించింది, "ఇది ఖచ్చితంగా తగనిది కాదు, ఎందుకంటే ఈ చిన్న పుస్తకంలో మనం ఒక వ్యక్తిని ఘోరమైన గంభీరంగా, థియోడిసి (దైవిక న్యాయం) యొక్క

శక్తివంతమైన సమస్యతో మల్లన్న ప్రపంచంలో చూస్తున్నాము. "

మరికొందరు అతని పేరు ఆస్పిరియన్ పువ్వు --- హాబక్కుక్ నుండి ఉద్భవించిందని సూచించారు, అయితే దీనిని ధృవీకరించడానికి మార్గం లేదు. జనాదరణ పొందిన యూదు సంప్రదాయం ప్రకారం, అతను ఘానాన్ స్త్రీకి కుమారుడు, "వచ్చే సంవత్సరం ఈ సీజన్లో మీరు (హబక్కుక్) ఒక కొడుకును ఆలింగనం చేసుకుంటారు" (II రాజులు 4:16) అని ఎలీషా ఆమెకు చెప్పాడు. రెండవ సంప్రదాయం అతన్ని యెషయా 21:6లోని "కాపలాదారు"గా గుర్తిస్తుంది. అపోక్రిఫాల్ పుస్తకం బెల్ మరియు ది డ్రాగన్ (vs. 33-42) పేజీల నుండి మరింత పురాణ విషయాలను సేకరించవచ్చు, ఇక్కడ ఒక దేవదూత ఈ ప్రవక్తను తన జుట్టుతో బాబిలోన్కు సింహాల గుహలో ఉన్న డేనియల్కు ఆహారం ఇవ్వడానికి తీసుకువెళ్తాడు.

బెల్ అండ్ ది డ్రాగన్ 33-42

ఇప్పుడు హబక్కుక్కు ప్రవక్త యూదయలో ఉన్నాడు; అతను గిన్నెలో ఒక వంటకం మరియు నలిగిన రొట్టె చేసాడు, మరియు అతను తన పొలానికి వెళ్లి, కోత కోసేవారి వద్దకు తీసుకువెళుతున్నప్పుడు, ప్రభువు యొక్క దూత ఇలా అన్నాడు, 'హబక్కుక్, నీ దగ్గర ఉన్న భోజనాన్ని బాబిలోన్కు తీసుకువెళ్ళండి. సింహపు గుంటలో ఉన్న డేనియల్.' హబక్కుక్కు, 'నా ప్రభూ, నేను ఎన్నడూ బబులోనుకు వెళ్లేదు. సింహపు గొయ్యి ఎక్కడుందో నాకు తెలియదు.' అప్పుడు దేవదూత ప్రవక్తను అతని తల కిరీటం పట్టుకుని, అతని జుట్టు పట్టుకుని, అతని ఊపిరితో బాబిలోన్కు ఊడ్చి, గొయ్యి పై న పడేశాడు. హబక్కుక్కు, 'దానియేలు, దానియేలు, దేవుడు నీకు పంపిన భోజనం తీసుకో!' డేనియల్ అన్నాడు, 'ఓ దేవా, నీవు నిజంగా నన్ను గుర్తుంచుకున్నావు; నిన్ను ప్రేమించేవారిని నీవు ఎన్నటికీ విడిచిపెట్టవు. అప్పుడు అతను లేచి తిన్నాడు; మరియు దేవుని దూత హబక్కుక్కును వెంటనే అతని ఇంటికి తిరిగి ఇచ్చాడు. ఏడవ రోజున, రాజు దానియేలు కోసం దుఃఖించుటకు వెళ్ళాడు, కాని అతను గుంట వద్దకు వచ్చి లోపలికి చూసినప్పుడు, డేనియల్ అక్కడ కూర్చున్నాడు! అప్పుడు రాజు, 'ప్రభూ, దానియేలు దేవా, నీవు గొప్పవాడవు, నీవే తప్ప దేవుడు లేడు' అని బిగ్గరగా అరిచాడు. కాబట్టి, రాజు దానియేలును పైకి లాగాడు; మరియు అతనిని నాశనం చేయాలని అనుకున్న వ్యక్తులను అతను గొయ్యిలోకి విసిరాడు, ఆపై మరియు అక్కడ వారు అతని కళ్ళ ముందు మాయం అయ్యారు.

అతని పేరు తప్ప, ఈ ప్రవక్త గురించి చాలా తక్కువగా తెలుసు. అతను స్పష్టంగా దేవుడు పిలిచే ప్రవక్తలలో ఒకరిగా జీవించాడు (హబక్కుక్ 1:1) మరియు ఆమోస్ (ఆమోస్ 7:14-15) వలె కొన్ని లౌకిక వృత్తిలో నిమగ్నమై లేడు. పుస్తకం యొక్క చివరి ప్రకటన --- "గాయక బృందానికి, నా తీగ వాయిద్యాలపై" (3:19) --- అతను కూడా లేవీయుడు మరియు ఆలయ గాయక బృందంలో సభ్యుడు అని సూచించవచ్చుని కొందరు ఊహించారు. అతను జెరూసలేంలోని ఆలయ ఆరాధనలో మరొక విధంగా అనుసంధానించబడ్డాడు. అతను యూదా దక్షిణ రాజ్యం యొక్క ప్రవక్త అని మరియు అతను జెరూసలేంలో నివసించే అవకాశం ఉందని కూడా మనం నమ్మకంతో ఊహించవచ్చు.

తేదీ

ఈ ప్రవచనంలోని ఏకైక స్పష్టమైన సమయ సూచన 1:6, ఇక్కడ ప్రభువు ఇలా చెప్పాడు, "నేను కల్లీయులను లేపుతున్నాను" (బాబిలోనియన్లు). వాస్తవానికి, కల్లీయన్లు "దక్షిణ బాబిలోనియాకు చెందిన సెమిట్స్ తెగ, వారు నబోపోలాస్పర్ నాయకత్వంలో నియో-బాబిలోనియన్ సామ్రాజ్యానికి పాలకులు అయ్యారు" (జాక్ లూయిస్).

ఇది ఒక సమయాన్ని సూచిస్తుందిముందువారు అధికారంలోకి రావడానికి (క్రీ.పూ. 605లో కార్కెమిష్ యొక్క క్లిష్టమైన యుద్ధం తర్వాత ఇది వచ్చింది). ఈ సమయానికి ముందు బాబిలోనియన్లు నిజంగా లెక్కించదగిన ప్రపంచ శక్తి కాదు. అందుకే ప్రభువు హబక్కుక్తో ఇలా చెప్పాడు, "అన్యజనుల మధ్య చూడు! గమనించు! ఆశ్చర్యపడండి! ఆశ్చర్యం! ఎందుకంటే నేను మీ రోజుల్లో ఏదో చేస్తున్నాను, మీకు చెబితే మీరు నమ్మరు" (హబక్కుక్ 1:5).

హబక్కుక్ 1:2-4 (యూదాలోని అంతర్గత పరిస్థితుల గురించి మాట్లాడుతూ) జోషియా రాజు (క్రీ.పూ. 640-609) పాలన తర్వాత కాలాన్ని సూచిస్తుంది. ఏది ఏమైనప్పటికీ, కింగ్ యెహోయాకీమ్ (క్రీ.పూ. 609-597) పాలనలో, ముఖ్యంగా అతని పాలన ప్రారంభ సంవత్సరాల్లో, పరిస్థితులు సరిపోతాయి. అతను దేశాన్ని వినాశనానికి దారితీసిన దేవుడు లేని రాజు --- II రాజులు 23:34 - 24:5; యిర్మీయా 22:18.

"కాబట్టి, హబక్కుక్ యొక్క బోధనను క్రీ.పూ. 606కి కొంత ముందు తేదీకి కేటాయించడం ఉత్తమం అనిపిస్తుంది, అయితే ప్రపంచాన్ని జయించడం కోసం బాబిలోన్ పశ్చిమ దిశగా పయనించడం ప్రారంభించిన తర్వాత" (గ్లీసన్ ఆర్చర్). "ఈ పుస్తకం యొక్క సంభావ్య తేదీ సుమారు 607 BC" (ఓవెన్ బైబిల్ విస్తరించింది)

చారిత్రిక నోపధ్యం

మెగిద్దోలో (క్రీ.పూ. 609) మంచి రాజు జోషియా మరణించిన తరువాత --- II రాజులు 23:29 --- అతని కుమారుడు యెహోయాహాజు రాజుగా నియమించబడ్డాడు. అతను కేవలం 23 సంవత్సరాలు, మరియు II రాజులు 23:32 ప్రకారం "అతను ప్రభువు దృష్టిలో చెడు చేసాడు." అతను కేవలం 3 నెలలు మాత్రమే పరిపాలించాడు, ఆపై ఈజిప్టుకు చెందిన ఫరో నెకో అతనిని పదవీచ్యుతుడయ్యాడు మరియు అతని సోదరుడు యెహోయాకీమ్ (ఎలియాకీమ్ అని కూడా పిలుస్తారు) ను సింహాసనంపై ఉంచాడు (II రాజులు 23:33-37). అతను సింహాసనాన్ని అధిష్టించినప్పుడు అతని వయస్సు 25 సంవత్సరాలు మరియు అతను దేవుని దృష్టిలో చెడు కూడా చేశాడు.

"సుమారు 20 సంవత్సరాల వ్యవధిలో కల్లీయులు యూదాపై వరుస అలలతో కొట్టుకుపోయారు మరియు చివరికి దేశాన్ని నాశనం చేశారు మరియు 586 BCలో దాని నివాసులను బందిఖానాలోకి తీసుకువెళ్లారు" (జోండర్వాన్ యొక్క పిక్టోరియల్ ఎన్సైక్లోపీడియా ఆఫ్ ది బైబిల్). అంతర్గతంగా, దేవుని ప్రజలు మతపరమైన క్షీణత మరియు నైతిక గందరగోళంలో చిక్కుకున్నారు.

"అతని గురించి చూస్తే, హబక్కుక్ ప్రబలంగా ఉన్న చెడుల యొక్క స్పష్టమైన ప్రదర్శనను చూస్తాడు. అతను గర్వంగా మరియు వారి స్వంత మార్గాల్లో సురక్షితంగా ఉన్నవారిని లెక్కించాడు (ఈ జాబితా నుండి తీసుకోబడింది: మల్ట్స్, ది ఓల్డ్ టెస్టమెంట్ స్పీక్స్):

- అధర్మ దురాక్రమణదారులు --- 2:6-8**
- తమ చెడు మార్గాలను సమర్థించుకునే వారు --- 2:9-11**
- వ్యక్తిగత ప్రయోజనాల కోసం రక్తాన్ని చిందించే వారు --- 2:12-14**
- పొరుగువారిని మోసం చేసే వారు --- 2:15-17**
- విగ్రహాలను విశ్వసించే వారు --- 2:18-19**

పైన పేర్కొన్న ఐదు బాధల శ్రేణి మసాల్ (ఒక నింద గీతం) రూపంలో ఉంది మరియు అవి ప్రాథమికంగా వ్యతిరేకంగా ఉంటాయి: దురాశ మరియు దురాక్రమణ ... స్వీయ దృఢత్వం, దోపిడీ మరియు దోపిడీ ... హింస ... అనైతికత మరియు అమానవీయత .. విగ్రహారాధన.

హబక్కుక్ యొక్క ఉద్దేశ్యం

"హబక్కుక్ పుస్తకం ఒక ప్రత్యేక అంశంలో ఇతర ప్రవచన పుస్తకాల నుండి భిన్నంగా ఉంటుంది. యెహోవా సందేశాన్ని నేరుగా ప్రజల వద్దకు తీసుకెళ్లే బదులు, అతను ఫిర్యాదులో వారికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ ప్రజల ఫిర్యాదును యెహోవాకు తీసుకువెళ్తాడు" (హెమామ్ హేల్). హబక్కుక్ దేవుని మనిషి; విశ్వాసం ఉన్న వ్యక్తి; తన చుట్టూ ఏమి జరుగుతుందో చూసి కలవరపడ్డాడు. దేవుడు ఎందుకు చేస్తున్నాడో అతనికి అర్థం కాదు. ఇది గతంలో వెల్లడించిన దానికి విరుద్ధంగా కనిపిస్తోంది.

అందువల్ల, ప్రవక్త దేవుని వద్దకు వెళ్లి కొన్ని కష్టమైన ప్రశ్నలను అడుగుతాడు, మరియు అతను కొన్ని సమాధానాలను అందుకుంటాడు, అది అతనిని చాలా గందరగోళానికి గురి చేస్తుంది. ఏది ఏమైనప్పటికీ, అతను అర్థం చేసుకున్నా లేదా అర్థం చేసుకోకపోయినా, భగవంతునిపై అతని విశ్వాసం ఎప్పటికీ తగ్గదు !! "అతని ఆత్మ తీవ్రంగా కలత చెందింది .... దేవుడు ఇంత బాధను మరియు మరణాన్ని ఎలా అనుమతించగలడు? దేవుడు తన స్వంత ప్రజలను, వారు పాపం చేసినప్పటికీ, మరింత చెడ్డ దేశం ద్వారా ఎలా శిక్షించగలడు?" (హెస్టర్, ది హాల్డ్ ఆఫ్ హీబ్రూ హిస్టరీ). "నీతిమంతుడైన దేవుడు తన ప్రజలను శిక్షించడానికి చెడ్డ కల్లీయులను ఎలా ఉపయోగించగలడు, వారి మతభ్రష్టత్వం ఉన్నప్పటికీ, వారి కంటే ఇంకా ఎక్కువ నీతిమంతులుగా ఉన్నారు?" (Zondervan's Pictorial Encyclopedia of the Bible).

"హింస మరియు చట్టాన్ని ఉల్లంఘించడం చాలా ఎక్కువ, మరియు దుష్టులు కనీసం ఉపరితలంగా విజయం సాధించాలని అనిపించింది. హబక్కుకు దేవుని పవిత్రత మరియు ఒడంబడిక గురించి తెలుసు (cf. Deut. 26-33, హబక్కుక్ ఆధారపడినట్లు అనిపించింది), యెహోవా ఉద్భవించి ఉండాలి. పరిస్థితిని సరిదిద్దండి, ప్రత్యేకించి హబక్కుక్ వంటి వారి ద్వారా మార్పు కోసం నమ్మిన ప్రార్థనకు ప్రతిస్పందనగా, అటువంటి దిద్దుబాటు జరగలేదు, మరియు నీతిమంతుల ప్రార్థనలు మరియు భూమిలో న్యాయం కోసం పోరాటం ఫలించలేదు, ఫలితంగా దేవుని విమోచన కార్యక్రమం చరిత్ర బెదిరించబడింది" (ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ, వాల్యూం. 7).

"మన లోకంలో చెడు మరియు బాధలు ఎందుకు ప్రబలుతున్నాయి? మంచితనం మరియు న్యాయం విఫలమైనట్లు కనిపిస్తున్నాయి, దేవా, మీరు తప్పును ఎంత వ్యతిరేకిస్తారో, అయితే మీరు తప్పును సహిస్తూనే ఉన్నారు? దేవా, మీరు చేసేది న్యాయమా? ఇది నిజాయితీగా ఉందా? నైతికంగా, నైతికంగా చేయాలా?" (డి. స్టవర్ట్ బ్రెస్కో). "హబక్కుక్ స్వేచ్ఛగా ఆలోచించే ప్రవక్త, అతను తన విశ్వాసాన్ని పరీక్షించే సమస్యలతో పోరాడటానికి భయపడడు" (విస్తరించిన ఓపెన్ బైబిల్). ఇలాంటి ఆధ్యాత్మిక పోరాటాలు కొత్త కాదు! "చెడ్డవారి శ్రేయస్సు యొక్క పరిష్కరించలేని సమస్యతో పోరాడుతున్నప్పుడు యిర్మీయా కూడా దేవునితో ప్రశ్నించాడు మరియు వివరించాడు - యిర్మీయా 12:1-4; 13:17; 15:10-18; 20:7-18" (న్యూ లేమాన్ యొక్క బైబిల్ వ్యాఖ్యానం).

యోబు పుస్తకంలో వ్యక్తిగత నీతిమంతుడైన స్త్రీ లేదా పురుషుడు ఎందుకు బాధపడతారు అనే ప్రశ్నను కూడా చర్చిస్తుంది. ఇది కీర్తన 37, 49 మరియు 73లో మరింత చర్చించబడింది. నాన్-కానానికల్ సాహిత్యంలో ఇది --- IV ఎజ్రా 3:29-36 మరియు II బరూక్ 11:1-7 వంటి ప్రదేశాలలో చర్చించబడింది. "చరిత్రలో చురుగ్గా ఉండే సర్వశక్తిమంతుడైన కానీ న్యాయమైన దేవుడు అనే సిద్ధాంతంతో జీవిత వాస్తవాలను ఎలా సమర్థించగలరు? పాపం ప్రతీకారాన్ని తెస్తుంది అనే సిద్ధాంతాన్ని సంఘటనలు భరించడం లేదు. దేవుడు నిష్క్రియంగా కనిపిస్తున్నాడు!" (జాక్ లూయిస్). హబక్కుకు కుస్తీ పట్టిన సమస్య ఇదే!

హబక్కుక్, అయితే, "సత్యం కోసం నిజాయితీగా అన్వేషించేవాడు, అతను సమాధానం కోసం నేరుగా దేవుని వద్దకు వెళ్ళాడు" (హెస్పర్, ది హార్డ్ ఆఫ్ హీబ్రూ పిస్పరీ). "అతను సందేహాలు మరియు వాటిని వ్యక్తం చేయడానికి ధైర్యం ఉన్న వ్యక్తి అయితే, అతను చిత్రం నుండి దేవుడిని పాలించే తప్పు చేయడు! అతను సందేహంతో నిండినప్పటికీ, అతను తన బాధను మరియు దేవునిపై తనకున్న సందేహాలను దేవునికి స్వయంగా తీసుకువస్తాడు!" (డి. స్టవర్ట్ బ్రెస్కో). "మనుష్యులు పాతకాలం నాటి చెడు సమస్య గురించి ఆలోచించి, చరిత్రలోని భయంకరమైన వాస్తవాలను తన అధీనంలో ఉంచుకునే న్యాయం మరియు శక్తిగల దేవునికి తెలియజేయడానికి ప్రయత్నిస్తే, వారు తమను తాము హబక్కుక్ వైపు ఆకర్షిస్తుంటారు" (న్యూ లేమాన్స్ బైబిల్ కామెంటరీ).

హబక్కుక్ యొక్క చివరి ముగింపు ఏమిటంటే, మనం దేవుణ్ణి దేవుడిగా అనుమతించాలి మరియు అతని మార్గంలో మరియు అతని స్వంత మంచి సమయంలో పనులు చేయడానికి అనుమతించాలి. మన పని ఆయనను విశ్వసించడం మరియు విశ్వాసంతో జీవించడం! "నీతిమంతుడు తన విశ్వాసం ద్వారా జీవిస్తాడు" (హబక్కుక్ 2:4) - -- ఈ మొత్తం పుస్తకంలోని కీలక వచనం!! మనం కోరుకున్నట్లుగా విషయాలు ఎల్లప్పుడూ జరగకపోయినా, ఏమైనప్పటికీ మనం ప్రభువులో సంతోషిస్తాం! (హబక్కుక్ 3:17-19).

"విరుద్ధంగా కనిపించినప్పటికీ, దేవుడు చరిత్రకు ప్రభువుగా మరియు దేశాలకు అధిపతిగా సింహాసనంపై ఉన్నాడు. దేవుడు ఆగ్రహానికి ఆలస్యం కావచ్చు, కానీ అన్ని అధర్మం చివరికి శిక్షించబడుతుంది. అతను విశ్వాసానికి విలువైన వస్తువు, మరియు నీతిమంతుడు ఎల్లవేళలా ఆయనను విశ్వసిస్తాడు" (విస్తరింపబడిన ఓపెన్ బైబిల్). "యెషయా (Is. 7:9; 28:16) తప్ప మరే ప్రవక్త హబక్కుక్ వలె విశ్వాసం మరియు ప్రార్థనాపూర్వక విశ్వాసం యొక్క ప్రాముఖ్యతను నొక్కిచెప్పలేదు. హబక్కుక్ ప్రవచనం యొక్క ప్రధాన అంశం, అంటే నీతిమంతులు జీవిస్తారు. అతని విశ్వాసం (2:4), NTలో తీసుకోబడింది మరియు ముఖ్యమైన సందర్భాలలో అన్వయించబడింది: రోమన్లు 1:17; గలతీయులు 3:11; హెబ్రీయులు 10:38-39" (జోండర్వాన్ యొక్క పిక్టోరియల్ ఎన్సైక్లోపీడియా ఆఫ్ ది బైబిల్).

"బైబిల్ సాహిత్యంలో కనిపించే గొప్ప విశ్వాస ప్రకటనలలో ఒకదానితో ప్రవక్త తన పద్యాలను మూసివేస్తాడు. పుస్తకం యొక్క ప్రారంభ భాగంలో ఇటువంటి శోధన ప్రశ్నలను లేవనెత్తిన ప్రవక్త దానిలో చెత్తగా వస్తుందని ప్రకటించాడు, అతను దానిని గట్టిగా పట్టుకుంటాడు. లార్డ్" (జాక్ పి. లూయిస్). "ఆయన నన్ను చంపినప్పటికీ, నేను ఆయనయందు నిరీక్షించుచున్నాను. అయినప్పటికీ నేను అతని యెదుట నా మార్గములను వాదించుచున్నాను" (యోబు 13:15).

"ఆశ్చర్యం మరియు సందేహం నుండి సంపూర్ణ విశ్వాసం యొక్క ఔన్నత్యానికి విశ్వాసం పెరగడం అనేది పుస్తకంలోని అందమైన అంశాలలో ఒకటి. దాని పాఠం అన్ని కాలాలకు సంబంధించినది!" (హెమామర్ హేలీ).

హగ్గై

వ్యక్తిగత నేపథ్యం
హగ్గై అనే పేరుకు "పండుగ, విందు, పండుగ" అని అర్థం. కొందరు దీనిని హగ్గియా యొక్క సంక్షిప్త రూపం

అని సూచిస్తున్నారు, దీని అర్థం "యెహోవా పండుగ." ఇది అతను యూదుల ప్రధాన పండుగ లేదా పండుగ రోజుల్లో (పస్కా, ఉదాహరణకు) ఏదో ఒకదానిలో జన్మించి ఉండవచ్చుని చాలామంది ఊహించారు. అతను "ప్రవక్త" (హగ్గై 1:1; ఎజ్రా 5:1; 6:14) అని సూచించబడినప్పటికీ, ఈ వ్యక్తి గురించి చాలా తక్కువగా తెలుసు. తన తండ్రి పేరు ఎప్పుడూ ప్రస్తావించలేదు. అతను బందిఖానాలో ఉన్న సమయంలో బాబిలోన్లో జన్మించాడని భావించబడుతుంది.

536 BCలో జెరుబ్బాబెల్ నేతృత్వంలోని 50,000 మంది వ్యక్తులతో కూడిన మొదటి బృందంతో హగ్గై జెరుసలేంకు తిరిగి వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఈ సమయంలో అతను కొన్ని కీర్తనలను వ్రాసే అవకాశం ఉంది. సెఫ్తాజింట్ (OT యొక్క గ్రీకు వెర్షన్, ఇది సుమారు 250 BCలో రూపొందించబడింది) అతనిని అనేక కీర్తనల రచయిత/సహ రచయితగా పేర్కొన్నాడు (కీర్తనలు 138, 146-149).

"మిడ్రాష్ మరియు తాల్ముడ్లో, పురాణం హగ్గై, జెకరియా మరియు మలాకీలను 'గ్రేట్ సినిగోగ్' (ఆర్. నాథన్ 1; బాబా బాత్రా 15a గురించి) స్థాపకులుగా చేసింది, ఈ సంస్థ అనంతర కాలంలో గొప్ప పాత్ర పోషించిందిని ఆరోపించబడింది. ప్రవాస సమయాలు పవిత్ర గ్రంథాలను సంరక్షించడంలో మరియు సంప్రదాయ సూత్రాలు మరియు పురాణాలను అందజేయడం. ఈ ముగ్గురు ప్రవక్తలు మరణించిన తర్వాత పవిత్రాత్మ ఇజ్రాయెల్ నుండి వెళ్లిపోయిందిని రబ్బీలు విశ్వసిస్తారు" (జాక్ పి. లూయిస్).

"క్రీ.పూ. 536లో తన తల్లిదండ్రులతో కలిసి జుడియాకు తిరిగి వచ్చినప్పుడు హగ్గై ఇంకా చిన్నపిల్లగా ఉన్నాడని అనుకోవడం చట్టబద్ధం" (జోండర్వాన్ యొక్క పిక్టోరియల్ ఎన్ సైక్లోపీడియా). హగ్గై జెకరియా మరియు కన్యాషియన్ (557-479 BC) సమకాలీనుడు. బాబిలోనియన్ చెర నుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత జెరుసలేంలో హగ్గై మొదటి ప్రవక్త. OT పుస్తకాలలో సంక్షిప్తతలో హగ్గై ప్రవచనం ఒకటిగా తర్వాత రెండవది.

తేదీ
ప్రవక్త తన స్వంత పనిని చాలా ఖచ్చితంగా నిర్దేశించాడు. హగ్గాయి 1:1 దీనిని "డారియస్ రాజు రెండవ సంవత్సరం"గా పేర్కొంటుంది. ఇది డారియస్ I, హిస్టాస్పెస్ కుమారుడు (522-486 BC). అందువలన, భవిష్యవాణి 520 BC నాటిది.

ఈ పుస్తకంలో నాలుగు సంక్షిప్త ఒరాకిల్స్ ఉన్నాయి, వీటిలో ప్రతి ఒక్కటి ఖచ్చితంగా ఈ సంవత్సరంలోపు తేదీని కలిగి ఉంటుంది. అవి "క్రీ.పూ. 520లో ఆగస్ట్ మరియు డిసెంబర్ చివరి మధ్య" (హెస్టర్, ది హార్ట్ ఆఫ్ హీబ్రూ హిస్టరీ) పంపిణీ చేయబడ్డాయి. ఈ విధంగా, ఈ జోస్యం యొక్క నాలుగు ప్రవచనాలు నాలుగు నెలల వ్యవధిలో జరుగుతాయి.

జెకర్యా వెంటనే వెంబడించినప్పటికీ, తిరిగి వచ్చిన ప్రజలకు ప్రవచించిన మొదటి వ్యక్తి హగ్గై. హగ్గాయి పరిచర్య చాలా క్లుప్తంగా ఉంది, కానీ జెకర్యా పరిచర్య చాలా కాలం కొనసాగింది. "కొందరికి దేవుని పనిలో నడిపించే గౌరవం ఉంది, మరికొందరికి చివరి వరకు ఉంటుంది" (మాథ్యూ హెన్రీ).

చారిత్రక నేపథ్యం
క్రీస్తుపూర్వం 586లో దక్షిణ రాజ్యమైన యూదా బాబిలోనియన్ల ఆధీనంలోకి వచ్చింది మరియు ఆలయంతో పాటు జెరుసలేం నగరం శిథిలావస్థకు చేరుకుంది. ప్రజలు బందిఖానాలోకి తీసుకువెళ్లబడ్డారు (చంపబడిన వారు), అయితే కొంతమంది శిథిలావస్థలో నివసించడానికి వెనుకబడి ఉండటానికి అనుమతించబడ్డారు. తరువాతి కొన్ని దశాబ్దాలలో, వారి స్వదేశంలో మిగిలిపోయిన ఈ కొద్దిమంది తమ చుట్టూ ఉన్న విదేశీ దేశాల పురుషులు మరియు స్త్రీలతో వివాహం చేసుకోవడం ప్రారంభించారు (తమ సొంత దేశం నాశనం నుండి పారిపోయిన కొంతమంది అస్సిరియన్లతో సహా). ఈ ప్రజల కలయిక సమరయులు అని పిలువబడే సమూహానికి దారితీసింది, వారు బందిఖానా తర్వాత యూదులు తమ దేశానికి తిరిగి వచ్చినప్పుడు, వారి ప్రధాన ప్రత్యర్థులలో ఒకరు అవుతారు.

బందిఖానాలో ఉన్న కాలంలో, ప్రవక్తలు డేనియల్ మరియు యెహెజ్కేలు కూడా బందీలుగా పట్టుకున్నారు, ప్రవాసులకు ఆధ్యాత్మిక నిరీక్షణ మరియు మార్గదర్శకత్వం అందించారు. 562 BC సంవత్సరంలో రాజు నెబుచాద్నెజార్ మరణించాడు మరియు బాబిలోన్ బలహీనమైన పాలకుల శ్రేణిని కలిగి ఉంది. సామ్రాజ్యాన్ని ఏకతాటిపైకి తెచ్చేంత బలంగా ఎవరూ లేరు. 549 BCలో సైరస్ (ఇతను దాదాపు పది సంవత్సరాల క్రితం పర్షియన్లకు రాజు అయ్యాడు) మధ్యస్థ రాజును ఓడించి మేదీలు మరియు పర్షియన్లను ఏకం చేశాడు.

539 BCలో (అక్టోబర్ 13న) సైరస్ బాబిలోన్ నగరాన్ని పడగొట్టాడు మరియు నగరంపై "ఫాంటమ్ కింగ్"ని నియమించాడు. ఈ రాజును బెబిలోన్ డారియస్ ది మేడే అని పిలుస్తారు, అతను బహుశా లౌకిక చరిత్రలో గుబారు (లేదా గాబ్రియాస్) కావచ్చు (ఇది హగ్నెలో పేర్కొన్న అదే డారియస్ కాదు).

సైరస్ చాలా దయగల పాలకుడు మరియు బానిసలుగా ఉన్న ప్రజలను వారి స్వస్థలాలకు తిరిగి రావడానికి మరియు వారి దేవాలయాలను పునర్నిర్మించడానికి మరియు వారి మతపరమైన పద్ధతులను పునఃస్థాపించడానికి అనుమతించే విధానాన్ని కలిగి ఉన్నాడు. 538 BCలో సైరస్ యూదులు తమ స్వదేశానికి తిరిగి రావడానికి అనుమతించిన ఒక డిక్రీని జారీ చేశాడు (II క్రాం. 36:22-23; ఎజ్రా 1:1-4). ఈ సంఘటనకు 150 సంవత్సరాల ముందు, ఈ పునరుద్ధరణను తీసుకురావడానికి దేవుడు సైరస్ను ఉపయోగిస్తాడని యెషయా ప్రవచించాడు (యెషయా 44:24 - 45:7).

యూదులు తమ స్వదేశానికి తిరిగి రావడం అనేక దశల్లో జరిగింది. చెరలో ఉన్న యూదులందరూ తిరిగి రావాలని కోరుకోలేదు. చాలామంది బాబిలోన్లో జన్మించారు మరియు సంవత్సరాలుగా, సంపన్నమైన వాణిజ్య సంస్థలను నిర్మించారు. అలాగే, "నిర్ణయమైన మరియు దరిద్రమైన భూమికి తిరిగి వచ్చే అవకాశం మరియు గత శిథిలాలను పునర్నిర్మించడం, ఉదారమైన మరియు అమాయకమైన బాబిలోనియన్ల ప్రయోజనాన్ని పొందగలిగిన యూదులకు చాలా ఆచరణాత్మక ఆకర్షణను కలిగి లేదు. పట్టుకున్న యూదులు మాత్రమే వాగ్దానం చేయబడిన ఒడంబడిక వెలుగులో దేవునికి మరియు మనిషికి సేవ చేయాలనే దృష్టి సవాలుపై తీవ్రంగా ఆసక్తి కలిగి ఉంది" (జోండర్వాన్ యొక్క పిక్టోరియల్ ఎన్సైక్లోపీడియా). ఈ వాపసు యొక్క వివిధ దశలు:

536 BC --- జెరుబ్బాబెల్ కింద సుమారు 50,000 మంది తిరిగి వచ్చారు. యాజకుడైన జాషువా తిరిగి వచ్చిన ప్రజలకు మత నాయకుడిగా పనిచేశాడు. హగ్నె ఈ గుంపుతో తిరిగి వచ్చాడు ....ఎజ్రా 2.

457 BC --- సుమారు 2058 మంది వ్యక్తులతో కూడిన ఎజ్రా నేతృత్వంలోని రెండవ సమూహం తిరిగి వస్తుంది. దేశాలతో అంతర్-వివాహాల సమస్యతో సహా అనేక సంస్కరణలు స్థాపించబడ్డాయి ....ఎజ్రా 8-10.

445 BC --- నెహెమియా నేతృత్వంలోని మూడవ సమూహం తిరిగి వస్తుంది. నెహెమ్యా జెరుసలేం గవర్నర్గా పనిచేస్తున్నాడు. గోడలు పునర్నిర్మించబడ్డాయి ....నెహెమ్యా 2.

మొదటి సమూహం తిరిగి వచ్చిన తరువాత (536 BC) ఆలయంలో పని ప్రారంభమైంది. బలిపీఠం పునరుద్ధరించబడింది మరియు కొత్త ఆలయానికి పునాది వేయబడింది. అయితే, ఈ సమయంలో ప్రజలు తమ పనిని నిలిపివేశారు. నగరం మరియు ఇళ్ళు మరియు గోడ అన్నీ శిథిలావస్థలో ఉన్నాయి, భూమి 50 సంవత్సరాలుగా నిర్లక్ష్యానికి గురైంది మరియు ఆహారం కొరతగా ఉంది. దేశంలోనే ఉండి, దేశాలతో వివాహం చేసుకున్న యూదులు పునర్నిర్మాణంలో సహాయం చేయడానికి ముందుకొచ్చారు, కానీ వారి ప్రతిపాదన తిరస్కరించబడింది - ఇది కఠినమైన భావాలకు మరియు వ్యతిరేకతకు దారితీసింది. దీంతో ప్రజలు నిరుత్సాహానికి గురయ్యారు. వారు తమ పూర్తి దృష్టిని మనుగడపైకి మళ్లించారు. అప్పుడు, వారు జీవితంలోని ప్రాథమిక అవసరాలను తీర్చుకున్న తర్వాత, వారు విలాసాల వైపు చూడటం ప్రారంభించారు, మరియు ప్రక్రియలో ఆలయ పునర్నిర్మాణం పట్ల ఉదాసీనత చెందారు.

సైరస్ తర్వాత అతని కుమారుడు కాంబిసెస్ (529-522 BC) అధికారంలోకి వచ్చాడు. ఈ రాజు తర్వాత డారియస్ I (క్రీ.పూ. 522-486) వచ్చాడు. అతని పాలనలో రెండు సంవత్సరాలు (క్రీ.పూ. 520), మరియు ఆలయంలో పని ఆగిపోయిన 16 సంవత్సరాల తరువాత, దేవాలయ పునర్నిర్మాణం కోసం "ప్రేరేపిత నాయకత్వం ఇవ్వడం ద్వారా ఉదాసీనత మరియు నిరాశను ఎదుర్కోవడానికి" దేవుడు ప్రవక్త హగ్నెని లేపాడు (జోండర్వాన్ యొక్క పిక్టోరియల్ ఎన్సైక్లోపీడియా).

హగ్నాయి సందేశం

హగ్నె "ఒక ముఖ్యమైన ఆలోచన ఉన్న వ్యక్తి --- ఆలయాన్ని నిర్మించండి!" (హెమామర్ హేలీ). ఆలయం పునర్నిర్మించబడాలని మరియు వారి దేవుడి ఆరాధనను పునఃస్థాపించాలనేది అతని కోరిక. ప్రజలు నిరుత్సాహానికి గురయ్యారు మరియు ఫలితంగా దేవుణ్ణి మరచిపోయారు. వారి ప్రాధాన్యతలన్నీ తప్పు; వారు తమ గురించి ఆలోచించేవారు మరియు దేవుని గురించి కాదు; వారి స్వంత ఇళ్ళు నిర్మించడం, కానీ అతని కాదు! హగ్నె ఒక

ప్రేరేపకుడు మరియు ఎడిఫైయర్ గా పంపబడ్డారు --- మీ ప్రాధాన్యతలను సరిగ్గా పొందండి! దేవునికి మొదటి స్థానం ఇవ్వండి మరియు మీ ఇతర అవసరాలను ఆయన చూసుకుంటాడు (మత్తయి 6:33).

హగ్గె సందేశం చాలా బాగా స్వీకరించబడింది మరియు ప్రభావవంతంగా ఉంది. "ప్రజలను ఉద్దేశించి తన మొదటి ప్రసంగం తర్వాత మూడు వారాలు మరియు కొన్ని రోజులలో వారు మళ్ళీ ఆలయంలో పని ప్రారంభించారు" (హేలీ). అతని విజయానికి కారణం ప్రభువు వాక్యంపై ఆధారపడటం! ఇరవై ఆరు సార్లు (కేవలం 38 శ్లోకాల పుస్తకంలో!) అతను తన సందేశానికి అధికారం మరియు మూలంగా దేవునికి విజ్ఞప్తి చేస్తాడు. "యెహోవా సెలవిచ్చుచున్నాడు," "సేనల ప్రభువు ప్రకటించుచున్నాడు," మరియు ఇలాంటి వ్యక్తికరణలు చాలా సాధారణం. "అతను చెప్పినదాని యొక్క దైవిక మూలానికి సంబంధించిన ఈ విజ్ఞప్తి ప్రజలను కదిలించింది, వారి హృదయాలను కదిలించింది మరియు ఫలితాలను పొందింది" (హేలీ). "ప్రజల చరిత్రలో ఇంతటి క్లిష్టమైన సమయంలో ఏ ప్రవక్త కనిపించలేదు, మరియు దీనిని జోడించవచ్చు, ఏ ప్రవక్త ఇంతకంటే విజయవంతం కాలేదు" (మార్కస్ డాడ్స్).

ఈ ఆలయం 516 BCలో పూర్తయింది, ఇది ప్రారంభించిన ఇరవై సంవత్సరాల తర్వాత మరియు 586 BCలో నాశనం చేయబడిన డెబైసై సంవత్సరాల తర్వాత (ఎజ్రా 6:15). ఈ కొత్త ఆలయం ఆంటియోకస్ ఎపిఫనీస్ (168 BC) కాలంలో అపవిత్రం చేయబడింది, కానీ తరువాత శుభ్రం చేయబడింది. ఇది హెరోడ్ ది గ్రేట్ చేత జోడించబడింది. యేసు మరియు అపొస్తలులు తమ పరిచర్యల సమయంలో మళ్ళీ మళ్ళీ ఇదే దేవాలయంలోకి ప్రవేశించారు.

విశ్వసనీయత మరియు భౌతిక ఆశీర్వాదాలు నేరుగా అనుసంధానించబడి ఉన్నాయని హగ్గె మనకు బోధించాడు; "ఒక మంచి పని దాని సాఫల్యం కోసం ఎదురుచూస్తున్నప్పుడు, దానిని చేయడానికి సమయం ఆసన్నమైంది ఇప్పుడు" (ఫారర్); ఆ "నిరుత్సాహం, ఎంత గాఢమైనప్పటికీ, విధులను విస్మరించడానికి తగిన కారణం కాదు, అవి కష్టంతో చుట్టూముట్టినట్లు అనిపించినప్పటికీ. దృఢంగా ఉండండి మరియు పని చేయండి' అనేది మానవ జీవితానికి అద్భుతమైన నినాదం" (ఫ్రారర్); "అన్ని విజయవంతమైన బోధనలకు ఆధారం 'యెహోవా చెబుతున్నాడు.' అది అప్పుడు ఫలితాలను పొందింది మరియు అటువంటి ఉపదేశానికి నేడు ఫలితాలు లభిస్తాయి!" (హోమర్ హేలీ).

హోసియా

వ్యక్తిగత నోపథ్యం

హోసియా అనే పేరు హీబ్రూ భాష నుండి వచ్చింది. మోక్షం అని అర్థం. ప్రత్యేకంగా చెప్పనప్పటికీ, హోషేయ సమరియాకు చెందినవాడు అని నమ్ముతారు (అతను సమరయ పాలకుడిని "మా రాజు" అని సూచిస్తాడు --- హోషేయ 7:5). అతని కుటుంబం అతని తండ్రి పేరు ప్రస్తావించబడటానికి ముఖ్యమైన సామాజిక స్థితిని కలిగి ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది (హోసియా 1:1).

అతని వృత్తి గురించి, ఖచ్చితంగా ఏమీ తెలియదు. అతను "కొంత స్థానం లేదా విశిష్ట స్థానాన్ని" ఆక్రమించినట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. చాలా మంది పండితులు ఆయన పూజారి అయి ఉండవచ్చని భావిస్తున్నారు.

తేదీ

రాజుల గురించి అతని ప్రస్తావన ఆధారంగా (హోసియా 1:1), చాలా మంది పండితులు అతని ప్రవచన పరిచర్యను 753 - 715 BC సంవత్సరాలలో గుర్తించారు. అతని పేరును కలిగి ఉన్న పుస్తకం అనేక దశాబ్దాల కాలంలో అందించబడిన అనేక ఉపన్యాసాలు మరియు చర్యల కలయిక.

చారిత్రక నోపథ్యం

మతపరమైన --- హోషేయ ఇజ్రాయెల్ యొక్క మతపరమైన కార్యకలాపాలను ఒక పదంలో సంగ్రహించాడు: వ్యభిచారం. ఒక వేశ్యగా, ఆమె అబద్ధ దేవతల ముందు వ్యభిచారం చేసింది. ప్రజలకు జ్ఞానం లేదు (హోసియా 4:6; 5:4), మరియు దేవుని ధర్మశాస్త్రం గురించి తెలియదు (హోషేయ 8:12). విగ్రహాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి మరియు మహిళలు ఆరాధన వేశ్యలుగా దేవాలయాలలో సేవ చేస్తున్నారు.

నీతి --- "వారి ప్రవర్తన దేవుడు కోరిన మరియు కోరిన దానికి చాలా విరుద్ధంగా ఉంది. ప్రజలు ప్రమాణం

చేయడం, విశ్వాసాన్ని విచ్చిన్నం చేయడం, హత్య, దొంగతనం, వ్యభిచారం, మోసం, అబద్ధం, మద్యపానం, వ్యాపారంలో నిజాయితీ లేకపోవడం మరియు ఇతర నేరాలకు సమానంగా దోషులుగా ఉన్నారు. యెహోవా ముందు అసహ్యకరమైనది. హోసియా పుస్తకంలో చిత్రించబడిన చిత్రం నిజంగా క్షీణిస్తున్న దేశం" (హోమర్ హేలీ).

రాజకీయ --- ఇది ఇజ్రాయెల్ లో రాజకీయ తిరుగుబాటు కాలం. జెరోబాము మరణం తరువాత, అనేక మంది రాజులు సింహాసనంపైకి వచ్చారు కానీ వారు త్వరగా హత్య చేయబడ్డారు; కొందరు కొన్ని వారాలు మాత్రమే పాలించారు. తిగ్లత్-పిలేసెర్ (అష్షూరు రాజు) ఇజ్రాయెలుకు వ్యతిరేకంగా వచ్చి వారి నుండి భారీ నివాళులు అర్పించాడు. చివరగా, 722 BC లో, ఉత్తర రాజ్యం అస్సిరియన్ల ఆధీనంలోకి వచ్చింది, చాలా మంది ప్రజలు బందిఖానాలోకి తీసుకెళ్లబడ్డారు. "ఇవి సంవత్సరాల తరబడి రాజకీయ కుట్రలు, కుతంత్రాలు, అరాచకం మరియు తిరుగుబాటు, ద్రోహం మరియు హత్యల కోసం ప్రయత్నిస్తున్నాయి. దేవుడు పూర్తిగా చిత్రం నుండి మరియు ప్రజల ఆలోచనల నుండి దూరంగా ఉన్నాడు. ప్రవక్త యొక్క పని ప్రజల ఆలోచనను తిరిగి దేవుని వైపు మళ్లించడం. , కానీ వారు అతని హెచ్చరికను పట్టించుకోనట్లు వారి విగ్రహారాధనలో చాలా లోతుగా మునిగిపోయారు. వారు తిరిగి రాలేని స్థితిని దాటిపోయారు; వారు వినడానికి నిరాకరించారు" (హోమర్ హేలీ).

వారి విశ్వాసరాహిత్యం రెండు ప్రధాన మార్గాల్లో వ్యక్తీకరించబడింది:

- అన్ని ఏర్పాటు అధికారం వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు.
- యెహోవా శక్తిపై కాకుండా మానవ రక్షణ మరియు విదేశీ పొత్తులపై ఆధారపడటం.

ఈ విస్తృతమైన అనైతికత మరియు దేవుని పట్ల విశ్వాసరాహిత్యానికి కారణం రెండు రెట్లు:

- పూజారుల అవినీతి, వీరితో తప్పుడు ప్రవక్తలు లీగ్ లో ఉన్నారు.
- పూజల అవినీతి.

హోషేయ సందేశం

దేవుడు, అతని స్వభావం మరియు పాత్ర. దేవుడు ఒక్కడే! అతను సర్వశక్తిమంతుడు ... అతను నీతిమంతుడు ... అతను ప్రేమ! అతను ప్రేమగల భర్తగా మరియు ప్రేమగల తండ్రిగా చిత్రీకరించబడ్డాడు. ఈ ప్రవక్త యొక్క ఇష్టమైన వ్యక్తీకరణలలో ఒకటి: ప్రేమపూర్వక దయ.

దేవుడు మరియు ఇజ్రాయెల్ మధ్య ఒడంబడిక. హోషేయ ఇజ్రాయెల్ ను దేవుని "ఎంచుకోబడినవారు"గా చూస్తాడు; దేవుడు వారితో కలయికలోకి ప్రవేశించాడు. ఈ సంబంధం యొక్క సాన్నిహిత్యం రెండు బొమ్మల క్రింద వివరించబడింది - వివాహ సంబంధం మరియు తండ్రి/కొడుకు సంబంధం. ఒడంబడిక ఎల్లప్పుడూ పరస్పర బాధ్యతలను కలిగి ఉంటుందని హోసియా నొక్కిచెప్పాడు.

దేశ వినాశనం అనివార్యం. దేశం యొక్క అవిశ్వాసం కారణంగా, హోషేయ రాబోయే శిక్ష కోసం ప్రజలను సిద్ధం చేస్తాడు. నీతిమంతుడైన భర్త నమ్మకద్రోహమైన భార్యను తన నుండి దూరంగా ఉంచాలని డిమాండ్ చేస్తాడు, కానీ ప్రేమగల భర్త సంబంధాన్ని పునరుద్ధరించే సమయం కోసం ఆశాజనకంగా చూస్తాడు!

జోయెల్

వ్యక్తిగత నేపథ్యం

జోయెల్ (హీబ్రూ = యోయెల్) అనే పేరుకు అర్థం "యెహోవా దేవుడు." అతను పెథుయెల్ (లేదా సెఫ్తాజింట్ లో బెతుయెల్) అనే వ్యక్తి కుమారుడు, దీని అర్థం "దేవుని యొక్క బహిరంగ హృదయం లేదా చిత్తశుద్ధి." జోయెల్ పుట్టినప్పుడు అతని పేరు పొందారా లేదా అతని పరిచర్య ఫలితంగా ఈ పేరు పెట్టబడిందా అనేది తెలియదు.

జోయెల్ దక్షిణ రాజ్యమైన యూదాలో నివసించాడు మరియు ప్రవచించాడు. అతను జెరూసలేం నగర నివాసి కావచ్చు. అతను జుడా & జెరూసలేం (2:32; 3:1, 17-18, 20), వారి పౌరులు (3:6, 8, 19), సీయోను (2:1, 15, 32; 3:) గురించి తరచుగా ప్రస్తావించాడు. 17, 21) మరియు దాని పిల్లలు (2:23). అతను దేవాలయం మరియు దాని పరిచర్య (1:9, 13-14, 16; 2:14, 17; 3:18) గురించి కూడా బాగా తెలుసు. అతను భూమి యొక్క భౌగోళికం మరియు చరిత్రతో కూడా

సన్నిహితంగా పరిచయం కలిగి ఉన్నాడు (1:2; 3:2-8, 12, 14, 18).

కొంతమంది పండితులు ఆలయ సేవతో అతనికి ఉన్న పరిచయం అతను పూజారి లేదా పూజారి కుమారుడని సూచించవచ్చు. మరికొందరు "అర్చకులను దూషించడం అతని కులానికి చెందిన వ్యక్తి కాదని సూచిస్తోంది" అని ఊహిస్తారు. ఈ వ్యక్తి గురించి చాలా తక్కువ తెలుసు, పుస్తకం నుండి ఏమీ సేకరించవచ్చు తప్ప. OT రచనలలో 13 మంది ఇతర వ్యక్తులు జోయెల్ అనే పేరును కలిగి ఉన్నప్పటికీ, అతను వారిలో ఎవరితోనూ గుర్తించబడలేదు.

"జోయెల్ జీవశక్తి మరియు ఆధ్యాత్మిక పరిపక్వత కలిగిన వ్యక్తి. సమయాలను బాగా వివేచించేవాడు, అతను దేవుని సందేశాన్ని యూదా ప్రజలకు స్పష్టమైన మరియు ఉద్దేశపూరిత శైలిలో అందించాడు, ఆలోచన యొక్క ఖచ్చితత్వం మరియు వాస్తవికతతో ఇది నిజమైన క్వారీగా పనిచేసింది. అనేక తదుపరి భవిష్య నిర్మాణ రాళ్లు కత్తిరించబడాలి" (ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ).

తేదీ

ఈ పుస్తకం డేటింగ్ విషయంలో పండితుల మధ్య చాలా భిన్నాభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. సిద్ధాంతాలు 9వ శతాబ్దం నుండి 4వ శతాబ్దం BC వరకు ఉన్నాయి. కొందరు దీనిని మక్కాబియన్ కాలం (ఇంటర్వెన్షియన్ టేబుల్ పీరియడ్ అని పిలవబడే సమయంలో) వలె ఆలస్యంగా కూడా నిర్ణయించారు. సమస్య -- పుస్తకం యొక్క శీర్షికలో తేదీ ఏదీ ఇవ్వబడలేదు లేదా పని యొక్క బాడీలో ఎటువంటి స్పష్టమైన సూచన లేదు. ప్రధాన సిద్ధాంతాలు:

- ప్రవాసం తర్వాత --- దేవుని ప్రజల బందీలు ముగిశాయి. నిర్వాసితులైన వారు స్వదేశానికి తిరిగి వచ్చారు. ఆలయం పునర్నిర్మించబడింది. ఈ దృక్కోణం క్రీస్తుపూర్వం 4వ శతాబ్దం మధ్యలో తేదీని కోరింది.
- ప్రీ-ఎక్సిలిక్ --- జోయెల్ కు ప్రీ-ఎక్సిలిక్ తేదీని కేటాయించిన వారిచే మూడు సాధారణ స్థానాలు ముందుకు వచ్చాయి. వారు:
  - ఎర్లీ ప్రీ-ఎక్సిలిక్ --- 9వ శతాబ్దపు తేదీ. ప్రధాన పూజారి యెహోయాదా రీజెన్సీ ద్వారా తన పాలనను ప్రారంభించిన బాలరాజు జోయాష్ (క్రీ.పూ. 835-796) కాలానికి సంబంధించి పుస్తకంలోని పరిస్థితులు ఉత్తమంగా చిత్రీకరించబడ్డాయి.
  - మిడిల్ ప్రీ-ఎక్సిలిక్ --- 8వ శతాబ్దపు ప్రారంభ తేదీ. ఈ దృక్కోణం యొక్క విస్తృతమైన రక్షణ ది ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ, వాల్యూం. 7, p. 231-233.
  - లేట్ ప్రీ-ఎక్సిలిక్ --- 7వ శతాబ్దపు తేదీ. ఈ దృక్కోణం జెర్మీయా ప్రవక్తతో సంబంధాన్ని కనుగొనడానికి మరియు ఇద్దరు ప్రవక్తల సాహిత్య రూపాలు మరియు మతపరమైన దృక్కోణాలను సమన్వయం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తుంది.

ఈ సిద్ధాంతాలలో చాలా మటుకు మరియు తార్కికమైనది ఎర్లీ ప్రీ-ఎక్సిలిక్, ఇది జోయెల్ యొక్క ప్రవచనం 835 BC నాటిది. ఈ దృక్కోణం యొక్క అద్భుతమైన రక్షణ కోసం చూడండి --- గ్లీసన్ L. ఆర్చర్, Jr., p. ద్వారా ఓల్డ్ టెస్టమెంట్ ఇంట్రడక్షన్ యొక్క సర్వే. 304-307.

సందర్భం

మిడతల తెగులుతో భూమి నాశనమైంది. మిడతల బెడద నేపథ్యంలో కరువు, కరువు, మంటలు వస్తున్నాయి. ఇది కేవలం ప్రకృతి వైపరీత్యం కంటే చాలా ఎక్కువ -- ఇది జాతీయ విపత్తు కూడా! సమాజ జీవితంలో దాదాపు ప్రతి అంశం ప్రభావితమైంది. భూమి యొక్క ఆర్థిక వ్యవస్థ పూర్తిగా నాశనం చేయబడింది. దేశం మొత్తం ఆగిపోయింది. సమర్పణల కొరత ద్వారా సమాజం యొక్క మతపరమైన జీవితానికి కూడా ముప్పు ఉంది.

జోయెల్ ఈ ప్రకృతి/జాతీయ విపత్తు మరియు లార్డ్ గాడ్ నుండి వచ్చే తీర్పు --- ప్రభువు దినం మధ్య సంబంధాన్ని చూస్తాడు. ఈ మిడుత తెగులు దేవుని నుండి నిజమైన తీర్పు మాత్రమే కాదు, కానీ అది దేవుని ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా రాబోయే మరింత గొప్ప తీర్పు గురించి హెచ్చరించింది - శత్రువులు మిడతల సైన్యాలు కాదు, కానీ మనుషుల సైన్యాలు!

తదుపరి తీర్పు యొక్క ఈ భావన జోయెల్ ను చివరి రోజులలో దేవుని ఉద్దేశాన్ని బహిర్గతం చేయడానికి దారితీసింది

--- సమయం ముగింపులో తీర్పులో దేవుడు అంతిమంగా రావడం.

కొత్త నిబంధనలో జోయెల్ యొక్క ఉపయోగం

"ఇది OTలోని సంక్షిప్త పుస్తకాలలో ఒకటి అయితే, అదే సమయంలో ఇది చాలా లోతైనది. చారిత్రక సంఘటనలు మరియు ప్రభువు దినం యొక్క అతిచరిత్ర నిరీక్షణ మధ్య ఉన్న సంబంధాన్ని గ్రహించడంలో మరియు దానిలో కూడా ప్రారంభ క్రైస్తవ వేదాంతశాస్త్రంపై ప్రభావం, దాని ప్రభావం దాని పరిమాణానికి అనులోమానుపాతంలో ఉండదు" (న్యూ లెమాన్ యొక్క బైబిల్ వ్యాఖ్యానం).

అపొస్తలుల కార్యములు 2:16లో అపొస్తలుడైన పేతురు పెంతెకొస్తు రోజున ప్రజలు చూసిన విషయాలు జోయెల్ ప్రవక్త ద్వారా చెప్పబడినట్లు పేర్కొన్నాడు (జోయెల్ 2:28-29).

రోమన్లు 10:11-13లో పాల్ జోయెల్ 2:26b మరియు 2:32ని తిరిగి ప్రస్తావించాడు.
మార్కు 4:29లో యేసు జోయెల్ 3:13ని ఉపయోగించాడు.

అపొస్తలుల కార్యములు 2:39లో జోయెల్ 2:32పై కొంత ఆధారపడటం కనిపిస్తోంది.
బుక్ ఆఫ్ రివిలేషన్లో జోయెల్ గురించి అనేక సూచనలు ఉన్నాయి --- ప్రక. 6:12 (జోయెల్ 2:10, 31; 3:15) ....ప్రక. 6:17 (జోయెల్ 2:11) ....ప్రక. 9:7-9 (జోయెల్ 1:6; 2:4-5) ....ప్రక. 14:15, 18 (జోయెల్ 3:13).

సందేశం

పుస్తకం రెండు విభిన్న విభాగాలుగా ఉంటుంది:

1. జోయెల్ మాట్లాడతాడు ..... 1:2 - 2:17
2. యెహోవా మాట్లాడతాడు ..... 2:18 - 3:21

జోయెల్ మిడుత యొక్క సహజ/జాతీయ విపత్తును సూచిస్తాడు మరియు ప్రజలు పశ్చాత్తాపపడేందుకు ఇది వారికి ఒక హెచ్చరిక అని చెప్పాడు. ఈ విపత్తు నిజమైన పశ్చాత్తాపం ద్వారా మాత్రమే నివారించబడే ప్రభువు దినాన్ని తెలియజేసింది. వారు పశ్చాత్తాపపడితే, ఈ తీర్పు దినం తమపై కాకుండా వారి శత్రువులపైకి వస్తుంది.

"ఈ పుస్తకం పశ్చాత్తాపం ద్వారా తనను వెతకమని ప్రజలకు యెహోవా చేసిన విజ్ఞప్తి. ఈ పశ్చాత్తాపం నుండి భౌతిక ఆశీర్వాదాలు వస్తాయి, దాని తర్వాత ఆధ్యాత్మిక ఆశీర్వాదాలు వెల్లివిరుస్తాయి" (హోమర్ హేలీ). జోయెల్ ఆధ్యాత్మిక ఆశీర్వాదాల గురించి ప్రస్తావించినందున తరచుగా పెంతెకొస్తు ప్రవక్త అని పిలువబడ్డాడు.

జోయెల్ పుస్తకంలోని ఇతర ప్రధాన సందేశాలు:

- దేవుడు సార్వభౌమాధికారంతో భూమి యొక్క చరిత్ర యొక్క వ్యవహారాలను తన ముందుగా నిర్ణయించిన చివరి లక్ష్యం వైపు నడిపిస్తున్నాడు - 1:15; 2:1-4, 18, 20, 25-27, 28-32; 3:1-21.
- ఆయన దయ మరియు దయగల దేవుడు - 2:13, 18.
- దయ మరియు కరుణ గల దేవుడు --- 2:13.
- న్యాయమైన దేవుడు --- 3:1-8, 12-13.

భగవంతుని ఆరాధనలో కేవలం బాహ్యతత్వం సరిపోదు - 2:12-13.
పాపం దేవుని ప్రజల ఆధిపత్య స్థితి అయినప్పుడు, వారు తీర్పు తీర్చబడాలి. దేవుడు తన ప్రజల శిక్షను నెరవేర్చడానికి ప్రకృతి వైపరీత్యాలను లేదా రాజకీయ మార్గాలను ఉపయోగించవచ్చు. పశ్చాత్తాపపడే వారికి పునరుద్ధరించబడిన సహవాసం యొక్క ఆశీర్వాదాలు ఉంటాయి.

"ప్రభువు దినం గురించి జోయెల్ యొక్క అన్ని ప్రవచనాలలో అంతర్భాగమైనది అతని బోధ. ఈ పదాన్ని నైపుణ్యంగా ఉపయోగించడం ద్వారా, అతని మొత్తం సందేశానికి పొందికనిస్తుంది, జోయెల్ అన్ని విషయాలను నిర్దేశిస్తూ, జరగబోయే ప్రతిదానిలో దేవుడు సార్వభౌమాధికారంతో పనిచేస్తాడని నిరూపించాడు. వారి నియమిత ముగింపు" (ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ).

దేవుడు యూదాను సమృద్ధిగా ఆశీర్వదించాడు, కానీ ప్రజలు దేవుణ్ణి మరియు ఆయన ఆశీర్వాదాలను మంజూరు

చేశారు. వారి విశ్వాసం శూన్యమైన ఫార్మాలిజంగా మరియు వారి జీవితాలు నైతిక పతనావస్థలోకి దిగజారింది. "దైవిక ప్రేరణతో జోయెల్ ప్రజలకు మిడుత తెగులు చాలా గొప్ప తీర్పు గురించి హెచ్చరిక అని చెప్పాడు, వారు పశ్చాత్తాపపడి దేవునితో పూర్తి సహవాసానికి తిరిగి రాకపోతే, దేవుడు వారిని సమృద్ధిగా క్షమించి, భూమి యొక్క ఆరోగ్యాన్ని పునరుద్ధరిస్తాడు, మరియు వారికి బలులు అర్పించడానికి అవసరమైన అంశాలను మళ్ళీ ఇవ్వండి. ఆచార వ్యవస్థ దేవునితో హృదయ సంబంధాన్ని వ్యక్తీకరించడానికి రూపొందించబడింది. వారి పాపం ద్వారా వారు మతపరమైన వేడుకలకు ఏదైనా హక్కును కోల్పోయారు" (ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ వ్యాఖ్యానం).

జోనా

వ్యక్తిగత నేపథ్యం

జోనా (హీబ్రూ: యోనా) అనే పేరు "పావురం" అని అర్థం. అతను జెబులూన్ (జాషువా 19:13) గోత్రానికి చెందిన అమితై కుమారుడు మరియు గలిలీ ప్రాంతంలో ఉన్న గాత్-హెపెర్ నగరానికి చెందినవాడు. ఎలిజా (I రాజులు 17) చేత లేపబడిన జారెఫత్లోని ఒక వితంతువు చనిపోయిన కొడుకుతో జోనాను గుర్తించాలని కొంతమంది యూదు రబ్బిన్లు నమ్ముతారు, అయితే అలాంటి ఊహకు ఎటువంటి ఆధారం లేదు. II రాజులు 14:25లో జోనా రాజు జెరోబోమ్ II (793-753 BC) పాలనలో దేవుని ప్రవక్తగా పేర్కొనబడ్డాడు. ఈ రాజు యొక్క విస్తారమైన విజయాల గురించి మరియు అతని నాయకత్వంలో ఇజ్రాయెల్ యొక్క భూభాగాన్ని విస్తరించడం గురించి జోనా ముందే చెప్పాడు.

సాపేక్షంగా తక్కువ సమయంలో నెరవేరిన పైన పేర్కొన్న చాలా ప్రజాదరణ పొందిన ప్రవచనం ఫలితంగా, "యోనా నిజమైన ప్రవక్తగా గొప్ప ప్రజాదరణ పొంది ఉంటాడు ... ఇది తక్కువ జనాదరణ పొందిన కమీషన్‌ను అంగీకరించడానికి అతని అయిష్టతను వివరిస్తుంది .... మరియు అతను గణనీయమైన ముఖాన్ని కోల్పోయేలా చేయండి" (న్యూ లేమాన్ యొక్క బైబిల్ వ్యాఖ్యానం).

సాంకేతికంగా, జోనా పుస్తకం అనామకమైనది; అయితే రచయిత జోనా అని యూదు సంప్రదాయం పేర్కొంది. ఇటీవలి సంవత్సరాలలో "పుస్తకం అతని గురించి కాకుండా జోనా గురించి" అని నమ్ముతారు. "ఇది ప్రవక్త యొక్క ప్రవక్తల సమాహారం కాకుండా ఒక ప్రవక్త గురించిన పుస్తకం. జోనా యొక్క బోధనలను నివేదించడానికి కేవలం ఎనిమిది పదాలు మాత్రమే అవసరం -- జోనా 3:4" (జాక్ పి. లూయిస్).

యేసుక్రీస్తుచే ప్రస్తావించబడిన ఏకైక "చిన్న ప్రవక్త" జోనా మాత్రమే. యేసు స్వయంగా తనతో పోల్చుకున్న ఏకైక OT వ్యక్తి కూడా అతను (మత్తయి 12:39-41; 16:4; లూకా 11:29-32). ఈ పుస్తకం ఒక కల్పిత కథ అని మరియు జోనా అసలు జీవించలేదని కొందరు వాదించినప్పటికీ, బైబిల్ ఆధారాలు దీనికి విరుద్ధంగా ఉన్నాయి. II రాజులు 14:25 అతనిని నిజమైన చారిత్రక వ్యక్తిగా పేర్కొంటుంది. అలాగే యేసుక్రీస్తు కూడా. జోసెఫస్ (ప్రారంభ యూదు చరిత్రకారుడు) కూడా అతనిని కల్పితం కాకుండా చారిత్రాత్మకంగా పరిగణించాడు (యూదుల పురాతన వస్తువులు, పుస్తకం 9, అధ్యాయం 10, సెక్షన్లు 1-2). అలాగే, పౌలు యేసు "సమాధి చేయబడ్డాడు మరియు లేఖనాల ప్రకారం మూడవ రోజున లేపబడ్డాడు" (I కొరింథీయులు 15:4) అని వ్రాసినప్పుడు, అతను యోనా అనుభవాన్ని కనీసం పాక్షికంగానైనా సూచిస్తూ ఉండవచ్చు.

ఇంటర్టెస్టమెంటల్ రచయితలు (ది అపోక్రిఫా) జోనాను నిజమైన చారిత్రక వ్యక్తిగా కూడా పరిగణించారు. అతను సిరాచ్ 49:10లో "పన్నెండు మంది ప్రవక్తలలో" జాబితా చేయబడ్డాడు. టోబిట్ 14:4 "నీనెవెకు వ్యతిరేకంగా జోనా మాట్లాడిన దేవుని మాట"ని సూచిస్తుంది (కోడెక్స్ సైనైటికస్ ఈ ప్రదేశంలో "జోనా" అని కాకుండా "నహుమ్" అని చదువుతుంది). III మక్కబీస్ 6:8లో జోనా యొక్క విమోచన అనేది ఎలియాజర్ ప్రార్థనలో ఒక భాగమైన గతంలోని దేవుని గొప్ప దయగల చర్యల శ్రేణిలో ఒకటి.

గ్రీకులు చాలా కాలంగా జోనా ప్రవక్త పట్ల తమ లోతైన ఆరాధనను వ్యక్తం చేశారు. క్రీ.శ. 6వ శతాబ్దంలో వారు అతనికి ఒక చర్చిని అంకితం చేశారు --- (ఈ చర్చిను లూకా 9:33లో పీటర్ చేయాలనుకున్న దానితో పోల్చండి).

తేదీ & సందర్భం

II రాజులు 14:25 నుండి, జోనా II జెరోబోమ్ (793-753 BC) కాలంలో జీవించాడని మనకు తెలుసు. వారు పశ్చాత్తాపపడకపోతే వారు నాశనం చేయబడతారని దేవుని నుండి ఒక హెచ్చరికను అందించడానికి అతను నినెవెహ్ - అస్సిరియా రాజధాని నగరం - పంపబడ్డాడు. క్రీ.పూ. 750ల చివరలో ఎక్కడో ఒక చోట ఈ ప్రవచనానికి సంబంధించిన

తేదీని సూచించే అనేక చారిత్రక ఆధారాలు ఉన్నాయి --- బహుశా దాదాపు 758 BC:

అదాద్-నిరారి III (క్రీ.పూ. 811-783) పాలనలో ఏకేశ్వరోపాసన వైపు ఊగిసలాడింది. అయినప్పటికీ, అతని మరణంతో దేశం జాతీయ బలహీనత మరియు మరింత గొప్ప నైతిక క్షీణత కాలంలోకి ప్రవేశించింది. "ఈ సమయంలో, అస్సిరియా ఉరార్డు పర్వత తెగలతో మరియు ఉత్తరాన ఉన్న మన్నాయ్ మరియు మద్రై యొక్క సహచరులతో జీవితం మరియు మరణ పోరాటంలో నిమగ్నమై ఉంది, వారు తమ సరిహద్దును నిలవేకు వంద మైళ్ల కంటే తక్కువ దూరంలోకి నెట్టగలిగారు" (ఎక్స్‌పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ, వాల్యూం. 7).

756 BCలో ఒక ప్లేగు దేశాన్ని అలుముకుంది, ఆ తర్వాత 759 BCలో రెండవ ప్లేగు వచ్చింది. క్రీ.పూ.763లో సూర్యగ్రహణం ఏర్పడింది. ఇవి "దైవిక తీర్పుకు రుజువుగా ప్రాచీనులు భావించే రకమైన సంఘటనలు మరియు జోనా సందేశాన్ని స్వీకరించడానికి ప్రజలను సిద్ధం చేయగలవు" (ది రైరీ ఫ్లడీ బైబిల్). "అస్సిరియా యొక్క ఈ అణగారిన రాష్ట్రం జోనా వారికి బోధించడం ప్రారంభించినప్పుడు వినడానికి ప్రజల సంసిద్ధతకు చాలా దోహదపడింది" (మోమర్ హేలీ).

అసుర్దాన్ III (771-754 BC) పాలనలో మతపరమైన మేల్కొలుపు సంభవించినట్లు కొన్ని చారిత్రక ఆధారాలు ఉన్నాయి. ఇది యోనా బోధ ఫలితంగా ఉండవచ్చు. 745 BCలో తిగ్లత్-పిలేసర్ III (745-727 BC) సింహాసనంపైకి వచ్చాడు మరియు అస్సిరియా మళ్ళీ ప్రధాన శక్తిగా మారింది. అతని నాయకత్వంలో అఘూరియులు అతని తిరుగుబాటు చేసిన ఇశ్రాయేలుకు వ్యతిరేకంగా "దేవుని కోపపు కర్ర" (యెషయా 10:5) అయ్యారు. 722 BCలో సమరియాను స్వాధీనం చేసుకోవడంతో ఇజ్రాయెల్ చివరకు అస్సిరియన్ల వశమైంది (తిగ్లత్-పిలేసర్ వారసులు --- షల్మనేసర్ V మరియు సర్గోన్ II యొక్క ప్రయత్నాల ద్వారా).

జోనా యొక్క బోధ ద్వారా మరియు నీనెవె ప్రజల పశ్చాత్తాపం ద్వారా, ఈ సమయంలో నగరం రక్షించబడింది. అయినప్పటికీ, వారి పశ్చాత్తాపం చాలా స్వల్పకాలికంగా ఉందని చరిత్ర చెబుతుంది. వెంటనే వారు తమ పాపపు జీవన విధానంలోకి తిరిగి పడిపోయారు. ప్రవక్త నహూమ్ అదే ప్రజల వద్దకు పంపబడ్డాడు. అయినప్పటికీ, వారు పశ్చాత్తాపపడడంలో విఫలమయ్యారు (వారు జోనాతో ఉన్నట్లుగా), అందువలన 612 BCలో నాశనం చేయబడ్డారు.

జోనా పుస్తకం యొక్క వివరణ

బహుశా ఈ పుస్తకంతో అనుసంధానించబడిన అతి పెద్ద కష్టం ఏమిటంటే, వ్యాఖ్యాన పద్ధతిని నిర్ణయించడం. 18వ మరియు 19వ శతాబ్దాల వరకు, జోనా దాదాపుగా చారిత్రక వాస్తవంగా పరిగణించబడ్డాడు. అయితే, 20వ శతాబ్దంలో ఈ పుస్తకాన్ని ఉత్తమంగా ఎలా అన్వయించాలనే దానిపై అనేక ఇతర సిద్ధాంతాలు రూపొందించబడ్డాయి. ప్రతిపాదిత వివరణ యొక్క ప్రధాన సిద్ధాంతాలు క్రిందివి:

అలైగోరికల్ --- "ఒక ఉపమానం అనేది వారు వివరించడానికి ఉద్దేశించిన సమాంతర సంఘటనల శ్రేణికి సారూప్యమైన సంఘటనల శ్రేణిని కలిగి ఉన్న కథ." ఆ విధంగా: జోనా = ఇజ్రాయెల్ ...జోనా యొక్క ఫైట్ = ఇజ్రాయెల్ దేశాలకు తన ఆధ్యాత్మిక లక్ష్యాన్ని నెరవేర్చడంలో వైఫల్యం ... "గొప్ప చేప" = బాబిలోన్, ఇది ఇజ్రాయెల్‌ను బందిఖానాలో మింగేస్తుంది ... జోనాను ఉమ్మివేయడం = ఇజ్రాయెల్ పునరుద్ధరణ వారి మాతృభూమికి ... etc. ... etc. (యిర్మీయా 51:31 బాబిలోన్ ఇజ్రాయెల్‌ను ఒక రాక్షసుడులాగా "మింగడం" గురించి మాట్లాడుతుంది మరియు అది "అతని కడుపు నింపింది." తర్వాత, vs. 44లో, దేవుడు "అతను మింగిన దానిని అతని నోటి నుండి బయటికి తెస్తానని" చెప్పాడు. .") --- కొందరు దీనిని జోనా కేవలం ఒక ఉపమానం అనే వారి సిద్ధాంతానికి బైబిల్ రుజువుగా భావిస్తారు.

పారాబోలిక్ --- "ఒక ఉపమానం అనేది ఉపదేశ లక్ష్యంతో కూడిన చిన్న, పిచ్చి కథ." ఈ కథ యొక్క నైతికత --- దేశాల పట్ల దేవుని ప్రేమ. జోనా "సరిహద్దులు దాటిన దేశాల పట్ల ప్రేమ లేని సంకుచిత మనస్తత్వం గల, ప్రత్యేకమైన యూదుడిని" సూచిస్తాడు.

పురాణం --- ఈ దృక్కోణం మొత్తం కథ ఇజ్రాయెల్ చరిత్రలో ఏదో ఒక సంఘటన చుట్టూ ఉద్భవించిన పురాణం లేదా పురాణం తప్ప మరొకటి కాదని ఊహిస్తుంది.

హిస్టారికల్ --- ఈ దృక్కోణం కథనం వాస్తవానికి జరిగిన సంఘటనలను వివరిస్తుంది. ఇది ఎక్కువగా

కనిపించే వీక్షణ. ఈ అభిప్రాయాన్ని వ్యతిరేకించే వారు ప్రాథమికంగా ఖాతాలోని అద్భుత మూలకం (ఉదాహరణకు "గొప్ప చేప" సంఘటన) ఆధారంగా చేస్తారు. "యేసు ఈ కథపై తన అనుమతిని చారిత్రాత్మక వాస్తవంగా ఉంచాడు ... కాబట్టి, యేసు క్రీస్తు అని విశ్వసించే వారందరికీ చారిత్రక వివరణ మాత్రమే ఆమోదయోగ్యమైన వివరణ" (హోమ్ హేలీ). "యేసు తన కాలపు మనిషి మాత్రమేనని మరియు అతని గురించిన వారిలో ప్రబలంగా ఉన్న కొన్ని అభిప్రాయాలను అంగీకరించాడని చెప్పే ప్రయత్నం మనం అంగీకరించడానికి సిద్ధంగా లేని చిక్కులను కలిగి ఉంటుంది" (జాక్ పి. లూయిస్).

అయితే ఈ ఖాతా చారిత్రాత్మకమైనదిగా పరిగణించబడుతుందనే వాస్తవం, దాని నుండి ఉద్భవించిన పారాబోలిక్ లేదా ఉపమాన లేదా ఆధ్యాత్మిక పాఠాలు లేవని కాదు. "ఇది చారిత్రక సంఘటనల ద్వారా వివరించబడిన సాధారణ పాఠాల ఉనికిని తోసిపుచ్చదు" (ది రైరీ స్టడీ బైబిల్).

ది మిరాకిల్స్ ఆఫ్ ది బుక్ ఆఫ్ జోనా

ఈ పుస్తకంలో స్పష్టమైన అద్భుతాలు నమోదు చేయబడ్డాయి అనే వాస్తవం --- దేవుని అద్భుత శక్తిని అనుమానించే లేదా తిరస్కరించే కొంతమందికి ఈ పనిని కల్పితం అని లేబుల్ చేయడానికి కారణమైంది. ఇక్కడ అనేక అద్భుతాలు నమోదు చేయబడ్డాయి, కానీ "చేపల కథ"తో చాలా ఎక్కువ జరిగింది, జోనా పుస్తకం గురించి మిగతావన్నీ మరచిపోవడానికి ఎవరైనా శోదించబడ్డారు" (జాక్ పి. లూయిస్). జోనా పుస్తకంలో నమోదు చేయబడిన వివిధ అద్భుతాలు:

- దేవుడు తుఫానును లేపుతున్నాడు --- 1:4
- దేవుడు తుఫానును శాంతింపజేస్తున్నాడు --- 1:15
- జోనాను మింగడానికి దేవుడు ఒక గొప్ప చేపను నియమించడం -- 1:17
- జోనా మూడు పగలు & మూడు రాత్రులు చేప లోపల జీవించి ఉన్నాడు -- 1:17
- పొడి భూమిలో జోనాను వాంతి చేయమని దేవుడు చేపలకు ఆజ్ఞాపించాడు -- 2:10
- నినెవే పరిమాణంలో ఉన్న ఒక నగరం ఇంత విస్తృతమైన పశ్చాత్తాపాన్ని అనుభవిస్తోంది -- 3:5-9
- ప్రభువు ఒక మొక్కను, ఒక పురుగును మరియు మండే తూర్పు గాలిని పెంచుతున్నాడు - 4:6-8

డాగ్ గాడోల్ అనేది హీబ్రూ పదబంధం, దీని అర్థం "గొప్ప చేప". యూదులకు "వేల్" (KJVలో ఉపయోగించే పదం) కోసం ప్రత్యేక పదం లేదు. డాగ్ అనే పదం తిమింగలం (సాంకేతికంగా అన్నలు చేప కాదు)తో సహా ఏదైనా జాతికి చెందిన చేపను సూచించవచ్చు కాబట్టి, "ఈ సమయంలో సాంప్రదాయిక వివరణకు కట్టుబడి ఉండటం సహేతుకమైనది, ఎందుకంటే నిజమైన చేప లేదు --- వ్యతిరేకం సముద్రపు క్షీరదానికి --- తిమింగలం వలె కెపాసియస్ కడుపుని కలిగి ఉంటుంది" (గ్లిసన్ ఎల్. ఆర్చర్, జూనియర్).

"ఒక అద్భుతాన్ని అంగీకరించే సామర్థ్యం లేదా అసమర్థత అనేది ఒక వ్యక్తి తన దేవుడిని 'G' అనే అక్షరంతో ఉచ్చరించాలా వద్దా అనే దానిపై ఆధారపడి ఉంటుంది" --- హోమర్ హేలీ

జోనా యొక్క ప్రధాన సందేశాలు

పుస్తకం యొక్క మొత్తం సందేశం ప్రాథమికంగా రెండు రెట్లు:

1. దేవుని ప్రేమ మరియు శ్రద్ధ అన్ని ప్రజలు, మరియు ఎవరైనా ఎవరు పశ్చాత్తాపపడి దేవుని వైపు తిరిగితే మోక్షం లభిస్తుంది (అపోస్తలుల కార్యములు 26:19-20; II పేతురు 3:9).
2. దేవుడు ఒక సార్వత్రిక దేవుడు. ఉంది కానీ ఒకటి దేవుడు, మరియు ఆయన మాత్రమే దేవుడు అన్ని ప్రజలు. జోనా ఒక ఏకేశ్వరోపాసన ప్రజలకు బోధించాడు, కానీ వారు ఆరాధించే దేవుడు నెబో. వారు పశ్చాత్తాపపడి యెహోవా వైపు తిరిగి, ఆయనను మాత్రమే ఆరాధించి, సేవించాలని ఆయన వారిని హెచ్చరించాడు.

జోనా పుస్తకంలోని కొన్ని ఇతర గొప్ప పాఠాలు:

- "దేవుని తీర్పులు, భవిష్యవాణిలో ప్రకటించినప్పటికీ, నిజమైన పశ్చాత్తాపం ద్వారా నివారించవచ్చు." ఇది "ఊహించిన తీర్పు నుండి తప్పించుకోవడానికి మానవ పశ్చాత్తాపానికి సంబంధించిన కీలకమైన వేదాంత సత్యం" (న్యూ లేమాన్ యొక్క బైబిల్ వ్యాఖ్యానం) "యిర్మీయా 18:7-8 --- "ఒక క్షణంలో నేను ఒక దేశం గురించి లేదా ఒక

రాజ్యాన్ని నిర్మూలించడానికి, పడగొట్టడానికి లేదా నాశనం చేయడానికి మాట్లాడగలను; నేను మాట్లాడిన దేశం దాని చెడు నుండి మారినట్లయితే, నేను దాని మీద తీసుకురావాలని అనుకున్న విపత్తు గురించి పశ్చాత్తాపపడతాను."

- జాతీయ పాపం జాతీయ పశ్చాత్తాపాన్ని కోరుతుంది! ఈ సూత్రం అష్ఠారు రాజధాని నీనెవెకు వర్తించినట్లే, నేటి దేశాలకు కూడా వర్తిస్తుంది!

- ఈ పుస్తకం ఇశ్రాయేలీయులను వర్ణించే సంకుచిత ప్రత్యేకతను తీవ్రంగా మందలించింది. జోనా, అతని ప్రజల వైఖరి విలక్షణమైనది, అస్సిరియన్లు రక్షించబడాలని చూడాలని కోరుకోలేదు - వారు శత్రువులు! ఈ అసహ్యకరమైన ప్రజలకు అలాంటి అసహ్యకరమైన సందేశాన్ని బోధించకుండా అతను పారిపోయాడు. చివరకు బోధించిన తర్వాత కూడా, దేవుడు తన మనసు మార్చుకుంటాడా మరియు ఇంకా వారిని నాశనం చేస్తాడా అని అతను నగరం వెలుపల వేచి ఉన్నాడు. దేవుడు నిజంగా ఈ వ్యక్తులపై దయ చూపబోతున్నాడని అతను గ్రహించినప్పుడు, అతను అలాంటిదానికి సాక్ష్యమివ్వకుండా చనిపోవాలని ప్రార్థించాడు! (యోనా 4:1-3).

- ఈ రోజు మనం అలాంటి వైఖరిని కలిగి ఉన్నప్పుడు --- "మనం మాత్రమే దేవుడు అనుగ్రహిస్తాడు" ... "మనం చూడటం కంటే చనిపోతాము. ఆ ప్రజలు రక్షించబడ్డారు!" ... "మేము సువార్త ప్రకటించడం లేదు అనిబంచ్" --- అప్పుడు మేము జోనా యొక్క పాపాన్ని పునరావృతం చేసాము. ఇంకా, దేవుని విశ్వవ్యాప్త ప్రేమను గ్రహించడంలో విఫలమయ్యాము. జోనా ఒక ఇరుకైన, సెక్టారియన్ స్పూర్తిని సూచిస్తుంది!

- దేవుని నుండి పారిపోలేడు (కీర్తన 139:7-12). "దేవుడు అంగీకరించని కర్తవ్యాన్ని ఆజ్ఞాపించినప్పుడు, దాని నుండి పారిపోవడం కంటే వెళ్లి దానిని చేయడం చాలా సులభం అని జోనా నేర్చుకున్నాడు మరియు అతని విలువైన అనుభవం ద్వారా మిలియన్ల మంది నేర్చుకున్నారు" (JW మెక్ గార్సే). "దేవుడిని అడ్డం పెట్టడానికి బయలుదేరినప్పుడు, తుఫాను తప్పక వస్తుంది" (జార్డ్ ఎల్. రాబిన్సన్).

- "జీవితం పట్ల దేవునికి ఉన్న అనంతమైన శ్రద్ధ, పదార్థం పట్ల మనిషికి ఉన్న శ్రద్ధకు భిన్నంగా చూపబడింది" (హెమామర్ హేలీ). "ప్రవక్త యొక్క గోరింటాకు వాడిపోవడం, అది ఉత్తేజపరిచే పశ్చాత్తాపంతో, అన్ని యుగాలలో ఇంటిని తాకింది, ఇది జోనా కాలంలో జరిగినట్లుగా, దేవుని యొక్క అనంతమైన ప్రేమ మరియు మనిషి యొక్క స్వార్థపూరిత చల్లదనం మధ్య వ్యత్యాసం. ఒక రాత్రి పెరుగుదల సాధ్యమవుతుంది. అది మనల్ని తాకినప్పుడు జాలిపడండి; కానీ చెప్పలేనంత ఎక్కువ వాదనలు చాలా తరచుగా మనకు వ్యక్తిగతంగా సంబంధం లేని చోట సున్నితత్వాన్ని మేల్కొల్పవు" (కన్నింగ్ హామ్ గీకీ).

- జోనాలో "సాంస్కృతిక సువార్త సందేశానికి ఆద్యుడు" మరియు మెసెంజర్ (హేలీ)ని చూస్తారు. అలాగే, "అత్యంత ప్రామిస్ చేయని మిషన్ ఫీల్డ్లు తరచుగా అత్యంత ప్రతిస్పందించేవి" అనే సూత్రాన్ని మనం చూస్తాము (ది రైరీ బ్లడ్ బైబిల్) "మానవ దృక్పథం నుండి ఒక ఇజ్రాయెల్ ఒక మిషనరీ వెంచర్ కోసం ఎంచుకునే చివరి ప్రదేశం అస్సిరియా, కాబట్టి జోనా వ్యతిరేక దిశలో యాత్ర చేసాడు" (శామ్యూల్ J. మల్ట్స్).

- "జోనా యొక్క పూర్వపు పిలుపు మరియు ఫ్లెట్ (జోనా 3:1-2) గురించి ఎటువంటి ప్రస్తావన లేదు మరియు ప్రస్తావన లేదు. ప్రభువు దీనిని దయతో కూడిన నీశ్శబ్దంతో దాటిస్తాడు" (హెమామర్ హేలీ). క్షమించటానికి మరియు మరచిపోవడానికి ప్రభువు సిద్ధంగా ఉన్నాడు!

మలాచి

వ్యక్తిగత నేపథ్యం

మలాకీ అనే పదాన్ని సాధారణంగా "నా దూత" అని అనువదిస్తారు. "ఇది సహేతుకంగా మలాఖీయా యొక్క సంక్షిప్తీకరణగా పరిగణించబడుతుంది, దీని అర్థం 'యెహోవా యొక్క దూత'" (జార్డ్ ఎల్. రాబిన్సన్). శతాబ్దాలుగా "మలాచీ" అనేది నిజమైన సరైన పేరు లేదా సాధారణ నామవాచకమా లేదా అనే దానిపై "గణనీయమైన పండితుల చర్చ ఉంది" (జోండర్వాన్ యొక్క పిక్టోరియల్ ఎన్ సైక్లోపీడియా). ఇది రెండోది అయితే, ఈ పుస్తకం "నా మెసెంజర్" లేదా "యెహోవా యొక్క మెసెంజర్" అని పిలువబడే అనామక రచయితచే వ్రాయబడింది.

LXX (సెఫ్టాజింట్) పదాన్ని సరైన పేరుగా కాకుండా నామవాచకంగా పరిగణిస్తుంది. జోనాథన్ బెన్ ఉజ్జీల్ యొక్క టార్గమ్ (క్రీ.శ. 4వ లేదా 5వ శతాబ్దానికి చెందిన ప్రవక్త పుస్తకాల యొక్క అరామిక్ పారాఫ్రేజ్, కానీ అనేక పూర్వ సంప్రదాయాలను కలిగి ఉంది) ఇలా ఉంది: "ఎజ్రా ది సైజ్ అయిన నా మెసెంజర్." జెరోమ్ (క్రీ.శ. 340-420) మరియు జాన్ కాల్వీన్ (క్రీ.శ. 1509-1564) ఇద్దరూ రచయిత యొక్క అసలు పేరు ఎజ్రా అని ఈ అభిప్రాయంతో ఏకీభవించారు. టాల్బుడ్ (మెగిల్లా 15a) ఈ పుస్తకాన్ని వ్రాసినందుకు మొర్రైకై ఘనత పొందింది. మరికొందరు ఇది వాస్తవానికి జెకరియా పుస్తకంలో ఒక భాగమై ఉండవచ్చని భావిస్తున్నారు, దానిని కత్తిరించి "మైనర్ ప్రవక్తలను పవిత్ర సంఖ్య 12గా మార్చడానికి" (Eissfeldt) మరొక పుస్తకంగా రూపొందించబడింది. మాథ్యూ హెన్రీ తన కాలంలోని కొందరు "ఈ ప్రవక్త నిజంగా స్వర్గం నుండి వచ్చిన దేవదూత మరియు మనిషి కాదని ఊహించారు" అని పేర్కొన్నాడు.

గమనిక-- "ఈ కాలంలోని అన్ని ప్రధాన పాత్రలను జోసెఫ్స్ పేర్కొన్నప్పటికీ, వారిలో మలాకీ అనే వ్యక్తిని చేర్చడంలో అతను విఫలమయ్యాడు ..... మిగిలిన బైబిల్లో పేరు లేదు ... మరియు అతను పేర్కొన్న చోట కూడా NTలో, అతని పేరు కనిపించదు -- మత్త. 11:10; మార్క్ 1:2; లూకా 7:27" (ది ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ). "మొత్తం విషయం అంతిమంగా అనిశ్చితంగా ఉంది మరియు బహుశా అప్రధానమైనది; కానీ ఈ తెలియని పేరు, మలాకీ, నిజానికి ప్రవక్త యొక్క అసలు పేరు" (ది న్యూ లేమాన్స్ బైబిల్ కామెంటరీ).

అతను "గ్రేట్ సినాగోగ్" సభ్యుడు అని యూదు సంప్రదాయం చెబుతుంది, అతను జెబులూన్ తెగకు చెందినవాడు మరియు అతను చిన్న వయస్సులోనే మరణించాడు. ఈ దేవుని మనిషి గురించి అంతకు మించి ఏమీ తెలియదు.

తేదీ

ఈ పనిని ఖచ్చితంగా తేదీ చేయడం అసాధ్యం, అయితే పుస్తకంలోని విషయాలను పరిశీలించడం ద్వారా ఈ జోస్యం యొక్క సాధారణ సమయాన్ని నిర్ణయించవచ్చు. గవర్నర్ (పెహా) అనే పర్షియన్ పదం మలాకీ 1:8లో ఉపయోగించబడింది (చూడండి: నెహె. 5:14; హగ్గాయి 1:1, 14; 2:21), కాబట్టి ఇది ఇజ్రాయెల్ పెర్షియన్ ఆధిపత్యం సమయంలో వ్రాయబడిందని సూచిస్తుంది (539- 333 BC).

ఈ సమయంలో పాలస్తీనాలో ఉన్న అంతర్గత పరిస్థితులను పరిశీలించడం ద్వారా దానిని మరింత తగ్గించవచ్చు. ఆలయం పునర్నిర్మించబడింది మరియు దానిలో బలులు అర్పిస్తున్నారు. పూజారులు అవినీతిపరులు. దశమభాగాలు మరియు నైవేద్యాలు నిర్లక్ష్యం చేయబడ్డాయి. అన్యమతస్థులతో వివాహాలు, విడాకులు ప్రబలుతున్నాయి. సంశయవాదం యొక్క ఆత్మ ఉంది. ఆర్థిక దుర్వినియోగం ఎక్కువ. యూదా గవర్నర్ కింద ఉంది, ఎదోము నాశనం చేయబడింది. నెహెమ్యా ఎదుర్కొన్న సమస్యలే ఇవి అని చాలా మంది విద్వాంసులు అంగీకరించారు. "కాబట్టి ప్రవక్త మరియు నెహెమ్యా దాదాపు ఒకే సమయంలో చురుకుగా ఉండే అవకాశం ఉంది మరియు మలాకీకి నేపథ్యంగా నెహెమ్యాను అధ్యయనం చేయడం మంచిది" (జాక్ పి. లూయిస్). "ఈనాటికి ఒక సరసమైన అంచనా సుమారు 435 BC" (గ్లీసన్ ఆర్చర్).

చారిత్రక నేపథ్యం

- 536 BCలో ఇజ్రాయెల్ ప్రజలను వారి స్వదేశానికి తిరిగి రావడానికి సైరస్ అనుమతించడంతో యూదుల బాబిలోనియన్ బందిఖానా అధికారికంగా ముగిసింది. జెరుబ్బాబెలు నాయకత్వంలో దాదాపు 50,000 మంది యూదులు తిరిగి వచ్చారు. హగ్గై మరియు జెకర్యాళ బోధనల ద్వారా ప్రోత్సహించబడిన ప్రజలు 520-516 BC మధ్య ఆలయాన్ని పునర్నిర్మించారు.

- 458 BCలో ఎజ్రా ప్రవాసుల రెండవ సమూహంతో తిరిగి వచ్చాడు. ఈ సమయంలో పర్షియన్ రాజు అర్థాకెన్సెస్ I (465-425 BC). క్రీస్తుపూర్వం 445లో జెరూసలేం గోడలను పునర్నిర్మించడానికి నెహెమ్యా తిరిగి రావడానికి ఆయనే అనుమతించాడు. నెహెమ్యా గవర్నర్గా మొదటి పదవీకాలం 445-433 BC. అతను కొంతకాలం పర్షియాకు తిరిగి వచ్చాడు, ఆ తర్వాత అతను 430-425 BC నుండి రెండవసారి గవర్నర్గా పనిచేశాడు.

ఈ సమయంలోనే "మలాకీ జెరూసలేంలో ఆధ్యాత్మిక వ్యవహారాలకు నాయకత్వం వహించాడు" (ది ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ). "ఈ కాలంలో యూదయలోని పరిస్థితుల యొక్క పూర్తి చిత్రం కోసం ఒకరు ఎజ్రా 7-10 మరియు నెహెమ్యా యొక్క పూర్తి పుస్తకాన్ని చదవాలి. నెహెమ్యాలో వెల్లడైన ప్రజల పరిస్థితులు మరియు తరువాతి సమస్యలపై మలాకీ ధైర్యంగా మరియు ధైర్యంగా దాడి చేశారు. తన బుక్ పాయింట్లో ఇద్దరి సమకాలీన తేదీలను

స్పష్టంగా పేర్కొన్నాడు" (మోమర్ హేలీ).

ప్రయోజనం మరియు సందర్భం

ఇశ్రాయేలు ప్రజలు బాబిలోనియన్ చెర నుండి తమ స్వదేశానికి తిరిగి వచ్చి సుమారు 100 సంవత్సరాలు గడిచాయి. ఆలయం పునర్నిర్మించబడింది; గోడలు పునర్నిర్మించబడ్డాయి; త్యాగాల వ్యవస్థ తిరిగి స్థాపించబడింది. వారు తిరిగి వచ్చిన తర్వాత వారి కోసం నిర్దేశించబడిన చాలా లక్ష్యాలు సాధించబడ్డాయి. వారు తమ చుట్టూ ఉన్న దేశాల నుండి సురక్షితంగా ఉన్నారు. మరియు వారు విసుగు చెందారు !! వారి ప్రారంభ ఉత్సాహం, వారు ఎదుర్కొన్న సవాళ్ల కారణంగా, అరిగిపోయింది. వారి ఆరాధన యాంత్రికంగా, ఆచారబద్ధంగా మరియు ఆధ్యాత్మికంగా మారింది. వారు కదలికల ద్వారా వెళ్ళారు, కానీ వారి హృదయం ప్రమేయం లేదు. వారి సంబంధాలు విడిపోతున్నాయి --- దేవునితో మరియు ఒకరితో ఒకరు. అయినప్పటికీ, దేవుడు తమ పట్ల ఎందుకు అసంతృప్తిగా ఉన్నాడో వారు అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నారు!

క్షీణిస్తున్న సంబంధాలు, ఉత్సాహం మరియు ఆధ్యాత్మికత యొక్క ఈ రంగంలోకి మలాకీ 400 సంవత్సరాల ప్రవచనాత్మక నిశ్శబ్దం కంటే ముందు చివరి "ప్రభువు యొక్క దూత"గా ముందుకు వచ్చారు! "అతని లక్ష్యం సమకాలీన ఆధ్యాత్మిక క్షీణతకు ఖచ్చితమైన కారణాలను సూచించడం ద్వారా మరియు సమాజ జీవితాన్ని పునరుద్ధరించే దశలను నిర్దేశించడం ద్వారా యూదులను దేవునితో తాజా సంబంధాన్ని పునరుద్ధరించడం. అతని ముందు హాగ్గాయి వలె, అతని ఆధిపత్య ఆందోళన పునరుద్ధరించబడిన సంఘం యొక్క ఆధ్యాత్మిక ప్రాధాన్యతల గుర్తింపు"

(జోండర్వాన్ పిక్టోరియల్ ఎన్సైక్లోపీడియా). "దేవునికి మరియు మనిషికి వ్యతిరేకంగా యూదా చేసిన పాపాలు బహిరంగంగా మరియు అనేకమైనవి" (ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ).

మలాకీ కోపంతో కూడిన నేరారోపణకు కారణమైన కొన్ని పాపాలు: పురోహితుడు లాక్షణికుడు--- మాల్. 1:6 - 2:9 (నెహె. 13:4-9). అతను "అలాంటి నైతిక మరియు మతపరమైన నాయకత్వాన్ని అందించడంలో అసమర్థత కోసం అర్చక శ్రేణిని ఖండించాడు, ఇది తిరిగి వచ్చిన సమాజాన్ని ప్రస్తుత కష్టాలను చాలా వరకు నివారించేందుకు వీలు కల్పిస్తుంది. పూజారులు తమ విధులను నిర్వర్తించడంలో ఉదాసీనంగా మరియు ధిక్కరించారు" (జోండర్వాన్ యొక్క పిక్టోరియల్ ఎన్సైక్లోపీడియా)

ఆర్థిక దుర్వినియోగం & దశమభాగాల నిర్లక్ష్యం--- మాల్. 3:5-10 (నెహె. 13:10-13).

పూజలు శిథిలావస్థలో ఉన్నాయి--- దేవునికి బలులు అర్పించడానికి మందలు మరియు మందల చెత్తను ఆలయానికి తీసుకురావడం జరిగింది - మాల్. 1:8.

అన్యమతస్తులతో వివాహాలు & అన్యమత స్త్రీలను వివాహం చేసుకోవడానికి వారి భార్యల విడాకులు--- ప్రజలు తమ ఒడంబడికలను గౌరవించలేదు. వారి సంబంధాలు, దేవునితో మరియు ఒకరితో ఒకరు విఫలమవుతున్నాయి - మాల్. 2:10-16 (నెహె. 10:30; 13:23-28; ఎజ్రా 9-10).

"ఇజ్రాయెల్ ప్రజలు భ్రమలకు లోనయ్యారు మరియు సందేహాస్పదంగా ఉన్నారు. వారి విశ్వాసం అస్పష్టంగా విరక్తికి దిగజారడంతో వారు దేవుని రక్షణను ప్రశ్నించడం ప్రారంభిస్తారు. అంతర్గతంగా, వారు దేవుని సేవ చేయడం విలువైనదేనా అని వారు ఆశ్చర్యపోతారు. బాహ్యంగా, ఈ వైఖరులు యాంత్రిక ఆచారాలు, శూన్య ఆచారాలు, దశమభాగాలు మరియు అర్పణలను మోసం చేయడం మరియు దేవుని నైతిక మరియు ఆచార వ్యవహారాల పట్ల విపరీతమైన ఉదాసీనత. వారి పూజారులు అవినీతిపరులు మరియు వారి ఆచార వ్యవహారాలు చెడ్డవి, కానీ వారు ఆధ్యాత్మికంగా చాలా సున్నితంగా ఉంటారు, వారు దేవునిచే ఎందుకు ఆశ్చర్యపడినట్లైతే వారు ఆశ్చర్యపోతారు. , ఫలితంగా భౌతికవాదం మరియు బాహ్యవాదం స్థిరపడిన లక్షణాలుగా మారతాయి, ఇవి తరువాతి కాలంలో పరిసయ్యులు మరియు సద్దుసీల మతపరమైన పార్టీలను పట్టుకుంటాయి" (ది ఎక్స్పోజిటర్స్ ఓపెన్ బైబిల్).

ది స్టైల్ ఆఫ్ ది బుక్

"మలాకీ పుస్తకం ప్రవక్తలలో ప్రత్యేకమైన శైలిలో వ్రాయబడింది" (జాక్ పి. లూయిస్). ఇది డిడాక్టిక్ -- మాట్లాడే మాండలిక పద్ధతిగా పిలువబడే కొత్త చిరునామా శైలి (దీనిని వివాద పద్ధతి అని కూడా పిలుస్తారు). తరువాత ఈ

"ధృవీకరణ -- అభ్యంతరం -- ఖండన" యొక్క ఉపయోగం బాగా ప్రాచుర్యం పొందింది మరియు ఇది రబ్బీలు మరియు లేఖరులకు సాధారణ ఆకృతి. NT కానన్ యొక్క సువార్తలు మరియు ఎపిస్టల్స్లో ఈ పాయింట్ను రూపొందించే పద్ధతి కనుగొనబడింది.

"ఈ రకమైన బోధనలో ఒక వాదన లేదా ఆరోపణ చేయబడుతుంది, వినేవారిచే ఒక కల్పిత అభ్యంతరం లేవనెత్తబడుతుంది మరియు అభ్యంతరానికి ఖండనను వక్త సమర్పించారు. మలాకీ శైలిలో మనకు తరువాత బోధించే పద్ధతిని ప్రారంభించాము. యూదుల పాఠశాలల్లో మరియు ప్రార్థనా మందిరంలో విశ్వవ్యాప్తమైంది" (హోమర్ హేలీ). మలాకీ 1:2 ఈ రచయిత శైలికి విలక్షణమైన ఆకృతికి మంచి ఉదాహరణ.

మలాకీ లార్డ్ యొక్క మంచితనం మరియు న్యాయాన్ని ప్రశ్నించే వారితో నడుస్తున్న చర్చ వలె వ్రాయబడింది. "మలాకీ యొక్క శైలి, అప్పుడు మాట్లాడే పదం. పుస్తకం NTలోని జేమ్స్ యొక్క లేఖ వలె ఉంటుంది మరియు జాగ్రత్తగా నిర్వహించబడిన సాహిత్య రచన కంటే వదులుగా అనుసంధానించబడిన ఒరాకిల్స్ యొక్క సేకరణను పోలి ఉంటుంది" (ది న్యూ లెమాన్స్ బైబిల్ వ్యాఖ్యానం).

మలాకీ పుస్తకంలో అనేక ముఖ్యమైన అంశాలు కనిపిస్తాయి. వీటిలో ఈ క్రిందివి ఉన్నాయి:

జ్ఞాపకార్థ పుస్తకం --- మాలీ. 3:16, ఇందులో నీతిమంతుల పనులు నమోదు చేయబడ్డాయి. ఈ భావన యొక్క అభివృద్ధి దేవుని ప్రజల తరువాతి రచనలలో కనిపిస్తుంది.

దేవునితో సరైన ఆధ్యాత్మిక సంబంధానికి నిజమైన పశ్చాత్తాపం మొదటి మెట్టు అనే ఆలోచన నొక్కి చెప్పబడింది.

మలాకీ ప్రభువు రాకడను తెలియజేసే ఒక ముందున్న రాకడను నొక్కి చెప్పాడు. యేసు మరియు ఇతరులు ఈ ప్రవచనాన్ని బాప్టిస్ట్ జాన్ యొక్క పనిని ముందే సూచిస్తున్నట్లు భావించారు - మార్క్ 9:11-13.

MICAH

వ్యక్తిగత నేపథ్యం

మీకా అనే పేరు మీకాయా యొక్క సంక్షిప్త రూపం, దీని అర్థం "ప్రభువుతో సమానం ఎవరు?" ఈ పేరు యొక్క పొడవైన రూపం యిర్మీయా 26:18లో (హీబ్రూ లెక్స్లో) కనిపిస్తుంది. మీకా 7:18లో అతని పేరు మీద ఒక పదం ఆడబడింది. "అధర్మాన్ని క్షమించి, తన స్వాధీన శేషం యొక్క తిరుగుబాటు చర్యను అధిగమించే నీ వంటి దేవుడు ఎవరు?"

మీకా మోరేషెత్ పట్టణానికి చెందినవాడు (మీకా 1:1), ఇది గాత్ సమీపంలో ఉంది (మీకా 1:14), ఇది జెరూసలేంకు 25 మైళ్ల దూరంలో ఉంది. ఇది యూదా మరియు ఫిలిస్టియా సరిహద్దులో ఉత్పాదక వ్యవసాయ ప్రాంతం. ఈ ప్రాంతం గుండా సైన్యాలు మరియు వాణిజ్య యాత్రికులు తరచుగా వెళతారు, ఎందుకంటే ఇది సముద్ర మైదానానికి మరియు ఈజిప్టుకు ప్రధాన రహదారి. "దీని కారణంగా యువ ప్రవక్త తన కాలంలో జరుగుతున్న పెద్ద సంఘటనల గురించి తెలుసుకునే అవకాశాలు ఉన్నాయి" (హెస్టర్, ది హార్డ్ ఆఫ్ హీబ్రూ హిస్టరీ).

అతని కుటుంబం లేదా గృహ జీవితం గురించి ఏమీ తెలియదు. అయితే, ఆమోస్ (అతని స్వస్థలమైన లెవీ కేవలం 17 మైళ్ల దూరంలో ఉంది), మీకా దేశపు వ్యక్తి. "అతని పుస్తకం నుండి మీకా ప్రజలకు మరియు మట్టికి దగ్గరగా జీవించాడని మరియు ఇద్దరి పట్ల తీవ్రమైన సానుభూతిని కలిగి ఉన్నాడని ఊహించవచ్చు. ధైర్యం మరియు ఆలోచనా స్వాతంత్ర్యం కలిగిన వ్యక్తులను ఉత్పత్తి చేయడానికి మోరేషెత్ జెరూసలేం నుండి తగినంతగా విడిపోయారు" (హోమర్ హేలీ). "అతని తండ్రి పేరు ఇవ్వబడలేదు మరియు అతని కుటుంబం వినయపూర్వకమైన మూలానికి చెందినదని మేము నిర్ధారించాము" (గ్లీసన్ ఆర్చర్).

మీకా యెషయా మరియు ఆమోస్ మరియు హోషేయల సమకాలీనుడు. అతను యెషయా ప్రవక్త యొక్క విద్యార్థి అయి ఉండవచ్చని కూడా కొందరు ఊహించారు --- వారి రెండు భవిష్య పుస్తకాలలో ఖచ్చితంగా అనేక సారూప్యతలు ఉన్నాయి (యెషయా 2:2-4 మరియు మీకా 4:1-3 దాదాపు ఒకేలా ఉన్నాయి). "అయితే, మీకా గ్రామీణ మంత్రిత్య శాఖతో ఒక గ్రామీణ ప్రవక్త అయితే, నగరానికి చెందిన యెషయా తన ప్రవచనాత్మక ప్రయత్నాలను జెరూసలేం జనాభా మరియు ఆస్థానానికి అంకితం చేశాడు" (షుల్ట్, ది ఓల్డ్ టెస్టమెంట్ స్కీన్). "అందుకే అతను తన సమకాలీనుడైన యెషయా వలె అంతర్జాతీయ రాజకీయాలతో సన్నిహితంగా లేడు. అతని మంత్రిత్య శాఖ ముఖ్యంగా ధనిక మరియు

నిష్కపటమైన భూస్వామ్య ప్రభువులచే దోపిడీ చేయబడిన సాధారణ ప్రజలు మరియు వ్యవసాయ ప్రాంతాలలోని రైతుల బాధలతో నిమగ్నమై ఉంది" (ఆర్చర్). "మీకా పేదలు మరియు అణగారిన ప్రజల ప్రవక్త" ... ఎవరు ప్రదర్శిస్తారు "

తేదీ
 మీకా 1:1 సుదీర్ఘ కాలంలో తన ప్రవచనాలను ఉంచాడు - కింగ్ జోతామ్ (750-731 BC), కింగ్ ఆహాజ్ (736-715 BC), మరియు కింగ్ హిజ్కియా (715-686 BC) పాలనలో ... వీరంతా యూదా దక్షిణ రాజ్యానికి రాజులు. "హిజ్కియా పాలనలో అతని శ్రద్ధగల హెచ్చరికలు తీవ్రంగా పరిగణించబడ్డాయి మరియు ప్రభుత్వ ప్రాయోజితంలో జరిగిన పునరుజ్జీవనానికి ముఖ్యమైన సహకారం అందించాయని యిర్మీయా 26:18-19 నుండి మనం తెలుసుకున్నాము" (ఆర్చర్).

మీకా యొక్క చురుకైన మంత్రిత్య శాఖ దాదాపు 50 సంవత్సరాల కాలాన్ని కవర్ చేసినప్పటికీ, "అతని నమోదిత ప్రవచనాత్మక ప్రవచనాలలో ఎక్కువ భాగం 725-710 BC కాలంలో ఉచ్చరించినట్లు తెలుస్తోంది" (జోండర్వాన్ యొక్క పిక్టోరియల్ ఎన్ సైక్లోపీడియా). ఇతర వనరులు ఈ సంఖ్యను 735-710 BCకి సవరించి, జోతామ్ రాజు పాలనలో పని చేయడానికి అనుమతించాయి.

ఈ పుస్తకం అనేక దశాబ్దాల కాలంలో అందించబడిన ప్రవచనాల సమాహారం అని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. "ఇది వేర్వేరు సమయాల్లో, విభిన్న పరిస్థితులలో, అన్ని సంభావ్యతలలో గణనీయమైన వ్యవధిలో అందించబడిన ఒకాకిల్స్ అని పిలువబడే సందేశాల శ్రేణి. మేము మీకా చెప్పేదాని నుండి ఏదైనా అర్థం చేసుకోబోతున్నట్లయితే దీనిని గుర్తించడం చాలా ముఖ్యం" (స్టవర్ట్ బ్రెస్కో).

చారిత్రక నేపథ్యం

ఈ కాలపు చరిత్రకు సంబంధించిన బైబిల్ గ్రంథాలు --- II రాజులు 15-20; II క్రానికల్స్ 27-32; యెషయా 36-39. మీకా ఉత్తర మరియు దక్షిణ రాజ్యాలు (ఇజ్రాయెల్ మరియు యూదా) రెండింటితో మాట్లాడతాడు, "అతను ప్రధానంగా యూదాతో వ్యవహరిస్తాడు."

ఇజ్రాయెల్ యొక్క ఉత్తర రాజ్యం త్వరలో అష్షూరు వశమైంది. ఇది క్రీ.పూ. 722లో సంభవించింది, బహుశా విధ్వంసం రాబోతోందని ఆయన హెచ్చరించిన ఒక దశాబ్దంలోపు (మీకా 1:6). దక్షిణ రాజ్యమైన జుడా అనేక సంవత్సరాలపాటు "అస్సిరియన్ సామంత రాజ్యం"గా మారుతుంది మరియు అస్సిరియాకు భారీ నివాళి చెల్లించవలసి వస్తుంది.

హిజ్కియా రాజు చివరకు ఈ ప్రో-అస్సిరియన్ విధానాన్ని విడిచిపెట్టాడు (II రాజులు 18:7, 19-20), మరియు సన్సెరిబ్ యూదాపై దండెత్తాడు (క్రీ.పూ. 701), కానీ ప్రభువు వారిని పడగొట్టాడు మరియు వారిని వెనక్కి నెట్టాడు. హిజ్కియా కొన్ని విస్తృత మత సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టాడు.

ఈ సమయంలోనే మీకా పనిచేశాడు. అతను బాబిలోన్ కు యూదా పతనం మరియు వారి తదుపరి పునరుద్ధరణ గురించి కూడా ఊహించాడు (మీకా 4:10). ఇది చాలా కాలం పాటు జరగదు, అయితే (సుమారు 125 సంవత్సరాల తరువాత), కాబట్టి ప్రజలు పెద్దగా పట్టించుకోలేదు.

మీకా సందేశంలో ఎక్కువ భాగం ఆహాజు రాజు కాలంలోనే రావచ్చు. "పుస్తకం అంతటా ప్రతిబింబించే అవినీతి మరియు విగ్రహారాధన పరిస్థితులు ఆహాజ్ కాలంలో నైతికత మరియు మతపరమైన ఆసక్తి యొక్క తక్కువ స్థాయికి సంబంధించినవి కావచ్చు" (షుల్ట్స్, ది ఓల్డ్ టెస్టమెంట్ స్పీక్స్). ఈ సమయంలో "సామాజికంగా మరియు నైతికంగా జుడా ఒక చీకటి చిత్రాన్ని అందించాడు" (హేలీ). ధనవంతులు తమ చుట్టూ ఉన్న ప్రజల భూమిని కోరుకున్నారు (మీకా 2:1-2). వారు పేదలను దోచుకున్నారు (మీకా 2:8f). అవినీతి వ్యాపార నీతులు పాటించబడ్డాయి (మీకా 6:11). బహుమానం కోసం ప్రవచించిన అనేకమంది తప్పుడు ప్రవక్తలు (మీకా 2:11) ఉన్నారు (మీకా 3:11). పూజారులు కూడా ధర చెల్లించి బోధించారు (మీకా 3:11). పాలకులు మరియు న్యాయమూర్తులు లంచం ఇవ్వవచ్చు (మీకా 7:3).

ప్రజలు మతపరమైనవారు, కానీ అది ఖాళీ ఉత్సవవాదం. "మతం రూపానికి సంబంధించిన అంశంగా మారింది; ఉత్సవ ఆచారాలు అన్ని మతపరమైన అవసరాలను తీర్చగలవని భావించారు. బాహ్య ఆరాధనలు నిష్కపటంగా నిర్వహించబడినంత కాలం ప్రజలు దైవిక అనుగ్రహానికి మరియు రక్షణకు అర్హులని విస్తృతంగా తప్పుగా

భావించారు" (హోమర్ హేలీ). "ప్రజలు హృదయపూర్వకమైన ఆరాధనను శూన్యమైన ఆచారాలతో భర్తీ చేశారు, ఇది దేవుడు కోరుతున్నదంతా అని భావించారు. వారు తమ నిష్కపటమైన పద్ధతులను కప్పిపుచ్చడానికి వారి రోజువారీ వ్యవహారాల నుండి దేవుని న్యాయ ప్రమాణాలను విడాకులు తీసుకున్నారు" (ది ఎక్స్‌పాండెడ్ ఓపెన్ బైబిల్).

మీకా యొక్క ఉద్దేశ్యం

"పేద, శ్రామిక వర్గం నుండి ఉద్భవించిన మీకా, ధనవంతుల అన్యాయాలు మరియు దురాచారాల గురించి బాగా తెలుసు. అతను తన దేశ రాజకీయ వ్యవహారాలపై ఆసక్తి కలిగి ఉన్నప్పటికీ, వారు మతపరమైన మరియు నైతిక పరిస్థితులతో ముడిపడి ఉన్నందున మాత్రమే మీకా మాట్లాడాడు. వారికి" (జోండర్వాన్ పిక్టోరియల్ ఎన్‌సైక్లోపీడియా). దేవునిపై నిజమైన విశ్వాసం వ్యక్తిగత పవిత్రత మరియు సామాజిక న్యాయానికి దారితీస్తుందని ప్రజలు గ్రహించాలని మీకా కోరుకుంటున్నాడు! అతను "నిజమైన ఆధ్యాత్మికత మరియు సామాజిక నీతి మధ్య సమగ్ర సంబంధాన్ని నొక్కి చెప్పాడు" (విస్తరించిన ఓపెన్ బైబిల్). "ఆరాధన మరియు నైతికత ఒకదానికొకటి విడాకులు కాదు. అవి ఒకే నాణేనికి రెండు వైపులా ఉంటాయి" (జాక్ పి. లూయిస్).

"ఆచరణలో ధర్మానికి తగిన విధంగా ఎటువంటి త్యాగాలు భర్తీ చేయలేవని అతను తీవ్రంగా గ్రహించాడు" (మల్ట్, ది ఓల్డ్ టెస్టమెంట్ స్పీక్స్). "ఈ వ్యక్తులు చాలా గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నారు మరియు తక్కువ ప్రదర్శనలు చేస్తున్నారు. దేవుడు మతం మరియు ప్రవర్తన మధ్య వైరుధ్యాన్ని గమనిస్తున్నాడు," అని ప్రవక్త చెప్పాడు, 'అతను ఇకపై సహించడు'" (డి. స్ట్రవర్ట్ బ్రెస్కో).

ప్రభువు మీ నుండి ఏమి కోరుతున్నాడు?! మీకా 6:8 ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తుంది --- "న్యాయం చేయడానికి, దయను ప్రేమించడానికి మరియు మీ దేవునితో వినయంగా నడుచుకోవడానికి." "నేను నా దేవునితో వినయంగా నడుచుకుంటున్నానని లోకానికి ఎలా తెలుస్తుంది? నేను ప్రజల పట్ల ఎలా ప్రవర్తిస్తానో వారికి తెలుస్తుంది. తమ దేవుడితో వినయంగా నడుచుకునే వారికి సమాజంలో న్యాయం జరగడం పట్ల మక్కువ, ప్రజల పట్ల తీవ్ర శ్రద్ధ ఉంటుంది. ప్రేమగా మరియు దయతో" (D. స్ట్రవర్ట్ బ్రెస్కో).

జెరూసలేం మరియు దాని ఆలయాన్ని నాశనం చేస్తామని యూదాను ప్రత్యేకంగా బెదిరించిన మొదటి ప్రవక్త మీకా (మీకా 3:12). అతను ప్రవచనాల వైఫల్యంతో వారిని బెదిరిస్తాడు (మీకా 3:6-7) --- దేవుని నుండి ఎటువంటి మాట ఉండదు; మార్గదర్శకత్వం లేదు! మెస్సీయ వచ్చే నగరంగా బెల్లెహేమును సూచించిన మొదటి వ్యక్తి మీకా (మీకా 5:2). మెస్సీయ ఎక్కడ వుండతాడు అని హేరోదు అడిగినప్పుడు ప్రధాన యాజకులు మరియు శాస్త్రులు ఈ ప్రవచనాన్ని తిరిగి ప్రస్తావించారు (మత్తయి 2:4-7). ఈ ప్రకరణం కూడా మెస్సీయ ఎక్కడ నుండి ఉద్భవిస్తాడనే దానిపై ప్రజల మధ్య వివాదం తలెత్తింది (జాన్ 7:40-44). అలాగే, మీకా 2:12-13; 4:1-8; 5:4-5 "ప్రపంచం అంతటా క్రీస్తు యొక్క నీతివంతమైన పాలన యొక్క కొన్ని ఉత్తమ OT వివరణలను అందించండి" (విస్తరించిన ఓపెన్ బైబిల్). మరియు, యేసు శిష్యత్వం గురించి పన్నెండు మందితో మాట్లాడినప్పుడు మీకా 7:6ని ఉటంకించాడు (మత్తయి 10:36).

ది పన్స్ ఆఫ్ మీకా

"1వ అధ్యాయం (1:10-16) యొక్క చివరి భాగం సంభాషణకర్తగా ప్రవక్త యొక్క నౌపుణ్యాన్ని వెల్లడిస్తుంది. అతను పదాల మీద ఒక నాటకాన్ని ఉపయోగిస్తాడు, అతను అద్భుతమైన ప్రతిభావంతుడైన కవి వలె తెలివైనవాడు అని చూపిస్తుంది!" (బ్రెస్కో). వీటిని ఇంగ్లీషులోకి మార్చే ప్రయత్నాలను మోఫాట్ మరియు ఫిలిప్స్ అనువాదాల్లో చూడవచ్చు. ఇది "OTలో సుదీర్ఘమైన పన్ల శ్రేణి, దీనిలో మీకా తన దేశం యొక్క విభాగం ద్వారా అస్సిరియన్ సైన్యం యొక్క పురోగతిని వివరిస్తాడు" (జాక్ P. లూయిస్).

ఉదాహరణకు --- గాత్ (1:10) అనేది చెప్పడానికి హీబ్రూ పదం లాగా ఉంది, కాబట్టి అతను "టెల్ సిటీలో చెప్పవద్దు" అని చెబుతున్నట్లుగా ఉంది. అలాగే, 1:10లో, "బెత్-లె-అఫ్రహ్ (ధూళి ఇల్లు)లో మీరు దుమ్ములో పడుకోండి" అని వ్రాశాడు. జానాన్ (1:11) అంటే "బయటికి వెళ్లడం" అని అర్థం, కాబట్టి అతను ఇలా చెబుతున్నాడు, "మీలో 'గో' అవుట్ సిటీలో ఉన్నవారు బయటకు వెళ్లరు." మొదలైనవి

"'పిట్స్ బర్గ్ లో నివసించడం గుంటలు' లేదా 'లాస్ ఏంజెల్స్ దేవదూతల నగరం కాదు' లేదా 'విస్కాన్సిన్ విస్కాన్-సిన్ అని మాత్రమే ఉచ్చరించాలి' అని ఒక అమెరికన్ బోధకుడు చెప్పినట్లు ఊహించుకోండి. అది ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షిస్తుంది. తన సందేశాన్ని ప్రజలకు అందజేయడంలో మీకాకు సమస్య ఉంది కాబట్టి అతను వారిని చేరుకోవడానికి ఈ నాటకీయ వాహనాన్ని ఎంచుకున్నాడు" (బ్రెస్కో).

నహమ్

వ్యక్తిగత నేపథ్యం

ఈ ప్రవక్త పేరు --- నహూమ్ --- అంటే "ఓదార్పు, ఓదార్పు." ఇది నెహెమ్యా యొక్క సంక్షిప్త రూపం, దీని అర్థం "యెహోవా యొక్క ఓదార్పు." ఈ ప్రవక్త మొత్తం బైబిల్లో ఒక్కసారి మాత్రమే ప్రస్తావించబడింది (నహూమ్ 1:1). అతని పేరు "యూదాలోని పీడిత మరియు పీడిత ప్రజలను ఓదార్చడానికి మరియు ఓదార్చడానికి ఉద్దేశించిన పుస్తకం యొక్క సందేశానికి ప్రతీకగా ఉంది" (ఐసెలెన్).

అతను "నహూమ్ ది ఎల్కేషిట్" గా గుర్తించబడ్డాడు. ఇది అతని తండ్రి (ఎల్కేషాయ్) పేరును సూచిస్తుందని మరియు అతను నిజానికి బేతాబోర్ (జోర్డాన్ అవతల ఉన్న)లో జన్మించాడని కొందరు ఊహిస్తారు. కల్లీ గ్రంథాలు అతన్ని "నహూమ్ ఆఫ్ బెత్-కోషి" అని పిలుస్తున్నాయి. చాలా మటుకు, అయితే, ఈ పేరు అతని పుట్టిన ప్రదేశాన్ని సూచిస్తుంది. అయితే ఈ పట్టణం గుర్తింపు చాలా వివాదాస్పదమైంది. నాలుగు ప్రధాన సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయి:

16వ శతాబ్దపు సంప్రదాయం ఎల్కేషను ఇరాక్లోని అల్-కుష్త్ గుర్తిస్తుంది, టైగ్రిస్ నదిపై నినెవెహ్ ప్రదేశానికి ఉత్తరంగా ఉంది. నెస్టోరియన్ (కాన్స్టాంటినోపుల్ యొక్క పాత్రీయార్క్ --- 428-431 AD) ఈ స్థలంలో "నహూమ్ సమాధి"ని పేర్కొన్నాడు.

బైబిల్ యొక్క లాటిన్ వల్గేట్ వెర్షన్ను రూపొందించిన జెరోమ్ (క్రీ.శ. 340-420), అది గలిలీలో రామా సమీపంలోని "ఎల్కేసి" అనే ప్రదేశంలో ఉందని నమ్మాడు.

చాలా మంది సంప్రదాయవాద పండితులు ఎల్కేష్ దక్షిణ జూడాలోని ఒక నగరమని నమ్ముతారు (తరువాత దీనిని "ఎల్కేసి" అని పిలుస్తారు) ఇది జెరూసలేం మరియు గాజా మధ్య మధ్యలో ఉంది. "ఇది నహూమ్ను దక్షిణ రాజ్యానికి ప్రవక్తగా చేస్తుంది మరియు యూదా విజయంపై అతని ఆసక్తిని వివరించవచ్చు --- నహూమ్ 1:15; 2:2" (ది ఓపెన్ బైబిల్ -- ఎక్స్పాండెడ్ వెర్షన్).

చాలామంది "కపెర్నామ్" (హీబ్రూ -- కెపర్-నహూమ్) నగరాన్ని ఊహించారు, దీని అర్థం "నహూమ్ గ్రామం", ఎల్కేష్ యొక్క ప్రదేశం అయి ఉండవచ్చు మరియు అక్కడ నుండి వచ్చిన ప్రవక్త గౌరవార్థం ఈ నగరం పేరు మార్చబడింది. అయితే, కపెర్నామ్ గలిలీలో ఉంది, మరియు కొందరు జాన్ 7:52 ఈ అభిప్రాయాన్ని ఖండిస్తున్నారని భావిస్తారు - -- "శోధించండి మరియు గలిలయ నుండి ప్రవక్త తలెత్తకుండా చూడండి."

ఈ నగరం యొక్క స్థానానికి సంబంధించిన ఇతర వీక్షణలు --- ఇది సూడో-ఎపిఫానియస్ ప్రకారం, ఎలుథెరోపోలిస్ సమీపంలోని జూడాలో ఉంది. బెంజమిన్ ఆఫ్ టుడెలా (క్రీ.శ. 12వ శతాబ్దం) బాబిలోన్కు దక్షిణంగా నహూమ్ సమాధిని చూశానని పేర్కొన్నాడు. అంతిమంగా, ఎల్కేష్ యొక్క అసలు స్థానం తెలియదని ఒకరు అంగీకరించాలి, అయినప్పటికీ నహూమ్ పుస్తకంలోని అంతర్గత సాక్ష్యాల ఆధారంగా, ఈ ప్రవక్త యూదా నివాసి అని చాలా అవకాశం ఉంది.

తేదీ

పండితులు మూడు ప్రధాన పరిగణనల ఆధారంగా నహూమ్ యొక్క ప్రవచనాన్ని చాలా ఖచ్చితమైనదిగా గుర్తించగలరు:

నహూమ్ 3:8-10లో ప్రవక్త ఎగువ ఈజిప్టులో ఉన్న తీబ్స్ (నో-అమోన్) నగరం పతనం గురించి మాట్లాడాడు. ఇది ఇప్పటికే జరిగిన సంఘటనగా పరిగణించబడుతుంది. క్రీ.పూ 661లో తీబ్స్ అస్సిరియన్ల వశమైంది. కాబట్టి, ఈ కాలం తర్వాత ఈ జోస్యం వ్రాయబడి ఉండాలి.

పతనం తర్వాత పది సంవత్సరాల తరువాత, తీబ్స్ దాని శిథిలాల నుండి పైకి లేవడం, పునర్నిర్మించడం మరియు దాని పూర్వ వైభవాన్ని తిరిగి పొందడం ప్రారంభించింది. తీబ్స్ పతనం తర్వాత నహూమ్ దాని విధ్వంసం నీనెవెకు హెచ్చరికగా ఉపయోగించుకోవడానికి చాలా కాలం వేచి ఉండి ఉంటే, ఈ హెచ్చరిక యొక్క శక్తి కోల్పోయి ఉండేది. నినెవే బాగా ఊహించుకోవచ్చు --- తీబ్స్ త్వరగా కోలుకోగలిగితే, మనం కూడా అలా చేయవచ్చు!

నీనెవె పతనం భవిష్యత్తులో జరిగే సంఘటనగా పరిగణించబడుతుంది. క్రీ.పూ. 612లో మేదీయులు మరియు బాబిలోనియన్లు చివరకు దానిని నాశనం చేసినప్పుడు నగరం పడిపోయింది. కాబట్టి, ఈ సంఘటనకు ముందే భవిష్యవాణి వ్రాయబడి ఉండాలి.

నహూమ్ నీనెవే గురించి "బలంగా మరియు ఆమె పాత సామ్రాజ్య దురహంకారంతో నిండి ఉంది" (బైబిల్) అని చెప్పాడు. ఇది అశూరినిపాల్ (668-625 BC) కాలంలో ప్రవచనాన్ని ఉంచుతుంది; అతని వారసుల ఆధ్వర్యంలోనే దేశం క్షీణించింది మరియు పతనమైంది.

నహూమ్ తన పరిచయంలో ఏ రాజు గురించి కూడా ప్రస్తావించలేదు. ఇది ప్రస్తావనకు అర్హమైన ఆ సమయంలో దేవుని ప్రజలపై రాజు లేడనే నిర్ధారణకు కొంతమంది దారితీసింది --- ఇది రాజు మనస్సే (686-642 BC) అయి ఉండవచ్చు.

ఈ అంశాలన్నీ, అలాగే చర్చించదగిన ఇతర అంశాలు క్రీ.పూ 655 నాటి కాలాన్ని సూచిస్తాయి. ఈ శక్తివంతమైన దేశం పతనం నుండి ఇది కేవలం నాలుగు దశాబ్దాలు మాత్రమే.

చారిత్రక నోపథ్యం

అస్సిరియా యొక్క క్రూరమైన సామ్రాజ్యవాదం కొన్ని శతాబ్దాలుగా మధ్యప్రాచ్య భూములకు శాపంగా ఉంది. మొదటి నుండి వారు "పశ్చిమ దిశలో విజయం మరియు ప్రపంచ ఆధిపత్యం" అనే విధానాన్ని కలిగి ఉన్నారు. వారు భూమిపై అత్యంత దూకుడు, క్రూరమైన, క్రూరమైన మరియు దుష్ట దేశాలలో ఒకటిగా గుర్తించబడ్డారు. "అస్సిరియా చాలావరకు దూకుడు యుద్ధానికి సన్నద్ధమైన దేశం మరియు దాని దురాగతాలు సామెతలుగా ఉన్నాయి. నీనెవెపే పురుషులు మరియు దేశాలను ఆక్రమణ మరియు వాణిజ్యవాదం యొక్క తృప్తి కోసం దోపిడీ చేసే సాధనాలుగా చూసింది. మానవజాతికి ఎటువంటి సేవను అందించడానికి అస్సిరియా ఉనికిలో ఉంది" (విల్లిస్).

జోనా 758 BC గురించి నీనెవెకు ప్రవచించాడు. ఇది జాతీయ పశ్చాత్తాపానికి దారితీసింది. అయితే, ఈ హృదయ మార్పు స్వల్పకాలికం. నీనెవె తన పశ్చాత్తాపానికి పశ్చాత్తాపపడింది! వారు త్వరలోనే ప్రపంచ విజయం మరియు దుష్ట దురాక్రమణకు తిరిగి వచ్చారు. ఆమె "హృదయం మారిన" సమయం నుండి ఆమె నాశనం అయ్యే వరకు ఆమె రాజులు మరియు విజయాల జాబితా క్రింది విధంగా ఉంది:

టిగ్లాత్-పిలేసర్ III (745-727 BC) --- అతను ప్రపంచాన్ని జయించే కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించాడు. అతను పశ్చిమాన్ని ఆక్రమించాడు మరియు ఉత్తర ఇజ్రాయెల్ నివాసులలో కొందరిని బహిష్కరించాడు, వారిని నీనెవెకు ఉత్తరాన ఉన్న ప్రాంతానికి తరలించాడు. అతను తన అధికారాన్ని యూదాకు కూడా విస్తరించాడు, వారి నుండి నివాళులర్పించాడు ...II రాజులు 15:29; 16:5-18; నేను క్రాన్. 5:6, 26; II క్రాన్. 28:16f; 30:6.

షల్మనేసర్ V (క్రీ.పూ. 727-722) --- అతను ఇజ్రాయెల్ ఉత్తర రాజ్యం యొక్క రాజధాని నగరమైన సమరియా ముట్టడిని ప్రారంభించాడు. నగరం పతనానికి ముందు అతను మరణించాడు.

సర్గోన్ II (క్రీ.పూ. 722-705) --- అతను సమరియా ముట్టడిని పూర్తి చేశాడు. ఈ నగరం 722 BCలో పడిపోయింది, తద్వారా ఇజ్రాయెల్ ఉత్తర రాజ్యానికి ముగింపు పలికింది ...II రాజులు 17:3-6. అతను 705 BC లో హత్య చేయబడ్డాడు.

సెన్నాచెరిబ్ (క్రీ.పూ. 705-681) --- రాజు హిజ్కియా (క్రీ.పూ. 728-687) తన అష్షూరు అనుకూల విధానాన్ని విడిచిపెట్టాడు (II రాజులు 18:7, 19-20). తత్ఫలితంగా, సన్నాచెరిబ్ యూదాపై దండెత్తాడు (క్రీ.పూ. 701), దాని కోట నగరాలను స్వాధీనం చేసుకున్నాడు మరియు జెరూసలేంను చుట్టుముట్టాడు. అతను జెరూసలేంలో హిజ్కియాను "పంజరంలో పక్షిలాగా" మూసివేసినట్లు ప్రగల్భాలు పలికాడు. అయితే, లార్డ్ యొక్క దేవదూత తన సైనికులలో 185,000 మందిని ఒకే రాత్రిలో చంపాడు మరియు సైన్యం ఉపసంహరించుకుంది ...II రాజులు 18:13 - 19:36; II క్రాన్. 32:1-31; యెషయా 36:1 - 37:38. అతని ఇద్దరు కుమారులు (అడ్రమ్మెలైక్ మరియు షేరెజర్) చేత హత్య చేయబడ్డారు మరియు మూడవ కుమారుడు (ఎసర్దాద్నోన్) రాజు అయ్యాడు ...II రాజులు 19:37; యెషయా 37:38.

Esarhaddon (681-668 BC) --- ఈ రాజు మనస్సే (క్రీ.పూ. 686-642)ను బంధించి, కొంతకాలం బందీగా ఉంచాడు (II క్రాం. 33:10-13). వారిని లొంగదీసుకునే ప్రయత్నంలో అతను ఈజిప్టుకు వ్యతిరేకంగా కవాతు చేస్తున్నప్పుడు మరణించాడు.

అషుర్బానిపాల్ (668-625 BC) --- ఈ రాజు ఈజిప్టులోకి ప్రచారాన్ని పూర్తి చేసాడు, దీని ఫలితంగా 661 BCలో "నో-అమోన్" (తీబ్స్) పతనం (నహూమ్ 3:8-10). అతను తన పూర్వీకుల కంటే అస్సిరియా ప్రభావాన్ని విస్తరించాడు. అతని పాలనలో, నీనెవె భూమిపై అత్యంత శక్తివంతమైన నగరంగా మారింది. రికార్డుల ప్రకారం, అతను చాలా క్రూరమైన వ్యక్తి.

నగరం --- నీనెవె గోడలు దాదాపు 8 మైళ్ల దూరంలో ఉన్నాయి. అవి 100' ఎత్తు మరియు వెడల్పుతో ఉన్నాయి, వాటిపై మూడు రథాలు పక్కపక్కనే ప్రయాణించవచ్చు. గోడల చుట్టూ గోడ పైభాగంలో అదనంగా 100 అడుగుల విస్తరించి ఉన్న టవర్లు ఉన్నాయి. అదనంగా, నగరం చుట్టూ 150' వెడల్పు మరియు 60' లోతులో కందకం ఉంది. 20 సంవత్సరాల ముట్టడిని తట్టుకోడానికి నీనెవె నగరంలో తగినన్ని సదుపాయాలను కలిగి ఉంది. ఆ విధంగా, ఈ నగరాన్ని కూలదోయడం గురించి నహూమ్ ప్రవచనం నివాసులకు చాలా అసంభవంగా అనిపించింది. ఇది తోటలు మరియు ఉద్యానవనాలు మరియు జంతుప్రదర్శనశాలతో నిండిన నగరం. రాజభవనం దాదాపు 100,000 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణంలో ఉంది మరియు దాని గోడలపై రాజు విజయాల దృశ్యాలు చెక్కబడ్డాయి. 15 ప్రధాన ద్వారాలు ఉన్నాయి, వాటిలో భారీ రాతి ఎద్దులు ఒక్కొక్కటి కాపలాగా నిలిచాయి.

అసుర్-ఎటిల్-ఇలానీ మరియు సింపుష్లిషిర్ (625-620 BC) --- అషుర్బానిపాల్ యొక్క ఈ ఇద్దరు కుమారులు క్లుప్తమైన మరియు అసమర్థమైన పాలనలను కలిగి ఉన్నారు. అస్సిరియా యొక్క రాజవంశ స్థిరత్వం క్షీణించడం ప్రారంభమైంది.

సిన్-షార్-ఇష్కున్ (620-612 BC) --- ఇది అసుర్-ఎటిల్-ఇలానీ కుమారుడు. ఇతను ఎసర్హాడన్ II అని కూడా పిలువబడ్డాడు. ఈ సమయంలో నబోపోలాస్సర్ (625-605 BC) తనను తాను బాబిలోన్ రాజుగా స్థాపించాడు మరియు అస్సిరియన్ హెర్బాల్డింగ్లను స్వాధీనం చేసుకోవడం ప్రారంభించాడు. 616 BC నాటికి అతను బాబిలోన్ కోసం అస్సిరియా నుండి పూర్తి స్వాతంత్ర్యం పొందాడు. 614 BCలో సైక్నేర్స్ ఆధ్వర్యంలో మేడియన్లు అషుర్ నగరాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నారు మరియు జనాభాపై క్రూరమైన హత్యాకాండకు పాల్పడ్డారు. మేడీస్ మరియు బాబిలోనియన్లు మరియు సిథియన్ల మధ్య ఒక కూటమి ఏర్పడింది మరియు నీనెవె ముట్టడి ప్రారంభమైంది. ముట్టడి 3 నెలల పాటు కొనసాగింది, మరియు అది ముగిసిపోయింది (బాబిలోనియన్ క్రానికల్ ప్రకారం) వరద నీరు గోడలను ఉల్లంఘించడంతో సైనికులు నగరంలోకి ప్రవేశించారు. ఇది ప్రవచనం ప్రకారం జరిగింది --- "ప్రవహించే వరదతో అతను దాని స్థలాన్ని పూర్తిగా నాశనం చేస్తాడు" (నహూమ్ 1:8). టైగ్రిస్ నది దాని ఒడ్డున పొంగి ప్రవహించి గోడలను తినేసింది. "ఆ పురాతన నగరాల గోడలు సాధారణంగా గడ్డితో పిండి మరియు ఎండలో కాల్చిన ఇటుకలతో ఏర్పడినందున, నీటి వరద సులభంగా వాటిని రద్దు చేయగలదు" (ఆడమ్ క్లార్క్). శత్రువు నగరంలోకి ప్రవేశించినప్పుడు, రాజు సిన్-షార్-ఇష్కున్ తన భార్యలను మరియు పిల్లలను మరియు అతని సంపద మొత్తాన్ని ప్యాలెస్లో పోగుచేసి దానిని తగులబెట్టాడు. వారంతా మంటల్లో చనిపోయారు.

కొంతమంది అస్సిరియన్లు హరాన్ వద్ద పట్టుకుని ప్రభుత్వాన్ని సంస్కరించడానికి ప్రయత్నించారు, కాని వారు 606 BCలో కార్కెమిష్ యుద్ధంలో రాజు నెబుచాద్నెజార్ చేతలో ఓడిపోయారు. నీనెవె విధ్వంసం ఎంతగా పూర్తయిందంటే, సుమారు 200 సంవత్సరాల తర్వాత, జెనోఫోన్ ది ఎథీనియన్ మరియు "పది వేలమంది" పర్షియాలో తమ చిక్కుముడి నుండి బయటపడి, ఆ ప్రదేశం దాటి వెళ్ళినప్పుడు, ఒక నగరం అక్కడ ఉన్నట్లు ఎటువంటి ఆధారాలు లేవని వారు చెప్పారు!! నహూమ్ 3:11, 17 వారు "దాచబడతారు" మరియు వారి స్థానం "తెలియబడదు" అని అంచనా వేసింది. మరింత ఆధునిక కాలంలో, ఈ ప్రదేశం 1842 వరకు కనుగొనబడలేదు. నేడు, ఈ ప్రదేశం పొలాలు, సమీప గ్రామానికి నీటి టవర్, సృశానవాటిక మరియు స్థానిక డంప్తో కప్పబడి ఉంది!

నహూమ్ సందేశం

నీనెవె ప్రజలు తమ క్రూరమైన మరియు అన్యమత పద్ధతులకు త్వరగా తిరిగి వచ్చారు. "వారు తమ పిల్లలకు నిజమైన దేవుని గురించిన జ్ఞానాన్ని అందించలేదు" (రైరీ స్టడీ బైబిల్). వారు తమ పశ్చాత్తాపం గురించి

పశ్చాత్తాపపడ్డారు! కాబట్టి, దేవుడు, నహూమ్ ద్వారా, ఈ రాజ్యం యొక్క పూర్తి నాశనాన్ని ముందే చెప్పాడు. అతను ఒకసారి (యోనా కాలంలో) వారిని విడిచిపెట్టాడు. అతను మళ్ళీ అలా చేయడు. జోనాలా కాకుండా, నహూమ్ నిజానికి నీనెవె నగరానికి వెళ్ళడు; బదులుగా అతను తన ఒరాకిల్ను దూరం నుండి ప్రకటించాడు. ఏ పశ్చాత్తాపం జరుగుతుందనే ఆశ లేదు, అందువల్ల నగరానికి వెళ్ళవలసిన అవసరం లేదు.

ఈ పుస్తకం అష్షూరు పతనానికి సంబంధించినది అయినప్పటికీ, ఇది యూదా ప్రయోజనం కోసం వ్రాయబడింది. దేవుడు తన సహనాన్ని మరియు దీర్ఘశాంతాన్ని ప్రదర్శించాడు; ఇప్పుడు అతను తన కోపాన్ని ప్రదర్శిస్తాడు! ఈ పుస్తకం యొక్క సందేశం ఏమిటంటే, దేవుడు ఆగ్రహానికి నిదానంగా ఉన్నప్పటికీ, అతను ఎల్లప్పుడూ "తన ఖాతాలను పూర్తిగా పరిష్కరిస్తాడు!" "దేవుడు కోపానికి నిదానంగానూ, ప్రేమపూర్వక దయతోనూ అధికంగా ఉన్నప్పటికీ (యోనా పుస్తకంలో నీనెవె పట్ల అతని చర్య చూపినట్లు), అతని దీర్ఘశాంతాన్ని ఉదాసీనతగా లేదా శక్తి లేమిగా అర్థం చేసుకోకూడదు - నహూమ్ 1:1 -6" (విల్లిస్).

అష్షూరు అణచివేతకు గురవుతున్న యూదా ప్రజలకు ఇది ఓదార్పు సందేశం కూడా. విషయాలు ఎలా కనిపించినా, దేవుడు తన ప్రజలను మరచిపోడు. ప్రకటన గ్రంథం ఈ సందేశానికి సరైన ఉదాహరణ. "దేవుణ్ణి వ్యతిరేకించే శక్తులు చాలా దృఢంగా ఉన్నప్పుడు మరియు దేవుని ప్రజల మినుకుమినుకుమనే దీపం అంతరించిపోయే దశలో ఉన్నప్పుడు, అయితే, శేషం మర్చిపోవడం చాలా సులభం. నహూమ్ మనకు గుర్తుచేస్తాడు, పురాతన నీనెవె శిథిలాలు, దేవుడే. అంతిమ పరిపాలకుడు. అతనికి అంతిమ పదం ఉంటుంది!!" (ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ).

"అష్షూరు రాజధాని పతనానికి సంబంధించిన అవకాశాలను నహూమ్ అభినందిస్తున్న సంతోషకరమైన వైఖరిని కొందరు వ్యతిరేకించారు మరియు దానిని జాతీయవాద మతోన్మాదం మరియు ప్రతీకార ద్వేషపూరిత ప్రదర్శనగా పరిగణిస్తారు. అయితే, ఇది ప్రవక్త ఆక్రమించిన భూమిపై అపార్థం. ఎందుకంటే అతను దేవుని మనిషి, అతను భూమిపై ప్రభువు యొక్క విషయానికి పూర్తిగా నిమగ్నమై ఉన్న వ్యక్తిగా మాట్లాడతాడు. అతని హృదయపూర్వక కోరిక ఏమిటంటే, ఆ దేవుని అమానవీయ మరియు క్రూరమైన దౌర్జన్యానికి వ్యతిరేకంగా, అన్యజనుల దృష్టిలో యెహోవా తన పవిత్రతను సమర్థించడాన్ని చూడాలనేది అతని హృదయపూర్వక కోరిక. ధిక్కరించే సామ్రాజ్యాన్ని చాలా కాలం పాటు హృదయం లేని క్రూరత్వంతో అన్ని సభ్యై దేశాలపై తొక్కాడు" (గ్రీసన్ ఆర్చర్).

JMP స్మిత్ అతన్ని "ఉత్సాహపూరితమైన, ఆశావాద దేశభక్తుడు"గా అభివర్ణించాడు, కానీ "అతని పుస్తకం నీనెవె పతనంపై వ్యక్తిగత సంతోషాన్ని నమోదు చేయడం కాదు, ఒకే వ్యక్తి యొక్క సంకుచిత ద్వేషాన్ని మరియు పక్షపాతాన్ని వ్యక్తపరుస్తుంది; కానీ ఇది ఆగ్రహానికి గురైన వారి యొక్క తీవ్రమైన వ్యక్తికరణ. మానవజాతి మనస్సాక్షి" (హోమర్ హేలీ). "ఇది ఒక గొప్ప 'ఎట్ లాస్ట్'" (GA స్మిత్).

"అతని కేకలు అణచివేత శత్రువు యొక్క పతనంపై హర్షాతిరేకాలు మాత్రమే కాదు, యెహోవా సార్వభౌమ పాలనపై విశ్వాసం యొక్క ఏడుపు మరియు సమయం పండినప్పుడు అతను ఎన్నుకున్న వారిపై ప్రతీకారం తీర్చుకుంటాడనే విశ్వాసానికి నిదర్శనం. పారం అతని అందమైన పదాలు మరియు భయంకరమైన ప్రవచనం ఈ రోజు ప్రపంచం బాగా శ్రద్ధ వహించగలదు. ప్రవక్త సర్వశక్తిమంతుడైన దేవుని యొక్క శాశ్వతమైన సూత్రాన్ని వెల్లడించాడు, ఒక దేశం మనుగడ సాగించాలంటే అది ధర్మం మరియు సత్యం యొక్క సూత్రాల ద్వారా స్థాపించబడాలి మరియు నిర్దేశించబడాలి. క్రూరత్వాన్ని మరియు దుర్మార్గాన్ని అది జీవించే ప్రమాణంగా మార్చినప్పుడు, చివరికి ఒక దేశాన్ని పియోల్కు, కనిపించని ఉపేక్షగా మారుస్తుంది" (హోమర్ హేలీ).

ఒబాడియా

వ్యక్తిగత నేపథ్యం

ఓబాద్యా అనే పేరుకు అర్థం "యెహోవా సేవకుడు" (అక్షరాలా -- "యెహోవాను సేవించేవాడు లేదా ఆరాధించేవాడు"). ఈ జోస్యం ఓటిలో అతి చిన్న పుస్తకంగా గుర్తింపు పొందింది. OTలో ఈ పేరుతో పన్నెండు వేర్వేరు వ్యక్తులు ఉన్నారు (చాలా సాధారణ పేరు), కానీ ఈ ఇతర వ్యక్తులలో ఎవరినీ ఈ నిర్దిష్ట ప్రవక్తతో గుర్తించాలని సూచించలేదు.

అతని జీవితం, నేపథ్యం లేదా వ్యక్తిత్వం గురించి ఈ జోస్యం నుండి ఊహించగలిగేది తప్ప మరేమీ తెలియదు. అతను యూదాకు చెందినవాడని ఊహిస్తారు. జెరూసలేం ఆలయానికి అనుబంధంగా ఉన్న ప్రవక్తల సర్కిల్లో

అతను కూడా ఉన్నాడని ఇతరులు భావిస్తున్నారు. యూదు తాల్ముడ్ ప్రకారం ఓబద్యా యూదుడే కాదు, కానీ ఎదోమీ మతానికి చెందిన దేవుడు తన సొంత ప్రజలను మందలించేవాడు.

తేదీ
OTలో అతి చిన్న పుస్తకంగా ఉండటమే కాకుండా, ఒబాదియా "ఇప్పటి వరకు ఉన్న అన్ని ప్రవచనాలలో అత్యంత కష్టతరమైన పుస్తకం" (గ్లీసన్ ఆర్చర్) అనే ప్రత్యేకతను కూడా కలిగి ఉన్నాడు. అతని పని 845 నుండి 400 BC వరకు కాలాలకు ఆపాదించబడింది. రెండు ప్రధాన సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయి:

- 585 BC --- ఇది చాలా మంది ఉదారవాద పండితుల అభిప్రాయం. జెరూసలేం బాబిలోనియన్లకు పతనమైన ఒక సంవత్సరం తర్వాత ఇది ఈ ప్రవచనాన్ని ఉంచుతుంది.

- 845 BC --- ఇది "19వ మరియు 20వ శతాబ్దాలకు చెందిన మంచి మెజారిటీ సువార్సికుల పండితుల" (ఆర్చర్) అభిప్రాయం. ఇది జెహోరామ్ రాజు కాలంలో (848 - 841 BC) జెరూసలేం ఫిలిష్తీయులు మరియు అరేబియన్లచే దాడి చేయబడినప్పుడు (ఎదోమీయుల సహకారంతో --- II రాజులు 8:20; II క్రాం. 21:8-10, 16-17). ఈ దృక్కోణం అత్యంత సంభావ్యమైనదిగా కనిపిస్తోంది. (ఈ స్థానం యొక్క అద్భుతమైన రక్షణ కోసం చూడండి -- ఎ సర్వే ఆఫ్ OT ఇంట్రడక్షన్, బై గ్లీసన్ ఎల్. ఆర్చర్, జూ., పే. 299-303, మరియు ఎ కామెంటరీ ఆన్ ది మైనర్ ప్రొఫెట్స్, హోమర్ హేలీ, పే. 28-29.)

సాహిత్య సంబంధాలు

NT పేజీలలో కోట్ చేయని ఏడు OT పుస్తకాలలో ఇది ఒకటి. అయితే, అనేక ఇతర OT పుస్తకాలతో స్పష్టమైన సంబంధాలు ఉన్నాయి. జోయెల్ 3 మరియు ఒబాదియాలో కనిపించే అనేక పదబంధాల మధ్య సారూప్యత ఉంది:

- హింస కారణంగా - జోయెల్ 3:19 మరియు ఒబాద్. 10
- మీ పనులు మీ స్వంత తలపై తిరిగి వస్తాయి - జోయెల్ 3:4-7 మరియు ఒబాద్. 15
- ప్రభువు దినము సమీపించింది - యోవేలు 1:15; 2:1; 3:14 మరియు ఒబాద్. 15
- సీయోను పర్వతంలో తప్పించుకునే వారు ఉంటారు - జోయెల్ 3:17 మరియు ఒబాద్. 17

యిర్మీయాకు ఓబద్యా పని గురించి బాగా తెలుసు. Jer పోల్చండి. 49:7-22 ఓబద్యా 1-9తో. "ప్రవక్త యిర్మీయా తన స్వంత ప్రయోజనాల కోసం ఒబాద్ చదివి మరియు స్వీకరించినట్లు బలమైన సాక్ష్యం ఉంది. 1-9" (విలుకాడు).

చారిత్రక నేపథ్యం

ఈ ప్రవచనం ఎదోము ప్రజలకు వ్యతిరేకంగా ఉంది. ఎదోమీయులు ఏశావు వంశస్థులు (ఆదికాండము 36:8-9), అయితే ఇశ్రాయేలీయులు ఏశావు కవల సోదరుడైన యాకోబు వంశస్థులు. అందువలన, ప్రజలు చాలా దగ్గరి సంబంధం కలిగి ఉన్నారు.

మొదటి నుండి ఈ ఇద్దరు సోదరుల మధ్య శత్రుత్వం ఉంది - ఇది వారి నుండి వచ్చిన దేశాలకు వ్యాపించింది.

- జాకబ్ మరియు ఏసాలు రెబెకా గర్భంలో "కలిసి పోరాడారు" (ఆది. 25:22). తరువాతి వచనంలో ప్రభువు ఆమెతో, "రెండు దేశాలు నీ గర్భంలో ఉన్నాయి" అని చెప్పాడు.
- ఏశావు నుండి జాకబ్ జన్మహక్కును తీసుకోవడంపై వివాదం ఉంది (ఆది. 25:27-34). ఆ సమయంలోనే ఏసావు అనే పేరు వచ్చింది (ఎదోము (అర్థం "ఎరుపు") --- అతను తన జన్మహక్కును విక్రయించిన వంటకం యొక్క రంగు (ఆది. 25:30). ఎదోమీయులు ఆక్రమించిన భూమిలో ఎక్కువ భాగం ముదురు ఎరుపు ఇసుకరాయితో తయారు చేయబడింది; ఇది ఏశావు పుట్టినప్పుడు అతని రంగు కూడా (ఆది. 25:25).
- ఏసాకు బదులుగా జాకబ్ ఐజాక్ ని ఆశీర్వదించమని మోసగించినప్పుడు సంఘర్షణ జరిగింది (జన. 27).
- ఇద్దరు అన్నదమ్ములు కలుసుకోవడంతో సంవత్సరాల తర్వాత ఇబ్బంది ఏర్పడింది (జన. 32-33).

- ఈజిప్టు నుండి ఎక్స్‌డస్ సమయంలో రెండు దేశాల మధ్య (ఎదోమ్ మరియు ఇజ్రాయెల్) సంఘర్షణ ప్రారంభమైంది, ఇజ్రాయెల్ ప్రజలు వాగ్దానం చేయబడిన భూమికి వెళ్ళే మార్గంలో తమ ప్రాంతం గుండా వెళ్ళడానికి ఎదోమ్ నిరాకరించినప్పుడు (సంఖ్యలు 20:14-21).

- ఈ శత్రుత్వం డేవిడ్ రాజు కాలం వరకు కొనసాగింది, అతను వారిని ఇశ్రాయేలుకు లొంగదీసాడు (II శామ్యూల్ 8:14).

- యెహోరామ్ పాలనలో, ఎదోము తిరుగుబాటు చేసి (II రాజులు 8:20-22; II దిన. 21:8-10) తమ స్వంత రాజును ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. క్రీస్తుపూర్వం 845లో ఈ సమయంలో ఓబద్యా తన ప్రవచనాన్ని ఎదోము ప్రజలకు అందించాడు.

ఎదోము ప్రజలు ఇశ్రాయేలు పట్ల ద్వేషంతో నిరంతరం నిండిపోయారు. ఈ వ్యక్తుల గురించి మాట్లాడుతూ, ఆమోస్ 1:11 ఇలా చెబుతోంది, "అతను తన సోదరుడిని కత్తితో వెంబడించాడు, అతను తన కనికరాన్ని అణచివేసాడు; అతని కోపం కూడా నిరంతరం చిందించబడుతుంది మరియు అతను తన కోపాన్ని నిరంతరం కొనసాగించాడు." తత్ఫలితంగా, ప్రభువు ఎదోమీయులను పూర్తిగా నాశనం చేస్తాడని మలాకీ 1:3-4 చెబుతోంది. వారు "ప్రభువు ఎప్పటికీ కోపించుకునే" ప్రజలుగా మారారు.

వారి తరువాతి చరిత్రలో నబాటియన్ అరబ్బులు ఎదోమ్ భూభాగాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నారు మరియు వారి భూమి నుండి వారిని వెళ్ళగొట్టారు. వారు డెడ్ సీకి దక్షిణాన ఉన్న ప్రాంతానికి పారిపోయారు, మరియు కాలక్రమేణా వారు ది అని పిలవబడ్డారు ఇడుమేయన్లు. క్రీస్తుపూర్వం 120లో మకాబీస్‌కు చెందిన జాన్ హిర్కానస్ చేత వారు జయించబడ్డారు, అతను వారిలో చాలామందికి సున్నతి చేయవలసిందిగా మరియు మోషే ధర్మశాస్త్రాన్ని అంగీకరించమని బలవంతం చేశాడు.

యేసు క్రీస్తు యొక్క విచారణ సమయంలో, మేము చివరి ఘర్షణను చూస్తాము --- యేసు (యాకోబు వంశస్తుడు) రాజు హేరోదు (ఏశావు వంశస్తుడు) ముందు నిలబడ్డాడు.

"క్రీ.శ. 100 నాటికి ఎదోమ్ ప్రజలు చరిత్రకు దూరమయ్యారు" (హెమామర్ పేల్). "ఈరోజు మీరు ఎదోము ప్రాంతంలో ప్రయాణిస్తే, మీకు అత్యంత భయంకరమైన అరణ్యం మరియు అత్యంత వివిక్త శూన్యత తప్ప మరేమీ కనిపించదు ... ఇది భూమిపై అత్యంత బలీయమైన, వదిలివేయబడిన ప్రదేశాలలో ఒకటి" (బ్రెస్కో). వారు "ఎప్పుడూ లేనట్లుగా మారతారు!" (ఓబాద్. 16)

సందర్భం

జెరూసలేం నగరం ఫిలిష్టీయులు మరియు అరేబియన్లచే దాడి చేయబడింది. నగరం తుఫానుకు మరియు దోపిడీకి గురైంది. తిరుగుబాటు స్థితిలో ఉన్న ఎదోము, దండయాత్ర చేసే సేనల పక్షం వహించి, దోపిడిలో పాలు పంచుకున్నాడు (ఓబాద్. 11). వారు ఇజ్రాయెల్ యొక్క దురదృష్టం గురించి సంతోషించారు (ఓబాద్. 12-13), మరియు విధ్వంసం నుండి పారిపోయిన వారిని చంపారు లేదా జైలులో పెట్టారు. (ఓబాద్. 14)

సందేశం

ఈ పుస్తకం రెండు ప్రధాన అంశాల ఆధారంగా రూపొందించబడింది:

1. **ఎదోము నాశనం --- ఏసావు మరియు తేమాన్ అని కూడా సూచించబడింది**
2. **యూదా యొక్క నిరూపణ --- జాకబ్, జెరూసలేం మరియు మౌంట్ సీయోను అని కూడా పిలుస్తారు**

"మీ సోదరుడు" వంటి పదబంధాలతో పాటు ప్రత్యేకించి జాకబ్ మరియు ఏసాను ఉపయోగించడం ఈ రెండు దేశాల మధ్య రక్తసంబంధాన్ని దృష్టిలో ఉంచుతుంది. "ఈ సంబంధాలను ఉల్లంఘించడం వల్లే ఓబద్యా ఎదోమును ఖండించడం మరియు యూదా పునరుద్ధరణ యొక్క ఆవశ్యకత రెండూ ఉన్నాయి" (ఎక్స్‌పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ).

ఓబడియా యొక్క గొప్ప పాఠాలు

జాన్ కాలిన్ ఒకసారి ఒబాదియా యొక్క క్లుప్తత కారణంగా ఇది సుదీర్ఘమైన ప్రవచనాత్మక రచనల వలె "అన్ని

ప్రసంగాలను సూచించలేదు" అని వ్యాఖ్యానించాడు. ఇది నిజమే అయినప్పటికీ, ఈ పుస్తకం నుండి నేర్చుకోవలసిన పాఠాలు చాలా ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు --- ఒక వ్యక్తి "తప్పు చేసే దోపిడి"లో పాలుపంచుకున్నప్పుడు, అతను నేరానికి ప్రేరేపించేవాడు కానప్పటికీ, "దూరంగా నిలబడి" అతను "వారిలో ఒకడిగా" అవుతాడు. (ఓబాద్. 11).

- ఎవరైనా (ఒక దేశం కూడా) వేరొకరి పట్ల అన్యాయంగా, క్రూరంగా మరియు చేదుగా మారినప్పుడు ... ప్రత్యేకించి వారు సోదరులుగా ఉన్నప్పుడు ... వారు శిక్షించబడతారు మరియు అన్యాయం చేసిన వారికి ప్రతీకారం తీర్చుకుంటారు.
- ప్రజలు విత్తినట్లే ప్రజలు కోస్తారు! "మోసపోకండి, దేవుడు వెక్కిరించబడడు; మనిషి ఏమి విత్తుతాడో అది కూడా కోస్తాడు!" (గల. 6:7). ఎదోమీయులు ఇశ్రాయేలీయులను నాశనము చేయుటకు ప్రయత్నించి, తామే నాశనమయ్యారు. (ఓబాద్ చూడండి. 15)
- అభేద్యమైన దేశం అనే ఆలోచన భ్రమ అని ఒబాడియా స్పష్టం చేశాడు! తమను ఎవరూ నాశనం చేయలేరని ఎదోము చాలా సురక్షితంగా భావించాడు. వారు కొండల మధ్య దాగి ఉన్న మరియు ఇరుకైన మార్గాల ద్వారా మాత్రమే చేరుకోగలిగే మొత్తం నగరాలను నిర్మించారు - పర్వతం నుండి చెక్కబడిన ప్రసిద్ధ నగరం పెట్రా, ఎదోములో ఉంది. అయితే వారి భద్రత తప్పిపోయింది. దేవుడు వారిని నాశనం చేస్తానని చెప్పాడు మరియు ఇది ఎలా జరిగిందో చరిత్ర చూపిస్తుంది.
- ప్రజలు గర్వంగా మరియు అహంకారంతో ఉన్నారు, ఇది వారిని స్వీయ మోసానికి దారితీసింది. "రాతి చీలికలలో, మీ నివాస స్థలం యొక్క ఎత్తులో నివసించే, 'నన్ను భూమిపైకి దించేదెవరు' అని మీ హృదయంలో చెప్పే మీ హృదయ దురహంకారం మిమ్మల్ని మోసం చేసింది" (ఓబాద్. 3). సమాధానం తదుపరి శ్లోకంలో ఉంది --- "అక్కడి నుండి నేను నిన్ను దించుతాను" అని ప్రభువు ప్రకటించాడు."
- ఎదోమీయులు తమ దృష్టిలో జ్ఞానులయ్యారు. వారు అన్ని సమాధానాలను కలిగి ఉన్నారు; ఏమీ అవసరం లేదు; దేవుడు చిత్రం నుండి తప్పించబడ్డాడు. OT లో ఏ ఎడోమైట్ మతం లేదా ఏ ఎడోమైట్ దేవతల ప్రస్తావన లేదు. "ఎదోమీయులకు దేవుని పట్ల విధేయత లేదు. ఈ అసాధారణ వ్యక్తులు చాలా స్వయం సమృద్ధిగా, అహంకారంతో మరియు స్వీయ సంతృప్తితో ఉన్నారు, వారు ఏ విధమైన దేవుని పేరును కూడా పిలవరు అని చాలా మంది పండితులు విశ్వసించారు. వారు అన్ని సమాధానాలను కలిగి ఉన్నారని నమ్ముతారు!" (డి. స్టవర్ట్ బ్రెస్కో)
- ప్రభువు యొక్క రాజ్యం అంతిమంగా ఎల్లప్పుడూ ప్రబలంగా ఉంటుంది (ఓబాద్. 21 --- "మరియు రాజ్యం ప్రభువుకు చెందుతుంది").
- ఎదోము యొక్క అంతిమ పాపం "సహౌదరత్వం లేకపోవడం యొక్క స్పష్టమైన ప్రదర్శన" (జాక్ పి. లూయిస్). ఎదోము ఒక సహౌదర దేశం యొక్క దురదృష్టాన్ని చూసి సంతోషించాడు. "ఏపత్తులో సంతోషించేవాడు శిక్షించబడడు." (సామె. 17:5)
- దేవుడు తన వైపు తిరిగే వారికి తప్పించుకునే ప్రదేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తాడు - సీయోను పర్వతం. (ఓబాద్. 17)

జెకరియా

వ్యక్తిగత నేపథ్యం

జెకరియా (హీబ్రూ: జెకర్-యా) అనే పేరుకు "యెహోవా జ్ఞాపకం చేసుకున్నాడు" అని అర్థం. ఇది చాలా సాధారణ హీబ్రూ పేరు. బైబిల్లో ఈ పేరుతో దాదాపు 30 మంది వేర్వేరు పురుషులు ఉన్నారు, "బహుశా ప్రభువు మగబిడ్డ కోసం తల్లిదండ్రుల ప్రార్థనలను జ్ఞాపకం చేసుకున్నాడు." (గ్రీసన్ L. ఆర్చర్, Jr.)

జెక్. 1:1 అతను బెరెకియా కుమారుడు మరియు ఇద్దో మనవడు అని సూచిస్తుంది. జెరుబ్బాబెల్ నేతృత్వంలోని సమూహంలో జెరుసలేంకు తిరిగి వచ్చిన యాజకులలో ఇద్దో ఒకరు (నెహె. 12:4, 16; ఎజ్రా 5:1; 6:14). జెకరియా జెరుబ్బాబెల్ కింద తిరిగి వచ్చిన వారిలో కూడా ఒకడు, మరియు అతను తిరిగి వచ్చే సమయానికి అప్పటికే పూజారి (నెహె. 12:16). ఈ సమయంలో అతను కేవలం యువకుడిగా (హీబ్రూ: నార్) ఉండే

అవకాశం ఉంది (జెక. 2:4). అతను బహుశా బాబిలోన్లో జన్మించి ఉండవచ్చు మరియు ప్రవాసులు యెరూషలేముకు తిరిగి వచ్చే సమయానికి బహుశా అప్పుడే యాజకుడు అయ్యి ఉండవచ్చు.

యూదు సంప్రదాయం ప్రకారం హగ్లె, జెకర్యా మరియు మలాకీ గ్రేట్ సినిగోగ్ స్థాపకులు. గ్రీకు పాత నిబంధన (ది సెప్టాజింట్) కూడా జెకరియా మరియు హగ్లె అనేక కీర్తనలకు సహ రచయితలుగా పేరుపొందింది (హగ్లెపై ఈ సిరీస్లోని అధ్యయనాన్ని చూడండి).

మత్తయి 23:35 మరియు లూకా 11:51లో యేసు "బెరెకియా కుమారుడైన జెకర్యా" గురించి మాట్లాడుతున్నాడు, అతను "ఆలయానికి మరియు బలిపీఠానికి మధ్య చంపబడ్డాడు." (గమనిక --- జెకర్యా అనే పేరుగల మరొక పూజారి ... యెహూయాదా కుమారుడు ... కూడా ఆలయ ఆస్థానంలో చంపబడ్డాడు (II దిన. 24:20-22) కొందరు యేసును వాదించారు, లేదా కొందరు లేఖకులు తయారు చేశారు బెబిల్ గ్రంథం యొక్క కాపీ, ఈ ఇద్దరు వ్యక్తులను గందరగోళానికి గురిచేసింది. మరికొందరు వారు ఒకే విధమైన విధిని ఎదుర్కొన్న ఇద్దరు వేర్వేరు వ్యక్తులని పేర్కొన్నారు.)

"ఆలివ్ పర్వతం పాదాల వద్ద ఈ రోజు వరకు ఒక సమాధి చూపబడింది, ఇది జెకర్యా ప్రవక్తకు చెందినదిగా భావించబడుతుంది. ఇతరులు అతను జెరూసలేం నుండి 150 ఫర్లాంగ్ల దూరంలో ఉన్న బెథారియా అనే ప్రదేశంలో ఖననం చేయబడ్డాడని నమ్ముతారు" (ఆడమ్ క్లార్క్). జెకరియా "కళాకారుడి ఆత్మ మరియు దర్శి యొక్క కన్ను'తో ప్రవక్తగా పిలువబడ్డాడు." (HI హెస్టర్, ది హార్ట్ ఆఫ్ హీబ్రూ హిస్టరీ)

తేదీ

జెక్ ప్రకారం. 1:1 ఈ ప్రవక్త తన సమకాలీనుడైన హగ్లె తన పనిని ప్రారంభించిన రెండు నెలల తర్వాత ప్రవచించడం ప్రారంభించాడు (హగ్లె 1:1 చూడండి). ఇది నవంబర్ 520 BCలో ప్రవక్తగా జెకర్యా యొక్క పనిని ప్రారంభించింది. జెకర్యా 7:1 నుండి కనీసం రెండు సంవత్సరాలు ప్రవచించాడని మనకు తెలుసు. అయితే, 9-14 అధ్యాయాలు తేదీ లేవు మరియు వివిధ శైలికృత భేదాల కారణంగా మరియు అంతర్గత సాక్ష్యాల కారణంగా, "ఈ సందేశం ఆలయ ప్రతిష్ఠాపన తర్వాత ఇవ్వబడి ఉండవచ్చు. బహుశా ఇది అతని ప్రవచనంలో తరువాతి కాలంలో జెకర్యా సందేశాన్ని సూచిస్తుంది. కెరీర్." (మల్ట్జ్, ఓల్డ్ టెస్టమెంట్ స్పీక్స్)

గమనిక-- జెకర్యా 9-14 అధ్యాయాలను వ్రాసాడని నమ్మని వారు ఉన్నారు. దీనికి సంబంధించిన రెండు ప్రధాన సిద్ధాంతాలు:

ప్రవాసానికి ముందు సిద్ధాంతం --- ఈ విభాగం ప్రవాసానికి ముందు వ్రాయబడిందని వాదిస్తుంది, బహుశా జెరెమియాచే వ్రాయబడింది.

పోస్ట్-అలెగ్జాండ్రీయన్ సిద్ధాంతం --- ఇది అలెగ్జాండర్ ది గ్రేట్ (356 - 323 BC) కాలం తర్వాత తెలియని రచయితచే వ్రాయబడిందని వాదిస్తుంది. జెక్లో గ్రీస్ను సూచించినందున ఇది కొంతమందికి అవసరమైనదిగా పరిగణించబడుతుంది. 9:13. కెయిల్, అయితే, "మొత్తం పుస్తకం యొక్క రచయిత యొక్క ఐక్యతకు వ్యతిరేకంగా ఇటువంటి ముగింపులు తప్పుడు వివరణలు మరియు అపార్థాల ఆధారంగా స్థాపించబడ్డాయి!"

చారిత్రక నేపథ్యం

చారిత్రక నేపథ్యం గురించిన చర్చ కోసం హగ్లెపై ఈ సిరీస్లోని అధ్యయనాన్ని చూడండి. హగ్లె "రెండవ ఆలయానికి పునాది వేయడానికి ప్రారంభ ప్రేరణను అందించాడు, అయితే జెకర్యా తన ప్రవచనాత్మక ప్రవచనాల ద్వారా పునరుద్ధరించబడిన దైవపరిపాలనకు పెద్ద ఆధ్యాత్మిక కోణాన్ని ఇవ్వడం ద్వారా ప్రాజెక్ట్ పూర్తి చేయడానికి భౌతికంగా సహాయం చేశాడు. అతని సమకాలీనుడైన హగ్లెతో అతను దానిని ఇవ్వడానికి పిలిచాడు. ఒక రకమైన ఆధ్యాత్మిక నాయకత్వం దైవపరిపాలనను పునరుత్పత్తి చేస్తుంది, దానిని దాని నిజమైన వృత్తికి గుర్తు చేస్తుంది మరియు ప్రపంచంలోని దేవుని సజీవ సాక్షిగా దాని విధి వైపు నడిపిస్తుంది." (Zondervan's Pictorial Encyclopedia of the Bible)

జెకర్యా "దైవపరిపాలన యొక్క ఆదర్శాల పట్ల ఉత్సాహం చాలా తక్కువ స్థాయికి చేరుకున్న సమయంలో ప్రవచించడం ప్రారంభించాడు." "హగ్లె మాదిరిగానే, జెకర్యా యొక్క ప్రాథమిక ఆందోళన తిరిగి వచ్చిన సంఘం

జీవితంలో ఆధ్యాత్మిక ప్రాధాన్యతలను స్థాపించడం." జెకర్యా "కల్లిక్ ఫార్మలిజంలో ఇమిడి ఉన్న ప్రమాదాలు;" అతను "సమర్పణ, పశ్చాత్తాపం మరియు పాపం నుండి ప్రక్షాళన చేయడం దైవిక ఆశీర్వాదం యొక్క ప్రవాహానికి ముందు ఉండాలి;" మరియు "దైవపరిపాలన యొక్క శ్రేయస్సు ఒడంబడిక ప్రజలు మరియు వారి దేవుని మధ్య సరైన సంబంధంపై ఆధారపడి ఉంటుంది." (Zondervan's Pictorial Encyclopedia of the Bible)

పుస్తకం యొక్క లక్షణం

"మొత్తం పన్నెండు మంది మైనర్ ప్రవక్తలలో జెకరియా చాలా పొడవుగా మరియు అస్పష్టంగా ఉన్నాడు" (ఆడమ్ క్లార్క్). "అన్ని OT పుస్తకాలను అర్థం చేసుకోవడం చాలా కష్టం" (హోమర్ హేలీ). జెకరియా "OT యొక్క అన్ని రచనలలో అత్యంత మెస్సియానిక్, అత్యంత నిజమైన అపోకలిప్టిక్ మరియు ఎస్కాటాలాజికల్" (రాబిన్సన్). "యెషయా తప్ప మరే ఇతర ప్రవక్త కంటే జెకర్యా మెస్సీయ గురించి ఎక్కువగా ఊహించాడు" (రైరీ స్ట్రీ బైబిల్). "మొత్తం OT యొక్క ఏ ప్రవక్త కూడా మెస్సియానిక్ ఆశతో ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపడు లేదా మెస్సీయ రాకడ గురించి మరింత నిర్దిష్టమైన అంచనాలను ఇవ్వడు." (ది ఓపెన్ బైబిల్)

"జెకరియా ఇతర మైనర్ ప్రవక్త కంటే NT యొక్క మెస్సియానిక్ చిత్రంపై ఎక్కువ ప్రభావం చూపాడు" (జాక్ పి. లూయిస్). ఆయన మొదటి రాకడ గురించి ప్రవచనాలు ఉన్నాయి --- 3:8; 9:9, 16; 11:11-13; 12:10; 13:1, 6-7, మరియు అతని రెండవ రాకడకు సంబంధించిన ప్రవచనాలు ఉన్నాయి --- అధ్యాయం 14. "క్రీస్తు తన రెండు ఆగమనాలలో సేవకుడు మరియు రాజు, మనిషి మరియు దేవుడుగా చిత్రీకరించబడ్డాడు." (ది ఎక్స్పాండెడ్ ఓపెన్ బైబిల్) క్రీస్తు గురించి జెకర్యా యొక్క స్పష్టమైన అంచనాలలో కొన్ని క్రిందివి:

- ప్రభువు దూత --- 3:1**
- ఏడు కన్నులు కలిగిన రాయి --- 3:9**
- నీతి శాఖ --- 3:8; 6:12-13**
- రాజు/ప్రీస్ట్ --- 6:13**
- వినయపూర్వకమైన రాజు --- 9:9-10**
- మూల రాయి, డేరా పెగ్, & యుద్ధం యొక్క విల్లు --- 10:4**
- మంచి కాపరి తిరస్కరించబడి 30 తులాల వెండికి అమ్మబడ్డాడు, బానిస ధర --- 11:4-13**
- కుట్టినది --- 12:10**
- శుభ్రపరిచే ఫౌంటెన్ --- 13:1**
- పాడుబడిన షెపర్డ్ --- 13:7**
- రాబోయే న్యాయమూర్తి & నీతిమంతుడైన రాజు --- అధ్యాయం 14**

జాక్ లూయిస్ ఎత్తి చూపాడు, "జెకరియా NTపై ఇతర ప్రభావాలను చూపాడు. ప్రతి ఒక్కరూ తన పొరుగువారితో నిజం మాట్లాడాలనే అతని డిమాండ్ పాల్ ద్వారా ప్రతిద్వనించబడింది (జెక. 8:16; ఎఫె. 4:25). ప్రకటన పుస్తకాన్ని చదివేవారు కూడా ఉండవచ్చు. ఆ రచయిత ఉపయోగించిన కొన్ని చిత్రాల పూర్వస్థితిని ఇక్కడ కనుగొనండి." ఉదాహరణకి:

- నలుగురు గుర్రపు సైనికులు --- జెక్. 6:1-8; ప్రక. 6:1-8**
- రెండు ఆలివ్ చెట్లు --- జెక్. 4:3f; ప్రక. 11:4**
- దీపస్తంభం & ఏడు కళ్ళు --- Zech. 4:2-10; ప్రక. 1:12f**

జెకర్యాలో సాతాను మనుష్యుల వైఫల్యాలను దేవుని దృష్టికి తీసుకురావడానికి అపవాదిగా కనిపిస్తాడు --- జెక్. 3:1f; cf నేను క్రాన్. 21:1; ఉద్యోగం 1:6f; 2:1f. హోమర్ హేలీ ఇలా పేర్కొన్నాడు "జెకరియా అతనికి ముందు ఉన్న ప్రవక్తల నుండి మూడు అంశాలలో భిన్నంగా ఉన్నాడు:

1. అతను దైవిక కమ్యూనికేషన్ సాధనంగా దర్శనాలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తాడు. ఆమోసు గ్రంథంలో దర్శనాలు కనిపిస్తున్నాయన్నది నిజమే, కానీ జెకర్యాలో ఉన్న వాటికి అనుగుణంగా కాదు.
2. దేవదూతల మధ్యవర్తిత్వంతన సందేశంలో ఒక ముఖ్యమైన స్థానాన్ని ఆక్రమించింది. పుస్తకంలోని మొదటి ఆరు అధ్యాయాలలో దేవదూతలు ప్రత్యేకంగా కనిపిస్తారు.

3. **అపోకలిప్సెక్ సింబాలిజం** దర్శనాలలోకి ప్రవేశించడం ఈ ప్రవక్త యొక్క రచనల యొక్క మరొక విశిష్ట లక్షణం."

"అంతిమ విజయం దైవిక సహకారంపై ఆధారపడి ఉంటుంది మరియు దేవుని దైవ సంకల్పానికి ప్రజలు సమర్పించుకోవడంపై ఆధారపడి ఉంటుంది అనే సత్యాన్ని ప్రవక్త చూస్తాడు మరియు నొక్కి చెప్పాడు" (హోమర్ హేలీ). "ప్రారంభ క్రైస్తవుల బోధన మరియు విశ్వాసంలో ఈ మైనర్ ప్రవక్త నుండి అటువంటి భాగాల ప్రాముఖ్యతను అతిశయోక్తి చేయడం అసాధ్యం!" (ఓపెన్ బైబిల్)

జెఫానియా

వ్యక్తిగత నేపథ్యం

జెఫన్యా (హీబ్రూ -- త్సెఫాన్-యా) అనే పేరుకు "యెహోవా దాచిపెట్టాడు" లేదా "యెహోవా దాచిపెట్టాడు" అని అర్థం. "జెఫన్యా స్పష్టంగా మనషే రాజు పాలన యొక్క చివరి భాగంలో (క్రీ.పూ. 695 - 642) జన్మించాడు. అతని పేరు అతను మనషే యొక్క దురాగతాల నుండి 'దాచబడ్డాడు' అని అర్థం కావచ్చు" (విస్తరించిన ఓపెన్ బైబిల్). ఈ రాజు పాలన యొక్క స్వభావం కోసం II రాజులు 21:1-18 మరియు II క్రానికల్స్ 33:1-20 చూడండి.

"ప్రవచనాత్మక పుస్తకాలలో జెఫన్యా మాత్రమే రచయిత గురించి సుదీర్ఘమైన వంశపారంపర్య గమనికను ప్రదర్శిస్తాడు" (ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ). "అతని వంశావళి సాధారణ భవిష్య వంశవృక్షం కంటే చాలా పొడవుగా ఉంది మరియు నాలుగు తరాల జాడలను కలిగి ఉంది" (న్యూ లేమాన్ యొక్క బైబిల్ వ్యాఖ్యానం). జెఫ్. 1:1 అతన్ని హిజ్కీయా అనే వ్యక్తి యొక్క ముని-మనవడుగా గుర్తిస్తుంది -- చాలా మంది పండితులు ఈ మంచి రాజు హిజ్కీయా (క్రీ.పూ. 715 - 686) అని భావిస్తారు, తద్వారా ఈ ప్రవక్త రాజకుటుంబానికి చెందినవాడు. అయితే, మరికొందరు, హిజ్కీయా రాజు రోజుల నుండి జెఫన్యా జన్మించే వరకు సమయం లేకపోవడం వల్ల ఇది సాధ్యం కాదని నొక్కి చెప్పారు. యెరూషలేమును "ఈ స్థలం" (జెఫ్. 1:4) అని అతని ప్రస్తావన జెరూసలేం అతని నివాసంగా ఉందని సూచిస్తుంది. "నగర పరిస్థితులతో అతని పరిచయం (జెఫ్. 3:1f) ఈ విషయాన్ని మరింత ధృవీకరిస్తుంది." (హోమర్ హేలీ)

"ప్రజల పాపాలను తీవ్రంగా ఖండించడం మరియు పశ్చాత్తాపం కోసం అతని ఉద్దేశపూరిత కేకలు అతనికి 'ప్యూరిటన్' అనే పేరును ఇచ్చాయి" (హెస్టర్, ది హార్ట్ ఆఫ్ హీబ్రూ హిస్టరీ). "జెఫ్. 1:12 నుండి సూచనను తీసుకుంటే, మధ్య యుగాల కళాకారులు జెఫన్యాను దీపం ఉన్న వ్యక్తిగా క్రమం తప్పకుండా సూచిస్తారు, పాపులను శిక్షించడానికి జెరూసలేంను శోధించారు." (జాక్ పి. లూయిస్)

ఈ కొన్ని వాస్తవాలు మరియు ఊహలు పక్కన పెడితే, ఈ ప్రవక్త గురించి ఏమీ తెలియదు.

తేదీ

జెఫ్. 1:1 ఈ ప్రవచనం కింగ్ జోషియా కాలంలో (640 - 609 BC) ఉంది. ఈ జోషియా 621 BC నాటి గొప్ప మత సంస్కరణకు ముందు వచ్చిందని ఇది వ్రాయబడిన సమయంలో జూడా యొక్క తక్కువ నైతిక మరియు మతపరమైన స్థితి నుండి ఊహించవచ్చు. (II రాజులు 22-23; II క్రానికల్స్ 34-35)

అలాగే, జెఫ్. 2:13 నీనెవె పతనం (ఇది క్రీ.పూ. 612లో జరిగింది) ఇంకా భవిష్యత్తులో జరిగే సంఘటన అని స్పష్టం చేస్తుంది. "క్రీ.పూ. 630 నుండి 625 వరకు అతని పని యొక్క సంభావ్య తేదీగా సూచించడం సురక్షితం. 626 BC అంగీకరించబడితే, అదే సంవత్సరంలో జెర్మీయా మరియు జెఫన్యా మంత్రిత్వ శాఖలు ప్రారంభమయ్యాయి." (హోమర్ హేలీ)

చారిత్రక నేపథ్యం

మనషే (క్రీ.పూ. 695 - 642) మరియు అమోన్ (క్రీ.పూ. 642 - 640) పాలనలో యూదా దక్షిణ రాజ్యం ఆశ్చర్యపరిచే నైతిక మరియు ఆధ్యాత్మిక లోతులకు పడిపోయింది. ఈ ఇద్దరు రాజులు అస్సిరియాకు నమ్మకమైన సామంతులుగా ఉన్నారు మరియు హిజ్కీయా రాజు సాధించిన అన్ని మంచిన రద్దు చేయడానికి ప్రయత్నించారు. అయితే, 640 BC సంవత్సరంలో --- కేవలం 24 సంవత్సరాల వయస్సులో --- రాజు అమోన్ అతని సేవకులు (II రాజులు 21:23; II క్రాం. 33:24), మరియు అతని 8 సంవత్సరాల కుమారుడు జోషియాచే హత్య చేయబడ్డాడు. రాజుగా చేయబడ్డాడు (II రాజులు

21:24 - 22:2; II దిన. 33:25 - 34:2). యూదాను పరిపాలించిన చివరి మంచి రాజు యోషీయా. అతను 609 BC లో మరణించినప్పుడు --- కేవలం 39 సంవత్సరాల వయస్సులో --- యూదా నాశనం మరియు బాబిలోనియన్ బందిఖానా (586 BC) ముందు కేవలం 23 సంవత్సరాలు మాత్రమే మిగిలి ఉంది.

16 సంవత్సరాల వయస్సులో జోషియా "తన తండ్రి దావీదు దేవుణ్ణి వెదకడం" ప్రారంభించాడు (II క్రాం. 34:3). 20 సంవత్సరాల వయస్సులో అతను అపవిత్రమైన మరియు చెడ్డవాటిని "యూదా మరియు జెరూసలేంలను ప్రక్షాళన చేయడం" ప్రారంభించాడు (II క్రాం. 34:3f). అతని సంస్కరణలు యూదాను పాలించిన ఏ రాజు ప్రయత్నించిన వాటిలో అత్యంత విస్తృతమైనవి.

చాలా సంవత్సరాల తర్వాత (క్రీ.పూ. 621) హిల్కీయా పూజారి పోయిన మోషే ధర్మశాస్త్రం యొక్క పుస్తకాన్ని కనుగొన్నాడు ("బైబిల్ చాలా కాలం పాటు పెల్చోలో ఉంచబడింది మరియు విస్మరించబడింది, అది ఎక్కడ ఉందో కూడా ఎవరికీ గుర్తులేదు - లేదా కూడా శ్రద్ధ వహించింది!"). ఇది ఏమిటో మరియు దాని ప్రాముఖ్యతను యోషీయా గ్రహించినప్పుడు, అతను తన దేశంలోని గొప్పవారి నుండి చిన్నవారి వరకు అందరినీ సమావేశపరిచాడు మరియు వారికి ఒడంబడిక పుస్తకాన్ని చదివాడు (II క్రాం. 34:29-30). ఆలయాన్ని శుద్ధి చేసి, పస్కాను జరుపుకున్నారు --- కొంత కాలంగా ఇలాంటివి కనిపించలేదు (II క్రాం. 35). జోషియా అస్సిరియన్ల నుండి స్వాతంత్ర్యం పొందాడు మరియు ఇజ్రాయెల్ యొక్క ఉత్తర రాజ్యం నుండి వారు స్వాధీనం చేసుకున్న కొంత భూమిని తిరిగి స్వాధీనం చేసుకోవడం ప్రారంభించాడు.

నిస్సందేహంగా, జెఫన్యా ప్రవచనం మరియు పని జోషియాపై ప్రభావం చూపింది మరియు సంస్కరణల సంస్థతో చాలా సంబంధం కలిగి ఉండవచ్చు --- మరియు నిజంగా జోషియా మరియు జెఫన్యాలు సంబంధం కలిగి ఉంటే (ఇద్దరూ హిజ్కీయా రాజు నుండి వచ్చినవారు), ఈ ప్రవక్త బహుశా యువ రాజుపై చాలా ప్రాప్యత మరియు ప్రభావం కలిగి ఉండవచ్చు.

జెఫన్యా ప్రభువు రాబోయే దినాన్ని కూడా ప్రవచించాడు. సంస్కరణలు ప్రారంభించబడినప్పటికీ, తక్కువ సమయంలో (జోషియా మరణం తరువాత) ప్రజలు తమ పాత, చెడు మార్గాలకు తిరిగి వచ్చారు. కాబట్టి, ఇప్పుడు కూడా హెబ్రీలో ఉన్న దేశం నుండి రాబోయే వినాశనాన్ని గురించి జెఫన్యా హెచ్చరించాడు. ఈ దేశం బాబిలోన్! "చివరి తీర్పు దినం యొక్క భావనను రూపొందించడంలో జెఫనియాస్ డే ఆఫ్ ది లార్డ్ ఒక ముఖ్యమైన పాత్ర పోషిస్తుంది" (జాక్ పి. లూయిస్). "జెఫన్యా ఈ వ్యక్తికరణను ఇతర ప్రవక్త కంటే ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తాడు" (ఎక్స్పోజిటర్స్ బైబిల్ కామెంటరీ). జెఫ. 3:9-20 "ప్రభువు దినం యొక్క మరొక వైపు గురించి మాట్లాడుతుంది: తీర్పు పూర్తయిన తర్వాత ఇది ఆశీర్వాద దినం అవుతుంది. నీతిమంతుల శేషం జీవించి ఉంటుంది మరియు ఆయనను పిలిచే వారందరూ, యూదుడు లేదా అన్యజనులు, ఆశీర్వాదించబడతారు" (విస్తరింపబడిన ఓపెన్ బైబిల్). యేసు జెఫన్యాను రెండు సందర్భాలలో ప్రస్తావించాడు - మత్తయి 13:41 (జెఫ. 1:3) మరియు మత్తయి 24:29 (జెఫ. 1:15). ఈ రెండు భాగాలూ క్రీస్తు రెండవ రాకడతో ముడిపడి ఉన్నాయి.

"హరాన్ వద్ద బాబిలోనియన్లతో పోరాడటానికి అస్సిరియాకు సహాయం చేయాలని ఈజిప్టుకు చెందిన ఫరో నెకో నిర్ణయించుకున్నాడు మరియు అతని సైన్యం (క్రీ.పూ. 609)తో ఉత్తరంగా కవాతు చేసాడు. జోషియా అతనిని మెగిద్దో వద్ద ఆపడానికి ప్రయత్నించాడు, అతనిని ఫరో నెకో మార్గంలో విసిరాడు. అతను విజయం సాధించాడు. ఈజిప్షియన్ సైన్యాన్ని హరాన్ చేరుకోకుండా నిరోధించాడు, కానీ అతను యుద్ధంలో చంపబడ్డాడు. నాలుగేళ్లపాటు ఈజిప్ట్ యూదాపై ఆధిపత్యం చెలాయించింది, అయితే 605 BCలో ఫారో నెఖో కార్కెమిష్ వద్ద నెబుచాద్నెజార్ (బాబిలోనియన్ల రాజు) చేతిలో ఓడిపోయాడు. మెగిద్దో వద్ద ఈజిప్టుకు వ్యతిరేకంగా పోరాడటం ద్వారా బాబిలోనియన్లకు సహాయం చేయడానికి జోషియా నేతృత్వంలోని యూదా ప్రయత్నించింది. బాబిలోనియాకు సహాయం చేయడానికి పోరాటంలో తన రాజును అప్పగించిన రాజ్యం ఇప్పుడు అది సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నించిన దేశానికి సామంతుడిగా మారింది. తరువాత యూదా బాబిలోన్ చేత నాశనం చేయబడుతుంది." (హెరామర్ హేలీ)

ది డే ఆఫ్ ది లార్డ్

ఈ పుస్తకంలోని ప్రధాన సందేశం ది డే ఆఫ్ ది లార్డ్ --- తీర్పు దినం. ఇది భయంకరమైన రోజుగా ..... ఆసన్నమైనదిగా ..... పాపానికి తీర్పుగా సమస్త సృష్టిపై పడే రోజుగా పరిగణించబడుతుంది. ఇది విధ్వంసం యొక్క భయంకరమైన చిత్రం, కానీ దాని నుండి ఒక అవశేషం వస్తుంది. "ఇది విశ్వాసులకు విమోచన దినం" (హేలీ), అలాగే అవిశ్వాసులకు వినాశనం.

జార్జ్ ఆడమ్ స్మిత్, ది బుక్ ఆఫ్ ది ట్యూల్స్ ప్రొఫెట్స్లో (వాల్యూం. 2, పేజీ 48), ఈ ప్రవచనం యొక్క స్ఫూర్తిని చక్కగా సంగ్రహించారు --- "పాత నిబంధన మొత్తంలో వేడిగా ఉండే పుస్తకం లేదు. మంచు లేదా గడ్డి లేదా చెట్టు లేదా ఏదైనా పుష్పం దానిలో నివసిస్తుంది, కానీ అది ప్రతిచోటా నిప్పు, పొగ మరియు చీకటి, డ్రెస్టింగ్ చాఫ్, శిథిలాలు, నేటిల్స్, ఉప్పు గుంటలు మరియు గుడ్లగూబలు మరియు నిర్లక్ష్యమైన రాజభవనాల కిటికీల నుండి చూస్తున్న కాకి."

నిబంధనల మధ్య కాలం

పరిచయం: మనం మలాకీని విడిచిపెట్టినప్పటి నుండి, క్రొత్త నిబంధన ప్రారంభ పంక్తులకు సుమారు 400 సంవత్సరాలు గడిచిపోతాయి. ఆ సమయంలో అనేక ముఖ్యమైన చారిత్రక సంఘటనలు మరియు పరివర్తనాలు జరుగుతాయి. కలిపి, ఈ పరిస్థితులు యేసు క్రీస్తు రాకడకు "సరైన సమయం"గా ఉన్నాయి. (cf. రోమన్ 5:6)

అయితే మొదట యూదులు మరియు మొత్తం మెడిటరేనియన్ ప్రపంచానికి నిబంధనల మధ్య కాలంలో ఏమి జరిగింది.

I. బాబిలోనియన్ సామ్రాజ్యం

A. డేవిడ్ రాజు పాలన తర్వాత కింది ప్రధాన సంఘటనలు జరిగాయి:

1. క్రీ.పూ.970లో అతని కుమారుడు సోలమన్ రాజు అవుతాడు.
2. 930 BCలో సోలమన్ మరణం తర్వాత రాజ్యం విభజించబడింది.
  - a. ఉత్తర రాజ్యం (అంశే-ఇజ్రాయెల్) జెరోబోమ్ నాయకత్వంలో పది తెగలను కలిగి ఉంది.
  - b. క్రీ.పూ 606లో దక్షిణ రాజ్యం బాబిలోన్ ఆధీనంలోకి వచ్చింది.
    - [1] డేనియల్ మరియు ఇతరులు బాబిలోన్ కు తీసుకెళ్లబడ్డారు. (డేనియల్ 1:1-7)
    - [2] ఇతర బందీలను తరువాత బహిష్కరణలో - 597 మరియు 586 BCలో తీసుకున్నారు.
3. జెరీయా ప్రవచించినట్లుగానే, యూదా 536 BCలో ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు - బందీగా తీసుకెళ్లబడిన 70 సంవత్సరాల తర్వాత.

B. డెబైై సంవత్సరాల బాబిలోనియన్ బందిఖానాలో, జుడాయిజంలో అనేక శాశ్వత, ముఖ్యమైన మార్పులు జరిగాయి.

1. ప్రార్థనా మందిరం ప్రధాన ప్రార్థనా స్థలంగా మారింది.
2. లేఖకుడు పూజారి స్థానంలో గొప్ప ఆధ్యాత్మిక ప్రభావం ఉన్న వ్యక్తిగా నియమించబడ్డాడు.
3. బాబిలోన్ ప్రవాసం కూడా డయాస్పోరాను సృష్టించింది, అనేకమంది యూదులు పాలస్తీనాకు తిరిగి రాకపోవడంతో చెల్లాచెదురుగా ఉన్న యూదులను కూడా సృష్టించారు.

II మాదీయ-పర్షియన్ సామ్రాజ్యం

A. రాజు సైరస్ ఆధ్వర్యంలో పర్షియా 539 BCలో బాబిలోన్ ను జయించింది.

B. 536 BCలో సైరస్ యూదులు ఇంటికి తిరిగి వచ్చి ఆలయాన్ని పునర్నిర్మించడానికి అనుమతిస్తూ ఒక ఉత్తర్వు జారీ చేశాడు.

C. తరువాతి పర్షియన్ రాజు (బెర్షెస్ లేదా అహస్వేరస్) ఒక హీబ్రూ స్త్రీని (క్రీ.పూ. 480) వివాహం చేసుకున్నాడు, ఆమె ప్రజలను రక్షించడానికి దేవుడు ఉపయోగించాడు. (cf. ఎస్టేర్)

D. ఇంకొక పర్షియన్ రాజు - Antaxerxes I - ఎక్కువ మంది యూదులు తమ స్వదేశానికి తిరిగి రావడానికి అనుమతించారు.

1. ఎజ్రా ఈ గుంపులో ఉన్నాడు మరియు ధర్మశాస్త్రానికి గొప్ప బోధకుడయ్యాడు. (cf. ఎజ్రా 7-10)
2. నెహెమ్యా తిరిగి 445 BCలో జెరూసలేం గోడను పునర్నిర్మించడానికి అనుమతి పొందాడు.

E. యూదులు తిరిగి వచ్చినప్పుడు, వారు లేని సమయంలో భూమిలో స్థిరపడిన వ్యక్తుల మధ్య శత్రుత్వం పెరిగింది - సమరయులు, అన్యజనులను వివాహం చేసుకున్న యూదులు.

F. ఎజ్రా ఆధ్వర్యంలో, నెహెమ్యా మరియు ప్రవక్త మలాకీ పునరుజ్జీవనం జరిగింది.

G. ఇది పాత నిబంధన (సుమారు 400 BC) ముగింపుకు తీసుకెళ్ళింది.

H. గ్రీకు సామ్రాజ్యం వచ్చే వరకు పర్షియా ప్రధాన ప్రపంచ శక్తిగా కొనసాగింది.

III. గ్రీకు సామ్రాజ్యం

ఎ. గ్రీకు సామ్రాజ్యాన్ని ప్రవక్త డేనియల్ (cf. డేనియల్ 2) అంచనా వేసినప్పటికీ, దాని ఆధిపత్య సమయం గ్రంథంలో ప్రతిబింబించలేదు.

B. గ్రీస్ నగర రాష్ట్రాలను ఒక నియమం కింద ఏకం చేయడంలో మాసిడోన్ కు చెందిన ఫిలిప్ విజయం సాధించడంతో గ్రీస్ అధికారంలోకి వచ్చింది.

1. అతను 359 BC నుండి 336 BC వరకు పరిపాలించాడు.

2. అతని కుమారుడు, అయితే, చరిత్రలో అత్యంత ప్రసిద్ధ ప్రపంచ నాయకులలో ఒకడు అయ్యాడు.

C. అలెగ్జాండర్ ది గ్రేట్ 336 BCలో అతని తండ్రి తర్వాత పదమూడు సంవత్సరాలు పాలించాడు.

1. అలెగ్జాండర్ సైనిక మేధావి.

2. అరిస్టాటిల్ చేత బోధించబడిన అతను గ్రీకు సంస్కృతిలో ప్రపంచాన్ని జయించడం మరియు ఏకం చేయాలనే ఆలోచనతో వినియోగించబడ్డాడు.

3. దేశం తర్వాత దేశం పతనం కావడంతో, గ్రీకు వాస్తుశిల్పం, గ్రీకు క్రీడలు, గ్రీకు భాష, గ్రీకు ఆచారాలు మొదలైనవి మధ్యధరా ప్రపంచంలో వ్యాపించాయి.

4. అలెగ్జాండర్ మరియు అతని దళాలు 332 BC లో పాలస్తీనాను స్వాధీనం చేసుకున్నారు.

a. యూదులు ఎటువంటి సైనిక ప్రతిఘటనను అందించలేదు.

బి. పర్షియన్ల వలె, గ్రీకులు యూదులకు మత స్వేచ్ఛను అనుమతించారు.

D. అలెగ్జాండర్ మరణానంతరం, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గ్రీకు ప్రభావం కొనసాగింది, అయితే అతని జనరల్స్ మధ్య పోరాటం జరిగింది మరియు సామ్రాజ్యం నాలుగు భాగాలుగా విభజించబడింది:

1. టోలెమీ ఈజిప్టును నియంత్రించాడు.

2. యాంటీపేటర్ నియంత్రణలో ఉన్న గ్రీస్ మరియు మాసిడోనియా.

3. సెల్యూకస్ బాబిలోనియాను పాలించాడు.

4. లిసిమాకస్ థ్రేస్ ను పాలించాడు.

E. చివరికి, టోలెమీ మరియు సెల్యూకస్ అనే రెండు శక్తులు విజయం సాధించాయి.

IV. డి ఫోస్టె-గ్రీక్/ప్రీ-రోమన్ ఇయర్స్

A. టోలెమీలు పాలస్తీనాపై 323 BC నుండి 198 BC వరకు రాజకీయ మరియు సైనిక నియంత్రణను కలిగి ఉన్నారు.

1. వారి పాలనలో, గ్రీకు ప్రభావం మరింత బలంగా పెరుగుతూ వచ్చింది.

2. గ్రీకు భాష యొక్క పెరిగిన ఉపయోగం ఆ భాషలోకి గ్రంథాన్ని అనువదించవలసిన అవసరానికి దారితీసింది.

a. సెప్టాజింట్ (LXX) సుమారు 250 BCలో ఉత్పత్తి చేయబడింది.

బి. ఇది డయాస్పోరా మరియు తరువాత యూదుల కోసం బైబిల్.

B. ఆంటియోకస్ III ఆధ్వర్యంలోని సెల్యూసిడ్స్, 198 BCలో టోలెమీల నుండి పాలస్తీనాపై నియంత్రణ సాధించారు. (cf. I మక్కబీస్ 1:15)

1. ముప్పై సంవత్సరాల తరువాత, అతని కుమారుడు ఆంటియోకస్ IV ఎపిఫనీస్ సింహాసనంపై ఉన్నాడు.

2. ఆంటియోకస్ ఎపిఫనీస్ ఈజిప్టులోని టోలెమీలను జయించడానికి ప్రయత్నించాడు, కాని రోమ్లోని అప్ స్టార్ట్ చేత బలవంతంగా బయటకు పంపబడ్డాడు.

3. అతను పాలస్తీనా గుండా వెనుదిరిగి యూదులపై తన ఇబ్బందిని మరియు కోపాన్ని వెళ్లగక్కాడు. (I మక్కబీస్ 1:20-53)
4. రెండు సంవత్సరాలు, అతను హత్య, దోచుకొని, బానిసలుగా చేసాడు.
  - a. అతను ఆలయాన్ని అపవిత్రం చేశాడు, ఆమె సంపదను తీసివేసాడు.
  - బి. డిసెంబర్ 16, 167 BC న, ఆంటియోకస్ ఎపిఫనీస్ పవిత్ర బలిపీఠంపై ఒక పందిని కూడా సమర్పించాడు. (I మక్కబీస్ 1:54-64)

C. మథియాస్ అనే యూదు పూజారి మరియు అతని ఐదుగురు కుమారులు 166 BCలో సెల్యూసిడ్స్ పై తిరుగుబాటుకు నాయకత్వం వహించారు.

1. కొండ ప్రాంతం నుండి, వారు గెరిల్లా యోధులను నిర్వహించారు. (I మక్కబీస్ 2:1-70)
2. మథియాస్ మరుసటి సంవత్సరం మరణించాడు మరియు తిరుగుబాటు నాయకత్వం అతని కుమారుడు జుడాస్ కు చేరింది.
  - a. అతని మారుపేరు మక్కాబియస్. (అంటే - సుత్తి)
  - బి. అతను అద్భుతమైన సైనిక వ్యూహకర్త.
3. జుడాస్ మక్కాబియస్ జెరుసలేంను స్వాధీనం చేసుకున్నాడు.
  - a. అతను కొత్త బలిపీఠాన్ని నిర్మించాడు మరియు ఆలయాన్ని పునరుద్ధరించాడు.
  - బి. అతను డిసెంబర్ 14, 164 BC న ఆలయాన్ని తిరిగి స్వామికి అంకితం చేశాడు.
  - సి. హనుక్కా (లైట్ల పండుగ) అనేది ఈ ఈవెంట్ ను జరుపుకునే వార్షిక యూదుల సెలవుదినం.
4. మక్కాబియస్ నాయకత్వంలో, పాలస్తీనా సిరియన్ (అంటే - సెల్యూసిడ్) ప్రభావం నుండి బయటపడింది, ముఖ్యంగా 139 BCలో రోమ్ తో చేసుకున్న ఒప్పందం ద్వారా.
5. మక్కాబియస్ పాలనలో, యేసు కాలంలోని పాలస్తీనాపై గొప్ప ప్రభావాన్ని చూపే మూడు సమూహాలు ప్రముఖంగా వచ్చాయి.
  - a. మకాబీస్ (పూజారులు) హాస్మోనియన్స్ ప్రీఫ్స్ అయ్యారు.
  - బి. హసిదిమ్లు పరిసయులు అయ్యారు.
  - సి. హెలెనిస్టులు సద్దూసీలుగా మారారు.

V. రోమన్ సామ్రాజ్యం

A. రోమ్ 63 BCలో పాంపే ఆధ్వర్యంలో పాలస్తీనాపై నియంత్రణ సాధించింది.

B. కొత్త నిబంధన సాహిత్యం ద్వారా కవర్ చేయబడిన కాలమంతా రోమన్ శక్తి నాగరిక ప్రపంచంలో ఆధిపత్యం చెలాయించింది; రోమ్ ప్రాథమికంగా స్వాధీనం చేసుకున్న భూభాగాలను తమను తాము పాలించుకోవడానికి అనుమతించింది.

సి. పాంపే పాలస్తీనాను జయించిన తర్వాత, పాలస్తీనా పాలన యాంటీపేటర్ కు ఇవ్వబడింది.

1. యాంటీపేటర్ ఇడుమీయన్, యూదుడు కాదు.
2. ఒక మోసపూరిత మానిప్యులేటర్, అతను ఈ స్థానాన్ని పొందగలిగాడు.
3. అతను హెరోడియన్ రాజవంశానికి నాంది.

D. యాంటీపేటర్ తర్వాత, హెరోడ్ ది గ్రేట్ 37 BC నుండి 4 AD వరకు పాలించాడు.

1. అతని గొప్ప నిర్మాణ ప్రాజెక్టుల కారణంగా హేరోడు "ది గ్రేట్" అని పిలువబడ్డాడు.
2. అయితే హేరోడు క్రూరమైన, క్రూరమైన వ్యక్తి. (ఉదా - మాథ్యూ 2)

E. హెరోడ్ మరణం తరువాత, పాలస్తీనా అతని ముగ్గురు కుమారులు - ఫిలిప్, ఆంటిపాస్ మరియు ఆర్కిలీయస్ గా విభజించబడింది.

F. రోమన్ సామ్రాజ్యం కింద, "సమయం యొక్క సంపూర్ణత" కోసం అనేక విషయాలు ఉన్నాయి.

1. ఒక సాధారణ భాష.
2. సాధారణ ప్రపంచవ్యాప్త శాంతి.

3. జయించిన ప్రజలలో విస్తృత పేదరికం.
4. బానిసత్వం అమలు చేయబడింది.

కొత్త నిబంధన యొక్క నేపథ్య అధ్యయనం

పరిచయం: పాత నిబంధన నిరంతరం రాబోయే మెస్సీయ మరయు అతను తీసుకురాబోయే కొత్త ఒడంబడికను సూచించింది. కొత్త నిబంధన యొక్క పూర్తి అర్థాన్ని మరియు దాని అమరికను బాగా అర్థం చేసుకోవడానికి కొంత నేపథ్య సమాచారం మాకు సహాయం చేస్తుంది. క్రీస్తు వచ్చాడు, అపొస్తలులు పిలిచారు, మరియు చర్చి క్రింది ప్రపంచ వాతావరణంలో పెరిగింది మరియు అభివృద్ధి చెందింది.

I. ది రోమన్ వరల్డ్ ఆఫ్ ది 1వ శతాబ్దం.

A. రోమన్ సామ్రాజ్యం యొక్క రాజకీయ నిర్మాణం.

1. కొత్త నిబంధన కాలం నాటికి, రోమ్ రిపబ్లిక్ నుండి రాచరికంగా పరిణామం చెందింది.
2. కింది చార్ట్ కొత్త నిబంధన సూచనలు మరియు ముఖ్యమైన బైబిల్ సంఘటనలతో పాటు మొదటి శతాబ్దపు చక్రవర్తులను జాబితా చేస్తుంది.

Dates	Name	NT Reference	Significant Event
30 B.C.-A.D. 14	Augustus	Luke 2:1	Birth of Christ
A.D. 14-37	Tiberius	Luke 3:1	Ministry and death of Christ
A.D. 37-41	Caligula		
A.D. 41-54	Claudius	Acts 11:28	The great famine
		Acts 18:2	Expulsion of the Jews from Rome
A.D. 54-68	Nero	Acts 25:10; 28:19	Trial of Paul
A.D. 68	Galba		
A.D. 69	Otho		
A.D. 69	Vitellius		
A.D. 69-79	Vespasian		Destruction of Jerusalem
A.D. 79-81	Titus		
A.D. 81-96	Domitian		Persecution of Christians
A.D. 96-98	Nerva		
A.D. 98-117	Trajan		

3. చక్రవర్తి పాత్ర అంతిమంగా ముఖ్యమైనది అయితే, కొత్త నిబంధన కథలో మరింత ప్రధానమైనది ప్రావిన్సుల పాలన.
  - a. రోమన్ సెనేట్ నియమించిన ప్రోకన్సుల్స్ సురక్షితమైన ప్రావిన్సులను పాలించారు.
  - బి. చక్రవర్తిచే నియమించబడిన ప్రొక్యూరేటర్లు తక్కువ సురక్షితమైన ప్రాంతాలను పరిపాలించారు.
4. పౌరసత్వం రోమ్ ద్వారా ప్రపంచానికి పరిచయం చేయబడిన లక్షణం.
  - a. పుట్టుక, సామ్రాజ్య మంజూరు లేదా కొనుగోలు ఆధారంగా రోమ్ పౌరుడు కావచ్చు.
  - బి. తరువాత, పౌరసత్వం యొక్క హక్కు స్వేచ్ఛా వ్యక్తులందరికీ విస్తరించబడింది.
  - సి. అన్యాయమైన శిక్షను ఆపాలని పాల్ తన పౌరసత్వాన్ని కోరాడు. (చట్టాలు 22:25-29)
5. నాగరిక పాశ్చాత్య ప్రపంచానికి రోమన్ చట్టం ఒక ప్రధాన సహకారం.
  - a. రోమన్ చట్టం సూటిగా మరియు పాయింట్ కి సంబంధించినది.
  - బి. ఉద్దేశ్యం లేదా పరిస్థితులను తగ్గించడంపై తక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది.
  - సి. ఈ చట్టం యొక్క అమలు వేగంగా మరియు సమానంగా ఉంది.
6. సువార్త వ్యాప్తికి ప్రయాణం మరియు కమ్యూనికేషన్ మౌలిక సదుపాయాలు ప్రధానమైనవి.
  - a. సాధారణంగా సురక్షితమైన రోమన్ రోడ్లు నగరాలను కలుపుతాయి.
  - బి. సముద్రాలు సముద్రపు దొంగల నుండి తొలగించబడ్డాయి.
  - సి. ఒక సాధారణ భాష (అంటే గ్రీకు) మాట్లాడేవారు.

B. రోమన్ల నమ్మకాలు మరియు మతం.

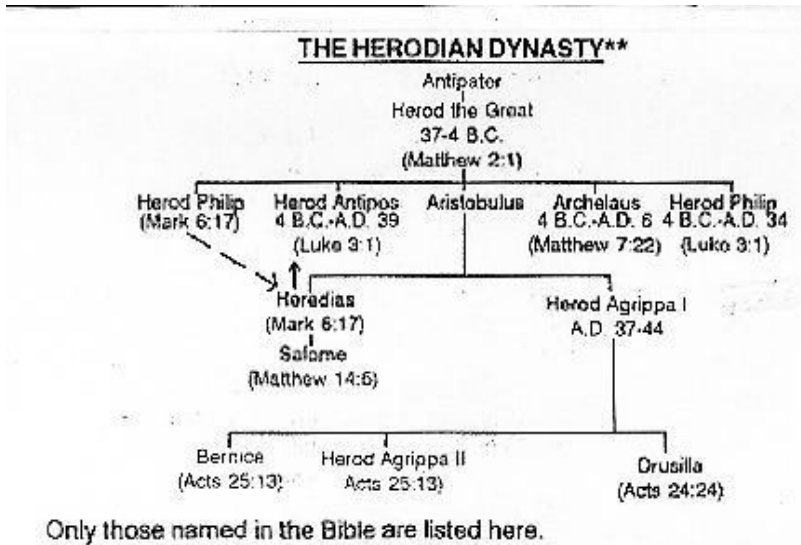
1. జ్యోతిష్యం మరియు మూఢనమ్మకాలు ఎక్కువయ్యాయి. (చూడండి. చట్టాలు. 8:9-24)
2. సాంప్రదాయ గ్రీకో-రోమన్ బహుదేవతత్వం కొనసాగింది.
  - a. 1వ శతాబ్దం నాటికి, ఈ సాంప్రదాయ దేవతలను అపహాస్యం చేయడం ప్రారంభించారు.

- బి. కొన్ని ప్రాంతాలలో ఇప్పటికీ అభివృద్ధి చెందుతున్న ఆరాధనలు ఉన్నాయి. (cf. చట్టాలు 19:27. 34, 35)
3. మిస్టరీ మతాలు బాగా ప్రాచుర్యం పొందాయి (ఉదా. జోరాస్ట్రీయనిజం, ఐసిస్ మరియు సెరాపిస్ - ఆధునిక కల్ట్ల వంటివి).
  4. మొదటి శతాబ్దం చివరి నాటికి చక్రవర్తి ఆరాధన చాలా ముఖ్యమైనది.
    - a. అగస్టస్ నుండి చక్రవర్తులు మరణించిన తరువాత దేవతలుగా పరిగణించబడ్డారు.
    - బి. ఈ సంప్రదాయం దేశభక్తి మరియు మతాన్ని మిళితం చేసి, ప్రజలపై ఎక్కువ నియంత్రణను విధించింది.
    - సి. డొమిషియన్ సింహాసనంపైకి వచ్చినప్పుడు (AD 81-96) అతను తనను తాను "డొమినిసెట్ డ్యూస్" (అంటే, లార్డ్ మరియు దేవుడు) ప్రకటించుకున్నాడు మరియు తనను తాను ఆరాధించమని ఆదేశించాడు.
      - [1] వారి దీర్ఘకాల ఏకేశ్వరోపాసన కారణంగా, యూదులు ఈ ఆదేశం నుండి మినహాయించబడ్డారు.
      - [2] అప్ స్టార్ట్ కల్ట్ గా పరిగణించబడిన క్రైస్తవ మతం అటువంటి మినహాయింపును పొందలేదు.
  5. పైన పేర్కొన్న వాటిలో ఏదీ ప్రజల్లో గొప్ప నైతికతను సృష్టించలేదనే వాస్తవం చాలా ముఖ్యమైనది.

II. 1వ శతాబ్దంలో పాలస్తీనా.

ఎ. పాలస్తీనాలో రాజకీయ పరిస్థితి.

1. పాంపే 63 BCలో రోమ్ కోసం ప్రాంతాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నప్పుడు, అతను పాలస్తీనాకు యాంటీపేటర్ ను ఇన్ ఛార్జ్ గా ఉంచాడు.
  - a. యాంటీపేటర్ అధికారికంగా 55 BCలో ప్రొక్యూరేటర్ గా చేయబడ్డాడు
  - బి. అతను 43 BC లో హత్య చేయబడ్డాడు.
  - సి. కొంత గందరగోళం తర్వాత, యాంటీపేటర్ కుమారుడు, హెరోడ్ (ది గ్రేట్), 37 BCలో "యూదుల రాజు"గా నియమించబడ్డాడు.
2. కొత్త నిబంధన హెరోడియన్ రాజవంశం గురించి చాలా సంవత్సరాలుగా తరచుగా ప్రస్తావించబడింది. సాధారణ పాఠకులకు, అవి గందరగోళంగా ఉండవచ్చు. కింది చార్ట్ సహాయకరంగా ఉండవచ్చు:

3. 4 BCలో హెరోడ్ ది గ్రేట్ మరణం తరువాత, పాలస్తీనా అతని ముగ్గురు కుమారుల మధ్య విభజించబడింది.
  - a. ఆర్కెలాస్ యూదయకు సెల్యూర్కాగా నియమించబడ్డాడు.
  - బి. ఆంటీపాస్ ను గలిలీ మరియు పెరియాకు సెల్యూర్కాగా నియమించారు.
  - సి. ఫిలిప్ ట్రాన్స్ జోర్డాన్ యొక్క ఉత్తర భాగాలకు సెల్యూర్కా అయ్యాడు.
4. ఆర్కెలాస్ ఒక క్రూరమైన నాయకుడు, రోమ్ అతన్ని AD 6లో పదవి నుండి తొలగించింది.
5. అతనిని తొలగించిన కారణంగానే యూదయలో అధికారం రోమన్ ప్రొక్యూరేటర్ల శ్రేణికి మార్చబడింది.

జూడియా యొక్క మొదటి శతాబ్దపు ప్రొక్యూరేటర్లు
పాలన తేదీ పేరు గ్రంథం
 క్రీ.శ. 6-10 కోపోనియస్

AD 10-13 M. అంబివియస్
AD 13-15 అన్నియస్ రూఫస్
AD 15-26 వలేరియస్ గ్రాటస్
AD 26-36 పొంటియస్ పిలాతు లూకా 3:1; 23:1
AD 36-38 మార్సెల్లస్
AD 38-41 మేరిలస్**
AD 44-46 క్యూస్పియస్ ఫాడస్
AD 46-48 టిబెరియస్ అలెగ్జాండర్
AD 48-52 వెంటిడియస్ కుమానస్
AD 52-59 M. ఆంటోనియస్ ఫెలిక్స్ చట్టాలు 23, 24
AD 59-61 ఫోర్సియస్ ఫెస్టస్ చట్టాలు 24:27
AD 61-65 అల్బినస్
AD 65 జెరూసలేం నాశనం
AD 70 గెస్సియస్ ఫ్లోరస్ - జెరూసలేం నాశనం
AD 72 వెట్టులేనస్ సిరియలిస్
AD 72-75 లూసిలియస్ బస్సస్
AD 75-86 M. సాల్వియనస్
                            ఫ్లేవియస్ సిల్వా
AD 86 పాంపీయస్ లాంగినస్
**హేరోదు అగ్రిప్ప I క్రీ.శ. 41-44లో యూదయను పాలించాడు

B. పాలస్తీనాలో సాంస్కృతిక పరిస్థితి:

1. యూదులలో చాలా మంది పేదవారు.
  - a. మత్స్యకారులు, రైతులు మరియు హస్తకళాకారులు సౌమ్య ఉనికిని చాటుకున్నారు.
  - బి. యూదులలో చిన్నపాటి బానిసత్వం ఉండేది.
  - సి. కొన్ని సామాజిక లేదా వర్గ భేదాలు ప్రజలను విభజించాయి.
2. కొన్ని పూజారి కుటుంబాల మధ్య సంపన్న కులీనత అభివృద్ధి చెందింది.

సి. యూదుల ఆధ్యాత్మిక జీవితం:

1. యూదు సంప్రదాయం మోషే ధర్మశాస్త్రం కంటే ముందుంది.
  - a. బాబిలోనియన్ ప్రవాస సమయంలో ధర్మశాస్త్రం మరింత విలువైనదిగా మారింది.
  - బి. ఏది ఏమైనప్పటికీ, చట్టాన్ని గౌరవించే మరియు బోధించిన చాలా మంది లేఖకులు నిజమైన చట్టాన్ని అధిగమించడానికి వచ్చిన సంప్రదాయాల యొక్క గొప్ప జాబితాను నిర్మించడంలో దోషులుగా మారారు. (చూడండి. మార్కు 7:1-13)
2. దైనందిన యూదుల జీవితంలో దేవాలయం కంటే ప్రార్థనా మందిరం చాలా ముఖ్యమైనదిగా మారింది.
3. దేవాలయం ప్రధానంగా గొప్ప విందు రోజులకు (పాస్ ఓవర్, పెంటెకోస్ట్ మరియు పర్ణశాలల విందు) కేంద్ర బిందువుగా గౌరవించబడింది.
4. రోమన్ ప్రొక్యూరేటర్ల కీలుబొమ్మలుగా ఉన్న యూదు "ఉదారవాదులు" యాజకత్వం ఆధిపత్యం చెలాయించారు.
5. జుడాయిజంలో అనేక పార్టీలు పుట్టుకొచ్చాయి.
  - a. పరిసయ్యులు, ఒక చిన్న కఠినమైన మరియు గౌరవనీయమైన సమూహం, చట్టాన్ని దోషరహితంగా ఉంచడానికి కట్టుబడి ఉన్నారు. వారి వేర్పాటువాదంలో, వారు తరచుగా కపటత్వాన్ని పెంచుకున్నారు.
  - బి. సద్ధూసీలు రోమ్తో కలిసి పనిచేసిన సంపన్న కులీనులు. వారు సాధారణంగా చాలా మంది యూదులకు జనాదరణ పొందలేదు.
  - సి. జీలట్స్ ఒక మిలిటెంట్, యూదు దేశభక్తుల యొక్క రాడికల్ సమూహం, రోమన్ ఆధిపత్యం యొక్క భూమిని వదిలించుకోవడానికి వంగి ఉన్నారు.
  - డి. సన్ట్రెడిన్ జుడాయిజం యొక్క అత్యున్నత న్యాయస్థానం. ఇది సామాజిక మరియు మతపరమైన సమస్యలపై ప్రధాన వివాదాలను విన్నది.

6. క్రైస్తవ మతం జూడాయిజం యొక్క వక్షస్థలంలో జన్మించినందున, ఈ నేపథ్యాన్ని అర్థం చేసుకోవడం చాలా ముఖ్యం.

III. కొత్త నిబంధనపై శీఘ్ర పరిశీలన.

ఎ. కొత్త నిబంధన 50 సంవత్సరాల కాలంలో వ్రాయబడింది.

B. మేము దానిని కొత్త నిబంధన, ఒడంబడిక అని పిలుస్తాము, ఎందుకంటే అది అదే.

1. కొత్త ఒడంబడిక స్థాపించబడుతుందని యిర్మీయా ప్రవచించాడు. (యిర్మీయా 31:31-34)
2. యేసు రక్తం ఈ కొత్త ఒడంబడికను స్థాపించింది. (cf. I కొరింథీయులు 11:23-25; హెబ్రీయులు 8:6-8)

సి. ప్రస్తుతం ఉన్న 27 పుస్తకాల కానన్ ఎప్పుడు లేదా ఎలా కలిసి వచ్చిందో మాకు ఖచ్చితంగా తెలియదు.

1. ఆమోదించబడిన పుస్తకాల యొక్క మొదటి సమూహం సుమారు AD 140 నాటిది.
2. కొన్ని పుస్తకాలపై కొంత వివాదం ఉన్నప్పటికీ, చర్చి చరిత్రలో ఏ పుస్తకాలు దేవునిచే ప్రేరేపించబడ్డాయో చాలా ముందుగానే ఏకాభిప్రాయం కుదిరింది.
3. "కానానిసిటీ" కోసం ప్రధాన పరీక్షలు ఉన్నాయి:
  - a. ఇది అపొస్తలుడు లేదా అపొస్తలుడి సన్నిహిత సహచరుడు (ఉదా మార్క్ మరియు లూకా) వ్రాసిందా?
  - బి. విషయము?
    - సి. ఇతర గ్రంథాలతో ధృవీకరణ?
    - డి. లేఖను లేదా పుస్తకాన్ని విశ్వాసపాత్రమైన చర్చిలు తొలినాళ్ల నుంచీ ఆమోదించేవా?
4. నిస్సందేహంగా దేవుని ప్రావిడెన్స్ మనకు కొత్త నిబంధనను తీసుకురావడంలో కీలకమైన అంశం.

మాధ్య

పరిచయం: మాధ్య నాలుగు "సువార్తలలో" మొదటిది. ఈ నాలుగు సువార్తలు యేసుక్రీస్తు జీవితానికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని అందించినప్పటికీ, అవి కేవలం చరిత్ర లేదా జీవిత చరిత్రలు కావు. బదులుగా అవి పాపులను విశ్వాసంలోకి తీసుకురావడానికి ఆధునిక కరపత్రాల వలె రూపొందించబడ్డాయి. (cf. జాన్ 20:30-1; లూకా 1:3-4)

మాధ్య సువార్త యేసు జీవితం యొక్క శక్తివంతమైన చిత్రం. వాస్తవానికి, చర్చి యొక్క ప్రారంభ రోజులలో ఇది నాలుగు సువార్తలలో అత్యంత ప్రజాదరణ పొందింది.

పేరు: పుస్తకానికి రచయిత పేరు పెట్టారు.

రచయిత: సువార్త రచయితలు ఎవరూ తమ రచనలలో తమను తాము గుర్తించుకోనప్పటికీ, ప్రాచీన సంప్రదాయాలు ఈ పుస్తకాన్ని మాజీ పన్ను వసూలు చేసే అపొస్తలుడైన మాధ్యకి ఆపాదించాయి.

1. లో హిరాపోలిస్ బిషప్ పాపియాస్ కోల్పోయిన పని యొక్క ఒక భాగం ఫిర్మియా (AD 130) మాధ్యని రచయితగా పేర్కొన్నాడు.
2. ఇతర ప్రారంభ చర్చి తండ్రులు మరియు చరిత్రకారులు (ఉదా. జస్టిన్ మార్టిర్, ఇరేనియస్, జెరోమ్, ఆరిజెన్ మరియు అగస్టీన్) మొదటి సువార్త మాధ్య ద్వారా వ్రాయబడిందని అంగీకరిస్తున్నారు.
3. అపొస్తలులలో మాధ్య యొక్క సాపేక్ష అస్పష్టత కారణంగా, అతను నిజంగా వ్రాసాడు అనే వాస్తవం కాకుండా అతని పేరును కలిగి ఉండటం చాలా సందేహాస్పదంగా ఉంది.

ప్రయోజనం: యేసు రాజ్యానికి రాజు అని నిరూపించడానికి మాధ్య ప్రధానంగా యూదులకు వ్రాయబడింది. (cf. 2:2, 5; 21; 10; 27:29-42; 25:31)

1. మత్తయి ఏ ఇతర సువార్త కంటే పాత నిబంధన సూచనలను కలిగి ఉన్నాడు.
2. వైరుధ్యంగా, ఈ పుస్తకంలో యూదులకు వ్యతిరేకంగా కొత్త నిబంధనలోని కొన్ని కఠినమైన ప్రకటనలు ఉన్నాయి.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

ఎ. మనిషి మాధ్య.

1. అతనికి లేవి అనే పేరు కూడా ఉంది. (మత్తయి 9:9-13; మార్కు 2:13-17, లూకా 5:27-32)
2. మత్తయి కపెర్నహూములో పన్ను వసూలు చేసేవాడు (మత్తయి 9:9-13), అతను అన్నిటినీ విడిచిపెట్టి యేసును అనుసరించాడు. (లూకా 5:27-29)
3. అతని పిలుపు తర్వాత, అతను తన తోటి పన్ను వసూలు చేసే అనేకమందిని వచ్చి యేసును కలవమని ఆహ్వానించాడు. (మత్తయి 9:10-13)
4. యేసు తరువాత పన్నెండు మందిని ఎన్నుకున్నప్పుడు, ఆ గుంపులో మత్తయి ఎంపిక చేయబడ్డాడు. (మత్తయి 10:3; మార్కు 3:18; లూకా 6:15; అపొస్తలుల కార్యములు 1:13)

బి. మాధ్య సువార్త కూర్చు యొక్క ఖచ్చితమైన తేదీ తెలియదు.

1. "ఈ రోజు వరకు" (మత్తయి 27:8; 28:15) అనే పదబంధం "కుమ్మరి క్షేత్రం" కొనుగోలు చేసిన కొన్ని సంవత్సరాలకు సాక్ష్యం.
2. జెరూసలేం పతనం ఊహించబడింది కానీ మాధ్య 24లో వివరించబడలేదు, ఈ పుస్తకం AD 70కి ముందు వ్రాయబడిందని సూచిస్తుంది.
3. చాలా మంది సంప్రదాయవాద పండితులు AD 60 మరియు AD 70 మధ్య వ్రాసే తేదీని ఉంచారు.

II. పుస్తకంలోని ప్రధాన సందేశం - మాధ్య యొక్క ప్రధాన సందేశం యేసును పరలోక రాజ్యానికి రాజుగా గుర్తించడం

ఎ. అనేక ఉపమానాలు రాజ్యం మరియు దాని విలువపై దృష్టి పెడతాయి. (చూ. 13)

బి. రాజ్యం దగ్గర్లోనే ఉందని కూడా ఈ పుస్తకం స్పష్టం చేసింది.

(మత్తయి 3:2; 4:17; 6:10)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. జీసస్ యొక్క ప్రారంభ సంవత్సరాలు. (మత్తయి 1:1 - 4:17)

1. అబ్రాహాము నుండి యేసు వరకు వంశావళి ఇవ్వబడింది.
2. యేసు జననం క్లుప్తంగా వివరించబడింది. (1:18-25)
3. మాగీ సందర్శన. (2:1-12)
4. జోసెఫ్, మేరీ మరియు యేసు ఈజిప్టుకు పారిపోయారు. (2:13-23)
5. బాప్టిస్ట్ జాన్ మార్గాన్ని సిద్ధం చేస్తాడు. (3:1-12)
6. యోహాను ద్వారా యేసు బాప్టిస్మం తీసుకున్నాడు. (3:13-17)
7. యేసు అరణ్యంలో ప్రలోభాలను ఎదుర్కొంటాడు. (4:1-11)

B. గలిలయలోని యేసు పరిచర్య. (మత్తయి 4:12 - 18:35)

1. ప్రవచన నెరవేర్పులో, యేసు గలిలయలో బోధించడం ప్రారంభించాడు. (4:12-17)
2. అతను తన మొదటి శిష్యులను పిలుస్తాడు. (4:18-22)
3. యేసు వ్యాధిగ్రస్తులను బోధిస్తాడు మరియు స్వస్థపరుస్తాడు. (4:23-25)
4. కొండపై ప్రసంగం. (5:1-7:29)
5. క్రీస్తు అద్భుతాలు మరియు ఇతర మంచి పనుల ద్వారా తన ఆధారాలను అందజేస్తాడు. (8:1-9:38)
6. యేసు పన్నెండు మందిని పంపాడు. (10:1-42)
7. అతడు గలిలయ పట్టణములకు బోధించుచు బోధించును. (11:1-12:50)
8. రాజ్యానికి సంబంధించిన ఏడు ఉపమానాలు ఇవ్వబడ్డాయి. (13:1-58)
9. బాప్టిస్ట్ జాన్ శిరచ్ఛేదం చేయబడ్డాడు. (14:1-12)
- 10 యేసు వివిధ అద్భుతాలు మరియు బోధలను అందిస్తున్నాడు, వాటితో సహా:
  - a. 5000 మందికి ఆహారం. (14:13-21)
  - బి. యేసు నీటి మీద నడుస్తున్నాడు. (14:22-33)
  - సి. ఏది పరిశుభ్రమైనది మరియు అపవిత్రమైనది అనే దానిపై బోధించడం. (15:1-20)
  - డి. ఒక కనానీయ స్త్రీ కుమార్తె యొక్క స్వస్థత. (15:21-28)
  - ఇ. 4000 మందికి ఆహారం. (15:29-39)
  - f. పరిసయ్యులకు మరియు సద్దుకయ్యులకు చీవాట్లు. (16:1-12)
  - g. క్రీస్తు గురించి పీటర్ యొక్క ఒప్పుకోలు. (16:13-28)
  - h. రూపాంతరము. (12:1-13)
  - i. దెయ్యం ఉన్న అబ్బాయికి వైద్యం. (17:14-23)⁷
  - j. వినయం మరియు క్షమాపణ గురించి బోధలు. (18:1-35)

సి. పెరియా మరియు జుడియాలో యేసు పరిచర్య. (మత్తయి 19:1 - 20:34)

1. యేసు విడాకులు మరియు పునర్వివాహం గురించి బోధించాడు. (19:1-12)
2. అతను చిన్న పిల్లలను స్వాగతిస్తాడు. (19:13-15)
3. అతను ధనవంతుడైన యువకుడిని ఎదుర్కొంటాడు. (19:16-30)
4. యేసు ద్రాక్షతోటలోని కూలీల ఉపమానాన్ని బోధించాడు. (20:1-16)
5. అతను మళ్ళీ తన మరణం మరియు పునరుత్థానాన్ని అంచనా వేస్తాడు. (20:17-19)
6. జేమ్స్ మరియు యోహానుల తల్లి తన కుమారులకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని కోరింది. (20:20-28)
7. యేసు జెరికోలో ఇద్దరు గుడ్డివారిని స్వస్థపరిచాడు. (20:29-34)

D. జెరూసలేంలో యేసు మంత్రిత్య శాఖ. (మత్తయి 21:1-25:46)

1. యేసు జెరూసలేంలోకి విజయవంతమైన ప్రవేశం చేస్తాడు. (21:1-11)
2. అతను ఉపమానాలు బోధిస్తాడు మరియు ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇస్తాడు. (21:12-22:46)
3. అతను శాస్త్రులను మరియు పరిసయ్యులను ఖండించాడు. (23:1 -36)
4. అతను అవిధేయుడైన యెరూషలేము గురించి విలపిస్తాడు. (23:37-39)
5. యెరూషలేము నాశనము మరియు అంతిమ కాలము గురించి యేసు ప్రవచించాడు. (24:1-25:46)

E. ది ట్రయల్ ఆఫ్ జీసస్. (మత్తయి 26:1-27:32)

1. యేసు మరల తన మరణాన్ని ఊహించాడు. (26:1-2)
2. ప్రధాన యాజకులు మరియు పెద్దలు అతని మరణానికి పథకం వేశారు. (26:3-5)
3. మన ప్రభువు అమూల్యమైన పరిమళంతో అభిషేకించబడ్డాడు. (26:6-13)
4. యేసు ద్రోహానికి జుడాస్ బేరం చేస్తాడు. (26:14-16)
5. యేసు ప్రభువు రాత్రి భోజనాన్ని ఏర్పాటు చేశాడు. (26:17-30)
6. అతను పీటర్ యొక్క తిరస్కరణను అంచనా వేస్తాడు. (26:31-35)
7. యేసు గెత్సెమనేలో ప్రార్థిస్తున్నాడు. (26:36-46)
8. అతను అరెస్టు చేయబడ్డాడు. (26:47-56)
9. కైఫా ఎదుట యేసు విచారణ చేయబడ్డాడు మరియు ఖండించబడ్డాడు. (26:57-68)
10. పేతురు ప్రభువును మూడుసార్లు తిరస్కరించాడు. (26:69-75)
11. యేసు పిలాతుకు అప్పగించబడ్డాడు. (:1-2)
12. జుడాస్ నమ్మకద్రోహం డబ్బును తిరిగి ఇచ్చి ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు. (27:3-10)
13. యేసు పిలాతు ఎదుట తీర్పు తీర్చబడ్డాడు. (27:11-26)
14. రోమన్ సైనికులచే ఎగతాళి చేయబడ్డాడు. (27:27-30)
15. అతడు సిలువ వేయబడుటకు నడిపించబడెను. (27:31 -32)

F. శిలువ. (మత్తయి 27:33-56)

G. ది బరియల్ ఆఫ్ జీసస్. (మత్తయి 27:57-66)

1. అరిమతీయాకు చెందిన జోసెఫ్ యేసు దేహాన్ని కోరాడు. (27:57-58)
2. యోసేపు కొత్త సమాధిలో యేసు సమాధి చేయబడ్డాడు. (27:59-61)
3. సమాధి భద్రపరచబడింది. (27:62-66)

H. పునరుజ్జానం. (మత్తయి 28:1-15)

1. తీవ్రమైన భూకంపం తర్వాత, యేసు సమాధి తెరవబడింది. (28:1-4)
2. పునరుజ్జానాన్ని ఇతరులకు నివేదించే స్త్రీలతో ఒక దేవదూత మాట్లాడతాడు. (28:5-10)
3. యేసు తప్పిపోయిన శరీరాన్ని వివరించడానికి అబద్ధం సిద్ధం చేయబడింది. (28:11-15)

I. క్రీస్తు చివరి మాటలు. (మత్తయి 28:16-20)

1. అన్ని అధికారం యేసుకు ఇవ్వబడింది. (28:16-18)
2. గ్రేట్ కమిషన్ యేసు ద్వారా ఇవ్వబడింది. (28; 19-20)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

ఎ. “సినోఫ్టిక్-సమస్య:”

1. మాధ్యమ, మార్కె మరియు లూకా యొక్క స్పష్టమైన పరస్పర సంబంధంతో వ్యవహరించడంలో విద్వాంసులు కలిగి ఉన్న ఇబ్బందులను వివరించడానికి ఉపయోగించే పదబంధం సినోఫ్టిక్ సమస్య.
  - a. ముగ్గురిలో సాహిత్య పరతంత్రత ఉందని చాలామంది తేల్చారు.
  - బి. ఒకరు మొదట వ్రాసారు మరియు ఇతరులు అతని పని నుండి రుణం తీసుకున్నారు?
  - సి. Q అనే తెలియని పత్రం నుండి వారు సాధారణ మూలం నుండి రుణం తీసుకున్నారు?
  - డి. వారు మౌఖిక సంప్రదాయాలను తిరిగి చెబుతున్నారా?
2. ఇక్కడ నిజంగా సమస్య లేదు.
  - a. ప్రత్యక్ష సాక్షుల సమాచారం, మౌఖిక నివేదికలు, వ్రాతపూర్వక సమాచారం మొదలైనవి - రచయితలు వేర్వేరు మూలాలను ఉపయోగించారని గ్రంథం స్పష్టంగా చెబుతుంది.
  - బి. చర్చి యొక్క ప్రారంభ రోజులలో, క్రీస్తు బోధనలు మరియు అద్భుతాల యొక్క వాస్తవిక ఇతిహాసాలు ఖచ్చితంగా ప్రామాణికమైనవిగా మారాయి. (చూ. జాన్ 14:26)
  - సి. ఈ మనుష్యులు పరిశుద్ధాత్మచే ప్రేరేపించబడినట్లు వ్రాసారు.
[1] ఒక సాధారణ వ్యక్తి (యేసు క్రీస్తు) గురించిన సమాచారం యొక్క సాధారణ మూలం నుండి వ్రాస్తూ, వారు చాలా ఒకేలా ఉండటంలో ఆశ్చర్యం లేదు.

[2] అయినప్పటికీ, ప్రతి రచయితకు ఒక నిర్దిష్ట ప్రేక్షకుల కోసం ఉద్దేశించబడిన విభిన్న స్లాంట్ లేదా ఉద్ఘాటన ఉంటుంది.

[3] స్పష్టంగా చెప్పాలంటే, వారి రచనలో ప్రాథమిక సారూప్యత లేకుంటే మరింత ఆందోళన ఏర్పడుతుంది. బి. ది సన్ ఆఫ్ గాడ్/సన్ ఆఫ్ మ్యాన్ గుర్తింపు.

1. దేవుని కుమారుడిగా యేసు మాధ్యమంలోని ప్రాథమిక అంశాలలో ఒకటి. (మత్తయి 3:17; 17:5; 16:16; 28:19)
2. అయితే మత్తయి సువార్తలో యేసు 31 సార్లు "మనుష్యకుమారుడు"గా పేర్కొనబడ్డాడు (cf. మత్తయి 8:20; 9:6; 17:22-23; 24:44, మొదలైనవి)
3. ఈ రెండు బిరుదులపైన ఉంచబడిన ఉద్ఘాటన, యేసు పూర్తిగా దేవుడు మరియు పూర్తిగా మానవుడనే వాస్తవాన్ని నొక్కి చెబుతుంది.

C. ది కింగ్ డమ్ ఆఫ్ హెవెన్.

1. మాధ్యమ కింగ్ డమ్ ఆఫ్ హెవెన్ (38 సార్లు) గురించి పదే పదే మాట్లాడాడు.
2. మార్క్ మరియు లూకా ఒకే సంస్థను సూచించడానికి "దేవుని రాజ్యం" అనే పదాన్ని ఉపయోగిస్తున్నారు.
3. రాజ్యానికి గ్రీకు పదం బాసిలియా. దీనికి "సార్వభౌమాధికారం", "ఆధిపత్యం" లేదా "పాలన" అనే ఆలోచన ఉంది.
  - a. లోకం సాధారణంగా సాతాను పాలనలో ఉంది, ప్రపంచానికి యువరాజు. (లూకా 4:6; యోహాను 12:31; 14:30)
  - బి. కానీ యేసు సాతానును ఓడించి అతని బందీలను విడిపించడానికి వచ్చాడు. (మత్తయి 12:25-30; లూకా 11:20)
4. కింగ్ డమ్ ఆఫ్ హెవెన్ (లేదా దేవుడు) అనేది అతని ప్రజల హృదయాలలో మరియు మనస్సులలో దేవుని పాలన లేదా పాలన.
  - a. దేవుని నిర్ణయాత్మక పాలన అతని చర్చిలో గ్రహించబడింది. (దానియేలు 2:44; cf. చట్టాలు. 2)
  - బి. అయితే, రాజ్యం మరియు చర్చి ఖచ్చితంగా ఒకే విధమైన పదాలు కావు.
    - [1] ఉదాహరణకు, చిన్న పిల్లలు దేవుని రాజ్యంలో భాగమే కానీ చర్చిలో కాదు. (మత్తయి 19:14)
    - [2] యేసు క్రీస్తు ప్రభువు యొక్క దృక్పథాన్ని కోల్పోయిన కొందరు చర్చికి జోడించబడ్డారు. (మాధ్యమ 7)
    - [3] లూకాలో, "రాజ్యము నీలోనే ఉంది" అని యేసు చెప్పాడు.
  - సి. దేవుని రాజ్యంలో ఉన్న ప్రతి పెద్దలు క్రీస్తు చర్చిలో ఉన్నారనేది ఖచ్చితంగా నిజం.

D. యేసు ప్రసంగాలు.

1. మాధ్యమ వుస్తకం ఐదు గొప్ప ప్రసంగాల చుట్టూ నిర్వహించబడింది.
  - a. కొండపై ప్రసంగం. (5-7)
  - బి. పన్నెండు మందికి బోధ. (10)
  - సి. రాజ్యం యొక్క ఉపమానాలు. (13)
  - డి. క్షమాపణపై బోధనలు. (18)
  - ఇ. "చివరి విషయాలు" గురించి బోధించడం. (24-25)
2. ఈ పాఠాల్లోని చాలా అంశాలు జీవితంలోని అత్యంత ప్రాథమిక మరియు ఆచరణాత్మక విషయాల గురించి ఉంటాయి. (ఉదా 5-7, 18)
3. చాలా కష్టతరమైన పదార్థం అలాగే వ్యవహరించబడుతుంది. (ఉదా 24)

మార్క్

పరిచయం: మార్క్ పుస్తకం యేసు జీవితం యొక్క స్పష్టమైన, వేగవంతమైన మరియు సంక్షిప్త వృత్తాంతాన్ని అందిస్తుంది. ఈ సువార్తలో యేసు యొక్క అద్భుతాలు చాలా ఎక్కువ శ్రద్ధను పొందుతాయి. నలభై సార్లు మార్క్ యేసును చర్యగల వ్యక్తిగా సూచించాడు, "వెంటనే" లేదా "సూటిగా" చేసేవాడు.

మిగతా ముగ్గురిలాగే. మార్కు సువార్త దేవుని కుమారునిపై విశ్వాసం ఉంచడానికి పురుషులు మరియు స్త్రీలను కదిలించడానికి వ్రాయబడింది.

పేరు- పుస్తకానికి దాని రచయిత పేరు పెట్టారు.

రచయిత- జాన్ మార్క్

1. సువార్తలో రచయిత తన పేరును ఎక్కడా గుర్తించుకోనప్పటికీ, మార్క్ దానిని రాశాడని మనకు ఖచ్చితంగా తెలుసు.
2. ప్రారంభ చర్చి యొక్క సాక్షి ఏకరీతిగా దానిని మార్క్ కు అప్పగిస్తుంది. (ఉదా. పాపియాస్, ఇరేనియస్, క్లెమెంట్ ఆఫ్ అలెగ్జాండ్రీయా, ఆరిజెన్, జెరోమ్)

ప్రయోజనం

1. మాధ్యమ తన సువార్తను యూదు ప్రేక్షకుల కోసం అందించగా, మార్క్ రోమన్ దృక్కోణం కోసం క్రీస్తు జీవితం గురించి తన వృత్తాంతం రాశాడు.
2. క్లెమెంట్ ఆఫ్ అలెగ్జాండ్రీయా (రెండవ శతాబ్దానికి చెందిన చర్చి నాయకుడు) క్రీస్తు జీవితం మరియు పరిచర్య గురించి వ్రాతపూర్వక వృత్తాంతం కోసం రోమన్లు చేసిన అభ్యర్థనకు ప్రతిస్పందనగా మార్క్ సువార్త వ్రాయబడిందని చెప్పారు.
3. కొన్ని ప్రదేశాలలో. యూదుయేతర ప్రేక్షకుల కోసం యూదుల ఆచారాలు మరియు భాషను మార్క్ వివరిస్తాడు. (మార్క్ 5:41; 7:34; 15:34)

ఎల్. పుస్తకం నేపథ్యం.

ఎ. మనిషి మార్క్.

1. అపొస్తలుల కార్యములు 12:12లో మార్క్ మొదటగా పేరు పెట్టబడింది.
2. అతని కాలంలో చాలా మందిలాగే అతను రెండు పేర్లతో పిలువబడ్డాడు
  - a. జాన్ అతని హీబ్రూ పేరు.
  - బి. మార్క్ (మార్కస్) అతని లాటిన్ పేరు.
3. అతడు బర్నబాస్ యొక్క బంధువు. (కొలోస్సయులు 4:10)
4. జాన్ మార్క్ తన మొదటి మిషనరీ ప్రయాణంలో పాల్ తో కలిసి ఉన్నాడు. (చట్టాలు 13:5)
  - a. అతను పెర్గా వద్ద తిరిగి వచ్చాడు. (చట్టాలు 13:13)
  - బి. తరువాత, పౌలు రెండవ మిషనరీ ప్రయాణాన్ని ప్రతిపాదించినప్పుడు, బర్నబాస్ జాన్ మార్క్ ను మళ్లీ తీసుకెళ్లాలనుకున్నాడు. పాల్ నిరాకరించాడు మరియు సైప్రస్ కు మిషనరీ ప్రయాణానికి మార్క్ ను తీసుకెళ్ళున్న బర్నబాస్ తో ఇద్దరూ విడిపోయారు. (చట్టాలు 15:36-39)
5. చివరికి పాల్ మరియు మార్క్ రాజీపడ్డారు. (ఫిలేమోను 24; కొలోస్సీ 4:10; II తిమోతి 4:11)
6. మార్కు పేతురుకు సన్నిహిత సహచరుడు కూడా. (I పేతురు 5:13)
  - a. పాల్ తన మొదటి జైలు నుండి విడుదలైనప్పుడు మార్క్ రోమ్ లోనే ఉన్నాడు.
  - బి. పీటర్ రోమ్ కు వచ్చినప్పుడు మార్క్ తో కలిసి ఉండవచ్చు. (I పేతురు 5:13)
7. మరొక ఆసక్తికరమైన విషయం ఏమిటంటే, అతను తన స్వంత అనుభవాన్ని మార్క్ 14:51-52లో స్పష్టంగా చెప్పాడు.

బి. వ్రాసిన ప్రదేశం మరియు తేదీ.

1. మార్క్ లోని అనేక సూచనలు రోమన్ మూలం మరియు గమ్యాన్ని సూచిస్తాయి.
  - a. మార్కు (15:21) పేర్కొన్న "రూఫస్" రోమన్లు 16:13లో పౌలుచే పలకరించబడినది అయితే, ఇది రోమ్ తో

సువార్తకు ప్రత్యక్ష సంబంధాన్ని సూచిస్తుంది.
 బి. మార్క్లో అనేక ముఖ్యమైన "లాటినిజంలు" ఏర్పడతాయి.

- [1] బుషెల్ (4:21)
- [2] తలారి (6:12)
- [3] నివాళి (12:14)
- [4] శతాధిపతి (15:39)

2. సువార్తకు కేటాయించిన తేదీ AD 65-70.

II పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం

A. మార్క్ క్రీస్తును బాధాకరమైన సేవకునిగా (మార్కు 8:31; 10:33) దేవుని కుమారుడిగా చూపాడు.

B. "మనుష్యకుమారుడు కూడా సేవ చేయుటకు రాలేదు గాని సేవ చేయుటకు మరియు అనేకుల కొరకు విమోచన క్రయధనముగా తన ప్రాణము ఇచ్చుటకు వచ్చెను." (మార్కు 10:45)

C. "మరియు అక్కడ యేసు ముందు నిలబడి ఉన్న శతాధిపతి, అతని మొర విని, అతను ఎలా చనిపోయాడో చూసి, 'నిశ్చయంగా ఈ వ్యక్తి దేవుని కుమారుడే!' (మార్కు 15:38-39)

II. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు

A. తయారీ కాలం. (మార్కు 1:1-13)

- 1. జాన్ బాప్టిస్ట్ యొక్క పరిచర్య క్లుప్తంగా సంబంధించినది. (మార్కు 1:2-8)
- 2. యేసు బాప్టిస్మం తీసుకున్నాడు. (మార్కు 1:9-11)
- 3. యేసు సాతానుచే శోధింపబడ్డాడు. (మార్కు 1:12-13)

B. జీసస్ గెలీలియన్ పరిచర్య. (మార్క్ 1:14-8:30)

- 1. యేసు గలీలయలో బోధించాడు. (1:14-15)
- 2. అతను మొదటి శిష్యులను పిలుస్తాడు. (1:16-20)
- 3. అతను గొప్ప అధికారంతో బోధిస్తాడు. (1:21-28)
- 4. యేసు పేతురు అత్తగారిని మరియు అనేకమందిని స్వస్థపరిచాడు. (1:29-34)
- 5. యేసు ఏకాంత ప్రదేశంలో ప్రార్థిస్తున్నాడు. (1:35-39)
- 6. అతడు కుఘరోగిని శుద్ధి చేస్తాడు. (1:40-45)
- 7. యేసు తన మొదటి వివాదాన్ని పరిసయులు మరియు శాస్త్రులతో ఎదుర్కొన్నాడు. (2:1-3:6)
- 8. యేసు గుంపు నుండి వెనక్కి వెళ్లి పన్నెండు మందిని ఎన్నుకున్నాడు. (3:7-19)
- 9. యేసు కుటుంబం అతనిని ప్రశ్నిస్తుంది. (3:20-35)
- 10. యేసు రాజ్యం గురించి ఉపమానాలు బోధిస్తున్నాడు. (4:1-34)
- 11. వివిధ అద్భుతాలు జరుగుతాయి. (4:35 - 5:43)
- 12. అతను తన స్వస్థలమైన నజరేతులో తిరస్కరించబడ్డాడు. (6:1-6)
- 13. పన్నెండు మంది బయటకు పంపబడ్డారు. (6:7-13)
- 14. జాన్ బాప్టిస్ట్ చంపబడ్డాడు. (6:14-29)
- 15. మరిన్ని అద్భుతాలు జరుగుతాయి. (6:30-56)
- 16. పరిసయులతో మరొక ఘర్షణ జరుగుతుంది. (7:1-23)
- 17. జీసస్ ఒక సిరో-ఫీనిషియన్ స్త్రీ కుమార్తెను మరియు ఒక చెవిటి మూగవారిని స్వస్థపరిచాడు. (7:24-37)
- 18. యేసు 4000 మందికి ఆహారం ఇచ్చాడు. (8:1-13)
- 19. అతనికి పరిసయులతో మరొక పరుగు ఉంది. (8:11-21)
- 20. పేతురు క్రీస్తును గూర్చి తన ఒప్పుకోలు చేసాడు. (8:27-30)

సి. జెరూసలేంకు యేసు ప్రయాణం. (మార్క్ 8:31-10:52)

- 1. యేసు అతని మరణాన్ని ఊహించాడు. (8:31 -33)
- 2. శిష్యులకు అయ్యే ఖర్చు గురించి బోధిస్తాడు. (8: 34-9:1)
- 3. రూపాంతరము. (9:2-13)

4. యేసు దుష్టాత్మతో ఉన్న బాలుడిని స్వప్థపరిచాడు. (9:14-29)
5. యేసు మరల తన మరణాన్ని ఊహించాడు. (9:30-32)
6. యేసు వినయం, ప్రత్యేకత మరియు శిష్యత్వం, విడాకులు మరియు పిల్లల గురించి బోధించాడు. (9:32-10:16)
7. అతను ధనిక యువ పాలకుడిని ఎదుర్కొంటాడు. (10:17-31)
8. మూడవసారి, యేసు తన మరణం మరియు పునరుజ్జానాన్ని ఊహించాడు. (10:32-34)
9. జేమ్స్ మరియు జాన్ రాజ్యంలో ప్రాముఖ్యతను అభ్యర్థించారు. (10:35-45)
10. బైండ్ బార్డిమేయస్ తన చూపును పొందాడు. (10:46-52)

D. జెరూసలేంలో యేసు. (మార్కు 11:1-13:37)

1. యేసు విజయగర్వంతో యెరూషలేములో ప్రవేశించాడు. (11:1-14)
2. ఆయన ఆలయాన్ని శుభ్రపరుస్తాడు. (11:15-19)
3. అతను ఎండిపోయిన అంజూరపు చెట్టును ఉపయోగించి పాఠం బోధిస్తాడు. (11:20-26)
4. యేసు తన శత్రువులతో అనేక వివాదాలను ఎదుర్కొంటాడు. (11:27-12:44)
5. ఆలివెట్ ప్రసంగం రికార్డ్ చేయబడింది. (13:1-37)

E. సేవకుని మరణం, ఖననం మరియు పునరుజ్జానం. (మార్కు 14:1 -16:20)⁸

1. యేసును చంపాలనే కుట్రను వివరించిన తర్వాత, అతను బేతనియంలో అభిషేకించబడ్డాడు. (14:1-9)
2. జుడాస్ లార్డ్ ద్రోహం బేరం. (14:10-11)
3. చివరి భోజనం రికార్డ్ చేయబడింది. (14:12-31)
4. గెత్సెమనేలో యేసు వేదన చెందుతాడు. (14:32-42)
5. అతను ద్రోహం మరియు ఆరెస్టు. (14:43-52)
6. క్రైస్తా ముందు యేసు విచారించబడ్డాడు. (14:53-65)
7. పేతురు క్రీస్తును ఎరుగని నిరాకరించాడు. (14:66-72)
8. పిలాతు యేసును మరణశిక్ష విధించాడు. (15:1-15)
9. శిలువ. (15:16-41)
10. మన ప్రభువు సమాధి చేయబడ్డాడు. (15:42-47)
11. మరుసటి ఆదివారం ఉదయం, యేసు మృతులలో నుండి లేపబడ్డాడు. (16:1-8)
12. సాక్షుల ముందు హాజరవుతారు. (16:9-14)
13. యేసు అపొస్తలులకు గొప్ప కమీషన్ ఇచ్చాడు. (16:15-18)
14. యేసు పరలోకానికి వెళ్లాడు. (16:19-20)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

ఎ. మార్కు 16:9-20 ప్రశ్న.

1. ఈ పద్యాలు పురాతన గ్రీకు మాన్యుస్క్రిప్ట్ల (వాటికన్ మరియు సైన్లెటికన్) నుండి తొలగించబడ్డాయి.
2. వివిధ అనువాదాలు ఇక్కడ వచన ప్రశ్నను విస్మరించడం, ఫుట్ నోట్, ఇటాలిక్ చేయడం, వేరు చేయడం లేదా సూచిస్తాయి.
3. స్పష్టంగా చెప్పాలంటే, ఈ వచనాలు సువార్త యొక్క అసలు ముగింపునా లేదా తరువాతి లేఖరిచే జోడించబడిందా అనేది ఖచ్చితంగా తెలియదు.
4. ఎలాగైనా, అసలు సమస్య ఏదీ ఎదురుకాదు.
  - a. ఇది పాఠ్య ప్రశ్న, స్పూర్తికి సంబంధించిన ప్రశ్న కాదు.
  - బి. మార్కు 16:9-20లోని విషయాలు గ్రంథంలోని ఇతర భాగాలలో కనిపిస్తాయి. (అంటే, మాధ్యమ 28)

B. జాన్ ది బాప్టిస్ట్ పాత్ర.

1. ఇతర సువార్త రచయితల కంటే ఎక్కువ. యోహాను పరిచర్యకు మార్క్ చాలా ప్రాముఖ్యతనిచ్చాడు.
2. అతను జాన్ యొక్క పనితో యేసు కథను ప్రారంభిస్తాడు. (మార్కు 1:1)
3. మార్క్ జాన్ యొక్క మిషన్, సందేశం మరియు వ్యవహారశైలి పట్ల ఆసక్తిని కలిగి ఉన్నాడు.
  - a. రాబోయే మెస్సీయ కోసం ప్రజలను సిద్ధం చేయడమే అతని లక్ష్యం. (మార్కు 1:2-3)
  - బి. అతని సందేశం పశ్చాత్తాపానికి సంబంధించినది. (మార్కు 1:4; cf. మత్తయి 3:2)

సి. అతని వ్యవహారశైలి ఆయనను చూసేందుకు జనం పోతున్నారని చెప్పింది. (మార్కు 1:5-6)

4. హెరోడ్ ఆంటిపాస్ చేతిలో జాన్ మరణానికి సంబంధించిన భయంకరమైన, గ్రాఫిక్ వివరాలను మార్క్ పాఠకుడితో పంచుకున్నాడు. (మార్కు 6:14-29)

a. హెరోడు తన భార్యగా హెరోడియాస్ (అతని మేనకోడలు మరియు కోడలు)ని తీసుకున్నాడు.

బి. జాన్ ధైర్యంగా అతని అనైతికతను మందలించాడు.

సి. హెరోడియాస్, తన కుమార్తె సలోమ్ను ఉపయోగించి, జాన్ మరణాన్ని చాకచక్యంగా తీసుకువస్తుంది.

సి. ది సఫరింగ్ సర్వైంట్ మోటిఫ్ (సెంట్రల్ థీమ్ లేదా డామినేట్ ఐడియా).

1. "ప్రభువు యొక్క సేవకుడు" థీమ్ పాత నిబంధనలో అనేక ప్రదేశాలలో కనుగొనబడింది. (ఉదా. యెషయా 42:1-4; 53:1-11; జెకర్యా 3:8)

2. కోల్పోయిన మానవాళిని రక్షించడానికి స్వచ్ఛందంగా కష్టాలను అనుభవించిన అద్భుతమైన అద్భుతాలను చేయగల శక్తివంతమైన వ్యక్తి చిత్రాలను గుర్తించండి. (cf. మార్క్ 8:31; 10:33-45)

3. ఈ పోర్ట్రైట్ రోమన్ మనసుకు ఆకర్షణీయంగా ఉంటుంది.

a. మనుష్యకుమారుడు ఒక శక్తివంతమైన వ్యక్తిగా చూపించబడ్డాడు.

బి. అతని ధైర్యం మరియు ఇతరుల కోసం చనిపోవడానికి ఇష్టపడటం వారి దృష్టిని ఆకర్షిస్తుంది.

లూకా

పరిచయం: లూకా చాలా మందికి ఇష్టమైన సువార్త. వాస్తవానికి, ఇది "ఎప్పటికైనా వ్రాయబడిన అత్యంత అందమైన పుస్తకం" అని పిలువబడింది. సొగసైన మరియు స్పష్టమైన శైలిలో, లూకా పాఠకుడికి క్రీస్తు యొక్క శక్తివంతమైన మరియు భావోద్వేగ చిత్రాన్ని ఇస్తాడు.

పేరు- పుస్తకానికి దాని రచయిత పేరు పెట్టారు.

రచయిత- సాక్ష్యం అన్యజనుల వైద్యుడు లూకాను గట్టిగా సూచిస్తుంది.

1. లూకా మరియు చట్టాలు చాలా స్పష్టంగా ఒకే రచయిత రాసిన సహచర సంపుటాలు.

a. రెండూ థియోఫిలస్ అనే వ్యక్తిని ఉద్దేశించి చెప్పబడ్డాయి.

బి. రెండూ భాష మరియు శైలిలో ఒకేలా ఉంటాయి మరియు రెండోది మునుపటిని సూచిస్తుంది. (cf. చట్టాలు 1:1-5)

2. రెండు పుస్తకాలకు లూకా యొక్క రచయితత్వానికి బలమైన సాక్ష్యం చట్టాల యొక్క "మేము" విభాగాలలో కనుగొనబడింది.

a. చట్టాల రచయిత కొన్ని విభాగాలలో "మేము", "మా" మరియు "మా" అనే సర్వనామాలను ఉపయోగిస్తాడు. (చట్టాలు 16:10-17; 20:5-21; 27:1-28:16)

బి. ఈ విభాగాలలో, రచయిత వ్యక్తిగతంగా పాల్ యొక్క ప్రయాణాలలో పాల్గొంటాడు.

సి. అనేక గ్రంథాలు లూకాను పాల్ యొక్క సన్నిహిత సహచరుడిగా సూచిస్తున్నాయి. (cf. కొలోస్సీ 4:12-14; II తిమోతి 4:11; ఫిలేమోను 24)

డి. డేటాను విశ్లేషించిన తర్వాత, రచయిత హక్కు కోసం లూకా మాత్రమే సహేతుకమైన అభ్యర్థి.

3. గ్రీకులో వైద్య భాష యొక్క ఉపయోగం లూకా వైద్యుని రచయితగా సూచిస్తుంది.

4. ప్రారంభ చర్చి చరిత్రకారులు (ఉదా. ఇరేనియస్, జస్టిన్ మార్టిర్, మొదలైనవి) మూడవ సువార్త రచయిత లూకా అని అంగీకరిస్తున్నారు.

సి. ఉద్దేశ్యం - యేసుక్రీస్తు జీవితం మరియు పరిచర్య గురించి చక్కగా డాక్యుమెంట్ చేయబడిన, చారిత్రాత్మకంగా ఖచ్చితమైన, కాలక్రమానుసారం సరైన వృత్తాంతం అందించడం లూకా ఉద్దేశ్యం.⁹

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

A. మనిషి లూకా.

1. లూకా ఒక అన్యజనుడు మరియు ఏదైనా కొత్త నిబంధన మెటీరియల్ యొక్క ఏకైక యూదుయేతర రచయిత. (cf. కొలోస్సయులు 4:10-17)

2. అతను వైద్యుడు. (కొలోస్సయులు 4:14)

3. లూకా అంతియోక్ యొక్క స్థానికుడు అని సంప్రదాయం చెబుతుంది.
  - a. యూసేబియస్ ఈ వాదనను చేశాడు.
  - బి. అపోస్తలుల కార్యములు 11:28లోని వాక్య నిర్మాణంలో లూకా యొక్క అంతియోకియన్ నేపథ్యానికి సంబంధించి కొన్ని సందర్భాల్లో ఆధారాలు కనుగొనబడ్డాయి.
4. లూకా పౌలుతో తోటి ప్రయాణికుడు.
  - a. రెండు సంవత్సరాల రోమన్ ఖైదు సమయంలో లూకా పాల్తో ఉన్నాడు. (ఫిలేమోన్ 24)
  - బి. అతను అపోస్తలుడి జీవితాంతం దగ్గర పౌలుతో ఉన్నాడు. (II తిమోతి 4:11)

బి. పుస్తకం యొక్క అసలు గ్రహీత - థియోఫిలస్.

1. థియోఫిలస్ అంటే "దేవుని స్నేహితుడు."
  - a. దేవునికి స్నేహితుడైన ఎవరికైనా సాధారణ పేరుగా కొందరు దీనిని తీసుకుంటారు.
  - బి. ఇతరులు దీనిని నిర్దిష్ట వ్యక్తిని సూచించడానికి తీసుకుంటారు.
  - సి. తరువాతి ఎంపిక మరింత ఆచరణీయమైనది.
2. లూకాకు నాందిలో, వైద్యుడు "అత్యంత అద్భుతమైన థియోఫిలస్" అని సంబోధించాడు.
  - a. ఈ శీర్షిక కొంత అధికారిక స్థితిని ప్రతిబింబించవచ్చు.
  - బి. చట్టాల పుస్తకం ప్రారంభంలో, లూకా "అత్యంత అద్భుతమైన" చిరునామాను వదిలివేసాడు.
    - [1] బహుశా వారు కేవలం బాగా పరిచయమయ్యారు.
    - [2] లూకా మరియు చట్టాల రచనల మధ్య థియోఫిలస్ క్రైస్తవ మతంలోకి మార్చబడి ఉండవచ్చని కొందరు సూచించారు.
    - [3] ఇతరులు అవి నిజానికి ఒక పుస్తకమని పేర్కొన్నారు.

C. వ్రాసిన తేదీ.

1. అపోస్తలుల కార్యముల పుస్తకం క్రీ.శ.62లో వ్రాయబడింది.
2. లూకా ఆ సమయానికి ముందే వ్రాయబడినందున, దాదాపు AD 60 తేదీని అంచనా వేయబడింది.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

ఎ. లూకా యొక్క ప్రధాన సందేశం ఏమిటంటే నజరేయుడైన యేసు యూదుల రాజు.

1. మాధ్యమ యేసును యూదుల రాజుగా చూపాడు.
2. మార్క్ అతనిని దేవుని బాధాకరమైన సేవకునిగా చూపాడు.
3. లూకా యేసును మన పాపాలను తీసివేసిన దేవుని గొర్రెపిల్లగా చిత్రించాడు.

B. లూకా గ్రీకు మనస్సును దృష్టిలో ఉంచుకుని, క్రీస్తును మనుష్యులందరికీ రక్షకునిగా చూపించడానికి రూపొందించబడింది.

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. నాంది. (లూకా 1:1-4)

బి. జననం మరియు బాల్య కథలు. (లూకా 1:5 - 2:52)

1. జెకర్యా మరియు ఎలిజబెత్ మెస్సీయ యొక్క పూర్వీకుడిగా ఉండే బిడ్డను కలిగి ఉంటారని దేవదూతల ప్రకటనను అందుకుంటారు. (1:5-25)
2. మేరీకి తాను క్రీస్తుకు జన్మనిస్తానని వార్త అందుకుంది. (1:26-38)
3. మేరీ ఎలిజబెత్ను సందర్శించింది. (1:39-56)
4. జాన్ పుట్టిన వృత్తాంతం ఇవ్వబడింది. (1:57-80)
5. యేసు యొక్క మహిమాన్వితమైన జననం వర్ణించబడింది. (2:1-20)
6. తరువాత పిల్లవాడికి సున్నీ చేయించి (2:21) దేవాలయంలో సమర్పించబడుతుంది. (2:22-39)
7. తన పన్నెండవ సంవత్సరంలో, యేసు దేవాలయంలో వెనుకబడి ఉంటాడు. (2:40-50)
8. పురుషత్వానికి అతని ఎదుగుదల యొక్క మిగిలిన భాగం రెండుగా సంగ్రహించబడింది పద్యాలు. (2:51-52)

సి. మంత్రిత్య శాఖ కోసం తయారీ. (లూకా 3:1 - 4:13)

1. జాన్ మార్గాన్ని సిద్ధం చేస్తాడు. (3:1-20)
2. యోహాను ద్వారా యేసు బాప్తిస్మం తీసుకున్నాడు. (3:21-22)
3. లూకా మేరీ పక్షాన యేసు వంశావళిని ఇచ్చాడు. (3:23-28)
4. యేసు సాతానుచే శోధింపబడ్డాడు. (4:1-13)

D. గెలీలియన్ మంత్రిత్య శాఖ. (లూకా 4:14-9:50)

1. అనేక ఈవెంట్లు నమోదు చేయబడ్డాయి, ఇవి మాధ్యమ మరియు/లేదా మార్కెలో వీటి జోడింపులతో కనిపిస్తాయి:
  - a. చేపల అద్భుత క్యాచ్. (5:1-11)
  - బి. నైన్ వద్ద వితంతువు కొడుకును పెంచడం. (7:11-17)
  - సి. సైమన్ ఇంట్లో యేసు పాదాలకు అభిషేకం చేసిన స్త్రీ కథ. (7:36-50)
2. ఈ కాలంలో యేసు బోధలలో ప్రత్యేకమైనది ఇద్దరు రుణగ్రస్తుల ఉపమానం. (7:41)

E. జెరూసలేం మార్గంలో. (లూకా 9:51 -19:27)

1. ఈ కాలంలో, యేసు ప్రత్యేకంగా సమరయుల పట్ల శ్రద్ధను నొక్కి చెప్పాడు.
  - a. వారు తనను తిరస్కరించినప్పుడు అతను సహనం ప్రదర్శిస్తాడు. (9:51-56)
  - బి. యేసు మంచి సమరిటన్ యొక్క ఉపమానాన్ని చెప్పాడు. (10:25-42)
  - సి. యేసు పది మంది కుఘురోగులను శుద్ధి చేసినప్పుడు, తిరిగి వచ్చిన వ్యక్తి ఒక్కడే అతనికి సమరిటన్ ధన్యవాదాలు. (17:11-19)
2. ఈ కాలంలో లూకా రికార్డుకు ప్రత్యేకమైన ఇతర సంఘటనలు:
  - a. వికలాంగ మహిళకు వైద్యం. (13:10-17)
  - బి. డ్రాప్సిత్ ఉన్న వ్యక్తి యొక్క వైద్యం. (14:1-4)
  - సి. జక్కయ్యతో యేసు భోజనం. (19:1-10)
3. ఈ కాలంలో లూకాకు ప్రత్యేకమైన ఉపమానాలు లేదా బోధనలు:
  - a. మంచి సమరిటన్. (10:25-42)
  - బి. అర్ధరాత్రి స్నేహితుడు. (11:5-10)
  - సి. ధనవంతుడు మూర్ఖుడు. (12:13-21)
  - డి. చూసే సేవకులు. (12:35-48)
  - ఇ. బంజరు అత్తి చెట్టు. (13:6-9)
  - f. గొప్ప విందు యొక్క ఉపమానం. (14:15-24)
  - g. అసంపూర్తిగా ఉన్న టవర్ లేదా చేయని యుద్ధం. (14:28-33)
  - h. "కోల్పోయిన" ఉపమానాలు-గొర్రెలు, నాణెం, కొడుకు. (15:1-32)
  - i. తెలివిగల మేనేజర్. (16:1-15)
  - j. ధనవంతుడు మరియు లాజరస్. (16:19-31)
  - కె. లాభం లేని సేవకులు. (17:7-10)
  - ఎల్. నిరంతర వితంతువు. (18:1-8)
  - m. పరిసయ్యుడు మరియు ప్రజాకర్షకుడు. (18:9-14)
  - n. పది మినాస్. (19:11-27)

F. జెరూసలేం మంత్రిత్య శాఖ. (లూకా 19:28 - 24:53)

1. విజయవంతమైన ప్రవేశం తర్వాత (19:28-44), యేసు పరిసయ్యులు, శాస్త్రులు మరియు ప్రధాన యాజకులతో పెరిగిన సంఘర్షణను ఎదుర్కొన్నాడు. (19:45 - 21:38)
2. జుడాస్ యేసును అప్పగించడానికి అంగీకరించాడు. (22:1-6)
3. యేసు ప్రభువు రాత్రి భోజనాన్ని ఏర్పాటు చేశాడు. (22:7-20)
4. గెత్సేమనేలో ప్రార్థన తర్వాత (22:39-46), యేసు అరెస్టు చేయబడ్డాడు. (22:47-53)
5. పేతురు యేసును మూడుసార్లు ఖండించాడు. (22:54-62)

6. యూదులు (22:63-71) మరియు రోమన్లు ఇద్దరూ యేసును పరీక్షించారు. (23:1-25)
7. మరణం వరకు విడుదల చేయబడ్డాడు (23:26-32), యేసు జెరూసలేం వెలుపల సిలువ వేయబడ్డాడు. (23:33-49)
8. అతను ఖననం చేయబడ్డాడు. (23:50-56)
9. చివరగా, లూకా యేసు పునరుత్థానం (24:1-49) మరియు ఆరోహణ మహిమాన్వితమైన వృత్తాంతంతో ముగించాడు. (24:50-53)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

A. ప్రజలపై లూకా యొక్క ఉద్ఘాటన.

1. "సామాజికంగా తక్కువ"గా పరిగణించబడే వారి పట్ల లూకా యేసుకు ప్రత్యేక ఆసక్తిని చూపించాడు.
  - a. సమరిటన్లు. (లూకా 10:25-42; 17:11)
  - బి. స్త్రీలు. (లూకా 1; 7:11-15; 7:36-48; 8:2-3; 10:38-42; 13:10-17; 21:1-4; 23:28-31)
  - సి. పేద. (లూకా 6:20; 12:15; 16:19-31)
2. లూకా వ్యక్తి పట్ల యేసుకున్న వాత్సల్యాన్ని మరియు కరుణను ప్రదర్శించాడు. (లూకా 5:17-26; 7:1-10; 7:36-50; 8:26-39, 40-56; 15:1-32, మొదలైనవి)

B. యేసు జీవితంలో ప్రార్థనపై లూకా యొక్క ప్రాముఖ్యత.

1. లూకా మాత్రమే యేసు ప్రార్థన గురించి ప్రస్తావించాడు:
  - a. అతని బాప్టిజం. (3:21)
  - బి. అతని పన్నెండు మంది అపొస్తలులను ఎన్నుకునే ముందు. (6:12)
  - సి. పీటర్ అతనిని క్రీస్తుగా ఒప్పుకున్న సంఘటన. (9:18)
  - డి. రూపాంతర దృశ్యం. (9:29)
2. ఇతర సూచనలు యేసు ప్రార్థనలకు ఇవ్వబడ్డాయి. (5:15-16; 10:17-21:11:1, మొదలైనవి)
3. ప్రార్థన గురించిన ప్రత్యేక ఉపమానాలు లూకా సువార్తలో మాత్రమే కనిపిస్తాయి.
  - a. అన్యాయమైన న్యాయమూర్తి యొక్క ఉపమానం. (18:1-8)
  - బి. పరిసయ్యుడు మరియు పబ్లికన్ యొక్క ఉపమానం. (18:9-14)
4. గెత్సేమనేలో యేసు ప్రార్థన యొక్క ఉత్సాహాన్ని మరియు తీవ్రతను లూకా పాఠకులతో పంచుకున్నాడు. (22:39-46)

C. యేసు జీవితం యొక్క ఉద్దేశ్యంపై లూకా యొక్క ఉద్ఘాటన.

1. లూకా సువార్త జెరూసలేంకు వెళ్లే మార్గంలో యేసు ఇతివృత్తంతో నిర్మించబడింది.
  - a. ఇతర సువార్తలకు భిన్నంగా, లూకా తన జీవితాంతం వరకు జెరూసలేంలో యేసును కలిగి లేడు.
  - బి. లూకా యెరూషలేమును యేసు జీవితపు కైమాక్స్ గా చేసినట్లు తెలుస్తోంది.
2. లూకా సువార్త యొక్క టర్నింగ్ పాయింట్ "ఆయనను పరలోకానికి ఎక్కించుకునే సమయం ఆసన్నమైనందున, యేసు దృఢంగా యెరూషలేముకు బయలుదేరాడు." (లూకా 9:51)

D. ఉపమానాలపై ల్యూక్ యొక్క ఉద్ఘాటన.

1. ఉపమానాల యొక్క ప్రత్యేకమైన విభాగం ఈ బోధనా పద్ధతిపై లూకాకు ఉన్న ఆకర్షణను ప్రదర్శిస్తుంది. (లూకా 9:51 -18:14)
  - a. లూకాలో ఇరవై రెండు ఉపమానాలు కనిపిస్తాయి.
  - బి. వీటిలో పదిహేడు లూకా సువార్తకు ప్రత్యేకమైనవి.
2. ఉపమానం అనేది ఆధ్యాత్మిక సత్యం లేదా సత్యాలను వివరించడానికి సుపరిచితమైన పరిస్థితిని ఉపయోగించే కథ లేదా మాట.
3. ప్రతి ఉపమానాన్ని దాని ప్రధాన అంశం కోసం అధ్యయనం చేయాలి, సిద్ధాంతాలను వెంబడించడం కోసం కాదు.
4. యేసుకు ముందు ఉపమానాలు విస్తృతంగా ఉపయోగించబడ్డాయి, కానీ అతను ఈ బోధనా రూపాన్ని పరిపూర్ణతకు తీసుకువచ్చాడు.

జాన్

పరిచయం:నాల్గవ సువార్త అత్యంత విశిష్టమైనది. ఇతరుల తర్వాత చాలా సంవత్సరాల తర్వాత వ్రాసిన, జాన్ ఇతరులు వదిలివేసిన యేసు జీవితం గురించి మనకు అంతర్లభిని ఇస్తాడు. జాన్ యొక్క మెటీరియల్లో 90% పైగా సినాఫ్లిక్స్లో కనుగొనబడలేదు, జాన్ స్పృహతో వారి మెటీరియల్ని పునరావృతం చేయకుండా తప్పించుకున్నాడని వెల్లడిస్తుంది. పదజాలం మరియు శైలిలో సరళమైనది, జాన్ అది లేవనెత్తిన సమస్యల లోతులో లోతైనది.¹⁰

పేరు-పుస్తకానికి దాని రచయిత పేరు పెట్టారు

రచయిత— రచయిత అపొస్తలుడైన జాన్

1. ఇతర సువార్తల వలె, జాన్ తన పనిని ఆటోగ్రాఫ్ చేయడు.
2. రచయిత తనను తాను అనేక సంఘటనలకు ప్రత్యక్ష సాక్షిగా గుర్తించాడు యేసు జీవితం. (cf. జాన్ 1:14; 6:5, 7; 13:21-22; 19:35, మొదలైనవి)
3. రచయిత తనను తాను "యేసు ప్రేమించిన వ్యక్తి"గా వర్ణించుకున్నాడు. (జాన్ 21:20, మరియు 24)
4. ఇంకా, రచయిత స్పష్టంగా పాలస్తీనా యూదుడు, అతను బాగానే ఉన్నాడు యూదుల ఆచారాలు, యూదుల చరిత్ర మరియు పాలస్తీనా భౌగోళిక శాస్త్రం గురించి బాగా తెలుసు.

ప్రయోజనం

1. యోహాను మాత్రమే దాని ఉద్దేశ్యాన్ని స్పష్టంగా తెలియజేసే సువార్త.
2. "యేసు తన శిష్యుల సమక్షంలో అనేక ఇతర అద్భుతాలు చేసాడు, అవి ఈ పుస్తకంలో నమోదు చేయబడవు. అయితే యేసు దేవుని కుమారుడైన క్రీస్తు అని మీరు విశ్వసించాలని మరియు విశ్వసించడం ద్వారా మీరు ఆయన నామంలో జీవం పొందాలని ఇవి వ్రాయబడ్డాయి. (జాన్ 20:30-31)

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

A. మనిషి, జాన్.

1. చాలా మటుకు జాన్ క్రీస్తును అనుసరించడానికి ముందు జాన్ బాప్టిస్ట్ శిష్యుడు. (జాన్ 1:40)
2. అతను మరియు అతని సోదరుడు జేమ్స్ మరియు వారి తండ్రి, పీటర్ మరియు ఆండ్రూతో కలిసి చేపలు పట్టే వ్యాపారంలో ఉన్నారు. (మార్కు 1:19-20; లూకా 5:10)
3. ఒక సంవత్సరానికి పైగా ప్రభువును అనుసరించిన తర్వాత, ఆయన అపొస్తలులుగా యేసుతో ప్రత్యేక సంబంధాన్ని కలిగి ఉండటానికి పదకొండు మందితో పాటు ఎంపిక చేయబడ్డాడు. (లూకా 6.12-6)
4. అతను మరియు అతని సోదరుడు యేసుచే విడుగు కుమారులు అని పిలువబడ్డాడు. (మార్కు 3:17; cf. లూకా 9:49-56)
5. జాన్ "అంతర్గత వృత్తం" సభ్యుడు మరియు ఈ సంఘటనలను చూసేందుకు అనుమతించబడ్డాడు:
  - a. రూపాంతరము. (లూకా 9:28)
  - బి. జైరుస్ కుమార్తెను పెంచడం. (లూకా 8:51)
  - సి. గెత్సేమనే గార్డెన్లోని ప్రైవేట్ క్షణాలు. (మార్కు 14:33)
6. శిలువ వేయబడడాన్ని వాస్తవంగా చూసిన ఏకైక అపొస్తలుడు యోహాను (జాన్ 19:26) మరియు యేసు తల్లి సంరక్షణ బాధ్యతలు అప్పగించబడ్డాడు. (జాన్ 19:25-27)
7. అతను తరువాత జెరుసలేంలోని ప్రారంభ చర్చి యొక్క స్తంభాలలో ఒకడు అయ్యాడు. (గలతీయులు 2:9-10)
8. యోహాను వృద్ధుడిగా, క్రీస్తుకు సాక్ష్యంగా ఉన్నందున రోమన్ ప్రభుత్వం పత్మోస్ ద్వీపానికి బహిష్కరించబడ్డాడు. (ప్రకటన 1:9) ఇక్కడ అతను ప్రకటన వ్రాసాడు.
9. క్రీ.శ. 96లో జాన్ ఎఫెసస్కు తిరిగి వచ్చాడు మరియు ట్రోజన్ చక్రవర్తి పాలనలో అక్కడ మరణించాడని సంప్రదాయం చెబుతోంది. (క్రీ.శ. 98-117)

B. వ్రాసిన తేదీ మరియు ప్రదేశం.

1. ఈ పుస్తకం జాన్ యొక్క పరిపక్వమైన సంవత్సరాలలో రూపొందించబడింది - బహుశా AD 95.

2. చాలామంది పండితులు ఇది ఎఫెసస్లో వ్రాయబడిందని నమ్ముతారు.
3. మన దగ్గర ఉన్న కొత్త నిబంధన పుస్తకంలోని పురాతన భాగం జాన్ 18 నుండి ఐదు వచనాలతో కూడిన పాపిరస్ స్క్రాప్.
- a. P52గా గుర్తించబడిన ఇది ఇంగ్లాండ్లోని మాంచెస్టర్లో ఉంది.
- బి. ఆ పాపిరస్ ముక్క AD 125-150 నాటిది, సువార్త దాని ఉత్పత్తి అయిన కొద్దికాలానికే పంపిణీ చేయబడిందని రుజువు చేస్తుంది.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

ఎ. యోహాను గ్రంథం యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని యోహాను స్పష్టంగా చెప్పాడని మేము ఇంతకు ముందు చెప్పాము. (జాన్ 21:30)

B. ఆ ఉద్దేశ్యంతో, యేసు మీకు జీవాన్ని తెస్తాడు అనేది పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

1. ఈ కొత్త జీవితం యేసులో అంతర్లీనంగా ఉందనే ధృవీకరణతో పుస్తకం ప్రారంభమవుతుంది. (జాన్ 1:14)
2. పుస్తకం అంతటా సందేశం స్పష్టంగా రింగ్ అవుతుంది. (జాన్ 3:3-16; 5:26; 11:25 మరియు 14:6)

III పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు

ఎ. నాంది. (జాన్ 1:1-18)

B. యేసు యొక్క క్లెయిమ్ల పరిశీలనలు. (జాన్ 1:19-4:54)

1. జాన్ బాప్టిస్ట్ యొక్క సాక్ష్యం నమోదు చేయబడింది. (1:19-28)
2. జాన్ బాప్టిస్ట్ యేసును కలుస్తాడు. (1:29-34)
3. యేసు తన మొదటి శిష్యులను పిలుస్తాడు. (1:35-51)
4. యేసు కానాలో వివాహ విందుకు హాజరై నీటిని ద్రాక్షారసంగా మార్చాడు. (2:1-11)
5. యేసు యెరూషలేములో పస్కాకు హాజరై ఆలయాన్ని శుభ్రపరిచాడు. (2:12-25)
6. నికోడెమస్ యేసును సందర్శించాడు. (3:1-21)
7. జాన్ బాప్టిస్ట్ నుండి మరింత సాక్ష్యం ఇవ్వబడింది. (3:22-36)
8. యేసు ఒక సమరయ స్త్రీతో మాట్లాడుతున్నాడు. (4:1-26)
9. చాలామంది సమరయులు యేసును నమ్ముతారు. (4:27-42)
10. యేసు ప్రభువు కుమారుని స్వస్థపరిచాడు. (4:43-54)

సి. యూదులతో వివాదం మరియు సంఘర్షణ. (జాన్ 5:1 -11:53)

1. యెరూషలేములో యేసు ఒక కుంటివాడిని స్వస్థపరచడం పట్ల వ్యతిరేకత ఉంది. (5:1-47)
2. యేసు సమూహానికి ఆహారం ఇస్తాడు. (6:1-15)
3. అతడు గలిలయ సముద్రం మీద నడిచాడు. (6:16-21)
4. యేసు వాదనలు చాలా మందిని వెనక్కి తిప్పుతాయి. (6:22-71)
5. యేసు సహోదరులు ఆయనను నమ్మరు. (7:1-9)
6. పర్ణశాలల పండుగకు ప్రభువు యెరూషలేముకు వెళతాడు. (7:10-13)
7. యేసు దేవాలయంలో బోధిస్తున్నాడు. (7:14-44)
8. వ్యభిచారంలో పట్టుబడిన స్త్రీకి సంబంధించిన కేసులో యూదులు యేసును మోసగించాలని చూస్తున్నారు. (8:1-11)
9. యేసు పరిసయ్యులను సంబోధించాడు. (8:12-30)
10. నమ్మిన యూదులను ఉద్దేశించి యేసు ప్రసంగిస్తున్నాడు. (8:31-50)
11. పుట్టిన గుడ్డివాడిని యేసు స్వస్థపరిచాడు. (8:12-30)
12. యేసు మంచి కాపరి గురించి ఒక ఉపన్యాసం ఇచ్చాడు. (10:1-18)
13. యేసు సోలమన్ పోర్టికోలో ఒక ప్రసంగాన్ని అందిస్తున్నాడు. (10:12-39)
14. చాలా మంది ఆయనను నమ్ముతారు. (10:40-42)
15. యేసు లాజరును మృతులలోనుండి లేపాడు. (11:1-44)
16. కొందరు యూదులు యేసు మరణానికి పన్నాగం పన్నారు. (11:45-53)

D. క్రైసెస్ ఓవర్ ది క్లెయిమ్స్ ఆఫ్ జీసస్. (జాన్ 11:54-12:36)

1. ప్రధాన యాజకులు యేసును పట్టుకున్నారని ఆజ్ఞాపిస్తారు. (11:54-57)
2. యేసు లాజరు ఇంటికి వస్తాడు. (12:1-11)
3. యేసు యెరూషలేములో ప్రవేశించి జనసమూహము యొక్క స్తుతి కొరకు. (12:12-19)
4. గంట వచ్చింది. (12:20-36)

E. శిష్యులతో సమావేశం. (జాన్ 12:37 -17:26)

1. అవిశ్వాసం ప్రవచించబడింది మరియు నెరవేరింది. (12:37-50)
2. యేసు అపొస్తలులతో కలిసి చివరి భోజనం చేస్తాడు. (13:1 -14:31)
3. యేసు నిజమైన ద్రాక్షావల్లి. (15:1-8)
4. యేసు ఆజ్ఞాపించాడు మరియు ప్రేమను ప్రదర్శిస్తాడు. (15:9-27)
5. యేసు పరిశుద్ధాత్ముని పంపును. (16:1-16)
6. యేసు తన మరణం గురించి స్పష్టంగా చెప్పాడు. (16:17-33)
7. యేసు తన కొరకు, అపొస్తలుల కొరకు మరియు విశ్వాసులందరి కొరకు ప్రార్థన చేస్తాడు. (17:1-26)

F. అరెస్ట్, సిలువ వేయడం మరియు పునరుజ్జీవం. (జాన్ 18:1-20:31)

1. యేసు తోటలో పట్టుబడ్డాడు. (18:1-11)
2. యేసును ప్రధాన యాజకుని ముందుకు తీసుకువెళ్లారు. (18:12-14)
3. పేతురు క్రీస్తును తిరస్కరించాడు. (18:15-18)
4. యేసును పిలాతు ప్రిటోరియంకు తీసుకువెళ్లారు. (18:28-40)
5. పిలాతు యేసును విడిపించాలని చూస్తున్నాడు. (19:1-12)
6. పిలాతు యేసుకు మరణశిక్ష విధించాడు. (19:13-16)
7. యేసు గోల్గోతాలో సిలువ వేయబడ్డాడు. (19:17-37)
8. యేసును జోసెఫ్ మరియు నికోడెమస్ పాతిపెట్టారు. (19:38-42)
9. సమాధి ఖాళీగా కనబడింది. (20:1-10)
10. మగ్గలీన్ మరియు యేసు కనిపించాడు. (20:11-18)
11. ఆయన శిష్యులకు దర్శనమిస్తాడు. (20:19-23)
12. అతను ఒక వారం తర్వాత మళ్ళీ వారికి కనిపిస్తాడు. (20:24-29)
13. యోహాను సంకేతాల ఉద్ఘాటన మనకు తెలియజేస్తున్నాడు. (20:30-31)

జి. ఎపిలోగ్.

1. యేసు గలిలయలోని శిష్యులకు ప్రత్యక్షమయ్యాడు. (21:1-25)
2. యేసు పేతురును "నీవు నన్ను ప్రేమిస్తున్నావా?" (21:1 -14)
3. ముగింపు. (21:15-16)

IV. పుస్తకం యొక్క ముఖ్య అంశాలు

ఎ. ది వర్డ్. (గ్రీకు లోగోలు):

1. జాన్ తన ప్రోలోగ్లో యేసును గుర్తించడానికి ఒక మూలాంశాన్ని ఉపయోగిస్తాడు, అది యూదు శుష్క గ్రీకుతో సమానంగా నమోదు చేయబడుతుంది.
  - a. యూదులకు లోగోలు దేవుని సృజనాత్మక శక్తి (ఆదికాండము 1:3), జీవాన్ని ఇచ్చాయి (యెషయా 55:13), మరియు అన్ని విషయాలలో దైవిక ఉద్ఘాటనను నెరవేర్చాయి. (యెషయా 55:11)
  - బి. గ్రీకుకు, లోగోలు విశ్వానికి క్రమాన్ని మరియు సామరస్యాన్ని అందించాయి. (ఉదా. హెరాక్లిటస్)
2. లోగోలు మాంసంలో వచ్చాయని జాన్ మనకు చెప్పాడు. (జాన్ 1:14)
  - a. యూదులకు, యేసు అంతిమ శక్తి మరియు జీవితం అని అర్థం.
  - బి. గ్రీకు భాషలో, ఇది జీవితం యొక్క హేతుబద్ధమైన, శక్తివంతమైన మరియు అతీతమైన అర్థానికి మూలం యేసు అని సూచిస్తుంది.
3. విశ్వంలోని హేతుబద్ధమైన, సర్వశక్తివంతమైన, సృజనాత్మకమైన, సంఘటిత శక్తి - యేసు దైవికుడు అనే ధృవీకరణతో జాన్ తన సువార్తను ప్రారంభించాడు.

B. యేసు యొక్క "చిహ్నాలు".

1. కొత్త నిబంధన అద్భుతాలను సూచించడానికి వివిధ పదాలను ఉపయోగిస్తుంది.
  - a. అద్భుతం - దునామిస్: ఒక శక్తివంతమైన పని/శక్తి యొక్క గొప్ప ప్రదర్శన. (చూడండి. చట్టాలు 19:11)
  - బి. పని - ఎర్గాన్: ఒక మంచి మాటను తయారు చేసే పని. (చూడండి. జాన్ 14:11)
  - సి. అద్భుతం - తేరాస్: ఒక అద్భుతం/విస్మయపరిచే, ఆశ్చర్యపరిచే లేదా రహస్యం. (చూడండి. చట్టాలు 2:22)
  - డి. సైన్ - seimeion యదార్థత యొక్క ధృవీకరణ/ధృవీకరణ చర్య. (cf. జాన్ 2:23; 3:2; 4:54; 6:2, 14, మొదలైనవి)
2. జాన్ ఈ నాలుగు పదాలలో చివరి పదాన్ని ఉద్దేశపూర్వకంగా ఉపయోగిస్తాడు.
  - a. జాన్ యేసు యొక్క అద్భుతాలను కేవలం సహజ నియమాలను ధిక్కరించే అద్భుతమైన చర్యలు లేదా ప్రేక్షకులను ఆశ్చర్యపరిచే అద్భుతాలుగా మాత్రమే చూశాడు.
  - బి. జాన్ యేసు యొక్క అద్భుతాలను సంకేతాలుగా ప్రదర్శించాడు - మెస్సీయ మరెవరి దేవుని కుమారుడని అతని వాదనల యొక్క వాస్తవికత యొక్క ధృవీకరణలు. (జాన్ 5:36; 7:31)
3. యేసు యొక్క అద్భుతాలు అతను ఎవరు మరియు అతను ఏమి సాధించాడు అనేదానికి చాలా అవసరం.
  - a. సంవత్సరాలుగా అనేకమంది చారిత్రాత్మక యేసును అంగీకరించడానికి ప్రయత్నించారు, అయితే అతని అద్భుతాల వాస్తవికతను తిరస్కరించారు.
  - బి. అద్భుతాలను తిరస్కరించడం ప్రాథమికంగా తాత్విక సమస్య.
  - సి. ఒక వ్యక్తి సర్వశక్తిమంతుడైన, సర్వజ్ఞుడైన దేవుడిని విశ్వసించే, అద్భుతాల యొక్క వాస్తవికత అతని ఉనికిని రుజువు చేస్తుంది మరియు అతని ఉద్దేశాలను నెరవేరుస్తుంది.

సి. నికోడెమస్ తో యేసు సంభాషణ మరియు కొత్త పుట్టుక.

1. యూదు నాయకుడైన నికోదేము రాత్రివేళ యేసు దగ్గరకు వచ్చాడు.
2. అతను ఈ వ్యక్తి యొక్క బోధన గురించి ఆసక్తిగా ఉన్నాడు.
3. యేసు అతనితో, "ఒక వ్యక్తి నీటి వలన మరియు ఆత్మ వలన జన్మించాడు తప్ప, అతడు దేవుని రాజ్యంలో ప్రవేశించలేడు" అని చెప్పాడు.
  - a. బాప్టిజం ద్వారా ఆధ్యాత్మిక జీవితం యొక్క పుట్టుకకు "నీటి నుండి పుట్టినది" ఖచ్చితంగా సూచన.¹¹
  - బి. పునర్జన్మ మరియు పునర్జన్మ యొక్క నిజమైన శక్తి దేవుని పవిత్రాత్మ నుండి వచ్చింది. (cf. తీతు 3:5; రోమన్లు 8:11)
4. బాప్టిజం యొక్క శక్తి మరియు ప్రభావం దాని నిర్వహణలో లేదు (I కొరింథీయులు 1:17) లేదా నీటిలో (I పేతురు 3:21). దాని ప్రభావం దేవుని క్షమించే శక్తి (చట్టాలు 2:38), యేసుపై నమ్మకం మరియు ప్రతివాది యొక్క విధేయత విశ్వాసం. (I పేతురు 3:21; రోమన్లు 6:3-5)

చట్టాలు

పరిచయం: క్రీస్తు తన చర్చిని స్థాపించిన తరువాత పుట్టిన మరియు ప్రారంభ రోజులకు సంబంధించిన ఏకైక చారిత్రక రికార్డు చట్టాల పుస్తకం.¹² చట్టాలు, కాబట్టి, ఒక చరిత్ర పుస్తకం. ఈ చారిత్రక రికార్డు లేకుండా, చర్చి విస్తరణ గురించి చాలా తక్కువగా తెలుసు. రచయిత యొక్క ప్రాథమిక ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే, పురుషులు మరియు స్త్రీలు క్రీస్తులోకి ఎలా మార్చబడ్డారు మరియు రోమన్ ప్రపంచం అంతటా చర్చిలు ఎలా నాటబడ్డాయి అనే దాని గురించి వివరణాత్మక ఖాతా ఇవ్వడం.

పేరు- సెప్టాజింట్ కాలం నుండి, ఈ పుస్తకాన్ని అపొస్తలుల చట్టాలు అని పిలుస్తారు.

రచయిత- చట్టాల యొక్క ఆత్మ-ప్రేరేపిత రచయితగా లూకాను అంతర్గత మరియు బాహ్య ఆధారాలు సూచిస్తున్నాయి.

1. పుస్తకంలోని "మేము" విభాగాలలో అంతర్గత సాక్ష్యాలు ఎక్కువగా కనిపిస్తాయి. (అపొస్తలుల కార్యములు 16:10-17; 20:6-21:18; 27:1-28:16)-లూకాపై గమనికలను చూడండి.
  - a. "మేము" విభాగాల ద్వారా కవర్ చేయబడిన కాలం నుండి పాల్ యొక్క సహచరుల జాబితాను కంపైల్ చేయడంలో, మొత్తం పదిహేడు మంది వ్యక్తులు కనుగొనబడ్డారు.
    - బి. తొలగింపు ప్రక్రియ ద్వారా, జాబితా ల్యూకీకి తగ్గించబడింది.
2. చర్చి సంప్రదాయం యొక్క ఏకగ్రీవ సాక్ష్యం లూకా చట్టాల పుస్తకాన్ని రచించాడు. (ఉదా. క్లెమెంట్ ఆఫ్ అలెగ్జాండ్రీయా, టెర్టులియన్, ఇరేనియస్ మొదలైనవి)

ప్రయోజనం-చట్టాల కూర్పుకు కనీసం మూడు ప్రయోజనాలు స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి.

1. లూకా తన సువార్తలో ప్రారంభించిన దానిని పూర్తి చేయడం మొదటి ఉద్దేశ్యం.
  - a. లూకా మరియు చట్టాలు మొత్తం రెండు భాగాలు.
    - బి. వాల్యూమ్ I (లూకా), లూకా క్రీస్తు యొక్క పదాలు మరియు పనుల గురించి వివరించాడు. వాల్యూమ్ II (చట్టాలు)లో అతను తన అపొస్తలుల ద్వారా చేసిన క్రీస్తు మాటలు మరియు పనుల కథను చెప్పాడు.
2. చట్టాలు వ్రాయడంలో రెండవ ఉద్దేశ్యం క్రైస్తవ మతం యొక్క వ్రాతపూర్వక రక్షణను అందించడం.
3. చట్టాల రచనలో మూడవ ప్రయోజనం కొత్త విశ్వాసానికి స్థిరత్వాన్ని అందించడం.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం

ఎ. చట్టాలు ఎప్పుడు వ్రాయబడ్డాయి?

1. అపొస్తలుల కార్యములు షౌలు రోమ్ లోని ఖైదుతో అకస్మాత్తుగా ముగుస్తుంది.
2. పాఠకులను సస్పెన్స్ లో ఉంచడానికి అత్యంత సంభావ్య వివరణ ఏమిటంటే, పుస్తకం వ్రాయబడినప్పుడు పాల్ యొక్క ఆప్పీల్ యొక్క ఫలితం ఇంకా నిర్ణయించబడలేదు.
3. షౌలు మరియు అతని సహచరులు క్రీ.శ. 60లో రోమ్ కు చేరుకున్నారని మరియు విచారణకు వెళ్లడానికి ముందు రెండు సంవత్సరాలు అక్కడే ఉన్నారని మనకు తెలుసు. (చట్టాలు 28:30)
4. కాబట్టి చట్టాలు AD 62 ప్రారంభంలో వ్రాయబడి ఉండాలి.
5. గమనిక: AD 64లో క్రైస్తవులపై నీరో తీసుకువచ్చే హింస గురించి చట్టాలు ప్రస్తావించలేదు.

బి. చట్టాలు ఎక్కడ వ్రాయబడ్డాయి? - ఆ సమయంలో లూకా రోమ్ లో పాల్ తో ఉన్నాడు కాబట్టి, రోమ్ రచన స్థలం అని సహేతుకమైనది.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

A. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం అపొస్తలుల కార్యములు 1:8లో కనుగొనబడింది "పరిశుద్ధాత్మ మీపైకి వచ్చినప్పుడు మీరు శక్తిని పొందుతారు; మరియు మీరు యెరూషలేములోను, యూదయలోను సమరయ అంతటిలోను మరియు భూదిగంతముల వరకు నాకు సాక్షులుగా ఉంటారు."¹³

B. లూక్ సువార్త వ్యాప్తి యొక్క నమూనాను గుర్తించాడు:

1. యెరూషలేములో సువార్త బోధించబడుతుంది. (చట్టాలు 2:1 - 8:3)

2. సువార్త యూదయ మరియు సమరయకు తీసుకువెళ్లబడింది. (చట్టాలు 8:4-11:18)
3. సువార్త ప్రపంచంలోని అన్ని ప్రాంతాలకు వ్యాపిస్తుంది. (చట్టాలు 11:19 -28:31)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. జెరూసలేంలో చర్చి యొక్క ప్రారంభ వ్యాప్తి. (చట్టాలు 1:1- 7:60)

1. యేసు పరలోకానికి ఎక్కాడు. (1:1-11)
2. జుడాస్ స్థానంలో మథియాస్ ఎంపికయ్యాడు. (1:12-26)
3. పెంతెకొస్తు రోజున అపొస్తలులపైకి పరిశుద్ధాత్మ వస్తుంది. (1-13)
4. దేవుడు సిలువ వేసిన యేసును ప్రభువుగా మరియు క్రీస్తుగా చేసారని పీటర్ బోధించాడు. (2:14-36)¹⁴
5. చర్చి ప్రారంభమవుతుంది. (2:37-47)
6. ప్రక్షాళన ప్రారంభమవుతుంది. (3:1-4:31)
7. విశ్వాసులు ఒకరికొకరు ఉదారంగా పంచుకుంటారు. (4:32-37)
8. అననీయ మరియు సప్తీరా దేవునికి అబద్ధం చెప్పినందుకు చంపబడ్డారు. (:1-11)
9. హింస యొక్క రెండవ తరంగం విస్తోటనం చెందుతుంది. (5:12-42)
10. నిర్లక్ష్యం చేయబడిన గ్రీషియన్ వితంతువుల కోసం ఏర్పాటు చేయబడింది. (6:1-7)
11. స్టీఫెన్ అరెస్టు చేయబడ్డాడు (చట్టాలు 6:8-15), బోధించాడు (7:1 -53), మరియు రాళ్లతో కొట్టబడ్డాడు. (7:54-60)

బి. చర్చి సమరయ వరకు వ్యాపించింది. (చట్టాలు 8:1 -9:31)

1. పెరిగిన హింసతో, చర్చి యూదయ మరియు సమరియా అంతటా చెల్లాచెదురుగా ఉంది. (8:1-4)
2. ఫిలిప్పు సమరయలో బోధిస్తున్నాడు. (8:5-8)
3. సైమన్ మాంత్రికుడు "మార్పిడి" మరియు అద్భుత శక్తిని కోరుకుంటాడు. (8:9-25)
4. ఫిలిప్ ఇథియోపియన్ గా మారాడు. (8:26-40)
5. సౌలు మారిన వృత్తాంతం ఇవ్వబడింది. (9:1-31)

సి. చర్చి ఫోనిసియా, సైప్రస్ మరియు ఆంటీయోచ్ వరకు వ్యాపించింది. (చట్టాలు 9:32-12:25)

1. పేతురు దొర్గాను మృతులలోనుండి లేపుతాడు. (9:32-43)
2. దేవుడు అన్యజనుడైన కొర్నేలియస్ వద్దకు సువార్తను తీసుకువెళ్లడానికి పేతురును ఉపయోగిస్తాడు. (10:1-48)
3. యూదయలోని యూదు క్రైస్తవులకు పీటర్ తన చర్యలను వివరించాడు. (11:1-18)
4. ఆంటీయోచ్ లో అన్యుల చర్చి ప్రారంభమవుతుంది. (11:19-30)
5. పేతురు హేరోదుచే బంధించబడ్డాడు మరియు దేవునిచే విడుదల చేయబడ్డాడు. (12:1-19)
6. హేరోదు చనిపోతాడు. (12:20-25)

డి. ఆంటీయోక్ నుండి గలతియా వరకు చర్చి యొక్క విస్తరణ. (13:1-5:35)

1. పాల్ తన మొదటి మిషనరీ ప్రయాణాన్ని చేపట్టాడు. (13:1-14:28)
2. అన్యుల క్రైస్తవుల ప్రవర్తనను నిర్ణయించడానికి జెరూసలేంలో ఒక కౌన్సిల్ నిర్వహించబడుతుంది. (15:1-35)

ఇ. చర్చి యొక్క విస్తరణ మాసిడోనియాకు. (చట్టాలు 15:36-21:16)

1. పాల్ రెండవ మిషనరీ ప్రయాణం రికార్డ్ చేయబడింది. (15:36-18:22)
2. పాల్ యొక్క మూడవ మిషనరీ ప్రయాణం రికార్డ్ చేయబడింది. (18:23-21:16)

ఎఫ్. పాల్ యొక్క ఖైదు సంవత్సరాలు. (చట్టాలు 21:17-28:31)

1. జెరూసలేంలో. (21:17-23:35)
2. సిజేరియాలో. (24:1-26:32)
3. రోమ్ ప్రయాణం. (27:1-28:15)
4. రోమ్ లో. (28:16-31)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

ఎ. ది గ్రోత్ ఆఫ్ ది చర్చి.

1. తొలిరోజుల్లో, సువార్త బోధ యెరూషలేములోనే ఉండేది.

2. స్టీఫెన్ రాళ్లతో కొట్టిన తర్వాత క్రైస్తవులపై జరిగిన హింస, యూదయ మరియు సమరియాలోని పెద్ద ప్రాంతాన్ని సువార్త ప్రకటించడానికి దారితీసింది. (చట్టాలు 8:1ff)
  - a. ఫిలిప్ సమరయలో బోధించాడు. (చట్టాలు 8:4-25)
  - బి. అతను ఇథియోపియన్ గా మారాడు. (చట్టాలు 8:26-39)
  - సి. ఫిలిప్ అన్యజనుల నగరమైన కైసరియాలో బోధించాడు. (చట్టాలు 8:40)
3. దాదాపు ఒక దశాబ్దం తర్వాత, అన్యజనుల మార్పిడికి సంబంధించిన మొదటి రికార్డు కొర్నేలియస్ తో పీటర్ కు జరిగిన ఎన్కౌంటర్ లో వివరించబడింది. (చట్టాలు 10)
  - a. అభ్యంతరాలు రావడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. (చట్టాలు 11:1-3)
  - బి. అయితే, సువార్త వినడానికి అన్యుల హక్కు ధృవీకరించబడింది. (చట్టాలు 11:4-8)
4. కొర్నేలియస్ మార్పుపడిన సమయంలో (సుమారు AD 40) సువార్త అంతియోకియకు వచ్చింది. (చట్టాలు 11:19-30)

B. మనిషి పాల్.

1. పాల్ పై జాడాయిజం ప్రభావం.
  - a. పాల్ హీబ్రూ దేశభక్తుడు. (cf. రోమన్లు 3:1; 9:1-3)
  - బి. అతను "పరిసయుల పరిసయుడు". (అపొస్తలుల కార్యములు 23:6; ఫిలిప్పీయులు 3:5)
  - సి. కాబట్టి పాల్ పాత నిబంధన యొక్క గొప్ప విద్యార్థి. (22:3)
2. పాల్ పై హెలెనిజం ప్రభావం.
  - a. పాల్ రోమన్ ప్రావిన్స్ సెలిసియా రాజధాని టార్సస్ నుండి వచ్చాడు.
    - [1] టార్సస్ గ్రీకు నగర-రాష్ట్రంగా 171 BCలో ఆంటియోకస్ ఎపిఫనీస్ చేత స్థాపించబడింది.
    - [2] నగరం స్థాపన నుండి యూదులు టార్సస్లో స్థిరపడ్డారు మరియు పౌరులుగా హక్కులు పొందారనే వాస్తవాన్ని ఆధారాలు సూచిస్తున్నాయి. (ఉదా. చట్టాలు 21:39)
    - [3] టార్సస్ కూడా నేర్చుకునే ప్రదేశం, అక్కడ ఒక విశ్వవిద్యాలయం ఉంది.
  - బి. హెలెనిస్టిక్ ప్రపంచంలో యూదుడిగా, పౌలుకు పౌరాణిక దేవతలు మరియు రహస్య మతాల గురించి బాగా తెలుసు.
3. పాల్ వ్యక్తిగత జీవితం.
  - a. సౌలు అతని హీబ్రూ పేరు; పాల్ అతని లాటిన్ పేరు.
  - బి. పాల్ వివాహం చేసుకోలేదు. (cf. I కొరింథీయులు 7:8)
    - [1] అతను ఎప్పుడూ వివాహం చేసుకోలేదు.
    - [2] కొంతమంది పండితులు అతని భార్య చనిపోయి ఉండవచ్చు లేదా అతను క్రీస్తును విశ్వసించినప్పుడు అతనిని విడిచిపెట్టి ఉండవచ్చు అని ఊహించారు.
  - సి. చర్చి అభివృద్ధికి పాల్ (సౌలు) యొక్క ఉత్సాహపూరితమైన హింసను దేవుడు ఉపయోగించాడు. (చట్టాలు 8:1-4)
  - డి. అతని మార్పిడి (cf. చట్టాలు 9:22-26) క్రైస్తవ విశ్వాసం యొక్క గొప్ప క్షమాపణ (రక్షణ)లో ఒకటి.

C. చట్టాల యొక్క కేంద్ర వ్యక్తులు - పీటర్ మరియు పాల్.

1. లూకా పుస్తకంలోని విషయాలను రెండింటి చుట్టూ దామాషా ప్రకారం విభజించాడు ప్రారంభ చర్చి యొక్క ముఖ్య నాయకులు.
  - a. సున్నతి యొక్క అపొస్తలుడైన పీటర్ మొదటి 12 అధ్యాయాలలో ప్రధాన వ్యక్తి.
  - బి. పౌలు, అన్-సున్నీకి అపొస్తలుడు, మిగిలిన వాటికి కేంద్ర బిందువు.
2. లూకా పురుషులకు సమాన స్థలాన్ని ఇవ్వడమే కాకుండా, వారి అద్భుత చర్యలు ఎలా సమాంతరంగా ఉంటాయో గమనించాడు:
  - a. కుంటివారి వైద్యం. (చట్టాలు 3:22ff; 14:8ff)
  - బి. హాని యొక్క అద్భుతాలు. (చట్టాలు 5:1ff; 13:6ff)
  - సి. ద్వితీయ మార్గాల ద్వారా వైద్యం. (చట్టాలు 5:15; 19:12)
  - డి. దయ్యాలను వెళ్లగొట్టడం. (చట్టాలు 5:16; 16:18)
  - ఇ. మాంత్రికులను ఎదుర్కోవడం. (చట్టాలు 8:18ff; 13:6ff)
  - f. చనిపోయిన వారిని లేపడం. (చట్టాలు 9:36ff; 20:9ff)

D. పాల్ యొక్క మిషనరీ పర్యటనలు.

1. ఆంటియోక్ వద్ద చర్చి స్పష్టంగా జెరూసలేంలో సౌలు యొక్క హింస నుండి పారిపోయిన వారిచే స్థాపించబడింది. (చట్టాలు 11:19)
  - a. అన్యజనులు ఇక్కడ క్రైస్తవులుగా మారారు. (చట్టాలు 11:19-21)
  - బి. జెరూసలేంలోని చర్చి ఈ పరిస్థితిని పరిశీలించడానికి బర్నబాస్ను పంపింది. (చట్టాలు 11:22-24)
2. హాస్యాస్పదంగా, బర్నబాస్ ఆంటియోక్ వద్ద చర్చిని నిర్మించడంలో సౌలు సహాయం కోరాడు. (చట్టాలు 11:25)
  - a. పాల్ యొక్క మతమార్పిడి యొక్క సమగ్రతకు బర్నబాస్ ఇప్పటికే హామీ ఇచ్చాడు. (చట్టాలు 9:26-27)
  - బి. ఇప్పుడు అతను సౌలు యొక్క ప్రత్యేకమైన నేపథ్యం మరియు విద్య కోసం ఒక స్థలాన్ని చూశాడు.
3. అక్కడ చర్చి పెరగడంతో, ఆంటియోక్ నుండి మూడు గొప్ప మిషనరీ పర్యటనలు స్పాన్సర్ చేయబడ్డాయి.
  - a. మొదటి పర్యటన (చట్టాలు 12:25 -14:28) AD 46-47 మధ్య జరిగింది మరియు దాని తర్వాత జెరూసలేంలో చర్చిలో అన్యుల అంగీకారం గురించి చర్చ జరిగింది. (చట్టాలు 15:1-35)
  - బి. రెండవ మిషనరీ ప్రయాణం దాదాపు ప్రారంభమైంది. AD 48 మరియు 51 చివరి లేదా 52 ప్రారంభంలో విస్తరించింది. (చట్టాలు 15:36 -18:22) సువార్త యూరప్ కు తీసుకువెళ్లబడింది.
  - సి. మూడవ పర్యటన AD 52లో ప్రారంభమైంది మరియు 57లో జెరూసలేంలో పాల్ అరెస్టుతో ముగిసింది. (చట్టాలు 18:23 - 21:16) ఈ సమయంలో, పాల్ 2 నుండి 3 సంవత్సరాలు ఎఫెసులో ఉన్నాడు.
4. ఈ ప్రయాణాల తర్వాత, పాల్ జెరూసలేం, సిజేరియా మరియు రోమ్ లలో ఖైదీగా గడిపినట్లు చట్టాలు చెబుతున్నాయి.
5. రోమ్ లోని అతని మొదటి నిర్బంధం నుండి విడుదలైన తర్వాత పశ్చిమ దేశాలకు (బహుశా స్పెయిన్ కి) నాల్గవ మిషనరీ ప్రయాణాన్ని సంప్రదాయం సూచిస్తుంది.

రోమన్లు

పరిచయం: పాల్ రోమన్లకు రాసిన లేఖ పాశ్చాత్య మానవ చరిత్రలో అత్యంత ముఖ్యమైన సాహిత్యాలలో ఒకటి. పౌలు అలాంటి ప్రకటనను విని ఆశ్చర్యపోయినప్పటికీ, లేఖలో ఉన్న సందేశం యొక్క శక్తిని అతను ఎప్పుడూ ప్రశ్నించడు. అందులో, అపొస్తలుడు సువార్త యొక్క పొదుపు శక్తిపై గ్రంథంలో అత్యంత బలవంతపు ఉపన్యాసం ఇచ్చాడు.

రచయిత- పాల్, అపొస్తలుడు. (రోమన్లు 1:1)

వ్రాసే స్థలం- కొరింత్, కొరింథులో నివసించిన గయస్ (రోమన్లు 16:23; I కొరింథీయులు 1:14), మరియు అక్కడ స్థిరపడిన ఎరాస్టస్ (రోమన్లు 16:23; II తిమోతి 4:20) యొక్క శుభాకాంక్షల నుండి స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. అలాగే, పాల్ (రోమన్లు 16:1-2) తో కలిసి వచ్చిన ఫోబ్, కొరింత్ యొక్క "సబర్బ్" అయిన సెంక్రియా వద్ద ఉన్న చర్చికి చెందినది.

వ్రాసే సమయం- క్రీ.శ. 57-58 తన మూడవ ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు (చట్టాలు 20:13), అతను జెరూసలేంకు చేరుకోవడానికి ముందు అక్కడ పేద క్రైస్తవుల కోసం సేకరించాడు. (రోమన్లు 15:25-26; చట్టాలు 20:16; 24:17)

ది ఎపిస్టల్స్ (లెటర్స్) ఒక సాహిత్య రూపం

1. రోమన్ల నుండి యూదా వరకు 21 పుస్తకాలు కొత్త నిబంధన యొక్క లేఖనాలు. అపొస్తలుడైన పౌలు వాటిలో 13 (ఫిలేమోను ద్వారా రోమన్లు) యొక్క రచయితగా గుర్తించబడ్డాడు.
2. పౌలు కాలంలో ఉత్తరాలు ఒక సాధారణ సాహిత్య రూపం. అక్షర రూపం కేవలం కమ్యూనికేషన్ కంటే పెద్ద ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగించబడింది.
  - a. పాల్ లేఖలు చర్చిలలో బిగ్గరగా చదవడానికి రూపొందించబడ్డాయి. (I థెస్సలోనీకయులు 5:27; కొలోస్సయులు 4:16) లేఖనాలు ప్రాథమిక గ్రహీతల కంటే ఎక్కువ ప్రయోజనం చేకూర్చేందుకు ఉద్దేశించబడినవని స్పష్టమవుతుంది.
  - బి. చర్చి యొక్క క్రమం, స్థానం, అధికారాలు మరియు విధులు చాలా పూర్తిగా ఇవ్వబడినట్లు లేఖనాలలో ఉంది. క్రీస్తు శరీరంగా చర్చి, "గత యుగాలుగా దేవునిలో దాచబడిన రహస్యం (ఎఫెసీయులకు 3:9) వెల్లడి చేయబడింది.
3. పాల్ యొక్క లేఖనాలను సమూహపరచడానికి అనుకూలమైన మార్గం క్రింది విధంగా ఉంది:

- a. మిషనరీ పర్యటనల సమయంలో చర్చిలకు వ్రాసిన లేఖలు: I & II థెస్సలోనియన్లు, గలతీయులు, I & II కొరింథీయులు మరియు రోమన్లు.
- బి. రోమ్లో ఖైదీగా ఉన్నప్పుడు వ్రాసిన ఉత్తరాలు (AD 60-62): ఎఫెసియన్లు, ఫిలిప్పీయన్లు, కొలోస్సియన్లు మరియు ఫిలేమోన్.
- సి. మొదటి రోమన్ ఖైదు తర్వాత లేఖలు: I & II తిమోతి మరియు టైటస్.

I. బుక్ ఆఫ్ రోమన్ల నేపథ్యం.

A. రోమ్

1. రోమ్ నగరం యొక్క ప్రారంభం పురాణంలో పోయింది. కథ ఏమిటంటే, దాని స్థాపకుడు రోములస్ పేరు పెట్టారు, దీని పూర్వీకులు ట్రాయ్ యొక్క గ్రీకు విధ్వంసం నుండి తప్పించుకున్నారు. తేదీ క్రీ.పూ.753గా చెప్పబడింది. ఆ సంవత్సరం నుండి రోమన్లు తమ చరిత్ర ప్రారంభాన్ని లెక్కించారు.
2. శతాబ్దాలుగా రోమ్ ఒక చిన్న మరియు కష్టపడుతున్న నగర-రాష్ట్రంగా ఉంది. కలహాలు, పేదరికం మరియు యుద్ధాల తర్వాత, రోమ్ నెమ్మదిగా భూమిని గెలుచుకుంది మరియు 275 BC నాటికి ఇటలీ మొత్తాన్ని నియంత్రించింది.
3. మొదటి శతాబ్దం AD నాటికి రోమ్ సామ్రాజ్యం యొక్క రాజధాని నగరం, మరియు ప్రపంచంలోని అతిపెద్ద మరియు అతి ముఖ్యమైన నగరం, ఎక్కడో రెండు మరియు నాలుగు మిలియన్ల మంది వ్యక్తుల మధ్య జనాభా ఉంది.
  - a. ఈ సమయంలో రోమ్లో స్వేచ్ఛా ప్రజల కంటే ఎక్కువ మంది బానిసలు ఉన్నారు. సంపద మరియు పేదరికం యొక్క పూర్తి వ్యత్యాసాన్ని ఒక సందర్భకుడు కోల్పోలేదు.
  - బి. ఈ కాలంలో రోమ్ యొక్క హేడోనిస్టిక్ జీవితం (వ్యక్తిగత ఆనందం జీవితంలో ప్రధాన లక్ష్యం) అందరికీ తెలుసు.
  - సి. రోమ్ అన్ని రకాల తూర్పు ఆధ్యాత్మికత, జ్యోతిష్యం, ఇంద్రజాలం మరియు గ్రీకు పురాణాలను కలిగి ఉన్న మతపరమైన వైవిధ్యాన్ని కలవరపరిచే నగరం. రోమన్లు గ్రీకులను జయించినప్పుడు, వారు వారి దేవుళ్ళందరినీ స్వాధీనం చేసుకున్నారు మరియు వారికి రోమన్ పేర్లను ఇచ్చారు (జ్యూస్ రోమన్ దేవుడు బృహస్పతి, మొదలైనవి).
  - డి. "మతపరమైన" ఎంపికల యొక్క ఈ స్కోరాస్పౌర్డ్ ప్రజలను సంతృప్తిపరచలేదు. ఇది మంచి మరియు చెడు, జీవితం మరియు మరణం సమస్యలకు నిజమైన సమాధానాలను అందించలేదు. జీవితం అనిశ్చితమైంది. ఆకస్మిక విపత్తు నుండి తమ నగరాలను రక్షించే శక్తి ఈ దేవతలకు లేదు. ప్రజలు జీవితంలో ఒక లక్ష్యం కోసం చూస్తున్నారు. దేవుళ్లు తమకు న్యాయం చేయలేకపోతే వారు ఎందుకు మంచి జీవితం గడపాలి? ఇ. అక్కడ ఒక పెద్ద యూదు కాలనీ ఉండేది. రోమ్ గతంలో తరచుగా యూదులను రక్షించేది. పాల్ యూదుడు మరియు రోమన్ పౌరుడు, మరియు అతను సహజంగా న్యాయం మరియు రక్షణ కోసం రోమ్ వైపు చూశాడు. రోమ్ ప్రయాణం చేయడానికి మరియు సువార్తను వ్యాప్తి చేయడానికి శాంతి మరియు స్వేచ్ఛను అందించింది. పాల్ అన్యాయంగా ప్రవర్తించినప్పుడు, అతను చక్రవర్తికి విజ్ఞప్తి చేయడానికి రోమన్గా తన హక్కును ఉపయోగించాడు. (నీరో ఎంత దుర్మార్గుడిగా మారుతున్నాడో పాల్కు తెలిసి ఉండకపోవచ్చు.)

B. రోమ్లోని చర్చి.

1. రోమ్లో చర్చి ప్రారంభం గురించి కొత్త నిబంధనలో ఏమీ వెల్లడి కాలేదు.
  - a. పెంతెకోస్టు రోజున జెరూసలేంకు వచ్చిన సందర్భకులు రక్షింపబడిన 3000 మందిలో ఉండే అవకాశం ఉంది (అపొస్తలుల కార్యములు 2:10) మరియు తరువాత వారితో సువార్తను ఇంటికి తీసుకువెళ్లారు.
  - బి. లేదా స్టీఫెన్ మరణం తర్వాత చెదరగొట్టబడిన వారిలో రోమ్కు వెళ్లి అక్కడ సువార్త బోధించిన వారు కూడా ఉండవచ్చు. (చట్టాలు 8:1-4)
2. రోమ్లోని క్రైస్తవుల గురించి మనం మొదట చదివినది బహుశా అక్విలా మరియు ప్రిస్కిల్లాతో పాటు రోమ్ నుండి క్లాడియస్ చేత బహిష్కరించబడిన యూదులందరినీ మరియు పౌలు తన రెండవ ప్రయాణంలో కొరింథుల్లో కనుగొనబడ్డాడు. (అపొస్తలుల కార్యములు 18:1-2) పాల్తో కలిసి ఎఫెసస్కు ప్రయాణించి, అక్కడి చర్చితో కలిసి పనిచేసిన తర్వాత (అపొస్తలుల కార్యములు 18:18-19, 24-26; I కొరింథీయులు 16:19), మేము వారిని తిరిగి రోమ్లో కనుగొని చర్చికి ఆతిథ్యం ఇస్తున్నాము. వారి ఇల్లు. (రోమన్లు 16:3-5)
3. పదహారవ అధ్యాయంలో పౌలు ఇచ్చిన శుభాకాంక్షలను బట్టి, రోమ్లోని క్రైస్తవులు వివిధ ఇళ్లలో సమావేశమైనట్లు కనిపిస్తుంది (రోమన్లు 16:5, 14-15). వ్యక్తుల పేర్లు క్రైస్తవులు ప్రాథమికంగా అన్యజనులని,

తక్కువ సంఖ్యలో యూదులు ఉన్నారని సూచిస్తున్నాయి.

1. రోమ్లోని క్రైస్తవుల కీర్తి విస్తృతంగా ఉంది; వారి విశ్వాసం (రోమన్లు 1:8) మరియు విధేయత (రోమన్లు 16:19) రెండూ బాగా తెలిసినవి. ఈ కారణంగా పౌలు వారిని చూడాలని చాలా కాలంగా కోరుకున్నాడు (రోమన్లు 15:23), వారి పరస్పర సవరణలో భాగస్వామ్యం (రోమన్లు 1:11-12) మరియు స్పెయిన్కు వెళ్లే మార్గంలో సహాయం పొందాలనే లక్ష్యంతో. (రోమన్లు 15:22-24)

C. లేఖ యొక్క ఉద్దేశ్యం.

1. ఆంటీయోక్, కొరింత్ మరియు గలతియాలోని చర్చిలకు అంతరాయం కలిగించిన "జుడాయిజింగ్ టీచర్ల" వ్యాప్తి చెందుతున్న క్యాన్సర్ రోమ్కు దారితీసే అవకాశం ఉంది.
2. దీన్ని నిరోధించడానికి మరియు రోమ్కు తన సందర్శన అనుకూలంగా ఉంటుందని భరోసా ఇవ్వడానికి (రోమన్లు 15:30-33), సువార్త రూపకల్పన మరియు స్వభావాన్ని సూటిగా సెట్ చేయడానికి పాల్ ఈ లేఖ రాశాడు.
3. అలా చేయడం ద్వారా, క్రీస్తు సువార్త అన్యమతత్వం మరియు జుడాయిజం రెండింటిలోనూ లేని వాటిని ఎలా నెరవేరుస్తుందో, తద్వారా వాటిని మతపరమైన వ్యవస్థలుగా సమర్థవంతంగా భర్తీ చేస్తుందో అతను ప్రదర్శిస్తాడు. అలాంటి లేఖ రోమ్లోని చర్చిని సువార్తను వక్రీకరించే లేదా అది సరిపోదని సూచించే వారిపై ఆయుధాన్ని కలిగిస్తుంది.
4. లేఖ ఎల్లప్పుడూ క్రైస్తవ విశ్వాసం యొక్క మూలాధారాల యొక్క పోషకమైన వివరణగా ఉపయోగపడుతుంది.

II. లేఖ యొక్క ప్రధాన సందేశం - రోమన్లు 1:16-17

"క్రీస్తు సువార్త గురించి నేను సిగ్గుపడను, ఎందుకంటే ఇది విశ్వసించే ప్రతి ఒక్కరి మోక్షానికి దేవుని శక్తి: మొదట యూదులకు మరియు గ్రీకులకు కూడా. సువార్తలో దేవుని నుండి ఒక నీతి వెల్లడి చేయబడింది, ఇది నీతి. 'నీతిమంతులు విశ్వాసం ద్వారా జీవిస్తారు' అని వ్రాయబడినట్లుగా, మొదటి నుండి చివరి వరకు విశ్వాసం ద్వారా ఉంటుంది."

III. లేఖ యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. పరిచయం (1:1-17)

1. చిరునామా మరియు వందనం. (1:1-7)
2. థాంక్స్ గివింగ్. (1:8-15)
3. థీమ్. (1:16-17)

బి. దేవుని ఉగ్రత కింద మనిషి. (1:18- 3:20)

1. అన్యాయపు మనిషి - అన్యజనుడు. (1:18-32)
  - a. భగవంతుని గురించిన జ్ఞానం సాధ్యమే. (1:18-20)
  - బి. దేవుడు ఒప్పుకోలేదు. (1:21-32)
2. స్వీయ-నీతిమంతుడు - యూదుడు. (2:1-3:20)
  - a. ఆత్మాభిమానం గల విమర్శకులు. (2:1-29)
  - బి. చట్టం మనిషి వియోగాన్ని వెల్లడిస్తుంది. (3:1-20)

సి. పాపులకు బహుమానంగా నీతి. (3:21 5:11)

1. యేసు క్రీస్తును విశ్వసించే వారందరికీ. (3:21-26)
2. చట్టం కాకుండా. (3:27-31)
3. ఒడంబడిక నెరవేర్చు. (4:1-25)
4. సయోధ్య శాంతి. (5:1-11)

D. కొత్త మానవత్వం యొక్క సృష్టి. (5:12-8:17)

1. కొత్త ఆడమ్గా క్రీస్తు. (5:12-21)
2. బాప్టిజం మరణం మరియు పునరుత్థానం. (6:1-14)
3. కొత్త జీవితం స్వేచ్ఛ. (6:15-8:17)
  - a. "స్వేచ్ఛ" నుండి విముక్తి. (6:15-23)
  - బి. చట్టం నుండి స్వేచ్ఛ. (7:1-12)

సి. ఆందోళన నుండి విముక్తి. (7:13-25)

డి. ఆత్మలో స్వేచ్ఛ. (8:1-17)

E. దేవుని సార్వభౌమ ప్రేమపై ఆధారపడిన స్వేచ్ఛ. (8:18-11:36)

1. దేవుని ప్రేమ సృష్టిపై సార్వభౌమాధికారం. (8:18-39)

2. దేవుని ప్రేమ చరిత్రపై సార్వభౌమాధికారం. (9:1-11:36)

a. ఇజ్రాయేల్ యొక్క అవిశ్వాసం గురించి పాల్ యొక్క దుఃఖం. (9:1-5)

బి. దేవుని వాక్యం యొక్క శక్తి యొక్క ధృవీకరణ. (9:6-26)

సి. ధర్మ శేష సిద్ధాంతం. (9:27-11:10)

డి. యూనివర్సల్ ఆశ. (11:11-36)

F. స్వేచ్ఛ ప్రేమలో పనిచేస్తుంది. (12:1-15:13)

1. దేవుని వైపు. (12:1-2)

2. సోదరుల వైపు. (12:3-13)

3. వేధించేవారి వైపు. (12:14-21)

4. అధికారుల వైపు. (13:1-7)

5. చట్టం వైపు. (13:8-14)

6. బలహీనుల వైపు. (14:1-15:13)

G. వ్యక్తిగత గమనికలు. (15:14-16:27)

1. ప్రతిపాదిత ప్రయాణం. (15:14-33)

2. ఫోబ్ యొక్క ప్రశంసలు. (16:1-27)

IV. లేఖలోని ప్రధాన అంశాలు.

ఎ. అందరు పాపం చేసి చిన్నగా పడిపోయారు.

1. యూదులు మరియు అన్యులు పాపం కారణంగా శిక్షార్థులు. (1:18f)

a. ఇతర అన్యమతస్థుల కంటే అన్యుల అన్యమత నైతికవాదులు మెరుగైనవారు కాదు. (2:1-11)

బి. మన ఆధ్యాత్మిక స్థితిని పరిశీలిస్తున్నప్పుడు, మనల్ని మనం ఇతర వాపులతో పోల్చుకోవడం ద్వారా వచ్చే నకిలీ భద్రతను వెతకడం కంటే పవిత్రమైన దేవుని వైపు చూడాలి. (2:1-4); 3:23)

2. పౌలు స్వయంగా తన "పాప స్వభావము"తో పోరాడి, క్రీస్తును మినహాయించి, తనకు నీతి లేదా నిత్యజీవము గూర్చిన నిరీక్షణ లేదని తెలుసు. (7:15-25; ఎఫెసీయులు 2:1-10 కూడా చూడండి)

3. చట్టం మనలను రక్షించదు, కానీ అది మన పాపపు స్థితి గురించి మనకు తెలిసేలా చేస్తుంది. (3:20)

బి. విశ్వాసం ద్వారా సమర్థన.

1. "కానీ ఇప్పుడు దేవుని నుండి ధర్మశాస్త్రం కాకుండా ఒక నీతి తెలియచేయబడింది." (3:21)

2. ఈ అద్భుతమైన సిద్ధాంతం రోమన్లు 3:23-26లో సంగ్రహించబడింది.

a. పాపం అనేది సమస్య. (వ. 23)

బి. క్రీస్తు అనేది పరిష్కారం. (వ. 24)

సి. విశ్వాసం మోక్షానికి సాధనం. (వర్సెస్ 25-26)

3. మంచి పనులు చేయడం వల్ల మోక్షం లభించదు. (4:1-25) ఇది మన రక్షణను సురక్షితమైన సిలువపై పరిపూర్ణమైన త్యాగంగా క్రీస్తు తనను తాను అర్పించుకోవడం. (4:24-25)

4. కానీ దయ పాపం చేయడానికి లైసెన్స్ కాదు! నిజమైన విశ్వాసం అనేది సజీవమైన మరియు చురుకైన విశ్వాసం, ఇది పాపానికి చనిపోవడం, నీటిలో పాతిపెట్టడం మరియు క్రీస్తులో పునరుజ్జానం చేయడం ద్వారా బాప్టిజంలో ప్రతీక. (6:1-23)

సి. లైఫ్ ఇన్ ది స్పిరిట్.

1. దేవుడు మన గత పాపాలు సృష్టించిన అపరాధం మరియు నిందల నుండి మనలను విడిపించడమే కాకుండా, క్రీస్తులో కొత్త జీవితం గత బలహీనతలు మరియు శోధనలపై విజయంతో జీవించడాన్ని ఆయన సాధ్యం చేసాడు. (5:1-11)

2. నివసించే అత్మ యొక్క ఉనికి మరియు శక్తి దీనిని నిజం చేస్తుంది. (8:1-17, 26-27 కూడా I యోహాను 4:4 చూడండి) బాప్టిజం వద్ద, దేవుని అత్మను పునరుజ్జీవింపజేయడానికి (జీవింపజేయడానికి) మరియు కొత్త జీవితం కోసం మనల్ని శక్తివంతం చేయడానికి ఇవ్వబడుతుంది (6:5-11). (చట్టాలు 2:38 మరియు I కొరింథీయులు 6:19-20 కూడా చూడండి)
3. మన దేవుడు మనలను బాధల నుండి విముక్తి చేస్తాడని ఇప్పుడు మనం పూర్తి నమ్మకంతో ఉండవచ్చు. (8:18-39)
4. మన జీవితాలను దేవునికి అంకితం చేయాలి - ఇది మనపై మొదట దయ చూపిన మన గొప్ప దేవునికి సంతోషాన్నిస్తుంది. (12:1-2)

D. విశ్వాస సంఘం.

1. మన ఆధ్యాత్మిక బహుమతులతో మన తోటి క్రైస్తవులకు, చరికి సేవ చేయాలి. (12:3-8)
2. మనం ఒకరినొకరు ప్రేమించుకోవాలి (12:9-16), మరియు దేవుని కుటుంబానికి చెందని వారిని. (12:17-21)
3. మేము మంచి పౌరసత్వాన్ని మోడల్ చేయాలి. (13:1-14)
4. మనం ఒకరితో ఒకరు ఐక్యంగా జీవించాలి. (14:1-15:7)
  - a. నిజమైన ఐక్యత క్రీస్తు శరీరంలోని అనుగుణ్యతపై ఆధారపడి ఉండదు. చర్చనీయాంశాలకు సంబంధించి, సహనం మరియు సహనం ఉండాలి. (14:1-8)
  - b. మనం "శాంతికి మరియు పరస్పర సవరణకు దారితీసే వాటిని చేయడానికి ప్రతి ప్రయత్నం చేయాలి." (14:19)

నేను కొరింథీయన్స్

పరిచయం: కొరింథులోని క్రైస్తవులకు పాల్ వ్రాసిన మొదటి లేఖ మన వద్ద ఉన్న పౌలు యొక్క అన్ని లేఖలలో చాలా వైవిధ్యమైనది. తొలి క్రైస్తవుల సమావేశ స్థలాల నుండి పైకప్పును తీసివేసి లోపలికి చూడడానికి పౌలు లేఖలు మనకు సహాయపడతాయని ఎవరో చెప్పారు. పౌలు నుండి మనకు లభించిన మరే ఇతర ఉత్తరం మొదటి కొరింథీయుల కంటే ఎక్కువ లేదా మెరుగ్గా లేదు.

రచయిత: పాల్, అపొస్తలుడు. (1:1; 16:21)

వ్రాసే స్థలం: ఎఫెసస్, పాల్ యొక్క మూడు సంవత్సరాల ముగింపులో అక్కడ నివాసం. (చట్టాలు 20:31; I కొరింథీయులు 16:5-8)

వ్రాసే సమయం: దాదాపు 56 క్రీ.శ. యూదుల పెంతెకొస్తు పండుగకు కొంతకాలం ముందు. (16:8)

I. నేపథ్య సమాచారం.

A. కొరింత్ నగరం

1. కొరింత్ ఇస్ట్రస్ ఆఫ్ గ్రీస్ (బైబిల్లో అచయా)లో ఉంది. అయోనియన్ సముద్రం మరియు ఏజియన్ సముద్రం మధ్య, మధ్యధరా సముద్రం పైన. తూర్పున 50 మైళ్ల దూరంలో ఏథెన్స్ నగరం ఉంది.
2. పౌలు కాలపు కొరింథు సాపేక్షంగా కొత్తది. పాత కొరింత్ (ఇది పెలోపోనెసియన్ యుద్ధ రోజుల్లో ప్రసిద్ధి చెందింది మరియు శక్తివంతమైనది) 146 BCలో రోమన్లు కాలార్లు. ఇది దేవతలకు అంకితమైన నగరం కాబట్టి, నగరాన్ని పునర్నిర్మించడానికి వంద సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి. 46 BCలో, జూలియస్ సీజర్ నగరాన్ని పునర్నిర్మించాడు మరియు దానికి జూలియా కొరింథస్ అని పేరు పెట్టాడు. త్వరలోనే ఇది చాలా ముఖ్యమైన వాణిజ్య కేంద్రంగా మారింది.
3. 400,000 జనాభాతో మరియు మధ్యధరా ప్రపంచంలో ప్రముఖ వాణిజ్య కేంద్రంగా ఉంది, ఇది అన్ని రకాల దుర్మార్గాలకు చోటు. మతం పేరుతో వ్యభిచారానికి అంకితమైన 1,000 మంది పూజారులకు ఆతిథ్యం ఇచ్చిన వీనస్ (ఆఫ్రొడైట్) ఆలయంలో దాని అనైతికతకు ఉదాహరణ కనుగొనబడింది.
4. నగరం ఏథెన్స్ నగరానికి దగ్గరగా ఉండటం బహుశా మేధోవాద సమస్యను జోడించింది.
5. లేఖనంలో పేర్కొన్నట్లుగా, అటువంటి వాతావరణం చర్చిపై ప్రభావం చూపింది. అటువంటి నగరంలో ఒక చర్చి ఉనికిలో ఉండటం ఆశ్చర్యంగా ఉంది!
6. ప్రపంచవ్యాప్త మిషన్లకు కొరింత్ గొప్ప సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంది. అయినప్పటికీ, పౌలు కొరింథులో

ప్రవేశించినప్పుడు, అతను "బలహీనతతో మరియు భయంతో మరియు చాలా వణుకుతో" ప్రవేశించాడు. (1 కొరింథీయులు 2:3)

B. కొరింత్ వద్ద చర్చి

1. పాల్ తన రెండవ మిషనరీ ప్రయాణంలో ఈ చర్చిని స్థాపించాడు. ఇది అపొస్తలుల కార్యములు 18:1-18లో లూకాచే నమోదు చేయబడింది.
2. నగరంలో కనిపించే అవినీతి వాతావరణం వల్ల చర్చి ప్రతికూలంగా ప్రభావితమైందని మనం లేఖనం చదవడం ద్వారా తెలుసుకున్నాము.
  - a. గర్వం చర్చిలో విభజన మరియు అసెంబ్లీలో అంతరాయం కలిగించింది. (1:4-11)
  - బి. అనైతికత మరియు అనాగరికత చర్చిలోకి ప్రవేశించాయి, అది చెడ్డ పేరు తెచ్చింది. (5)
  - సి. సహోదరులు తమ వ్యక్తిగత సమస్యలను తమలో తాము పరిష్కరించుకోవడానికి బదులు అన్యమత న్యాయస్థానాల ముందు ఒకరికొకరు చెప్పుకుంటున్నారు. (6)
3. చర్చి ఇతర సమస్యలు మరియు సమాధానం ఇవ్వాలైన ప్రశ్నలతో చుట్టుముట్టింది.
  - a. వివాహం గురించి ప్రశ్నలు. (7)
  - బి. విగ్రహాలకు అర్పించే మాంసాల గురించి ప్రశ్నలు. (8-10)
  - సి. స్త్రీలు తమ తలలు కప్పుకొని ప్రార్థనలు చేయడం మరియు ప్రవచించడం గురించి ప్రశ్నలు. (11)
  - డి. ఆధ్యాత్మిక బహుమతుల ఉపయోగం గురించి ప్రశ్నలు. (12-14)
  - ఇ. చనిపోయినవారి నుండి పునరుజ్జీవం గురించి ప్రశ్నలు. (15)
  - f. జెరూసలేంలోని సెయింట్స్ కోసం సేకరణ గురించి ప్రశ్నలు. (16)

C. లేఖ యొక్క ఉద్దేశ్యం

1. కొరింథులోని సమస్యలకు సంబంధించిన దుర్వార్త ఎఫెసులోని పౌలుకు చేరింది. ఈ వార్త కనీసం రెండు మూలాల నుండి వచ్చినట్లు కనిపిస్తోంది:
  - a. క్లో యొక్క గృహం. (1:11)
  - బి. పాల్ కు లేఖ పంపారు. (7:1; 16:17)
2. కాబట్టి, ఈ నివేదికలకు సమాధానంగా, పాల్ లేఖ రాశాడు
  - a. పాపపు అలవాట్లను సరిదిద్దడానికి.
  - బి. తప్పుడు సిద్ధాంతాన్ని తిరస్కరించడానికి,
  - సి. ఐక్యత స్ఫూర్తితో చర్చిని తిరిగి పిలవడానికి.

II. లేఖ యొక్క ప్రధాన సందేశం:

“సహోదరులారా, మీరందరూ ఒకే మాట మాట్లాడుదామని, మీ మధ్య ఎలాంటి విభేదాలు లేవని, మీరు ఒకే మనస్సుతో మరియు ఒకే మనస్సుతో సంపూర్ణంగా కలిసి ఉండాలని మన ప్రభువైన యేసుక్రీస్తు పేరుతో నేను మిమ్మల్ని వేడుకుంటున్నాను. తీర్పు.” (1:10)

III. లేఖ యొక్క రూపురేఖలు

ఎ. పరిచయం: గ్రీటింగ్ మరియు థాంక్స్ గివింగ్ (1:1-9)

బి. లెటర్ బాడీ (1:10—16:4)

1. కొరింథియన్ చర్చి గురించి మౌఖిక నివేదికలకు పాల్ ప్రతిస్పందించాడు. (1:10—6:20)
  - a. చర్చిలో విభాగాలు. (1:10—4:12)
    - [1] సమస్య: ప్రత్యర్థి వర్గాలు. (1:10-17)
    - [2] సువార్త యొక్క అవసరమైన కేంద్రంగా శిలువ. (1:18—2:5)
    - [3] క్రైస్తవ జ్ఞానం అవసరమైన వృద్ధి. (2:6—3:23)
      - i. ఆధ్యాత్మిక వ్యక్తులు వర్సెస్ సహజ వ్యక్తులు. (2:6-16)
      - ii. ఆధ్యాత్మిక క్రైస్తవులు vs. కార్నల్ క్రైస్తవులు. (3:1-23)
    - [4] అపొస్తలుల పట్ల సరైన వైఖరి. (4:1-21)
  - బి. అక్రమ సంబంధం కేసు. (5:1-13)
  - సి. విశ్వాసుల మధ్య వ్యాజ్యాలు. (6:1-11)

డి. సాధారణంగా లైంగిక అనైతికత యొక్క తీవ్రత. (6:12-20)

2. కొరింథీయుల నుండి వచ్చిన లేఖకు పౌలు ప్రతిస్పందించాడు. (7:1-16:4)

a. వివాహానికి సంబంధించిన (7:1-40)

[1] ప్రస్తుతం లేదా గతంలో వివాహం చేసుకున్న వారికి. (7:1-16)

[2] సున్నీ మరియు బానిసత్వంతో సారూప్యతలు. (7:17-24)

[3] వివాహం చేసుకోని లేదా వివాహం గురించి ఆలోచించని వారికి. (7:25-40)

బి. విగ్రహాలకు అర్పించే ఆహారం గురించి. (8:1—11:1)

[1] సమస్యకు పరిచయం మరియు పరిష్కారం: ప్రేమతో జ్ఞానాన్ని నిగ్రహించడం. (8:1-13)

[2] రెండవ దరఖాస్తు: మంత్రితవ్య శాఖ కోసం డబ్బు. (9:1-18)

[3] అంతర్లీన ఉద్దేశ్యం: వీలైనన్ని ఎక్కువ ఆదా చేయడం. (9:19-27)

[4] లైసెన్స్ ప్రమాదానికి ఉదాహరణలు: ఇజ్రాయెల్ యొక్క విగ్రహారాధన మరియు కొరింథీలోని విగ్రహ విందులు. (10:1-22)

[5] సారాంశం: స్వేచ్ఛ మరియు నిగ్రహాన్ని సమతుల్యం చేయడం. (10:23-11:1)

సి. ఆరాధన గురించి. (11:2—14:40)

[1] శిరోచ్ఛారణలు. (11:2-16)

[2] లార్డ్స్ సప్పర్. (11:17-34)

[3] ఆధ్యాత్మిక బహుమతులు. (12:1—14:40)

i. ఏకత్వంలో వైవిధ్యం (12:1-31a)

ii. ప్రేమ యొక్క ప్రాధాన్యత. (12:31b—13:13)

iii. జోస్యం మరియు భాషలు: తెలివితేటలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వండి. (14:1-25)

iv. జోస్యం మరియు భాషలు: క్రమాన్ని ఇష్టపడండి. (14:26-40)

డి. పునరుత్థానం గురించి (15:1-58)

[1] పునరుత్థానం యొక్క నిశ్చయత. (15:1-34)

[2] పునరుత్థానం యొక్క స్వభావం. (15:35-58)

ఇ. జెరూసలేం సేకరణ గురించి. (16:1-4)

C. ముగింపు: ప్రయాణ ప్రణాళికలు మరియు చివరి శుభాకాంక్షలు. (16:5-24)

1. పాల్ మరియు అతని సహోద్యోగుల ప్రయాణ ప్రణాళికలు. (16:5-12)

2. అధికారిక ముగింపు. (16:13-24)

IV. లేఖలోని కొన్ని ముఖ్యాంశాలు

A. క్రైస్తవ మతం హీతేన్ సంస్కృతిలో పని చేస్తుంది

1. చర్చి యేసుక్రీస్తులో పవిత్రమైనది (పవిత్రమైనది లేదా పాపం నుండి విముక్తమైనది) మరియు పవిత్రమైనదిగా పిలువబడుతుంది. (1:2)

2. చర్చి వ్యతిరేక సంస్కృతిగా ఉంది. అదే సమయంలో, క్రైస్తవులు పరిసర సంస్కృతి యొక్క కోల్పోయిన ఆత్మలను ప్రభావితం చేయడానికి ప్రయత్నించాలి. (5:9-11; I పీటర్ 2:9-15 కూడా చూడండి)

బి. క్రైస్తవుల మధ్య ఐక్యత మరియు శాంతి

1. క్రీస్తులోని కొత్త జీవితం సహోదరుల మధ్య ఐక్యత మరియు శాంతితో జీవించడానికి ఉద్దేశించబడింది. (I కొరింథీయులు 1 - 4; జాన్ 17:20-21 కూడా చూడండి)

2. బాప్టిజం ఒకరిని క్రీస్తుతో బంధిస్తుంది, బోధకుడికి కాదు. (1:13-17)

3. వాక్యం యొక్క నమ్మకమైన బోధకులు వ్యక్తిగత విధేయతలను ప్రోత్సహించరు. (3:5-9)

4. రోమ్లోని చర్చికి పౌలు సూచించినట్లుగా, దేవుని ప్రజలు ఒకరితో ఒకరు శాంతిని కోరుకోవాలి. (రోమ్ములు 14:19) ఈ ఐక్యత అనేది "వివాదాస్పద విషయాలలో" ఖచ్చితమైన అభిప్రాయం లేదా ప్రాధాన్యతలపై ఆధారపడి ఉండదు. (రోమ్ములు 14:1-8)

5. సోదరుల మధ్య నేరం జరిగినప్పుడు, ప్రభువు చిత్తానుసారం సయోధ్యను వెతకాలి. (I కొరింథీయులు 6:1-8; మత్తయి 18:15-17 కూడా చూడండి)

C. వివాహం యొక్క పవిత్రత

1. క్రైస్తవ వివాహం భార్యాభర్తల మధ్య పరస్పర భక్తిని కోరుతుంది. (7:3-5)
2. ఇతర ప్రేరేపిత రచయితలకు అనుగుణంగా పాల్ వివాహాన్ని బలపరిచే ఆధ్యాత్మిక మార్గాల గురించి సానుకూలంగా మరియు విడాకుల పట్ల దేవుని ద్వేషం గురించి ప్రతికూలంగా బోధించాడు.

D. క్రీస్తు శరీరం

1. ఆధ్యాత్మిక బహుమతుల ఆశీర్వాదం మరియు సమస్యలు. (12:14)
2. ప్రేమ, అత్యంత అద్భుతమైన మార్గం. (13:1-8; 13)

II కొరింథీయన్స్

పరిచయం: మేము II కొరింథీయన్స్ అని పిలిచే పుస్తకం కొత్త నిబంధనలోని అత్యంత శక్తివంతమైన మరియు భావోద్వేగ లేఖలలో ఒకటి. పాల్ యొక్క మునుపటి దిద్దుబాటు మరియు సూచనల లేఖ (I కొరింథీయులు) తర్వాత, అపొస్తలుడికి వ్యతిరేకంగా కొంత వ్యతిరేకత పెరిగింది. ఈ వ్యతిరేకతలో కొన్ని పాల్ యొక్క మందలింపుకు ప్రతిస్పందనగా ఉంటాయి; పౌలు అపొస్తలుడు కాదని కొరింథు క్రైస్తవులను ఒప్పించడానికి ప్రయత్నించిన యూదు క్రైస్తవులను సందర్శించడం వల్ల చాలా ఎక్కువ వచ్చింది. బదులుగా, వారు అపొస్తలులమని పేర్కొన్నారు, సిఫారసు లేఖలను కూడా తీసుకువెళ్లారు. (II కొరింథీయులు 3:1; 11:5, 13) ఈ తప్పుడు బోధకులు కొరింథులో అనుచరులను గెలుచుకున్నారు (II కొరింథీయులు 11:20-23) మరియు పౌలు అధికారాన్ని మరియు అతనిపై చర్చి విశ్వాసాన్ని బలహీనపరిచారు. (II కొరింథీయులు 10:1-12)

పైన పేర్కొన్న కారణంగా, II కొరింథీయన్స్ అనేది చాలా వ్యక్తిగత లేఖ, దీనిలో పాల్ దైర్యంగా తన పిలుపు మరియు పరిచర్యను సమర్థించాడు.

పేరు- కొరింత్లోని చర్చిలో మొదట లేఖను స్వీకరించే వ్యక్తుల కోసం ఈ పుస్తకం పేరు పెట్టబడింది.

రచయిత—అపొస్తలుడైన పౌలు రచయిత, ఆయన పరిచయంలో తిమోతీని కూడా చేర్చాడు.

ప్రయోజనం- యేసుక్రీస్తు అపొస్తలునిగా తన అధికారాన్ని బలపరచుకోవడానికి పాల్ II కొరింథీయులకు వ్రాసాడు.

1. చర్చి యొక్క ఆరోగ్యాన్ని కాపాడటానికి ఇది అతనికి ఖచ్చితంగా అవసరం.
2. తన పట్ల సానుకూల స్పందన వచ్చినందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ రాశాడు అని మెజారిటీ వ్యక్తం చేసింది.
3. ఇంకా, యూదయలోని పేద పరిశుద్ధులకు ఇవ్వడం గురించి కొరింథీయులకు గుర్తుచేయాలని మరియు నివేదించే వ్యక్తి పట్ల సరైన వైఖరి గురించి వారికి బోధించాలని పౌలు భావించాడు.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

A. పాల్ మొదటిసారిగా AD 50లో ఏథెన్స్ నుండి కొరింథుకు వచ్చాడు.

1. అకులా మరియు ప్రిస్కిల్లాతో ఉంటూనే, పౌలు తనకుతాను పోషించుకోవడానికి డేరా మేకర్ గా పనిచేశాడు.
2. పద్దెనిమిది నెలల పాటు అతని బోధ మరియు బోధన అనేక మార్పిడులకు దారితీసింది.

బి. కొరింథు నుండి పౌలు ఎఫెసుకు వెళ్లి అక్కడ మూడు సంవత్సరాలు ఉన్నాడు. (cf. చట్టాలు 19)

1. ఎఫెసులో ఉన్నప్పుడు, చర్చిలో అనైతికత గురించి పౌలు కొరింథుకు ఒక లేఖ రాశాడు. (I కొరింథీయులు 5:9)
2. AD 55 ప్రారంభంలో, మనం ఇప్పుడు నేను కొరింథీయులు అని పిలుస్తున్న ఉత్తరాన్ని పాల్ వ్రాసాడు.

C. ఈ లేఖ ఆశించిన ప్రభావాన్ని చూపలేదని మరియు తప్పుడు అపొస్తలులు సన్నివేశంలో ఉన్నారని తెలుసుకున్న తరువాత, పాల్ కొరింథుకు తిరిగి తొందరగా, కష్టమైన మరియు పెద్దగా విఫలమైన పర్యటన చేసాడు. (2:1; 12:14; 13:1-2)

D. ఎఫెసస్ కు తిరిగి వచ్చినప్పుడు, అతను కొరింథుకు మూడవ ఉత్తరం వ్రాసాడు "చాలా బాధ మరియు హృదయ వేదన మరియు చాలా కన్నీళ్లతో." (గమనిక: మా వద్ద లేని లేఖ.)

E. ఎఫెసస్లో ఇబ్బందిని ఎదుర్కొన్న తర్వాత (cf. చట్టాలు 19:24ff), పాల్ త్రోయస్ మరియు మాసిడోనియాకు బయలుదేరాడు. (2:12-13)

F. టైటస్ పరిస్థితి కొంత మెరుగుపడిందని పాల్ నివేదికను తీసుకువచ్చాడు. (7:5-16)

G. ఆ నేపథ్యంలో, పాల్ తన నాల్గవ లేఖను కొరింథుకు రాశాడు — మనం II కొరింథియన్స్ అని పిలుస్తున్న లేఖ (ca. AD 55).

H. తరువాత పౌలు కొరింథుకు తిరిగి వెళ్ళాడు (క్రీ.శ. 56), మూడు నెలలు ఉండి (చట్టాలు 20:1-3), మరియు బహుశా అక్కడి నుండి రోమన్లకు లేఖ రాశాడు.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

A. II కొరింథియన్స్ అనేది నమ్మకమైన గురువు యొక్క అభ్యర్థన, అతని ఆధ్యాత్మిక పిల్లలు తప్పుగా అతనిపై అపనమ్మకం కలిగించారు. (6:11f)

బి. చంచలత్వం మరియు దేహాభిమానం (1:17), సమాచారాన్ని నిలిపివేయడం (1:13; 3:12f; 4:1f), స్వీయ ప్రశంసలు (3:1; 5:12; 12:19), ఉండటం తన ప్రక్కన (5:13), ప్రజలను సద్వినియోగం చేసుకోవడం (7:2; 12:17f), మరియు క్రీస్తు తన ద్వారా మాట్లాడుతున్నాడా అనే అనుమానంతో కూడా, పాల్ లేఖ అంతటా రక్షణ భంగిమను పొందవలసి వస్తుంది.

1. తనను తాను రక్షించుకునే ప్రక్రియలో, అపొస్తలుడు నిజమైన సువార్త పరిచర్య స్వభావం గురించి చాలా విషయాలు వెల్లడిస్తాడు.
2. "మేము మమ్మల్ని బోధించము, కానీ యేసుక్రీస్తును ప్రభువుగా మరియు మేమే యేసు కొరకు మీ సేవకులమని బోధించుచున్నాము." (4:4)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

A. ఒక అపోస్తోలిక్ మంత్రి తనను తాను వివరిస్తాడు. (1:1—2:13)

1. వందనం (1:1-2)
2. పాల్ తన బాధలో పొందిన ఓదార్పును సూచిస్తూ, ఒక ఆశీర్వాదాన్ని అందజేస్తాడు. (1:3-11)
3. అతను తన వాయిదా వేసిన సందర్భాన సమస్యను వివరిస్తాడు. (1:12—2:4)
4. చర్చి క్రమశిక్షణ తర్వాత పాల్ క్షమాపణను ప్రోత్సహిస్తున్నాడు. (2:5-11)
5. తీతు దొరకనందుకు పౌలు బాధపడ్డాడు. (2:12-13)

బి. ఒక అపోస్తోలిక్ మంత్రి తన మంత్రిత్వ శాఖను వివరిస్తున్నాడు. (2:14—6:10)

1. తాను మోషే కంటే గొప్ప పరిచర్యలో పాలుపంచుకున్నానని ప్రకటించాడు. (2:14—3:18)
2. పౌలు సువార్తను "మట్టి పాత్రలలోని సంపద"తో పోల్చాడు. (4:1-18)
3. ఆయన మన నిత్య నివాసం గురించి మాట్లాడుతున్నాడు. (5:1-10)
4. అతను సయోధ్య మంత్రిత్వ శాఖ గురించి మాట్లాడతాడు.¹⁵(5:11-21)
5. అపొస్తలుడు తన అనేక కష్టాల గురించి మాట్లాడాడు. (6:1-13)

C. అంగీకారం కోసం ఉద్దేశపూరిత అభ్యర్థన. (6:11—7:4)

1. పౌలు తన పిల్లలకు తండ్రిగా వారిని వేడుకున్నాడు. (6:11-13)
2. వారి పవిత్రీకరణ కొరకు ఆయన పిలుపునిచ్చాడు. (6:14 - 7:1)
3. వ్యక్తిగత సయోధ్య కోసం పాల్ ఒక అభ్యర్థన చేశాడు. (7:2-4)

D. టైటస్ రాకతో పాల్ ఓదార్పు మరియు ఆనందం. (7:5-16)

E. పాల్ యూదయలోని పేదలకు వారి సహాయం కోసం పిలుపునిచ్చాడు. (8:1—9:15)

1. అతను మాసిడోనియన్ క్రైస్తవుల దయతో నిండిన దాతృత్వం గురించి మాట్లాడుతున్నాడు. (8:1-5)
2. కొరింథులో అలాంటి ఔదార్యాన్ని ప్రోత్సహించడానికి టైటస్ను నియమించారు. (8:6-24)

3. అపొస్తలుడు ఉదారంగా ఇవ్వడం యొక్క అందం మరియు ఆశీర్వాదం గురించి మాట్లాడాడు. (9:1-15)

F. ఒక అపొస్తోలిక్ మంత్ర తనను తాను సమర్థించుకున్నాడు. (10:1—12:18)

1. పాల్ తన దైర్యాన్ని సమర్థించాడు. (10:1-18)

2. పౌలు తప్పుడు అపొస్తలులపై దాడి చేశాడు. (11:1-15)

3. సువార్త నిమిత్తము తాను పడిన బాధలను గూర్చి మాట్లాడుతాడు. (11:16-33)

4. దేవుని దయ యొక్క సమృద్ధిని మెచ్చుకోవడంలో అతనికి సహాయపడటానికి అతను తన "శరీరంలో ముల్లు"ని భరించడం గురించి మాట్లాడుతున్నాడు. (12:1-10)

G. పాల్ తన మూడవ కొరింథు పర్యటన గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు.

1. తాను చేసినదంతా కొరింథీయుల పట్ల శ్రద్ధతో చేసినదని అతను వివరించాడు. (12:11-21)

2. పాల్ దీనితో ముగించాడు:

a. చివరి హెచ్చరికలు. (13:1-10)

b. చివరి శుభాకాంక్షలు. (13:11-13)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

ఎ. కొరింథుకు "కోల్పోయిన" అక్షరాలు.

1. కొరింథీయులకు పౌలు పంపిన కొన్ని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు మా వద్ద లేవని ఈ పాఠంలో ముందుగా చెప్పబడింది. (cf. I కొరింథీయులు 5:9; II కొరింథీయులు 2:3-4)

2. పాత నిబంధనలో మనకు తెలియని సాహిత్య రచనలు ఉన్నాయి.

3. మతిస్థిమితం లేని కొద్దిమందికి సమస్యాత్మకమైనప్పటికీ, మోక్షం మరియు దైవిక మార్గదర్శకత్వం కోసం మనకు అవసరమైన ప్రేరేపిత సాహిత్యాన్ని భద్రపరచడంలో ప్రభువు యొక్క ప్రోవిడెన్స్ పై మేము నమ్మకంగా విశ్వసిస్తాము.

4. నిష్కపటంగా చెప్పాలంటే, మనం కలిగి ఉన్న పదార్థానికి రోజువారీ విధేయతపై నిర్లక్ష్యం చేసినంత మాత్రాన మన వద్ద లేని ఏ పదార్థంపైనా మన శ్రద్ధ ఉండకూడదు.

బి. ది గ్రేస్ ఆఫ్ గివింగ్.

1. కొరింథుకు రెండు కానానికల్ ఎపిస్టల్స్ లో. (I కొరింథీయులు 16:1-4); II కొరింథీయులు 8:1—9:15), పాల్ తాను జెరుసలేం కోసం సిద్ధం చేస్తున్న సేకరణను సూచిస్తున్నాడు.

2. అతను తన మూడవ మిషనరీ ప్రయాణం ముగింపులో ఆ నిధులను అందించాడు. (చూడండి. చట్టాలు 24:17)

3. II కొరింథీయులకు 9లో, పౌలు ఇవ్వడం యొక్క కృప యొక్క అందం గురించి మనకు బోధించాడు:

a. సూత్రం. (v.6)

b. విధానం. (v.7)

[1] అతను తన హృదయంలో ఏమి నిర్ణయించుకున్నాడు. అంటే సరైన వైఖరితో ఇవ్వండి.

[2] అయిష్టంగా కాదు అంటే ఉత్సాహంగా.

[3] ఒత్తిడిలో కాదు అంటే స్వచ్ఛందంగా.

[4] "ఉల్లాసంగా ఇచ్చేవారిని దేవుడు ప్రేమిస్తాడు" అంటే దేవుడు ఉల్లాసంగా ఇచ్చేవాడు.

సి. వాగ్దానం. (vs.8-11)

C. ట్రయల్స్ యొక్క ముఖ్యమైన ఉనికి.

1. పాల్ జీవితం విచిత్రమైన పరీక్షలు మరియు కష్టాల శ్రేణి. (II కొరింథీయులు 11:24-29)

a. వీటిపైన, కొరింథు మరియు గలతీయలో అతను ఎదుర్కోవడం ప్రారంభించిన వ్యతిరేకత అతని బాధలను మరింత పెంచింది.

b. నమ్మకశక్యం కాని విధంగా, పైన పేర్కొన్న వాటితో పాటు, దేవుడు తొలగించని "శరీరంలో ముల్లు" పాల్ కు ఉంది. (II కొరింథీయులు 12:7-10)

[1] శరీరంలోని ముల్లు గలతీయులు 4:13-14లో అపొస్తలుడు పేర్కొన్న ఒక వ్యాధి కావచ్చు.

[2] మరికొందరు గలతీయులు 4:15 పాల్ కు పెద్ద కంటి వ్యాధి ఉందని అర్థం. (cf. గలతీయులు 6:11)

[3] స్పష్టంగా చెప్పాలంటే, "ముల్లు" అంటే ఏమిటో మాకు తెలియదు.

2. కృతజ్ఞతగా పాల్ ఈ సమస్యలను విశ్వాస దృక్పథం ద్వారా చూశాడు మరియు పరిష్కరించాడు.
  - a. అతని "ముల్లు" తనను నిజంగా దేవుని దయ మరియు సమృద్ధిపై ఆధారపడేలా చేసిందని అతను గ్రహించాడు. (12:9-10; 11:30)
  - బి. జేమ్స్ 1:2-4లో జేమ్స్ మాట్లాడిన వాస్తవాన్ని పాల్ జీవించాడు.
3. పౌలు ఉదాహరణ మనందరికీ ప్రోత్సాహం మరియు సవాలు.

గలతీయులు

పరిచయం: గలతీయుల పుస్తకంలో క్రీస్తు సువార్త యొక్క బలమైన రక్షణ ఉంది, దీనిలో మనకు పాపం మరియు చట్టం నుండి స్వేచ్ఛ ఉంది. రోమన్ చర్చి యొక్క అణచివేత పని వ్యవస్థను పురుషులు సవాలు చేయడంతో ఈ లేఖనం సంస్కరణ ఉద్యమంలో ప్రభావం చూపింది. గలతీయులను తరచుగా "ది మాగ్నా చార్టా ఆఫ్ క్రీస్టియన్ లిబర్టీ" అని పిలుస్తారు.

పేరు: ఎపిస్టల్ ను మొదట స్వీకరించిన చర్చికి పేరు పెట్టారు. (అంటే - గలతీయా)

రచయిత: పాల్, అపొస్తలుడు. (1:1; 5:2)

II. లేఖనం యొక్క నేపథ్యం.

ఎ. అతని మొదటి మిషనరీ ప్రయాణంలో (క్రీ.శ. 46-48), పాల్ మరియు బర్నబాస్ రోమన్ ప్రావిన్స్ గలతీయాలో (చట్టాలు 13:14-14:23) అనేక చర్చిలను స్థాపించే అవకాశాన్ని పొందారు. అతని రెండవ పర్యటనలో, పాల్ మరియు సీలాస్ మళ్ళీ వారిని సందర్శించారు. (చట్టాలు 16:1-5)

B. అయితే, కొంత కాలం తర్వాత, కొంతమంది యూదు క్రైస్తవులు లోపలికి వచ్చి, అన్యజనులైన క్రైస్తవులు సున్నతి పొందాలని మరియు మోషే ధర్మశాస్త్రాన్ని పాటించాలని బోధించడం మొదలుపెట్టారు (సిరియాలోని ఆంటీయోక్ లో జరిగినట్లుగా, cf. చట్టాలు 15:1f). ఈ "జుడాయిజింగ్ ఉపాధ్యాయులు" గలతీయులను ఒప్పించడానికి చాలా కష్టపడ్డారు:

1. పౌలు చట్టబద్ధమైన అపొస్తలుడు కాదు.
2. సువార్త మరియు పనుల పనితీరు ద్వారా మోక్షం వస్తుంది.
3. పాల్ సువార్త బోధించడం విశృంఖల జీవనానికి దారి తీస్తుంది.

సి. ఆ విధంగా, పాల్ ఈ వృత్తాకార లేఖను "గలతీయ చర్చిలకు" వ్రాసాడు. (గలతీయులు 1:2)

III. వ్రాసిన సమయం మరియు ప్రదేశం.

గలతీయా చర్చిలు ఆసియా మైనర్ (జాతి గలాటియా) యొక్క ఉత్తర మధ్య భాగంలో ఉన్నాయా లేదా దక్షిణ-మధ్య భాగంలో (రోమన్ ప్రావిన్స్ గలాటియా) ఉన్నాయా అనే దానిపై ఒకరి దృక్పథం ద్వారా గలతీయుల డేటింగ్ ప్రభావితమవుతుంది.

1. "నార్త్ గలాటియా థియరీ" చర్చిలు ఉత్తరాన ఉన్నాయని మరియు పాల్ తన మూడవ మిషనరీ ప్రయాణం ప్రారంభం వరకు అక్కడ లేడని పేర్కొంది. (52-57 AD cf. చట్టాలు 18:23) దీని అర్థం పౌలు తన లేఖను ఆ ప్రయాణం ముగిసే సమయానికి లేదా ఆ తర్వాత (అంటే, 57-58 AD లేదా తరువాత) రాశాడని అర్థం.
2. "సౌత్ గలాటియా సిద్ధాంతం" గలాటియా చర్చిలను పాల్ యొక్క మొదటి ప్రయాణంలో స్థాపించబడినవిగా గుర్తిస్తుంది, అంటే పిసిడియా, ఇకోనియమ్, లిస్ట్రా మరియు డెర్రే వంటి ఆంటీయోకియా. (cf. చట్టాలు 13:14-14:23) గలతీయులు 2:1-10లో వివరించిన సమావేశం చట్టాలు 15:1-29లో సంబంధించిన "జెరూసలేం కాన్ఫరెన్స్" సమయంలో జరిగిందని ఈ సిద్ధాంతానికి మద్దతు ఇస్తుంది. ఈ వీక్షణ వ్రాసే స్థలం మరియు సమయానికి అనేక అవకాశాలను తెరుస్తుంది:
  - a. కొరింథు, చట్టాలు 18:1-17 కాలంలో.
  - బి. ఆంటీయోక్, చట్టాలు 18:22 కాలంలో.
  - సి. ఎఫెసస్, చట్టాలు 19:1-41 కాలంలో.
  - డి. చట్టాలు 20:1-3 కాలంలోని మాసిడోనియా లేదా అకాయా.

IV. ఉపదేశం యొక్క ఉద్దేశ్యం.

ఎ. అన్యజనులు సున్నతి పొందాలని మరియు మోషే ధర్మశాస్త్రాన్ని పాటించాలని బోధించడం ద్వారా గలతీయలోని చర్చిలు "క్రీస్తు సువార్తను వక్రీకరించే" వారిచే ప్రభావితమయ్యాయి (గలతీయులు 1:6-7; 3:1). (cf. చట్టాలు 15:1f)

B. పాల్ ఈ సిద్ధాంతం దానిని అంగీకరించిన ఆత్మల మోక్షానికి హాని కలిగిస్తుందని గుర్తించాడు (గలతీ 5:4). కాబట్టి అతను క్రీస్తుపై విశ్వాసం ద్వారా సమర్థించబడే సువార్తను ధృవీకరించడానికి మరియు రక్షించడానికి గలతీయన్ చర్చిలకు తన లేఖను వ్రాస్తాడు.

సి. నిజమైన సువార్త యొక్క శత్రువులు క్రీస్తు అపొస్తలునిగా పౌలు అధికారాన్ని అణగదొక్కడం ద్వారా వారి కేసుకు మద్దతు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తున్నందున, అతను నిజంగా అపొస్తలుడని ధృవీకరించడం అవసరం "మనుష్యుల నుండి లేదా మనిషి ద్వారా కాదు, యేసు క్రీస్తు మరియు దేవుని ద్వారా. తండ్రి." (1:1)

II. లేఖ యొక్క ప్రధాన సందేశం:

"స్వాతంత్ర్యం కోసమే క్రీస్తు మనలను విడిపించాడు. కాబట్టి దృఢంగా నిలబడండి మరియు మిమ్మల్ని మీరు మళ్లీ బానిసత్వపు కాడిలో చిక్కుకోవద్దు." (5:1)

III. లేఖ యొక్క నేపథ్య రూపురేఖలు.

ఎ. పరిచయం (1:1-10)

1. వందనం (1:1-5)
2. లేఖకు కారణం (1:6-10)

B. పాల్ తన అపొస్తల్‌షిప్‌కి రక్షణ (1:11—2:21)

1. అతని సువార్త యొక్క దైవిక మూలం. (1:11-17)
  - a. థీసిస్: అతని సువార్త నేరుగా దేవుని నుండి పొందింది. (1:11-12)
  - బి. అతని క్రైస్తవ పూర్వ సంవత్సరాలు మరియు మార్పిడి. (1:13-17)
2. ఇతర అపొస్తలులతో అతని సంబంధం. (1:18—2:21)
  - a. పీటర్ తో అతని మొదటి సందర్శన మరియు క్రీస్టియన్ గా ప్రారంభ సంవత్సరాల్లో. (1:18-24)
  - బి. జెరూసలేం వద్ద కౌన్సిల్. (2:1-5)
  - సి. జేమ్స్, సెఫాస్ మరియు జాన్ ద్వారా అతని అనుమతి. (2:6-10)
  - డి. ఆంటియోకోలో పీటర్ ని అతని మందలింపు. (2:11-21)
    - [1] పీటర్ యొక్క కపటత్వం. (2:11-13)
    - [2] పీటర్ తో ఆయన ప్రసంగం, క్రీస్తుపై విశ్వాసం ద్వారా మనం ఎలా సమర్థించబడ్డాము. (2:14-21)

సి. పాల్ విశ్వాసం ద్వారా నీతిమంతుల సువార్తను సమర్థించడం (3:1—4:31)

1. వ్యక్తిగత వాదన: (3:1-5)
  - a. వారు ఆత్మను ఎలా పొందారు. (3:1-5)
  - బి. ఎవరి నుండి వారు ఆత్మను పొందారు. (3:5)
2. లేఖనాధార వాదన: (3:6-25)
  - a. అబ్రహం ఉదాహరణ. (3:6-9)
  - బి. చట్టం యొక్క శాపం. (3:10-14)
  - సి. చట్టంపై వాగ్దానానికి ప్రాధాన్యత. (3:15-18)
  - డి. చట్టం యొక్క ఉద్దేశ్యం. (3:19-25)
3. ఆచరణాత్మక వాదన: (3:26—4:7)
  - a. క్రీస్తులో వారు దేవుని పిల్లలుగా, అబ్రాహాము సంతానంగా మరియు వాగ్దానానికి వారసులుగా ఒక్కటే. (3:26-29)
  - బి. చట్టం నుండి విమోచించబడి, కుమారులుగా స్వీకరించబడిన వారు ఇకపై బానిసలు కాదు, వారసులు. (4:1-7)
4. సెంటిమెంట్ వాదన: (4:8-20)
  - a. వారు తిరిగి బానిసత్వంలోకి వస్తారనే భయం అతనిలో ఉంది. (4:8-11)
  - బి. అతనితో వారి గత మరియు ప్రస్తుత సంబంధాలు. (4:12-20)

5. ఉపమాన వాదన: (4:21-31)

a. చట్టానికి లోబడి ఉండాలని కోరుకునే వారికి ఒక ఉపమానం. (4:21-24a)

బి. రెండు ఒడంబడికలకు ప్రతీక; ఒకటి బానిసత్వానికి జన్మనిచ్చే సీనాయి పర్వతం నుండి, మరియు మరొకటి విడిపించే పైన ఉన్న జెరూసలేం నుండి. (4:24b-31)

D. సువార్త స్వేచ్ఛలో స్థిరంగా నిలబడాలనే పిలుపు: (5:1-6:10)

1. సున్నీ అవసరాన్ని మినహాయించే స్వేచ్ఛ. (5:1-6)

a. బంధన కాడితో మళ్ళీ చిక్కుకోవద్దు. (5:1)

బి. Circumcision ఏమీ అర్థం; నుండి పడిపోవడానికి ఇది అవసరం దయ. (5:2-4)

సి. విశ్వాసం పనిచేస్తూ నీతి నిరీక్షణ కోసం మనం వేచి ఉండాలి ప్రేమ ద్వారా. (5:5-6)

2. చట్టాన్ని నెరవేర్చే స్వేచ్ఛ: (5:7-15)

a. చట్టానికి కట్టుబడి ఉండే వారి పట్ల జాగ్రత్త వహించండి. (5:7-12)

బి. ప్రేమతో ఒకరికొకరు సేవ చేసుకునేందుకు మీ స్వేచ్ఛను అవకాశంగా ఉపయోగించుకోండి మరియు మీరు చట్టాన్ని నెరవేరుస్తారు. (5:13b, 15)

సి. అయితే మీరు ఒకరినొకరు తినే మాంసానికి దానిని అవకాశంగా ఉపయోగించుకోకుండా జాగ్రత్తపడండి.

3. ఆత్మచేత నడిపించబడే స్వేచ్ఛ. (5:16-26)

a. లైసెన్స్ కోసం లిబర్టీ ఒక సాకు కాదు. (5:16-18)

బి. శరీర క్రియలు ఆత్మ ఫలాలతో విభేదిస్తాయి.¹⁶(5:19-23)

సి. క్రీస్తుకు చెందిన వారు శరీరాన్ని సిలువ వేసి లోపలికి వెళ్తున్నారు ఆత్మ. (5:24-26)

4. బాధ్యతతో కూడిన స్వేచ్ఛ. (6:1-10)

a. భారంగా ఉన్నవారికి సహాయం చేయడం. (6:1-5)

బి. అందరికీ మంచి చేయడం, తద్వారా ఆత్మకు విత్తడం. (6:6-10)

E. ముగింపు (6:11-18)

1. సున్నీ కట్టుకునే వారికి చివరి చీవాట్లు. (6:11-13)

2. క్రీస్తు శిలువపై పాల్ విశ్వాసం. (6:14-17)

3. ఆశీర్వాదం. (6:18)

ఎఫెసీయన్స్

పరిచయం: కొరింథులోని వివాదాలు మరియు గలతీయులకు పౌలు వ్రాసిన మండుతున్న లేఖను చదివిన తర్వాత, ఎఫెసీయులకు వ్రాసిన లేఖ చాలా నిరపాయమైనదిగా మరియు ప్రశాంతంగా కనిపిస్తుంది. పాల్ యొక్క అనేక లేఖల వలె కాకుండా, ఈ లేఖనం సమస్య ఆధారితమైనది కాదు. మందలించడం కాదు వెలిగించడం దీని ఉద్దేశం. పాల్ క్రీస్తు మరియు అతని చర్చి మధ్య సంబంధం గురించి గొప్ప సిద్ధాంత ప్రకటనను ఆవిష్కరించాడు.

పేరు— లేఖనము మొదట దానిని స్వీకరించిన చర్చికి పేరు పెట్టబడింది. (అంటే - ఎఫెసస్)

రచయిత- పాల్ (ఎఫెసీయులు 1:1)

ప్రయోజనం- క్రీస్తు శరీరమైన చర్చిలో భాగమైన వారి అధికారాలు మరియు బాధ్యతల గురించి ఆసియా మైనర్ క్రైస్తవులకు సూచించడానికి పాల్ లేఖ రాశాడు.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

ఎ. ఎఫెసస్ నగరం.

1. ఎఫెసస్ ఆసియా మైనర్లో ఉంది, అక్కడ కేఫర్ నది ఏజియన్ సముద్రంలోకి ప్రవేశించింది.

2. ఇది వాణిజ్య ప్రధాన కేంద్రంగా ఉండేది.
  - a. ఎఫెసస్ పురాతన ప్రపంచంలోని గొప్ప ఓడరేవులలో ఒకటిగా పనిచేసింది.
  - బి. అదనంగా, మూడు గొప్ప రహదారులు ఎఫెసస్లో కలుసుకున్నాయి.
3. నగరం కూడా గొప్ప రాజకీయ ప్రాముఖ్యతను కలిగి ఉంది.
  - a. ఇది రోమన్ "స్వేచ్ఛా నగరం", అంటే ఆక్రమణ దళాలు అక్కడ ఉండవు.
  - బి. నగరం వాస్తవంగా స్వీయ-పరిపాలన కలిగి ఉంది మరియు "ఆసియా యొక్క సుప్రీం మెట్రోపాలిస్" అని పిలువబడింది.
  - సి. ఎఫెసస్ కూడా ఒక "అసైజ్ పట్టణం", అంటే గవర్నర్ కు సూచించబడిన ముఖ్యమైన చట్టపరమైన కేసులు అక్కడ విచారణ చేయబడతాయి.
4. మతానికి కేంద్రం, ఎఫెసస్ పురాతన ప్రపంచంలోని ఏడు వింతలలో ఒకటైన ఆర్థెమిస్ (డయానా)కి పురాతన ఆలయాన్ని కలిగి ఉంది.

B. ఎఫెసస్ వద్ద చర్చి.

1. పాల్, అక్విలా మరియు ప్రిస్కిల్లా కొరింత్ నుండి పాలస్తీనాకు వెళ్ళే మార్గంలో ఆగిపోయినప్పుడు (సుమారు AD 53-54), మరియు పాల్ యూదులతో యూదులతో చర్చిస్తున్నప్పుడు (చట్టాలు 18:18-21), ఎఫెసస్లో చర్చి ప్రారంభమైంది.
2. పాల్ తన మూడవ మిషనరీ ప్రయాణంలో దాదాపు ఐదు సంవత్సరాల తర్వాత తిరిగి వచ్చాడు.
  - a. మూడు నెలలపాటు ఆయన సమాజ మందిరంలో బోధించాడు. (చట్టాలు 19:1-8)
  - బి. తీవ్రమైన వ్యతిరేకత వచ్చినప్పుడు, అతను హాల్ ఆఫ్ టైరానస్ లో రెండేళ్లపాటు బోధించాడు. (చట్టాలు 19:9-10)
  - సి. ఈ ప్రయాణంలో పౌలు మొత్తం మూడు సంవత్సరాలు ఎఫెసస్లో ఉన్నాడు. (చట్టాలు 20:28-32)
3. ఎఫెసస్లో తన పనికి పౌలు ఇచ్చిన ప్రాముఖ్యత, అతను అక్కడ గడిపిన కాలం మరియు అతను I కొరింథీయన్స్ ప్రమ్ ఎఫెసస్ అని వ్రాసినప్పుడు అతను చేసిన ఒక ప్రకటన ద్వారా సూచించబడింది — "కానీ నేను ఎఫెసస్లో ఉంటాను ఎందుకంటే నాకు గొప్ప మరియు ప్రభావవంతమైన తలుపు తెరవబడింది. "
4. విశ్వాసులు ఏకకాలంలో 50,000 వెండి నాణేలు విలువైన క్షుద్ర పుస్తకాలను కాలిచ్చేయడం ద్వారా ఎఫెసీయులపై సువార్త ప్రభావం రుజువు చేయబడింది. (cf. చట్టాలు 19:18-20)
5. రోమ్ లోని తన మొదటి జైలు నుండి విడుదలైన తర్వాత, హిమెనేయస్, అలెగ్జాండర్, ఫిలేటస్ మరియు ఇతరులు చేసిన తప్పుడు బోధలను వ్యతిరేకించడానికి పౌలు తిమోతిని ఎఫెసస్ కు తీసుకెళ్లాడు. (I తిమోతి 1:3-7, 18-20)
6. పాల్ యొక్క లేఖనం తర్వాత ముప్పై సంవత్సరాల తరువాత, ప్రకటనలో భాగంగా ఎఫెసస్ లోని చర్చికి మరొక లేఖ పంపబడింది.

C. ది ప్రిజన్ ఎపిస్టల్స్.

1. "జైలు లేఖనాలు" ఈ బిరుదును పొందాయి, ఎందుకంటే పౌలు రోమ్ లో గృహనిర్బంధంలో ఉన్నప్పుడు వాటిని వ్రాసాడు. (cf. చట్టాలు 28:30-31)
2. ప్రతి అక్షరం అతని నిర్బంధాన్ని ప్రస్తావించింది. (ఎఫెసీయులు 3:1; 4:1; 6:20; ఫిలిప్పీయులు 1:7,13,14, 17; కొలోస్సియన్లు 1:14; 4:3; 10, 18; ఫిలేమోను 1, 10, 13, 23)
3. ఎఫెసీయులు, కొలోస్సియులు మరియు ఫిలేమోనులు ఒకే సమయంలో వ్రాయబడ్డాయి మరియు కలిసి పౌలు వారి గమ్యస్థానాలకు పంపబడ్డారు.
  - a. ఈ మూడు లేఖలను ఒనోసిమస్ (ఫిలేమోను పారిపోయిన బానిస) మరియు టైచికస్ తీసుకువెళ్లారు. (cf. ఎఫెసీయులు 6:21; కొలోస్సియన్లు 4:7-9; ఫిలేమోను 10-12)
  - బి. ఈ మూడు అక్షరాలకు AD 61 తేదీని కేటాయించారు.
4. ఫిలిప్పీయన్స్ కంపోజ్ చేయబడింది మరియు మరుసటి సంవత్సరం పంపబడింది.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

ఎ. ఈ అందమైన లేఖనం చర్చి మరియు చర్చి యొక్క ఉన్నతమైన దృశ్యాన్ని అందిస్తుంది క్రీస్తులో ఉండే ఆశీర్వాదం.

బి. ప్రారంభ అధ్యాయంలో, చర్చికి సంబంధించి గాడ్ హెడ్ లోని ప్రతి సభ్యుని పాత్రను పాల్ చర్చిస్తాడు.

1. క్రీస్తులో పాపులకు మోక్షం లభిస్తుందని తండ్రి సంకల్పించాడు. (1:3-6)
2. మనము విమోచించబడునట్లు కుమారుడు తన రక్తమును అర్పించాడు. (1:7-12)
3. పరిశుద్ధాత్మ తన నివాస ఉనికి ద్వారా విశ్వాసులకు ముద్ర వేస్తాడు.

C. "క్రీస్తులో ప్రతి ఆత్మీయ ఆశీర్వాదంతో పరలోక రాజ్యాలలో మనలను ఆశీర్వదించిన మన ప్రభువైన యేసుక్రీస్తు యొక్క దేవుడు మరియు తండ్రికి స్తోత్రములు." (1:3-4)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

A. చర్చి రూపకల్పన. (ఎఫెసీయులు 1:1 - 3:21)

1. చర్చికి దైవిక మూలం ఉంది. (1:1-14)
2. పాఠకులు దేవుని దయ గురించి అవగాహన కలిగి ఉండాలని పాల్ ప్రార్థిస్తున్నాడు. (1:15-23)
3. చర్చి దేవుని దయ ద్వారా రక్షించబడిన పాపులతో రూపొందించబడింది. (2:1-10)
4. ఇది యూదులు మరియు అన్యులతో కూడిన ఒకే శరీరం. (2:11-22)
5. చర్చి ద్వారా దేవుని ప్రణాళికలు నెరవేరుతున్నాయి. (3:1-13)
6. లేఖన పాఠకులు శక్తిని పొంది క్రీస్తులో సంపూర్ణులుగా చేయమని పౌలు ప్రార్థిస్తున్నాడు. (3:14-21)

బి. చర్చి లోపల జీవితం.¹⁷(ఎఫెసీయులు 4:1-6:24)

1. క్రైస్తవులు నివసించాలి:
  - a. ఐక్యత. (4:1-16)
  - బి. నైతిక స్వచ్ఛత. (7:17—5:20)
  - సి. గృహ ప్రశాంతత. (5:21—6:9)
2. ఆధ్యాత్మిక యుద్ధం కోసం దేవుడు మనకు ఇచ్చిన కవచాన్ని పౌలు వివరించాడు. (6:10-20)
3. అతను లేఖను ఇలా ముగించాడు:
  - a. ట్రైచికస్ యొక్క ప్రశంసలు. (6:21-22)
  - బి. ఒక ఆశీర్వాదం. (6:23-24)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

ఎ. క్రీస్తు చర్చి యొక్క అందం.

1. సంవత్సరాలుగా క్రీస్తు శరీరం, చర్చి యొక్క చిత్రం మరియు అవగాహన చెడిపోయింది.
  - a. మతవాదం, మతవిద్వేషాలు, ఆరాధనలు మరియు మతభ్రష్టత్వాలు ప్రపంచానికి "చర్చి" అనే భావన పట్ల అసహ్యం కలిగించాయి.
  - బి. సరళమైన క్రొత్త నిబంధన క్రైస్తవ మతాన్ని పునరుద్ధరించడానికి ప్రయత్నించిన కొందరు తరచుగా విభజన, సెక్టారియన్ స్ఫూర్తిని ప్రదర్శిస్తారు మరియు తరచుగా "శాంతి బంధంలో ఆత్మ యొక్క ఐక్యత" లోపించారు. (4:3)
2. మన దేవుడు తన చర్చి పట్ల కలిగి ఉన్న దైవిక మెప్పుదలకు దగ్గరగా మనలో ఎవరికీ ఏమీ లేదు.
3. ఎఫెసియన్లలో చర్చి గురించి మూడు గొప్ప చిత్రాలు చిత్రించబడ్డాయి:
  - a. చర్చి క్రీస్తు శరీరం. (1:23; 2:16; 4:16)
  - బి. చర్చి క్రీస్తు దేవాలయం. (2:20-22)
  - సి. చర్చి క్రీస్తు వధువు. (5:21 -33)
4. ఇతర లేఖనాల మాదిరిగానే, ఎఫెసియన్లు కూడా క్రీస్తుతో తన చర్చి ద్వారా సంబంధాన్ని కలిగి ఉండటం యొక్క అందం మరియు ఆవశ్యకత పట్ల మనకు కొత్త ప్రశంసలను అందజేస్తుంది.

B. ఎఫెసీయులు 3లో పాల్ ప్రార్థన.

1. ఇది వినయంతో ప్రారంభమవుతుంది. (వ. 14, 15)
2. ఎఫెసీయులను బలపరచుట కొరకు అతడు "మీ అంతరంగములో తన ఆత్మ ద్వారా" ప్రార్థిస్తున్నాడు. (వ. 16)
  - a. ఆ ఆత్మ "క్రీస్తు విశ్వాసం ద్వారా మీ హృదయాలలో నివసించడానికి" అనుమతిస్తుంది. (వ. 17)
  - బి. పరిశుద్ధాత్మ క్రీస్తు ప్రేమను సంపూర్ణంగా అర్థం చేసుకోవడానికి మనకు శక్తినిస్తుంది మరియు దేవుని సంపూర్ణతతో మనల్ని నింపుతుంది." (వ. 18, 19)
3. దేవుడు "మనం అడిగేవాటికంటే లేదా ఊహించినవాటి కంటే చాలా ఎక్కువ" చేయగలడని పాల్

అంగీకరించాడు. (వ. 20)

4. అపొస్తలుడు "చర్చిలో మరియు క్రీస్తుయేసులో అన్ని తరాలకు" దేవునికి మహిమను ప్రకటించడం ద్వారా ప్రార్థనను ముగించాడు. (v.21)

C. క్రీస్టియన్ కవచం. (ఎఫెసీయులు 6:10-20)

1. క్రైస్తవుడు నిరంతరం ఆధ్యాత్మిక యుద్ధంలో పాల్గొంటాడు.
2. సాతాను తన దాడిలో కనికరం లేకుండా ఉండగా, డెవిల్ మరియు అతని శక్తులకు వ్యతిరేకంగా స్థిరంగా నిలబడటానికి దేవుడు మనకు శక్తిని మరియు ఆయుధాలను ఇస్తాడు.
3. పౌలు ఎఫెసీయులకు వ్రాసినట్లుగా, అతను ఒక రోమన్ సైనికుని యొక్క నిరంతర రక్షణలో ఉన్నాడు, అతని కవచం క్రైస్తవునికి దేవుని రక్షణను గుర్తుచేస్తుంది.
  - a. బెల్ట్ మొత్తం దుస్తులను భద్రపరుస్తుంది మరియు ఆయుధాలు వేలాడదీయబడిన భాగం. పౌలు దానిని దేవుని వాక్య సత్యంతో పోల్చాడు.
  - బి. బ్రెస్ట్ ప్లేట్ గుండెను రక్షిస్తుంది. యేసుక్రీస్తు యొక్క నీతి క్రైస్తవునికి అదే చేస్తుంది.
  - సి. బూట్లు లేదా చెప్పులు సైనికుడిని చాలా దూరం ప్రయాణించడానికి అనుమతిస్తాయి. అదే విధంగా, సువార్త ప్రపంచమంతటా క్రీస్తు రక్షణను తీసుకువెళ్తుంది.
  - డి. ఒక సైనికుడి కవచం అతన్ని బాణాల నుండి మరియు కత్తుల నుండి రక్షిస్తుంది. ఆధ్యాత్మిక యుద్ధంలో కూడా మన విశ్వాసం అదే పని చేస్తుంది.
  - ఇ. హెల్మెట్ మెదడు మరియు మనస్సును రక్షిస్తుంది. పౌలు ఈ కవచాన్ని ఒకరి మోక్షానికి సంబంధించిన జ్ఞానంతో పోల్చాడు.
  - f. చివరగా, ఒక యోధుని కత్తి శత్రువును అధిగమించడానికి అతని ప్రమాదకర ఆయుధం. చెడుకు వ్యతిరేకంగా క్రైస్తవుల నేరం దేవుని వాక్యం.

ఫిలిప్పీయన్స్

పరిచయం: పౌలు వ్రాసిన ఉత్తరాలలో ఫిలిప్పీయులు చాలా సంతోషకరమైనది. పుస్తకం యొక్క నాలుగు సంక్షిప్త అధ్యాయాలలో "సంతోషించు", "సంతోషించు" లేదా "ఆనందం" అనే పదాలు పదిహేడు సార్లు ఉపయోగించబడ్డాయి. చర్చి అతని పట్ల దయతో వ్యవహరించినందుకు పాల్ సంతోషించడానికి కారణం ఇవ్వబడింది, ఇటీవల ఎపిఫ్రోడిటస్ పంపిన బహుమతిలో ఇది రుజువు చేయబడింది. ఈ ఉత్తరం ద్వారా, అపొస్తలుడు తన పట్ల శ్రద్ధ వహించినందుకు చర్చికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేయాలని మరియు ఆనందాన్ని ఒక జీవన విధానంగా మార్చుకోవడానికి వారిని ప్రోత్సహించాలని కోరుకుంటున్నాడు.

పేరు—ఎపిస్టల్ ను మొదట స్వీకరించిన చర్చికి పేరు పెట్టారు. (అంటే - ఫిలిప్పీ)

రచయిత- పాల్ (ఫిలిప్పీయులు 1:1)

ప్రయోజనం- పాల్ ఈ లేఖ రాశాడు:

1. తనకు ఆర్థిక బహుమతిని పంపినందుకు ఫిలిప్పీలోని విశ్వాసులకు ధన్యవాదాలు.
2. అతను ఖైదీగా ఉన్నప్పటికీ, సువార్త ఇంకా బోధించబడుతున్నదని వారికి తెలియజేయండి.
3. చర్చిలో తమ మధ్య విభేదాలు ఉన్న ఇద్దరు స్త్రీలను రాజీపడేలా ప్రోత్సహించండి.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

A. ఫిలిప్పీ నగరం.

1. ఫిలిప్పీ ఏజియన్ సముద్రం నుండి ఎనిమిది మైళ్ల దూరంలో ఉన్న బౌనర్ బాచి, ఇప్పుడు అఫిస్టెస్ నదిపై ఉంది మరియు మాసిడోనియాలోని ఆ భాగానికి "ముఖ్య నగరం" అని పిలువబడింది. (చట్టాలు 16:12)
2. వాస్తవానికి క్రెనైడ్స్ (అంటే ఫ్రాంటైన్స్) అని పేరు పెట్టారు, ఈ నగరాన్ని ఫిలిప్ ఆఫ్ మాసిడోన్ స్వాధీనం చేసుకుని పునర్నిర్మించారు.
  - a. ఫిలిప్ పట్టణం దాని వ్యూహాత్మక ప్రాముఖ్యత కోసం మరియు సమీపంలోని బంగారు మరియు వెండి గనుల కోసం కోరుకున్నాడు.
  - బి. అతను 356 BC లో తన పేరును తన కోసం మార్చుకున్నాడు.

3. ఫిలిప్పీ రాజకీయ ప్రాముఖ్యతను పొందాడు.

a. అగస్టస్ నగరం యొక్క కాలనీని చేసాడు.

బి. రోమన్ కాలనీ ఒక చిన్న రోమ్ లాంటిది.

సి. వారి అధికారిక భాష లాటిన్, మరియు వారు రోమన్ దుస్తులు ధరించారు మరియు రోమన్ డబ్బును ఉపయోగించారు.

డి. వారి ఇద్దరు ప్రధాన న్యాయాధికారులు రోమ్ నుండి నియమించబడ్డారు మరియు ప్రాంతీయ గవర్నర్ కు లోబడి ఉండరు.

బి. ఫిలిప్పీ వద్ద చర్చి.

1. పాల్, సిలాస్, తిమోతి మరియు లూకా తన రెండవ మిషనరీ ప్రయాణంలో త్రోయస్ లో అందుకున్న "మాసిడోనియన్ పిలుపు" కు ప్రతిస్పందించినప్పుడు ఫిలిప్పీయన్ చర్చి నాటబడింది. (AD 51-52; చట్టాలు 16:6-12)

2. పౌలు ఫిలిప్పీకి వచ్చినప్పుడు, మొదట మారినవారు లిదియా మరియు ఆమె ఇంటివారు. (చట్టాలు 16:6-10)

a. లిదియా స్పష్టంగా దేవునికి భయపడే అన్యజనురాలు.

బి. ఫిలిప్పీలో ప్రార్థనా మందిరం లేదు.

3. ఒక పనిమనిషి నుండి దెయ్యాన్ని తరిమికొట్టడానికి సంబంధించి తదుపరి ముఖ్యమైన మార్పిడి జరిగింది. (చట్టాలు 16:16-34)

a. ఈ వీరోచిత చర్య కోసం, పాల్ మరియు సిలాస్ కొట్టబడ్డారు మరియు జైలులో వేయబడ్డారు.

బి. అర్ధరాత్రి, వారు దేవునికి కీర్తనలు పాడుతూ ఉన్నారు.

సి. అద్భుతంగా విడుదలైన తర్వాత, వారి జైలర్ మార్చబడ్డాడు.

4. లోసారాంశం, చర్చి ఒక వ్యాపార మహిళ, ఆమె కుటుంబం, జైలర్ మరియు అతని కుటుంబం మరియు బహుశా ఒక యువ బానిస మరియు కొంతమంది ఖైదీల మార్పిడితో స్థాపించబడింది.

5. స్పష్టంగా, ఈ కొత్త క్రైస్తవులను విశ్వాసంలో స్థాపించడంలో సహాయం చేయడానికి లూకా వెనుక ఉండిపోయాడు.

a. చట్టాల యొక్క మొదటి "మేము" విభాగం ఇక్కడ ముగుస్తుంది అనే వాస్తవం నుండి మేము ఈ ఊహను చేస్తాము. థెస్సలోనికాలోని తదుపరి ఎపిసోడ్ మూడవ వ్యక్తి, బహువచన సర్వనామం, "వారు" ఉపయోగించి చెప్పబడింది. (cf. చట్టాలు 16:10-17; 17:1)

బి. పాల్ తన మూడవ పర్యటనలో ఫిలిప్పీకి తిరిగి వచ్చినప్పుడు, లూకా స్పష్టంగా అతని బృందంలో చేరాడు. (cf. చట్టాలు 20:5-6)

6. ఫిలిప్పీయులు పౌలు రోమ్ లో ఖైదు చేయబడిన విషయం తెలుసుకున్నప్పుడు, వారు ఎపిఫ్రోదితు ద్వారా అతనికి బహుమతి పంపారు. (ఫిలిప్పీయులు 4:18)

7. ఎపిఫ్రోదిటస్ రోమ్ లో ఉన్న సమయంలో పౌలు ఫిలిప్పీయన్ క్రైస్తవులకు తన లేఖను రచించాడు మరియు అతని ద్వారా తిరిగి పంపించాడు. (2:25-28)

a. ఫిలిప్పీయన్లు బహుశా నాలుగు జైలు లేఖల యొక్క తాజా వ్రాత.

[1] పాల్ నిర్బంధం సుదీర్ఘమైనది. (1:14-17)

[2] అతను రోమ్ లో నిర్బంధించినప్పటి నుండి అనేక ప్రయాణాలు మరియు కార్యకలాపాలు జరిగాయని లేఖనం సూచిస్తుంది.

[3] అలాగే, పాల్ యొక్క విధి త్వరలో నిర్ణయించబడుతుందని లేఖ సూచిస్తుంది. (1:23; 2:23-24)

బి. ఈ వాస్తవాలన్నీ దాని కూర్పు కోసం AD 62 తేదీని సూచిస్తాయి.

II. పుస్తకం యొక్క సందేశం

ఎ. ఎపిఫ్రోదితుస్ నుండి తాను నేర్చుకున్న దాని నుండి, పాల్ అక్కడ చర్చిలో కొన్ని పరిస్థితులను ప్రస్తావించాలనుకున్నాడు.

1. అతను ఐక్యత కోసం అభ్యర్థించాడు మరియు వినయం యొక్క ఆత్మ కోసం విజ్ఞప్తి చేశాడు. (2:1-8; 4:2-3)

2. ఉపాధ్యాయులను జుడైజింగ్ చేయవద్దని హెచ్చరించాడు. (3:1-4:1)

బి. ఈ సవాళ్ల ద్వారా వారు క్రీస్తులో తమ ఆనందాన్ని కొనసాగించాలని పిలుపునిచ్చారు.

1. ఫిలిప్పీయులు తరచుగా "ఆనందం యొక్క లేఖనం" అని పిలుస్తారు.

2. "ఎల్లప్పుడూ ప్రభువులో సంతోషించు. నేను మళ్ళీ చెబుతాను: సంతోషించండి! (4:4)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. పరిచయం. (ఫిలిప్పీయులు 1:1-11)

1. పాల్ ఒక సాధారణ నమస్కారాన్ని అందజేస్తాడు. (1:1-2)
2. అక్కడి పరిశుద్ధులకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతాడు. (1:3-11)

B. పాల్ యొక్క పరిచర్య బానిసత్వంలో ఉన్నప్పుడు. (1:12-30)

1. సువార్తను ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి దేవుడు తన పరిస్థితిని ఉపయోగిస్తున్నాడని అపొస్తలుడు పాఠకులకు హామీ ఇస్తున్నాడు. (1:12-18)
2. అతను త్వరలో విడుదల చేయాలని భావిస్తున్నాడు. (1:19-20)
3. అయితే, అతను క్రీస్తు కొరకు చనిపోవడానికి సిద్ధపడ్డాడు (1:21-26) మరియు ఫిలిప్పీయులు తమ విశ్వాసంలో ధైర్యంగా ఉండమని ప్రోత్సహిస్తున్నాడు. (1:27-30)

C. క్రీస్తులో సంతోషించుట. (2:1-18)

1. అక్కడి క్రైస్తవులు తమలో క్రీస్తు మనస్సును కలిగి ఉండాలని పాలు విజ్ఞప్తి చేశాడు. (2:1-11)
2. వారు దేవుని ఉద్దేశాలకు సహకరిస్తున్నప్పుడు "విశ్వంలో నక్షత్రాల వలె ప్రకాశించమని" ఆయన వారిని ప్రోత్సహిస్తున్నాడు. (2:12-18)

D. పాల్ తిమోతి మరియు ఎపిఫ్రోదితులను వారి వద్దకు పంపాడు. (2:19-30)

E. పాల్ యొక్క గత మరియు ప్రస్తుత అవసరాలు. (ఫిలిప్పీయులు 3:1-21)

1. పాల్ యూదుడిగా తన స్థితిని గుర్తుచేసుకున్నాడు. (3:1-6)
2. అతడు క్రీస్తును ఎరిగినందుకు అదంతా నష్టమని లెక్కిస్తాడు. (3:7-11)
3. "దేవుడు నన్ను క్రీస్తుయేసునందు పరలోకానికి పిలిచాడు" అనే లక్ష్యాన్ని చేరుకోమని వారిని ప్రోత్సహించాడు. (3:12-21)

F. సంతోషకరమైన జీవనం కోసం పాల్ సూత్రాలు. (ఫిలిప్పీయులు 4:1-23)

1. అతను ఐక్యత కోసం విజ్ఞప్తి చేస్తాడు. (4:1 -3)
2. అతను దేవునిపై ఆధారపడటాన్ని మరియు గొప్ప విషయాలపై దృష్టి పెట్టడాన్ని ప్రోత్సహిస్తాడు. (4:4-9)
3. అతను సంతృప్తి యొక్క రహస్యం గురించి మాట్లాడతాడు. (4:10-13)
4. వారి బహుమతికి అతను వారికి ధన్యవాదాలు. (4:14-20)

G. ముగింపు పదాలు మరియు ఆశీర్వాదం. (ఫిలిప్పీయులు 4:21-23)

IV. పుస్తకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

ఎ. కష్టాలు మరియు బాధల పట్ల పాల్ యొక్క వైఖరి. (ఫిలిప్పీయులు 1:12-18)

1. అపొస్తలుడు తన గొలుసులు సువార్తను మరియు యేసుక్రీస్తు కారణాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి పనిచేశాయనే దృక్పథాన్ని కొనసాగించాడు. (1:12-14)
2. ఇంకా మాకు చెప్పని కారణాల వల్ల, రోమ్లోని కొందరు ఖైదీగా పాల్ ఉనికిని చూసి ఇబ్బందిపడ్డారు లేదా బెదిరించారు. (1:15-17)
  - a. ఒక అపొస్తలుడు ఒక సాధారణ నేరస్థుడిలా ఖైదు చేయబడ్డాడని మరియు అతను లేకుండా చర్చి ఎదగగలదని చూపించాలని వారు బహుశా సిగ్గుపడి ఉండవచ్చు.
  - బి. బహుశా అక్కడ చర్చిలోని కొంతమంది నాయకులు అతని ఉనికిని బట్టి తమ ప్రాముఖ్యతను బెదిరించినట్లు భావించారు.
  - సి. ప్రత్యేకతలు ఏమైనప్పటికీ, సువార్తను ప్రకటించడానికి వారి ఉద్దేశ్యాలు చిత్తశుద్ధి లేనివని మాకు చెప్పబడింది.
3. వారి సమస్య సిద్ధాంతపరమైనది కాదు కానీ వ్యక్తిగతమైనది కావున, సువార్త బోధించబడుతున్నందుకు పాలు సంతోషించాడు. (1:18)

B. యేసుక్రీస్తు — మానవుడు, దేవుడు, రక్షకుడు (ఫిలిప్పీయులు 2:5-11)

1. ఫిలిప్పీలో క్రైస్తవుల మధ్య ఐక్యత కోసం తన విజ్ఞప్తిలో, పౌలు యేసు మనస్సును అనుకరించమని వారిని ప్రోత్సహించాడు. (2:1-5)
2. మన ప్రభువు ప్రదర్శించిన వినయాన్ని వివరించినట్లుగా, పాల్ బైబిల్లోని అత్యంత అందమైన మరియు అర్థవంతమైన గ్రంథాలలో ఒకదాన్ని రాశాడు.
  - a. ఇది తొలి క్రైస్తవులు పాడిన సమకాలీన గీతమా లేక పాల్ స్వంత కవితా సంవిధానమా అనేది మనకు తెలియదు.
    - బి. సంబంధం లేకుండా, ఇది క్రీస్తు పూర్వ అవతార స్థితి నుండి ప్రస్తుత ఔన్నత్యం వరకు అతని వృత్తిని సరళంగా మరియు అందంగా గుర్తించింది.
3. యేసుక్రీస్తు దేవుడు. (2:6; cf. జాన్ 1:1-3; కొలోస్సీ 1:15-20; 2:9)
4. యేసుక్రీస్తు మనిషి అయ్యాడు. (2:7; యోహాను 1:14; హెబ్రీయులు 4:15)
5. యేసు క్రీస్తు మన ప్రభువుగా హెచ్చించబడ్డాడు. (2:8-11; హెబ్రీయులు 12:2; మార్కు 16:19)

C. సంతృప్తి యొక్క రహస్యం

1. పాల్ ఫిలిప్పీయుల బహుమతికి ధన్యవాదాలు తెలిపిన తర్వాత, అతను సంతృప్తి యొక్క రహస్యాన్ని నేర్చుకున్నానని ప్రకటించాడు. (4:10-12)
2. రహస్యం ఫిలిప్పీయులు 4:13లో కనుగొనబడింది "నన్ను బలపరిచేవాని ద్వారా నేను ప్రతిదీ చేయగలను."

కొలోస్సియన్స్

పరిచయం: కొలోస్సియన్ లేఖ ప్రత్యేకమైనది, పాల్ ఎప్పుడూ ఆ చర్చిని వ్యక్తిగతంగా సందర్శించలేదు. (cf. కొలోస్సియులు 2:1) అయితే, అది ఎఫెసులో పౌలు చేసిన విస్తృత పరిచర్యలో అభివృద్ధి చెంది ఉండవచ్చు. లేఖలో, పాల్ అక్కడి చర్చిలో చెలరేగిన మతవిశ్వాసాల గురించి ప్రస్తావించాడు. అతను టైచిక్స్ ద్వారా కొలోస్సికి లేఖ పంపాడు. (కొలోస్సియులు 4:7-8)

పేరు-లేఖను అందుకున్న చర్చి కోసం పుస్తకం పేరు పెట్టబడింది. (అంటే - కొలోస్సే)

రచయిత- పాల్ (కొలోస్సియులు 1:1) రోమ్లో గృహనిర్బంధం నుండి. (క్రీ.శ. 61)

ప్రయోజనం- చర్చిని సిద్ధాంతపరంగా స్థిరీకరించడానికి ఈ లేఖ ప్రధానంగా వ్రాయబడింది. పాల్ పోరాడటానికి వ్రాసిన సూక్ష్మమైన కానీ మతవిశ్వాసాల బోధనతో చర్చి ప్రభావితమైంది.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

A. కొలోస్సే నగరం.

1. ఈ నగరం ఎఫెసస్కు తూర్పున 100 మైళ్ల దూరంలో ఉన్న లైకస్ వ్యాలీలో ఉంది.
  - a. Laodicea మరియు Hierapolis (Colossians 4:13) సమీపంలో ఉన్నాయి.
  - బి. కొలోస్సే ఆసియాలోని రోమ్ ప్రావిన్స్లో భాగమైన ఫ్రెజియా జిల్లాలో ఉంది.
2. పెర్షియన్ కాలంలో (500-400 BC), కొలోస్సే ఒక ప్రధాన వాణిజ్య మార్గంలో ఉంది.
  - a. క్రీస్తుపూర్వం 480లో గ్రీస్ పై దాడి చేసేందుకు పర్షియన్ రాజు జెర్కెస్ అక్కడ విడిది చేశాడు.
  - బి. 401 BCలో అర్థాక్షిప్తంగా వ్యతిరేకంగా కవాతు చేస్తున్నప్పుడు సైరస్ కూడా అక్కడ విడిది చేశాడు.
3. మొదటి శతాబ్దం AD నాటికి లావోడిసియా మరియు హీరాపోలిస్ కొలోస్సేని వాణిజ్య కేంద్రంగా వర్ధిల్లించాయి.
  - a. పాల్ వ్రాసే సమయానికి, నగరం ప్రధానంగా కొలసినిస్ అనే ముదురు నిగనిగలాడే నల్లని ఉన్ని ఉత్పత్తికి ప్రసిద్ధి చెందింది.
  - బి. ఈ నగరానికి రాజకీయ ప్రాముఖ్యత లేదు మరియు పాల్ ఒక లేఖను సంబోధించిన అతి ముఖ్యమైన నగరంగా పరిగణించబడింది.

B. కొలోస్సే వద్ద చర్చి.

1. పౌలు దాదాపు మూడు సంవత్సరాల పాటు ఎఫెసులో ఉన్నాడు. క్రీ.శ. 52-55. (cf. చట్టాలు 19:1—20:1)
  - a. అక్కడ నుండి, అతను మరియు అతని సహచరులు ఆసియాలోని మొత్తం ప్రావిన్స్ అంతటా సువార్త ప్రచారాన్ని నిర్వహించారు. (చట్టాలు 19:10)

- బి. స్పష్టంగా వీటిలో ఒకదానిపై చర్చి స్థాపించబడింది.
2. ఐదు లేదా ఆరు సంవత్సరాల తరువాత, ఎవప్రాస్ ద్వారా కొలోస్సియన్ చర్చి గురించి పౌలుకు తెలియజేయబడింది. (1:7-8)
- a. సాధారణంగా, నివేదిక సానుకూలంగా మరియు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంది. (1:3-6; 2:5)
- బి. కానీ తీవ్రమైన ఆందోళనకు కారణం కూడా ఉంది. (2:8)
3. ఒక ప్రత్యేకమైన మతవిశ్వాసాల కొలోస్సేలోని చర్చిపై దాడి చేసింది.
- a. ఇది ఒక విచిత్రమైన మిశ్రమ సన్యాసం (సన్యాసి వంటి కఠినమైన స్వీయ-తిరస్కరణ), యూదుల న్యాయవాదం మరియు ఒక రకమైన తాత్విక మార్మికవాదం.
- బి. మతవిశ్వాసాల గ్రీకు తత్వశాస్త్రం మరియు పురాణాల (2:8) మూలకాలను యూదుల న్యాయవాదంతో కలిపింది. (2:16)
- సి. ఇది దేవదూతలను ఆరాధించాలని పిలుపునిచ్చింది. (2:18)
- డి. ఇది నాస్తిసిజం యొక్క అంశాలను కలిగి ఉంది. (2:9)
- ఇ. ఈ మతవిశ్వాసాల దర్శనాలు మరియు ఉన్నతమైన జ్ఞానం గురించి ప్రగల్భాలు పలికింది. (2:18b, 23a)
4. పాల్ యొక్క లేఖ ప్రాథమికంగా ఈ తప్పుడు బోధనను ఎదుర్కోవడానికి మరియు చర్చిని తిరిగి దృఢమైన విశ్వాసానికి పిలవడానికి రూపొందించబడింది.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

- A. "నేపథ్యం" విభాగంలో పేర్కొన్నట్లుగా, కొలోస్సియులు బహిర్గతం చేసిన తప్పుడు బోధనను ఖండించడం మరియు మందలించడం ఉపదేశం యొక్క ప్రాథమిక లక్ష్యం.
- B. ఆ మతవిశ్వాసాలకు వ్యతిరేకంగా, అపొస్తలుడు యేసుక్రీస్తు యొక్క సమృద్ధిని ప్రదర్శిస్తాడు.
- C. "క్రీస్తులో దేవత యొక్క సంపూర్ణత అంతా శరీర రూపంలో నివసిస్తుంది, మరియు ప్రతి శక్తి మరియు అధికారంపై అధిపతి అయిన క్రీస్తులో మీకు సంపూర్ణత్వం ఇవ్వబడింది." (కొలోస్సియులు 2:9-11)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

- A. పరిచయం. (కొలోస్సియులు 1:1-14)
1. లేఖ క్లుప్త సమస్కారం (1:1-2) మరియు కొలోస్సేలోని చర్చి కోసం కృతజ్ఞతా పదంతో ప్రారంభమవుతుంది. (1:3-8)
2. వారి ఆధ్యాత్మిక పురోగతిని పౌలు మెచ్చుకున్నాడు. (1:9-12)
3. అతను క్రీస్తు యొక్క రక్షణ శక్తిని స్తుతిస్తాడు. (1:13-14)
- B. క్రీస్తు యొక్క ఆధిపత్యం. (కొలోస్సియులు 1:15-29)
1. పౌలు క్రీస్తు అన్ని విషయాలలో అగ్రగామి అని ప్రకటించాడు:
- a. సృష్టిలో. (1:15-17)
- బి. చర్చిలో. (1:18)
- సి. సయోధ్య పనిలో. (1:19-23)
2. అన్యజనులకు ఈ "మర్కం" బోధిస్తున్నట్లు పాల్ తన మిషన్‌ను ధృవీకరించాడు. (1:24-29)
- సి. మతవిశ్వాసాల గురించి హెచ్చరికలు. (కొలోస్సియులు 2:1-23)
1. కొలోస్సియుల గురించి పౌలు వ్యక్తిగత ఆందోళన వ్యక్తం చేశాడు. (1-7)
2. వారికి అవసరమైనది క్రీస్తు అని అతడు ప్రకటించాడు. (8-15)
3. వారు పొందుతున్న తప్పుడు బోధనలోని నిర్దిష్ట సిద్ధాంతాలను అతను ఖండిస్తాడు. (16-23)
- D. అపొస్తలుడు పవిత్ర జీవనం కోసం విజ్ఞప్తి చేస్తాడు. (కొలోస్సియులు 3:1—4:6)
1. మనము పాపానికి మరణించిన తరువాత మరియు బాప్తిజం యొక్క నీటి సమాధిలో ఖననం చేయబడిన తరువాత మనము "క్రీస్తుతో లేపబడ్డాము" కాబట్టి మన ప్రేమలు పై విషయాలపై కేంద్రీకృతమై ఉండాలి. (3:1-4)
2. క్రైస్తవులు చెడు విషయాలను (3:5-11) విడిచిపెట్టి పవిత్రమైన వాటిని ధరించాలి. (3:12-17)
3. సరైన గృహ సంబంధాల కోసం పాల్ విజ్ఞప్తి చేశాడు:

a. వివాహం లో. (3:18-19)

బి. తల్లిదండ్రులు మరియు పిల్లల మధ్య. (3:20-21)

సి. యజమానులు మరియు సేవకుల మధ్య. (3:22—4:1)

4. ప్రతి క్రైస్తవుడు మెలకువగా మరియు ప్రార్థనతో ఉండాలి. (4:2-6)

E. ముగింపులు. (కొలొస్సయులు 4:7-18)

IV. పుస్తకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

A. "కొలొస్సియన్ మతవిశ్వాసాల."

1. కొలొస్సిలోని చర్చిని బెదిరించిన వింత మతవిశ్వాసాల గురించి మేము ఇప్పటికే త్వరిత, విస్తృత పరిశీలన చేసాము.

2. ఈ తప్పుడు సిద్ధాంతం యొక్క ముఖ్య భాగాలలో ఒకటి జ్ఞానవాదం యొక్క విచిత్రమైన యూదు రూపంగా కనిపిస్తుంది.¹⁸

a. గ్నోసిస్ అనే గ్రీకు పదానికి జ్ఞానం అని అర్థం.

బి. జ్ఞానవాదులు ప్రత్యేక జ్ఞానోదయాన్ని ప్రకటించే ఒక కల్లిక్ సమాహం.

సి. దైవిక రహస్యాలను ఉన్నతమైన మేధస్సు ద్వారా అర్థం చేసుకోవచ్చని బోధించడం ద్వారా వారు అహంకార ఆధారిత మతాన్ని అభివృద్ధి చేశారు.

డి. జ్ఞానవాదులు ఆత్మ మంచిదని మరియు పదార్థం చెడు అని బోధించారు, అందుకే సన్యాసి పద్ధతులు.

ఇ. ఆత్మ/పదార్థం యొక్క మంచి/చెడు గురించి వారి సిద్ధాంతం కారణంగా, ఈ రెండింటినీ నిజంగా కలపలేమని వారు విశ్వసించారు, తద్వారా యేసుక్రీస్తు యొక్క పూర్తి దేవతను తిరస్కరించారు.

[1] వారు దేవతల శ్రేణిని విశ్వసించారు.

[2] 2వ శతాబ్దం AD నాటికి జ్ఞానవాదులు దేవునికి మరియు మనిషికి మధ్య పదాలుగు మెట్లు ఉన్నాయని విశ్వసించారు.

3. ఈ విచిత్రమైన ఆరాధన యొక్క ప్రత్యేకతల గురించి అనేక ప్రశ్నలకు సమాధానాలు లేనప్పటికీ, పాల్ యొక్క లేఖ దానిలోని కొన్ని అంశాలను స్పష్టం చేస్తుంది:

a. ఇది సమ్మోహనకరమైనది. (2:4)

బి. ఇది మేధో శ్రేష్టతకు విజ్ఞప్తి చేసింది. (2:8)

సి. ఇది మానవ సంప్రదాయంపై ఆధారపడింది. (2:8)

డి. ఇది చట్టబద్ధమైనది. (2:16-20)

ఇ. ప్రకృతిలో మతవిశ్వాసాల సన్యాసి (కఠినమైన స్వీయ-తిరస్కరణ మరియు ప్రదర్శనలో, పద్ధతిలో లేదా వైఖరిలో కఠినంగా ఉంటుంది). (2:23)

f. ఇది ఇతర జీవుల ఆరాధనను కలిగి ఉంది. (2:18)

g. ఇది క్రీస్తు సమృద్ధిపై దాడి చేసింది.

4. ఆశ్చర్యకరంగా, యుగాలలో, వేలకొద్దీ ఆరాధనలు వచ్చాయి మరియు పోయాయి, ప్రతి ఒక్కటి పైన పేర్కొన్న వాటిలో ఎక్కువ లేదా అన్నింటిని కలిగి ఉంటాయి.

B. యేసు క్రీస్తు యొక్క సర్వ-సమృద్ధి.

1. కొలోస్సియన్ మతవిశ్వాసాలను ఎదుర్కోవడానికి, పాల్ కేవలం క్రీస్తు యొక్క సర్వ-సమృద్ధిని అందించాడు.
2. ఏసుక్రీస్తు దేవత యొక్క సంపూర్ణతను కలిగి ఉన్నాడు. (1:19; 2:9)
3. మనం కోరుకునే "పూర్తి" లేదా ఉద్దేశ్య భావం వీరి నుండి కాదు:
  - a. మానవ జ్ఞానం. (2:8)
  - బి. పురుషుల చేతిలో సున్నీ. (2:11)
  - సి. మనం ఏమి తింటాము లేదా త్రాగుతాము. (2:16)
  - డి. ప్రత్యేక రోజులను పాటించడం. (2:16)
  - ఇ. దేవదూతలు లేదా ఇతర జీవుల ఆరాధన. (2:18)
  - f. సన్యాసం. (2:23)
4. మనలో యేసుక్రీస్తు ఉన్నప్పుడు మనకు సంపూర్ణత్వం ఉంటుంది! (2:13-15)

నేను థెస్సలోనియన్స్

పరిచయం: I థెస్సలోనీకయులు పాల్ యొక్క కానానికల్ లేఖలలో రెండవది కావచ్చు. థెస్సలోనీకాకు రాసిన రెండవ లేఖలా కాకుండా, ఈ లేఖ సానుకూల స్వరంలో ఉంది. పాల్ అక్కడ చర్చి గురించి ప్రశంసించడానికి అనేక విషయాలను కనుగొన్నాడు మరియు క్రీస్తు రెండవ రాకడ గురించి కొంత గందరగోళాన్ని తొలగించాలనుకుంటున్నాడు.

పేరు- ఈ పుస్తకం మొదట అందుకున్న చర్చికి పేరు పెట్టబడింది. (అంటే - థెస్సలోనికా)

రచయిత- పాల్. (I థెస్సలోనీకయులు 1:1; 2:18)

ప్రయోజనం— థెస్సలోనీకయులకు వ్రాసిన పాల్ ముఖ్య ఉద్దేశ్యం అక్కడి క్రైస్తవులపట్ల తనకున్న ప్రేమను నిరూపించుకోవడమే. వ్రాతపూర్వకంగా రెండవ ఉద్దేశ్యం లార్డీస్ రిటర్న్ గురించి నిజం స్పష్టం చేయడం.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

A. థెస్సలోనికా నగరం.

1. భౌగోళికంగా, ఇది ఫిలిప్పీ నగరానికి పశ్చిమాన 100 మైళ్ల దూరంలో గల్ప్ ఆఫ్ థర్మా ముఖద్వారం వద్ద ఉంది.
2. థెస్సలోనీక మాసిడోనియా ప్రాంతంలో ఉంది మరియు దాని ప్రధాన నగరం.
  - a. ఓడరేవు అభివృద్ధి చెందడంతో, థెస్సలోనీకా వాణిజ్యపరంగా ఆధారిత నగరంగా మారింది.
  - బి. నమ్మకమైన రోమన్ నగరం, ఇది 42 BCలో "ఉచిత నగరం"గా ప్రకటించబడింది
  - సి. కొత్త నిబంధన కాలంలో, నగరం యొక్క జనాభా దాదాపు 200,000.
3. నగరంలో యూదుల జనాభా చాలా ఎక్కువగా ఉంది కానీ ప్రధానంగా గ్రీకు ప్రజలు ఉన్నారు.

B. థెస్సలోనికాలోని చర్చి.

1. పాల్ రెండవ మిషనరీ ప్రయాణంలో థెస్సలోనీకలో చర్చి స్థాపించబడింది.
  - a. ఆ ప్రయాణంలో, పాల్ ఫిలిప్పీని విడిచి వెళ్ళమని అడిగారు. (చట్టాలు 16:39-40)
  - బి. అక్కడ నుండి అతను థెస్సలోనీకాకు వెళ్ళాడు, అక్కడ అతను ప్రార్థనా మందిరంలో తన సువార్త పనిని ప్రారంభించాడు. (చట్టాలు 17:2-3)
    - [1] అక్కడ కొంతమంది మతమార్పిడులు జరిగాయి. (చట్టాలు 17:4)
    - [2] యూదుల వ్యతిరేకత అల్లర్లను ప్రేరేపించింది మరియు పాల్ పై తప్పుడు ఆరోపణలు చేసింది. (చట్టాలు 17:5-9)
    - [3] పాల్ యొక్క సహచరులు పాల్ విడుదల కోసం "శాంతి బంధం" అందించారు, మరియు అతను రాత్రి సమయంలో నగరం విడిచిపెట్టాడు.
  - సి. థెస్సలోనీకలో కొద్దికాలం మాత్రమే ఉన్నందున, పాల్ బెరియాకు వెళ్ళాడు (అపొస్తలుల కార్యములు. 17:10) అక్కడ అల్లర్ల కారణంగా అతను మళ్ళీ బలవంతంగా బయలుదేరాడు.

డి. బెరియా నుండి, పాలు ఏధెన్సుకు, ఆ తర్వాత కొరింథుకు వెళ్లాడు. (చట్టాలు 17:11—18:4)

[1] ఏధెన్స్ నుండి, పాల్ తిమోతిని తిరిగి థెస్సలోనీకకు పంపాడు. (3:1-2)

[2] సిలాస్ మరియు తిమోతి తిరిగి చేరారు (చట్టాలు 18:5), మరియు తిమోతి థెస్సలోనికాలోని చర్చి పరిస్థితి గురించి ఒక నివేదికను తీసుకువచ్చాడు. (3:6-8)

2. కొరింథులో, పాలు థెస్సలోనీకయులకు తన మొదటి లేఖను వ్రాసి పంపాడు.

3. లేఖనం యొక్క తేదీ క్రీ.శ.51.

II. పుస్తకం యొక్క సందేశం.

A. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం యేసు క్రీస్తు రెండవ రాకడ నిరీక్షణ.

B. ప్రభువు స్వర్గం నుండి, పెద్ద ఆజ్ఞతో, ప్రధాన దేవదూత స్వరంతో మరియు దేవుని బాకా పిలుపుతో దిగి వస్తాడు. (4:16)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

A. థెస్సలోనికాలోని చర్చికి పాల్ కు ఉన్న సంబంధం. (1:1—3:13)

1. క్లుప్త నమస్కారం తర్వాత (1:1), థెస్సలోనీకలోని చర్చి యొక్క పరిస్థితులకు పాల్ కృతజ్ఞతా పదాలను అందించాడు. (1:2-10)

2. అతను అక్కడ తన పరిచర్య పరిస్థితులను వివరించాడు. (2:1-16)

3. పాలు థెస్సలోనీకయులను చూడడానికి తాను ఆసక్తిగా ఉన్నానని చెప్పాడు. (2:17-20)

4. విశ్వాసంలో వారిని స్థాపించడానికి తిమోతి పంపబడ్డాడని అతను వివరించాడు. (3:1-5)

5. తిమోతి వారి విశ్వాసం గురించి ప్రోత్సాహకరమైన నివేదికతో తిరిగి వచ్చాడు. (3:6-10)

6. ప్రభువు ద్వారా వారిని మరింత బలపరచమని పాలు ప్రార్థిస్తున్నాడు. (3:11-13)

బి. సాధువుల ప్రబోధం. (I థెస్సలోనీకయులు 4:1—5:28)

1. క్రైస్తవులు పవిత్రమైన మరియు నీతిమంతమైన జీవితాలను గడపాలని అపొస్తలుడు ఆదేశిస్తున్నాడు. (4:1-12)

2. ప్రభువు మళ్ళీ వచ్చినప్పుడు ఏమి జరుగుతుందో అతను వివరించాడు. (4:13-18)

3. అతను రెండవ రాకడతో ముడిపడి ఉన్న వ్యక్తిగత వైఖరులు మరియు ప్రవర్తనపై సలహా ఇస్తాడు. (5:1-22)

4. ముగింపు పదాలు. (5:23-28)

IV. పుస్తకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

ఎ. ప్రభువు రెండవ రాకడ.

1. క్రొత్త నిబంధనలోని ప్రతి 25 వచనాలలో ఒకటి యేసు క్రీస్తు రెండవ రాకడను సూచిస్తుంది.

2. వివిధ మూలాల నుండి వస్తున్న ధృవీకరణలు.

a. యేసు తాను మళ్ళీ వస్తానని పదే పదే వాగ్దానం చేశాడు. (మత్తయి 25:31; జాన్ 14:3, మొదలైనవి)

బి. అపొస్తలులు ప్రకటించారు.

[1] పీటర్. (చట్టాలు 3:19-20; II పీటర్ 3:3-10)

[2] పాల్. (4:16; I కొరింథీయులు 15:23)

[3] జాన్. (ప్రకటన 1:7)

సి. అతను మళ్ళీ వస్తానని దేవదూతలు కూడా చెప్పారు. (చట్టాలు 1:11)

3. ఈ లోకానికి క్రీస్తు మొదటి రాకడ వినయం మరియు వినయంతో గుర్తించబడింది; అతని రెండవ రాకడ కీర్తి, వైభవం మరియు విజయంతో గుర్తించబడుతుంది. (1:7-10)

a. అతను "శరీర" మరియు దృశ్యమానంగా వస్తాడు. (అపొస్తలుల కార్యములు 1:11; I థెస్సలోనీకయులు 4:16; ఫిలిప్పీయులు 3:21)

బి. రాక ఆకస్మికంగా మరియు హెచ్చరిక లేకుండా ఉంటుంది. (4:16; 5:2; I కొరింథీయులు 15:52a)

సి. చనిపోయినవారు లేపబడతారు. (4:13-14; I కొరింథీయులు 15:52a)

డి. జీవించి ఉన్నవారు మార్చబడతారు మరియు పునరుత్థానం చేయబడిన మృతులతో "గాలిలో చిక్కుకుంటారు".

ఇ. మానవజాతి అంతా తీర్పు కోసం ప్రభువు ఎదుట హాజరవుతారు. (మత్తయి 25:32; ప్రకటన 20:12)

f. శాశ్వతమైన విభజన జరుగుతుంది మరియు పురుషులందరికీ తుది శిక్ష విధించబడుతుంది. (మత్తయి 25:33-

34, 41)

g. భూమి నాశనం అవుతుంది. (II పీటర్ 3:10)

h. రాజ్యం తండ్రికి అప్పగించబడుతుంది. (I కొరింథీయులు 15:24)

4. ఈ రాబడి ఎప్పుడు వస్తుందనే ఊహాగానాలు అర్ధరహితమైనవి మరియు ఫలించవు.

a. సంవత్సరాలుగా, చాలా మంది వ్యక్తులు యేసు తిరిగి వచ్చే ఖచ్చితమైన సమయం తమకు తెలుసని పేర్కొన్నారు.

బి. క్రీస్తు రెండవ రాకడ కోసం ఎవరైనా తేదీని నిర్ణయించుకున్నప్పుడు, వారు స్వయంచాలకంగా తమను తాము తప్పుడు ప్రవక్తగా గుర్తించుకుంటారు. (cf. మత్తయి 24:42; 25:13; మార్కు 13:32; II పేతురు 3:10)

5. తేదీ ఏదైనప్పటికీ, క్రైస్తవుడు తన పరోసియా, గ్రీకు అంటే రెండవ రాకడ కోసం సిద్ధంగా ఉండాలి.¹⁹(5:4)

బి. క్రీస్తు రాకడ వెలుగులో జీవించడం.7

1. క్రీస్తు రెండవ రాకడ సిద్ధాంతం, తీర్పు మరియు స్వర్గం యొక్క బహుమానం మన పిలుపుకు నమ్మకంగా ఉండటానికి మన ప్రేరణ. (II పీటర్ 3:11-14)

2. మొదటి థెస్సలోనీక పత్రికలో, పౌలు భవిష్యత్తును దృష్టిలో ఉంచుకుని ఆచరణాత్మకమైన ఉపదేశాలతో ముగించాడు. (చూ. 5:16-24)

II థెస్సలోనియస్సు

పరిచయం:I మరియు II థెస్సలోనీకయుల రచనను చాలా నెలల కంటే ఎక్కువ కాలం వేరు చేస్తుంది. మొదటి లేఖ యేసు క్రీస్తు రెండవ రాకడ గురించి కొంత అపార్థంతో వ్యవహరించింది. ఉదాహరణకు, అప్పటికే మరణించిన వారు ఆ మహిమాన్వితమైన కార్యక్రమంలో పాల్గొనలేరని కొందరు భయపడ్డారు (I థెస్సలోనీకయులకు 4:13-18). మరికొందరు యేసు వచ్చే సమయం లేదా తేదీ గురించి ఊహాగానాలు చేస్తున్నారు. (5:1-4)

పాల్ థెస్సలోనీకకు తన మొదటి లేఖలో ఈ ఆందోళనలను ప్రస్తావించినప్పటికీ, సమస్యలు మరియు అపోహలు మరింతగా పెరిగాయి. (2:1ff) చెవిటి చెవి కారణంగా థెస్సలోనీకయులు పాల్ యొక్క మొదటి లేఖను ఆశ్రయించారు, అతని రెండవ లేఖ చాలా కఠినమైన మరియు దృఢమైన స్వరాన్ని సంతరించుకుంది.

పేరు- లేఖ ప్రారంభంలో అందుకున్న వ్యక్తుల కోసం పేరు పెట్టబడింది.

రచయిత- పాల్ (II థెస్సలోనీకయులు 1:1; 3:17)

ప్రయోజనం— II థెస్సలోనీకయులు రెండు ముఖ్య కారణాల వల్ల వ్రాయబడింది:

1. "ప్రభువు దినము" గురించిన లోపాన్ని సరిచేయడానికి.
2. సమస్య విశ్వాసుల క్రమశిక్షణ గురించి మాట్లాడటానికి.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

ఎ. మొదటి థెస్సలోనియస్ లేఖ AD 51లో కొరింథు నుండి వ్రాయబడింది మరియు పంపబడింది.

బి. రెండవ థెస్సలోనియస్ లేఖ మొదటి కొన్ని వారాలు లేదా నెలల్లో వ్రాయబడింది.

1. పాల్ అక్కడ పరిస్థితి గురించి నవీకరించబడిన మౌఖిక నివేదికను అందుకున్నాడు. (II థెస్సలోనీకయులు 3:11)
2. అక్కడ క్రైస్తవుల మధ్య ఒక నకిలీ ఉత్తరం చెలామణి అవుతోంది. (II థెస్సలోనీకయులు 2:2-3)
3. అందువల్ల పాల్ ఈ సమస్యలకు తక్షణమే స్పందించవలసిన బాధ్యతగా భావించాడు.

C. II థెస్సలోనియస్ తేదీ AD 51 చివరిలో ఉండవచ్చు.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

ఎ. థెస్సలోనీకయులకు వ్రాసిన మొదటి లేఖ వలె, ఈ లేఖ ప్రధానంగా యేసు రెండవ రాకడకు సంబంధించినది.

B. పాల్ థెస్సలోనీకయులు వారు ఇప్పటికే స్వీకరించిన బోధనలో స్థిరంగా నిలబడాలని మరియు తప్పుడు బోధనలు మరియు వెర్రి ఊహాగానాల ద్వారా ఒప్పించబడకూడదని గట్టిగా ఉద్బోధించాడు.

C. “ఆ రోజున అతను తన పవిత్ర ప్రజలలో మహిమపరచబడటానికి మరియు విశ్వసించిన వారందరిలో ఆశ్చర్యపడటానికి వస్తాడు. ఇందులో మీరు కూడా ఉన్నారు, ఎందుకంటే మీరు మా సాక్ష్యాన్ని విశ్వసించారు. (1:10)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. వ్యక్తిగత వ్యాఖ్యలు. (II థెస్సలోనీకయులు 1:1-12)

1. నమస్కారము. (1:1-2)
2. పౌలు థెస్సలోనీకయుల కొరకు కృతజ్ఞతతో కూడిన ప్రార్థనను అందించాడు. (1:3-12)

B. యేసు రెండవ రాకడ గురించి అదనపు బోధన. (2:1 - 3:18)

1. పరోసియా ఆసన్నమైందని పాల్ బోధించినట్లు నిరాకరిస్తాడు. (2:1-2)
2. నిజానికి, "అన్యాయపు మనిషి" బయలుపరచబడే వరకు ప్రభువు తిరిగి రాడు. (2:3-12)
3. అతను తన తరపున స్థిరమైన విశ్వాసం మరియు ప్రార్థనల కోసం విజ్ఞప్తి చేస్తాడు. (2:13—3:5)
4. రెండవ రాకడ గురించి తప్పుగా బోధించే వారి పట్ల క్రమశిక్షణను ఆయన మెచ్చుకున్నాడు. (3:6-15)
5. లేఖ దీనితో ముగుస్తుంది:
  - a. ఒక ప్రార్థన. (3:16)
  - b. ఒక ఆశీర్వాదం. (3:17-18)

IV. పుస్తకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

A. II థెస్సలోనీకయులు 2:1-12లో "అన్యాయపు వ్యక్తి" ఎవరు?

1. లక్షణాలు:
  - a. అన్యాయపు వ్యక్తి ప్రభువు దినమునకు ముందే బయలుపరచబడును. (వ. 3)
  - b. అతను తిరుగుబాటుకు నాయకత్వం వహిస్తాడు. (వ. 3)
  - c. అతను "దేవుడు అని పిలువబడే లేదా పూజించబడే ప్రతిదానిపై తనను తాను వ్యతిరేకిస్తాడు మరియు తనను తాను పెంచుకుంటాడు." (వ. 4)
  - d. అతను తనను తాను దేవుడని ప్రకటించుకుంటూ "దేవుని మందిరం"లో స్థిరపడతాడు. (వ. 4)
  - e. అతని రాకడ అన్ని రకాల నకిలీ అద్భుతాలు, సంకేతాలు మరియు అద్భుతాలతో కూడి ఉంటుంది, (వ. 9)
  - f. నశించిపోతున్న వారిని మోసం చేయడానికి అతను తనతో పాటు అన్ని రకాల చెడులను తీసుకువస్తాడు. (వ. 10)
2. అతని గుర్తింపు యొక్క అవకాశాలు ఏమిటి?
  - a. ప్రీమిలీనియలిస్టులు "అన్యాయపు మనిషిని" పాకులాడే (ff. I జాన్ 2:18)తో సమానం చేస్తారు - యేసు క్రీస్తు 2వ రాకడకు మరియు అతని 1000-సంవత్సరాల పాలన స్థాపనకు ముందు కనిపించే దుష్టత్వం యొక్క చివరి వ్యక్తిత్వం.
    - b. చాలా మంది ప్రొటెస్టంట్లు చట్టవిరుద్ధమైన వ్యక్తిని క్యాథలిక్ మతం యొక్క పాపసీతో గుర్తిస్తారు.
    - c. ఇతరులు చట్టవిరుద్ధమైన వ్యక్తిని రోమన్ చక్రవర్తి లేదా ప్రారంభ చర్చిని హింసించిన చక్రవర్తులతో గుర్తిస్తారు (ఉదా - నీరో లేదా డొమిషియన్).
    - d. మరొక అవకాశం ఏదైనా నిర్దిష్ట వ్యక్తితో గుర్తింపును కొట్టివేస్తుంది కానీ తిరుగుబాటు మరియు అవిధేయత స్ఫూర్తితో చట్టవిరుద్ధమైన వ్యక్తిని అనుబంధిస్తుంది.
3. అతను ఎవరు/వాడు?
  - a. ప్రీమిలీనియలిజం యొక్క పునాది అయిన నిరాధారమైన ఊహాగానాల కారణంగా, ఈ అవకాశం అసంభవం.
  - b. పోప్ తాను "క్రీస్తు వికార్" అని చెప్పుకుంటున్నప్పటికీ, అతను దేవుడని చెప్పుకోలేదు.
  - c. చట్టవిరుద్ధమైన వ్యక్తిని రోమన్ చక్రవర్తి (లేదా చక్రవర్తుల వరుస)గా గుర్తించడం చాలా సాధ్యమే.
    - [1] v. 4 — రోమన్ చక్రవర్తులు (ఉదా - డొమిషియన్) దేవతను దూషించారు మరియు దేవుళ్లుగా పూజించాలని డిమాండ్ చేశారు.
    - [2] v. 6-7 — అన్యాయం చేసే వ్యక్తిని "నిలిపివేయడం" రోమన్ ప్రజాస్వామ్యం యొక్క చివరి అవశేషాలు కావచ్చు.
    - [3] v. 8 — యేసు రాకడలో అతనిని నాశనం చేస్తాడు.

[4] v. 9-10 — చట్టవిరుద్ధమైన వ్యక్తికి సంబంధించి అనేక నకిలీ సంకేతాలు మరియు అద్భుతాలు ఉంటాయి. డొమిషియన్ అతనిని ఆరాధించడానికి ఏర్పాటు చేసిన మాక్ అర్చకత్వానికి ఇది సూచన కావచ్చు.

[5] చివరగా, ఈ వ్యక్తి గురించి పాల్ యొక్క కప్పబడిన సూచనలు రోమన్ గవర్నర్ నుండి ప్రభుత్వ అణచివేత మరియు హింసను నివారించడానికి అర్థమయ్యే ప్రయత్నం.

డి. చట్టవిరుద్ధమైన వ్యక్తి క్రైస్తవ మతం మరియు సాతాను మధ్య కొనసాగుతున్న పోరాటాన్ని సూచిస్తుందనే ఆలోచన తదుపరి అత్యంత సంభావ్య వివరణ.

[1] I యోహాను 2:18 కాలక్రమేణా, అనేకమంది పాకులాడే వ్యక్తులు కనిపిస్తారు.

[2] ఈ వివరణతో చెప్పబడిన అంశం ఏమిటంటే, క్రైస్తవ మతం యొక్క నిరంతర ఉనికికి చెడు నిజమైన ముప్పుగా మారిన ప్రతిసారీ, ప్రభువు వచ్చి ఆ ముప్పును తొలగిస్తాడు.

[3] ఈ వివరణలో ఉన్న సమస్య ఏమిటంటే, లెక్స్ ఒక నిర్దిష్ట వ్యక్తి లేదా వ్యక్తులను సూచిస్తున్నట్లుగా ఉంది.

ఇ. నిక్కచ్చిగా చెప్పాలంటే, చట్టవిరుద్ధమైన వ్యక్తిని పిడివాద నిర్దిష్టతతో ఎవరూ గుర్తించలేరని అంగీకరించాలి.

బి. రెండవ రాకడ యొక్క "సంకేతాలు" గురించి ఏమిటి?

1. ప్రతి తరంలో సంచలనవాదులు భూకంపాలు, యుద్ధాలు, అగ్నిపర్వతాలు మరియు ఇతర విపత్తులను ప్రభువు రాకడ సమీపంలో ఉందని ప్రకటించే సంకేతాలుగా సూచిస్తారు.

2. ఈ వ్యక్తులలో చాలా మంది మత్తయి 24:5-31లోని సంకేతాలను అతని పరోసియాకు సూచికలుగా సూచిస్తారు.

a. ఇవి AD 70లో జెరూసలేం నాశనాన్ని ముందే తెలియజేసే సంకేతాలు. (మత్తయి 24:1-3)

బి. ఇవన్నీ తన తరంలోనే నెరవేరుతాయని యేసు ప్రత్యేకంగా చెప్పాడు. (మత్తయి 24:34)

3. దీనికి విరుద్ధంగా, యేసు తన రెండవ రాకడకు ఎటువంటి సంకేతం ఇవ్వలేదని ప్రకటించాడు. (మత్తయి 24:36-44)

4. కొంతమంది తొలి క్రైస్తవులు ఏ క్షణంలోనైనా యేసు రూపాన్ని ఆశించారు.

a. కొందరు పని చేయడం మానేసి తమ సమయమంతా ఎదురుచూస్తూ గడిపారు. (II థెస్సలోనీకయులు 3:6-10)

బి. అన్యాయం చేసే వ్యక్తి మొదట వస్తాడని పౌలు థెస్సలోనీకయులకు సూచించాడు. (II థెస్సలోనీకయులు 2:3)

సి. అతని గుర్తింపు కోసం ముందుగా వివరించిన ఎంపికలను బట్టి, ఆ పరిస్థితి స్పష్టంగా నెరవేరింది.

5. కాబట్టి, ఆరోపించిన సంకేతాల యొక్క ఆత్మాశ్రయ వివరణపై మన విశ్వాసాన్ని ఉంచకుండా, క్రీస్తు తిరిగి రావడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము.

సి. పనిలేకుండా ఉండటంతో థెస్సలోనియన్ సమస్య. (3:6-13)

1. థెస్సలోనీకలోని కొంతమంది క్రైస్తవులు యేసు వెంటనే వస్తున్నందున, పని చేయవలసిన అవసరం లేదని నిర్ణయించుకున్నారు.

a. ఈ వ్యక్తులు "మూచర్స్" (v. 6-8) మరియు బిజీ-బాడీలుగా మారారు. (v.11)

బి. వారి ప్రవర్తన వారి మధ్య ఉన్నప్పుడు తాను ఉంచిన ఉదాహరణకి విరుద్ధంగా ఉందని పాల్ చెప్పాడు. (వ. 7-9)

2. పౌలు 10వ వచనంలో సూత్రాన్ని పేర్కొన్నాడు, "మేము నిన్ను మళ్ళీ చూడాలని మరియు మీ విశ్వాసంలో లోపించిన వాటిని తీర్చాలని మేము రాత్రింబగళ్లు చాలా శ్రద్ధగా ప్రార్థిస్తున్నాము."

3. ఈ కమాండ్ మన ఆధునిక అర్థత మనస్తత్వానికి పెద్దపీట వేస్తుంది.

నేను తిమోతి

పరిచయం:యువ బోధకుడు తిమోతి ఎఫెసస్లోని తన చర్చిలో చాలా సంతోషంగా లేడు. అతనిని ప్రోత్సహించడానికి పాల్ ఈ లేఖ రాశాడు. మూడు "పాస్టోరల్ ఎపిస్టల్స్" (I & II తిమోతి మరియు టైటస్)లో, పాల్ గ్రీకు పదమైన పిస్టోస్ (నమ్మకమైన) అనే పదాన్ని కనీసం డెబైన్ సార్లు ఉపయోగించాడు. థీమ్ ప్రతి అధ్యాయం ద్వారా నడుస్తుంది: వాక్యానికి నమ్మకంగా ఉండండి, మీ పనికి నమ్మకంగా ఉండండి మరియు మీరు పరిచర్య చేసే వ్యక్తులకు నమ్మకంగా ఉండండి.

నేను తిమోతికి ప్రతికూల మరియు సానుకూల లక్ష్యం రెండూ ఉన్నాయి. ప్రతికూలంగా, ఇది తప్పుడు సిద్ధాంతం మరియు తప్పుడు ఉపాధ్యాయుల వ్యతిరేకతను ప్రోత్సహిస్తుంది. సానుకూలంగా, ఇది చర్చి కోసం సమర్థవంతమైన నాయకత్వాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది, ఇది దాని మిషన్ నెరవేర్చుకు మార్గనిర్దేశం చేస్తుంది. సాధారణంగా, ఈ ఉత్తరం స్థానిక చర్చి జీవితం యొక్క ప్రవర్తనకు సలహా ఇస్తుందని మనం చెప్పవచ్చు.

రచయిత:అపొస్తలుడైన పౌలు, వందనం (I తిమోతి 1:1) లో పేర్కొన్నాడు. అంతర్గత సాక్ష్యం ఖచ్చితంగా పాల్ కు రచయితగా మద్దతునిస్తుంది, ప్రత్యేకించి అతని పూర్వ జీవితం (I తిమోతి 1:13) మరియు రచయిత మరియు తిమోతి మధ్య సన్నిహిత సంబంధాన్ని సూచిస్తుంది. (I తిమోతి 1:2; cf. ఫిలిప్పీయులు 2:22)

గ్రహీత:తిమోతి, పాల్ యొక్క "విశ్వాసంలో నిజమైన కుమారుడు" (1:2-8).

A. తిమోతికి మొదటగా అపొస్తలుల కార్యములు 16:1-3లో పరిచయం చేయబడింది, అక్కడ అతని తల్లి యూదు (cf. II తిమోతి 1:5; 3:14-15) మరియు అతని తండ్రి గ్రీకు అని తెలుసుకుంటాము.

B. లుస్త్రా మరియు ఇకోనియమ్లోని సహోదరులచే బాగా మాట్లాడబడ్డాడు, పాల్ యువ శిష్యుడు తనతో ప్రయాణించాలని కోరుకున్నాడు మరియు అందువల్ల వారు సువార్త ప్రకటించడానికి ప్రయత్నించే యూదులకు వసతి కల్పించడానికి అతనికి సున్నతి చేయించాడు. ఇది లార్డ్ యొక్క పనిలో కలిసి సేవ యొక్క సుదీర్ఘ సంబంధాన్ని ప్రారంభించింది, ఇందులో తిమోతి తన తండ్రికి పాలుగా పనిచేశాడు. (ఫిలిప్పీయులు 2:19-24). అటువంటి సేవలో ఇవి ఉన్నాయి:

1. పాల్ తో ప్రయాణం.
2. పాల్ విడిచిపెట్టవలసి వచ్చినప్పుడు కొత్త సంఘాలతో కలిసి ఉండడం అకస్మాత్తుగా. (చట్టాలు 17:13-14)
3. అలాంటి సంఘాలను ప్రోత్సహించడానికి తిరిగి వెళ్లడం. (I థెస్స. 3:1-3)
4. పాల్ వ్యక్తిగత దూతగా పని చేయడం. (I కొరింథీయులు 16:10-11; ఫిలిప్పీయులు 2:19-24)

C. తిమోతీకి పాల్ వ్రాసిన అనేక లేఖనాల వందనంలో పాల్ తో కలిసి గౌరవం లభించింది (II కొరింథీయులు 1:1; ఫిలిప్పీయులు 1:1; కొలస్సీ 1:1; I థెస్సలోనీకయులు 1:1; II థెస్సలోనీకయులు 1:1), మరియు నుండి తిమోతి రోమ్లో ఖైదు చేయబడిన సమయంలో పౌలుతో ఉన్నాడని అటువంటి లేఖనాలలో మనకు తెలుసు.

D. పౌలు అతన్ని ఎఫెసులో ఎందుకు విడిచిపెట్టాడో అర్థం చేసుకోవడానికి అలాంటి నమ్మకమైన సేవ మనకు సహాయం చేస్తుంది. (I తిమోతి 1:3)

III. వ్రాసే సమయం మరియు ప్రదేశం.

A. కొంతమంది వ్యాఖ్యాతలు (బర్న్స్ వంటివారు) పాల్ తన మూడవ మిషనరీ ప్రయాణంలో ఎఫెసస్లో ఎక్కువ కాలం ఉండి, మాసిడోనియాకు బయలుదేరిన తర్వాత I తిమోతీని వ్రాసి ఉండవచ్చని నమ్ముతారు. (cf. చట్టాలు 19:1-41; 20:1-3) ఇది 58-59 ADలో దాని కూర్పును ఉంచుతుంది.

B. సాధారణ ఏకాభిప్రాయం ఏమిటంటే, పాల్ రోమ్లో మొదటి జైలు శిక్ష తర్వాత ఈ లేఖను మాసిడోనియా నుండి రాశాడు. (cf. చట్టాలు 28:16, 30-31)

IV. ఉపదేశం యొక్క ఉద్దేశ్యం:

పౌలు తిమోతీని ఎఫెసులో ఒక అద్భుతమైన బాధ్యతతో విడిచిపెట్టాడు: "ఆశీర్వాదం పొందిన దేవుని మహిమాన్వితమైన సువార్త" ప్రకారం "ధ్వని సిద్ధాంతానికి" విరుద్ధంగా ఏదైనా బోధించకూడదని కొందరికి ఆజ్ఞాపించాడు. (I తిమోతి 1:3-11) తిమోతి యవ్వనం మరియు సహజమైన సిగ్గు

కారణంగా ఈ ఆరోపణను నెరవేర్చడం కష్టమైంది. (I తిమోతి 4:11-12; cf. II తిమోతి 1:7-8) పౌలు స్వయంగా రావాలని ఆశించగా, ఈలోగా తనకు మార్గనిర్దేశం చేసేందుకు తిమోతి రాశాడు. (I తిమోతి 3:14-15)²⁰ కాబట్టి, పాల్ ఇలా వ్రాశాడు:

ఎ. చర్చి వ్యవహారాలను నిర్వహించేటప్పుడు ఎలా ప్రవర్తించాలో తిమోతికి సూచించడం. (I తిమోతి 3:14-15)

B. తిమోతిని తన స్వంత ఆధ్యాత్మిక పురోగతికి సంబంధించిన సలహాను అందించడం ద్వారా ప్రోత్సహించడం. (I తిమోతి 4:12-16)

సి. క్రైస్తవులకు తమను తాము ఎలా ప్రవర్తించాలో నేర్పించడం.

V. ఉపదేశం యొక్క థీమ్:

ఈ లేఖ ఒక సంఘంతో కలిసి పనిచేయడం మరియు వారిని సరైన మార్గంలో నడిపించే బాధ్యత కలిగిన ఒక యువ సువార్తికుడు ఉద్దేశించబడింది. వ్రాసిన ప్రతిదీ అతనికి మరియు సమాజానికి సిద్ధాంతం మరియు ప్రవర్తనలో సహాయం చేయడానికి రూపొందించబడింది. కాబట్టి ఈ లేఖనానికి తగిన ఇతివృత్తం ఇలా ఉండవచ్చు: "సమాజానికి మరియు దాని బోధకుడికి ధ్వని సిద్ధాంతం."

VI. కీ పద్యాలు.

"ఈ విషయాలు నేను మీకు వ్రాస్తాను, అయితే నేను త్వరలో మీ వద్దకు వస్తానని ఆశిస్తున్నాను; కానీ నేను ఆలస్యం చేస్తే, సజీవమైన దేవుని చర్చి అయిన దేవుని మందిరంలో మీరు ఎలా ప్రవర్తించాలో మీరు తెలుసుకోవాలని నేను వ్రాస్తాను. , సత్యానికి స్తంభం మరియు నేల." (I తిమోతి 3:14-15)

VII. లేఖ యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. పరిచయం (1:1-2)

బి. ధ్వని సిద్ధాంతానికి సంబంధించిన అభియోగం. (1:3-20)

1. ధ్వని సిద్ధాంతాన్ని బోధించడం. (1:3-11)
2. లార్డ్ యొక్క దయ మరియు దయ కోసం ధన్యవాదాలు. (1:12-17)
3. తిమోతి బాధ్యత. (1:18-20)

సి. చర్చికి సంబంధించిన సాధారణ సూచనలు. (2:1-3:13)

1. ప్రార్థన యొక్క అభ్యాసం. (2:1-8)
2. మహిళలకు సూచనలు. (2:9-15)
3. చర్చి అధికారులకు అర్హతలు. (3:1-13)
  - a. బిషప్ల కోసం [పర్యవేక్షకులు మరియు ఖచ్చితమైన అనువాదం]. (3:1-7)
  - బి. డీకన్ల కోసం. (3:8-13)

డి. తిమోతికి సలహా. (3:14-19)

1. వ్రాతపూర్వకంగా పాల్ యొక్క ఉద్దేశ్యం. (3:14-16)
2. మతభ్రష్టత్వం గురించిన ఆత్మ హెచ్చరికను గుర్తుంచుకోండి. (4:1-6)
3. దైవభక్తి కోసం వ్యాయామం చేయండి. (4:7-16)

ఈ. చర్చి సభ్యులకు సంబంధించిన సూచనలు. (5:1 - 6:19)

1. సరైన సంబంధాలను కొనసాగించండి. (5:1-2)
2. వితంతువుల గురించి. (5:3-16)
3. పెద్దల గురించి. (5:17-25)
4. సేవకుల గురించి. (6:1-2)
5. దురాశతో ప్రేరేపించబడిన ఉపాధ్యాయుల గురించి. (6:3-10)
6. దేవుని మనిషి గురించి. (6:11-16)
7. ధనవంతుల గురించి. (6:17-19)
8. తిమోతికి ముగింపు బాధ్యత. (6:20-21)

VIII. లేఖ యొక్క ముఖ్య అంశాలు.

A. స్థానిక చర్చి యొక్క సంస్థ.

బి. వితంతువుల సంరక్షణ.

సి. దైవిక జీవితానికి ఉదాహరణ.

D. తిమోతి ద్వారా వైన్ (పులియబెట్టిన లేదా పులియబెట్టని) ఉపయోగం.

II తిమోతి

పరిచయం: కాలక్రమానుసారంగా, II తిమోతి పాల్ యొక్క ప్రేరేపిత లేఖలలో చివరిది. రోమ్లోని జైలు నుండి వ్రాయబడిన అపొస్తలుడు తన మరణశిక్ష ఆసన్నమైందని బాగా తెలుసు. అది వృద్ధుడైన అపొస్తలుడు తన చిన్న సహోద్యోగికి రాసిన చాలా వ్యక్తిగత లేఖ. సువార్త (1:14) నిధిని కాపాడుకోవాల్సిన అవసరాన్ని మరియు పౌలు ద్వారా అతనికి అందించబడిన పరిచర్యను కొనసాగించవలసిన అవసరాన్ని లేఖ నొక్కి చెబుతుంది. (2:2)

పేరు- పాల్ యొక్క చిన్న సహోద్యోగి మరియు అండర్ ఫ్లడీ అయిన తిమోతి కోసం ఈ పుస్తకం పేరు పెట్టబడింది.

రచయిత ఆర్- పాల్. (II తిమోతి 1:1)

ప్రయోజనం— పౌలు తిమోతికి ఇలా వ్రాశాడు:

ఎ. అతని పరిచర్యలో బలంగా మరియు నమ్మకంగా ఉండమని అతన్ని ప్రోత్సహించండి.

బి. చర్చికి ఎదురయ్యే ఇబ్బందుల గురించి అతన్ని హెచ్చరించండి.

C. అతను రోమ్ కు రావాలని అభ్యర్థన.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం.

A. రోమన్ గృహనిర్బంధం (AD 62 వసంతకాలం) నుండి విడుదలయ్యాడు మరియు అక్కడ అతని రెండవ జైలు శిక్ష (వేసవి లేదా AD 64 శరదృతువు) మధ్య పాల్ జీవితం మరియు పని గురించి చాలా తక్కువగా తెలుసు.

1. అతను అనుకున్న ప్రకారం స్పెయిన్ పర్యటనను చేసి ఉండవచ్చు. (రోమన్లు 15:28)
2. ఈ కాలంలో, పౌలు తిమోతితో కలిసి ఎఫెసులో మరియు మాసిడోనియాకు వెళ్లేముందు పనిచేసి ఉండవచ్చు.

B. స్పష్టంగా పాల్ త్రోయస్ లో అరెస్టు చేయబడ్డాడు. (II తిమోతి 4:13)

1. అకస్మాత్తుగా మరియు ఊహించని అరెస్టు పాల్ యొక్క కొన్ని వస్తువుల అవసరాన్ని వివరిస్తుంది.
2. తన లేఖలో, పౌలు తన అంగీ, తన పుస్తకాలు మరియు అతని పార్శ్వాంట్లను పిలిచాడు. (II తిమోతి 4:13)

సి. తిమోతికి ఈ రెండవ లేఖలో, పాల్ తన వ్యక్తిగత పరిస్థితిపై అంతర్లృప్తిని ఇచ్చాడు.

1. అతని నమ్మకమైన సహోద్యోగుల్లో కొందరు ఇతర చర్చిలకు సేవ చేస్తున్నారు. (II థెస్సలోనీకయులు 4:10)
2. ఇతర మాజీ సహచరులు పౌలుకు అవసరమైన సమయంలో అతనిని విడిచిపెట్టారు. (II థెస్సలోనీకయులు 4:10)
3. పౌలుతో లూకా మాత్రమే ఉన్నాడు మరియు తిమోతి మరియు మార్కులను చూడాలని అపొస్తలుడు ఆత్రుతగా ఉన్నాడు. (II తిమోతి 4:9-11)

D. పాల్ తన అరెస్టుకు సంబంధించిన పరిస్థితులను వెల్లడించనప్పటికీ, అతని నిర్బంధానికి గల కారణాలపై చరిత్ర వెలుగునిస్తుంది.

1. జూలై, AD 64లో తొమ్మిది రోజుల వ్యవధిలో భారీ అగ్నిప్రమాదం రోమ్ నగరంలో చాలా వరకు ధ్వంసమైంది.
2. రోమ్ ప్రజలు నీరోను విషాదానికి కారణమని ఆరోపించారు.
3. నింద నుండి తప్పించుకోవడానికి, నీరో క్రైస్తవ సంఘంలో ఒక బలిపశువును కనుగొన్నాడు.
4. చర్చిపై తీవ్రమైన, స్థానిక హింసను అనుసరించారు, ఫలితంగా అనేక క్రూరమైన బలిదానాలు జరిగాయి,
5. ఈ సంఘటనల తర్వాత పాల్ ఎక్కువగా అరెస్టు చేయబడి ఉండవచ్చు.

E. అతని మరణశిక్ష ఖచ్చితంగా మరియు త్వరలో (బహుశా AD 65లో ఎప్పడైనా అమలు చేయబడి ఉండవచ్చు), పాల్ తన శాశ్వతమైన ప్రతిఫలంపై నమ్మకంగా ఉన్నాడు. (II తిమోతి 4:6-8:18)

F. ఈ లేఖ AD 64 శరదృతువులో తిమోతికి వ్రాయబడింది.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

ఎ. ఈ లేఖ తిమోతికి తన పరిచర్యలో నమ్మకంగా మరియు దృఢంగా ఉండాలనే వ్యక్తిగత ఆజ్ఞ.

1. ప్రభువు గురించి సాక్ష్యమివ్వడానికి సిగ్గుపడకూడదని పౌలు అతన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నాడు. (1:8)
2. "క్రీస్తు యేసు యొక్క మంచి సైనికుని వలె" కష్టాలను సహించడానికి సిద్ధంగా ఉండాలని అతను తిమోతికి ఆదేశిస్తాడు. (2:3)
3. పౌలు తన వ్యక్తిగత సమగ్రతను కాపాడుకోమని యువ బోధకుడికి ఉద్బోధించాడు. (2:14-26)
4. అపొస్తలుడు తిమోతికి చెడు చేసేవారి పట్ల మరియు అబద్ధాల పట్ల జాగ్రత్త వహించమని హెచ్చరించాడు ఉపాధ్యాయులు. (3:1-9)

బి. “వాక్యాన్ని బోధించు; సీజన్లో మరియు సీజన్ వెలుపల సిద్ధంగా ఉండండి; సరిదిద్దండి, మందలించండి మరియు ప్రోత్సహించండి-చాలా ఓపికతో మరియు జాగ్రత్తగా సూచనలతో. (4:2)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. వ్యక్తిగత శుభాకాంక్షలు. (II తిమోతి 1:1-2)

బి. నమ్మకంగా ఉండేందుకు ప్రోత్సాహం. (1:3—2:13)

1. తిమోతి పట్ల తనకున్న ప్రేమను, మెప్పుదలను పాలు గుర్తుచేసుకున్నాడు. (1:3-7)
2. అతను తిమోతి సువార్త గురించి సిగ్గుపడకూడదని ఆరోపించాడు. (1:8-10)
3. పాల్ విడిచిపెట్టిన మరియు తనకు నమ్మకంగా ఉన్న సహోద్యోగులను గుర్తుచేసుకున్నాడు. (1:11-18)
4. అపొస్తలుడు తిమోతిని నమ్మకంగా ఉండమని ప్రోత్సహిస్తున్నాడు. (2:1-7)
5. క్రీస్తు నమ్మకంగా రక్షిస్తాడని తన ఆశితుడిని గుర్తుచేస్తాడు
ఆయనకు విశ్వాసపాత్రులైన వారిని శక్తివంతం చేయండి. (2:8-13)

సి. దేవుడు ఆమోదించిన పనివాడు. (II తిమోతి 2:14-26)

1. తిమోతి అనవసరమైన వివాదాలకు దూరంగా ఉండమని ప్రోత్సహించబడ్డాడు. (2:14-19)
2. అతను జీవితంలో మరియు సిద్ధాంతంలో స్వచ్ఛంగా ఉండమని అతన్ని మరింత ప్రోత్సహిస్తాడు. (2:20-26)

D. చివరి రోజులలో దైవభక్తి గురించిన హెచ్చరికలు.

1. రాబోయే అన్ని రకాల చెడు ప్రవర్తన గురించి పాలు తిమోతికి చెప్పాడు. (3:1-9)
2. పవిత్ర వ్రాతలను మరియు పాల్ బోధలను గట్టిగా పట్టుకోవాలని పాల్ యువ బోధకుడికి ఆజ్ఞాపించాడు. (3:10-17)
3. అపొస్తలుడు తిమోతికి మంచి సిద్ధాంతాన్ని బోధించడానికి చివరి బాధ్యతను ఇస్తాడు. (4:1-5)

E. ముగింపు వ్యాఖ్యలు. (II తిమోతి 4:6 - 22)

1. పాల్ తన రాబోయే మరణం గురించి చెప్పాడు. (4:6-8)
2. అతను సహచరుల గురించి వ్యక్తిగత సమాచారాన్ని తిమోతితో పంచుకుంటాడు. (4:9-15)
3. ఈ పరీక్షలన్నిటిలో ప్రభువు తనకు తోడుగా నిలిచాడని పాలు ప్రకటించాడు. (4:16-18)
4. చివరి శుభాకాంక్షలు మరియు ఆశీర్వాదం. (4:19-22)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

ఎ. తిమోతి యొక్క ఆధ్యాత్మిక ప్రయాణం.

1. పాల్ యొక్క మొదటి మిషనరీ ప్రయాణంలో తిమోతి స్పష్టంగా మార్చబడ్డాడు.
2. పాలు తన రెండవ మిషనరీ ప్రయాణాన్ని ప్రారంభించినప్పుడు, అతనితో పాటు సీలస్ మాత్రమే ఉన్నాడు. (చట్టాలు 15:40)
3. అయితే, తిమోతి లుస్త్రలో వారితో కలిసిపోయాడు. (చట్టాలు 16:1)
  - a. అతని తల్లి యూనిస్ కూడా విశ్వాసి. (అపొస్తలుల కార్యములు 16:1; II తిమోతి 1:5)
  - బి. అయితే అతని తండ్రి గ్రీకు అవిశ్వాసి. (చట్టాలు 16:1)
4. ప్రభావవంతమైన శిష్యత్వానికి తిమోతికి కొన్ని ప్రతికూలతలు మరియు అడ్డంకులు ఉన్నాయి.
  - a. అతని ఇంటి జీవితం కోరుకునేదాన్ని మిగిల్చింది. (చట్టాలు 16:1-2)
  - బి. అతనికి దీర్ఘకాలిక ఆరోగ్య సమస్యలు ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. (I తిమోతి 5:23)
  - సి. అతనికి సిగ్గు మరియు పిరికితనంతో సమస్య ఉండవచ్చు. (1:7)
5. తిమోతికి కొన్ని పెద్ద ఆస్తులు కూడా ఉన్నాయి.
  - a. అతనికి దైవభక్తిగల తల్లి మరియు అమ్మమ్మ ఉన్నారు. (1:5)
  - బి. అతను గ్రంథంలో అద్భుతమైన శిక్షణ పొందాడు. (3:15)
  - సి. అతను ప్రభువుకు లోతుగా కట్టుబడి ఉన్నాడు.
6. తిమోతి పాల్ కు అత్యంత సన్నిహితుడు మరియు అత్యంత విశ్వసనీయ సహోద్యోగి అయ్యాడు.
  - a. పాల్ రెండుసార్లు అతనిని "విశ్వాసంలో కుమారుడు" అని పిలిచాడు (I తిమోతి 1:2; II తిమోతి 1:2)
  - బి. పాలు, "నాకు అతనిలా మరెవరూ లేరు." (cf. ఫిలిప్పీన్స్ 2:19-22)
  - సి. తనకు మరణశిక్ష విధించబడుతుందని తెలుసుకున్న పాల్ తిమోతీని తన పక్కన పెట్టుకోవాలని కోరుకున్నాడు. (4:9)

B. గ్రంథం యొక్క ప్రేరణ మరియు ఉద్దేశ్యం.

1. "ప్రతి లేఖనము దేవుని ఊపిరి మరియు బోధించడానికి, మందలించడానికి, సరిదిద్దడానికి మరియు నీతిలో శిక్షణ ఇవ్వడానికి ఉపయోగపడుతుంది, తద్వారా దేవుని మనిషి ప్రతి మంచి పనికి పూర్తిగా సన్నద్ధమవుతాడు." (3:16-17)
2. "గాడ్-బ్రీట్" (NIV) లేదా "దేవుని ప్రేరణ ద్వారా ఇవ్వబడింది" (KJV) అనువదించబడిన గ్రీకు పదం ధియోప్నూస్టోస్.
3. ప్రేరేపిత సిద్ధాంతం అనేది దేవుని యొక్క అధికార వాక్యాన్ని మాట్లాడేందుకు మరియు వ్రాయడానికి కొంతమంది వ్యక్తులకు మార్గనిర్దేశం చేసే పవిత్రాత్మ యొక్క అతీంద్రియ ప్రక్రియను సూచిస్తుంది.
  - a. ప్రేరణ ప్రక్రియ రచయితల వ్యక్తిగత రచనా శైలిని తిరస్కరించలేదు.
  - బి. దేవుని సత్యాన్ని ప్రభావవంతంగా తెలియజేయడానికి ఆత్మ నేపథ్యం మరియు వ్యక్తిగత ఆసక్తి యొక్క తేడాలను ఉపయోగించుకుంది.
4. స్ఫూర్తికి సంబంధించి గ్రంథంలో చాలా వాదనలు ఉన్నాయి.
  - a. పాత నిబంధన యొక్క ప్రేరేపిత స్వభావాన్ని యేసు ధృవీకరించాడు. (మత్తయి 5:17-18; జాన్ 10:35)
  - బి. తన ప్రేరేపిత వాక్యానికి ఏజెంట్లుగా ఉండేందుకు ఆయన అపొస్తలులకు అధికారం ఇచ్చాడు. (జాన్ 14:26; 16:13; మత్తయి 18:18)
  - సి. పీటర్ యొక్క రెండవ లేఖ తప్పనిసరిగా అదే వాదనను చేసింది. (II పీటర్ 2:21)
5. వేదాంతపరమైన సంప్రదాయవాదం మరియు ఉదారవాదం మధ్య వ్యత్యాసం గ్రంథం పట్ల వైఖరిలో ఉంది.

C. పాల్ మరణం ముఖం మీద విశ్వాసం. (II తిమోతి 4:6-8)

1. పాల్ తన రాబోయే మరణాన్ని వర్ణించడానికి అనేక రూపకాలను ఉపయోగిస్తాడు:
  - a. పానీయ నైవేద్యంగా పోయబడుతోంది.
  - బి. మంచి పోరాటం చేశారు.
  - సి. రేసును ముగించాడు.
2. వీటన్నింటి ద్వారా, పౌలు ఇలా అన్నాడు, 'విశ్వాసాన్ని నిలబెట్టుకోవాలి' మరియు తన ప్రతిఫలం కోసం నమ్మకంగా ఎదురుచూశాడు.

టైటస్ మరియు ఫిలేమోన్

పరిచయం: వారి సంక్షిప్త కారణంగా టైటస్ మరియు ఫిలేమోను కలిసిపోయారు. గ్రంథంలోని వివిధ సమూహాలలో భాగం (అంటే టైటస్ ఒక "పాస్టోరల్ ఎపిస్టల్" మరియు ఫిలేమోన్ ఒక "జైలు లేఖ"), రెండూ దైవభక్తిగల వ్యక్తులకు వ్రాయబడ్డాయి, విలువైన సూచనలను అందిస్తాయి.

పేరు- రెండు పుస్తకాలు వాటిని అందుకున్న వ్యక్తుల కోసం పేరు పెట్టబడ్డాయి. (అంటే టైటస్ మరియు ఫిలేమోన్)

రచయిత- పాల్ రెండు పుస్తకాలను రచించాడు. (తీతు 1:1; ఫిలేమోను 1:1)

ప్రయోజనం

ఎ. టైటస్ -

1. పౌలు ఈ లేఖ రాశాడు:
  - a. క్రీట్ ద్వీపంలోని చర్చిలో అవసరమైన సంస్థాగత విషయాలను పూర్తి చేయమని టైటస్ కు గుర్తు చేయడం.
  - బి. సరైన సిద్ధాంతాన్ని బోధించడానికి మరియు తప్పుడు బోధకులను తిరస్కరించడానికి అతన్ని ప్రోత్సహించడానికి.

బి. ఫిలేమోను - బానిస ఒనేసిమస్ కోసం మధ్యవర్తిత్వం వహించడానికి పాల్ తన స్నేహితుడు ఫిలేమోనుకు ఈ వ్యక్తిగత లేఖ రాశాడు.

I. పుస్తకాల నేపథ్యం.

ఎ. టైటస్

1. తీతు పాల్ యొక్క విశ్వసనీయ మరియు విలువైన సహచరుడు.
  - a. అయితే, విచిత్రమేమిటంటే, చట్టాలలో అతని ప్రస్తావన లేదు.
  - బి. తీటస్ గురించి మనకు తెలిసినది పాల్ రచనలతో అతని సంబంధం.
2. టైటస్ గ్రీకు దేశస్థుడు.
  - a. అతను స్పష్టంగా పాల్ యొక్క బోధన ద్వారా మార్చబడ్డాడు. (తీతు 1:4)
  - బి. తీతు సున్నతి చేయించుకోవాలని పాలు కోరలేదు. (గలతీయులు 2:3)
  - సి. క్రీస్తుగా మారడానికి సున్నీ అవసరం లేదని పాల్ "జుడాయిజర్స్"కు సూచించాలనుకున్నాడు. (గలతీయులు 2:4-5)
3. కొరింథీయులకు తన లేఖలు వ్రాసే మధ్య, పాలు కొరింథులోని చర్చిత పని చేయడానికి తీతును పంపాడు. (cf. II కొరింథీయులు 8:16-24)
4. రోమ్లో తన మొదటి ఖైదు నుండి విడుదలైన తర్వాత, పాలు తీతును తనతో పాటు క్రేతుకు తీసుకువెళ్లాడు మరియు పనిని పర్యవేక్షించడానికి అతనిని విడిచిపెట్టాడు. (తీతు 1:5)
  - a. క్రీట్ అనేది మధ్యధరా సముద్రంలో ఉన్న ఒక పెద్ద ద్వీపం.
  - బి. పెంతెకోస్టు రోజున యూదుల మతమార్పిడి ద్వారా చర్చి అక్కడ స్థాపించబడి ఉండవచ్చు. (చట్టాలు 2:11)
  - సి. పెద్దలను నియమించడానికి మరియు కొన్ని సమస్యలను సరిచేయడానికి టైటస్ అక్కడ ఉన్నాడు.
  - డి. పాల్ స్పష్టంగా నికోపోలిస్లో ఉన్నాడు మరియు టైటస్ తన పనిని ముగించిన తర్వాత అతనితో చేరాలని ఆసక్తిగా ఉన్నాడు. (తీతు 3:12)
5. మతసంబంధమైన లేఖనాలలో ఒకటైన పాలు ఈ లేఖను క్రీ.శ. 63లో ఎఫెసు నుండి వ్రాసాడు.

బి. ఫిలేమోన్

1. ఫిలేమోనుకు రాసిన లేఖ రోమ్లో పాలు మొదటి ఖైదు సమయంలో వ్రాయబడిన నాలుగు జైలు లేఖలలో (ఎఫెసియన్లు, ఫిలిప్పీయులు మరియు కొలోస్సియన్లతో పాటు) ఒకటి.
2. ఫిలేమోను స్పష్టంగా కొలోస్సియన్లతో ఏకకాలంలో వ్రాయబడింది.
  - a. ఫిలేమోను స్పష్టంగా కొలోస్సిలో నివసించాడు.
  - బి. పాలు ఒనేసిముతో పాటు ఉత్తరాలు అందజేయడానికి తుకికును పంపాడు. (కొలోస్సియులు 4:7-9)
  - సి. కొలస్సియన్లు చర్చి-వ్యాప్తి సమస్యలతో వ్యవహరించారు; ఫిలేమోన్ వ్యక్తిగత సమస్యను ప్రస్తావించాడు.
3. ఫిలేమోనును అర్థం చేసుకోవడానికి, రోమ్ సామ్రాజ్యంలో బానిసత్వం గురించి కొంత అవగాహన కలిగి ఉండాలి.
  - a. మొదటి శతాబ్దంలో సామ్రాజ్యంలోని సగం జనాభాలో మూడింట ఒక వంతు మంది బానిసలుగా ఉన్నారని అంచనా వేయబడింది.
  - బి. ఆ సంస్కృతిలో బానిసత్వం ముఖ్యంగా కఠినంగా ఉండేది.
    - [1] బానిసలను "జీవన సాధనాలు"గా చూసేవారు.
    - [2] వారి జీవితం, మరణం మరియు చికిత్స అన్నీ వారి యజమాని యొక్క అభీష్టానుసారం ఉన్నాయి.
    - [3] బానిసలు యుద్ధ విజయం, పుట్టుక, రుణభారం మొదలైన వాటి ద్వారా సంపాదించబడ్డారు.
  - సి. కొత్త నిబంధన కాలంలో, బానిసలకు కొంత పౌర రక్షణ కల్పించడం ప్రారంభమైంది. అయినప్పటికీ, ఇది ఇప్పటికీ క్రూరమైన మరియు భయంకరమైన జీవనశైలి.
4. ఒనేసిము ఫిలేమోను దాసుడు. (ఫిలేమోను 18-19)
  - a. అతను రోమ్కు పారిపోయాడు.
  - బి. అంతేకాదు చోరీ సొత్తు తీసుకున్నాడు.
5. ఏదోవిధంగా ఒనేసిముస్ పాలుతో పరిచయం అయ్యాడు మరియు మార్చబడ్డాడు. (ఫిలేమోన్ 10)
  - a. అతను మారిన తర్వాత, ఒనేసిము అతని పరిచర్యలో పాల్కు సహాయం చేశాడు. (ఫిలేమోను 11-13)
  - బి. ఫిలేమోనుతో చర్చించవలసిన నైతిక బాధ్యతను తెలుసుకున్న పాలు ఒనేసిమును వాగ్దానం మరియు అభ్యర్థనతో వెనక్కి పంపాడు. (ఫిలేమోను 12-14)

II. పుస్తకాల ప్రధాన సందేశాలు.

ఎ. టైటస్

1. క్రీట్లో తన పరిచర్యను నెరవేర్చడంలో టైటస్ సూచనలను మరియు ప్రోత్సాహాన్ని అందించడం ఈ లేఖలోని ప్రధాన సందేశం.

2. "అయితే, ఇవి మీరు బోధించవలసిన విషయాలు. అన్ని అధికారంతో ప్రోత్సహించండి మరియు మందలించండి. ఎవ్వరూ నిన్ను తృణీకరించనివ్వవద్దు." (తీతు 2:15)

బి. ఫిలేమోన్

1. ఫిలేమోను యొక్క ప్రధాన సందేశం ఫిలేమోనును స్వీకరించడానికి, క్షమించమని మరియు ఒనెసిమును విడుదల చేయమని ప్రోత్సహించడం.
2. "కాబట్టి మీరు నన్ను భాగస్వామిగా పరిగణించినట్లయితే, మీరు నన్ను స్వాగతించినట్లే అతనికి స్వాగతం." (ఫిలేమోన్ 17)

III. పుస్తకాల రూపురేఖలు.

ఎ. టైటస్

1. పరిచయం (తీతు 1:1-4)
2. క్రీట్లో ఉన్నప్పుడు అతను పూర్తి చేయాల్సిన పనులను పాల్ టైటస్కు గుర్తు చేశాడు. (తీతు 1:5)
3. పెద్దలుగా నియమించబడే పురుషుల అవసరాల గురించి అపొస్తలుడు అతనికి గుర్తు చేస్తాడు. (తీతు 1:6-9)
4. తనను వ్యతిరేకించే తప్పుడు బోధకుల గురించి పౌలు అతన్ని హెచ్చరించాడు. (తీతు 1:10-16)
5. నిర్దిష్ట సమూహాలకు బోధించడానికి పాల్ సూచనలను అందజేస్తాడు, వీటిలో:
  - a. వృద్ధులు (తీతు 2:1-2)
  - బి. వృద్ధ మహిళలు. (తీతు 2:3)
  - సి. యువతులు. (తీతు 2:4-5)
  - డి. యువకులు. (తీతు 2:6-8)
  - ఇ. బానిసలు. (తీతు 2:9-10)
6. అపొస్తలుడు నైతికతకు ఆధారమైన దేవుని దయ గురించి వ్రాసాడు. (తీతు 2:11-15)
7. విశ్వాసులందరికీ సరైన ప్రవర్తన గురించి పౌలు సూచనలను ఇస్తాడు (తీతు 3:1-7) మరియు అలా కాకుండా జీవించేవారిని ఖండించాడు. (తీతు 3:8-11)
8. తుది వ్యాఖ్యలు. (తీతు 3:12-15)

బి. ఫిలేమోన్

1. ఫిలేమోనుకు పాల్ శుభాకాంక్షలు. (ఫిలేమోన్ 1-3)
2. ఫిలేమోను యొక్క దైవిక పాత్రకు అపొస్తలుడు కృతజ్ఞతలు తెలిపాడు. (ఫిలేమోను 4-7)
3. పౌలు ఒనెసిము కొరకు తన అభ్యర్థనను అందించాడు. (ఫిలేమోను 8-21)
4. అతను త్వరలో ఫిలేమోనును సందర్శించాలనే కోరిక గురించి మాట్లాడాడు. (ఫిలేమోన్ 22)
5. ముగింపు శుభాకాంక్షలు. (ఫిలేమోను 23-25)

IV. పుస్తకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

ఎ. బోధకుడి జీవితం. (తీతు 2:7-8)

1. పౌలు టైటస్తో అతని జీవన నాణ్యత అతని బోధనను ధృవీకరించాలి. (2:7)
2. ప్రత్యేకంగా, పాల్ ఈ బాధ్యతలను వివరించాడు:
  - a. ఏది మంచిదో అది చేయండి. (వ. 7)
  - బి. బోధనలో, చిత్తశుద్ధిని ప్రదర్శించండి. (వ. 7)
  - సి. "మాట్లాడుకునే సౌలభ్యం" కలిగి ఉండండి. (వ. 8)
  - డి. "నిందించలేనిది" మాట్లాడండి. (వ. 8)
3. ఈ నమూనా మరియు సూచన కాలాతీతం.

B. పౌలు తిమోతికి ఎందుకు సున్నతి చేయించుకున్నాడు కానీ తీతుకు ఎందుకు సున్నతి చేయలేదు?

1. యూరైజింగ్ బోధకులను శాంతింపజేయడానికి తీతుకు సున్నతి చేయించుకోవడానికి పౌలు నిరాకరించాడు. (గలతీయులు 2:1-3)
2. యువకుడు తన మిషనరీ బృందంలో భాగమైనప్పుడు అతను తిమోతికి సున్నతి చేసాడు. (చట్టాలు 16:3)
3. పాల్ యొక్క చర్యలలో ఎటువంటి అస్థిరత లేదు.
  - a. తిమోతి తప్పుడు బోధకులను శాంతింపజేయడానికి సున్నతి చేయలేదు కానీ యూదులకు మరింత

సమర్థవంతమైన పరిచారకునిగా చేయడానికి.

బి. తీతుకు సున్నతి చేసి ఉంటే, అది సువార్త యొక్క సమగ్రతను రాజీ చేసేది.

C. సయోధ్య మంత్రిత్య శాఖ.

1. క్రైస్తవుల మధ్య సత్వర మరియు సయోధ్య అనేది గ్రంథంలో కీలకమైన అంశం. (II కొరింథీయులు 5:17-20; మత్తయి 5:9; 23, 24; 18:15; జాన్ 17:20-23; ఎఫెసీయులు 4:31-32)
2. ఫిలేమోనుకు రాసిన లేఖ ఆచరణాత్మక, సంబంధిత, క్రీస్తు-కేంద్రీకృత సయోధ్య యొక్క అద్భుతమైన నమూనాను అందిస్తుంది. ఆ సయోధ్యలో ఇవి ఉంటాయి:
  - a. ప్రార్థన (వ. 4-6)
  - బి. మర్యాద (వ. 8-9)
  - సి. గోప్యత (v. 10-14)
  - డి. వ్యక్తిగత
  - ఇ. భాగస్వామ్యం (v. 17-19)
3. సయోధ్యకు కీలకం “అన్ని రకాల దురాలోచనలతో పాటు అన్ని ద్వేషాలు, ఆవేశం మరియు కోపం, ఘర్షణ మరియు అపనిందలను వదిలించుకోండి. క్రీస్తులో దేవుడు మిమ్మల్ని క్షమించినట్లు, ఒకరిపట్ల ఒకరు దయగా మరియు కనికరంతో ఉండండి. (ఎఫెసీయులు 4:31-32)

హెబ్రూస్

పరిచయం: హెబ్రీయులకు వ్రాసిన ఉత్తరం యేసుక్రీస్తును పరిపూర్ణ ప్రధాన యాజకునిగా మరియు పాపానికి ఆదర్శ త్యాగంగా అనర్గళంగా ప్రదర్శించడంలో ప్రత్యేకమైనది. నిర్దిష్ట ప్రవచనాలను మాత్రమే కాకుండా పాత నిబంధన ఉద్దేశాన్ని కూడా నెరవేరించిన యేసును నేరుగా చూపుతున్నట్లు రచయిత మొత్తం పాత నిబంధన ప్రత్యక్షతను చూస్తాడు.

రచయిత- తెలియదు. రచయిత రెండవ తరం క్రైస్తవుడని అంతర్గత ఆధారాలు సూచిస్తున్నాయి (హెబ్రీయులు 2:3). ఈ పుస్తకాన్ని పాల్ లేదా లూకా రచించారనే సూచనలు విస్మరించబడ్డాయి, ప్రధానంగా గ్రీకు శైలి ఈ ఇద్దరిలో ఎవరి రచనలకు భిన్నంగా ఉంది. హెబ్రీయులను వ్రాసిన వారికి పాత నిబంధన, ముఖ్యంగా పెంటాట్యూచ్ మరియు --కీర్తనలు, ఈ పుస్తకాల నుండి వచ్చిన 29 డైరెక్ట్ కోట్లలో 23 బాగా తెలుసు. ఇతర సూచించబడిన రచయితలలో అపోలోస్, జాన్, ప్రిస్సిల్లా, బర్నబాస్ మరియు ఫిలిప్ ఉన్నారు.

వ్రాసే స్థలం- బహుశా రోమ్ (హెబ్రీయులు 13:24లో సూచించినట్లు). తిమోతి రచయితతో ఉన్నాడు. (హెబ్రీయులు 13:23)

వ్రాసే సమయం- లేఖ చాలా త్వరగా వ్రాయబడింది. AD 70లో ఆలయం ధ్వంసమై, బలులు ఆగిపోయినప్పటికీ, పాత నిబంధన బలుల గురించిన దాని ప్రస్తావనలు అవి ఇప్పటికీ నిర్వహించబడుతున్నాయని ఊహిస్తుంది.

I. నేపథ్య సమాచారం.

ఎ. గ్రహీతలు - ఈ లేఖనం ఎవరికి సంబంధించబడిందో వారి పేరు లేదు. కానీ రచయిత చాలా స్పష్టంగా యూదు సమాజానికి క్రైస్తవ మతం యొక్క రక్షణను నిర్దేశిస్తున్నాడు, యూదు విశ్వాసులు వారు ఇష్టపడే మరియు గౌరవించే జుడాయిజం సంప్రదాయాల వైపు తిరిగి ఆకర్షించబడ్డారని భావించారు. రెండవ శతాబ్దం చివరి నాటికి ఈ పుస్తకం 'ది లెటర్ టు ది హీబ్రూస్'గా ప్రసిద్ధి చెందింది.

బి. లేఖ యొక్క ఉద్దేశ్యం.

1. పాత ఒడంబడిక కంటే క్రీస్తు ఒడంబడిక యొక్క గోప్యతనాన్ని చూపించడానికి.²¹ లేఖ అంతటా, యేసుక్రీస్తును పాత నిబంధన ద్వేషకంతో పోల్చారు మరియు దాని కంటే మెరుగైనదిగా చూపించారు.
2. జెరూసలేం సమీపించే పతనం కోసం యూదు క్రైస్తవులను సిద్ధం చేయడం. యూదు క్రైస్తవులు నిస్సందేహంగా తమ ప్రియమైన నగరం, తమ మెస్సియ పాలనలో, ప్రపంచానికి రాజధానిగా మారబోతోందని భావించారు. బదులుగా, వారు తమ జీవితాల పాక్ను పొందవలసి ఉంది. రోమన్ సైన్యం యొక్క ఒక స్ట్రోక్ ద్వారా, పవిత్ర నగరం తుడిచిపెట్టబడాలి, ఆలయం నాశనం చేయబడింది మరియు ఆలయ ఆచారాలు నిలిపివేయబడ్డాయి.

II. లేఖలోని ప్రధాన సందేశం:

“గతంలో దేవుడు మన పూర్వీకులతో ప్రవక్తల ద్వారా అనేక సార్లు మరియు వివిధ మార్గాల్లో మాట్లాడాడు. అయితే ఈ చివరి రోజుల్లో ఆయన తన కుమారుని ద్వారా మనతో మాట్లాడాడు, అతనిని అన్నిటికీ వారసుడిగా నియమించాడు మరియు అతని ద్వారా విశ్వాన్ని సృష్టించాడు. కుమారుడు దేవుని మహిమ యొక్క ప్రకాశం మరియు అతని ఉనికి యొక్క ఖచ్చితమైన ప్రాతినిధ్యం, తన శక్తివంతమైన పదం ద్వారా అన్నిటిని నిలబెట్టుకుంటాడు. అతను పాపాలను శుద్ధి చేసిన తర్వాత, అతను స్వర్గంలో మహిమాన్విత కుడి వైపున కూర్చున్నాడు. (హెబ్రీయులు 1:1-3)

III. లేఖ యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. పరిచయం. (1:1-4)

B. క్రీస్తు గుర్తింపు యొక్క సుపీరియారిటీ. (1:5 — 4:13)

1. దేవదూతల కంటే ఉన్నతమైనది. (1:5-14)
2. ఎక్కువ మోక్షానికి రచయితగా ఉన్నతమైనది. (2:1-9)
3. నిజమైన మనిషిగా ఉన్నతమైనది. (2:10-18)
4. మోషే కంటే ఉన్నతుడు. (3:1-6)
5. హెచ్చరిక: అతని మాట వినండి. (3:7-4:13)
  - a. తిరుగుబాటు దేవుని ప్రజలను విశ్రాంతిని అనుభవించకుండా చేస్తుంది. (3:7-19)
  - బి. యేసు మాటలకు విధేయతతో ప్రతిస్పందించడం ద్వారా దేవుని విశ్రాంతిని అనుభవించండి. (4:1-13)

C. క్రీస్తు యొక్క ప్రధాన యాజకత్వం యొక్క ఆధిక్యత. (4:14 — 7:28)

1. యేసుపై విశ్వాసం. (4:14-16)
2. ప్రధాన పూజారి యొక్క లక్షణాలు. (5:1-4)
3. క్రీస్తు ప్రత్యేక అర్హతలు. (5:5-10)
4. హెచ్చరిక: వెనక్కి తిరగవద్దు. (5:11- 6:20)
  - a. మెచ్చూరిటీ సమస్య వైపు నెమ్మదిగా పురోగతి.²²(5:11-14)
  - బి. మళ్ళీ విశ్వాసానికి పునాదులు వేయలేను. (6:1 -3)
  - సి. యేసును తిరిగి సిలువ వేయలేరు. (6:4-8)
  - డి. కాబట్టి పట్టుదల. (6:9-12)
  - ఇ. ఖచ్చితంగా దేవుడు తన వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టుకుంటాడు మరియు మన రక్షణ సురక్షితంగా ఉంటుంది. (6:13-20)
5. క్రీస్తు యాజకత్వం పాత నిబంధన కంటే గొప్పది. (7:1-28)
  - a. ఇది మెల్కీసెడెక్లో రూపొందించబడింది, లేవీ కాదు. (7:1-14)
  - బి. ఇది ఉన్నతమైనది ఎందుకంటే:
    - [1] ఇది శాశ్వతమైనది. (7:15-19)
    - [2] ఇది దేవుని ప్రమాణం ద్వారా ధృవీకరించబడింది. (7:20-22)
    - [3] ఇది క్రీస్తు యొక్క అంతులేని జీవితం ద్వారా హామీ ఇవ్వబడింది. (7:23-25)
    - [4] అతని పరిచర్య ఒక్క త్యాగం ద్వారా నెరవేరింది. (7:26-28)

D. క్రీస్తు త్యాగం యొక్క ఆధిక్యత. (8:1—10:39)

1. క్రీస్తు బలి అందించే నిబంధన శ్రేష్ఠమైనది. (8:1-7)
2. పాత ఒడంబడిక ఎల్లప్పుడూ భర్తీ చేయబడాలని నిర్ణయించబడింది. (8:8-13)
3. పాత ఒడంబడిక బలి కోసం భూసంబంధమైన, ప్రతీకాత్మకమైన స్థలాన్ని మాత్రమే అందించింది. (9:1-10)
4. క్రీస్తు తన రక్తాన్ని అర్పించాడు, జంతువుల రక్తాన్ని కాదు. (9:11 -14)
5. ఆయన బలి మనలను పాపం నుండి విమోచించింది. (9:15-22)
6. ఆయన ఒక్కసారి చేసిన త్యాగం సరిపోతుంది. (9:23-28)
7. ఆయన ఒక్కసారిగా చేసే త్యాగం క్షమాపణను అందిస్తుంది మరియు మనల్ని పవిత్రంగా చేస్తుంది. (10:1-18)
8. హెచ్చరిక: సంరక్షించండి. (10:19-39)
  - a. ఆయనపై మనకున్న నిరీక్షణను వదలకుండా పట్టుకోండి. (10:19-25)
  - బి. ఉద్దేశపూర్వక పాపం ఎల్లప్పుడూ తీర్పును తెస్తుంది. (10:26-31)

సి. బాధలు మరియు హింసలు ఉన్నప్పటికీ క్రీస్తుపై విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉండండి. (10:32-39)

E. విశ్వాసం యొక్క సమృద్ధి: (11:1—13:19)

1. విశ్వాసం యొక్క స్వభావం. (11:1-3)

2. ఫెయిత్స్ హాల్ ఆఫ్ ఫేమ్: (11:4-40)

a. వరద ముందు విశ్వాసం. (11:4-7)

బి. అబ్రహాం మరియు సారా విశ్వాసం. (11:8-19)

సి. పితృదేవతల విశ్వాసం. (11:20-22)

డి. మోషే విశ్వాసం. (11:23-28)

ఇ. ఎకోడస్ తరం యొక్క విశ్వాసం. (11:29-31)

f. ఇతరుల విశ్వాసం. (11:32-38)

g. విశ్వాసం యొక్క వాగ్దానం. (11:39-40)

3. క్రమశిక్షణకు విశ్వాసం యొక్క ప్రతిస్పందన: (12:1-13)

a. క్రీస్తు ఉదాహరణను పరిశీలించండి. (12:1-3)

బి. దేవుడు తాను క్రమశిక్షణలో ఉన్నవారిని ప్రేమిస్తాడని గుర్తుంచుకోండి. (12:4-11)

సి. అందువల్ల, పట్టుదలతో ఉండండి. (12:12-13)

4. ధర్మానికి విశ్వాసం యొక్క నిబద్ధత: (12:14-29)

a. వ్యక్తిగత పవిత్రత యొక్క ప్రాముఖ్యత. (12:14-17)

బి. ప్రస్తుత ద్యోతకం యొక్క మహిమ. (12:18-24)

సి. భక్తితో మరియు భక్తితో దేవునికి ప్రతిస్పందించడం యొక్క ప్రాముఖ్యత. (12:25-29)

5. విశ్వాసులకు ఉపదేశాలు: (13:1-19)

a. ఇతరులను ప్రేమించడం కొనసాగించండి. (13:1-5a)

బి. దేవుణ్ణి విశ్వసిస్తూ ఉండండి. (13:5b-6)

సి. నాయకులకు ప్రతిస్పందిస్తూ ఉండండి. (13:7-8)

డి. దేవుణ్ణి స్తుతిస్తూ ఉండండి. (13:9-16)

ఇ. నాయకులకు ప్రతిస్పందిస్తూ ఉండండి. (13:17)

f. ప్రార్థన చేస్తూ ఉండండి. (13:18-19)

F. ముగింపు (13:20-25)

1. డాక్ట్రలజీ (దేవుని స్తుతి యొక్క వ్యక్తీకరణ). (13:20-21)

2. చివరి ఉపదేశాలు. (13:22-25)

IV. లేఖలోని ముఖ్యాంశాలు.

ఎ. మనం యేసును ఎక్కువగా గౌరవించలేము.

1. ఆయన మరియు దేవుడు, తండ్రి ఒక్కటే.

2. అతను మమ్మల్ని పైకి లేపడానికి లేచాడు.

3. ఆయన మన రక్షణకు హామీ ఇస్తాడు.

బి. "విశ్రాంతి" అనేది విధేయత ద్వారా వ్యక్తీకరించబడిన విశ్వాసం మరియు విశ్వాసంపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

C. యేసు మన పరిస్థితిని నిజంగా అర్థం చేసుకున్నాడు.

D. పదకొండు ఉపదేశాల శ్రేణిని చూద్దాం:

1. జాగ్రత్తగా ఉండండి. (4:1)

2. లేబర్. (4:11)

3. దయ యొక్క సింహాసనానికి నమ్మకంగా రండి. (4:16)

4. కొనసాగండి. (6:1)

5. దగ్గరికి గీయండి. (10:22)

6. హెల్ప్ ఫాస్ట్. (10:23)

7. ఒకరినొకరు పరిగణించండి. (10:24)

8. ప్రతి అవరోధాన్ని విసిరి, పట్టుదలతో పరుగెత్తండి. (12:1)
9. అంగీకారయోగ్యమైన భగవంతుని ఆరాధించండి. (12:28)
10. ముందుకు వెళ్ళు. (13:13)
11. స్తుతి యాగం సమర్పించండి. (13:15)

జేమ్స్

పరిచయం: ఏ తరంలోనైనా విశ్వాసులకు అత్యంత ఆచరణాత్మకమైన మరియు అవసరమైన లేఖలలో జేమ్స్ పుస్తకం ఒకటి. ఈ లేఖనంలో, జేమ్స్ సిద్ధాంతపరమైన సమస్యలతో చాలా తక్కువగా వ్యవహరిస్తాడు; బదులుగా అతను నిజమైన విశ్వాసం యొక్క పనితీరుపై దృష్టి పెడతాడు. క్రైస్తవులు తమ వృత్తికి అనుగుణంగా జీవించాలని లేఖలో విజ్ఞప్తి చేశారు.

జేమ్స్ ముఖ్యంగా ప్రాపంచికత, మతపరమైన నెపం మరియు సామాజిక అన్యాయానికి వ్యతిరేకంగా మందలింపులను అందజేస్తాడు. ఈ మందలింపులు చాలామంది జేమ్స్ ను కొత్త నిబంధన యొక్క "అమోస్" అని లేబుల్ చేయడానికి దారితీశాయి.

పేరు- పుస్తకానికి దాని రచయిత పేరు పెట్టారు.

1. కొత్త నిబంధన రికార్డులో జేమ్స్ అనే అనేక మంది వ్యక్తులు కనిపిస్తారు. (cf. మత్తయి 4:21; 10:3; లూకా 6:16; మరియు మార్కు 6:3)
2. తొలగింపు ప్రక్రియ ద్వారా, యేసు సోదరుడు జేమ్స్ మాత్రమే సహేతుకమైన అవకాశం.
  - a. జుడాస్ తండ్రి జేమ్స్ మరియు అల్ఫాయస్ కుమారుడు జేమ్స్ కు లేఖకు ఎలాంటి లింక్ లేదు.
  - బి. జాన్ సోదరుడు మరియు జెబెదీ కుమారుడైన జేమ్స్ AD 44లో చనిపోయాడు-ఈ పుస్తకం రాయడానికి ముందే.
  - సి. ఆరిజెన్ మరియు యూసేబియస్, ప్రారంభ చర్చి నాయకులు, ఇద్దరూ లేఖను యేసు సోదరుడు జేమ్స్ కు ఆపాదించారు.

ప్రయోజనం- క్రీస్తుపై విశ్వాసం ఉంచే వారి జీవితాలు స్పష్టంగా సరిపోలని విశ్వాసులకు లేఖ వ్రాయబడింది. రూపాంతరం చెందిన జీవితంలో నిజమైన విశ్వాసం కనిపిస్తుందని జేమ్స్ వారికి (మరియు మనకు) గుర్తు చేస్తున్నాడు.

I. పుస్తకం యొక్క నోపథ్యం

A. జేమ్స్, యేసు సోదరుడు.

1. యేసు భూసంబంధమైన పరిచర్య సమయంలో, జేమ్స్ యేసు వాదనలపై సందేహం కలిగి ఉన్నాడు. (జాన్ 7:3-5)
2. అయితే, యేసు తన పునరుజ్జానం తర్వాత జేమ్స్ కు కనిపించాడు మరియు జేమ్స్ విశ్వాసి అయ్యాడు. (I కొరింథీయులు 15:7; cf. చట్టాలు 1:14)
3. జేమ్స్ ప్రారంభ జెరూసలేం చర్చి నాయకుడు అయ్యాడు.
  - a. జైలు నుండి తప్పించుకున్న తర్వాత, పీటర్ జేమ్స్ కు కబురు పంపాడు. (చట్టాలు 12:17)
  - బి. అతను జెరూసలేం సమావేశంలో అన్యజనుల మార్పిడికి సంబంధించి ఖచ్చితమైన ప్రసంగం చేశాడు. (చట్టాలు 15:31f)
  - సి. తన మూడవ మిషనరీ ప్రయాణం నుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత, పాల్ జేమ్స్ కు నివేదించాడు. (చట్టాలు 21:18-25)
  - డి. పాల్ చర్చిలో జేమ్స్ ను "స్పంభం"గా పేర్కొన్నాడు. (గలతీయులు 2:9)
  - ఇ. నాల్గవ శతాబ్దపు చర్చి చరిత్రకారుడైన యూసేబియస్, జేమ్స్ కు "నీతిమంతుడు" అని మారుపేరు ఉందని మరియు "అతని మోకాళ్లు ఒంటెలాగా అరిగిపోయి, గట్టిగా పెరిగాయని" ప్రార్థనలో ఎక్కువ సమయం గడిపాడని చెబుతాడు.
4. ఇంకా లేఖకు జేమ్స్ పరిచయం గమనించండి — "జేమ్స్, దేవుని సేవకుడు మరియు ప్రభువైన యేసుక్రీస్తు." (జేమ్స్ 1:1)
  - a. యాకోబు క్రీస్తుతో తనకున్న ఆత్మీయ సంబంధాన్ని శరీరసంబంధమైన సంబంధం కంటే చాలా ముఖ్యమైనదిగా భావించాడు. (చూడండి. మార్కు 3:31-35)

బి. ఇది జేమ్స్ యొక్క నిజమైన వినయ భావానికి కూడా సాక్ష్యమిస్తుంది.

బి. హింస కారణంగా పాలస్తీనా నుండి చెదరగొట్టబడిన యూదు క్రైస్తవులను ఉద్దేశించి లేఖ వ్రాయబడింది.

1. అవిశ్వాసులైన యూదుల దాడుల ఫలితంగా ఈ చెదరగొట్టడం జరిగింది. (చట్టాలు 8-ca. AD 33; చట్టాలు 12-సుమారు AD 41)
2. ఇంకా చర్చిలోకి అన్యులను ఎలా స్వీకరించాలో లేదా ఎలా స్వీకరించాలో అనే వివాదానికి ముందు పుస్తకం వ్రాయబడింది. (సుమారు AD 48)
3. కాబట్టి, జేమ్స్ బహుశా AD 45 గురించి వ్రాయబడి ఉండవచ్చు, ఇది కొత్త నిబంధన పుస్తకాలలో మొదటిది.

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం.

ఎ. జేమ్స్ పుస్తకంలోని ప్రధాన సందేశం నిజమైన మతాన్ని ఆచరించడం.

బి. "కేవలం మాట వినకండి మరియు మిమ్మల్ని మీరు మోసం చేసుకోండి. అది చెప్పినట్లు చేయండి." (జేమ్స్ 1:22)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు.

ఎ. చిరునామా మరియు శుభాకాంక్షలు. (జేమ్స్ 1:1)

బి. ట్రయల్స్ మరియు టెంప్టేషన్స్. (జేమ్స్ 1:2-18)

1. పరీక్షలను విశ్వాస బిల్డర్లుగా పరిగణించాలని పాఠకులకు సూచించబడింది. (1:2-4)
2. జ్ఞానం కోసం అడగండి. (జేమ్స్ 1:5-11)
3. ట్రయల్స్ కింద సంరక్షకుడు. (జేమ్స్ 1:12)
4. టెంప్టేషన్ల మూలం మరియు స్వభావాన్ని గుర్తుంచుకోండి. (జేమ్స్ 1:13-16)
5. దేవుడు అన్ని మంచి మరియు పరిపూర్ణమైన బహుమతులను ఇచ్చేవాడు అని గుర్తుంచుకోండి. (1:17-18)

C. వినడం మరియు చేయడంపై సూచనలు. (జేమ్స్ 2:19-26)

D. అభిమానం నిషేధించబడింది. (జేమ్స్ 2:1-13)

ఇ. విశ్వాసం మరియు పనుల యొక్క నిజమైన స్వభావం. (జేమ్స్ 2:14-26)

F. నాలుకను సరిగ్గా ఉపయోగించడం. (జేమ్స్ 3:1-12)

G. "ఎర్త్" వర్సెస్ "స్వర్గపు" జ్ఞానం. (జేమ్స్ 3:13-17)

H. దేవునికి సమర్పణ. (జేమ్స్ 4:1-12)

I. దేవునిపై రోజువారీ ఆధారపడటం. (జేమ్స్ 4:13-17)

J. సంపద గురించి హెచ్చరికలు. (జేమ్స్ 5:1-6)

K. బాధ ద్వారా సహనం. (జేమ్స్ 5:7-12)

L. ప్రార్థన యొక్క శక్తి. (జేమ్స్ 5:13-18)

M. తప్పు చేసిన సోదరుడిని పునరుద్ధరించడం. (జేమ్స్ 5:19-20)

IV. పుస్తకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

ఎ. వినడం మరియు చేయడం. (జేమ్స్ 1:22-27)

1. ఆదేశం: (వ. 22)
  - a. ఒకరు ఏమి చేయాలో వినడం, కానీ చేయకపోవడం అనే ఆపద గురించి జేమ్స్ హెచ్చరించాడు.

బి. "వినేవాడు" అని అనువదించబడిన గ్రీకు పదం మూల పదం, దీని నుండి మనకు "ఆడిటర్" అనే ఆంగ్ల పదం వచ్చింది.

సి. సువార్త యొక్క సత్యాన్ని కాంక్రీట్ పనులు మరియు విశ్వాసం యొక్క చర్యలుగా అనువదించాలి.

2. దృష్టాంతం: (v.23-24)

a. జేమ్స్ "విన" కానీ ఎప్పుడూ "చేయని" వ్యక్తిని అధంలో తన ప్రతిబింబాన్ని చూసే మరియు దాని గురించి ఏమీ చేయని వ్యక్తితో పోల్చాడు.

బి. మీ అత్యంత అధ్యాన్న స్థితిలో ఉన్న అధంలో మిమ్మల్ని మీరు చూసుకుని, దూరంగా వెళ్లిపోతున్నట్లు ఊహించుకోండి!

సి. జేమ్స్ ఆ మూర్ఖత్వాన్ని గ్రంథంలోని సత్యంలో ప్రతిబింబించే తన ఆధ్యాత్మిక స్థితిని చూసి ఉదాసీనంగా నడుచుకునే వ్యక్తితో పోల్చాడు దూరంగా.

3. అప్లికేషన్: (వి. 25-27)

a. జేమ్స్ మొదట ఈ సత్యాన్ని నాలుకకు అన్వయించాడు. (వ. 26)

బి. అతని తదుపరి దరఖాస్తు వితంతువులు మరియు అనాథల సంరక్షణకు సంబంధించినది. (వ. 27a)

సి. అతని మూడవ దరఖాస్తు ఏమిటంటే, "చేసేవాడు" అతనిని/ఆమెను ప్రపంచం కలుషితం చేయకుండా ఉంచే ఆదేశాలకు కట్టుబడి ఉండాలి.

బి. విశ్వాసం మరియు పనులు. (జేమ్స్ 2:14-26)

1. మంచి పనులలో రుజువు చేయబడిన ఫలితాన్ని నిజమైన విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉండవచ్చనే తప్పుడు సిద్ధాంతంపై జేమ్స్ దాడి చేశాడు.

2. అతను ఈ క్రింది వాదనలు చేస్తాడు:

a. నిజమైన విశ్వాసం ఇతరులకు సహాయం చేస్తుంది. (వ. 15-16)

బి. సజీవ విశ్వాసం మంచి పనులను చేస్తుంది. (వ. 17-18)

సి. విశ్వాసం అనేది కేవలం మేధోపరమైన కార్యకలాపం కాదు. (వ. 19)

3. అప్పుడు జేమ్స్ జీవన, చురుకైన, ఉత్పాదక విశ్వాసం యొక్క చారిత్రక ఉదాహరణలను పంచుకున్నాడు:

a. అబ్రహం. (వ. 21-23; cf. ఆదికాండము 22:1-19; హెబ్రీయులు 11:17-19)

బి. రాహాబ్. (వ. 25; cf. జాషువా 2:1-24; హెబ్రీయులు 11:31)

4. శతాబ్దాలుగా, క్రైస్తవ ప్రపంచం విశ్వాసం vs. పనులపై గడ్డి వివాదం సృష్టించింది.

a. గ్రంథంలో అలాంటి వివాదమేమీ లేదు.

బి. అవి విడదీయరానివని గ్రంథం స్పష్టంగా తెలియజేస్తుంది.

సి. మనం "విశ్వాసం ద్వారా కృపచేత" రక్షింపబడ్డాము (కృప మాత్రమే కాదు; విశ్వాసం మాత్రమే కాదు). (ఎఫెసీయులు 2:8-9)

డి. సజీవ విశ్వాసం (అంటే - అది చనిపోలేదు) ఎల్లప్పుడూ మంచి పనులు మరియు పనులను ఉత్పత్తి చేస్తుంది.

ఇ. అయితే ఎన్ని మంచి పనులు చేసినా మోక్షం లభించదు.

సి. నాలుక వాడకం. (జేమ్స్ 3:3-12)

1. నాలుకకు మూడు సారూప్యతలను ఉపయోగించడం ద్వారా జేమ్స్ ఈ విషయాన్ని పరిచయం చేశాడు.

a. ఇది గుర్రం నోటిలో ఒక బిట్ వంటిది. (వ. 3)

బి. ఇది ఒక యొక్క చుక్కాని లాంటిది. (వ. 4)

సి. ఇది గొప్ప అడవి మంటను రగిలించే నిప్పురవ్వ లాంటిది. (v. 5b-6)

2. ఈ ప్రతి పోలికలు/రూపకాలలో, మానవ శరీర నిర్మాణ శాస్త్రంలోని ఈ చిన్న భాగంలో నిర్మాణాత్మక మరియు విధ్వంసక శక్తిని జేమ్స్ నొక్కిచెబుతున్నాడు.

3. అతను నాలుక యొక్క విధ్వంసక వంపుల గురించి ప్రత్యేకంగా హెచ్చరించాడు, దానిని ఇలా పిలుస్తాడు:

a. మచ్చలేని మృగం. (వి. 7-8a)

బి. విరామం లేని చెడు. (వ. 8)

సి. ప్రాణాంతకమైన విషంతో నిండిపోయింది. (వ. 8)

4. అతని చివరి ఆందోళన దాని అస్థిరమైన ఉపయోగంపై ఉంది.

a. అదే నోటితో స్తుతిస్తాం, దూషిస్తాం. (వ. 9-10)

బి. అటువంటి అస్థిరత దేవుని చేతిపనిలో పరాయిదని జేమ్స్ పేర్కొన్నాడు. (వ. 11-12)

I & II పీటర్ మరియు జూడ్

పరిచయం: అవి మన క్రొత్త నిబంధనలలో ప్రక్కనే లేనప్పటికీ, ఈ మూడు పుస్తకాలు ఈ అధ్యయనం కోసం సమూహం చేయబడ్డాయి.

ఈ మూడు లేఖనాలను కలిపి అధ్యయనం చేయడానికి మంచి కారణం ఉంది. ఈ మూడు లేఖలు క్రైస్తవులు నమ్మకంగా ఉండాలనే సాధారణ ఆందోళనను పంచుకుంటాయి. అదనంగా, II పీటర్ మరియు జూడ్ యొక్క చాలా విషయాలు చాలా స్పష్టమైన సారూప్యతలను పంచుకుంటాయి. (cf. II పీటర్ 2:1 —3.3 మరియు జూడ్ 4 - 19)

పేర్లు- ప్రతి అక్షరం వాటి రచయితల కోసం పేరు పెట్టబడింది.

రచయితలు- పీటర్ (I పేతురు 1:1; II పేతురు 1:1) మరియు జూడ్ (జూడ్)

ప్రయోజనం

1. బాధల మధ్య విశ్వాసులను ప్రోత్సహించడానికి I పీటర్ వ్రాయబడింది.
2. తన మరణం సమీపంలో ఉందని తెలుసుకున్న పీటర్ తన రెండవ లేఖనంలో విశ్వాసులకు కొన్ని సిద్ధాంతాలను గుర్తుచేయాలని మరియు తప్పుడు బోధకుల గురించి వారిని హెచ్చరించాలని కోరుకున్నాడు.
3. జూడ్ మోక్షం (v. 3) అనే అంశంపై ఒక లేఖ రాయబోతున్నాడు, అయితే కొంతమంది వ్యక్తులు విశ్వాసాన్ని విడిచిపెడుతున్నారని విన్నప్పుడు, మతభ్రష్టత్వాన్ని ఎదుర్కోవడానికి అతను రాశాడు.

I. పుస్తకాల నేపథ్యం.

ఎ. అపొస్తలుడైన పేతురు,

1. యేసును పక్కన పెడితే, క్రొత్త నిబంధనలో పేతురు బాగా తెలిసిన పాత్ర.
2. పీటర్, ఆండ్రూ (అతని సోదరుడు), జేమ్స్ మరియు జాన్ చేపలు పట్టే వ్యాపారంలో భాగస్వాములుగా ఉన్నారు, యేసు వారిని "మనుష్యులను పట్టుకునే మత్స్యకారులు" అని పిలిచాడు. (లూకా 5:9-11)
3. ఈ నలుగురు మనుష్యులు అపొస్తలులుగా పేర్కొనబడ్డారు మరియు అపొస్తలుల యొక్క నాలుగు జాబితాలలో, పేతురు పేరు మొదట కనిపిస్తుంది. (cf. మత్తయి 10:2-4; మార్కు 3:16-19; లూకా 6:14-16; అపొస్తలుల కార్యములు 1:13)
4. పీటర్ తన కెరీర్ ప్రారంభంలో తన వైఫల్యాలు మరియు విశ్వాసం లోపానికి ప్రసిద్ధి చెందాడు. (ఉదా. మాథ్యూ 14:28-31; 16:21-23; 26:69-75)
5. అయితే, పునరుజ్జానం తర్వాత పీటర్ "రాయి" అయ్యాడు అతని పేరు సూచిస్తుంది మరియు విచారణ మరియు హింసను ఎదుర్కొంటూ స్థిరంగా నిలిచాడు. (cf. చట్టాలు 4:18-21; 5:27-41; 12:1-17)
6. పౌలు అతన్ని యెరూషలేములోని సంఘానికి "స్తంభం" అని పిలిచాడు. (గలతీయులు 2:9)
7. పేతురు తన తరువాతి సంవత్సరాలలో పొంతుస్, గలతియా, కప్పడోకియా, ఆసియా మరియు బితునియాలోని రోమన్ ప్రావిన్సులలో చెల్లాచెదురుగా ఉన్న క్రైస్తవులకు తన మొదటి లేఖ రాశాడు. (I పేతురు 1:1)
8. అతను తన రెండవ లేఖకు ప్రేక్షకులకు పేరు పెట్టడంలో అంత నిర్దిష్టంగా లేడు, అయితే అది విశ్వాసుల సమూహాన్ని అనుసరించి ఉండవచ్చు. (II పీటర్ 1:1)
9. రోమ్ సిర్కా AD 65లో పీటర్ తలక్రిందులుగా శిలువ వేయబడ్డాడని సంప్రదాయం చెబుతోంది.

B. మనిషి జూడ్.

1. జూడ్ గురించి మాకు చాలా తక్కువ తెలుసు.
2. అతను తనను తాను "జేమ్స్ సోదరుడు"గా గుర్తించి, జేమ్స్ ను యేసుకు సవతి సోదరుడిగా మార్చాడు. (మార్కు 6:3)
3. జేమ్స్ లాగా, అతను యేసుకు ప్రత్యేకమైన శారీరక సంబంధం లేదని చెప్పుకున్నాడు కానీ తనను తాను "యేసుక్రీస్తు సేవకుడు"గా మాత్రమే గుర్తించుకుంటాడు. (జూడ్ 1)

II. పుస్తకాల ప్రధాన సందేశాలు.

ఎ. పాఠకులు ఎదుర్కొనే బాధాకరమైన విచారణకు సిద్ధమయ్యేలా వారిని ప్రోత్సహించడానికి 60వ దశకం మధ్యలో పీటర్ ని వ్రాసారు.

1. ఈ హెచ్చరిక మరియు ఉపదేశం నీరో ప్రారంభించిన హింసలకు సంబంధించి వచ్చింది.
2. "అయితే ఎవరైనా క్రైస్తవునిగా బాధపడుతుంటే, అతడు సిగ్గుపడకూడదు, కానీ ఈ విషయంలో దేవుణ్ణి మహిమపరచాలి." (I పేతురు 4:16)

B. II పీటర్ తప్పుడు బోధకుల గురించి హెచ్చరించడానికి కొంతకాలం తర్వాత వ్రాయబడింది

1. వారి తప్పులో యేసు రెండవ రాకడ గురించి అపహాస్యం ఉంటుంది. (II పీటర్ 3:3-4)
2. "కాబట్టి, ప్రేయమైన మిత్రులారా, మీకు ఇది ఇప్పటికే తెలుసు కాబట్టి, మీరు చట్టవిరుద్ధమైన వ్యక్తుల తప్పిదానికి మోసపోకుండా మరియు మీ సురక్షితమైన స్థానం నుండి పడిపోకుండా జాగ్రత్తగా ఉండండి." (II పీటర్ 3:17-18)

C. జూడ్ క్రైస్తవులకు విశ్వాసం కోసం పోరాడమని చెప్పే ఒక సాధారణ లేఖగా కనిపిస్తుంది.

1. పేతురు హెచ్చరించిన తప్పుడు ఉపాధ్యాయుల బెదిరింపు నెరవేరింది.
2. "ఎందుకంటే చాలా కాలం క్రితం వారి ఖండన గురించి వ్రాయబడిన కొంతమంది వ్యక్తులు రహస్యంగా మీలో ప్రవేశించారు. వారు భక్తిహీనులు, వారు మన దేవుని కృపను అనైతికతకు లైసెన్స్ గా మార్చుకుంటారు మరియు మన ఏకైక సార్వభౌమాధికారి మరియు ప్రభువైన యేసుక్రీస్తును తిరస్కరించారు. (జూడ్ 4)

III. పుస్తకాల రూపురేఖలు.

A. I పీటర్.

1. నమస్కారము. (I పేతురు 1:1-2)
2. సజీవమైన నిరీక్షణ కోసం పేతురు దేవుణ్ణి స్తుతించాడు. (I పేతురు 1:3-12)
3. ఆయన పవిత్ర జీవనాన్ని ఆజ్ఞాపించాడు. (I పేతురు 1:13-2:3)
4. క్రీస్తు మరియు అతని విశ్వాసుల మధ్య సంబంధాన్ని వివరించడానికి అపొస్తలుడు అనేక రూపకాలను ఉపయోగిస్తాడు.
5. పీటర్ దేవుని ప్రజల జీవితంలోని వరుస సంబంధాల గురించి చర్చిస్తున్నాడు:
  - a. అవిశ్వాసులతో. (I పేతురు 2:13-17)
  - బి. యజమానులకు బానిసలు. (I పేతురు 2:18-25)
  - సి. వివాహ భాగస్వాముల మధ్య. (I పేతురు 3:1-7)
6. దేవుని కోసం జీవించాలని మరియు మంచి చేయడం కోసం కష్టాలను అనుభవించడానికి సిద్ధంగా ఉండాలని అతను విశ్వాసులను హెచ్చరించాడు. (I పేతురు 3:8-4:19)
7. పీటర్ ఉద్బోధిస్తున్నాడు:
  - a. పెద్దలు. (I పీటర్ 5; 1-4)
  - బి. యువకులు. (I పేతురు 5:5-9)
8. ఆశీర్వాదం. (I పేతురు 5:10-14)

B. II పీటర్.

1. నమస్కారము. (1:1-2)
2. పీటర్ తన పాఠకులను వారి పిలుపు మరియు ఎన్నికలను ఖచ్చితంగా చేయమని ఉద్బోధించాడు. (1:3-11)
3. అతను ప్రవక్తల యొక్క ప్రామాణికతను మరియు ఖచ్చితత్వాన్ని ధృవీకరిస్తాడు. (1:12-21)
4. అపొస్తలుడు తప్పుడు ప్రవక్తలకు వ్యతిరేకంగా గట్టిగా హెచ్చరించాడు. (2:1-22)
  - a. పీటర్ వారి నిజమైన పాత్ర గురించి చెప్పాడు. (2:10-16)
  - బి. అప్పుడు అతను వారి విధ్వంసం గురించి ముందే చెప్పాడు. (2:17-22)
5. యేసు మళ్ళీ వస్తున్నాడనే రిమైండర్ తో లేఖ ముగుస్తుంది (3:1-13) మరియు ఆ రాకడ కోసం వారు ఎదురుచూస్తున్నప్పుడు పవిత్రత కోసం ఉద్బోధించారు. (3:14-18)

సి. జూడ్

1. వందనం (1-2)
2. అతను మొదట ఏమి వ్రాయాలనుకుంటున్నాడో గమనించిన తర్వాత (3-4), జూడ్ తప్పుడు బోధకుల వినాశనాన్ని ప్రకటించాడు. (5-16)
3. అతను విశ్వాసులను నిజమైన విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉండమని ఉద్బోధించాడు. (17-23)
4. ఆశీర్వాదం. (24-25)

IV. పుస్తకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

A. పీటర్ యొక్క ఆధ్యాత్మిక పెరుగుదల.

1. "నేపథ్యం" విభాగం కింద పేర్కొన్న విధంగా. పీటర్ యొక్క ప్రారంభ చరిత్ర అస్థిరతకు సంబంధించినది. (మత్తయి 14:28-31; 16:21-23; 26:69-75)
2. పునరుజ్జానం తరువాత, అతని విశ్వాసం బలంగా ఉంది. (చట్టాలు 4:18-21; 5:27-41; 12:1-17)
3. అయితే, చర్చి స్థాపించబడిన చాలా కాలం తర్వాత కూడా పీటర్ కొంత అస్థిరతను ప్రదర్శించాడు. (cf. గలతీయులు 2:10-21)
4. అపొస్తలుడి జీవితమంతా, ప్రభువుతో అతని సంబంధంలో మూడు విషయాలు స్థిరంగా ఉన్నాయి:
  - a. క్రీస్తు పట్ల అతని ప్రేమ. (I జాన్ 21:15-23)
  - బి. అతని చిన్న రాకడల తర్వాత అతని వినయం మరియు పశ్చాత్తాపం. (మత్తయి 26:75)
  - సి. యేసు క్షమాపణ మరియు సహనం. (జాన్ 21:15-23)
5. ఇవి దేవుడు ఉపయోగించగల హృదయానికి అవసరమైన అంశాలు. (cf. జేమ్స్ 4:6; మత్తయి 23:12; మత్తయి 22:37-38; II పేతురు 3:9)
6. అల్లాడుతున్న క్రైస్తవులను ప్రోత్సహించడానికి దేవుడు పరిణతి చెందిన, బండరాయితో కూడిన పేతురును ఉపయోగించుకోవడం ఎంత సముచితం.

B. II పీటర్ మరియు జూడ్ మధ్య సారూప్యతలు.

1. II పేతురు 2:1—3:3 మరియు జూడ్ 4:19 మధ్య ఉన్న బలమైన సారూప్యత ఇప్పటికే గుర్తించబడింది.
2. ఈ సారూప్యతను మనం ఎలా లెక్కించాలి?
  - a. ఇది భారీ యాదృచ్ఛికం కావచ్చు, కానీ అవకాశం లేదు.
  - బి. వారు ఇద్దరూ మరొక మూలం నుండి అరువు తీసుకోవచ్చు, కానీ ఆ సిద్ధాంతానికి మాన్యుస్క్రిప్ట్ ఆధారాలు లేవు.
  - సి. ఒక రచయిత మరొకరి రచన నుండి అరువు తెచ్చుకొని ఉండవచ్చు. ఇది అత్యంత ఆమోదయోగ్యమైన మరియు సంభావ్య వివరణ.
3. స్పష్టంగా, II పీటర్ జూడ్ కంటే ముందు వ్రాయబడ్డాడు.
  - a. II పేతురు రాబోయే తప్పుడు బోధకుల గురించి హెచ్చరించాడు. (II పీటర్ 2:1)
  - బి. తప్పుడు బోధకులు వచ్చారని జూడ్ సూచిస్తున్నాడు. (జూడ్ 4)
  - సి. అన్ని సంభావ్యతలోనూ, అటువంటి (జూడ్ 17-18) గురించి అపోస్తోలిక్ హెచ్చరికకు జూడ్ యొక్క సూచన పీటర్ యొక్క రెండవ లేఖకు సూచన.
  - డి. పీటర్ యొక్క రెండవ లేఖతో జూడ్ యొక్క ఎన్కౌంటర్ అతని లేఖనంలో దృష్టిని మార్చడానికి ప్రేరేపించింది. (జూడ్ 3-4)

సి. క్రైస్తవునిగా బాధలు: (I పేతురు 4:12-19)

1. ప్రతి మానవుడు పరీక్షలు మరియు బాధలను ఎదుర్కొంటాడు. (మత్తయి 5:45; జేమ్స్ 1:2)
2. కొన్నిసార్లు క్రీస్టియన్ గా ఉండడం వల్ల ఒక ప్రత్యేకమైన కష్టాలు వస్తాయి. (మత్తయి 5:10-12; II తిమోతి 3:12)
3. దేవుడు బాధలను ఎందుకు అనుమతించాడు?
  - a. పరిపక్వత కోసం. (I పేతురు 1:7; జేమ్స్ 1:3-4)
  - బి. ప్రభువుపై ఆధారపడటం కోసం. (I పేతురు 3:14; II కొరింథీయులు 12:7-10)
  - సి. స్వర్గం కోసం మనస్ఫూర్తిగా ఉండేందుకు. (I పేతురు 1:3-4; జేమ్స్ 1.12)
  - డి. క్రీస్తు పోలిక కొరకు. (I పేతురు 2:21)

I, II మరియు III జాన్

పరిచయం: ఈ లేఖలలో జాన్ "ప్రేమ యొక్క అపొస్తలుడు" మొదటి శతాబ్దం చివరిలో చర్చి సంక్షేమానికి ముప్పు కలిగించే విషయాల గురించి తన ఆందోళనలను పంచుకుంటాడు.

పేరు— పుస్తకాలకు అవకాశం ఉన్న రచయిత పేరు పెట్టారు.

రచయిత— బహుశా జాన్, అపొస్తలుడు.

1. ఈ పుస్తకాలలో రచయిత పేరు లేదు.
2. అయితే, ఈ లేఖలు మరియు జాన్ సువార్త మధ్య పదజాలం, ఆలోచనా సరళి మరియు రచనా శైలిలో స్పష్టమైన సారూప్యతలు ఉన్నాయి. (ఉదా. జాన్ 1:1 మరియు I జాన్ 1:1)

ప్రయోజనం

1. యేసుక్రీస్తు వ్యక్తి మరియు పనికి సంబంధించిన తప్పుడు బోధలను ఎదుర్కోవడానికి I జాన్ వ్రాయబడింది.
2. II లో, అపొస్తలుడైన యోహాను తప్పుడు బోధకుల గురించి విశ్వాసులను హెచ్చరించడానికి వ్రాశాడు.
3. మూడవ లేఖలో, జాన్ తన మంచి స్నేహితుడు గ్రెగోరియస్ మెచ్చుకోవడానికి, ప్రోత్సహించడానికి మరియు బోధించడానికి రాశాడు.

I. పుస్తకాల నేపథ్యం.

ఎ. మా అధ్యయనంలో ముందుగా మేము జాన్ జీవితాన్ని పరిశీలించాము.

- బి. ఇరేనియస్ అపొస్తలుడు తన చివరి సంవత్సరాలను ఎఫెసస్లో గడిపాడని మనకు చెప్పాడు,
1. అక్కడ నుండి, అతను ఆసియా మైనర్ అంతటా చర్చులకు సలహాదారుగా పనిచేశాడు. (cf. ప్రకటన 1:4a)
  2. నేను జాన్ బహుశా అదే సమ్యేళనాల మధ్య పంపిణీ చేయబడిన వృత్తాకార ఉత్తరం.

సి. ఈ ఉత్తరాలు ఎఫెసస్ నుండి వ్రాయబడి ఉండవచ్చు. (సుమారు క్రీ.శ. 90-95)

1. I జాన్ ఏదైనా నిర్దిష్ట వ్యక్తి లేదా చర్చిని ఉద్దేశించి ప్రసంగించబడలేదు మరియు బహుశా విస్తృతంగా పంపిణీ చేయబడింది.
2. రెండవ లేఖనం "ఎన్నుకున్న మహిళ" అని సంబోధించబడింది.
  - a. అది స్థానిక చర్చికి సూచన అని కొందరు నమ్ముతారు.
  - బి. చాలా మటుకు, "ఎంపిక చేయబడిన మహిళ" ప్రభువులో బాగా తెలిసిన, గాఢంగా ప్రేమించే సోదరి. (II జాన్ 1:5, 13)
3. III జాన్ జాన్ స్నేహితుడు గ్రెగోరియస్ వ్రాయబడింది.

II. పుస్తకాల ప్రధాన సందేశాలు.

ఎ. ఐ జాన్ యొక్క ప్రధాన సందేశం ఏమిటంటే, యేసు మానవాళిని రక్షించడానికి శరీరంతో వచ్చిన దేవుడు.

1. యేసు క్రీస్తు యొక్క దైవత్వాన్ని నిరాకరిస్తూ తప్పుడు ఉపాధ్యాయులు చర్చిలోకి చొరబడ్డారు.
  - a. దేవుణ్ణి మాంసంతో ప్యాక్ చేయవచ్చని వారు ఖండించారు. (I జాన్ 4:1-3)
  - బి. స్పష్టంగా, వారు పాపరహితులని పేర్కొన్నారు. (I జాన్ 1:8-10)
  - సి. వారు తమ మతభ్రష్టత్వంలోకి ఇతరులను ఆకర్షించడానికి ప్రయత్నించారు.
2. ఈ మతవిశ్వాసాల బోధనే జ్ఞానవాదం అని పిలువబడే తప్పుడు సిద్ధాంతానికి వునాది.
  - a. జ్ఞానవాదులు ఆత్మను దైవంగా మరియు పదార్థాన్ని చెడుగా భావించారు, తద్వారా అవతారం యొక్క అవకాశాన్ని తిరస్కరించారు.
  - బి. జీసస్ దేవుడు ప్రత్యేకంగా ఉపయోగించిన వ్యక్తి (అతని బాప్టిజం నుండి ప్రారంభించి) మరియు దేవునిచే విడిచిపెట్టబడ్డాడని (సిలువ వేయబడినప్పుడు) జ్ఞానవాదులు విశ్వసించారు.
  - సి. ఈ మతవిశ్వాసాల యొక్క శాఖ - డోసెటిక్ నాస్టిసిజం - యేసు ఒక దైవిక ఆత్మ అని నమ్మాడు కానీ నిజంగా మానవుడు కాదు.
3. జాన్ తన మొదటి లేఖనంలో, యేసు క్రీస్తు యొక్క నిజమైన గుర్తింపు మరియు మిషన్ ను ధృవీకరిస్తున్నాడు. "మరియు ఇది సాక్ష్యం: దేవుడు మనకు నిత్యజీవాన్ని ఇచ్చాడు మరియు ఈ జీవం ఆయన కుమారునిలో"

ఉంది." (I యోహాను 5:11)

బి. II యోహాను యొక్క ప్రధాన సందేశం సువార్తను రక్షించడానికి ఒక విజ్ఞప్తి.

1. ఎన్నుకోబడిన మహిళ ఆమె ఆతిథ్యానికి బాగా ప్రసిద్ధి చెందింది మరియు సందర్భించే ఉపాధ్యాయులను స్వాగతించింది.
2. ఆ బోధకులలో కొందరు సత్యానికి పరాయి వారని హెచ్చరించడానికి జాన్ ఆమెకు వ్రాసాడు.
3. "ఎవరైనా మీ వద్దకు వచ్చి ఈ బోధనను తీసుకురాకపోతే, అతన్ని మీ ఇంట్లోకి తీసుకోకండి లేదా అతన్ని స్వాగతించకండి." (II జాన్ 10)

C. III జాన్ యొక్క ప్రధాన సందేశం స్నేహితుడిని ప్రోత్సహించడం.

1. జాన్ గయస్ తన మంచి జీవితాన్ని మెచ్చుకున్నాడు. (III జాన్ 3, 4)
2. గైస్ తన ప్రేమ మరియు ఆతిథ్యం ద్వారా ఇతరులను ప్రోత్సహించాడు. (III జాన్ 5-8)
3. అయితే జాన్ తన స్నేహితుడిని డియోట్రెఫెస్ అనే సమన్యాత్మక వ్యక్తి గురించి కూడా హెచ్చరించాడు. (III జాన్ 2 మరియు 9)
4. "ప్రియ మిత్రమా, చెడును అనుకరించవద్దు, మంచిని అనుకరించవద్దు. మంచిపని చేసేవాడు దేవుని నుండి వచ్చినవాడు. చెడు చేసేవాడు దేవుణ్ణి చూడలేడు." (III జాన్ 11)

III. పుస్తకాల రూపురేఖలు.

ఎ. ఐ జాన్

1. జాన్ లేఖనం కోసం తన సాధారణ ప్రయోజనాలను వివరించాడు. (I జాన్ 1:1-4)
2. అతను సహవాసం యొక్క స్వభావం గురించి వ్రాస్తాడు. (I జాన్ 1:5 - 2:6)
  - a. ఫెలోషిప్ మరియు కాంతి. (I జాన్ 1:5-7)
- బి. ఫెలోషిప్ మరియు ఒప్పుకోలు. (I జాన్ 1:8 - 2:2)
- సి. ఫెలోషిప్ మరియు విధేయత. (I జాన్ 2:3-6)
3. జాన్ చర్యలో ప్రేమ గురించి వ్రాశాడు. (I యోహాను 2:7-11)
4. అతను వివిధ వయసుల మరియు విశ్వాసుల వర్గాలను సంబోధిస్తాడు. (I జాన్ 2:12-14)
5. విశ్వాసులు "లోకాన్ని ప్రేమించకూడదని" అపొస్తలుడు ఆజ్ఞాపించాడు. (I జాన్ 2:15-17)
6. జాన్ "క్రీస్తు వ్యతిరేకులకు" వ్యతిరేకంగా హెచ్చరించాడు. (I జాన్ 2:18-27)
7. మనం దేవుని బిడ్డలం! (I జాన్ 2:28 —3:10)
8. ఒకరినొకరు ప్రేమించండి. (I జాన్ 3:11-24)
9. విశ్వాసులు "ఆత్మలను పరీక్షించండి" అని యోహాను ఆజ్ఞాపించాడు. (I జాన్ 4:1-6)
10. దేవుడు మొదట మనలను ప్రేమించాడు కాబట్టి మనం ప్రేమిస్తాము. (I జాన్ 4:7-21)
11. జాన్ విశ్వాసం గురించి మాట్లాడుతున్నాడు. (I యోహాను 5:1-13)
  - a. విశ్వాసం ప్రపంచాన్ని జయిస్తుంది. (I యోహాను 5:1-5)
  - బి. విశ్వాసం ఎల్లప్పుడూ క్రీస్తుపై కేంద్రీకృతమై ఉంటుంది. (I యోహాను 5:6-12)
  - సి. విశ్వాసం ఉన్నవాడు నిత్యజీవం గురించి నమ్మకంగా ఉండగలడు. (I యోహాను 5:13)
12. క్రైస్తవులు ఒకరి కోసం ఒకరు ప్రార్థించాలి. (I జాన్ 5:14-17) మరియు పాపానికి వ్యతిరేకంగా జాగ్రత్తగా ఉండండి. (I జాన్ 18-21)

B. II జాన్

1. ఒక క్రైస్తవ మహిళ మరియు ఆమె పిల్లల పట్ల ప్రేమ మరియు విధేయతను ప్రోత్సహించడానికి జాన్ ఈ లేఖ రాశాడు. (II జాన్ 1-6)
2. తప్పుడు బోధకులకు ఆతిథ్యం ఇవ్వడం గురించి అతను సోదరిని హెచ్చరించాడు. (II జాన్ 7-11)
3. అతను ఆమెను త్వరలో కలుస్తానని ఆశిస్తున్నాడు (II జాన్ 12) మరియు ఆమె మేనకోడళ్ళు మరియు మేనల్లుళ్ళకు శుభాకాంక్షలు పంపాడు. (II జాన్ 13)

C. III జాన్

1. జాన్ తన స్నేహితుడు గైస్ (III జాన్ 1 -4)కి శుభాకాంక్షలు పంపాడు మరియు మిషనరీలకు అతని నిరంతర మద్దతును ప్రోత్సహిస్తాడు. (III జాన్ 5-8)

2. అపొస్తలుడు దియోత్రెఫే గురించి గాయస్ను హెచ్చరించాడు. (III జాన్ 9-10)
3. అప్పుడు అతను డెమెట్రీయస్ను మెచ్చుకున్నాడు. (III జాన్ 11-12)
4. జాన్ త్వరలో సందర్శన కోసం ఆశను వ్యక్తం చేశాడు. (III జాన్ 13-14)
5. ఆశీర్వాదం. (III జాన్ 15)

IV. పుస్తకంలోని ముఖ్యాంశాలు.

ఎ. తప్పుడు బోధకులకు వ్యతిరేకంగా లేఖనాధార హెచ్చరికలు.

1. మునుపటి పాఠాలలో మేము తప్పుడు సిద్ధాంతానికి ఉదాహరణలను చూశాము.
  - a. గలతీయన్ లేఖలో, "జుడాయిజర్లు" మోషే ధర్మశాస్త్రంలోని అంశాలను సువార్తకు విధేయతతో కలపడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. (గలతీయులు 2:4-5; 5:1-6)
  - బి. కొలోస్సియన్ లేఖలో, జుడాయిజం మరియు మార్మికత యొక్క విచిత్రమైన మిశ్రమం విశ్వాసులను క్రీస్తు పని గురించి విచిత్రమైన ముగింపులకు దారితీసింది. (కొలోస్సియులు 2:4, 8-23)
  - సి. II థెస్సలోనీకయులలో, కొందరు పనిలేకుండా మరియు కబుర్లు చెప్పడాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. (II థెస్సలోనీకయులు 3:2, 6-13)
2. అబద్ధ బోధకుల గురించి బైబిలు ఏమి చెబుతోంది?
  - a. II పేతురు 2:1 — అయితే మీలో అబద్ధ బోధకులు ఉన్నట్లే ప్రజలలో కూడా అబద్ధ ప్రవక్తలు ఉన్నారు. వారు రహస్యంగా విధ్వంసక మతవిశ్వాసాలను ప్రవేశపెడతారు, తమను కొనుగోలు చేసిన సార్వభౌమ ప్రభువును కూడా తిరస్కరించారు- తమపై తాము వేగంగా విధ్వంసం తెచ్చుకుంటారు.
  - బి. I యోహాను 4:1-2 — “ప్రియమైన మిత్రులారా, ప్రతి ఆత్మను విశ్వసించకండి, అయితే ఆత్మలు దేవుని నుండి వచ్చాయో లేదో పరీక్షించండి, ఎందుకంటే చాలా మంది తప్పుడు ప్రవక్తలు ప్రపంచంలోకి వెళ్ళారు. ఈ విధంగా మీరు దేవుని ఆత్మను గుర్తించగలరు: యేసుక్రీస్తు శరీరధారియై వచ్చాడని అంగీకరించే ప్రతి ఆత్మ దేవుని నుండి వచ్చినది.
  - సి. II యోహాను 7-10 — “యేసుక్రీస్తు శరీరధారియై వచ్చినట్లు అంగీకరించని అనేకమంది మోసగాళ్లు లోకానికి వెళ్లిపోయారు. అలాంటి వ్యక్తి ఎవరైనా మోసగాడు మరియు క్రీస్తు విరోధి. మీరు చేసిన పనిని మీరు కోల్పోకుండా జాగ్రత్త వహించండి, కానీ మీకు పూర్తిగా ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. క్రీస్తు బోధలో కొనసాగని మరియు ముందుకు సాగని వ్యక్తికి దేవుడు లేడు; బోధలో కొనసాగే వ్యక్తికి తండ్రి మరియు కుమారుడు ఇద్దరూ ఉన్నారు. ఎవరైనా మీ దగ్గరికి వచ్చి ఈ బోధనను తీసుకురాకపోతే, అతన్ని మీ ఇంటికి తీసుకెళ్లకండి లేదా అతనికి స్వాగతం పలకకండి.
  - డి. జూడ్ 4 - “ఎందుకంటే చాలా కాలం క్రితం వారి ఖండన వ్రాయబడిన కొంతమంది వ్యక్తులు రహస్యంగా మీలో ప్రవేశించారు. వారు భక్తిహీనులు, వారు మన దేవుని కృపను అనైతికతకు లైసెన్స్ గా మార్చుకుంటారు మరియు మన ఏకైక సార్వభౌమాధికారి మరియు ప్రభువైన యేసుక్రీస్తును తిరస్కరించారు.
3. ఆసక్తికరంగా, కొత్త నిబంధనలో "తప్పుడు బోధకుడు" లేదా "తప్పుడు ప్రవక్త" అనే పదం యొక్క ఉపయోగం క్రీస్తు యొక్క దైవత్వాన్ని మరియు రక్షించే పనిని తిరస్కరించే వారికి కేటాయించబడింది.
  - a. సిద్ధాంతం యొక్క ఒక అంశం గురించి విభేదించే వారిని "తప్పుడు గురువు" అని లేబుల్ చేయడానికి చాలా మంది ఆసక్తిగా ఉన్న సమయంలో మనం జీవిస్తున్నాము.
  - బి. సిద్ధాంతం యొక్క ప్రతి అంశం ముఖ్యమైనది అయినప్పటికీ, వారి అప్లికేషన్ గురించి ఎల్లప్పుడూ భిన్నాభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. (cf. రోమన్లు 14; I కొరింథీయులు 8, మొదలైనవి)
  - సి. లేఖనాల దృక్కోణం నుండి, సువార్త యొక్క హృదయం తిరస్కరించబడిన చోట "తప్పుడు బోధకుడు" అనే నేరారోపణను ఉపయోగించాలి.

B. "విరోధి" అంటే ఏమిటి?

1. ఈ శతాబ్దపు తొలి భాగంలో, క్రీస్తు యొక్క వెయ్యేళ్ల పాలనకు ముందు క్రీస్తు విరోధి వస్తాడని ప్రతిపాదించే ఒక సిద్ధాంతం పుట్టింది.
  - a. లేఖనాల ప్రకారం, ఆ మొత్తం సహస్రాబ్ది సిద్ధాంతం పదార్థం లేకుండా ఉంది.
  - బి. భవిష్యత్ వ్యక్తి ఏకైక క్రీస్తు విరోధిగా సేవ చేయడమనే భావన బైబిల్ కు సమానం కాదు.
2. I యోహాను 2:22 క్రీస్తు విరోధిని నిర్వచిస్తుంది - "అబద్ధాలకోరు ఎవరు? యేసు క్రీస్తు అని తిరస్కరించే వ్యక్తి. అలాంటి వ్యక్తి క్రీస్తు విరోధి - అతను తండ్రి మరియు కుమారుడిని తిరస్కరించాడు."
  - a. అతను వ్రాసే సమయానికి "చాలా మంది క్రీస్తు వ్యతిరేకులు" ఇప్పటికే వచ్చారని జాన్ ఇంకా పేర్కొన్నాడు. (I

యోహాను 2:18)

బి. జాన్ క్రీస్తు విరోధిని నిర్దిష్ట వ్యక్తిగా కాకుండా ఆత్మగా నిర్వచించాడు. (I యోహాను 4:3)

C. మోక్షానికి సంబంధించిన హామీ. (ఐ జాన్)

1. తన మొదటి లేఖ కోసం జాన్ యొక్క ప్రాథమిక ఉద్దేశాలలో ఒకటి విశ్వాసులకు వారి మోక్షానికి భరోసా ఇవ్వడం. (I యోహాను 5:13)
2. "తెలుసు" అనే పదం చిన్న పుస్తకంలో 42 సార్లు కనిపిస్తుంది!
3. శరీరంలోని మన బలహీనత కొన్ని సమయాల్లో మన రక్షణ యొక్క హామీని ప్రతి విశ్వాసి ప్రశ్నించేలా చేస్తుంది.
4. జాన్ అటువంటి హామీకి అనేక కారణాలను ఇచ్చాడు:
  - a. క్రీస్తు రక్షం యొక్క శక్తి. (I జాన్ 1:7; 2:1)
  - బి. మన ఒప్పుకోలు ద్వారా [[కైస్తవులకు] క్షమాపణ శక్తి. (I యోహాను 1:9)
  - సి. విశ్వాసిలో పరిశుద్ధాత్మ ఉనికి. (I యోహాను 4:13)
  - డి. క్రీస్తు గురించి మన ఒప్పుకోలు. (I జాన్ 4:14-16a)
  - ఇ. సోదరుల పట్ల మనకున్న ప్రేమ. (I జాన్ 4:16b-21)
  - f. ఆయన చిత్తానికి మన విధేయత. (I యోహాను 5:1-5)

ద్యోతకం

పరిచయం: బైబిల్ యొక్క ఏ పుస్తకమూ సగటు బైబిల్ పాఠకులకు ప్రకటన కంటే అస్పష్టంగా ఉండదు. ఇది చిహ్నాలు, బొమ్మలు మరియు వింత చిత్రాలతో నిండిన పుస్తకం. ఆ కారణంగా, చాలా మంది విద్యార్థులు దాని సందేశాన్ని గుర్తించే ప్రయత్నంలో నిరుత్సాహపడ్డారు. అదనంగా, ప్రవచనకర్తలు డు జోర్ దాని కంటెంట్లపై తమ స్వంత స్పిన్ ను ఉంచడంతో చాలా మంది దాని దుర్వినియోగానికి దూరంగా ఉన్నారు.

అయినప్పటికీ దేవుడు ఈ పుస్తకాన్ని మన గందరగోళం కోసం చేర్చలేదు, కానీ మన ప్రోత్సాహం కోసం. నిజానికి, రివిలేషన్ ను ఎందుకు అధ్యయనం చేయాలో కొన్ని మంచి కారణాలను పరిగణించండి:²³

1. ఇది యేసుక్రీస్తు ద్వారా ఇవ్వబడిన ప్రత్యక్షత. (1:1)
2. చదివిన వారికి ఒక ఆశీర్వాదం వాగ్దానం చేయబడింది. (1:3)
3. పుస్తకం చరిత్ర యొక్క క్రైస్తవ దృక్పథాన్ని అందిస్తుంది.
4. సందేశం మన రక్షకునిపై కేంద్రీకృతమై ఉంటుంది. (1:12-13; 5:2, 9-10; 12:5; 20:11)
5. దేవుని చరిత్రను ప్రోత్సహించడానికి పుస్తకం వ్రాయబడింది.

పేరు— దానిలోని విషయాలు అపొస్తలుడైన జాన్ కు ద్యోతకం రూపంలో (అంటే - దర్శనం) వచ్చినందున ఈ పుస్తకానికి పేరు వచ్చింది.

రచయిత— జాన్ (ప్రకటన 1:1, 4, 9)

ప్రయోజనం— ప్రకటన గ్రంథం వీరికి వ్రాయబడింది:

1. మొదటి శతాబ్దపు క్రైస్తవులు వారి హింసను సహించమని ప్రోత్సహించండి.
2. దేవుడు ఎల్లప్పుడూ నియంత్రణలో ఉన్నందున సాతాను చెడుపై దేవుని మంచి విజయం సాధిస్తుందని అన్ని తరాల క్రైస్తవులకు తెలియజేయండి.

I. పుస్తకం యొక్క నేపథ్యం

A. రివిలేషన్ అనేది "అపోకలిప్టిక్" సాహిత్యం అని పిలువబడే ఒక శైలి/తరగతి రచనకు చెందినది, (గ్రీకు నుండి. అపోకలోప్సిస్).

1. పాత నిబంధన పుస్తకాలు డేనియల్, యెజెకియేలు మరియు జెకర్యా యొక్క భాగాలు ఒకే తరానికి చెందినవి.
2. నాటకీయ బొమ్మలు మరియు చిహ్నాలను ఉపయోగించడం ద్వారా సందేశాన్ని మరింత స్పష్టంగా మరియు ఉచ్చరించేలా చేయడానికి ఈ రచనా శైలి ఉపయోగించబడింది.
3. అపోకలిప్టిక్ సాహిత్యం సాధారణంగా ఆశావాదం యొక్క సందేశాన్ని తెలియజేయడానికి గందరగోళ సమయంలో ఉపయోగించబడింది - ప్రత్యేకంగా చరిత్రపై దేవుడు నియంత్రణలో ఉన్నాడు.
4. ఈ సాహిత్య శైలి యూదులలో 200 BC నుండి 200 AD వరకు వర్ధిల్లింది.

బి. అపోకలిప్సిస్ యొక్క కొన్ని లక్షణాలు:

1. దృష్టి ద్వారా సందేశం ప్రసారం చేయబడుతుంది.
2. ఏదో ఒక రకమైన సంఘర్షణలో మంచి vs చెడు యొక్క వ్యక్తిత్వం (ఉదా. [స్త్రీ vs. డ్రాగన్ — ప్రకటన 12]).
3. సింబాలిజం.

a. సంఖ్యలు ప్రతీకాత్మకమైనవి.

- [1] సంఖ్య 2 = బలపరచబడిన లేదా బలపరచబడినది.
- [2] సంఖ్య 3 = దైవిక సంఖ్య.
- [3] సంఖ్య 4 = ప్రపంచ పురుషులు నివసించేవారు.
- [4] సంఖ్య 6 = చెడు లేదా అసంపూర్ణత.
- [5] సంఖ్య 7 = పూర్తి లేదా దైవిక పరిపూర్ణత.
- [6] సంఖ్య 10 (మరియు దాని గుణిజాలు) = మానవ పూర్తి.
- [7] సంఖ్య 12 = వ్యవస్థీకృత మతం.

బి. రంగులకు ప్రత్యేక అర్థం ఉంది, ఉదా —

- [1] తెలుపు = స్వచ్ఛత.

[2] ఎరుపు = రక్షం.

[3] నలుపు = మరణం.

సి. పెంపుడు జంతువులు దేవుని ప్రజలను సూచిస్తాయి, అయితే అడవి జంతువులు దుష్ట శక్తులను సూచిస్తాయి.

4. ఇది తరచుగా భవిష్యత్ తరాల కోసం "సీలు" చేయబడుతుంది.

C. ప్రకటన గురించిన ప్రధాన ప్రశ్న ఏమిటంటే, ఈ అపోకలిప్సును ఎలా అర్థం చేసుకోవాలి. ఆలోచన యొక్క నాలుగు ప్రధాన పాఠశాలలు ఉన్నాయి:

1. నిరంతర చారిత్రక దృక్పథం ప్రకారం, రివిలేషన్ అనేది చర్చి చరిత్ర యొక్క బ్లూప్రింట్ అని దాని రచన సమయం నుండి చరిత్ర ముగింపు వరకు ఉంది.
2. భూమిపై 1000 సంవత్సరాల పాలన కోసం ప్రభువు తిరిగి రావడానికి ముందు అధ్యాయం నాల్గవ అధ్యాయం నుండి చివరి వరకు జరిగే సంఘటనలు అక్షరార్థ పద్ధతిలో జరుగుతాయని భవిష్యత్తువాద పాఠశాల లేదా అభిప్రాయం పేర్కొంది.
3. ఆదర్శవాద దృక్పథం మొత్తం పుస్తకాన్ని ఉపమానంగా చేస్తుంది.
4. ప్రీటెరిస్ట్ పాఠశాల దాని రచన సమయంలో రోమ్ మరియు చర్చి మధ్య ఉన్న పోరాటానికి వ్యతిరేకంగా పుస్తకాన్ని వివరిస్తుంది.
5. మిత్తమైన ప్రీటెరిస్ట్ వీక్షణ సరైనదని నేను నమ్ముతున్నాను.
  - a. ఇది పుస్తకాన్ని దాని చారిత్రక సందర్భంలో ఉంచుతుంది.
  - బి. ఇది అలౌకిక సాహిత్యం యొక్క ఉద్దేశ్యానికి అనుగుణంగా ఉంటుంది.
  - సి. ఇది ఇతర లేఖనాల బోధనకు అనుగుణంగా ప్రకటనను ఉంచుతుంది.
  - డి. ఇది ఏ తరంలోనైనా ప్రకటన యొక్క ఉపయోగాన్ని అనుమతిస్తుంది.

D. క్రైస్తవులు సామ్రాజ్యవాదంగా తీవ్రమైన హింసను ఎదుర్కొంటున్న సమయంలో రివిలేషన్ వ్రాయబడింది.

1. డొమిషియన్ పాలన ముగింపులో (AD 81-96) చక్రవర్తి తనను తాను "డొమినస్ ఎట్ డ్యూస్" (అంటే ప్రభువు మరియు దేవుడు) అని ప్రకటించుకున్నాడు.
2. పూజించడానికి తన ప్రతిమలను ప్రతిష్ఠించాడు.
3. ఈ ఆరాధనలో పాల్గొనడానికి నిరాకరించిన క్రైస్తవులు ఆర్థిక బహిష్కరణకు లేదా మరణానికి కూడా గురయ్యారు. (చూ. 13:5-10)
4. వృద్ధుడైన అపొస్తలుడైన యోహాను ప్రత్యక్షత పొందినప్పుడు పత్మోస్ (ఏజియన్ సముద్రంలోని ఒక ద్వీపం)లో ప్రవాసంలో ఉన్నాడు. (1:9)

II. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన సందేశం

ఎ. ప్రధాన సందేశం యేసులో విజయం.

1. హింసించబడుతున్న క్రైస్తవులకు తెలియజేయడానికి ఈ ప్రత్యేక పుస్తకం రూపొందించబడింది క్రీస్తు యొక్క కారణం చివరికి విజయం సాధిస్తుంది.
2. నిస్సందేహంగా, బదులుగా అపోకలిప్టిక్ చిహ్నాలు మరియు చిత్రాలను ఉపయోగించడం స్ట్రైయిట్ ఫార్వర్డ్ గడ్యం ప్రభుత్వ అణచివేత లేకుండా లేఖను ప్రసారం చేయడానికి అనుమతించింది.
3. అసలు గ్రహీతలు చిహ్నాలను సులభంగా అర్థం చేసుకుంటారు మేము ఆధునిక రాజకీయ కార్టూన్లను అన్వయించేటప్పుడు.

B. ది రివిలేషన్ దాని చారిత్రక సందర్భం, రచనా శైలి మరియు ఉద్దేశించిన ఉద్దేశ్యంతో పాటుగా అన్వయించబడినప్పుడు వేదాంతపరమైన అర్థంలేని వాటికి ఉత్తరకంగా మారింది.

సి. "ఏసుక్రీస్తు యొక్క ప్రత్యక్షత, త్వరలో జరగబోయేది తన సేవకులకు చూపించడానికి దేవుడు అతనికి ఇచ్చాడు. అతను తన సేవకుడైన యోహానుకు తన దేవదూతను పంపడం ద్వారా దానిని తెలియజేసాడు. (ప్రకటన 1:1)

III. పుస్తకం యొక్క రూపురేఖలు

ఎ. పరిచయం. (ప్రకటన 1:1-20)

1. పుస్తకం యొక్క ఉద్దేశ్యం సంబంధించినది మరియు అసలు పాఠకులు గుర్తించబడ్డారు. (1:1-8)
2. జాన్ పుస్తకం రాయడానికి తన పిలుపు గురించి చెబుతాడు మరియు మహిమపరచబడిన క్రీస్తు గురించి తన

దృష్టిని గుర్తుచేసుకున్నాడు. (1:9-20)

B. ఆసియాలోని ఏడు చర్చిలకు రాసిన లేఖలు. (ప్రకటన 2-3)

1. ఎఫెసస్. (2:1-7)
2. స్మర్నా. (2:8-11)
3. పెర్గముమ్. (2:12-17)
4. త్యతీరా. (2:18-29)
5. సర్డిస్. (3:1-6)
6. ఫిలడెల్ఫియా. (3:7-13)
7. లావోడిసియా. (3:14-22)

సి. దేవుని దర్శనం సింహాసనం మరియు 7 ముద్రలతో స్కోల్. (4-7)

1. సర్వశక్తిమంతుడైన దేవుడు పరలోకపు అతిధేయునిచే చుట్టుముట్టబడి ఉన్నాడు. (4:1-11)
2. జాన్ తండ్రి చేతిలో మానవజాతి విధిని కలిగి ఉన్న పుస్తకాన్ని చూశాడు. (5:1-5)
3. గొట్టెపిల్ల ఆకాశమంతయు అతనిని స్తుతించునట్లు పుస్తకము తీయబడినది. (5:6-14)
4. పుస్తకం యొక్క ముద్రలు తెరవబడినప్పుడు, చర్చిపై నాలుగు దళాలు విప్పబడ్డాయి:
  - a. జయించుట. (6:1-2)
  - బి. యుద్ధం. (6:3-4)
  - సి. కరువు. (6:5-6)
  - డి. మరణం. (6:7-8)
5. ఆరవ ముద్ర తెరవబడినప్పుడు, అమరవీరులు నిరూపణ కోసం కేకలు వేస్తారు. (6:9-11)
6. ఆరవ ముద్ర తెరవడం చర్చి యొక్క శత్రువుల తీర్పును ప్రారంభిస్తుంది. (6:12-17)
7. ఆ తీర్పుకు ముందు దేవుని పరిశుద్ధుల ముద్ర ఉంది. (7:1-17)

డి. ది సౌండింగ్ ఆఫ్ ది సెవెన్ ట్రంపెట్స్. (ప్రకటన 8—11:19)

1. ఏడు బూరలు ఊదుతారు. (8:1-6)
2. మొదటి నాలుగు త్వరితగతిన ఎగిరిపోతాయి మరియు పర్యావరణం ప్రభావితమవుతుంది. (8:7-12)
3. ఐదవ ట్రంపెట్ రోమ్ము వ్యతిరేకంగా హింసను ప్రారంభిస్తుంది. (9:1-12)
4. ఆరవ ట్రంపెట్ సామ్రాజ్యంపై బాహ్య దండయాత్రలను ఊహించింది. (9:13-21)
5. యోహాను తినమని చెప్పబడిన గ్రంథపు చుట్టను ఒక దేవదూత పట్టుకొని ఉండుట యోహాను చూచెను. (10:1-10)
6. "దేవుని ఆలయం" (అంటే - అతని చర్చి) ఆమె దైవిక రక్షణ యొక్క హామీగా కొలుస్తారు (11:1-14), మరియు ఏడవ ట్రంపెట్ ఆమె శత్రువులను పడగొట్టడాన్ని సూచిస్తుంది. (11:15-19)

E. చర్చి మరియు ఆమె శత్రువుల విజన్. (ప్రకటన 12-14)

1. బొమ్మల కొత్త సెట్ పరిచయం చేయబడింది.
  - a. ఒక స్త్రీ, ఒక బిడ్డ మరియు ఒక డ్రాగన్ ప్రధాన పాత్రలు. (12:1-6)
  - బి. వారు వరుసగా ఇజ్రాయెల్, క్రీస్తు మరియు సాతానును సూచిస్తారు.
2. సాతాను క్రీస్తును మరియు అతని ప్రజలను నాశనం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. (12:7-17)
3. అతను ఇద్దరు మిత్రులను పిలుస్తాడు:
  - a. సముద్రం నుండి ఒక మృగం [రోమన్ సామ్రాజ్యం]. (13:1-10)
  - బి. భూమి నుండి ఒక మృగం [రోమన్ అర్చకత్వం]. (13:11 -18)
4. "144,000" మంది గొర్రెపిల్లతో ఇంట్లో సురక్షితంగా ఉన్నందున పరిశుద్ధుల విజయం సురక్షితం. (14:1-5)
5. దేవదూతల శ్రేణి దేవుని శత్రువులకు వ్యతిరేకంగా దైవిక తీర్పును ప్రకటిస్తుంది. (14:6-20)

F. ది సెవెన్ బౌల్స్ ఆఫ్ క్రోత్. (ప్రకటన 15-16)

1. మరో ఏడుగురు దేవదూతలు రోమన్ సామ్రాజ్యానికి వ్యతిరేకంగా చివరి మరియు అత్యంత వినాశకరమైన తెగుళ్లను విప్పారు. (15:1-8)
2. క్రోధపు గిన్నెలు వీటిపై పోస్తారు:

- a. భూమి. (16:1-2)
- బి. సముద్రం. (16:3)
- సి. మంచినీరు. (16:4-7)
- డి. సూర్యుడు. (16:8-9)
- ఇ. మృగం సింహాసనం. (16:10-11)
- f. యూఫ్రేట్స్ నది. (16:12-16)
- g. గాలి. (16:17-21)

- G. "బాబిలోన్" యొక్క తీర్పు మరియు పతనం. (ప్రకటన 17 — 19:21)
- 1. రోమ్ ఒక వేశ్యగా చిత్రీకరించబడింది. (17:1-6)
  - 2. మృగం మరియు వేశ్య యొక్క రహస్యం వివరించబడింది. (17:7-18)
  - 3. రోమ్ (ప్రతీకాత్మకంగా, బాబిలోన్) పడగొట్టబడింది. (18:1-24)
  - 4. స్వర్గ స్తుతులు! (19:1-10)
  - 5. మృగం మరియు అబద్ధ ప్రవక్త నాశనం చేయబడతారు. (19:11-21)

- H. సాతాను మరియు మానవజాతి యొక్క తీర్పు. (20)
- 1. డెవిల్ "1000 సంవత్సరాలు" కట్టుబడి ఉంది. (20:1-3)
  - 2. హతసాక్షులు క్రీస్తుతో పరిపాలించుటకు లేపబడతారు. (20:4-6)
  - 3. సాతాను అంతిమంగా పడగొట్టడం చిత్రీకరించబడింది. (20:7-10)
  - 4. మానవత్వం యొక్క తీర్పు వివరించబడింది. (20:11-15)

- I. ది ఎటర్నల్ హెవెన్. (ప్రకటన 21-22)
- 1. జాన్ స్వర్గం యొక్క సంగ్రహవలోకనం అనుమతించబడ్డాడు. (21:1-22:5)
  - 2. ముగింపు. (22:6-21)

IV. పుస్తకం యొక్క ప్రధాన ఇతివృత్తాలు.

A. పుస్తకం నుండి సాధారణ అపార్థాలు.

- 1. 1,44,000 ఎవరు? (ప్రకటన 7:1-8)
  - a. ఆరవ మరియు ఏడవ సీల్స్ తెరిచే మధ్య 144,000 మంది వ్యక్తులు "సీలు" చేయబడ్డారు (అంటే - గుర్తింపు మరియు రక్షణ కోసం గుర్తించబడింది).
  - బి. ఏడవ ముద్ర రోమన్ సామ్రాజ్యానికి వ్యతిరేకంగా భయంకరమైన తీర్పునిస్తుంది. (ప్రకటన 8: ఒకవేళ)
  - సి. ఇది స్పష్టంగా మొత్తం విశ్వాసపాత్రమైన చర్చి యొక్క ప్రతీకాత్మక ప్రాతినిధ్యం, ఇది హింసకు లోబడి ఉంటుంది.
  - [1] వ్యవస్థీకృత మతం (12X12= 144) మరియు మానవ సంపూర్ణత (10x10x10= 1000) కోసం సంఖ్యా చిహ్నాలను ఉపయోగించడం ద్వారా ఈ సంఖ్య తీసుకోబడింది.
  - [2] 144,000 సంఖ్య భూమిపై ఉన్న విశ్వాసపాత్రమైన చర్చి యొక్క సంపూర్ణతను సూచిస్తుంది.
  - డి. 144,000 మంది పరీక్ష తర్వాత స్వర్గంలో సురక్షితంగా ఉన్న ప్రకటన 14లో మళ్ళీ కనిపించారు.
  - ఇ. 144,000 మంది మాత్రమే చివరికి రక్షించబడతారు (అన్ని మానవాళి నుండి) అనే భావన స్వర్గంలో "ఎవరూ లెక్కించలేని గొప్ప సమూహం" యొక్క దృశ్యం ద్వారా తిరస్కరించబడింది. (ప్రకటన 7:9)
- 2. మృగం యొక్క గుర్తు - "666".
  - a. "సముద్రం నుండి వచ్చిన మృగం" (అంటే రోమన్ చక్రవర్తిని ఆరాధించే వారు 666 సంఖ్యతో గుర్తించబడ్డారు).
  - బి. 666ని వివరించడానికి అనేక మరియు విచిత్రమైన ప్రయత్నాలు జరిగాయి.
  - [1] నీరో, హిట్లర్ మొదలైన వాటితో మృగం యొక్క గుర్తును అనుబంధించడానికి అక్షరాలకు సంఖ్యా విలువలను కేటాయించే జెమాట్రీయా అనే యూదు పదాల గేమ్ను చాలా మంది ఉపయోగించారు.
  - [2] ఊహగానాలు ఒకరి ఊహ అంత విస్తృతంగా ఉంటాయి.
  - సి. మృగం యొక్క గుర్తు చాలా మటుకు అతని పుణ్యక్షేత్రాలలో పూజించిన వారికి ఇచ్చిన సర్దిఫికేట్.
  - డి. పాల్గొననివారు సామాజిక మరియు ఆర్థిక ప్రతీకారాలను ఎదుర్కొన్నారు.

ఇ. మరొక అవకాశం ఏమిటంటే, మృగం యొక్క "మార్కింగ్" దేవుని ప్రజల మార్కింగ్కు విరుద్ధంగా చూడటం.
(ప్రకటన 7:3; 14:1)

- [1] జాన్ 666 అనేది "ఒక మనిషి యొక్క సంఖ్య" లేదా "మనిషి సంఖ్య" అని చెప్పాడు.
- [2] ప్రతీకాత్మకంగా, 6 పరిపూర్ణతకు తక్కువగా ఉంటుంది, కాబట్టి 666 అంతిమానికి చెడ్డది.
- [3] మృగం యొక్క గుర్తు శత్రువు యొక్క దళాలకు దేవుని స్వర్గపు హెబ్రాను సూచిస్తుంది.

3. సాతాను మరియు సహస్రాబ్ది యొక్క బైండింగ్.

a. ఇది బైబిల్లో అత్యంత దుర్వినియోగం చేయబడిన గ్రంథాలలో ఒకటి మరియు ప్రీమిలీనియల్ సిద్ధాంతానికి ప్రధానమైనది.

[1] ఈ వచనం ఎక్కడా యేసు రెండవ రాకడ, పాలన గురించి మాట్లాడలేదు
జెరూసలేం, ఒక రప్పర్, మొదలైనవి - ఇవన్నీ ప్రీమిలీనియల్ వివరణలో భాగం.

[2] వచనాన్ని సందర్భానుసారంగా ఉంచినట్లయితే సరైన వివరణను కనుగొనవచ్చు.

బి. సాతాను యొక్క "బంధన" అనేది అతని సామ్రాజ్య మిత్రుల ద్వారా ప్రారంభ చర్చిని నాశనం చేయడం కొనసాగించడానికి అతని శక్తిని తగ్గించడాన్ని సూచిస్తుంది. (cf. ప్రకటన 13:7)

[1] రెండు జంతువులు మరియు డ్రాగన్ (అంటే-సాతాను) నాశనం చేయడానికి ఒక అపవిత్రమైన త్రిమూర్తులు - సాధువులు.

[2] 19వ అధ్యాయం రెండు జంతువులను చంపినట్లు చెబుతుంది.

[3] వారి నాశనము తరువాత, సాతాను 1000 సంవత్సరాల పాటు బంధించబడ్డాడు. (20:2)

(ఎ) 1000 అనే సంఖ్య కొన్నిసార్లు సుదీర్ఘమైన, నిరవధిక కాలాన్ని సూచించడానికి గ్రంథంలో ఉపయోగించబడుతుంది. (ద్వితీయోపదేశకాండము 7:9; కీర్తన 50:10; II పేతురు 3:8)

(బి) అపోకలిప్టిక్ సాహిత్యంలో, ఇది సంపూర్ణతకు చిహ్నం.

[4] ఈ సందర్భంలో 1000 సంవత్సరాల పాటు సాతాను బంధించడం అనేది క్రైస్తవ యుగం యొక్క కాలవ్యవధిని సూచిస్తుంది.

సి. "మొదటి పునరుజ్జానం" (ప్రకటన 20:5) భౌతిక పునరుజ్జానం కాదు, కానీ రోమ్ యొక్క హింసలో మరణించిన అమరవీరులను వారి స్వర్గపు సింహాసనాలకు లేపడం.

డి. క్రీస్తు యొక్క 1000-సంవత్సరాల పాలన అనేది ప్రకటన యొక్క ఉన్నతమైన అమరవీరులచే భాగస్వామ్యం చేయబడిన పాలన; ఇది ఇంకా రాబోయే భూసంబంధమైన అనుభవం కాదు.

ఇ. ప్రకటన 20:6-7 ఈ విభాగానికి ఒక చమత్కార ముగింపు.

[1] ఇది సమయం ముగింపులో క్రీస్తు చర్చి యొక్క చివరి హింసను సూచిస్తుంది.

[2] ఇది సాతాను తుది తీర్పును ఎదుర్కొనే ఉద్దేశ్యంతో విడుదల చేయబడిన నాటకీయ వివరణ కావచ్చు.

బి. దేవుడు విజయుడు.

1. రివిలేషన్ యొక్క గొప్ప విలువ మన గొప్ప దేవుడు చరిత్రపై నియంత్రణలో ఉన్నాడని స్పష్టమైన, నాటకీయ రిమైండర్.

2. చెడు మన ప్రపంచాన్ని అంటువ్యాధి నిష్కృతిలో వ్యాపిస్తుంది అనేది నిజం అయితే, అది ఎల్లప్పుడూ అలా ఉండదు.

3. దేవుని మంచితనం ప్రబలుతుందని మరియు ఆయనపై విశ్వాసం ఉన్నవారు విమోచించబడతారని మరియు నిరూపించబడతారని ప్రకటన మనకు హామీ ఇస్తుంది.

4. పుస్తకంలోని చివరి రెండు అధ్యాయాలు అన్ని లేఖనాలలో చాలా ఓదార్పునిచ్చే మరియు ప్రోత్సాహకరమైన పదాలను అందిస్తున్నాయి.

బైబిల్ వే ఆన్ లైన్ పాఠాలు ది అవుట్ లైన్ బైబిల్ లో ఫుట్ నోట్ చేయబడ్డాయి

¹మేము బైబిల్ ఎలా పొందాము అనే దాని గురించి అదనపు సమాచారం కోసం బైబిల్ సంకలనం మరియు అనువదించడం చూడండి

²అధ్యాత్మిక పాలు, పేజీ 49

³భగవంతుని స్వభావం మరియు అతని చిత్రం గురించి మరింత సమాచారం కోసం, దేవుడిని ఆరాధించండి మరియు ఆయనను మాత్రమే సేవించండి,

⁴దేవుని మోక్షానికి సంబంధించిన అదనపు అధ్యయనం కోసం ప్రణాళికాబద్ధమైన విముక్తిని చూడండి

⁵నెహెమ్యాపై పాఠాల కోసం పశ్చాత్తాపం, పునరుద్ధరణ మరియు పునర్నిర్మాణం చూడండి

⁶మీరు ఎప్పుడైనా అడిగే గొప్ప ప్రశ్నలపై కూడా ఆసక్తి కలిగి ఉండవచ్చు.

⁷డెమన్స్ గురించి మరింత సమాచారం కోసం బియాండ్ ది టెర్రెస్టియల్ చూడండి.

-
- ⁸సిలువ వేయడం మరియు యేసు చివరి మాటలు గురించి అదనపు అధ్యయనాల కోసం ది క్రాస్ చదవండి
- ⁹మరింత వివరంగా అధ్యయనం కోసం, క్రీస్తు జీవితం చూడండి.
- ¹⁰నజరేయుడైన యేసు మనిషిగా ఉన్నప్పుడు ఏమి చేసాడో చదవండి.
- ¹¹వివరణాత్మక అధ్యయనం కోసం, క్రీస్తులోకి బాప్టిజం చదవండి
- ¹²చర్చికి సంబంధించిన బుక్ లెట్ ఆసక్తి కలిగి ఉండవచ్చు.
- ¹³లోతైన అధ్యయనం కోసం పవిత్రాత్మ పుస్తకం అందుబాటులో ఉంది.
- ¹⁴మనం ఏమి చేస్తాం అనే పాఠం? అందుబాటులో ఉంది అని పీటర్ అడిగారు.
- ¹⁵దేవునితో సంయోగ్య అనేది మొత్తం బైబిల్ యొక్క ఇతివృత్తం. చూడండిమోక్షానికి మార్గాన్ని సిద్ధం చేస్తోంది
- ¹⁶మాంసం యొక్క పనులను అధిగమించడంలో అధ్యయనాల కోసం లివింగ్ లిబరేటెడ్ ని చూడండి.
- ¹⁷చర్చి యొక్క పని క్రీస్తు శరీరం, చర్చి యొక్క మీ పనితీరును అర్థం చేసుకోవడంలో సహాయపడవచ్చు.
- ¹⁸నాస్తిజం గురించి మరింత తెలుసుకోవడానికి AD 100 తర్వాత స్క్రిప్చర్ యొక్క బోధనలు, అభ్యాసాలు మరియు వివరణలను చూడండి.
- ¹⁹చూడండి మీరు మరణానంతర జీవితానికి జీవిస్తున్నారా లేదా మరణానంతరం జీవిస్తున్నారా?
- ²⁰పాల్ చాలా మంది యువ క్రైస్తవులకు మార్గదర్శకుడు. మరింత మార్గదర్శకత్వం గురించి తెలుసుకోవడానికి.
- ²¹సబ్బాత్ ను లోతుగా పరిశీలించడం కోసం సబ్బాత్ చదవండి.
- ²²చర్చిలో మీ స్థానం మరియు పనితీరు గురించి తెలుసుకోవడానికి ఆధ్యాత్మిక పాలను చదవండి.
- ²³బుక్ ఆఫ్ రివిలేషన్ పై సులభంగా చదవగలిగే అధ్యయనం కోసం, అపొస్తలుడైన జాన్ యొక్క ప్రకటన చూడండి,